

[Kodirane UTF-8]

| Александър Дюма
| Кралица Марго

> Глава 1
> Латинският език на херцог дьо Гиз

В понеделник, осемнадесети ден на месец август 1572 година, в Лувъра имаше голямо празненство.

Вечно тъмните прозорци на старинното кралско жилище бяха ярко осветени; съседните площади и улици, обикновено безлюдни, щом от Сен-Жермен-л'Оксероа прозвъни девет часа, сега се изпълниха с народ, въпреки че вече бе полунощ.

Цялата тази заплашителна, забързана, шумна тълпа приличаше в тъмнината на мрачно, бурно море, чиито вълни прииждаха с грохот; това море се плискаше върху кея, а оттам се люшваше по улиците Фосе-Сен-Жермен и Л'Астриус; и при прилив миеше стените на Лувъра, а при отлив се отдръпваше отсреща до основата на Бурбонския дворец.

Въпреки кралския празник, а може би именно заради него, в това множество имаше нещо заплашително, защото то несъмнено долавяше, че тържеството, на което присъства като обикновен зрител, е само прелюдия за следващия понеделник, когато то щеше да бъде поканено и щеше лудо да се забавлява.

Дворът празнуваше сватбата на нейно височество Маргьорит дьо Валоа, дъщеря на крал Анри II и сестра на крал Шарл IX, с Анри дьо Бурбон, наварски крал. Действително същата сутрин кардинал дьо Бурбон беше благословил съюза на младоженците с подобаващата тържественост, установена за бракосъчетанията на френските принцеси, на подиума, издигнат пред входа на „Парижката света Богородица“.

Тази сватба учуди всички и даде богат материал за размисли на някои по-прозорливи; трудно можеше да се разбере сближаването на две тъй силно ненавиждащи се партии, каквито бяха по това време протестантите и католиците. Всички се питаха как младият принц дьо Конде ще прости на херцог д'Анжу, брат на краля, смъртта на своя баща, когото Монтекиу уби в Жарнак. Питаха се също как пък младият херцог дьо Гиз ще прости на адмирал дьо Колини смъртта на своя баща, убит в Орлеан от Полтро дьо Мере. И още нещо – Жан дьо Навар, храбрата съпруга на малодушния Антоан дьо Бурбон, която беше довела своя син Анри за предстоящия кралски годеж, бе умряла едва преди два месеца и за внезапната ѝ смърт се бяха разпространили странни слухове. Навред се говореше под сурдинка, а някъде Съвсем високо, че Жан открила някаква страшна тайна и Катерина Медичи, страхувайки се от разпространението на тази тайна, я отровила с напарфюмирани ръкавици, приготвени от някой си Рьоне, флорентинец, много изкусен в подобни работи. Този слух се разпространи и потвърди още повече, че след смъртта на тази велика кралица, по желание на сина ѝ, двама лекари, между които и прословутият Амброаз Паре, бяха натоварени да отворят и изследват тялото, без главата. А тъй като Жан дьо Навар била отровена с парфюм, именно в мозъка, единствената част от тялото, неподложена на аутопсия, биха могли да се открият следите от престъплението. Казваме „престъпление“, защото никой не се съмняваше, че е извършено престъпление.

И това не беше всичко: крал Шарл беше настоявал от своя страна с твърдост, граничеща с упорство, този брак да бъде сключен не само за да възстанови мира в своето кралство, но и да привлече в Париж най-известните хугеноти във Франция. Понеже двамата годеници бяха: тя – католичка, той – протестант, трябваше да се поиска разрешение от римския папа Грегорио XIII. Разрешението не идваше и това забавяне силно бе обезпокоило покойната сега кралица на Навара. Един ден тя бе изказала пред Шарл IX опасенията си, че разрешението изобщо няма да дойде, а кралят бе отговорил:

– Не се безпокойте, скъпа лельо, аз уважавам вас повече, отколкото папата, и моята обич към сестра ми е по-голяма от страха ми пред папата. Аз не съм хугенот, но не съм и глупак и ако негово светейшество папата намисли да си прави оглушки, аз сам ще уловя Марго за ръка и ще я отведа пред олтара с вашия син.

Тези думи, пренесени от Лувъра в града, много зарадваха хугенотите и накараха католиците сериозно да се замислят и да се питат на ухо дали кралят действително им изменя, или играе комедия, която някое прекрасно утро или някоя

прекрасна вечер ще има неочаквана развръзка.

Особено необяснимо изглеждаше поведението на Шарл IX спрямо адмирал дьо Колини, който от пет-шест години водеше непримирима война срещу краля, след като беше оценил главата му на 150 000 златни еку, сега кралят едва ли не се кълнеше в него, наричаше го „татко“ и говореше на всеослушание, че занапред ще повери изключително на него воденето на войната. Промяната в държането му беше толкова голяма, че самата Катерина Медичи, която до този момент бе направлявала действията, волята и дори желанията на младия принц, изглежда, започна сериозно да се безпокои, и не без основание, защото в момент на откровение Шарл IX бе казал на адмирала по повод войната във Фландрия:

– Татко, тук има още нещо, за което трябва да внимаваме – кралицата-майка, която, както ви е известно, вечно иска да си пъха носа във всичко, да не узнае нищо за тази работа. Трябва да запазим това в най-дълбока тайна от нея, защото, каквито ги заплита, тя е в състояние да развали всичко.

Колкото и благоразумен и опитен да беше Колини, той не съумя да запази в тайна това голямо доверие. И макар че бе дошъл в Париж изпълнен с най-дълбоки подозрения, макар че, когато потегляше от Шатийон, една селянка се беше хвърлила в краката му, викайки: „Не отивайте, добри ни господарю, не отивайте в Париж, защото, ако отидете там, ще умрете и вие, и всички, които са с вас“, тези подозрения полека-лека угаснаха в сърцето му, както и в сърцето на зет му Телини, към когото кралят също проявяваше голямо благоразположение, като го наричаше „свой брат“ и му говореше на „ти“ както на най-добрите си приятели.

И тъй, хугенотите, с изключение на някои мнителни черногледци, се бяха напълно успокоили. Приеха, че смъртта на наварската кралица е била предизвикана от плеврит и обширните зали на Лувъра се изпълниха с всичките тези доблестни протестанти, за които бракът на техния млад предводител Анри обещава неочаквано възвръщане на добрите дни. Адмирал дьо Колини, Ларошфуко, принц Конде-син, Телини, с една дума, първенците на протестантската партия, тържествуваха, че сега в Лувъра са всевластни и са добре дошли в Париж същите хора, за които само преди три месеца крал Шарл и кралица Катерина искаха бесилки, по-високи от бесилките на убийците. Напразно се мъчеха да видят само маршал дьо Монморанси в обществото на неговите съмишленици, защото никакво обещание не бе могло да го съблазни, никакво лицемерие да го заблуди. Той си стоеше в своя замък в Ил-Адам, извинявайки се със скръбта, която му беше причинила смъртта на баща му, конетабла Ан дьо Монморанси, убит с револверен изстрел от Робърт Стюърт в битката при Сен-Дьони. Но тъй като от това събитие бяха минали повече от три години, а чувствителността не беше добродетел твърде на мода в тази епоха, всеки тълкуваше, както му е угодно, този продължителен траур.

Впрочем маршал дьо Монморанси само беше загубил от това; кралят, кралицата, херцог д'Анжу и херцог д'Алансон посрещаха от хубаво по-хубаво и с най-големи почести кралските гости.

Самите хугеноти правеха на херцог д'Анжу напълно заслужени комплименти за сраженията при Жарнак и Монконтур, които той бе спечелил, преди да навърши осемнадесет години, и така бе изпреварил дори Цезар и Александър, с които го сравняваха, като поставяха, разбира се, по-ниска оценка на победителите при Исос и Фарсал. Херцог д'Алансон наблюдаваше всичко това със своите ласкави и неискрени очи. Кралица Катерина сияеше от радост и разливаше медено-любезни комплименти пред принц Анри дьо Конде по случай неотдавнашната му сватба с Мари дьо Клев. И дори сами техни превъзходителства дьо Гиз се усмихваха на страшните врагове на техния дом, а херцог дьо Майен обсъждаше с господин дьо Таван и с адмирала предстоящата война, която сега повече от всякога бяха готови да обявят на Филип II.

Сред тези групи сновеше леко наклонил глава, наострил слух за всяка дума деветнадесетгодишен младеж с пронизателен поглед, много късо подстригани коси, гъсти вежди, орлов нос, насмешлива усмивка и едва наболи мустаци и брада. Този момък, за когото за пръв път заговориха след сражението при Арне-льо-Дюк, където беше проявил изключителна храброст, и към когото се сипеха комплимент след комплимент, беше любим възпитаник на Колини и герой на деня; преди три месеца, тоест по времето, когато майка му все още беше жива, го наричаха беарнски принц, сега го наричаха наварски крал, а в бъдеще щеше да се нарича Анри IV.

От време на време тъмен облак помрачаваше за миг челото му; несъмнено той си спомняше, че майка му е умряла едва преди два месеца и повече от всеки друг той се съмняваше, че е била отровена. Но облакът бързо се разсейваше и изчезваше

като сянка; защото хората, които му говореха, които го поздравяваха, които го заобикаляха, бяха именно убийците на храбрата Жан д'Албре.

На няколко крачки от наварския крал младият херцог дьо Гиз, почти толкова угрижен, колкото кралят, се показваше весел и чистосърдечен, разговаряше с Телини. Той беше по-щастлив от беарнеца – на двадесет и две години почти беше достигнал славата на своя баща, великия Франсоа дьо Гиз. Беше изящен благородник, строен, с горд и надменен поглед и надарен: с такава вродена царственост, че когато минаваше, хората казваха, че край него другите принцове изглеждат хора от народа. Независимо от младостта му католиците виждаха в негово лице водача на своята партия, точно както хугенотите виждаха свой ръководител младия Анри дьо Навар, чийто портрет току-що нахвърлихме. Отначало той носеше титлата принц дьо Жоанвил; за пръв път се прояви на военното поприще при обсадата на Орлеан, ръководена от баща му, който умря в ръцете му, обвинявайки за своето убийство адмирал Колини. Тогава младият херцог, подобно на Анибал, се бе заклел тържествено да отмъсти за баща си на адмирала и на семейството му и да преследва всички протестанти без отдих и пощада, обещавайки пред бога да стане негов ангел-отмъстител на земята до деня, когато бъде изтребен и последният еретик.

Затова будеше дълбоко удивление фактът, че този принц, обикновено така верен на думата си, подаваше ръка на тези, които се беше клел да смята за свои вечни врагове, и говореше любезно със зетя на онзи, чиято гибел бе обещал на умирация си баща.

Както вече казахме – тази вечер будеше много удивления.

Всъщност, ако притежаваше онази способност да прозира бъдещето, която за щастие липсва на людете, онази дарба да чете в хорските сърца, която за нещастие е дадена само на бога, привилегированият зрител, комуто би било дадено да присъствува на този празник, би се насладил несъмнено на най-любопитното зрелище, което съхраняват летописите на тъжната човешка комедия.

Но този зрител, който нямаше достъп до залите на Лувъра, продължаваше да гледа от улицата с пламтящи очи и да вика със заплашителен глас – този зрител беше народът, който със своя безпогрешен инстинкт, изострен от ненавистта, наблюдаваше отдалеч сенките на своите непримирими врагове и прозираше техните чувства тъй ясно, както може да го направи само любопитният, застанал пред прозорците на херметически затворена бална зала. Музиката опиянява танцьора и направлява стъпките му, докато любопитният наблюдател вижда само движението и се надсмива над този палячо, който безсмислено се върти, защото той, любопитният, не чува музиката.

Музиката, която опияняваше хугенотите, беше гласът на тяхната гордост.

Пламъчетата, пробляскващи в очите на парижаните в лоното на нощта, бяха мълниците на тяхната ненавист, които озаряваха бъдещето.

Но, тъй или иначе, вътре продължаваха да се разменят усмивки; в тази минута дори във всички зали ромолеше най-сладкият, най-ласкателният шепот, разнасял се някога в Лувъра – младоженката, след като бе свалила сватбения си костюм, наметката с шлейф и дългия воал, отново се появи в балната зала, придружена от красивата херцогиня дьо Невер, нейна първа приятелка, и от брат си Шарл IX, който я представяше на най-знатните гости.

Тази младоженка беше дъщеря на Анри II, бисер от френската корона, Маргьорит дьо Валоа, която в своята братска нежност крал Шарл IX наричаше винаги _сестра ми Марго_.

Без съмнение едва ли някой друг някога бе заслужил по-любезно посрещане от новата наварска кралица в този миг. По това време Маргьорит нямаше още двадесет години, а вече беше предмет на възхвала за всички поети – едни я сравняваха с Аврора, други с Цитера. И действително нейната красота беше без съперници в този двор, където Катерина Медичи беше събрала най-големите красавици, които бе успяла да намери, за да ги превърне в свои сирени. Тя имаше черни коси, блестяща кожа, сладострастни очи, засенени с дълги ресници, изящни и сочни устни, тънка шия, кръшна, закръглена снага и детско краче в сатенена пантофка. Французите, чието творение бе тя, се гордееха, че на тяхна земя бе разцъфнало такова великолепно цвете, а чужденците, минаващи през Франция, се връщаха у дома си заслепени от нейната хубост, ако им се отдадеше случай да я зърнат, и слисани от знанията ѝ, ако им се случеше да побеседват с нея. Защото Маргьорит беше не само най-красивата, но и най-образованата жена на своето време и всички цитираха думите на един италиански учен, който, след като ѝ бил представен и след като разговарял цял час с нея на италиански, испански, латински и гръцки, се разделил

с нея, възкликвайки възторжено: „Да видиш двора, без да видиш Маргьорит дьо Валоа, все едно, че не си видял нито Франция, нито двора.“

Разбира се, не липсваха речи, отправени към Шарл IX и наварската кралица; известно е какви оратори са хугенотите! В тези речи към краля изкусно се промъкваха намеци за миналото, пожелания за бъдещето; но на всички намеци той отговаряше с лукава усмивка на бледите устни:

– Давайки сестра си Марго на Анри дьо Навар, аз отдавам сърцето си на всички протестанти в кралството.

Думи, които успокояваха едни и извикваха усмивки у други, защото в тях действително се криеше двоен смисъл: единият – бащински, с който Шарл IX благоразумно не желаше да натоварва още съвестта си; а другият – оскърбителен за младоженката, за мъжа ѝ и за самия него, защото намекваше за някои скандални слухове, с които дворцовата хроника бе успяла вече да замърси сватбената рокля на Маргьорит дьо Валоа.

А херцог дьо Гиз, както вече споменахме, приказваше с Телини. Но явно не внимаваше много в разговора, тъй като се извърещаше от време на време, за да хвърли поглед към групата дами, сред които блестеше наварската кралица. И ако погледът на принцесата срещнеше погледа на младия херцог, сякаш облак помрачаваше чаровното ѝ чело, над което трептяха като ореол от звезди диамантите, и в нейното нетърпеливо и неспокойно държане се прокрадваше неясно намерение.

Принцеса Клод, по-голямата сестра на Маргьорит, която от няколко години вече беше женена за херцог дьо Лорен, забеляза вълнението ѝ и понечи да се приближи до сестра си, за да разбере причината, но в този момент всички се отдръпнаха, за да направят път на кралицата-майка, която пристъпваше под ръка с младия принц дьо Конде, и принцесата се озова далеч от сестра си. Тогава, използвайки общото раздвижване, херцог дьо Гиз се приближи до снаха си херцогиня дьо Невер, а следователно и до Маргьорит. Херцогиня дьо Лорен, която не изпускаше от очи младата кралица, забеляза как вместо облака, забулващ челото ѝ, ярка руменина пламна по бузите ѝ. А херцогът все повече и повече се приближаваше и когато беше вече само на две крачки от Маргьорит, младата кралица, сякаш усетила присъствието му, без да го е видяла, се обърна, мъчейки се да придаде на лицето си спокойно и безгрижно изражение. Тогава херцогът я поздрави почтително, с дълбок поклон и прошепна:

– Ipse attuli.

Което означаваше: „Аз го донесох“ или: „Донесено лично от мене.“

Маргьорит отговори с реверанс на младия херцог и когато се изправяше, пророни:

– Noctu pro more.

Което означаваше: „Тази нощ, както друг път.“

Прошепнатите думи, заглушени от огромната нахъдрена яка на принцесата, бяха чути само от човека, към когото бяха отправени; но колкото и кратък да беше този диалог, очевидно съдържаше всичко, което двамата млади имаха да си кажат, защото след размяната на неговите две с нейните три думи, те веднага се разделиха – Маргьорит, по-замечтана, а херцогът – по-сияещ, отколкото преди срещата им. Човекът, който би трябвало да прояви най-голямо любопитство към тази кратка сцена, сякаш ѝ обърна най-малко внимание, защото от своя страна наварският крал имаше очи само за една-единствена личност, която бе насъбрала около себе си почти толкова многочислен кръг, както Маргьорит дьо Валоа. Тази личност беше красивата баронеса дьо Сов.

Шарлот дьо Бон-Самблансе, внучка на нещастния Самблансе и жена на Симон дьо Физ, барон дьо Сов, беше първата придворна дама на Катерина Медичи и една от най-опасните помощнички на тази кралица, която поднасяше на враговете си чародейни любовни питиета, ако не им сипваше флорентинска отрова; дребна, руса, ту подвижна като живак, ту чезнеща от меланхолия, вечно готова за любов и интриги – две занимания, които от петдесет години господстваха в двора на трима последователно царуващи крале. Жена в пълния смисъл на думата и с цялата прелест на физиката, като се почне от сините премрежени от неџа или искрящи от пламенност очи и се стигне до стройните палави крачета във велурени пантофки, баронеса дьо Сов беше завладяла от няколко месеца изцяло наварския крал, който тъкмо тогава започваше своя дебют в любовната, както и в политическата кариера. До такава степен, че великолепната царствена хубост на Маргьорит дьо Навар не събуди дори възхищение в сърцето на нейния съпруг. И странно нещо, за всеобщо удивление дори Катерина Медичи, тази пълна с мрак и тайнственост душа, която

настойчиво поддържаше своя план да омъжи дъщеря си за наварския крал, не беше престанала почти явно да покровителства любовната връзка между краля и баронеса дьо Сов. Но въпреки тази могъща подкрепа и напук на леките нрави на епохата, хубавата Шарлот беше устояла до този момент; и от това непознато, невероятно, нечувано упорство, дори повече отколкото от красотата или ума на жената, която се съпротивяваше, в сърцето на беарнеца се беше породила страст, която, неудовлетворена, се беше задълбочила и унищожи в сърцето на младия крал свенливостта, гордостта и дори онова полу-философско, полу-лениво безгрижие, което беше основна черта на характера му.

Баронеса дьо Сов беше влязла в балната зала само от няколко минути: било от яд, било от мъка, тя беше решила отначало да не присъствува на тържеството на своята съперница и под предлог, че е неразположена, беше изпратила мъжа си, държавен секретар от пет години, да отиде сам в Лувъра. Но като видя барон дьо Сов без жена му, Катерина Медичи се осведоми за причините, които са попречили на нейната обична Шарлот да дойде, и узнавайки, че я задържа само леко неразположение, тя ѝ изпрати покана с няколко думи, на която младата жена побърза да се подчини. Анри, отначало много натъжен от нейното отсъствие, задиша по-свободно, като видя, че барон дьо Сов идва сам; но точно когато най-малко очакваше нейното появяване и с въздишка се насочи към милото създание, което беше осъден, ако не да обича, то поне да приеме за своя съпруга, той внезапно съзря в дъното на залата баронеса дьо Сов; тогава се закова на място, впил очи в тази Цирцея, която го притегляше към себе си като с магия, и вместо да се приближи до жена си, той след кратко колебание, издаващо по-скоро учудване, отколкото страх, се отправи към баронеса дьо Сов.

Придворните от своя страна, като видяха, че наварският крал, чието лесно податливо на любоване сърце вече добре познаваха, се приближава към красивата Шарлот, не посмяха да попречат на тяхната среща; те се отдалечиха угоднически, тъй че точно в мига, когато Маргьорит дьо Валоа и херцог дьо Гиз си разменяха латинските думи, които вече споменахме, Анри се приближи до баронеса дьо Сов и поведе с нея на съвсем разбираем, макар и изпъстрен с гасконски нотки, френски далеч не такъв тайнствен разговор.

– А, ето ви и вас, скъпа приятелко – възкликна той, – и то точно когато ми казаха, че сте болна и аз вече бях загубил надежда да ви видя.

– Да не би ваше величество – отговори баронеса дьо Сов – да иска да ме увери, че загубата на тази надежда му е струвала твърде скъпо.

– Боже мили, мисля, че е точно така – забеляза беарнецът. – Нима не знаете, че вие сте моето слънце през деня и моя звезда през нощта? Ето аз се чувствах обграден от най-непрогледен мрак и щом вие се явихте, в миг ярка светлина озари всичко.

– В такъв случай ви погаждам лош номер, господарю.

– Какво искате да кажете, моя мила?

– Искам да кажа, че когато човек притежава най-красивата жена на Франция, той трябва да желае само едно – светлината да изчезне и да отстъпи място на тъмнината, защото в тъмнината ни чака щастието.

– Ах, колко сте лоша. Вие знаете, че това щастие е в ръцете на една-единствена личност и тази личност се надсмива и си играе с бедния Анри.

– О! – възрази баронесата. – Напротив, аз бих казала, че именно тази личност е била играчка и посмешище на наварския крал.

Анри се уплаши от това неприязнено държане, но след като разсъди, реши, че зад него се крие яд, а ядът е маска на любовта.

– Всъщност – каза той, – скъпа Шарлот, вие ми отправяте несправедлив упрек и не разбирам как една толкова хубава уста може в същото време да бъде и толкова жестока. Да не мислите, че аз сам се женя? Съвсем не, дявол да го вземе, съвсем не.

– Тогава може би се женя аз! – рязко възрази баронесата, ако изобщо може да прозвучи рязко гласът на жена, която ни обича и ни упреква в равнодушие.

– Нима вашите хубави очи не виждат по-далеч, баронесо? Не, не, не Анри дьо Навар се жени за Маргьорит дьо Валоа.

– А кой тогава, ако мога да попитам?

– Ах, боже мой, протестантската църква се жени за папата, това е то.

– О, не, господарю! И аз няма да се хвана на вашата игра на думи. Ваше величество обича принцеса Маргьорит и аз и не мисля да ви упреквам за това, боже опази. Тя е достатъчно хубава, за да бъде обичана.

Анри се замисли за миг и през това време добросърдечна усмивка заигра в

ъгълчетата на устните му.

– Баронесо – каза той, – струва ми се, че вие търсите повод за кавга, но не сте права. Какво направихте вие, кажете ми, за да ми попречите да се ожена за Маргьорит? Нищо! Напротив, винаги сте ме обезсърчавали.

– И много правилно съм постъпвала, господарю! – възкликна баронеса дьо Сов.

– Как така?

– Много просто, щом днес се жените за друга.

– О, аз се жения за нея, защото вие не ме обичате.

– Ако ви обичах, господарю, само след час трябваше да умра.

– Само след час! Какво искате да кажете и от каква смърт щяхте да умрете?

– От ревност... защото след един час наварската кралица ще отпрати своите дами, а ваше величество свитата си.

– Нима наистина тази мисъл ви измъчва, скъпа приятелко?

– Не казвам това. Казвам, че ако ви обичах, тя щеше да ме измъчва ужасно.

– Е, добре! – възкликна Анри на върха на щастието от това признание: първото досега. – А ако наварският крал не отпрати своята свита тази вечер?

– Ваше величество – каза баронеса дьо Сов, този път с непресторено учудване, – вие говорите невъзможни и невероятни неща.

– Какво трябва да направя, за да ми повярвате?

– Би трябвало да ми дадете доказателство, а вие не сте в състояние да ми дадете това доказателство.

– Мога и още как, баронесо, и още как! Кълна се в свети Анри, аз ще ви го дам! – възкликна кралят, изгаряйки младата жена с пламенния си любовен поглед.

– О, ваше величество!... – прошепна хубавата Шарлот, снишавайки глас, с наведени очи. – Не разбирам... Не! Не! Невъзможно е да избягате от щастието, което ви чака.

– В тази зала има четирима Анри, моя обожаема! – възрази кралят. – Анри дьо Франс, Анри дьо Конде, Анри дьо Гиз, но само един Анри дьо Навар.

– Е, и?...

– И какво ще кажете, ако Анри дьо Навар остане при вас цялата нощ...

– Цялата нощ!...

– Да. Тогава ще се уверите ли, че той не е бил при друга?

– О, ако вие направите това, ваше величество! – възкликна на свой ред баронеса дьо Сов.

– Честна кралска дума, ще го направя.

Баронеса дьо Сов вдигна големите си очи, овлажнели от сладострастни обещания, и се усмихна на краля, чието сърце преля от опияняваща радост.

– И какво ще кажете в такъв случай?

– О, в такъв случай – отговори Шарлот, – в такъв случай ще кажа, че ваше величество наистина ме обича.

– Триста дяволи, вие ще го кажете, защото е така, баронесо.

– Но как ще постъпим? – прошепна баронеса дьо Сов.

– Ах, господи, баронесо, вие не може да нямате при себе си някоя камериерка или прислужница, някое момиче, на което да имате пълно доверие.

– О, имам Дариол, която ми е толкова предана, че би оставила да я нарежат на парчета заради мене – истинско съкровище!

– Боже мили, баронесо, кажете на тази девойка, че ще бъде богата, когато стана крал на Франция, както ми предсказват астролозите.

Шарлот се усмихна, защото още оттогава беарнецът се славеше с гасконската си репутация – че дава лесно обещания.

– Кажете – запита тя, – какво желаете от Дариол?

– Дреболия за нея, а за мене всичко.

– И тъй?

– Вашият апартамент е над моя, нали?

– Да.

– Нека тя чака зад вратата. Ще почукам тихо три пъти; тя ще отвори и вие ще получите желаното доказателство.

Баронеса дьо Сов помълча няколко секунди, после, оглеждайки се, сякаш да провери дали някой около тях не я подслушва, впери поглед за миг сред групата, където беше кралицата-майка; но колкото и кратък да беше този миг, Катерина и нейната първа дама успяха да се спогледат.

– О, ако поискам – каза баронеса дьо Сов с глас на сирена, който би стопил восъка в ушите на Одисей, – ако поискам да уловя ваше величество в лъжа!...

– Опитайте се, мила, опитайте!...
– Бога ми, признавам, че съм изкушена.
– Предайте се: жените никога не са тъй силни, както след поражението.
– Ваше величество, ще ви припомня какво сте обещали за Дариол в деня, когато станете френски крал.

Анри възкликна от радост.

Точно в мига, когато това възклицание се изтръгна от устата на беарнеца, наварската кралица отговори на херцог дьо Гиз: „Noctu pro more“ – тоест: „Тази нощ, както друг път.“

И Анри се отдалечи от баронеса дьо Сов, също тъй щастлив, както и херцог дьо Гиз, който се раздели с Маргьорит дьо Валоа.

Един час след тази двойна сцена, която току-що описахме, крал Шарл и кралицата-майка се оттеглиха в покоите си. Почти в същия миг салоните започнаха да пустеят и мраморните колони останаха самотни в галериите. Четиристотин благородници хугеноти изпроводиха адмирала и принц дьо Конде сред тълпата, която роптаеше недоволно подире им. После излезе Анри дьо Гиз с благородниците от Лотарингия и католиците, изпратени с радостни викове и овации от народа.

Колкото до Маргьорит дьо Валоа, Анри дьо Навар и баронеса дьо Сов – знаем, че те живееха в самия Лувър.

> Глава 2

> Стаята на наварската кралица

Херцог дьо Гиз изпрати снаха си, херцогиня дьо Невер, до дома ѝ на улица Шом, срещу улица Брак, и след като я остави сред компаньонките ѝ, отиде в стаята си, за да се преоблече. Той взе нощния си плащ и се въоръжи с една от тези къси и остри ками, които се наричат „благородническа чест“ и се носят вместо шпага. Но точно когато посягаше към камата на масата, забеляза малка записка, притисната между острието и ножницата.

Дьо Гиз я отвори и прочете следното:

L>

„Надявам се, че херцог дьо Гиз няма да се върне тази нощ в Лувъра или ако се върне, нека поне прояви предпазливост и се въоръжи със солидна ризница и здрава шпага.“

L\$

– Аха! – възкликна херцогът, обръщайки се към своя камериер. – Ето едно странно предупреждение, драги Робен. А сега доставете ми удоволствието да ми кажете кой е влизал тук в мое отсъствие?

– Само един, господарю.

– Кой?

– Господин дю Гаст.

– Аха! Вярно, струва ми се, че разпознавам почерка му. Сигурен ли си, че е идвал дю Гаст? Ти видя ли го?

– Нещо повече, господарю, дори говорих с него.

– Добре. Ще се вслушам в съвета му. Ризница и шпага.

Камериерът, свикнал с тези преобличания, донесе и двете. Тогава херцогът надяна ризницата, чиито брънки бяха толкова тънки, че стоманената тъкан не беше по-дебела от кадифе; над камизола обу бухнали панталони и сложи къса връхна дреха, сребристосива – неговия предпочитан цвят; обу високи ботуши, които стигаха до бедрата му, и си сложи черна кадифена шапка без перо и скъпоценни камъни; загърна се в тъмен плащ, затъкна на колана си кама и подавайки шпагата си на пажа, единствения човек, който щеше да го придружава, той се запъти към Лувъра.

Беше на прага на двореца, когато от кулата на Сен-Жермен-Л'Оксероа прозвъни един часа.

Колкото и напреднала да беше нощта, колкото и несигурни да бяха улиците в тази епоха, нищо не се случи по пътя на жадния за приключения херцог. И той стигна здрав и читав пред огромния силует на старинния Лувър; светлините му бяха угаснали една след друга и той се издигаше в този час, внушаващ страх сред мълчанието и мрака.

Пред кралския замък се простираше дълбок ров, към който гледаха прозорците на повечето членове от кралското семейство, живеещи в двореца. Апартаментът на Маргьорит беше на първия етаж.

Но този първи етаж, който би бил достъпен, ако не беше ровът, се издигаше благодарение на това укрепление на тридесет фута от земята, така че до него не можеха да се доберат нито любовници, нито крадци. Това обаче не попречи на херцог дьо Гиз да се спусне решително в рова.

В същия миг на партера се чу шум от отварящ се прозорец. Прозорецът беше с решетка, но една ръка се показа, повдигна една от пречките, предварително откъртена, и спусна през този отвор копринено въже с клуп накрая.

– Вие ли сте, Жийон? – запита тихо херцогът.

– Да, ваша светлост – отговори, още по-тихо женски глас.

– А Маргьорит?

– Тя ви чака.

– Добре.

При тези думи херцогът даде знак на своя паж. Той разгърна плаща си и разви малка въжена стълба. Херцогът закачи единия край на стълбата за висящия клуп. Жийон издърпа стълбата към себе си и я закрепил здраво. И херцогът, след като закачи шпагата на колана си, започна да се катери и стигна благополучно. Зад него пречката на решетката отново дойде на мястото си, прозорецът се затвори, а пажът, след като се увери, че господарят му влезе безпрепятствено в Лувъра, до чиито прозорци той го беше придружавал двадесет пъти по същия начин, се зави с плаща си и легна да спи върху тревата на рова, в сянката на стената.

Беше тъмна нощ и от време на време едри, топли капки падаха от наситените със сляра и електричество облаци.

Херцог дьо Гиз последва своята водачка – тя беше не коя да е, а дъщерята на Жак дьо Матиньон, маршала на Франция, лична довереница на Маргьорит, която нямаше никакви тайни от нея. Разправяха дори, че в числото на тайните, съхранявани от нейната неподкупна вярност, имало толкова страшни, че именно те я принуждавали да пази и другите.

Никаква светлина, нито в стаите на партера, нито в коридорите; от време на време само бледа светкавица осветяваше мрачните покои със синкав блясък, който изчезваше начаса.

Херцогът все така вървеше след своята водачка, която го държеше за ръка. Накрая стигнаха до вита стълба в самата стена, която водеше през тайна невидима врата към преддверието на покоите на Маргьорит.

Преддверието, както и другите стаи в долния етаж тънеха в дълбок мрак.

Когато стигнаха там, Жийон се спря.

– Донесохте ли това, което желае кралицата? – запита тихо тя.

– Да – отговори херцог дьо Гиз, – но ще го дам само лично на нейно величество.

– Елате тогава и не губете нито миг – разнесе се в мрака един глас, който накара херцога да потръпне, защото той позна гласа на Маргьорит.

В същото време една виолетова кадифена завеса, украсена със златни лилии, се вдигна и херцогът различи в мрака самата кралица, която, загубила търпение, бе дошла да го пресрещне.

– Тук съм, ваше величество – каза херцогът и премина бързо под завесата, която падна зад него.

Тогава на свой ред Маргьорит дьо Валоа поведе херцога през покоите си, които впрочем той добре познаваше, докато Жийон, останала на вратата, успокои с един жест своята царствена господарка.

Отгатнала сякаш ревнивите безпокойства на херцога, Маргьорит го заведе до спалнята си; там тя се спря.

– Е, какво, доволен ли сте, ваше сиятелство? – запита тя.

– Доволен ли, ваше величество? И от какво, моля ви се?

– От доказателството, което ви давам – отговори Маргьорит с леко раздражение в гласа, – че принадлежа на човек, който вечерта на своето бракосъчетание и дори през сватбената си нощ толкова малко държи на мене, че даже не е дошъл да ми благодари за честта, която му направих не като го избрах, а като го приех за съпруг.

– О, ваше величество – каза тъжно херцогът, – успокойте се, той ще дойде, особено ако вие пожелаете.

– Вие ли ми казвате това, Анри – възкликна Маргьорит, – вие, който единствен между всички знаете, че това съвсем не е така! Ако имах желанието, в което ме обвинявате, щях ли да ви помоля да дойдете в Лувъра?

– Вие ме помолихте да дойда в Лувъра, Маргьорит, защото искате да заличите всякаква следа от нашето минало и защото това минало живее не само в сърцето ми,

но и в сребърното ковчеже, което ви нося.

– Анри, искате ли да ви кажа нещо – запита Маргьорит, гледайки втренчено херцога. – Вие ми приличате повече на ученик, отколкото на принц. Аз да се отрека от любовта си към вас! Аз да искам да залича пламъка, който може би ще угасне, но чийто отблясък никога няма да помръкне! Защото любовта на личности с моя ранг озарява, а често и изгаря тяхното съвремие. Не, не, херцоже мой! Вие можете да запазите писмата на вашата Маргьорит и ковчезето, което тя ви даде. От съдържанието на това ковчеже тя ви иска само едно писмо, и то защото то е толкова опасно за вас, колкото и за нея.

– Всичко е ваше – каза херцогът, – избирайте и унищожете това, което искате.

Маргьорит бързо разрови отвореното ковчеже и с трепереща ръка пое едно след друго дузината писма, задоволявайки се да погледне само обръщанията, сякаш те бяха достатъчни да ѝ припомнят съдържанието. Но когато взе и последното, тя изгледа херцога преbledняла.

– Господине – каза тя, – писмото, което търся, не е тук. Да не би случайно да сте го загубили? Надявам се, че не сте го...

– Кое писмо търсите, ваше величество?

– Писмото, в което ви моля да се ожените веднага.

– За да оправдаете измяната си ли?

Маргьорит сви рамене.

– Не, а за да ви спася живота. Писмото, в което ви предупреждавах, че кралят, узнал за нашата любов и за усилията ми да разваля вашия бъдещ съюз с португалската престолонаследница, беше извикал незаконния си брат херцог д'Ангулем и бе казал, посочвайки му две шпаги: „Или с тази шпага ти ще убиеш Анри дьо Гиз тази вечер, или аз ще те убия утре с другата.“ Това писмо къде е?

– Ето го – каза херцог дьо Гиз, измъквайки го изпод ризницата си.

Маргьорит почти го изтръгна от ръцете му, разгъна го жадно, за да се увери, че е същото, възкликна радостно и го доближи до свещта. Пламъкът веднага обхвана листа и само след миг го превърна в пепел. Маргьорит, сякаш страхувайки се, че някой би могъл да потърси неблагоприятното предупреждение дори в пепелта, я стъпка с крак.

Херцогът следеше с очи през всичкото време трескавите движения на своята любима.

– Е, Маргьорит – запита той, когато тя свърши, – доволна ли сте сега?

– Да, защото сега, след като вече сте оженен за принцеса де Порсиан, брат ми ще ми прости любовта ми към вас. Но той никога не би ми простил, че съм ви разкрила подобна тайна, която аз в своята слабост към вас няхах сили да скрия.

– Това е вярно – каза херцог дьо Гиз, – защото по това време вие все още ме обичахте.

– Аз ви обичам и сега, Анри, обичам ви повече от когато и да било.

– Вие?...

– Да, аз, защото никога до днес не ми е бил тъй необходим искрен и предан приятел. Аз съм кралица без престол, съпруга без мъж.

Младият херцог тъжно поклати глава.

– Но аз ви го казвам, Анри, и ви повтарям, че мъжът ми не само не ме обича, но дори ме ненавижда, презира ме. Впрочем, струва ми се, че вашето присъствие в стаята, където би трябвало да бъде той, достатъчно доказва ненавистта и презрението му.

– Още не е късно, ваше величество. На наварския крал му е необходимо време, за да освободи свитата си. Той още не е дошъл, но скоро ще дойде.

– А аз ви казвам – извика Маргьорит, – казвам ви, че той няма да дойде!

– Ваше величество – извика Жийон, отваряйки вратата и повдигайки завесата, – ваше величество, наварският крал излиза от покоите си!

– Ах, знаех си аз, че той ще дойде! – възкликна херцог дьо Гиз.

– Анри – каза Маргьорит отсечено, стискайки ръката на херцога. – Анри, сега ще видите дали съм жена, която държи на думата си, и може ли човек да разчита на това, което съм обещала веднъж. Анри, влезте в будоара ми!

– Ваше величество, пуснете ме да си отида, докато е още време, защото, не забравяйте, че при първия му любовен жест, аз ще изляза от будоара и горко му тогава!

– Вие сте луд! Влезте, влезте, казвам ви, аз отговарям за всичко.

И тя тласна херцога в будоара.

Беше крайно време. Вратата едва се затвори зад херцога, когато наварският

крал, придружен от двама пажове, носещи два свещника с осем восъчни свещи, застана усмихнат на прага на стаята.

Маргьорит прикри вълнението си, като се поклони дълбоко.

– Не сте ли си легнали още, кралице? – запита беарнецът с весело, простодушно изражение на лицето. – Да не би случайно да сте ме чакали?

– Не, ваше величество – отговори Маргьорит, – защото вие още вчера ми казахте, че добре съзнавате, че нашата женитба е само политически съюз и няма да ме принуждавате за друго.

– Отлично. Но това съвсем не пречи да си поговорим малко, нали? Жийон, затворете вратата и ни оставете.

Маргьорит стана от стола и протегна ръка, сякаш да задържи пажовете.

– Необходимо ли е да извикам придворните ви дами? – запита кралят. – Ще го сторя, ако желаете, макар че, признавам, предпочитам да ви кажа насаме това, което имам да ви казвам.

И наварският крал се отправи към будоара.

– Не! – извика Маргьорит, хвърляйки се стремително пред него. – Не! Безполезно е и аз съм готова да ви слушам.

Беарнецът вече знаеше това, което искаше да узнае. Той хвърли бърз, пронизателен поглед към будоара, сякаш искаше въпреки завесата, закриваща входа, да проникне във всяко негово кътче. После, обръщайки поглед към своята пребледняла от страх красива съпруга, каза със свършено спокоен глас:

– В такъв случай, да поговорим малко.

– Както е угодно на ваше величество – отговори младата жена и се отпусна отмаляла на канапето, което и посочи мъжът ѝ.

Беарнецът седна до нея.

– Ваше величество – каза той, – каквото и да приказват някои хора, аз мисля, че нашият брак е много сполучлив. Аз съм действително ваш и вие сте моя.

– Но... – прошепна изплашена Маргьорит.

– Следователно – продължи наварският крал, сякаш без да забелязва уплахата ѝ – ние трябва и двамата да действваме като добри съюзници, понеже днес пред бога се заклемме в съюз. Не сте ли и вие на това мнение?

– Без съмнение, ваше величество.

– Аз зная, кралице, колко голяма е вашата прозорливост, зная с колко опасни пропасти е осеяна дворцовата почва. Ето, аз съм млад и макар че никога никому не съм направил зло, имам вече многобройни врагове. Към кой лагер, ваше величество, трябва да причисля тази, която носи моето име и която ми се закле във вярна обич пред божия олтар?

– О, ваше величество, нима можете да помислите...

– Аз нищо не мисля, кралице. Аз се надявам и искам да се уверя, че моята надежда е основателна. Няма съмнение, че нашият брак е или само една привидност или обикновена клопка.

Маргьорит потрепера; тази мисъл може би се бе прокраднала и в нейния ум.

– Кое от двете? – продължи Анри дьо Навар. – Кралят ме мрази, херцог д'Анжу ме мрази, херцог д'Алансон ме мрази, Катерина Медичи мразеше прекалено много майка ми, за да не мрази и мен.

– О, ваше величество, какво говорите?

– Истината, кралице – поде кралят, – и бих желал, за да не смятат, че не зная кой уби дьо Муи и кой отрови майка ми, някой да чуе думите ми.

– О, ваше величество – възкликна живо Маргьорит с най-невъзмутимо и усмихнато изражение, – вие чудесно знаете, че тук сме само вие и аз.

– Именно затова съм така откровен, именно затова се осмелявам да ви кажа, че не могат да ме заблудят любезностите нито на френската, нито на лотарингската корона.

– Ваше величество! Ваше величество! – възкликна Маргьорит.

– Какво има, моя мила? – усмихна се на свой ред Анри.

– Ваше величество, подобни разговори са много опасни.

– Но не и когато хората са насаме. Та исках да ви кажа...

Маргьорит явно седеше като на тръни; тя би желала да спре всяка дума на устните на беарнеца. Но Анри продължи с привидно простодушие:

– Казвам ви, че съм застрашен от всички страни: застрашава ме кралят, застрашава ме херцог д'Алансон, застрашава ме херцог д'Анжу, застрашава ме кралицата-майка, застрашава ме херцог дьо Гиз, херцог дьо Майен, кардинал дьо Лорен, с една дума, застрашава ме всичко живо. Вие знаете, човек чувства това инстинктивно. Е добре, срещу тези заплахи, които няма да закъснеят да се

превърнат в нападения, аз мога да се защитавам само с ваша помощ. Защото вас обичат всички, които ме мразят.

– Мен ли? – запита Маргьорит.

– Да, вас – повтори Анри дьо Навар съвсем чистосърдечно. – Да, вас ви обича крал Шарл; вас ви обича – и той наблегна на тези думи – херцог д'Алансон. Обича ви кралица Катерина и най-сетне обича ви херцог дьо Гиз.

– Ваше величество... – прошепна Маргьорит.

– Е добре! Какво чудно има, че всички ви обичат? Хората, които току-що споменах, са ваши братя или роднини. Да обичаш роднините или братята си – означава да живееш по закон божи.

– В края на краищата – запита Маргьорит притеснена – какво искате да кажете, ваше величество?

– Искам да каже точно това, което ви казах, че ако вие станете, не казвам моя приятелка, а моя съюзница, аз мога смело да посрещна всичко. Но ако, напротив, вие станете моя неприятелка, аз съм загубен.

– О, ваша неприятелка! Никога, ваше величество! – възкликна Маргьорит.

– Искате да кажете, никога вече?...

– Може би.

– А моя съюзница?

– Сигурно.

И Маргьорит се обърна към него и му протегна ръка.

Анри я пое, целуна я галантно и я задържа малко, по-скоро за да изпита жена си, отколкото от нежно чувство.

– Така да бъде, аз ви вярвам, ваше величество, и ви приемам за съюзница. Нас ни ожениха, без да се познаваме и без да се обичаме, ожениха ни, без да ни поискат съгласието. Следователно като мъж и жена ние не сме обвързани с нищо един към друг. Виждате, ваше Величество, аз предугаждам желанията ви и ви потвърждавам тази вечер това, което ви казах вчера. Но ние ставаме съюзници по наша воля, без никой да ни принуждава, ние се съюзяваме като две честни сърца, които си дължат взаимно покровителство и затова се свързват. Така ли го разбирате и вие?

– Да, ваше величество – потвърди Маргьорит, опитвайки се да освободи ръката си.

– Е добре – продължи бепарнецът все така, без да откъсва очи от вратата на будоара, – понеже първото доказателство за искрен съюз е пълното доверие, аз ще ви разкажа, ваше величество, най-тайните подробности на плана, който съм замислил, за да се справя победоносно с всички тези врагове.

– Ваше величество... – прошепна Маргьорит, като извърна на свой ред неволно очи към будоара, докато бепарнецът, виждайки, че хитростта му е успяла, се усмихна недоловимо.

– Ето какво смятам да направя – продължи той, без да показва, че е забелязал вълнението на младата жена, – аз ще...

– Ваше величество – извика Маргьорит, като стана бързо и улови краля за ръка, – позволете да си поема дъх. Вълнението... горещината... просто се задушавам...

И действително Маргьорит беше пребледняла и трепереше тъй, сякаш всеки миг ще се строполи на килима.

Анри се отправи към един отдалечен прозорец и го отвори. Прозорецът гледаше към реката.

Маргьорит го последва:

– Мълчете! Мълчете! Ваше величество, ако животът ви е мил... – прошепна тя.

– Хубава работа, кралице – каза бепарнецът с особената си усмивка, – нали ми казахте, че сме сами?

– Да, ваше величество, но не сте ли чували, че с помощта на слухови тръби, вградени в тавана или в стената, човек може всичко да подслуша.

– Добре, ваше величество, добре – каза бързо и съвсем тихо бепарнецът. – Вие не ме обичате, по това няма две мнения, но вие сте честна жена.

– Какво искате да кажете, ваше величество?

– Искам да кажа, че ако бяхте способна да ме предадете, вие щяхте да ме оставите да продължа, защото още малко и сам щях да се издам. Вие ме спряхте. Сега зная, че някой се е скрил тук, че вие сте невярна съпруга, но вярна съюзница. А в настоящия момент – допълни усмихнат бепарнецът, – признавам, по-необходима ми е вяност в политиката, отколкото в любовта.

– Ваше величество... – прошепна смутено Маргьорит.

– Добре, добре, ще поговорим по всички тези въпроси по-късно, когато се

опознаем по-добре – каза Анри.

После, повишавайки глас, добави:

– Е, какво? По-леко ли дишате сега, кралице?

– Да, ваше величество, да – прошепна Маргьорит.

– В такъв, случай – поде беарнецът – не искам повече да ви досаждам.

Длъжен бях да ви засвидетелствам моите уважения и да ви поднеса приятелските си чувства. Благоволете да ги приемете така, както аз ви ги предлагам, от цялото си сърце. Приятна почивка! Лека нощ.

Маргьорит погледна мъжа си с блестящи от признателност очи и на свой ред му протегна ръка.

– Уговорено – каза тя.

– Съюз политически, искрен и честен, нали? – запита Анри.

– Искрен и честен – отговори кралицата.

Тогава беарнецът се отправи към вратата, държейки с погледа си Маргьорит като омагьосана. После, когато завесата се спусна между тях и спалнята, Анри каза бързо, понижавайки глас:

– Благодаря, Маргьорит, благодаря! Вие сте истинска френска принцеса. Отивам си спокоен. Дори да ми липсва вашата любов, няма да ми липсва вашето приятелство. Разчитам на вас, както и вие можете да разчитате на мене. Лека нощ, кралице.

И Анри целуна ръка на жена си, притискайки я нежно; после с пъргава крачка се отправи към покоите си, говорейки си полугласно в коридора:

– Кой, дявол да го вземе, е при нея? Кралят, херцог д'Анжу, херцог д'Алансон, херцог дьо Гиз? Брат или любовник? Или и едното, и другото? Право да си кажа, почти ме е яд, че определих в този час среща на баронесата. Но думата си е дума, а и Дариол ме чака... няма как. Страхувам се, че тя не спечели, като минах през спалнята на жена ми, преди да отида при нея, защото, триста дяволи, тази Марго, както я нарича моят шурей, Шарл IX, е наистина пленително създание...

И Анри дьо Навар тръгна с малко колеблива крачка по стълбата, която водеше към апартамента на баронеса дьо Сов.

Маргьорит го проследи с поглед, докато се скри, и едва тогава се прибра в стаята си. Завари херцога на прага на будоара и при вида му изпита едва ли не угризение.

Херцогът от своя страна беше сериозен и смръщените му вежди издаваха горчиви мисли.

– Маргьорит днес е неутрална – каза той, – след седмица Маргьорит ще бъде враждебна.

– А, вие сте слушали?

– А какво можех да сторя в този будоар.

– И вие смятате, че аз съм се държала не така, както трябва да се държи наварската кралица?

– Не, но вие се държахте не така, както би трябвало да се държи любимата на херцог дьо Гиз.

– Ваша светлост – каза кралицата, – аз мога да не обичам мъжа си, но никой няма право да изисква от мен да го предам. Кажете честно, вие бихте ли издали тайните на принцеса де Порсиан, вашата жена.

– Хайде, хайде, ваше величество – каза херцогът, поклащайки глава, – всичко е наред. Виждам, че вие не ме обичате вече, както в дните, когато ми разказвахте какво крои кралят срещу мен и моите привърженици.

– Кралят беше силният, а вие слабите. Сега Анри е слабият, а вие сте силните. Както виждате, аз играя все една и съща роля.

– Само преминавате от един лагер в друг.

– Това е мое право, господине, и с него аз спасих живота ви.

– Добре, ваше величество. И тъй като влюбените, когато се разделят, си връщат всичко, което са си дали, и аз на свой ред при случай ще ви спася живота и тогава ще бъдем квит.

При тези думи херцогът се поклони и излезе. Но Маргьорит не направи ни най-малко движение да го задържи. В преддверието той намери Жийон, която го придружи до прозореца на партера, а в рова – своя паж, с когото се върна в двореца си.

В това време Маргьорит замислено застана до прозореца си.

– Каква сватбена нощ! – прошепна тя. – Съпругът ми си отива, любимият ме изоставя.

В този миг от другата страна на рова, идващ от Ла Тур до Боа на път към

Мулен дьо ла Моне, се зададе с ръка на кръста ученик, който пееше:

P>

Защо, когато искам с плам
да те погалья, да ти дам
целувка нежна, о любима,
към мен си строга ти безспир,
като че съм сред манастир,
където монахини има?

Нима за никого в света
не пазиш устните, гърдта
и цялата си прелест млада?
Плутон ли ще целуваш ти –
когато той те приюти
отвъд, във бездните на ада?

У теб смъртта ще заличи
усмивка, гръд, уста, очи
и аз, като почина, няма
със сенките да споделя,
че моя обич си била,
преди да идем в ада двама.

Не чакай, мила, този край –
целувка сладка ти ми дай,
за да не чезна в изнемога,
защото в сетния си ден
ще се разкайваш, че към мен
била си все безкрайно строга.

P\$

Маргьорит се заслуша в песента с тъжна усмивка. После, когато гласът на ученика заглъхна в далечината, затвори прозореца и повика Жийон да я приготви за лягане.

> Глава 3

> Крал – поет

Следващите дни преминаха в празненства, представления и турнири. Сближението между двете партии продължаваше и вниманието и любезностите можеха да главозамаят и най-яроствните хугеноти. Отец Котон пируваше и скиташе с барон дьо Куртомер; херцог дьо Гиз се разхождаше в най-нежно разбирателство с принц дьо Конде с лодка по Сена.

Крал Шарл сякаш беше скъсал с обикновената си меланхолия и вече не можеше да мине без зет си Анри. И накрая кралицата-майка беше толкова весела и толкова заета с бродерии, скъпоценности и украшения, че направо си беше загубила съня от работа.

Хугенотите, донякъде размекнати от тази нова Капуа*, започнаха да обличат копринени дрехи, да излагат на показ гербовете си, да се перчат пред някои балкони като истински католици. Всичко се развиваше в полза на реформистката религия, така че човек би могъл да помисли, че целият двор се готви да стане протестантски. Дори сам адмиралът, въпреки предишния си опит, се беше оставил да го увлече общата вълна и така се беше запалил, че една вечер забрави цели два часа да дъвче клечката си за зъби – докато обикновено се отдаваше на това занимание от момента, когато ставаше от обед, до осем часа вечер, когато сядаше на вечеря.

[* Намек за времето, прекарано в безделие от Анибал в Капуа. – Б.пр.]

Вечерта, в която адмиралът беше направил това невероятно отклонение от навиците си, крал Шарл IX беше поканил на интимна закуска Анри дьо Навар и херцог дьо Гиз. След закуската той мина заедно с тях в стаята си и докато им обясняваше остроумното устройство на един капан за вълци, измислен от самия него, внезапно възкликна:

– А как е господин адмиралът? Той няма ли да дойде тази вечер? Кой го е виждал днес? Може ли някой от вас да ми каже нещо за него?

– Аз – отвърна наварският крал. – Ако ваше величество се безпокои за здравето му, бих могъл да го уверя, че му няма нищо, защото го видях в шест часа сутринта и в седем часа вечерта.

– Аха! – каза кралят разсеяно, но после спря любопитния си, пронизителен поглед върху зет си. – Вие сте прекалено ранобуден за младоженец, Анрио.

– Да, ваше величество – отговори беарнецът, – исках да се осведомя от адмирала, който знае всичко, дали благородниците, които не са дошли още, са тръгнали вече за насам.

– Още благородници! В деня на сватбата ви имаше осемстотин и всеки ден прииждат все нови и нови. Та това е цяло нашествие! – засмя се Шарл IX.

Херцог дьо Гиз смръщи вежди.

– Ваше величество – възрази беарнецът, – говори се за нападение над Фландрия и аз събирам около себе си всички хора от Навара и околностите, които смятам, че могат да бъдат полезни на ваше величество.

Херцогът, спомняйки си за проекта, за който беарнецът бе заговорил пред Маргьорит в деня на тяхната сватба, се вслуша по-внимателно.

– Добре, добре – отвърна с ехидна усмивка кралят, – колкото повече дойдат, толкова по-приятно за нас. Събирайте ги, събирайте ги, Анри! Но какви са тези благородници? Надявам се, храбреци.

– Не зная, ваше величество, дали моите благородници струват колкото благородниците на ваше величество или на херцог д'Анжу, или на херцог дьо Гиз, но аз си познавам хората и зная, че те ще направят всичко, което зависи от тях.

– Мнозина ли чакате още?

– Десет-дванадесет.

– Как се казват?

– Ваше величество, не се сещам за имената им с изключение на един, препоръчан ми от Телини като истински благородник. Става дума за дьо Ла Мол. Колкото за другите, не бих могъл да кажа...

– Дьо Ла Мол? Да не би да е Лъорак дьо Ла Мол? – запита кралят, който беше добре запознат с родословията. – Провансалецът, нали?

– Точно той, ваше величество. Както виждате, събирам хора чак от Прованс.

– А аз – каза с насмешлива усмивка херцог дьо Гиз, – аз събирам хора още по-отдалеч от негово величество наварският крал, защото смятам да повикам от Пиомонт всички верни католици, които успея да намеря.

– Католици или хугеноти, все едно – прекъсна го кралят, – стига само да са храбри.

Тези думи, които показваха, че той не прави разлика между хугеноти и католици, кралят изрече с такова безразличие, че сам херцог, дьо Гиз се изненада.

– Ваше величество се интересува от нашите фламандци? – запита адмиралът, на когото кралят от няколко дни беше оказал честта да влиза при него без предварително да съобщават за идването му и чу последните думи на краля.

– О, ето го и моя татко адмирала! – възкликна Шарл IX с разтворени обятия. – Още не споменали за война, за благородници, за храбреци, и той пристига. Магнитът привлича желязото. Зет ми наварският крал и братовчед ми херцог дьо Гиз очакват подкрепление за вашата армия. За това говорехме.

– И тези подкрепления пристигат – каза адмиралът.

– Имате ли известие? – запита беарнецът.

– Да, сине мой; и то по-специално от господин дьо Ла Мол. Вчера е бил в Орлеан, а утре или в друг ден ще бъде в Париж.

– Дявол да го вземе! Господин адмиралът е истински заклинател, щом му е известно какво става на тридесет-четиридесет левги разстояние. Колкото се отнася до мен, аз бих желал да зная със същата сигурност какво ще се случи или какво се е случило при стените на Орлеан.

Колини остана невъзмутим при тази язвителна забележка, подхвърлена от херцог дьо Гиз, който очевидно намекваше за смъртта на Франсоа дьо Гиз, своя баща, убит пред Орлеан от Полтро дьо Мере – престъпление, извършено по внушение на адмирала според някои слухове.

– Господине – отвърна студено и с достойнство адмиралът, – аз съм заклинател винаги когато искам да зная с положителност това, което засяга мен или краля. Моят куриер пристигна от Орлеан преди един час и благодарение на пощата е изминал тридесет и две левги през деня. Граф дьо Ла Мол, който пътува на кон, изминава по десет на ден, следователно може да бъде тук едва на двадесет и четвърти. Ето цялата магия.

– Браво, татко! Добре казано! – забеляза Шарл IX. – Докажете на тези млади хора, че не само възрастта, но и мъдростта е посребрила брадата и косата ви. Да ги изпратим да говорят за своите турнири и любовни похождения, а ние да останем да си поговорим за нашите войни. Добрите воители създават добрите крале. Хайде, господа, оставете ни, имам да говоря с адмирала.

Двамата млади мъже излязоха: първо наварският крал, а след него херцог дьо Гиз; но щом се затвори вратата, всеки обърна гръб на другия след хладен поклон.

Колини ги проследи с поглед, в който прозираше известно безпокойство, защото всеки път, когато тези две ненависти се докосваха, той очакваше да блесне мълния. Шарл IX разбра какви мисли го вълнуват, приближи се до него и улавяйки ръката му, каза:

– Бъдете спокоен, татко, аз съм тук, за да внуша всекиму подчинение и уважение. Аз съм истински крал, откакто майка ми вече не е кралица, а тя не е кралица, откакто Колини е мой баща.

– О, ваше величество, кралица Катерина...

– Е интригантка. С нея е невъзможно да се живее в мир. Тези италиански католици са просто бесни. Знаят само едно – да изстребват. Аз, напротив, не само искам да умиротворя духовете, но и да дам власт на протестантите. Католиците са прекалено разпътни, татко, те ме възмушават с любовните си похождения и безнравствеността си. И да ти кажа ли откровено – продължи Шарл IX, ставайки двойно по-излиятелен, – аз нямам доверие в никого от обкръжаващите ме, освен в новите ми приятели. Домогванията на хора от рода на Таван ми са подозрителни. Виейвил обича само хубаво вино и е в състояние да продаде своя крал за бъчва малвоазийско. Монморанси се интересува само от лов и прекарва времето си между кучетата и соколите си. Граф дьо Рец е испанец, семейство Гиз – лотарингци, истински французи във Франция, да ми прости господ, като че ли сме само аз, моят зет наварският крал и ти. Но аз съм прикован към престола и не мога да командвам армия. Най-много да ме оставят да отида на лов в Сен-Жермен или в Рамбуе. Зет ми наварският крал е много млад още и му липсва опит! Впрочем той твърде много прилича на баща си Антоан, а, както е известно, него вечно го погубваха жените. Само ти, татко, си храбър като Юлий Цезар и мъдър като Платон. За това, право да ти кажа, не знам какво да правя – дали да те задържа тук като мой съветник, или да те пратя там като пълководец. Ако останеш тук като мой съветник, кой ще командва? Ако командваш, кой ще ме съветва?

– Ваше величество – каза Колини, – трябва първо да победим, съветът ще дойде след победата.

– Така ли мислиш, татко? Така да бъде. Ще стане, както казваш ти. В понеделник ще заминеш за Фландрия, а аз за Амбоаз.

– Ваше величество напуска Париж?

– Да. Уморих се от този шум и празненства. Аз не съм деен човек, а мечтател. Не съм роден за крал, а за поет. Ти ще съставиш някакъв съвет, който да управлява, докато воюваш. И ако майка ми не се меси, всичко ще върви добре. Аз вече предупредих Ронсар да дойде при мене в Амбоаз. И там двамата, далеч от шума, от света, далеч от злите души, под големите дървета край реката, при тихия ромон на ручейките, ще говорим за бога – единственото удовлетворение на този свят за човешките неволи. Слушай с какви стихове съм го поканил да ми дойде на гости. Съчиних ги тази сутрин.

Колини се усмихна. Шарл IX прокара ръка по гладкото си, бледо като слонова кост чело и издекламира напевно следните стихове:

P>

– Ронсар, аз знам добре, когато си далеч,
гласа на своя крал съвсем забравяш веч,
но спомена за теб не е забравен тука –
в поезията все напредвам със сполука
и тези редове са моя нов привет
за твоя дух, от куп видения обзет.

Затуй не се бави, дома си напусни,
градината си ти не гледай тези дни,
последвай своя крал – със обич той зове те,
ценейки твоя дар божествен: стиховете;
и вярвай, ако ти не дойдеш в Амбоаз,
ще бъда натъжен и ще се сърдя аз.

P\$

– Браво, ваше величество, браво! – възхити се Колини. – Аз съм по-силен във военните работи, отколкото в поезията. Но струва ми се, че тези стихове не са по-лоши от най-хубавите стихове на Ронсар, Дора и дори Мишел дьо л’Оспитал, канцлера на Франция.

– Ах, татко – извика Шарл IX, – защо не беше истина това, което казваш. Защото най-много от всичко аз копнея за званието поет. И както писах преди няколко дни на моя учител по поезия Ронсар:

P>

Да пишеш стихове – охотно бих признал, –
е по-голям успех от туй да бъдеш крал;
с корони сме и аз, и ти, но получава
корони всеки крал – поетът ги раздава;
духът ти вдъхновен сияе, увенчан
от собствен блясък – аз блестя от своя сан.
Любимец е Ронсар на боговете, ето,
а техен образ – аз; по времето, догдето
души владееш ти с чаровния си глас,
държа под своя власт телата само аз;
достигаш ти в света чрез нежната си лира,
където и властта на краля даже спира.

P\$

– Аз знаех – каза Колини, – че ваше величество беседва с музите, но не знаех, че те са главните му съветници.

– След теб, татко, след теб. И именно за да мога необезпокояван да общувам с тях, искам да те поставя начело на управлението. Слушай, тъкмо сега трябва да отговоря на един нов мадригал, който моят велик и скъп поет ми изпрати. Не мога да ти дам в момента всички книжа, необходими да те поставят в течение на големия въпрос, който ни разделя Филип II и мене. Има освен това и нещо като план за предстоящата битка, изготвен от моите министри. Ще потърся всичко и ще ти го предам утре сутринта.

– В колко часа, ваше величество?

– В десет. И ако случайно ме заваряш, че пиша затворен в моя кабинет... влизай направо и вземи всичките книжа, които намериш върху тази маса, поставени в тази червена папка. Цветът ѝ е ярък, така че няма да сбъркаш. А аз ще пиша на Ронсар.

– Сбогом, ваше величество.

– Сбогом, татко.

– Няма ли да ми подадете ръка?

– Ръката ми ли, каза? Ела в моите обятия, до сърцето ми, там е твоето място. Ела, стари пълководецо, ела!

И Шарл IX, като привлече към себе си Колини, който бе свел глава, докосна белите му коси.

Адмиралът излезе, изтривайки очите си.

Шарл IX го проследи с поглед, докато можеше да го вижда, и напрегна ухо, докато можеше да го чува, а после, когато нищо вече не се виждаше и чуваше, наклони по навик бледото си лице към рамото си и премина бавно от стаята, в която беше, в оръжейната.

Оръжейната беше любимото място на краля. В нея той вземаше уроците си по фехтовка с Помпе и уроците си по поезия с Ронсар. Тук беше събрал голяма колекция от отбранителни и нападателни оръжия, най-хубавите, които бе успял да намери. Затова всички стени бяха отрупани с брадви, щитове, копия, алебарди, пищови и мускетони. Същия ден дори един известен майстор на оръжия му беше донесъл великолепна аркебуза, на дулото на която беше инкрустирано от сребро следното четиристишие, съчинено лично от царствения поет:

P>

Когато вярата зове,
красива съм и вярна;
за всички кралски врагове –
красива и коварна.

P\$

И тъй, Шарл IX влезе, както вече казахме, в оръжейната и след като затвори главната врата, през която беше минал, повдигна една завеса, закриваща коридорче, водещо към друга стая. Там, коленичила пред своето молитвено столче, се молеше жена.

Понеже кралят се движеше леко и стъпките му бяха заглушени от килима, сякаш минаваше призрак, коленичилата жена не чу нищо, не се обърна, а продължи да се моли. Шарл остана за миг прав, гледайки я замислено.

Жената беше тридесет и четири-тридесет и пет годишна и цъфтящата ѝ хубост се подчертаваше още повече от селската ѝ носия от околностите на По. Тя носеше висока шапчица, каквито бяха толкова на мода във френския двор по времето на кралица Изабел Баварска, а червеният ѝ корсаж беше извезан със злато, каквито носят днес селянките от Нетуно и Сора. Апартаментът, който заемаше от двадесет години, се свързваше със спалнята на краля и представляваше странна смесица от изящни и селски мебели. Дворецът бе повлиял на хижата, както и хижата на двореца. Така че тази стая съчетаваше селска простота с благороднически лукс. И действително молитвеното столче, пред което тя бе коленичила, беше от дъбово дърво с разкошни резби, тапицирано в кадифе, със златни ресни, докато Библията – защото тази жена беше протестант – от която тя четеше молитвите си, беше стара, полуразкъсана книга, каквито може да се видят в най-бедните къщи.

Впрочем и останалото беше горе-долу като това молитвено столче и като тази Библия.

– Е, Мадлон! – каза кралят.

При звука на този близък глас коленичилата жена вдигна глава и се усмихна. После стана и възкликна:

– А, ти ли си, синко?

– Да, дойке, ела!

Шарл IX пусна завесата и седна на ръчката на креслото. Дойката се приближи.

– Какво ти е, Шарло? – запита тя.

– Ела по-близо и отговаряй съвсем тихо.

Дойката се приближи с фамилиарност, която можеше да се дължи на майчината обич на жената, откърмила детето, но на която съвременните памфлети приписваха далеч не толкова чисти извори.

– Ето ме – каза тя, – говори!

– Тук ли е човекът, когото исках да видя?

– От половин час те чака.

Шарл стана, приближи се до прозореца, погледна дали някой не дебне, отиде до вратата, за да се увери, че никой не го подслушва, избърса праха от оръжията-трофеи, погали голямата хрътка, която го следеше по петите, като се спираше, когато господарят ѝ спре, и се раздвижваше веднага щом той се раздвижи; после се върна при дойната и ѝ поръча:

– Добре, дойке. Нека влезе.

Дойката излезе през вратата, през която бе дошла, а кралят се облегна на една масичка с различни оръжия.

Едва доближил се до масата, завесата отново се вдигна и човекът, когото той чакаше, влезе.

Той беше около четиридесетгодишен, с лукави, сиви очи, със закривен нос като клюн на кукумявка, с лице, разширено от изпъкнали скули; мъчеше се да си придаде израз на уважение, но вместо това на побледнелите му от страх устни се бе изписала лицемерна усмивка.

Шарл протегна незабелязано ръка и докосна дръжката на един пистолет нов модел, който стреляше не с фитил, а с помощта на кремък и стоманено колелце. Кралят втренчи мрачен поглед в новодошлия, когото ви описахме. Докато го разглеждаше, той си подсвиркваше, съвсем вярно и дори много изразително, една от своите любими ловни мелодии.

След няколко секунди, през които лицето на чужденеца се изменяше все повече и повече, кралят запита:

– Наистина ли се казвате Франсоа дьо Лувие-Морвел?

– Да, ваше величество.

– Командир на фитилчиците.

– Да, ваше величество.

– Пожелах да ви видя.

Морвел се поклони.

– Вие знаете – продължи Шарл, наблягайки на всяка дума, – че аз обичам по един и същи начин всичките си поданици.

– Зная – промърмори Морвел, – че ваше величество е баща на своя народ.

– И че хугеноти или католици са еднакво мои деца.

Морвел замълча, обаче тръпката, която премина по тялото му, не остана

незабелязана от пронизателния поглед на краля, макар че този, към когото той бе отправил думите си, бе почти в сянка.

– Това ви е неприятно – продължи кралят, – защото вие водихте жестока война с хугенотите, нали?

Морвел падна на колене.

– Ваше величество – прошепна той, – повярвайте...

– Вярвам – продължи Шарл IX, пронизвайки още по-дълбоко Морвел с поглед, който от стъклен бе станал почти пламтящ, – вярвам, че вие сте искали да убиете в Монконтур господин адмирала, който току-що излезе оттук. Вярвам, че не сте улучили и тогава сте преминали в армията на херцог д'Анжу, нашия брат. И накрая вярвам, че отново сте се върнали при принцовете и сте постъпили на служба в отряда на господин дьо Муи дьо Сен-Фал.

– О, ваше величество!

– Храбър пикардски благородник, нали?

– Ваше величество, ваше величество не ме унищожавайте!

– Достоен офицер – продължи Шарл IX и колкото повече говореше, толкова по-жестоко, почти кръвожадно ставаше лицето му, – който ви прие като син, даде ви подслон, облече ви и ви нахрани.

Морвел въздъхна отчаяно.

– Вие сте го наричали „татко“, мисля – продължи безмилостно кралят, – и нежна дружба ви е свързвала с младия дьо Муи, неговия син.

Морвел, все още на колене, се смаляваше смазан от думите на Шарл IX, който стоеше прав, непроницаем, подобен на статуя, на която само устните живеят.

– Впрочем – продължи кралят – не беше ли уговорено херцог дьо Гиз да ви даде десет хиляди еку, ако убиете адмирала?

Убиецът, съкрушен, удряше челото си в пода.

– Колкото до дьо Муи, вашия скъп баща, един ден вие сте го придружили на разузнаване към Шеврьо. Той изпуснал камшика си и слязъл от коня да го вземе. Вие сте били сам с него, измъкнали сте пистолет от кобура на седлото и докато той се навеждал, сте го застреляли в гръб. После, виждайки, че е умрял, защото сте го убили само с един изстрел, вие сте пришпорили коня, даден ви от него. Това е цялата история, нали така?

И докато Морвел стоеше безмълвен пред това обвинение, на което всички подробности бяха верни, Шарл IX засвири пак така вярно и изразително същата ловна мелодия.

– И така, майсторе на убийствата – каза той след кратко мълчание, – знаете ли, че горя от желание да ви обеся?

– О, ваше величество! – възкликна Морвел.

– Младият дьо Муи и вчера ме умоляваше да го сторя и, право да си кажа, аз се чудех какво да му отговоря, тъй като искането му е напълно справедливо.

Морвел склочи ръце.

– Още по-справедливо е, защото, както сам вие казахте, аз съм баща на моя народ и защото, както аз ви отвърнах, след сдобряването ми с хугенотите, те са също така мои деца, както католиците.

– Ваше величество – каза Морвел, напълно съкрушен, – животът ми е във ваши ръце, постъпете, както ви е угодно.

– Вие сте прав и не давам пукната пара за вас.

– Но, ваше величество – запита убиецът, – няма няма начин да изкупя престъплението си?

– Не зная такъв начин. И все пак, ако бях на ваше място, благодаря на бога, че не съм...

– Е добре, ваше величество, ако бяхте на мое място?... – прошепна Морвел, впил поглед в устните на Шарл.

– Мисля, че бих се справил.

Морвел се повдигна на едно коляно и облягайки се на ръката си, впи поглед в очите на Шарл, за да се увери, че той не се подиграва.

– Без съмнение аз обичам много младия дьо Муи – поде кралят, но също така обичам много братовчед си дьо Гиз и ако той ми поискаше живота на човека, на когото другият би ми поискал смъртта, признавам, че много бих се затруднил. И все пак, съгласно политиката и религията, аз би трябвало да направя това, което би поискал моят братовчед дьо Гиз, защото дьо Муи, колкото и храбър воин да е, е все пак много незначителен в сравнение с един лотарингски владетел.

Докато кралят говореше, Морвел се надигаше бавно, като човек, който се възвръща към живота.

– И така, важно ще бъде за вас, в изключителното положение, в което се намирате, да спечелите благоволенieto на моя братовчед дьо Гиз. По този повод си спомням нещо, което той ми разказа вчера.

Морвел пристъпи към краля.

– „Представете си, ваше величество – казваше ми той, – че всеки ден в десет часа, връщайки се от Лувъра по улица Сен-Жермен-л’Оксероа, минава моят смъртен враг. Аз го виждам от решетъчното прозорче на долния етаж. Това прозорче е на жилището на моя бивш възпитател каноника Пиер Пил. И тъй, всеки ден виждам моя враг да минава оттам и всеки ден моля дявола да го провали в дън земя.“ Кажете, моля ви се, Морвел, ако вие бяхте дяволът или поне за миг заемехте неговото място, щеше ли това да достави удоволствие на моя братовчед дьо Гиз?

Морвел се усмихна за миг с пъклена усмивка и от още бледите му от страха устни се отрониха следните думи:

– Но, ваше величество, аз нямам властта да го проваля в дън земя.

– И все пак вие го сторихте, доколкото си спомням, за храбрия дьо Муи. Сигурно сега ще ми кажете, че сте го извършили с пистолет... Не е ли вече у вас този пистолет?

– Извинявайте, ваше величество – поде вече поуспокоен разбойникът, – аз стрелям по-добре с аркебуза, отколкото с пистолет.

– О – каза Шарл IX, – с пистолет или с аркебуза, все едно. Пък и братовчед ми дьо Гиз, сигурен съм, няма да седне да спори за средството.

– Да – каза Морвел, – на мен ще ми трябва оръжие, на чиято точност да мога да разчитам, защото може би ще се наложи да стрелям отдалеч.

– В тази стая имам десет аркебузи – каза Шарл IX, – с които пробивам златна монета на сто и петдесет крачки. Искате ли да опитате една?

– О, ваше величество, с най-голямо удоволствие! – възкликна Морвел, като се отправи към оръжието в ъгъла, донесено същия ден на Шарл IX.

– Не, не точно това – каза кралят, – това аз го пазя за себе си. Тези дни ще има голям лов и надявам се, ще ми потрябва. Всички останали са на ваше разположение.

Морвел откачи една аркебуза от стената.

– А сега, ваше величество, кажете, кой е този враг? – запита убиецът.

– Отде бих могъл да зная – отговори Шарл IX, смазвайки нещастника с презрителен поглед.

– Ще попитам тогава херцог дьо Гиз – смотолеви Морвел.

Кралят сви рамене.

– Няма защо да питате – каза той. – Херцог дьо Гиз не ще ви отговори. Нима се отговаря на подобни въпроси. Този, който не иска да бъде обесен, трябва сам да се досети.

– Добре, но по какво да го позная?

– Нали ви казах, че всяка сутрин той минава край прозореца на каноника.

– Да, но мнозина минават край този прозорец. Нека ваше величество благоволи да ми посочи някакъв най-незначителен знак.

– О, това е съвсем просто. Утре например той ще носи под мишница папка от червен марокен.

– Ваше величество, това е достатъчно.

– У вас ли е още този кон, който ви даде господин дьо Муи и който тича така бързо?

– Ваше величество, аз имам най-бързия арабски кон.

– О, аз не се страхувам за вас! Но не е зле да знаете, че манастирът има задна врата.

– Благодаря, ваше величество, а сега молете бога за мен!

– Ха, по дяволите, по-добре помолете сатаната, защото само той може да ви спаси от въжето.

– Сбогом, ваше величество.

– Сбогом. Впрочем, господин дьо Морвел, вие сигурно знаете, че ако се чуе нещо за вас утре сутрин преди десет часа или ако не се чуе нищо след това, в Лувъра има подземия.

И Шарл IX засвири още по-невъзмутимо и вярно своята любима мелодия.

> Глава 4

> Вечерта на 24 август 1572 година

Читателят не е забравил, че в предишната глава ставаше дума за един благородник, наречен Ла Мол, когото Анри дьо Навар очакваше с нетърпение. Този млад благородник, както бе предсказал адмиралът, влезе в Париж през Порт Сен-Марсел в края на деня на 24 август 1572 година, поглеждайки с известно презрение многобройните странноприемници, разкриващи вляво и вдясно живописните си фирми, и докара разпения си кон до центъра на града, където, след като прекоси площад Мобер, Пти-Пон, Пон Нотр-Дам и мина по кейовете, той се спря в началото на улица Брюзек, преименувана по-късно улица Арбр-Сек и с което ново име ще си служим занапред за по-голямо улеснение на нашите читатели.

Несъмнено името му хареса, тъй като той пое по нея и понеже отляво една великолепа ламаринена фирма, скърцаща на куките си под съпровода на звънчета, привлече вниманието му, той се позабави, за да прочете надписа – „А ла Бел-Етоал“, написан точно под една рисунка, изобразяваща най-съблазнителната гледка за изгладнял пътник – птица, която се пече на фона на черно небе, а под нея човек в червена дреха устремил към тази звезда от нов тип ръце, кесия и желания.

„Ето една странноприемница, която добре се представя – помисли си благородникът, – а съдържателят ѝ, бога ми, наистина трябва да е умна глава. Слушал съм, че улица Арбр-Сек се намира в квартала на Лувъра и ако заведението макар и отчасти отговаря на фирмата, то тук ще се настаня отлично.“

Докато пътникът разговаряше сам със себе си, друг един конник се зададе от срещуположния край на същата, улица, тоест откъм улица Сент-Оноре, също се спря и застина в захлас пред фирмата „А ла Бел-Етоал“.

Този от двамата, когото познаваме вече по име, яздеше бял испански кон и бе облечен в къса черна дреха, извезана с ахати. Наметката му бе от тъмновиолетово кадифе, беше обут с черни кожени ботуши, носеше шпага с дръжка, украсена с гравирано желязо, и същата кама. А сега, ако искаме да минем от костюма към описание на лицето, ще кажем, че конникът беше около двадесет и четири-двадесет и пет годишен, мургав, със сини очи, изящни мустаци и блестящи зъби, които сякаш осветяваха лицето му, когато правилната му, изтънчена уста ги разкриеше в нежна меланхолична усмивка.

Другият пътник беше пълна противоположност на първия. Под шапката с подвити краища се подаваха гъсти, къдрави коси, по-скоро червени, отколкото руси; сивите му очи святкаха при най-малкото недоволство с такъв ярък пламък, че се превръщаха почти в черни точки. Лицето му беше розово, устните тънки, над тях – жълточервени мустаци и безупречни зъби. Така че в общи линии с бялата си кожа, с високия си ръст и широките рамене той наистина беше много красив момък в буквалния смисъл на думата и откакто от един час поглеждаше към всички прозорци под предлог, че търси фирми на странноприемници, не една жена го бе загледала. Колкото до мъжете, които може би изпитваха желание да му се надсмеят над тесния плащ, прилепналите чорапи и старомодните ботуши, усмивката им завършваше с възклицанието: „Бог да ви е на помощ!“, когато се заглеждаха в лицето му, което за една минута менеше десет изражения, запазвайки все пак приветливото изражение, характерно за всеки изпаднал в затруднение провинциалист.

Именно той пръв се обърна към другия благородник, който, както вече обяснихме, подобно на, него гледаше странноприемницата „А ла Бел-Етоал“.

– Дявол да го вземе, господине – каза той с този ужасен планински акцент, който от първата дума издава пиемонтеца между сто чужденци. – Далеч ли е оттук до Лувъра? Във всеки случай, струва ми се, че вие имате като моя вкус – това ласкае моята особа.

– Господине – отговори другият с провансалски акцент, който по нищо не отстъпваше на пиемонтския на събеседника му, – струва ми се, че тази странноприемница действително не е далеч от Лувъра. Впрочем аз все още не зная дали ще имам честта да проявя вкус като вашия. Колебая се.

– Нима не сте се решили още, господине? Все пак странноприемницата изглежда привлекателна. Но може би вашето присъствие ме изкуши да се спра. Признайте все пак, че фирмата е примамлива.

– О, безспорно, но всъщност точно това ме кара да се съмнявам. Казаха ми, че Париж е пълен с мошеници, а с фирмата може да се лъже, както и с всичко друго.

– Дявол да го вземе, господине – поде пиемонтецът, – пет пари не давам за мошеничеството и ако съдържателят не ми поднесе така добре опечено пиле като на фирмата, то ще го набуча него самия на шиш и ще го пека, докато не се зачерви прилично. Да влезем, господине.

– Вие ме убедихте – каза провансалецът, смеейки се. – Моля, господине,

след вас.

– О, господине, смилете се над мен, няма да мръдна – ваш покорен слуга граф Анибал дьо Коконас.

– А аз, господине, съм само граф Жозеф-Хиацинт-Бонифас дьо Лъорак дьо Ла Мол, на вашите услуги.

– В такъв случай, господине, да се уловим под ръка и да влезем заедно.

Последицата от това примирително предложение беше, че двамата млади мъже слязоха от конете си и като хвърлиха юздите в ръцете на един коняр, уловиха се под ръка, нагласиха шпагите си и се отправиха към вратата на странноприемницата, на прага на която стоеше съдържателят. Но противно на навика на този вид хора почтеният кръчмар сякаш не обърна никакво внимание на новодошлите, увлечен в задълбочен разговор с висок мършав юначага, загърнат в сив плащ, като бухал в своята перушина.

Двамата благородници дойдоха тъй близо до съдържателя и до човека със сивия плащ, с когото той разговаряше, че Коконас, раздразнен от незачитането, дръпна съдържателя за ръкава. Той се стресна и изпрати събеседника си с думите:

– Довиждане. Върнете се скоро и най-вече дръжте ме в течение на всичко.

– Хей, любезни господине – каза Коконас, – не виждате ли, че ви търсят?

– Извинете, господа, не ви видях – отговори съдържателят.

– Хей, дявол, трябваше да ни видите! А сега, след като ни забелязахте, вместо да ни казвате просто „господине“, по-добре ще бъде да ни казвате „господин графе“, ако обичате.

Ла Мол стоеше малко по-назад, давайки думата на Коконас, който явно бе взел работата в свои ръце.

Впрочем по свитите му вежди лесно можеше да се види, че той е готов да се намеси, ако се наложи да действат.

– Е добре, какво обичате, господин графе? – запита съдържателят с възможно най-спокойния тон.

– Да... така е по-добре. Нали? – запита Коконас, обръщайки се към Ла Мол, който кимна утвърдително. – Ние бихме желали, господин графът и аз, привлечени от вашата фирма, да вечеряме и да преспим във вашата странноприемница.

– Господа – каза съдържателят, – безкрайно много съжалявам, но имам само една стая и се страхувам, че това няма да ви задоволи.

– Толкова по-добре, дявол да го вземе – каза Ла Мол, – ще отседнем другаде.

– А, не, не – каза Коконас, – аз оставам тук. Конят ми е напълно изтощен. Наемам стаята, щом вие не я искате.

– Това е друго – каза стопанинът, запазвайки все така дръзкото си спокойствие. – Ако сте сам, изобщо не мога да ви настаня.

– Виж ти – провикна се Коконас, – ето ти, дявол да го вземе, едно забавно животно! Само до преди миг двама бяха много, а сега един е малко. Значи, ти не искаш да ни настаниш, така ли, човече?

– Бога ми, господа, щом започнахме с този тон, ще ви отговоря съвсем откровено.

– Отговаряй тогава, но отговаряй бързо!

– Е добре, предпочитам да се откажа от честта да ви приема.

– Защо?... – запита Коконас, пребледнял от гняв.

– Защото нямате лакеи и ако ви дам господарска стая, ще ми останат две празни стаи за лакеи. Така че ако ви дам господарската стая, излагам се на сериозен риск да не мога да дам другите.

– Господин дьо Ла Мол – каза Коконас, обръщайки се към своя спътник, – не ви ли се струва, както и на мен, че е крайно време да пребием тоя нахалник?

– Речено-сторено – каза Ла Мол и се приготви като своя спътник да стовари ударите на камшика си върху съдържателя.

Въпреки тази двойна заплаха, която съвсем не беше успокоителна от страна на двама благородници с толкова решителен вид, съдържателят не се стресна, а само отстъпи крачка назад, за да влезе вътре.

– Веднага се вижда – каза той подигравателно, – че господата пристигат от провинцията. В Париж отдавна мина модата да се пребиват ханджии, които отказват да дадат стаите си. Сега колят благородниците, а не гражданите и ако продължавате да крещите още, ще извикам съседите. Така че вие ще ядете бой, което е твърде недостойно за двама благородници.

– Дявол да го вземе, той се подиграва с нас – извика Коконас вън от себе си.

– Грегоар, дай ми аркебузата – обърна се съдържателят към своя прислужник със същия тон, с който би казал: „Подай стол на господата.“

– Trippe del papa!* – изрева Коконас, като измъкна шпагата си: – Хайде, разгорещете се, господин дьо Ла Мол.

[* Кълна се в папата (ит.). – Б.пр.]

– А, не, моля ви се, само това не, защото, докато ние се разгорещяваме, вечерята ще изстине.

– Как? Мислите ли? – извика Коконас.

– Аз мисля, че господин съдържателят на „А ла Бел-Етоал“ има право. Само че той не умее да посреща пътници и особено когато тези пътници са благородници. Вместо да ни казва грубо: „Господа, не желая да ви настаня“, по-добре беше да ни каже учтиво: „Заповядайте, господа“, като само впише в сметката: „Господарска стая толкова, лакейска – толкова.“ Понеже от само себе си се разбира, че щом нямаме лакеи, възнамеряваме да си вземем.

Като каза това, Ла Мол отстрани леко съдържателя, който протягаше вече ръка към аркебузата, пропусна Коконас пред себе си и влезе след него в странноприемницата.

– И все пак – каза Коконас, – не ми е приятно да пъкна шпагата си в ножницата, преди да проверя дали пробоща така добре, както шишовете на този мошеник.

– Търпение, скъпи приятелю, търпение – каза Ла Мол, – всички кръчми са пълни с благородници, привлечени в Париж или от сватбените тържества, или от предстоящата война във Фландрия, така че едва ли ще намерим другаде подслон. Освен това може би в Париж съществува обичай да посрещат чужденците така.

– Дявол да го вземе, колко сте търпелив! – измърмори Коконас, като засука гневно червеникавия си мустак и простреля с поглед съдържателя. – Но нека този мошеник се пази, ако кухнята му е лоша, леглото твърдо и виното по-младо от три години, ако прислужникът му не се огъва като тръстика...

– Хайде, хайде, ваше благородие – каза съдържателят, наточвайки ножа, измъкнат от колана, – хайде, успокойте се, вие сте в страната на изобилието.

А после поклати глава и прошепна:

– Сигурно е хугенот! Предателите са станали безсрамни след женитбата на беарнеца с принцеса Марго.

След това с една усмивка, която би накарала клиентите му да изтръпнат, ако биха я видели, той добави:

– Ехе, би било смешно точно тук да ми се изтърсят хугеноти... и да...

– Ще ни поднесете ли вечеря най-сетне? – грубо запита Коконас, прекъсвайки монолога на съдържателя.

– Както ви е угодно, господине – отговори той, разведрен очевидно от последното си хрумване.

– Е да, угодно ни е, и то незабавно – отговори Коконас.

После се обърна към Ла Мол:

– И така, господин графе, докато приготвят стаята ни, кажете ми дали случайно Париж не ви се струва весел град?

– Бога ми, нищо подобно – каза Ла Мол, – струва ми се по-скоро, че видях изплашени и неприветливи лица. Може би и парижани се страхуват от бурята. Погледнете колко черно е небето, колко тежък е въздухът! Кажете ми, графе, вие търсите Лувъра, нали?

– Вие също, струва ми се, господин дьо Коконас?

– Да, и ако искате, да го потърсим заедно.

– Хм – каза Ла Мол, – не е ли много късно да излизаме.

– Късно или не, аз трябва да изляза. Имам точно определена заповед. Да пристигна колкото се може по-скоро в Париж и щом дойда, да се представя на херцог дьо Гиз.

При името на херцог дьо Гиз съдържателят се приближи и се вслуша внимателно.

– Струва ми се, че този нехранимайко ни подслушва – каза Коконас, който, като пиемонтец, беше твърде злопаметен и не можеше да прости на съдържателя на „А ла Бел-Етоал“ грубия начин, по който посрещаше пътниците.

– Да, господа, подслушвам ви – каза съдържателят, докосвайки с ръка шапката си, – защото искам да ви услужа. Чух, че говорите за великия херцог дьо Гиз и веднага дотърчах. С какво мога да ви бъда полезен, уважаеми благородници?

– Аха, ето магическата дума, изглежда, защото от безсрамно твоето държане стана угодническо, дявол да те вземе, съдържателю. Как се казваш?

– Метр Ла Юриер – отговори с поклон съдържателят.

– Е добре, метр Ла Юриер, да не си въобразяваш, че моята ръка не е така тежка като ръката на негово сиятелство херцог дьо Гиз, който има привилегията да те направи така учтив?

– Не, господин графе, но тя не е така дълга – възрази Ла Юриер. – Впрочем – добави той – трябва да ви кажа, че великият Анри е наш идол, идол на всички парижани.

– Кой Анри? – запита Ла Мол.

– Струва ми се, че има един-единствен... – каза съдържателят.

– Извинете, приятелю, има и друг един, за когото ви съветвам да не казвате лоша дума. Това е Анри дьо Навар, ако не смятаме Анри дьо Конде, който също си има своите достойнства.

– Тези аз не ги познавам – каза съдържателят.

– Но аз ги познавам – продължи Ла Мол. – И тъй като съм дошъл при Анри дьо Навар, съветвам ви да не злословите пред мен за него.

Съдържателят, без да отговаря на граф дьо Ла Мол, се задоволи да докосне леко шапката си, като продължаваше да прави мили очи на Коконас.

– Значи, господинът ще разговаря с великия херцог дьо Гиз? Господинът е щастлив благородник и без съмнение той идва за...

– За какво? – запита Коконас.

– За празника – отговори съдържателят със странна усмивка.

– Сигурно искате да кажете за празниците, защото Париж се задъхва от празници според това, което чух. Говори се само за балове, пирове, люлки и въртележки. Не ви ли се струва, че в Париж твърде много се забавляват, а?

– Умерено, господине, умерено, поне засега – каза съдържателят, – но надявам се, че ще има още по-големи увеселения.

– Сватбата на негово величество наварския крал привлече много народ в Париж – каза Ла Мол.

– Много хугеноти, господине – отговори грубо Ла Юриер. Но после сякаш се сепна и добави: – Ах, извинете, господата може би са протестанти?

– Аз протестантин! – възкликна Коконас. – Хайде де, аз съм по-чист католик от светия наш отец папата!

Ла Юриер се обърна към Ла Мол, сякаш за да го запита, но Ла Мол или не разбра погледа му, или счете за по-добре да отговори на въпроса му с друг въпрос:

– Ако вие, метр Ла Юриер, не познавате негово величество наварския крал, може би познавате адмирала? Чувах, че негово сиятелство адмиралът се ползвал с благоволение в двора. И тъй като ме пращат при него, бих желал да науча къде живее той, ако няма да представлява голям труд за вас да ми го кажете.

– Той живееше на улица Бетизи, господине, надясно оттук – отговори съдържателят с някакво вътрешно задоволство, което не можа да прикрие и външно.

– Как „живееше“? – запита Ла Мол. – Напуснал ли го е?

– Да, напуснал е може би този свят.

– Какво значи това? – извикаха едновременно двамата благородници. – Адмиралът напуснал този свят?

– Как, господин дьо Коконас – поде съдържателят с хитра усмивка, – вие сте човек на дьо Гиз, а не знаете това?

– Какво не зная?

– Че завчера, като минавал по площад Сен-Жермен-л'Оксероа, пред къщата на каноника Пиер Пил адмиралът бил ранен с аркебуза.

– И убит ли е? – извика Ла Мол.

– Не, изстрелът само наранил ръката му и му счупил два пръста. Но се надяваме, че куршумите са били отровни.

– Какво говориш, мерзавце! – извика Ла Мол. – Как така се надявате?

– Искам да кажа, „смятаме“ – поясни съдържателят. – Не се хващайте за думата, грешка на езика.

И метр Ла Юриер, обръщайки гръб на Ла Мол, изплезил език към Коконас по най-шеговит начин, като придружи този жест с многозначително смигване.

– Наистина ли? – каза сияещ Коконас.

– Наистина ли? – прошепна Ла Мол с тъжна изненада.

– Нещата стоят точно, както имах честта да ви ги съобщя, господа – отвърна съдържателят.

– В такъв случай – каза Ла Мол – отивам в Лувъра, без да губя нито минута. Ще намеря ли там крал Анри?

– Възможно е, защото той живее там.
– И аз отивам в Лувъра – каза Коконас, – ще намеря ли там херцог дьо Гиз?
– Вероятно, защото току-що го видях, като мина с двеста благородници.
– И така, да вървим, господин дьо Коконас – каза Ла Мол.
– Да вървим, господине – съгласи се Коконас.
– А вечерята ви, уважаеми благородници? – запита метр Ла Юриер.
– О – каза Ла Мол, – може би ще вечерям при наварския крал.
– А аз при херцог дьо Гиз – добави Коконас.
– А пък аз – заяви съдържателят, като проследи с очи двамата благородници, поели към Лувъра, – аз ще си излъскам шлема, ще си поставя фитила в аркебузата и ще си наточа копието. Никой не знае какво може да се случи.

> Глава 5

> За Лувъра в частност и за добродетелта изобщо

Двамата благородници, осведомени от първия срещнат, тръгнаха по улица Аврон, после по улица Сен-Жермен л'Оксероа и скоро се озоваха пред Лувъра, чиито кули започваха да се сливат с първите нощни сенки.

– Какво ви е? – запита Коконас Ла Мол, който се спря пред стария замък и загледа с дълбока почит подвижните мостове, тесните прозорци и острите кулички, които изведнъж изникнаха пред очите им.

– Право да си кажа, сам не знам – каза Ла Мол. – Сърцето ми бие. Макар че не съм от най-плахите, не знам защо този дворец ми изглежда мрачен и дори бих казал, страшен.

– А пък аз – каза Коконас – не зная какво ми става, но съм особено весел, само че облеклото ми е доста небрежно – продължи той, оглеждайки своя пътнически костюм. – Но няма значение. Така имаме по-войнствен вид. Освен това заповедта ми изрично предписва бързина. Така че ще бъда добре дошъл, защото съвсем точно съм я спазил.

И двамата младежи продължиха пътя си, развълнувани всеки поотделно от чувствата, които бяха изразили гласно.

Лувърът беше добре охраняван. Сякаш стражите бяха удвоени. Нашите двама пътници отначало се смутиха, но Коконас, който беше забелязал, че името на херцог дьо Гиз действа на парижаните едва ли не като талисман, се приближи до един часовой и позовавайки се на това всемогъщо име, запита дали няма да го допуснат в Лувъра.

Това име, изглежда, произведе върху войника обикновения ефект, макар че той запита Коконас за паролата. Коконас беше принуден да признае, че не я знае.

– Тогава назад, уважаеми благороднико – каза войникът.

В този момент един мъж, който разговаряше с дежурния офицер и беше дочул, че Коконас иска позволение да влезе в Лувъра, прекъсна разговора си и се приближи до графа.

– Какво иска фие от негофо сиятелство дьо Гуиз? – запита той.

– Искам да говоря с него – отговори Коконас, усмихвайки се.

– Нефъзможно. Херцогът е при краля.

– И все пак аз имам писмено нареждане да се явя в Париж.

– Ах, фие има айн писмено нареждане?

– Да, аз идвам от много далеч.

– Ах, фие идва от много далеч?

– Идвам от Пиемонт.

– Така, така. Това друго работа. И фие се казфате?

– Граф Анибал дьо Коконас.

– Добро, добро. Дафайте писмото, господин Анибал, дафайте.

„Бога ми, ето един любезен човек! – каза си Ла Мол. – Защо не мога и аз да попадна на такъв, за да ме отведе при наварския крал.“

– Е, хайде, дафайте писмото – продължи немският благородник, протягайки ръка към Коконас, който се колебаеше.

– Дявол да го вземе – каза пиемонтецът, недоверчив по природа като всеки полуиталианец, – не знам дали бива... Нямам честта да ви познавам, господине.

– Аз съм Пем. Аз принадлежа на негофо сиятелство херцог дьо Гуиз.

– Пем ли? – измърмори Коконас. – За пръв път чувам това име.

– Това е господин дьо Бем, уважаеми благороднико – каза часовоят. –

Произношението му ви обърка. Дайте писмото на господина. Аз отговарям за това.

– А, господин дьо Бем – възкликна Коконас. – Как да не ви зная... Моля ви се, с най-голямо удоволствие. Ето писмото ми. Простете моето колебание. Но човек трябва да се колебае, ако иска да бъде верен.

– Добро, добро – каза дьо Бем. – Няма нужда от изфинения.

– Бога ми, господине – каза Ла Мол, като се приближи на свой ред. – Като сте толкова услужлив, не бихте ли приели и моето писмо, както приехте писмото на моя другар?

– Как се казвате?

– Граф Льорак дьо Ла Мол.

– Краф Льораг дьо Ла Мол?

– Да.

– Не ви познавам.

– Съвсем естествено е, че нямам честта да ви бъда познат, господине. Аз съм чужденец и също като граф дьо Коконас пристигам тази вечер от много далеч.

– И откъде пристигате фие?

– От Прованс.

– С айн писмо?

– Да, с писмо.

– За негофо сиятелство дьо Гуиз?

– Не, за негово величество наварския крал.

– Аз не слуга на наварския крал, господин – отговори Бем с внезапен хлад, – и не мога да предавам фаше писмо.

И Бем, обръщайки гръб на Ла Мол, влезе в Лувъра, като направи знак на Коконас да го последва. Ла Мол остана сам.

В същия миг пред вратата на Лувъра, успоредна на тази, през която бяха минали Бем и Коконас, излязоха стотина конници.

– Аха – каза часовоят на своя другар, – ето го дьо Муи с неговите хугеноти. Те просто сияят. Кралят сигурно им е обещал да унищожи убиеца на адмирала и тъй като той уби и бащата на дьо Муи, синът ще улучи с един куршум два заека.

– Извинете – намеси се Ла Мол, обръщайки се към войника, – не казахте ли, драги, че този офицер е господин дьо Муи?

– Да, казах, уважаеми благороднико.

– И че тези, които го придружават, били...

– Еретици... точно така казах.

– Благодаря – каза Ла Мол, сякаш без да забележи презрителните думи на часовоя. – Това беше всичко, което исках да зная.

И той се отправи веднага към предводителя на групата.

– Господине – каза той, като го спря, – казаха ми, че вие сте били господин дьо Муи.

– Да, точно така – отговори учтиво офицерът.

– Вашето, име е твърде известно сред привържениците на протестантската църква, затова се осмелявам да се обърна към вас и да ви поискам една услуга.

– Каква, господине? Но най-напред с кого имам честта да говоря?

– С граф Льорак дьо Ла Мол.

Двамата млади мъже се поклониха един на друг.

– Слушам ви, господине – каза дьо Муи.

– Господине, аз идвам от Екс и нося писмо от господин д'Ориак, управител на Прованс. Това писмо е адресирано до наварския крал и съдържа важни и бързи новини... Как мога да го предам и как да вляза в Лувъра?

– Няма нищо по-лесно от това да се влезе в Лувъра, господине – отвърна дьо Муи, – боя се обаче, че наварският крал е много зает в този час и едва ли ще може да ви приеме. Но това няма значение и ако искате да ме последвате, ще ви заведа до неговите покои. Останалото е вече ваша работа.

– Хиляди благодарности.

– Да вървим, господине – каза дьо Муи.

Дьо Муи слезе от коня, хвърли юздите в ръцете на лакея, отправи се към поста, каза на часовоя кой е и въведе Ла Мол в двореца. Там отвори вратата към кралските покои и каза:

– Влезте, господине, и се осведомете за това, което ви интересува.

С тези думи той се поклати на Ла Мол и излезе.

Ла Мол, останал сам, се огледа наоколо си.

Преддверието беше пусто, една от вътрешните врати беше отворена.

Той пристъпи няколко крачки и се озова в някакъв коридор.

Почука и повика, но никой не му отговори. Дълбоко безмълвие цареше в тази част на Лувъра.

„Какви ми ги разправяха – помисли си той, – че имало строг церемониал? Човек може да влиза и да излиза в двореца като на обществен площад.“

И той извика още веднъж, но с не по-голям резултат от първия път.

„Е, хайде напред тогава – помисли си той. – Все трябва да срещна някого тук.“

И Ла Мол тръгна по коридора, който ставаше все по-тъмен и по-тъмен.

Изведнъж срещуположната врата на тази, от която беше влязъл, се отвори и двама пажове се появиха, носещи свещници и осветявайки пътя на висока, стройна жена с величествена осанка и изключителна красота.

Светлината падна върху Ла Мол, който се закова на мястото си.

И жената се спря.

– Какво желаете, господине? – запита тя младия човек с глас, който звънна в ушите му като дивна музика.

– О, ваше сиятелство – каза Ла Мол, навеждайки очи, – моля да ме извините. Току-що се разделих с господин дьо Муи, който има любезността да ме доведе дотук, защото аз търся наварския крал.

– Негово величество не е тук, господине. Мисля, че той е у шурей си. Но в негово отсъствие вие бихте могли може би да се обърнете към кралицата...

– Да, без съмнение, госпожо – съгласи се Ла Мол, – ако някой благоволи да ме заведе при нея.

– Вие сте пред нея, господине.

– Как? – извика Ла Мол.

– Аз съм наварската кралица – каза Маргьорит.

Ла Мол така трепна от удивление и уплаха, че кралицата се усмихна.

– Говорете бързо, господине – каза тя, – защото ме чакат при кралицата-майка.

– О, ваше величество, щом ви чакат и нямате време, позволете ми да се отдалеча, защото би ми било невъзможно да говоря с вас в този миг. Неспособен съм да събера мислите си. Вие ме заслепихте. Не мисля вече, възхищавам се.

Грациозна и красива, Маргьорит се приближи до младия човек, който несъзнателно се бе държал като най-опитен придворен.

– Съвземете се, господине – каза тя. – Аз ще почакам и мен ще ме почакат.

– О, простете ми, ваше величество, че не ви поздравих с всичкото уважение, което имате право да очаквате от един от своите най-смирени служители, но...

– Но – продължи Маргьорит – вие сте ме взели за някоя от моите придворни дами.

– Не, ваше величество, аз ви взех за духа на красивата Диан дьо Поатие. Разправят, че тя се явявала в Лувъра.

– Хайде, хайде, господине – каза Маргьорит. – Аз не се безпокоя за вас. Вие ще направите кариера в двора. Какво казахте? Че имате писмо за краля? Не беше необходимо. Но няма значение. Къде е писмото? Ще му го предам. Само побързайте, моля ви.

За един миг Ла Мол разгърна плаща си и измъкна от гърдите си едно писмо, поставено в копринен плик. Маргьорит го взе и погледна почерка.

– Да не сте господин дьо Ла Мол? – запита тя.

– Да, ваше величество. О, боже, нима имам щастието моето име да бъде познато на ваше величество?

– Чувала съм го от краля, моя мъж, и от брат ми херцог д'Алансон. Знам, че те ви чакат.

И тя пхна в корсажа си, твърд от диаманти и бродерии, писмото, което бе извадил от дрехата си младият човек и което още пазеше топлината на неговите гърди. Ла Мол жадно следеше с очи всяко движение на Маргьорит.

– А сега, господине – каза тя, – слезте в долната галерия и чакайте там, докато дойде да ви потърси човек от страна на наварския крал или на херцог д'Алансон. Един от моите пажове ще ви придружи.

При тези думи Маргьорит се отдалечи. Ла Мол се притисна до стената. Но коридорът беше толкова тесен, а роклята на наварската кралица толкова широка, че копринената и пола докосна дрехата на младия мъж и силно ухание се разнесе след нея.

Ла Мол потръпна с цялото си тяло и чувствайки, че ще падне, се опря на стената. Маргьорит изчезна като видение.

– Да вървим, господине – каза пажът, натоварен да заведе Ла Мол в долната

галерия.

– Да, да – възкликна Ла Мол опиянен, защото пажът му показваше същия път, по който се бе отдалечила Маргьорит, и той се надяваше, че ако побърза, ще я види отново.

И действително, като се изкачи на най-горното стъпало, той я видя на долния етаж. И било случайно, било поради шума от стъпките му, Маргьорит вдигна глава и той можа да я види още веднъж.

– О – каза той, вървейки след пажа, – това не е смъртна, а богиня. И както казва Виргилиус Маро: *Et vera incessu patuit dea.*

– Какво става? – запита пажът.

– Ето ме, идвам – каза Ла Мол, – идвам.

Вървейки пред Ла Мол, пажът слезе на долния етаж, отвори една врата, после втора и като се спря на прага, каза:

– Ето мястото, където трябва да чакате.

Ла Мол влезе в галерията, вратата се затвори зад него.

Галерията беше пуста, ако не се смята един благородник, който се разхождаше и също сякаш чакаше някого.

Вечерта вече започваше да я изпълва с широките сенки на високите сводове и макар че двамата мъже не бяха на повече от двадесет крачки един от друг, те не можеха да различат лицата си. Ла Мол пристъпи.

– Да ме прости господ! – прошепна той, като се приближи на няколко крачки до втория благородник. – Кого виждам, та това е граф дьо Коконас!

При шума от неговите стъпки пиемонтецът също се беше обърнал и го гледаше изненадан.

– Дявол да го вземе – възкликна той, – виждам граф дьо Ла Мол или мътните да ме отвлекат. Уф, какво правя аз тук? Ругая, след като съм у краля. Впрочем, изглежда, че кралят ругае не по-зле от мен, и то в черквите. Е, няма какво, ето ни в Лувъра.

– Както виждате. Господин дьо Бем ли ви въведе?

– Да, господин дьо Бем е очарователен германец. А вас кой?

– Господин дьо Муи. Аз нали ви казах, че и хугенотите не са зле в двора.

Видяхте ли господин дьо Гиз?

– Не, още не. А вие получихте ли аудиенция при наварския крал?

– Не, но скоро ще ме приеме. Доведоха ме тук и ми казаха да чакам.

– Ще видите, че сигурно има тържествена вечеря и нас ще ни поканят един до друг на приема. Каква странна случайност наистина. От два часа съдбата все ни събира: Но какво ви е? Изглеждате угрижен.

– Аз ли? – запита живо Ла Мол, потръпвайки, защото всъщност той все още беше замаян от видението, което му се беше явило. – Нищо подобно, само че това място поражда в ума ми безброй размисли.

– Философски, нали? И с мен е така. Точно когато вие влязохте, тъкмо си припомнях наставленията на моя учител. Господин графе, познавате ли Плутарх?

– И таз добра! – отговори Ла Мол усмихнато. – Той е един от любимите ми автори.

– Е, добре – продължи Коконас сериозно. – Този велик човек, изглежда, не е сгрешил, като е сравнил даровете на природата с блестящи, но ефимерни цветя, а смята добродетелта за целебно растение с вечен парфюм, лекуващо ефикасно всички рани.

– Знаете ли гръцки, господин дьо Коконас? – запита Ла Мол, поглеждайки втренчено своя събеседник.

– Не, но моят учител знаеше и той ме посъветва, когато се озова в двора, да поспоря за добродетелта. „Това – каза ми той – прави добро впечатление.“ И аз, уверявам ви, съм добре подкован по този въпрос. Впрочем вие гладен ли сте?

– Не.

– Струва ми се все пак, че и вие се загледахте в печената птица на „А ла Бел-Етоал“. Аз лично умирам от глад.

– Е, добре, господин дьо Коконас, ето ви един чудесен случай да приложите на дело вашите съждения върху добродетелта и да докажете своето възхищение към Плутарх, защото този велик писател някъде беше казал: „Добре е да приучим душата си към скръб и стомаха си към глад. *Prepon esti ten men psuchen odune, ton gastera semo askein.*“

– Аха, значи, вие знаете гръцки? – провикна се Коконас изненадан.

– Бога ми, да – отговори Ла Мол. – Моят учител ме научи.

– Триста дяволи, графе, в такъв случай вие си осигурявате успех. Ще

съчиняват стихове с крал Шарл IX и ще говорите гръцки с кралица Маргьорит.

– Без да смятаме – добави Ла Мол засмяно, – че ще мога да говоря също така на гасконски с наварския крал.

В този миг вратата в края на галерията, която водеше към кралските покои, се отвори. Отекнаха стъпки. В мрака се появи сянка, която се приближи. Тя доби човешки очертания и този човек бе не друг, а господин дьо Бем.

Той изгледа двамата младежи съвсем отблизо, за да познае своя благородник, и направи знак на Коконас да го последва.

Коконас махна с ръка на Ла Мол.

Дьо Бем заведе Коконас до края на галерията, отвори една врата и двамата се озоваха на първото стъпало на една стълба.

Там той се спря и се огледа наоколо си, нагоре и надолу.

– Господин дьо Гогонас – каза той. – Къде жифеете?

– В странноприемницата „А ла Бел-Етоал“ на улица Арбр-Сек.

– Добро, добро. На две крашки оттук. Приберете се бързо във фашия ходел и таси нощ...

И той отново се огледа наоколо си.

– Е, добре, какво тази нощ? – запита Коконас.

– Таси нощ се фърнете тук с бял кръст на фашето жабо. Тумата за пропуск ще бъде „Гуиз“. Шт! Затфаряйте си устата!

– Но в колко часа трябва да се върна?

– Когато чуете дрефога.

– Какво значи това дрефога! – запита Коконас.

– Да, дрефога, бум, бум.

– А, тревога!

– Именно, точно тофа касах и аз.

– Добре. Разбрано – каза Коконас.

И поздравявайки дьо Бем, той се отдалечи, като се питаше полугласно:

– Дявол да го вземе, какво иска да каже той и за какво ще звънят тревога?

Но какво ме интересува? Оставам си на същото мнение. Господин дьо Бем е очарователен Тедеско. Дали да почакам граф дьо Ла Мол? Бога ми, няма смисъл. Той навярно ще вечеря с наварския крал.

И Коконас се отправи към улица Арбр-Сек, където като магнит го привличаше фирмата на „А ла Бел-Етоал“.

В същото време друга една врата на галерията, водеща към покоите на наварския крал, се отвори и един паж се отправи към господин дьо Ла Мол.

– Вие ли сте граф дьо Ла Мол? – запита той.

– Да, аз съм.

– Къде живеете?

– На улица Арбр-Сек в „А ла Бел-Етоал“.

– Добре. Тя е съвсем близо до Лувъра. Слушайте! Негово величество ви съобщава, че не може да ви приеме в този момент. Може би тази нощ ще изпрати да ви потърсят. Във всеки случай, ако до утре сутринта не получите нареждане от него, елате в Лувъра.

– А ако стражата откаже да ме пусне?

– Вярно... Пропускът е „Навара“. Кажете тази дума и всички врати ще се отворят пред вас.

– Благодаря.

– Почакайте, уважаеми благороднико. Имам заповед да ви отведа до пропускат, за да не се загубите из Лувъра.

„Ами Коконас? – запита се Ла Мол, когато се озова във вратата. – О, той сигурно е останал да вечеря с херцог дьо Гиз.“

Но щом влезе в странноприемницата на метр Ла Юриер, първото лице, което видя нашият герой, беше лицето на Коконас, настанен пред огромен омлет със сланина.

– Охо – провикна се Коконас и избухна в смях, – струва ми се, че и вие толкова сте вечеряли при наварския крал, колкото аз при херцог дьо Гиз.

– Бога ми, тъй е.

– И поне огладняхте ли?

– Струва ми се, че да.

– Въпреки Плутарх.

– Господин графе – каза, смеейки се, Ла Мол, – Плутарх е казал на друго едно място: „Този, който има нещо, е длъжен да го споделя с онзи, който няма.“ Няма ли вие от любов към Плутарх да разделите омлета си с мене? Докато ядем, ще

си поговорим за добродетелта.

– Ах, не – каза Коконас. – Това подхожда за Лувъра, когато се страхуваш, че те подслушват и когато стомахът ти е празен. Сядайте и да си хапнем.

– Виждам, че съдбата решително ни свързва завинаги. Тук ли ще спите?

– Нищо не знам.

– Аз също.

– Във всеки случай аз знам добре къде ще прекарам нощта.

– Къде?

– Където и вие. Това е неизбежно.

И двамата се разсмяха, унищожавайки с охота омлета на метр Ла Юриер.

> Глава 6

> Платеният дълг

Сега, ако читателят любопитствува да узнае защо господин дьо Ла Мол не бе приет от наварския крал, защо господин дьо Коконас не можа да се срещне с херцог дьо Гиз и накрая защо те двамата, вместо да вечерят в Лувъра фазани, яребици и сърни, си хапваха в странноприемницата „А ла Бел-Етоал“ омлет със сланина, той трябва да бъде така любезен да влезе с нас в стария кралски дворец и да последва кралица Маргьорит дьо Навар, която Ла Мол беше изгубил от поглед при входа на голямата галерия.

Докато Маргьорит слизаше по стълбата, херцог Анри дьо Гиз, когото тя не беше виждала от своята сватбена нощ, беше в кабинета на краля. Стълбата, по която слизаше Маргьорит, водеше към един изход. Кабинетът, в който беше херцог дьо Гиз, имаше врата. Вратата и изходът водеха към един и същ коридор, а той бе свързан с покоите на кралицата-майка Катерина Медичи. Катерина Медичи беше сама, седеше до една маса, облакътена върху отворения молитвеник, подпряла с ръка глава, все още забележително красива благодарение на козметичните средства, които и доставяше флорентинецът Рьоне, изпълняващ при кралицата-майка двойната длъжност парфюмерист и отровител.

Вдовицата на Анри II още носеше траура за мъжа си. По това време тя беше петдесет и две, петдесет и три годишна, но благодарение на сочната си закръгленост беше запазила младежката си хубост. Покоите, както и дрехите ѝ бяха вдовишки. Всичко беше мрачно. Тапицериите, стените, мебелите. Само над нещо като балдахин, покриващ кралското кресло, където в момента спеше сгушена малката любима хрътка на кралицата-майка, подарена ѝ от нейния зет Анри дьо Навар, и на която тя бе дала митологичното име Фебея, се виждаше нарисувана в естествените ѝ цветове дъга, заобиколена от гръцкия девиз, даден ѝ от крал Франсоа I: *Phos phereï e de kai aithzen*, който може да се преведе на френски със следния стих: „Донася светлина и ведрина.“

Точно когато кралицата-майка изглеждаше потънала дълбоко в размисъл, предизвикващ върху устните ѝ, начервени със светло червило, бавна колеблива усмивка, един мъж отвори вратата, повдигна завесата и показвайки бледото си лице, каза:

– Всичко върви от лошо към по-лошо. Катерина вдигна глава ѝ позна херцог дьо Гиз.

– Как така от лошо към по-лошо? – запита тя. – Какво искате да кажете, Анри?

– Искам да кажа, че кралят повече от всякога се е привързал към своите проклети хугеноти и че ако ние чакаме неговата заповед, за да изпълним нашето велико дело, ще има да чакаме дълго, а може би винаги.

– Какво се е случило? – запита Катерина, като запази обичайното си спокойно изражение, на което тя според случая така добре умееше да придава най-противоречиви нюанси.

– Случило се е това, че за двадесети път вече заговарям с негово величество докога ще търпим предизвикателствата, които си позволяват след раняването на техния адмирал господата протестантите.

– И какво ви отговори моят син? – запита Катерина.

– Отговори ми: „Господин херцог, вие сигурно сте заподозрян от народа като подбудител на покушението, извършено над моя втор баща, негово сиятелство адмирала. Защищавайте се, както ви е угодно. Колкото се отнася до мен, аз ще се защита сам, ако ме оскърбят.“ И при тези думи ми обърна гръб и отиде да храни кучетата си.

– А вие не се ли опитахте да го задържите?

– Опитах се, разбира се, но той ми отговори по своя маниер, който ви е добре познат, като ме погледна, както само той умее да гледа: „Господин херцог, моите кучета са гладни. Те не са хора, затова не мога да ги оставя да чакат.“ Като чух това, дойдох да ви предупредя.

– Добре сте направили – каза кралицата-майка.

– Но какво да предприемем?

– Да направим последен опит.

– Кой ще го направи?

– Аз. Кралят сам ли е?

– Не, той е с господин дьо Таван.

– Чакайте ме тук. Или не, по-добре последвайте ме, но на разстояние.

Катерина стана веднага и се отправи към стаята, където върху турски килими и кадифени възглавници се разполагаха любимите хрътки на краля. На прътове, зазидани в стената, бяха кацнали два-три великолепно сокола и една малка месоядна сврака, която Шарл IX пускаше да лови птички в градините на Лувъра и на Тюйлери, чийто строеж вече беше започнал.

Докато вървеше към покоите на сина си, кралицата-майка беше придала на бледото си лице изражение на тревога, а в очите ѝ блестяха сълзи, като че бе плакала или се канеше да заплаче.

Тя се приближи безшумно до Шарл IX, който даваше на кучетата си парчета сладкиши, нарязани на равни части.

– Сине мой – каза Катерина с така изкусно развълнуван глас, че кралят трепна.

– Какво ви е, ваше величество? – запита Шарл IX, обръщайки се бързо.

– Сине мой! Дойдох да ви поискам разрешение да се оттегля в някой от вашите дворци, все едно кой, стига да е по-далеч от Париж.

– Но защо, ваше величество? – запита Шарл IX, като спря върху майка си прозрачните си очи, които в дадени случаи ставаха така проникателни.

– Защото с всеки изминат ден ми се отправят все нови и нови обиди от протестантите. Защото днес чух протестантите да ви заплашват дори във вашия Лувър и защото не искам повече да присъствам на подобни зрелища.

– Какво да се прави, майко? – каза Шарл IX, придавайки си вид, че е убеден. – Искали са да убият техния адмирал. Подъл убиец уби вече техния храбър дьо Муи. Горките хора! Кълна се в живота си, майко, във всяко кралство трябва да има правосъдие.

– Бъдете спокоен, синко – каза Катерина, – няма да останат без правосъдие, защото, ако вие им го откажете, те ще се разплатят по своему. Днес с херцог дьо Гиз, утре с мен, а по-късно и с вас.

– О, ваше величество – каза Шарл IX и в гласа му за пръв път се прокрадна нотка на съмнение. – Мислите ли?

– Сине мой – поде Катерина, без да крие вече възбудата си. – Нима не знаете, че вече не става въпрос за смъртта на Франсоа дьо Гиз или на господин адмирала. Нито за протестантската или католическата религия, а чисто и просто за изместването на сина на Анри II от сина на Антоан дьо Бурбон.

– Хайде, хайде, майко, ето че пак преувеличавате опасността, както обикновено – каза кралят.

– А на какво мнение сте вие, сине мой?

– Да изчакаме, майко, да изчакаме. Цялата човешка мъдрост се заключава в тази единствена дума. Най-велик, най-силен и главно най-ловък е този, който умее да изчаква.

– Изчаквайте тогава, но аз няма да чакам.

И с тези думи Катерина се поклонил и се отправи към вратата, за да се оттегли в покоите си. Шарл я спря.

– Но какво трябва да направя, майко, защото аз преди всичко съм справедлив и бих искал всички да са доволни от мен.

Катерина се приближи.

– Елате, господин графе – каза тя на Таван, който галеше свраката на краля, – и кажете на краля какво според вас трябва да направи той?

– Ще позволи ли, ваше величество? – запита графът.

– Говори, Таван, говори!

– Какво прави ваше величество на лов, когато глиганът се насочи към него?

– Дявол да го вземе, господине, чакам го смело – отговори Шарл IX – и забивам копието си в гърлото му.

– Само за да му попречите да се хвърли върху вас – добави Катерина.

– И за да се забавлявам – каза кралят с въздишка, която издаваше смелост, стигнала до жестокост. – Но аз няма да се забавлявам да избивам поданиците си, защото в края на краищата и хугенотите са мои поданици, както и католиците.

– Тогава, ваше величество – каза Катерина, – вашите поданици, хугенотите, ще постъпят като глиган, на който не забиват копие в гърлото; те ще разпорят вашия престол.

– Ха, така си мислите, ваше величество – каза кралят с вид, който ясно показваше, че не вярва особено в предсказанията на майка си.

– Нима не видяхте днес господин дьо Муи и привържениците му?

– Да, видях ги, нали бяха досега при мен. Но нима дьо Муи ни е поискал нещо несправедливо? Поиска смъртта на убиеца на баща си и на адмирала. Нима ние не наказахме господин дьо Монгомери за смъртта на моя баща и на вашия съпруг, макар че тази смърт всъщност беше обикновена злополука?

– Достатъчно, ваше величество – каза Катерина засегната, – да не говорим повече за това. Ваше величество се намира под закрилата на господ, който ще му вдъхне сила, мъдрост и вяра, но аз, нещастницата, която господ без съмнение е напуснал поради греховете ѝ, се страхувам и отстъпвам.

При тези думи Катерина се поклони за втори път и излезе, правейки знак на херцог дьо Гиз, който междувременно беше влязъл в стаята, да продължи вместо нея разговора и да направи един последен опит.

Шарл IX проследи с очи майка си, но този път не я извика. После започна да гали кучетата си, като си подсвиркваше един ловджийски припев.

Той спря внезапно и каза:

– Майка ми наистина е с царствен дух. Не се измъчва от никакви съмнения. Хайде сега да убием напълно обмислено няколко дузини хугеноти само защото дошли да искат правосъдие. Нима това не е тяхно право?

– Няколко дузини – прошепна херцог дьо Гиз.

– Ах, вие сте били тук, господине – каза кралят, преструвайки се, че едва сега го забелязва. – Няколко дузини, голямата загуба. Виж, ако някой дойде и ми кажеше: „Господарю, вие ще се отървете от всичките си врагове наведнъж и утре няма да има нито един човек, който да ви упрекне за тяхната смърт...“ Тогава защо не.

– Е добре, ваше величество.

– Таван – прекъсна го кралят, – вие уморявате Марго. Оставете я на пръчката. Това, че тя носи името на моята сестра, наварската кралица, не е причина всички да я гаят.

Таван остави свраката на пръта и започна да мачка ушите на една хрътка.

– Но – поде херцог дьо Гиз – ако някой каже на ваше величество:

„Господарю, ваше величество ще бъде отърван утре от всичките си врагове.“

– И със застъпничеството на кой светия ще се извърши това чудо?

– Господарю, днес сме 24 август, значи, със застъпничеството на свети Вартоломей.

– Славен светец – каза кралят, – който се е оставил да го одерат жив.

– Толкова по-добре. Колкото повече е страдал той, толкова повече сигурно го е яд на неговите палачи.

– И вие ли, скъпи братовчедо – каза кралят, – вие ли, с вашата красива малка шпага със златна дръжка, ще убиете от днес до утре десет хиляди хугеноти? Ха, ха, ха, кълна се в живота си, размивате ме, херцог дьо Гиз.

И кралят избухна в смях, но толкова неискрен, че ехото в стаята го повтори зловещо.

– Господарю, една дума, една-единствена дума – поде херцогът, изтръпнал неволно от този смях, в който нямаше нищо човешко, – само един знак и всичко е готово. Аз имам швейцарци, имам хиляда и сто благородници, имам лека кавалерия, с мен са буржоата, от своя страна ваше величество има своите гвардейци, приятели, цялото католическо благородничество, ние сме двадесет срещу един.

– Е добре, щом сте толкова силен, братовчедо, за какъв дявол сте дошли да ми проглушавате ушите? Разпореждайте се без мен, разпореждайте се.

И кралят отново се обърна към своите кучета. Тогава завесата се вдигна и отново се появи Катерина.

– Всичко е наред – прошепна тя на херцога, – настоявайте, той ще отстъпи.

И завесата падна отново, скривайки Катерина, без Шарл IX да я види или поне да даде вид, че я е видял... – И все пак – каза херцог дьо Гиз – аз бих искал да зная дали, ако действам по свое усмотрение, това ще бъде приятно на ваше

величество?

– Наистина, братовчеде Анри, вие ми слагате ножа до гърлото. Но аз ще устоя, дявол да го вземе, нали все пак аз съм кралят?

– Не, не сте още, господарю! Но ако пожелаете, ще станете утре.

– Аха – продължи Шарл IX, – значи, ще убият също така и наварския крал и принц дьо Конде... и то в моя Лувър. Аха!

После той прибави с едва разбираем глас:

– Другаде, защо не.

– Господарю – извика херцогът, – тази вечер те отиват да гуляят с херцог д'Алансон, вашия брат.

– Таван – каза кралят с прекрасно изиграно нетърпение, – не виждате ли, че дразните кучето ми? Ела, Актеон, ела!

И Шарл IX излезе, без да желае да слуша каквото и да било, и се прибра в покоите си, оставяйки Таван и херцог дьо Гиз почти в същата несигурност, както и преди.

Междувременно една съвсем друга сцена се разиграваше при Катерина, която, след като беше посъветвала херцог дьо Гиз да не отстъпва, се беше прибрала в покоите си. Там завари лицата, които присъстваха обикновено при лягането ѝ.

Катерина се върна толкова засмяна, колкото разстроена бе излязла. Тя освободи постепенно, най-любезно своите придворни. Скоро при нея остана само Маргьорит, която, седнала на един сандък до отворения прозорец, съзерцаваше небето, потънала в размишления. Два-три пъти, оставяйки насаме с дъщеря си, кралицата-майка отваряше уста да заговори, но всеки път една мрачна мисъл затапяше дълбоко в нея думите, готови да се изплъзнат от устните ѝ.

Междувременно завесата се вдигна и се появи Анри дьо Навар.

Малката хрътка, която спеше в креслото, скочи и се спусна към него.

– Вие тук, сине мой? – възкликна Катерина, потрепервайки. – В Лувъра ли ще вечеряте?

– Не, ваше величество – отговори Анри, – тази вечер отивам в града с д'Алансон и дьо Конде. Бях почти сигурен, че те са тук и ви правят компания.

Катерина се засмя.

– Вървете, господа, вървете, мъжете са щастливи, че могат да скитат... Не е ли тъй, дъще?

– Тъй е – отговори Маргьорит. – Свободата е толкова красива, толкова сладка!

– Да не би с това да искате да кажете, че аз ограничавам свободата ви, ваше величество? – запита Анри с поклон.

– Не, ваше величество, аз не говоря за себе си, но оплаквам положението на жените изобщо.

– Може би ще отидете да видите господин адмирала, синко? – запита Катерина.

– Да, може би.

– Идете, така ще дадете добър пример и утре ще ми кажете как е.

– Ще отида, ваше величество, щом вие одобрявате.

– Аз – каза Катерина – не одобрявам нищо. Но кой е там? Отпратете го, отпратете го!

Анри направи крачка към вратата, за да изпълни заповедта на Катерина, но в същия миг завесата се вдигна и баронеса дьо Сов подаде русата си глава.

– Парфюмеристът Рьоне, когото ваше величество повика, дойде.

Катерина хвърли светкавичен поглед към Анри дьо Навар.

Младият владетел леко поруменя, после почти веднага пребледня страшно. Всъщност току-що бяха произнесли името на убиеца, на неговата майка. Той съзна, че лицето му издава неговото вълнение и се отдръпна до прозореца. Малката хрътка изскимтя.

В същия миг влязоха две нови лица. За едното бяха съобщили, а другото имаше свободен достъп.

Първото лице беше Рьоне, парфюмеристът, който се приближи до Катерина с раболепните поклони, характерни за флорентинските слуги. Той носеше една кутия с наредени в преградки различни пудри и шишенца. Второто лице беше херцогиня дьо Лорен, по-голямата сестра на Маргьорит. Тя влезе през една тайна вратичка, която водеше към кабинета на краля, и бледа и трепереща, надявайки се, че Катерина, която разглеждаше с баронеса дьо Сов съдържанието на кутията, донесена от Рьоне, няма да я забележи, седна до Маргьорит. Наварският крал стоеше прав от другата и страна с ръка на челото, като че ли му се виеше свят.

В този миг Катерина се обърна.

– Дъще – каза тя на Маргьорит, – вие можете да се оттеглите в покоите си. А вие, сине мой, идете да се забавлявате в града.

Маргьорит стана, Анри се полуизвърна.

Херцогиня дьо Лорен сграбчи ръката на Маргьорит.

– Сестричке – каза тя съвсем тихо и бързо, – в името на херцог дьо Гиз, който ви спасява, както вие сте го спасявали, не излизайте оттук, не си отивайте у вас.

– Какво говорите, Клод? – запита Катерина.

– Нищо, майко.

– Вие казахте нещо тихо на Маргьорит.

– Само ѝ пожелах лека нощ, ваше величество, и ѝ предадох поздравите на херцогиня дьо Невер.

– А къде е красивата херцогиня?

– При херцог дьо Гиз.

Катерина изгледа двете жени подозрително, като смръщи вежди.

– Елате тук, Клод – каза кралицата-майка. Клод се подчини, Катерина стисна ръката ѝ.

– Какво ѝ казахте, бърбица такава! – прошепна тя, стискайки до болка китката на дъщеря си.

– Ваше величество – каза на жена си Анри, който, макар че не беше чул думите на Клод, не бе изпуснал нищо от пантомимата, изиграна от кралицата, Клод и Маргьорит. – Ваше величество, ще ми окажете ли чест да ми подадете ръка за целувка?

Маргьорит му протегна треперещата си ръка.

– Какво ви каза тя? – прошепна Анри, докато се навеждаше над ръката ѝ.

– Да не излизам. В името на небето, не излизайте и вие!

Това бе само светкавица, но при нейния проблясък, колкото и мигновен да бе, Анри отгатна цял заговор.

– Това не е всичко – каза Маргьорит, – ето ви едно писмо, донесено от някакъв провансалски благородник.

– Граф дьо Ла Мол?

– Да.

– Благодаря – каза Анри и скри писмото в дрехата си.

И отдалечавайки се от Маргьорит, загубила ума и дума, той постави ръка на рамото на флорентинеца.

– Е как е, метр Рьоне, как върви търговията?

– Добре, господарю, доста добре – отговори отровителят с вероломна усмивка.

– Не съм се съмнявал – каза Анри. – Когато човек е снабдител на всички короновани глави във Франция и чужбина!...

– С изключение на наварския крал – отговори безочливо флорентинецът.

– Триста дяволи, метр Рьоне, вие имате право. При това горката ми майка, която също си купуваше от вас, умирайки, ми препоръча вашите услуги. Елате утре или в друг ден в моите покои и ми донесете най-хубавите си парфюми.

– Няма да е зле – каза засмяно Катерина, – защото разправят...

– Че потта ми мирише на хубаво, нали? – каза също така засмяно Анри. – Кой ви каза, майко, Марго ли?

– Не, синко – отговори Катерина, – баронеса дьо Сов.

В този миг херцогиня дьо Лорен не можа да издържи повече и избухна в ридания. Анри дори не се обърна да я погледне.

– Сестрице – извика Маргьорит, спускайки се към Клод, – какво ви е?

– Нищо – каза Катерина, като застана между двете сестри. – Нищо, има нервна криза. Мазий ѝ препоръчва да се лекува с парфюми.

И тя стисна отново, още по-силно от първия път, ръката на по-голямата си дъщеря, а после се обърна към по-малката и каза:

– Е, Марго, не чухте ли, че ви поканих да се оттеглите в покоите си? Ако това не ви стига, заповядвам ви го!

– Извинете, ваше величество – каза Маргьорит, трепереща и бледа, – пожелавам спокойна нощ на ваше величество.

– Надявам се, че пожеланието ви ще се сбъдне. Лека нощ.

Маргьорит се оттегли залитаща, мъчейки се напразно да срещне поне погледа на мъжа си, който дори не се обърна към нея.

За миг настана мълчание, Катерина продължаваше да гледа втренчено

херцогиня дьо Лорен, която, от своя страна, гледаше безмълвно майка си, сключила ръце.

Анри седеше с гръб, но наблюдаваше всичко в едно огледало, като се преструваше, че засуква мустаците си с една помада, която току-що му беше дал Рьоне.

– А вие, Анри – запита Катерина, – няма ли да излизате?

– Ах, да, вярно – възкликна наварският крал, – боже мой, забравих, че херцог д'Алансон и принц дьо Конде ме чакат. Тези чудни парфюми ме опияняват и замъгляват мисълта ми. Довиждане, ваше величество.

– Довиждане. Утре ще ми кажете как е адмиралът, нали?

– Непременно. Е, Фебея, какво искаш?

– Фебея! – извика нетърпеливо кралицата-майка.

– Извикайте я, ваше величество – каза беарнецът, – защото не ме пуска да изляза.

Кралицата-майка стана, улови кученцето за каишката и го задържа, докато Анри се отдалечи с толкова спокойно и весело лице, сякаш не бе почувствувал в сърцето си, че го дебне смъртна опасност.

Зад него малкото кученце, пуснато от Катерина Медичи, се втурна да го догони, но вратата беше вече затворена и то успя само да промуши дългата си муцунка под завесата и изскимтя зловещо и продължително.

– А сега, Шарлот – каза Катерина на баронеса дьо Сов, – иди да потърсиш херцог дьо Гиз и Таван, които са в моята молитвена, и се върни да правиш компания на херцогиня дьо Лорен, която има истеричен припадък.

> Глава 7

> Нощта на 24 август 1572 година

Когато Ла Мол и Коконас завършиха скромната си вечеря, защото билетата в странноприемницата „А ла Бел-Етоал“ красяха само фирмата ѝ, Коконас се завъртя на стола, протегна нозе, облакът се на масата и допивайки последната чаша вино, запита:

– Веднага ли ще си легнете, граф дьо Ла Мол?

– Бога ми, много ми се иска, графе, защото е възможно да ме събудят през нощта.

– Мен също – каза Коконас – и струва ми се в такъв случай, че вместо да лягаме и да караме да чакат хората, които ще дойдат да ни викат, по-добре е да поискаме карти и да поиграем. Така ще ни заварят съвсем готови.

– Бих приел с удоволствие предложението, графе, но имам твърде малко пари, за да играя. В куфара си нося само сто златни екю и това е цялото ми съкровище. На тях трябва да разчитам.

– Сто златни екю! – провикна се Коконас. – И вие се оплаквате, дявол да го вземе! Аз пък имам само шест.

– Хайде де – каза Ла Мол. – Видях ви, като извадихте от джоба си една кесия, която ми се стори не само пълна, но, бих казал, и натъпкана.

– А, кесията ли? – каза Коконас. – Нося я, за да погася един дълг към стар приятел на баща ми, когото подозирам като вас, че е малко нещо хугенот. Да, имам сто нобли* – продължи Коконас, тупайки се по джоба, – но тези сто нобли принадлежат на метр Меркандон. Колкото до моето лично имущество, то се състои, както вече ви казах, от шест екю.

[* Старинна златна монета. Б.пр.]

– Тогава как ще играем?

– Именно затова исках да играя. Впрочем сетих се за нещо.

– Какво?

– Ние и двамата сме дошли в Париж с една и съща цел.

– Да.

– И двамата имаме могъщи покровители.

– Да.

– Вие разчитате на вашия, както и аз на моя.

– Да.

– Е, добре. Хрумна ми една мисъл. Да играем първо на пари, а после на първото благоволение, което ще получим било от двора, било от любимите ни.

– Много остроумно – каза Ла Мол, усмихвайки се. – Но признавам, че аз далеч не съм играч от такава класа, че да заложа целия си живот на карти или на

зар, защото от първото благоволение, което ще получим вие или аз, вероятно ще зависи целият наш живот.

– Е, добре, да оставим настрана първото благоволение на двора и да залагаме на първото благоволение на любимите.

– В това виждам само едно неудобство – каза Ла Мол.

– Какво?

– Че аз изобщо нямам любима.

– Аз също, но разчитам в най-скоро време да си намеря. Слава богу не сме толкова загубени, та да останем без жени.

– Вие сигурно няма да останете без любима, графе, понеже аз не съм така уверен в любовната си звезда, мисля, че ако залагам срещу вас, ще ви ограбя. Затова да залагаме на вашите шест екю и ако не ви провърви и ги загубите, а искате да продължите играта, няма значение, вие сте благородник и вашата дума струва колкото злато.

– Чудесно! – провикна се Коконас. – И добре казано. Имате право, графе. Думата на благородника струва колкото злато. Особено когато този благородник има покровители в двора. Затова, повярвайте ми, че не рискувам много, ако заложа срещу вас първото благоволение, което ще получа.

– Да, несъмнено вие може да го загубите. Но аз не бих могъл да го спечеля. Защото, служейки на наварския крал, не бих могъл да получа нищо от херцог дьо Гиз.

– Ах ти, еретик! – измърмори съдържателят, като продължаваше да лъска стария си шлем. – Правилно те надуших веднага!

И той прекъсна работата си, за да се прекръсти.

– А, вярно – поде Коконас, разбърквайки картите, които току-що му донесе прислужникът. – Значи, вие наистина сте такъв?

– Какъв?

– Протестантин.

– Аз ли?

– Да, вие.

– Да приемем, че съм... – каза Ла Мол и се усмихна. – Имате ли нещо против нас?

– О, слава богу, не. Все ми е едно. Аз мразя дълбоко хугенотщината, но не съм враг на хугенотите. Освен това те са на мода.

– Да – съгласи се Ла Мол смеещком. – Доказателство за това е стрелбата срещу господин адмирала. Ще залагаме ли и на аркебузи?

– Както искате – каза Коконас. – Щом ще играя, все едно ми е на какво.

– Тогава да играем – каза Ла Мол, като прибра картите и ги нареди на ветрило.

– Да, играйте, играйте смело! Защото, дори ако проиграя сто златни екю, утре ще има с какво да ви ги платя.

– Значи, богатството ще ви дойде, докато спите?

– Не, аз ще отида да го потърся.

– Мога ли да зная къде? Ще дойда с вас.

– В Лувъра.

– Ще се върнете ли там тази нощ?

– Да, тази нощ имам частна аудиенция при великия херцог дьо Гиз.

От мига, в който Коконас беше казал, че ще отиде да търси богатство в Лувъра, Ла Юриер беше прекъснал лъскането на шлема и се беше приближил зад стола на Ла Мол, така че само Коконас можеше да го види, и му правеше знаци, които пиемонтецът, отдаден на играта и на разговора, не забелязваше.

– Ето ти истинско чудо – каза Ла Мол. – Вие бяхте прав, като казахте, че сме родени под една звезда. Аз също имам среща в Лувъра тази нощ. Но не с херцог дьо Гиз, а с наварския крал.

– Знаете ли паролата?

– Да.

– А отличителния знак?

– Не.

– Аз пък го знам. Моята парола е...

При тези думи на пиемонтеца Ла Юриер направи такова изразително движение точно когато непредпазливият благородник вдигаше глава, че Коконас се вкамени повече от това, отколкото от загубените три екю. Като долови удивлението, изписано по лицето на партньора си, Ла Мол се обърна, но не видя нищо друго освен съдържателя, който седеше зад него, скръстил ръце, с шлем на главата –

същия шлем, който преди малко лъскаше.

– Какво ви стана? – запита Ла Мол Коконас. Коконас гледаше съдържателя и приятеля си, без да отговаря, защото не разбираше нищо от знаците на метр Ла Юриер.

Ла Юриер видя, че е крайно време да му се притече на помощ.

– Работата е там, че и аз много обичам играта – каза той бързо, – затова се приближих да погледам как печелите; графът ме е видял с шлем на главата и това му се е сторило странно за буржоа като мен.

– Хубава физиономия наистина – забеляза Ла Мол, като избухна в смях.

– Какво да се прави, господине – съгласи се Ла Юриер с удивително добре изиграно простодушие, свивайки рамене, сякаш напълно съзнаваше, че го превъзхождат, – ние не сме благородници и нямаме изящна външност. Лесно ви е на вас достойните благородници да блестите с позлатените си шлемове и с тънките си рапири, а ние можем само да караулим...

– А-ха – каза Ла Мол и на свой ред раздаде картите, – значи, ти караулиш?

– Бога ми, да, господин графе, аз съм сержант от един отред на градската стража.

И при тези думи, възползувайки се, че Ла Мол раздава картите, Ла Юриер се оттегли с пръст на устата, за да препоръча мълчание на Коконас, по-озадачен от когато и да било.

Цялата тази предпазливост по всяка вероятност бе причина той да загуби и при второто раздаване почти така бързо, както при първото.

– Е добре – каза Ла Мол, – ето че вие загубихте и шестте екю! Искате ли да играете за сметка на бъдещото си състояние?

– На драго сърце – каза Коконас, – на драго сърце.

– Но преди да продължим, не ми ли казахте, че имате среща с херцог дьо Гиз?

Коконас се обърна към кухнята и срещна широко отворените очи на Ла Юриер, които сякаш му повтаряха същото предупреждение.

– Да – каза той, – но още е рано. Впрочем да поговорим малко за вас, граф дьо Ла Мол.

– Струва ми се, че ще бъде по-добре да поговорим за играта, любезни граф дьо Коконас, защото, ако не се лъжа, ето че пак съм на път да спечеля още шест екю.

– Дявол да го вземе, това е самата истина. Винаги са ми казвали, че на хугенотите им върви в играта. Ще ми се и аз да стана хугенот, дявол да ме вземе!

Очите на Ла Юриер искряха като два разпалени въглена, но Коконас, погълнат от играта, не ги забеляза.

– Станете, графе, станете! – каза Ла Мол. – И макар че желанието ви идва по странен начин, ще ви приемем на драго сърце между нас.

Коконас се почеса по ухото.

– Ако бях сигурен, че за това ви върви, щях веднага да се съглася, понеже не държа особено на католическата литургия, а щом като и кралят толкова държи...

– И после нашата религия – каза Ла Мол – е така хубава, така простичка, така чиста!

– Освен това е на мода – каза Коконас. – И най-сетне... носи щастие в играта, защото, дявол да ме вземе, всичките асове са за вас, а аз ви наблюдавам, откакто сме взели картите; вие играете честно, не шмекерувате... Сигурно е от религията.

– Дължите ми още шест екю – каза невъзмутимо Ла Мол.

– Ах, колко ме изкушавате! – каза Коконас. – И ако тази нощ не остана доволен от херцог дьо Гиз...

– Е?

– Утре ще ви помоля да ме представите на наварския крал и бъдете спокоен, щом веднъж стана хугенот, ще бъда по-голям хугенот и от Лютер, и от Калвин, и от Меланхтон, и от всички протестанти на света.

– Шт – каза Ла Мол, – ще се скарате със съдържателя.

– О, вярно – каза Коконас, поглеждайки към кухнята. – Не, той не ни слуша. Много е зает в този момент.

– И какво прави? – запита Ла Мол, който от мястото си не можеше да го види.

– Разговаря с... дявол да го вземе, с него!

– С кого?

– Оная нощна птица, с която се разговаряше, когато пристигнахме. Човекът с

жълтата дреха и сивия плащ. Дявол да го вземе, колко се горещи. Хей, метр Ла Юриер, да не би случайно да говорите за политика?

Но този път отговорът на метр Ла Юриер беше такъв енергичен и повелителен жест, че въпреки любовта си към картите Коконас стана и отиде при него.

– Какво ви стана? – запита Ла Мол.

– Вино ли искате, благороднико – запита Ла Юриер, като стисна бързо ръката на Коконас, – веднага ще ви донеса. Грегоар, вино за господата.

А после пошушна бързо на ухото му:

– Мълчание, мълчание, ако ви е мил животът. И отпратете другаря си.

Ла Юриер беше толкова блед, човекът в жълто така зловещ, че Коконас изтръпна и се обърна към Ла Мол.

– Скъпи граф дьо Ла Мол, моля да, ме извините. Ето че само за миг проиграх петдесет екю. Тази вечер не ми върви, а не ми се ще да задлъжнявам.

– Отлично, графе, отлично – каза Ла Мол, – както обичате. Впрочем аз не бих имал нищо против да полегна за малко. Метр Ла Юриер!

– Какво обича господин графът?

– Ако дойдат да ме търсят от страна на наварския крал, събудете ме. Ще си легна облечен, така че веднага ще бъда готов.

– Както и аз – каза Коконас, – за да не карам негово превъзходителство да ме чака, ще си приготвя знака. Метр Ла Юриер, дайте ми ножици и бял лист.

– Грегораар – извика Ла Юриер, – бял лист за писмо и ножици, за да си изреже плика.

„Аха, тук решително става нещо необикновено“ – каза на себе си пиемонтецът.

– Лека нощ, граф дьо Коконас – каза Ла Мол. – А вие, стопанино, имайте добрината да ми покажете моята стая. Всичко хубаво.

И Ла Мол изчезна по витата стълба, следван от ла Юриер. Тогава тайнственият човек улови Коконас за ръката, повлече го към себе си и му каза бързо:

– Господине, вие сто пъти бяхте готов да издадете една тайна, от която зависи съдбата на кралството. Господ пожела устата ви да се затвори навреме. Още една дума, и щях да ви поваля е един изстрел. Сега за щастие сме сами, слушайте.

– Кой сте вие, че се осмелявате да ми говорите с такъв заповеднически тон?

– Чували ли сте случайно името Морвел?

– Убиецът на адмирала?

– И на капитан дьо Муи.

– Да, разбира се.

– Е, добре, този Морвел съм аз.

– Охо! – възкликна Коконас.

– Слушайте внимателно!

– Дявол да го вземе, струва ми се, че цял съм слух.

– Шт! – изсъска Морвел с пръст на устата.

Коконас наостри уши.

Чуха как в този миг съдържателят затвори вратата на една стая, после вратата на коридора, дръпна резетата и бързо се върна при двамата събеседници.

Тогава той предложи столове на Коконас и на Морвел, седна при тях и каза:

– Навсякъде е заключено. Господин дьо Морвел, можете да говорите.

От Сен-Жермен л'Оксероа прозвъни единадесет часа. Морвел преброи един след друг ударите, които отекваха трептящи и зловещи в нощта, и когато и последният заглъхна, той се обърна към Коконас, цял настръхнал от всичките тези предпазни мерки на двамата мъже:

– Господине, добър католик ли сте вие?

– Смятам се за добър – отговори Коконас.

– Господине – продължи Морвел, – предан ли сте на краля?

– От сърце и душа. Смятам дори, че вие ме обиждате с подобен въпрос.

– Няма да спорим. Ще трябва да ни последват.

– Къде?

– Не е ваша работа. Оставете се да ви водим. Отнася се до вашето бъдеще, а може би и до вашия живот.

– Предупреждавам ви, господине, че в полунощ имам работа в Лувъра.

– Точно там отиваме и ние.

– Херцог дьо Гиз ме чака там.

– Нас също.

– Но аз имам лична парола – продължи Коконас, малко оскърбен, че ще

сподели честта от своята аудиенция с Морвел и метр Ла Юриер.

– Ние също.

– Аз обаче имам отличителен знак.

Морвел се усмихна, измъкна от пазвата си снопче кръстове от бял плат, даде един на Ла Юриер и един на Коконас и взе един за себе си. Ла Юриер закрепил своя на шлема си. Морвел поставил своя на шапката си.

– Виж ти! – изненада се Коконас. – Нима срещата, паролата, отличителният знак са за всички?

– Да, господине, за всички добри католици.

– Значи, в Лувъра има празненство. Кралски банкет, така ли? – възкликна Коконас. – И от него са изключени всичките хугенотски кучета. Браво, чудесно, превъзходно! Те твърде дълго време се перчеха там.

– Да, в Лувъра има празненство – съгласи се Морвел, – има кралски банкет и хугенотите ще бъдат поканени. И нещо повече. Те ще бъдат героите на това празненство. Ще платят разноските. И ако вие действително искате да бъдете един от нашите, да вървим, ние ще започнем, като поканим техния главен вожд, техния Гедеон, както те казват.

– Господин адмирала! – извика Коконас.

– Да, стария Гаспар, когото не улучих като последен глупак, макар че стрелях с аркебузата на самия крал.

– Ето защо, ваше благородие, аз лъсках шлема си, точех шпагата си, острих ножовете си – каза пискливо метр Ла Юриер, издокаран във военни доспехи.

При тези думи Коконас изтръпна и пребледня като мъртвец, защото най-сетне започна да разбира.

– Значи – провикна се той, – това празненство, този банкет... всъщност... Ние ще ги...

– Твърде много време ви трябваше, за да се досетите, господине – каза Морвел, – от което личи, че вие не сте преуморен като нас от безсрамията на тези еретици.

– И вие се нагърбвате да идете при адмирала и да...

Морвел се усмихна и отведе Коконас до прозореца.

– Погледнете! Виждате ли на малкия площад в края на улицата зад черквата, този отред, който мълчаливо се нарежда в мрака?

– Да.

– Хората от този отред носят като метр Ла Юриер, като вас и като мен кръст на шапките си.

– Е и?

– И те съставляват отреда на швейцарците от малките кантони под командата на Токно. Нали-знаете, че господата от малките кантони са съюзници на краля.

– Аха! – възкликна Коконас.

– А сега погледнете този взвод конници, който минава по кея. Познавате ли предводителя им?

– Откъде да го познавам? – запита Коконас разтреперан. – Та аз съм в Париж едва от тази вечер.

– Е, добре, това е човекът, с когото имате среща в полунощ в Лувъра. Вижте, той ще ви чака там.

– Херцог дьо Гиз ли?

– Лично той. С него са Марсел, бившият прево на търговците, и Шорон, настоящият прево. Тези двамата трябва да вдигнат на крак градските отреди. Ето, погледнете, капитанът на кварталната стража излиза на улицата. Наблюдавайте внимателно какво ще направи.

– Той чука на всяка врата. Но какво има на вратите, на които чука?

– Бял кръст, млади човече, кръст, подобен на този, който ние имаме на шапките си. Едно време предоставяха на господата грижата да различава вярващите. Днес сме много по-цивилизовани. Спестяваме му тази грижа.

– Но всяка къща, на която тропа, се отваря и оттам излизат въоръжени буржоа.

– Той ще почука и на нашата и ние на свой ред също ще излезем.

– И целият този народ е на крак, за да убият един-единствен стар хугенот! – възкликна Коконас. – Дявол да го вземе, това е срамно! Това е работа за убийци, а не за воини!

– Млади човече – каза Морвел, – ако старците не ви са по сърце, можете да си изберете млади. Ще има за всички вкусове. Ако презирате камите, можете да си послужите с шпага, тъй като хугенотите не са, от тези, дето ще се оставят да ги

заколят, без да се защищават. И вие много добре го знаете, че стари или млади, хугенотите не се предават лесно.

– Как, всичките ли ще ги избием? – провикна се Коконас.

– Всичките.

– По заповед на краля?

– По заповед на краля и на херцог дьо Гиз.

– И кога ще стане това?

– Когато чуете камбаната на Сен-Жермен л'Оксероа.

– Аха, значи, затова този любезен германец, човекът на херцог дьо Гиз... как се казваше той?

– Господин дьо Бем?

– Точно той. Значи, затова господин дьо Бем ми каза да изтичам веднага още при първия сигнал за тревога?

– Нима се срещнахте вече с господин дьо Бем?

– Да, видях го и говорих е него.

– Къде?

– В Лувъра. Той ме въведе вътре и ми даде паролата, както и...

– Погледнете!

– Дявол да го вземе, това е самият той!

– Искате ли да му кажете нещо?

– Бога ми, не би било лошо.

Морвел отвори тихо прозореца. Бем действително минаваше с двадесетина

души.

– Гиз и Лотарингия – каза Морвел.

Бем се обърна и разбирайки, че викат него, се приближи.

– Аха, тофа сте фие, господин дьо Морфел!

– Да, аз съм. Кого търсите вие?

– Търся странноприемница „А ла Бел-Етоал“, за да уведомя един господин

Гогонас.

– Ето ме, господин дьо Бем – обади се младият човек.

– А, топре, топре... Фие сте котов.

– Да, какво трябва да правя?

– Тофа, което фи каже господин Морфел. Да се покажете топър гатолик.

– Чухте ли? – запита Морвел.

– Да – отговори Коконас. – Но къде отивате вие, господин дьо Бем?

– Аз ли?... – запита господин дьо Бем, смеейки се.

– Да, вие.

– Аз ще отида да каша една тумишка на адмирала.

– Кажете му и две, ако трябва – намеси се Морвел! – И този път, ако се надигне след първата, дано не стане при втората.

– Пъдете спокоен, господин дьо Морфел, пъдете спокоен. И подкофете топре този млад човек.

– Да, да, не се безпокойте. Коконас са хитри копои, а добрите кучета добре ловуват.

– Дофиждане.

– Вървете.

– А фие?

– Започнете лова, а ние, както става в такива случаи, ще дойдем за изкормването.

Дьо Бем се отдалечи и Морвел затвори прозореца.

– Чухте ли, млади човече? – запита Морвел. – Ако имате някой личен враг, дори и да не е съвсем хугенот, сложете го в списъка и той ще мине с другите.

Коконас, по-замаян от когато и да било от всичко, което виждаше и чуваше, гледаше ту съдържателя, който заемаше военствени пози, ту Морвел, който спокойно измъкна от джоба си един лист.

– Ето моя списък – каза той. – Триста души. Ако всеки добър католик извърши тази нощ една десета от работата, която ще свърша аз, утре няма да има нито един еретик в кралството.

– Шт! – каза Ла Юриер.

– Какво има? – запитаха едновременно Коконас и Морвел.

Чуха първия удар на камбаната от Сен-Жермен л'Оксероа.

– Сигналът! – извика Морвел. – Значи, са избързали. Бяха ми казали, че ще започне в полунощ. Толкова по-добре. Когато е за славата на господата и краля, по-добре часовници, които избързват, отколкото които изостават.

И действително, те чуха зловещия звън на черковната камбана. Скоро отекна първият изстрел и почти веднага след това светлината на няколко факли огря улица Арбр-Сек.

Коконас прокара ръка по овлажнялото си чело.

– Започна се! – извика Морвел. – На път!

– Един момент, един момент – каза съдържателят. – Преди да тръгнем на поход, да се погрижим за сигурността на дома, както се казва по военному. Не искам да заколят жена ми и децата ми, докато ме няма. Тук има един хугенот.

– Граф дьо Ла Мол? – сепна се Коконас.

– Да, еретикът сам се напъха в устата на вълка.

– Как? – извика Коконас. – Вие ще нападнете госта си?

– Точно заради него наточих рапирата си.

– О! – възкликна пиемонтецът, смръщвайки вежди.

– Никога не съм убивал никого освен моите зайци, пуйки и пилета – заяви достойният съдържател. – И дори не зная добре как трябва да постъпя, за да убия човек. Затова ще се упражня на този. Ако се покаже несръчен, поне няма да има кой да ми се подиграва.

– Дявол да го вземе, това е жестоко! – възрази Коконас. – Граф дьо Ла Мол е мой спътник. Граф дьо Ла Мол вечеря с мен, граф дьо Ла Мол игра на карти с мен!

– Да, но граф дьо Ла Мол е еретик – каза Морвел. – Граф дьо Ла Мол е осъден и ако ние не го убием, други ще го убият.

– Без да смятаме – каза съдържателят, – че той спечели от вас петдесет екю.

– Вярно е – каза Коконас, – но ги спечели честно. Сигурен съм в това.

– Честно или не, вие сте длъжен да платите. Докато ако аз го убия, сметките ви ще са уредени.

– Хайде, хайде, бързайте, господа – намеси се Морвел. – Разстреляйте го с аркебуза, съсечете го с рапира, ударете го с чук, с пиростия, с каквото обичате, но да свършваме, ако искате да пристигнем навреме, както обещахме, за да помогнем на херцог дьо Гиз при адмирала.

Коконас въздъхна.

– Тичам – извика Ла Юриер. – Почакайте ме.

– Дявол да го вземе – каза Коконас, – той сигурно ще измъчи горкия младеж, а може и да го обере. По добре да отида и аз, за да го довърша по-скоро, ако има нужда, и да попреча да го ограбят.

И озарен от тази щастлива мисъл, Коконас се изкачи по стълбата зад метр Ла Юриер и скоро го догони, защото, докато той се изкачваше, Ла Юриер, явно умислен, бе забавил стъпка.

Точно когато той стигна до вратата, следван от Коконас, няколко изстрела отекнаха на улицата. Те чуха тутакси, че Ла Мол скочи от леглото и подът заскърца под стъпките му.

– Дявол да го вземе! – прошепна Ла Юриер малко смутен. – Събуди се, струва ми се.

– Така ми изглежда и на мен – каза Коконас.

– И сигурно ще се защитава, а?

– Той е способен на това. Я ми кажете, метр Ла Юриер, ако той ви убие, ще стане весело, нали?

– Хм, хм – измънка Ла Юриер.

Но усещайки в ръцете си сигурна аркебуза, той се ободри и издъни вратата със силен ритник.

Тогавя видяха Ла Мол без шапка, но напълно облечен, прикрит зад леглото, със сабя между зъбите и пистолети в ръце.

– Охо – каза Коконас, разширявайки ноздри като хищен звяр, който надушва кръв, – ето че започва да става интересно, метр Ла Юриер. Хайде, хайде, напред!

– Аха, струва ми се, че искат да ме убият – извика Ла Мол с блеснали очи, – и то ти, мизернико!

Метр Ла Юриер отговори на тези думи, като се прицели с аркебузата си и взе младия човек на мушка, но Ла Мол беше видял тази подготовка и когато съдържателят стреля, той падна на колене, така че куршумът мина над главата му.

– Помощ, помощ! – извика Ла Мол. – Помощ, господин дьо Коконас!

– Помощ, господин Морвел, помощ! – извика Ла Юриер.

– Бога ми, граф дьо Ла Мол – каза Коконас, – всичко, което мога да направя за вас, е да не ви нападам. Изглежда, тази нощ избиват хугенотите в името на

краля. Така че оправяйте се, както можете.

– Ах, предатели, убийци, така ли било! Ето ви тогава! Почакайте само!

И Ла Мол, прицелвайки се на свой ред, натисна спусъка на един от пистолетите. Ла Юриер, който не го изпускате из очи, има време да се хвърли в страни. Но Коконас, неочакващ това нападение, остана на мястото си и куршумът докосна рамото му.

– Дявол да го вземе! – извика той, скърцайки със зъби. – В мен ли се целиш? Защищавай се тогава!

Той измъкна рапирата си и се хвърли към Ла Мол.

Несъмнено, ако беше сам, Ла Мол би го изчакал, но зад Коконас стоеше метр Ла Юриер и зареждаше аркебузата си, без да смятаме Морвел, който, притекъл се на вика му, изкачваше стълбата през две стъпала. Така че Ла Мол се хвърли в една съседна стая и дръпна резето на вратата.

– Ах, негодник! – извика Коконас побеснял и заблъска вратата с дръжката на рапирата си. – Почакай, почакай! Аз ще надупча тялото ти толкова пъти, колкото екю ми измъкна тази вечер! Гледай ти, аз идвам да те спася от мъки, аз идвам, за да не те окрадат, а ти за награда пращаш куршум в рамото ми. Почакай само, нехранимайко, почакай!

Междувременно метр Ла Юриер се приближи, удари с приклада на аркебузата си вратата и я разби.

Коконас се спусна така стремително в стаята, че едва не се удари в стената. Тя беше празна и прозорецът отворен.

– Скочил е от прозореца – каза съдържателят – и понеже се намираме на четвъртия етаж, сигурно се е пребил.

– Или се е спазил на покрива на съседната къща – каза Коконас и прекривайки първаза на прозореца, се приготви да го последва по този плъзгав стръмен терен.

Но Морвел и Ла Юриер се спуснаха към него и го дръпнаха обратно.

– Да не сте луд? – извикаха те едновременно. – Искате да се убиете ли?

– Ба – каза Коконас, – аз съм планинар и съм свикнал да тичам по глетчерите! Впрочем, когато някой ме, обиди, аз съм готов да се изкача с него до небето или да сляза до ада, все едно откъде ще мине. Оставете ме да го догоня.

– Хайде, хайде – каза Морвел, – той или е умрял, или е далеч оттук сега. Вървете с нас и ако този ви се измъкне, ще намерите хиляда други на негово място.

– Имате право – изрева Коконас, – смърт на хугенотите! Имам нужда да си отмъстя и колкото по-скоро, толкова по-добре.

И тримата се спуснаха по стълбата като лавина.

– У адмирала! – извика Морвел.

– У адмирала! – повтори Ла Юриер.

– У адмирала, щом искате! – отзова се на свой ред Коконас.

И тримата изхвъркнаха, от странноприемницата „А ла Бел-Етоал“, поверявайки я на грижите на Грегоар и на другите прислужници, а те се отправиха към дома на адмирала, който се намираше на улица Бетизи. Ярка светлина; шум от изстрели им сочеха пътя.

– Кой идва насам? – провикна се Коконас. – Той е без плащ и без ешарп.

– Следователно бяга – каза Морвел.

– Вие, вие! Нали имате аркебузи! – извика Коконас.

– Бога ми, не – каза Морвел. – Аз си пазя барута за по-добър дивеч.

– Вие тогава, Ла Юриер!

– Чакайте, чакайте – каза съдържателят и се прицели.

– Е, да, чакайте – извика Коконас, – а докато чакаме, той ще избяга.

И се спусна след нещастника и твърде скоро го настигна, защото той вече беше ранен. Но в момента, когато, за да не го удари отзад, му извика: „Хей, обърни се, обърни се!“, отекна изстрел от аркебуза, един куршум свирна край ушите на Коконас и беглецът рухна като заек, прострелян в най-бързия си бяг от куршума, на ловец.

Победен вик се разнесе зад Коконас. Пиемонтецът се обърна и видя Ла Юриер, който размахваше оръжието си.

– А – извика той, – ето кой направи сефтето!

– Да, но насмалко не ме простреляхте.

– Пазете се, благороднико, пазете сеч – извика Ла Юриер.

Коконас отскочи назад. Раненият се беше надигнал на едно коляно и изпълнен с жажда за мъст, едва не прониза Коконас с камата си точно когато Ла Юриер го

предупреди с вика си.

– Ах, змия такава! – извика Коконас.

И като се спусна към ранения, той заби три пъти шпагата си в гърдите му чак до дръжката.

– А сега – провикна се Коконас, оставяйки хугенота да се гърчи в агония – у адмирала, у адмирала!

– Аха, благородни господине – каза Морвел, – ето че вече се настървихте!

– Дявол да го вземе, да – каза Коконас. – Не зная дали миризмата на барут ме опиянява, или видът на кръвта ме възбуди, но, триста дяволи, клането започва да ми харесва! Все едно, лов на хора. Досега бях ходил на лов само за мечки и вълци. И, честна дума, ловът на хора ми се струва по-забавен.

И тримата продължиха своя път.

> Глава 8

> Жертвите

Домът, в който живееше адмиралът, се намиреше, както вече казахме, на улица Бетизи. Това беше голяма къща, издигната в дъното на двора, с две крила към улицата. В този двор се влезаше през голяма порта и през две решетести вратички.

Когато нашите трима привърженици на дьо Гиз стигнаха до улица Бетизи, която е продължение на улица Фосе-Сен-Жермен л'Оксероа, те видяха, че домът на адмирала е заобиколен от швейцарци, войници и въоръжени буржоа. Всички държаха в дясната си ръка шпаги, копия или аркебузи, а някои от тях в лявата си ръка – факли. Тяхната злокобна и треперлива светлина ту се разливаше по паважа, ту пълзеше на стените, ту пламтеше над това живо море, сред което искряха оръжия. Около къщата на адмирала и в близките улици Тиршап, Етиен и Бертен-Поаре се извършваше пъкленото дело. Чуваха се протяжни викове. Залпове трещяха и от време на време в гробовен полумрак, населен с демони, притичваше полугол, блед, окървавен, мятан се като преследван елен някой нещастник.

В този миг Коконас, Морвел и Ла Юриер, разпознати отдалеч по белите кръстове и посрещнати с приветствия, се озоваха в сърцето на задъхана и забързана като хайка тълпа. Без съмнение те не биха могли да минат, но неколцина познаха Морвел и му направиха път. Коконас и Ла Юриер се промъкнаха зад него. Така тримата успяха да влязат в двора.

Посред двора, трите врати на които бяха издънени, един човек, около когото убийците бяха оставили почтително разстояние, стоеше прав, опрян на голата рапира, приковал поглед в един балкон, издигнат горе-долу на петнадесет стъпки от земята пред централния прозорец на дома. Този човек нетърпеливо тъпчеше и от време на време се обръщаше към най-близко стоящите.

– Все още нищо – измърмори той. – Никой... Сигурно са го предупредили и е избягал. Какво мислите вие, Дю Гаст?

– Невъзможно е, господарю!

– Защо не? Не ми ли казахте, че малко преди да дойдем, един човек без шапка, с гола шпага в ръка, тичайки, като че ли го преследват, потропал на вратата ѝ му отворили.

– Да, господарю, но почти веднага пристигна господин дьо Бем. Вратите бяха издънени и къщата заобиколена. Човекът влезе, вярно, но сигурно не е могъл да излезе.

– Ако не се лъжа – каза Коконас на Ла Юриер, – този човек там трябва да е херцог дьо Гиз.

– Да, графе. Да, това е той, великият херцог Анри дьо Гиз, който несъмнено чака адмирала да излезе, за да постъпи с него, както адмиралът постъпи с неговия баща. Всеки, когато му дойде редът, уважаеми благороднико. И слава богу, днес е наш ред.

– Хей, Бем, хей! – извика херцогът с гръмкия си глас. – Какво става, още ли не сте свършили?

И йод острието на неговата шпага, нетърпелива като самия него, от паветата избликваха искри.

В този миг се чува викове в къщата, после изстрели, силен тропот на крака, звън на оръжия и отново се възцари тишина.

Херцогът понечи да се втурне в къщата.

– Ваша светлост, ваша светлост – извика Дю Гаст, възпирайки го, – вашето

достойнство ви заповядва да останете тук и да чакате.

– Имаш право, Дю Гаст, благодаря, ще чакам. Но истината е, че умирам от нетърпение и безпокойство. Ах, само да не ми се изплъзне!

Изведнъж стъпките се приближиха... прозорците на първия етаж се осветиха като от пожар. Прозорецът, към който херцогът толкова пъти бе вдигал очи, се отвори или по-скоро изхвъркна с трясък и един човек с бледо лице и бяла шия, обляна в кръв, се появи на балкона.

– Бем – извика херцогът, – най-сетне! Е, какво?

– Едо, едо – отговори студено германецът, като се наведе и почти веднага се изправи, сякаш за да вдигне някакъв голям товар.

– А другите? – нетърпеливо запита херцогът. – Къде са другите?

– Другите, те довършват останалите.

– А ти? Какво направи ти?

– Аз ли? Ще фидите. Отстъпете малко. Херцогът се отдръпна.

В този миг всички различиха предмета, който Бем беше повдигнал с такова голямо усилие. Това беше трупът на един старец.

Той го издигна над балкона, залюля го за миг във въздуха и го хвърли в краката на своя господар.

Глухият шум от падането, струите кръв, които избликнаха от тялото му и нашариха надалеч паветата, ужасиха дори самия херцог. Но това чувство трая твърде кратко и любопитството подтикна всички да минат напред, за да погледнат жертвата, осветена от един треперлив факел.

Тогава различиха бяла брада, достойно за уважение лице и ръце, вцепенени от смъртта.

– Адмиралът! – възкликнаха едновременно двадесетина гласове и веднага едновременно замлъкнаха.

– Да, адмиралът. Наистина е той – каза херцогът, като се приближи до трупа, за да го разгледа с безмълвна радост.

– Адмиралът, адмиралът! – повтаряха полугласно всички свидетели на тази страшна сцена, притискайки се един до друг и приближавайки се плахо до този повален велик старец.

– Ах, ето те най-сетне, Гаспар! – каза победоносно херцог дьо Гиз. – Ти накара да убият баща ми. Аз отмъстих за него.

И той се осмели да стъпи с крак върху гърдите на протестантския герой.

Но изведнъж очите на умиращия се отвориха с голямо усилие, осакатената му окървавена ръка се сгърчи за последен път и адмиралът, без да помръдне, каза на осквернителя с гробовен глас:

– Анри дьо Гиз, един ден и ти ще усетиш върху гърдите си крака на своя убиец. Аз не съм убил баща ти, бъди проклет!

Херцогът, блед и треперещ, почувствува ледена тръпка по цялото си тяло. Той прокара ръка по челото си, сякаш да прогони зловещо видение. После, когато я отпусна, когато се осмели отново да погледне адмирала, очите се бяха затворили, ръката висеше безжизнена и от устата, произнесла страшните думи, сега бликаше черна кръв върху бялата брада.

Херцогът вдигна шпагата с отчаяна решителност.

– Е, добре, фаша сфетлост – запита Бем, – дофолен ли сте?

– Да, приятелю – отговори Анри, – защото ти отмъсти...

– За херцог Франсоа, нали?

– За религията – каза Анри с глух глас. – А сега – обърна се той към швейцарците, войниците и буржоата, които изпълваха двора, – на работа, приятели мои, на работа!

– Хей, добър ден, господин дьо Бем – каза тогава Коконас, приближавайки се със своего рода възхищение към германеца, който, все още на балкона, изтриваше невъзмутимо шпагата си.

– Значи, вие го изпратихте на оня свят? – извика възторжено Ла Юриер. – Как можате да го направите, достойни благороднико?

– О, много просто. Той чу шума, отфори фратата и аз му мушнах моята рапир в тялото. Но това не е фсичко. Мисля, че и Телини е загазил. Чуфам го, като фика.

В този момент действително се чуха отчаяни викове. Крещеше като че ли жена. Червеникави отблясъци затрептяха в едното крило, където имаше галерия. Двама души бягаха, преследвани от дълга върволица палачи. Аркебузен изстрел повали единия, другият видя на пътя си отворен прозорец и без да се замисля за височината, без да се безпокои за враговете, които го очакваха долу, скочи

неустрашимо в двора.

– Убийте го, убийте го! – закрещяха убийците, като видяха, че жертвата ще им се изплъзне.

Човекът се изправи на крака, вдигна шпагата си, която бе изпуснал при падането, и се втурна с наведена глава през тълпата, събори трима-четирима, промуши едного с шпагата си и сред огъня, на револверните изстрели, сред проклятията на разбеснелите войници, които го чакаше на вратата с кама в ръка.

– Прободен си! – извика piemonteцът, пронизвайки ръката му с тънкото острие.

– Подлец! – отговори беглецът и удари през лицето своя неприятел с шпагата си, понеже нямаше достатъчно място, за да го промуши.

– О, хиляди дяволи! – извика Коконас. – Та това е граф дьо Ла Мол.

– Той предупреди адмирала! – извикаха няколко войници.

– Смърт, смърт! – зареваха от всички страни. Коконас, Ла Юриер, десетина войници се спуснаха след Ла Мол. Облян в кръв, достигнал до тази степен на възбуда, която удвоява сетните човешки сили, беглецът летеше по улиците, воден само от инстинкта си. Зад него стъпките и викове на враговете му го пришпорваха и сякаш му даваха крила. Понякога куршум изсвистяваше край ухото му и изведнъж даваше нов тласък на отмалелия му бяг. Не дишане, не дъх излизаше от гърдите му, а глухо хъркане, преминало в ръмжене. Пот и кръв се лееха от косите му и се стичаха смесени по лицето му.

Скоро дрехата му не можеше да побере ударите на сърцето му и той я разкъса. Скоро шпагата стана тежка за ръката му и той я захвърли надалеч. Понякога му се струваше, че стъпките му затихват, че ще се изплъзне от палачите си. Но при техните викове други убийци, които се изпречваха на пътя му, по-близо до него, изоставяха кървавата си работа и се притичваха. Изведнъж той зърна реката, течаща безмълвно от лявата му страна. Стори му се, че ще изпита, като преследван от кучета елен, неизразимо удоволствие да се хвърли в нея. И само върховната сила на разума го възпря. Вдясно се издигаше Лувърът, мрачен, неподвижен, изпълнен с глухи, зловещи шумове. По подвижните мостове сновяха шлемове и брони, които искряха с хладен блясък под лунните лъчи. Ла Мол помисли за наварския крал, както беше помислил за Колини. Те бяха неговите двама единствени покровители. Той събра всичките си сили, погледна небето, произнасяйки тихо обет да се отрече от протестантството, ако се изплъзне от клането. Направи един завой от тридесет стъпки, измамвайки по този начин хайката, която го преследваше, спусна се право към Лувъра, хвърли се към моста, смеси се с войниците, получи още един удар от кама, която се плъзна по ребрата му, и въпреки виковете: „Смърт! Смърт!“, които отекваха край него, въпреки отбранителното държане на часовете, се спусна като стрела в двора, скочи в предверието, спусна се по стълбата, изкачи два етажа, позна една врата, облегна се на нея и започна да блъска с крака и ръце.

– Кой е там? – прошепна женски глас.

– О, боже мой, боже мой – едва изрече Ла Мол. – Те идват... Чувам ги... Ето ги... Виждам ги... Аз съм!... Аз!...

– Но кой сте вие? – попита гласът.

Ла Мол си спомни паролата и извика:

– Навара, Навара!

Вратата веднага се отвори. Ла Мол, без да вижда и без да благодари на Жийон, се спусна в някакъв вестибюл, прекоси един коридор, две-три стаи и най-сетне се озова в едно помещение, осветено от окачена на тавана лампа.

Под кадифени завеси, извезани със златни цветя, в дъбов креват с резба една полугола жена се облегна на възглавницата и втренчи в него ужасени очи.

Ла Мол се спусна към нея.

– Госпожо! – извика той. – Убиват, колят моите братя! Искат да ме убият, да ме заколят и мен! Ах, вие сте кралицата!... Спасете ме!

И той се хвърли в краката ѝ, оставяйки широка кървава диря по килима.

Като видя този блед, раздърпан мъж, коленичил пред нея, наварската кралица се изправи ужасена, скри лице в ръцете си и завика за помощ.

– Ваше величество – каза Ла Мол, правейки усилие да се изправи, – в името на небето, не викайте, защото, ако ви чуят, аз съм загубен. Убийци ме преследват. Те се изкачват по стълбата зад мен! Чувам ги. Ето ги! Ето ги!...

– Помощ! – пак извика наварската кралица извън себе си. – Помощ!

– Ах, вие ме убихте – каза отчаяно Ла Мол. – Да умреш от такъв дивен,

глас, да умреш от такава красива ръка! О, никога не бих повярвал, че това е възможно!

В същия миг вратата се отвори и в стаята се втурна шайка от залитащи побеснели хора, с лица, изцапани с кръв и барут, с алебарди и шпаги в ръце.

Начело беше Коконас с настръхнали рижи коси, с разширени бледосини очи, с разцепена от сабята на Ла Мол буза, който беше оставил кървавата си дيريا върху неговата плът. Така, обезобразен, пиемонтецът беше страшен за гледане.

– Дявол да го вземе – извика той. – Ето го, ето го! Този път го държим, най-сетне!

Ла Мол потърси около себе си някакво оръжие, но не намери. Той погледна кралицата – по нейното лице бе изписано дълбоко състрадание. Тогава разбра, че само тя може да го спаси, спусна се към нея и я обгърна с ръце.

Коконас направи три стъпки напред и с върха на дългата си рапира продупчи още веднъж рамото на своя враг. Няколко капки кръв, топла и пурпурна, обагриха като роса белите и уханни чаршафи на Маргьорит.

Маргьорит видя кръвта, Маргьорит почувствува трепета на това тяло, вкопчено в нейното. И отскочи заедно с него между кревата и стената. Тъкмо навреме. Ла Мол, на края на силите, беше неспособен да направи каквото и да било движение нито за да бяга, нито за да се отбранява. Той отпусна смъртнобледото си лице на рамото на младата жена и сгърчените му пръсти се впиха и разкъсаха изящната везана батиста, която обгръщаше като ефирен облак тялото на Маргьорит.

– Ах, ваше величество! – прошепна той със замиращ глас. – Спасете ме!

Това беше всичко, което успя да каже. Очите му, забулени от облак, подобен на мъртвешката нощ, помръкнаха, натезалата му глава клюмна, ръцете му се отпуснаха, краката му се подкосиха и той се плъзна на пода в собствената си кръв, увличайки и кралицата със себе си.

В този миг Коконас, възбуден от виковете, опиянен от мириса на кръв, раздразнен от бясното тичане, протегна ръка към кралското ложе. Още миг и шпагата му щеше да пронизе сърцето на Ла Мол, а може би в същото време и сърцето на Маргьорит.

При вида на голата шпага, а може би при вида на това грубо безсрамие, кралската потомка се изправи с целия си ръст и нададе такъв силен вик на ужас, на възмущение и на гняв, че пиемонтецът се вкамени от непознато чувство. Наистина, ако тази сцена беше продължила със същите актьори, това чувство сигурно щеше да се стопи като утринен сняг под априлско слънце.

Но изведнъж от една тайна врата в стената изскочи шестнадесет-седемнадесетгодишен момък, облечен в черно, блед, с разрошени коси.

– Почакай, сестрице, почакай! – извика той. – Ето ме, ето ме!

– Франсоа, Франсоа, помощ! – извика Маргьорит.

– Херцог д'Алансон! – промълви Ла Юриер и свали аркебузата си.

– Боже мой, френски принц! – изръмжа Коконас, отстъпвайки крачка назад.

Херцог д'Алансон се огледа. Тоя видя Маргьорит разрошена, по-красива от когато и да било, притисната до стената, заобиколена от мъже с разярени очи, с потни чела и разпенени уста.

– Негодници! – извика той.

– Спасете ме, братко! – изкрещя Маргьорит примряла. – Те искат да ме убият!

Пламък премина по бледото лице на херцога.

Макар и без оръжие, силен със съзнанието за своя ранг, той пристъпи, стиснал юмруци срещу Коконас и другарите му, а те се отдръпнаха изплашени пред мълниците, които изпускаха очите му.

– Така ли ще убиете един френски принц? Хайде да ви видя!

Докато те продължаваха да отстъпват пред него, той добави:

– Хей, капитане на гвардейците, елате тук и обесете всички тези разбойници!

По-изплашен от вида на този млад човек без оръжие, отколкото от цял отред наемници, Коконас беше вече до вратата. Ла Юриер слизаше по стълбите като елен. Войниците се блъскаха, падаха и ставаха във вестибула, за да се измъкнат колкото се може по-скоро, и вратата беше много тясна за голямото им желание да се озоват навън.

През това време Маргьорит инстинктивно беше хвърлила върху припадналия човек завивката от дамска и се беше отдалечила от него.

Когато и последният убиец изчезна, херцог д'Алансон се обърна.

– Скъпа сестро – извика той, виждайки, че Маргьорит е цяла изпръскана с

кръв. – Да не би да си ранена?

И той се хвърли към сестра си с такова безпокойство, което би правило чест на неговата братска обич, ако не го обвиняваха, че това чувство е малко по-силно, отколкото подхожда на един брат.

– Не – каза тя. – Мисля, че не съм. Или пък, ако съм ранена, то е съвсем леко.

– Но тази кръв – каза херцогът, като опипа с треперещите си ръце Маргьорит, – откъде идва тя?

– Не знам – отговори младата жена. – Един от тези негодници посегна към мене, може би е бил ранен.

– Да посегне на моята сестра! – извика херцогът. – О, само ако беше ми го показала, ако беше ми казала кой е той, ако знаех къде да го намеря!

– Шт! – прекъсна го Маргьорит.

– Но защо? – запита Франсоа.

– Защото, ако ви видят в този час в моята стая...

– Нима братът не може да посещава сестра си, Маргьорит?

Кралицата спря на херцог д'Алансон такъв пронизателен и заплашителен поглед, че младият човек отстъпи.

– Да, да, Маргьорит – каза той, ти имаш право. Да, отивам си. Но ти не можеш да останеш сама в тази страшна нощ. Искаш ли да извикам Жийон?

– Не, не, никого. Върви си, Франсоа. Мини, откъдето дойде.

Младият принц се подчини. Едва беше излязъл и въздишка иззад леглото долетя до нея. Тогава тя се спусна към вратата на тайния проход, затвори я с резе, после изтича до другата врата и също я заключи. Точно в момента, когато група стрелци и войници, преследващи други хугеноти, настанени в Лувъра, минаха като ураган в края на коридора.

След като се огледа внимателно наоколо си, за да се увери, че наистина е сама, Маргьорит отиде зад леглото, повдигна завивката от дамска, която беше скрила тялото на Ла Мол от погледа на херцог д'Алансон, измъкна с усилие тази безжизнена маса по средата на стаята и като видя, че нещастникът все още диша, седна до него, опря главата му на коленете си и напръска лицето му с вода, за да го свести.

Едва когато водата заличи пласта от прах, барут и кръв, покриващ лицето на ранения, Маргьорит позна хубавия благородник, който, изпълнен с жизненост и надежда, преди три-четири часа само беше дошъл да я моли за ходатайство пред наварския крал и я беше оставил самата нея замечтана, напускайки я замаян от красотата ѝ.

Маргьорит нададе изплашен вик, защото сега чувството, което изпитваше към ранения, беше по-силно от обикновено съжаление. В него се съдържаше любопитство. Всъщност раненият не беше вече за нея обикновен чужденец, а почти познат. Под нейната ръка скоро се появи цялото хубаво лице на Ла Мол, бледо и изтощено от болката. Със смъртен трепет, бледа почти колкото него, тя постави ръката си върху сърцето му. Сърцето му биеше още. Тогава протегна ръка към едно шишенце с благоуханни соли, което се намиреше на съседната маса, и го поднесе към ноздрите му.

Ла Мол отвори очи.

– Боже мой – прошепна той, – къде съм?

– Спасен, успокойте се, спасен! – каза Маргьорит.

Ла Мол обърна с мъка поглед към кралицата, погълна я за миг с очи и прошепна:

– О, колко сте красива!

И сякаш заслепен, затвори тутакси отново клепачи с лека въздишка.

Маргьорит извика сподавено. Младият човек беше пребледнял още повече, колкото и невъзможно да изглеждаше това. За миг ѝ се стори, че тази въздишка бе последната.

– Боже мой, боже мой – прошепна тя, – смилете се над него!

В този миг почукаха силно на вратата в коридора. Маргьорит се полуизправи, поддържайки Ла Мол под мишница.

– Кой е там? – запита тя.

– Ваше величество, аз съм, аз – извика женски глас. – Аз, херцогиня дьо Невер.

– Анриет! – възкликна Маргьорит. – О, няма опасност. Тя ми е приятелка, чувате ли, господине?

Ла Мол направи усилие и се опря на коляното си.

– Опитайте се да се задържите тъй, докато аз отворя вратата – каза кралицата.

Ла Мол се облегна с ръка на пода и успя да запази равновесие.

Маргьорит пристъпи към вратата, но се спря изведнъж разтреперана от ужас.

– Ах, ти не си сама! – извика тя, чувайки звън на оръжие.

– Не, придружават ме дванадесет гвардейци, които ми даде херцог дьо Гиз.

– Херцог дьо Гиз? – прошепна Ла Мол. – О, убиец, убиец!

– Тихо – каза Маргьорит, – нито дума!

И тя се огледа наоколо си, за да види къде би могла да скрие ранения.

– Шпага, кама – прошепна Ла Мол.

– За да се защищавате ли? Безполезно! Не чухте ли? Те са дванадесет, а вие сте сам.

– Не за да се защищавам, а за да не попадна жив в ръцете им.

– Не, не – успокой го Маргьорит, – аз ще ви спася. Ето в този будоар, елате, елате!

Ла Мол направи усилие и подкрепен от Маргьорит, се домъкна до будоара.

Маргьорит затвори вратата след него и скривайки ключето в кесийката си за пари, му прошепна през тапицираната стена:

– Нито вик, нито стон, нито въздишка, и вие сте спасен!

После, намятайки се с нощна роба, отиде да отвори на приятелката си, която се хвърли в обятията ѝ.

– Ах – извика тя, – нищо не ви се е случило, нали, ваше величество?

– Не, нищо – каза Маргьорит, като се загърна, за да не се виждат кървавите петна, които бяха нашарили пенъора ѝ.

– Толкова по-добре, но във всеки случай, понеже херцог дьо Гиз ми даде дванадесет гвардейци, за да ме отведат до в къщи, а аз нямам нужда от толкова голяма охрана, ще оставя шестима на ваше величество. Шестима гвардейци на херцог дьо Гиз тази нощ струват много повече, отколкото цял полк от кралската гвардия.

Маргьорит не посмя да откаже. Тя настани шестимата гвардейци в коридора и целуна херцогинята, която с останалите шестима се отправи към двореца на херцог дьо Гиз, където живееше в отсъствие на мъжа си.

> Глава 9

> Палачите

Коконас не беше избягал, беше отстъпил. Ла Юриер също не беше избягал. Беше се втурнал. Единият беше изчезнал като тигър, другият като вълк.

В резултат на това Ла Юриер вече се намираше на площад Сен-Жермен л'Оксероа, докато Коконас едва излизаше от Лувъра.

Ла Юриер, виждайки се сам със своята аркебуза сред непознати, които тичаха, куршуми, които свистяха, и трупове, които падаха от прозорците, някои цели, други на парчета, започна да се страхува и взе благоразумното решение да се добере до странноприемницата си. Но като излезе на улица Арбр-Сек, през улица Аврон, той попадна на отред швейцарци и лека кавалерия, командвани от Морвел.

– Е! – извика този, който сам си бе дал името кралеубиец. – Приключихте ли вече? Прибирате ли се, кръчмарю? А какво направихте с вашия пиемонтец, да не му се е случило нещастие? Ще бъде жалко, беше така цветущ.

– Не ми се вярва – каза Ла Юриер. – Надявам се, че скоро ще ни настигне.

– Откъде идвате?

– От Лувъра, и трябва да ви кажа, че не ни посрещнаха много любезно.

– Кой?

– Негово височество херцог д'Алансон. Нима той не е от нашите?

– Негово височество херцог д'Алансон не е с никого. Той се интересува само от нещата, които лично го засягат. Предложете му да се отнесе с двамата си по-възрастни братя като с хугеноти, и той ще го направи, стига работата да се извърши, без да се изложи. Вие няма ли да дойдете с тези смели мъже, метр Ла Юриер?

– А къде отиват те?

– Боже мой, на улица Монторгъой. Там живее един мой познат протестантски пастор. Той има жена и шест деца. Тези еретици ужасно се множат. Ще бъде интересно.

– А вие? Къде отивате вие?

– По лична работа.

– Да не би да искате да отидете без мен? – изрече един глас, който накара Морвел да потръпне. – Вие знаете хубавите места и аз искам да дойда с вас.

– А, ето го нашия пиемонтец – каза Морвел.

– Това е господин дьо Коконас – добави Ла Юриер. – Така си и мислех, че сте ме последвали.

– Дявол да го вземе, вие търчите твърде силно, за да ви настигне човек. И после аз малко се отклоних от правата линия, за да хвърля в реката едно отвратително дете, което викаше: „Долу папистите, да живее адмиралът!“ За нещастие мисля, че то знаеше добре да плува. Тези мръсни еретици, ако искаш да ги удавиш, трябва да ги хвърлиш във водата като котките – докато са още слепи.

– А, вие казвате, че идвате от Лувъра. Значи, нашият хугенот се скри там?

– запита Морвел.

– Боже мили, да.

– Изпратих му един куршум, когато вдигаше сабята си от земята в двора на адмирала. Но не знам как стана, че не го улучих.

– О, аз – каза Коконас – го улучих. Ударих му един в гърба с моята шпага така, че острието беше цялото в кръв. Впрочем аз го видях, като падна в ръцете на Маргьорит, чаровна жена, дявол да го вземе! Признавам обаче, не би ми било неприятно, ако бях напълно сигурен, че е мъртъв. Този смелчага ми се струва много злопамятен. Способен е да ме мрази цял живот. Но не казахте ли преди малко, че трябва да отидете някъде?

– Искате да дойдете с мен ли?

– Дявол да го вземе, държа да не остана тук. Досега съм убил само трима-четирима, а ако не се движа, рамото ме боли. На път, на път!

– Капитане – каза Морвел на началника на отряда, – дайте ми трима души, а с останалите вървете да си разчистите сметките с вашия пастор.

Трима швейцарци се отделиха и се присъединиха към Морвел. Двата отряда сега вървяха рамо до рамо до края на стръмната улица Тиршап. Там леката кавалерия и швейцарците поеха по улица Тонелри, докато Морвел, Коконас, Ла Юриер и тримата мъже тръгнаха по улица Феронри, после по улица Трус-Ваш и излязоха на улица Сент-Авоа.

– Къде по дяволите ни водите? – запита Коконас, който започна да се отегчава от това дълго безрезултатно ходене.

– Водя ви на славна и в същото време полезна експедиция. След адмирала, след Телини, след хугенотските принцове не бих могъл да ви предложа нищо по-добро. Така че бъдете търпелив, нашата цел е улица Шом и само след миг ние ще бъдем там.

– Кажете ми – порита Коконас, – улица Шом не е ли близо до Тампл?

– Да, защо?

– Защото там живее един стар кредитор на нашето семейство. Някой си Ламбер Меркандон, на гогото баща ми ми поръча да върна сто нобли, които нося за тази цел в джоба си.

– Е, добре – каза Морвел, – днес ви се представя прекрасен случай да се разплатите с него.

– Как точно?

– Днес е ден, в който се уреждат стари сметки. Вашият Меркандон не е ли хугенот?

– О – каза Коконас, – разбирам. Сигурно е хугенот.

– Шт, пристигнахме.

– Какъв е този огромен дворец с павилион към улицата?

– Това е дворецът на дьо Гиз.

– Всъщност – каза Коконас – трябваше да дойда дотук. Нали пристигам в Париж на служба при великия Анри. Бога ми, в този квартал е страшно спокойно. Едва долита екот от стрелбата. Човек се чувства като в провинция. Тук всичко живо спи или, дявол да ме вземе, ако не е така!

Действително дворецът дьо Гиз изглеждаше спокоен както в мирно време. Всички прозорци бяха затворени, светлина проникваше само иззад щорите на централния прозорец на павилиона, който беше привлякъл вниманието на Коконас, когато излязоха на тази улица.

Малко по-нататък от двореца дьо Гиз, на ъгъла на улица Пти-Шантие и улица Катр-Фис, Морвел се спря.

– Ето жилището на човека, когото търсим – каза той.

– Когато вие търсите – забеляза Ла Юриер.

– Щом ме придружавате, значи, ние го търсим.

– Как! Тази къща, която сякаш е потънала в толкова дълбок сън...

– Точно така. Вие, Ла Юриер, ще използвате честната си физиономия, която по погрешка ви е дало небето, и ще почукате на тази къща. Дайте аркебузата си на господин Коконас, той и без това от един час я изпива с очи. Ако ви пуснат да влезете в къщата, ще поискате да говорите с негово благородие дьо Муи.

– Аха – каза Коконас, – разбирам. И вие имате кредитор в квартала Тампл, както изглежда.

– Точно така – продължи Морвел, вие ще се качите, играейки ролята на хугенот, и ще предупредите дьо Муи какво става вън. Той е храбър и ще слезе...

– А като слезе? – запита Ла Юриер.

– Като слезе, ще го помоля да кръстосаме шпагите си.

– Кълна се в душата си, така подобава на истински благородник – каза Коконас. – И аз смятам да постъпя по същия начин с Ламбер Меркандон. Ако той е прекалено стар да приеме, ще поискам да го замести някой от неговите синове или племенници.

Ла Юриер, без да възразява, почука на вратата. Ударите отекнаха в мълчанието на нощта. Вратите на двореца дьо Гиз се отвориха и няколко глави се показаха по прозорците. Тогава разбраха, че в двореца всичко е спокойно, но спокойно като в крепост. Защото беше пълен с войници.

Хората, които се бяха показали, почти веднага се скриха, отгатнали без съмнение какво ще последва.

– Тук ли живее вашият господин дьо Муи? – попита Коконас, посочвайки къщата, на която Ла Юриер продължаваше да чука.

– Не, това е жилището на неговата любовница.

– Дявол да го вземе, голяма услуга му правите. Давате му възможност да развърти шпагата си пред очите на любимата. И така, ние ще бъдем съдиите на дуела. Макар че бих предпочел и аз самият да се бия. Рамото ми пари.

– Ами лицето ви? – запита Морвел. – И то доста е пострадало.

Коконас изръмжа.

– Дявол да го вземе! – каза той. – Надявам се, че е мъртъв или ще се върна в Лувъра да го довърша!

Ла Юриер продължаваше да чука.

Скоро един прозорец на първия етаж се отвори, на балкона се появи човек с нощна шапчица, по долни дрехи, без оръжие.

– Кой е там? – извика този човек.

Морвел направи знак на своите швейцарци, които се скриха зад един ъгъл, а Коконас се прислони до стената.

– Ах, господин дьо Муи – каза Ла Юриер угоднически, – вие ли сте?

– Да, аз съм. Какво има?

– Наистина е той – потръпна от радост Морвел.

– Хей, господине – продължи Ла Юриер, – нима не знаете какво става?

Заклаха негово сятелство адмирала! Убиват протестантите, нашите братя! Елате да им помогнете, елате!

– Ах – възкликна дьо Муи, – значи, правилно съм подозирал, че се готви нещо за тази нощ! О, не биваше да напускам моите храбри другари. Идвам, приятелю, идвам, чакайте ме!

И без да затваря прозореца, от който долетяха викове на изплашена жена и нежни увещания, господин дьо Муи потърси дрехата, плаща и оръжието си.

– Той слиза, слиза – прошепна Морвел, пребледнял от радост. – Внимание, всички – каза той на швейцарците.

После, измъквайки аркебузата от ръцете на Коконас, духна върху фитила, за да се увери, че е добре запален.

– Дръж, Ла Юриер – каза той на кръчмаря, който беше отстъпил при войниците, – вземи си аркебузата.

– Дявол да го вземе! – извика Коконас. – Ето ти и луната, която се подава иззад облак, за да стане свидетел на тази прекрасна среща. Какво не бих дал Ламбер Меркандон да беше тук, за да стане, секундант на господин дьо Муи.

– Чакайте, чакайте – каза Морвел, – господин дьо Муи сам струва колкото десет души и ние макар че сме шестима, трудно ще се справим с него. Приближете се – каза Морвел, правейки знак на швейцарците да застанат до вратата, за да го пресрещнат, щом се покаже.

– О! – каза Коконас, като гледаше тези приготовления. – Изглежда, че няма да стане, както си мислех.

Вече се чуваше как дьо Муи издърпва лоста. Швейцарците бяха излезли от

прикритието си и бяха заели местата си до вратата. Морвел и Ла Юриер се приближиха на пръсти, докато Коконас поради някакъв остатък от благородство не мръдна от мястото си. В това време младата жена, за която никой не се сещаше, се надвеси от балкона и нададе ужасен писък, като видя швейцарците, Морвел и Ла Юриер.

Дьо Муи, който вече беше полуотворил вратата, се спря.

– Върни се, върни се! – извика младата жена. – Долу святкат шпаги, проблясва фитил на аркебуза! Това е клопка!

– О – ядосано каза младият човек, – я да видим какво означава това!

И той затвори вратата, залости я, бутна резето и се качи горе.

Морвел, щом видя, че дьо Муи няма да излезе, смени бойната тактика.

Швейцарците отидоха от другата страна на улицата, а Ла Юриер със своята аркебуза зачака неприятеля да се появи на прозореца. Не чака дълго. Дьо Муи се показа, но преди него се показаха два револвера с толкова респектираща дължина, че Ла Юриер, който се прицелваше вече в него, внезапно размисли, че куршумите на хугенота имаха да изминат точно толкова разстояние от балкона до улицата, колкото и неговите от улицата до балкона. „Така че – каза си той – аз може да убия благородника, но и той може да ме убие.“

Понеже в крайна сметка метр Ла Юриер, кръчмар по професия, беше войник само поради създадените обстоятелства, след това размисление той отстъпи и се приюти зад ъгъла на улица Брак, достатъчно отдалечена, за да може оттам без мъчнотии, особено през нощта, да намери точната линия, по която да изпрати куршума си в дьо Муи.

Дьо Муи се огледа наоколо си, подаде се предпазливо като човек, който се готви за дуел, но виждайки че нищо не се случва, извика:

– Значи, така? Изглежда, вие, господин вестоносецо, сте забравили аркебузата си при вратата ми. Ето ме, аз съм тук, какво искате от мен?

„А – каза си Коконас, – ето един храбрец.“

– Е, добре – продължи дьо Муи, – приятели или неприятели, все едно, не виждате ли, че ви чакам?

Ла Юриер не обели нито дума, Морвел не отговори и тримата швейцарци също останаха безмълвни.

Коконас почака един миг, после, като видя, че никой не желае да поддържа разговора, започнат от Ла Юриер и подет от господин дьо Муи, напусна своя пост, пристъпи сред улицата и размахвайки шапка в ръка, каза:

– Господине, ние сме дошли тук не за убийство, както бихте могли да помислите, а за дуел... Аз придружавам един от вашите неприятели, който би искал да се срещне с вас, за да завърши достойно една стара разпра. Дявол да го вземе, излезте напред, господин дьо Морвел, вместо да обръщате гръб – господинът приема.

– Морвел? – извика дьо Муи. – Морвел, убиецът на баща ми! Морвел кралеубиецът! Ах, бога ми, разбира се, приемам!

И прицелвайки се в Морвел, който се готвеше да почука в двореца дьо Гиз, за да потърси подкрепление, той простреля шапката му с един куршум.

При този изстрел, при вика на Морвел, гвардейците, които бяха отвели херцогиня дьо Невер до дома ѝ, излязоха придружени от трима-четирима благородници и пажовете им и се приближиха до къщата на любовницата на младия дьо Муи.

Втори куршум, отправен към отреда, повали войника, който се намиреше най-близо до Морвел. Дьо Муи останал без оръжие или най-малкото с безполезно оръжие, защото беше изстрелял всичките куршуми от pistolетите си, а враговете бяха твърде далеч от досега на шпагата му, се прислони зад колоните на балкона.

Междувременно тук-там започнаха да се отварят и прозорците, на околните къщи и в зависимост от миролюбивото или воинствено настроение на обитателите си се затваряха или по тях щръкнаха мускетони и аркебузи.

– Помощ, мой храбри Меркандон! – извика дьо Муи на един възрастен човек, който се взираше в суматохата от един прозорец срещу двореца дьо Гиз.

– Викате ли, господин дьо Муи? – запита старецът. – Вас ли нападат?

– Мен, вас, всички протестанти. Ето ви доказателство.

Действително в този момент дьо Муи видя как срещу него се насочва аркебузата на Ла Юриер. Той даде изстрел, но младият човек успя да се наведе и куршумът счупи стъклото над главата му.

– Меркандон! – извика Коконас, който беше забравил своя кредитор, увлечен от започващото сражение. Но думите на дьо Муи отново му напомниха за

съществуването му. – Меркандон, улица Шом, точно той е. Той живее тук. Това е добре. Ще се бием всеки със своя човек.

И докато хората от двореца дьо Гиз издънваха и чупеха вратите на къщата, в която беше дьо Муи, докато Морвел с факел в ръка се опитваше да я запали и започна ужасна битка срещу някакъв човек, който сам с всеки удар на рапирата си поваляше по един неприятел, Коконас се мъчеше да разбие вратата на Меркандон с едно паве, но това индивидуално нападение не тревожеше стареца и той се целеше и стреляше колкото може по-точно от своя прозорец.

Тогава целият пуст и тъмен квартал се освети като посред бял ден и загъмжа като мравуняк. Защото от двореца Монморанси седем или осем благородници хугеноти с прислугата и приятелите си започнаха страшна стрелба и поддържани от изстрелите от прозорците, накараха хората на Морвел и хората от двореца дьо Гиз да отстъпят, като ги притиснаха до къщата, от която бяха излезли.

Коконас, който още не беше успял да издъни вратата на Меркандон, макар да блъскаше с все сили, беше увлечен от това внезапно отстъпление. С гръб към стената, с извадена шпага, той започна не само да се защитава, но и да атакува с такива страшни викове, че гласът му се носеше над всички. Той се биеше така наляво, и надясно, удряше приятели и врагове и около него се образува празно пространство. Докато рапирата му пробиваше нечии гърди и топлата кръв пръскаше ръцете и лицето му, той, с разширени очи, с отворени ноздри, стиснал зъби, завладяваше изгубения терен и се приближаваше до обсадената къща. Дьо Муи след страшна битка по стълбите и във вестибула излезе като истински герой от горящата къща. Сред цялата тая битка той не преставаше да вика: „Ела тук, Морвел! Морвел, къде си?“ – ругаейки го с най-обидни епитети. Най-сетне се появи на улицата, поддържайки с ръка любовницата си, полуоблечена и почти припаднала, стиснал кама между зъбите си. Шпагата му, проблясваща от бързото въртене, чертаеше бели и червени кръгове в зависимост от това дали луната посребряваше острието ѝ, или някой факел осветяваше кръвта по нея. Морвел беше избягал. Ла Юриер, отблъснат от дьо Муи към Коконас, който не го позна и го посрещна с острието на шпагата си, молеше за милост на две страни. В този миг Меркандон го забеляза и позна по белия кръст, че е палач. Чу се изстрел, Ла Юриер нададе вик, разпери ръце, изпусна аркебузата си и след като се опита да се добере до стената, за да се опре на нещо, падна по лице на земята.

Дьо Муи се възползува от това, спусна се по улица Паради и изчезна.

Хугенотите оказаха толкова силна съпротива, че отблъснаха хората от двореца дьо Гиз. Те се прибраха вътре и залостиха вратите, от страх да не ги обсадят и да ги изловят в дома им.

Коконас, пиян от кръв и шум, стигнал до тази възбуда, от която особено при пияниците смелостта се превръща в безумие, не беше нито видял, нито чул нещо. Той забеляза само, че в ушите му не звънтеше вече така силно, че ръцете и лицето му малко поизсъхнаха и отпускатки шпагата си, видя падналия по лице човек в локва кръв и горящите къщи около себе си.

Това беше съвсем кратък отдых, защото точно в момента, когато щеше да се приближи до човека, в когото му се стори, че разпозна Ла Юриер, вратата на къщата, която напразно се бе опитвал да разбие с павето, се отвори и старият Меркандон, последван от сина си и от двамата си племенници, се нахвърлиха върху пиемонтеца, който се бе спрял да си поеме дъх.

– Ето го, ето го! – извикаха те в един глас.

Коконас се намираше посред улицата и страхувайки се, че четиримата мъже ще го заобиколят и ще го нападнат едновременно, отскочи гъвкаво като дивите кози, които така често бе преследвал в планините, и се долепи до стената на двореца дьо Гиз. Веднъж подсигурил гърба си от изненади, той зае отбранително положение и стана подигравателен.

– Ехей, дядо Меркандон, не ме ли познавате?

– Ах ти, нещастнико – извика старият хугенот, – напротив, много добре те познавам. Да нападаш мене, приятеля на своя баща!

– И негов кредитор, нали?

– Да, негов кредитор, щом ти сам го казваш.

– Точно така – съгласи се Коконас. – Затова съм тук, да си уредим сметките.

– Хванете го и го вържете – каза старецът на придружаващите го, които, като чуха думите му, се хвърлиха към Коконас.

– Един момент, един момент – каза засмяно Коконас. – За да задържате хората, трябва ви заповед, а вие сте забравили да я поискате от превото.

И при тези думи той кръстоса шпагата си с младежа, който се намираше най-близо до него, и още с първия удар отсече китката му с шпагата си. Нещастникът отстъпи, стенойки.

– Следващият! – извика Коконас.

В същия миг прозорецът, под който Коконас беше се прислонил, скръцна и се отвори. Коконас скочи настрана, страхувайки се, че ще го атакуват оттам, но вместо неприятел, той видя една жена. Вместо смъртоносно оръжие, което се готвеше да отблъсне, един букет падна в краката му.

– Я виж ти! Жена! – каза той.

И поздрави дамата с шпагата, а после се наведе да вдигне букета.

– Пазете се, храбри католико, пазете се! – извика дамата.

Коконас се изправи, но недостатъчно бързо, така че камата на втория племенник разцепи плаща му и докосна другото му рамо.

Дамата нададе пронизителен вик.

Коконас ѝ благодари, успокои я пак, вдигайки наново шпагата си, и се хвърли към втория племенник, който също го атакува, но при второто нападение задният му крак се подхлъзна в кръвта. Коконас се хвърли върху него, бръз като тигър, и прониза гърдите му с шпагата си.

– Браво, браво, храбри рицарю! – извика дамата от двореца дьо Гиз. – Браво, ще ви изпратя подкрепа!

– Не се безпокойте, госпожо – каза Коконас. – Погледайте само до края, ако битката ви интересува, и ще видите как граф Анибал дьо Коконас подрежда хугенотите.

В този момент синът на стария Меркандон стреля почти в упор срещу Коконас, който падна на колене.

Дамата от прозореца нададе вик, но Коконас се изправи. Той беше коленичил само за да избегне куршума, който проби стената на две стъпки от красивата зрителка.

Почти в същото време от прозореца на жилището на Меркандон се чу бесен вик и една старица, като позна по кръста и белия ешарп, че Коконас е католик, го замери със саксия, която го удари над коляното.

– Добре – каза Коконас, – едната ми хвърля цветя, другата саксии. Ако продължава така, ще унищожат къщите.

– Благодаря, майко, благодаря! – извика младият човек.

– Ха така, жено, ха така! – извика старият Меркандон. – Но внимавай да не удариш нас.

– Почакайте, господин дьо Коконас, почакайте – извика младата дама от двореца дьо Гиз, – ще заповядам да стрелят от прозорците.

– Аха, та това е истински женски ад, в който едните са за мене, а другите против мене – каза Коконас. – Дявол да го вземе, време е да приключваме!

Сцената действително много се беше изменила и явно вървеше към своята развързка. Срещу Коконас, ранен наистина, но в цялата сила на своите двадесет и четири години, свикнал с оръжието и по-скоро раздражен, отколкото изтощен от трите или четирите драскотини, които бе получил, бяха останали само Меркандон и синът му: Меркандон, старец на шестдесет-седемдесет години, и синът му, шестнадесет-осемнадесетгодишен юноша. Момчето, бледо, русо и крехко, беше захвърлило своя празен пистолет, станал вече безполезен, и размахваше треперещо шпага, наполовина по-къса от шпагата на пиемонтеца. Бащата, въоръжен само с кама и празна аркебуза, викаше за помощ. Една стара жена на прозореца отсреща, майката на момчето, държеше в ръка парче мрамор и се готвеше да го хвърли. Накрая Коконас, възбуден до последна степен, от една страна, от заплахите и, от друга, от насърченията, горд със своята двойна победа, опиянен от барут и кръв, осветен от отблясъците на къщата в пламъци, екзалтиран от мисълта, че се бие пред очите на една жена, чиято красота му се бе сторила така дивна, както рангът ѝ изглеждаше безспорен, Коконас като последния Хораций почувствува как силите му се удвояват и като видя, че момчето се колебае, той се спусна към него и кръстоса с късата му шпага своята страшна окървавена рапира. Два удара бяха достатъчни, за да я избие от ръцете му. Тогава Меркандон се опита да отблъсне Коконас, така че камъните от прозореца да го улучат, но Коконас, за да парализира двойната атака на стария Меркандон, който се опитваше да го проние с камата си, и на майката на момчето, която се опитваше да разбие главата му с камък, улови внезапно своя враг през кръста, държейки го пред себе си срещу всички удари като щит и задушавайки го в своите херкулесовски обятия.

– Помощ, помощ! – викаше момчето. – Смачка ми гърдния кош! Помощ, помощ!

И гласът му започна да се губи в глухо, задъхано хриптене.

Тогава Меркандон престана да заплашва, а започна да умолява.

– Милост, милост, господин дьо Коконас, милост! Той е единственото ни дете!

– Моят син, моят син – извика майката, – надеждата на нашата старост! Не го убивайте, господине, не го убивайте!

– Ах, така ли? – избухна в смях Коконас. – Да не го убивам? А какво искаше той да ми направи с шпагата и револвера си?

– Господине – продължи Меркандон, като кършеше ръце, – у мен е полицата, подписана от баща ви, ще ви я върна. Имам десет хиляди златни екю, ще ви ги дам. Семейните скъпоценности, и те са ваши. Само не го убивайте, не го убивайте!

– Аз пък имам моята любов – каза полугласно жената от двореца дьо Гиз – и ви я обещавам.

Коконас размисли за секунда и внезапно запита момчето:

– Хугенот ли сте?

– Да – прошепна юношата.

– В такъв случай той трябва да умре – каза Коконас, като смръщи вежди и доближи до гърдите на своя враг острата стоманена рапира.

– Да умре? – извика старецът. – Горкото ми дете, да умре!

И един толкова болезнен и пронизителен майчин вик се разнесе, че разколеба за миг свирепата решителност на пиемонтеца.

– О, херцогиньо – извика бащата, обръщайки се към жената от двореца дьо Гиз. – Застъпете се за нас и всяка сутрин и всяка вечер ще споменавам името ви в молитвите си!

– Тогава нека се покръсти – каза дамата от двореца дьо Гиз.

– Аз съм протестантин – каза момчето.

– Умри тогава – каза Коконас, вдигайки рапирата си, – умри, щом не искаш живота, който ти предлага тази красива уста!

Меркандон и жена му видяха как страшното острие проблесна като мълния над главата на техния син.

– Сине мой, Оливие! – изпищя майката. – Отречи се, отречи се!

– Отречи се, скъпо дете! – извика и Меркандон и се хвърли в краката на Коконас. – Не ни оставяй самотни на земята!

– Отречете се тогава всички заедно! – извика Коконас. – За едно „Credo“ три души и един живот!

– Съгласен съм – каза младежът.

– И ние сме съгласни – извикаха Меркандон и жена му.

– На колене! – заповяда Коконас. – И нека синът ти повтаря дума по дума молитвата след мен.

Бащата пръв се подчини.

– Готов съм – каза младежът и на свой ред коленичи.

Коконас започна тогава да изговаря на латински думите на молитвата. Но дали случайно, или преднамерено, младият Оливие беше коленичил близо до мястото, където бе изпуснал шпагата си. Като видя оръжието така близо до ръката си, той, без да спре да повтаря думите след Коконас, протегна ръка да го вземе. Коконас забеляза това движение, макар и да се преструваше, че не вижда нищо. Но точно когато юношата докосваше с върха на сгърчените си пръсти дръжката на оръжието, той се хвърли върху него, събори го, изрева:

– Ах, предател! – И заби рапирата си в гърдите му.

Младежът нададе вик, надигна се конвулсивно и падна, мъртъв...

– О, палач! – изрева Меркандон. – Ти ни избиваш, за да откраднеш стоте златни нобли, които ни дължиш.

– Бога ми, нищо подобно! – каза Коконас. – И ето ти доказателството.

Изричайки тези думи, той хвърли в краката на стареца кесията, която баща му беше дал, преди да замине, за да плати дълга му на неговия кредитор.

– Ето ти доказателството – продължи той, – ето ви парите.

– А на теб, ето ти смъртта! – извика майката от прозореца.

– Пазете се, господин дьо Коконас, пазете се! – предупреди го дамата от двореца дьо Гиз.

Но преди Коконас да успее да обърне глава, за да се отзове на това предупреждение или да се предпази от заплахата, тежък предмет разцепи въздуха със свистене и се стовари върху шапката на пиемонтеца, счупи рапирата в ръката му и го повали изненадан, замаян, пребит на паважа, без да чуе двата вика на радост и отчаяние, които се разнесоха отдясно и отляво.

Меркандон се спусна веднага с кама в ръка над падналия в безсъзнание Коконас, но точно в този миг вратата на двореца дьо Гиз се отвори и старецът, като видя блесналите копия и шпаги, избяга. Докато жената, която той бе нарекъл херцогиня, злокобно красива под отблясъците на пожара, искряща от скъпоценности и диаманти, се наведе от прозореца и извика, като сочеше Коконас:

– Там, там, точно срещу мен, един благородник с червен плащ. Този, да, да, този!...

> Глава 10

> Смърт, отричане или Бастилия

Маргьорит, както вече казахме, бе затворила вратата и се бе върнала в стаята си. Точно когато влизаше в нея треперееща, тя видя Жийон, наведена с ужас до будоара. Тя разглеждаше кървавите дири по леглото, мебелите и по килима.

– Ах, ваше величество! – извика тя, като видя кралицата. – Ваше величество, мъртъв ли е той?

– Тихо, Жийон – каза Маргьорит с тон, който ѝ даде да разбере колко важно е да мълчи.

Жийон млъкна.

Тогава Маргьорит извади от кесийката си позлатено ключе, отвори вратата на будоара и ѝ показа младия човек.

Ла Мол бе успял да се вдигне и да се приближи до прозореца. Малка кама, каквито носеха жените през тази епоха, му беше попаднала под ръка и благородникът я сграбчи, като чу, че вратата се отваря.

– Не се страхувайте от нищо, господине – каза Маргьорит. – Уверявам ви, че сте в безопасност.

Ла Мол пак падна на колене.

– О, ваше величество – възкликна той, – за мен вие сте повече от кралица! Вие сте богиня!

– Не се вълнувайте, господине – извика Маргьорит, – кръвта ви все още тече. Погледни, Жийон, колко е блед! Къде сте ранен?

– Ваше величество – каза Ла Мол, опитвайки се да разбере къде го боли най-много, – струва ми се, че първият удар с дага беше в рамото. А получих и още един в гърдите. Другите рани не заслужават внимание.

– Ще видим – каза Маргьорит. – Жийон, донеси ми ковчежето е балсамите!

Жийон изпълни заповедта и се върна, като носеше в едната си ръка ковчежето, в другата червена кана и тънко холандско платно.

– Помогни ми да го привдигнем, Жийон – каза Маргьорит, – защото, ако се изправи сам, клетникът ще остане съвсем без сили.

– Ваше величество – каза Ла Мол, – аз съм така смутен. Не мога да се съглася наистина...

– Господине, оставете го в наши ръце – каза Маргьорит. – Щом можем да ви спасим, ще бъде истинско престъпление да ви оставим да умрете.

– О – извика Ла Мол, – предпочитам да умра, отколкото вие, кралицата, да изцапате ръцете си с моята недостойна кръв. О, никога, никога!

И той се отдръпна почтително назад.

– Вашата кръв, благородника – усмихна се Жийон, – вече достатъчно е изцапала леглото и стаята на нейно величество.

Маргьорит загърна нощната дреха от батиста, изпръскана с малки пурпурни капки. Това движение, изпълнено с женски свян, напомни на Ла Мол, че той бе държал в обятията си, притискал бе до гърдите си тази тъй красива, обичана кралица и при този спомен мигновено руменина заля бледите му бузи.

– Ваше величество – избъбри той, – не можете ли да ме поверите на грижите на някой хирург?

– Католически хирург, нали? – запита кралицата с толкова красноречиво изражение, че Ла Мол разбра и потрепери.

– Нима вие не знаете – продължи кралицата с глас и усмивка, изпълнени с неземна нежност, – че ние, френските принцеси, умеем да разпознаваме билките и да приготвяме балсами, защото наш дълг, като жени и кралици, е бил по всяко време да облекчаваме болките. Затова не падаме по-долу от най-добрите хирурзи или поне така казват нашите ласкатели. Нима моята известност в това отношение не е стигнала до вас? Хайде, Жийон, на работа!

Ла Мол се опита да се съпротивява още. Той повтори отново, че би предпочел

да умре, отколкото да накара кралицата да извърши нещо, което можеше да започне с милосърдие и да завърши с отвращение. Но тези възражения само го изтощиха, той се олюля, затвори очи, отметна глава назад и изпадна в безсъзнание за втори път.

Тогава Маргьорит взе камата, която той беше изпуснал, разряза бързо шнурчето, придържашо дрехата му, докато Жийон с друго ножче разпори или по-скоро разряза ръкавите на Ла Мол.

Жийон с марля, натопена в чиста вода, изтри кръвта, която изтичаше от рамото и гърдите на младия човек, докато Маргьорит със златна игла с кръгла главичка почисти раните така деликатно и ловко, както сам метр Амброаз Паре не би могъл да се прояви при подобни обстоятелства.

Раната на рамото беше дълбока, а в гърдите камата се беше плъзнала по ребрата и беше засегнала само мускулите. Оръжието не беше проникнало в тази естествена крепост, закриляща сърцето и дробовете.

– Болезнена рана, но не смъртоносна. *Acerrimum humeri vulnus, non autem lethale* – прошепна красивата и учена лекарка. – Дай ми мехлем и пригответи марли, Жийон.

В това време Жийон, на която кралицата току-що бе дала тази нова заповед, бе измила и напарфюмирала гърдите на младия човек и ръцете му, сякаш изваяни по античен образец, изящно отметнатите рамене, шията, обсипана с гъсти къдрици, които подхождаха повече на статуя от паруски мрамор, отколкото на нараненото тяло на умиращ мъж.

– Горкият млад човек! – прошепна Жийон, загледана не толкова в своята работа, колкото в обекта на техните грижи.

– Колко е хубав, нали? – каза Маргьорит с царствена непринуденост.

– Да, ваше величество, но струва ми се, че вместо да го оставим да лежи на земята, по-добре е да го вдигнем и да го настаним на кушетката, до която се е опрял.

– Да – каза Маргьорит, – имаш право.

И двете жени се наведоха и с общи усилия повдигнаха Ла Мол и го настаниха на нещо като голяма софа с облегало, украсена с резба, поставена до прозореца. Те отвориха прозореца, за да влезе въздух.

Това движение разбуди Ла Мол; той въздъхна, отвори очи и започна да изпада в това невероятно блаженство, което съпровожда всички усещания на ранения, възвръщане се към живот и откриване отново прохладата вместо обгарящите пламъци, благоуханието на балсама вместо топлия и блудкав мирис на кръв. Той прошепна нещо несвързано, на което Маргьорит отговори с усмивка, поставяйки пръст на устата си. В този момент се чу тропане по врата.

– Чукат на тайния вход – каза Маргьорит.

– Кой може да идва, ваше величество? – запита Жийон изплашена.

– Ще отида да видя – каза Маргьорит, – а ти стой при него и не го напускай нито за миг.

Маргьорит влезе в стаята си, затвори вратата на будоара и отвори тайния вход, който водеше към покоите на краля и на кралицата-майка.

– Баронеса дьо Сов! – извика тя и отстъпи бързо с изражение ако не на ужас, то поне на ненавист. Истината е, че жената никога не прощава на друга жена, ако тя и отнеме дори мъж, когото не обича. – Баронеса дьо Сов!

– Да, ваше величество! – прошепна баронесата, склупвайки ръце.

– Вие тук, баронесо! – каза Маргьорит все по-изненадана, но с по-властен глас.

Шарлот падна на колене.

– Ваше величество – каза тя, – простете ми. Известно ми е колко съм виновна пред вас, но ако вие знаехте! Грешката не е моя. Всичко стана по изричната заповед на кралицата-майка.

– Станете – каза Маргьорит – и понеже не мисля, че сте дошли при мен единствено с надеждата да се оправдавате, кажете ми за какво ме търсите!

– Дойдох, ваше величество – каза тя, все така коленичила и с почти обезумял поглед, – дойдох да ви попитам дали той не е тук.

– Тук, кой? За кого говорите, баронесо? Защото аз наистина не разбирам нищо.

– За краля.

– За краля? Вие го преследвате чак при мен? Нали знаете, че той не идва тук.

– Ах, ваше величество – продължи баронеса дьо Сов, без да отговори на всичките тези нападки и сякаш без да ги почувствува, – ах, господи, дано да е

тук!

– Защо?

– Боже мой, ваше величество, защото избиват хугенотите! А наварският крал е начело на хугенотите.

– О! – възкликна Маргьорит, като улови баронеса дьо Сов за ръка и я принуди да стане. – О, съвсем го бях забравила! Впрочем аз никога не съм и помисляла, че един крал може да бъде изложен на същите опасности като другите хора.

– Много по-големи, ваше величество, хиляди пъти по-големи! – извика Шарлот.

– Вярно. Херцогиня дьо Лорен ме беше предупредила. Аз му казах да не излиза. Дали е излязъл?

– Не, не. Той е в Лувъра. Но не мога да го намеря. И ако не е тук...

– Той не е тук.

– О! – възкликна скръбно баронеса дьо Сов. – Свършено е с него! Защото кралицата-майка се закле той да умре.

– Да умре? Ах, вие ме ужасявате! Невъзможно!

– Ваше величество – поде баронеса дьо Сов с буйност, подтиквана от страстта, – казвам ви, че никой не знае къде е наварският крал!

– А къде е кралицата-майка?

– Кралицата-майка ме изпрати да потърся херцог дьо Гиз и дьо Таван, които бяха в нейната молитвена. После ме освободи. И тогава, простете ми, ваше величество, аз се качих в стаята си както обикновено и зачаках.

– Мъжа ми, нали? – запита Маргьорит.

– Но той не дойде, ваше величество! Тогава го потърсих навред. Питам за него всички. Само един войник ми каза, че уж го забелязал сред войниците, които го придружавали с голи шпаги малко преди да започне клането. А клането започна преди час.

– Благодаря, баронесо – каза Маргьорит, – и макар че чувството, което ви подтиква, е ново оскърбление за мен, благодаря ви.

– О, простете ми, ваше величество – каза баронеса дьо Сов. – Ще се върна в стаята си по-силна след вашата прошка, защото не смея да ви последвам дори отдалеч. Маргьорит ѝ протегна ръка.

– Ще отида при кралица Катерина. Върнете се у вас. Наварският крал е под мое покровителство. Аз му обещах съюз и ще сдържа обещанието си.

– Но ако не можете да проникнете при кралицата-майка, ваше величество?

– Тогава ще се обърна към брат си Шарл и той ще трябва да ме изслуша.

– Вървете, вървете, ваше величество – каза Шарлот, правейки път на Маргьорит, – и нека бог ви съпътства.

Маргьорит се затича по коридора. Но като стигна до края, се обърна, за да се увери, че баронеса дьо Сов не е останала назад. Баронеса дьо Сов я следваше.

Наварската кралица видя как тя тръгна по стълбата, която водеше към апартаментата ѝ, и продължи пътя си към кралицата-майка.

Всичко се беше изменило. Вместо тълпата забързани придворни, които обикновено правеха път на кралицата, поздравявайки я почитателно, Маргьорит срещаше само гвардейци с обагрени в червено алебарди и дрехи, напоени с кръв, и благородници с разкъсани плащове и почернели от барут лица, носещи заповеди и бързи послания, едните влизащи, другите излизащи, и цялото това гъмжило в галериите изглеждаше страшно и многочислено.

Маргьорит продължаваше да върви напред и накрая стигна до преддверието на кралицата-майка. То се охраняваше от два реда войници, които не позволяваха на никого да проникне вътре без парола.

Маргьорит напразно се опита да пробие тази жива бариера. Няколко пъти вратата се отваря и затваря и всеки път през пролуката се виждаше Катерина, подмладена, оживена и енергична, като че ли нямаше повече от двадесет години. Тя пишеше, получаваше писма, разпечатваше ги, даваше заповеди, обръщаше се към едни с думи, към други с усмивка и най-приятелски се усмихваше на тези, които бяха покрити с най-много прах и кръв.

Сред всичкото това суетене, което изпълваше със страшен шум Лувъра, от улицата долиташе все по-зачетената стрелба от аркебузи. „Никога няма да се добера до нея – каза си Маргьорит, след като беше направила три безполезни, опита пред стражата. – Вместо да си губя времето, по-добре да отида при брат ми.“

В този момент мина херцог дьо Гиз. Той идваше само да съобщи на кралицата

за смъртта на адмирала и пак да се върне в касапницата.

– О, Анри – извика Маргьорит, – къде е наварският крал?

Херцогът я изгледа удивено, поклони ѝ се и без да отговори, излезе със своите войници.

Маргьорит се спусна към един капитан, който се канеше да излезе от Лувъра, и преди тръгването си даде команда на войниците си да заредят аркебузите.

– Къде е наварският крал? – запита тя. – Господине, къде е наварският крал?

– Не зная, ваше величество – отговори капитанът. – Аз не служа при негово величество.

– А, любезни Ръоне – извика Маргьорит, разпознавайки парфюмериста на Катерина. – Вие ли сте... вие ли току-що излязохте от майка ми... Не знаете ли какво е станало с мъжа ми?

– Негово величество наварският крал съвсем не ми е приятел, ваше величество... Би трябвало да си спомните. Казват дори – прибави парфюмеристът с гримаса, която приличаше повече на скърцане със зъби, отколкото на усмивка, – казват дори, че той се осмелявал да ме обвинява, че в съучастничество с нейно величество Катерина съм отровил майка му!

– Не, не – извика Маргьорит, – не вярвайте на това, добри ми Ръоне!

– О, малко ме интересува, ваше величество – каза парфюмеристът. – Нито наварският крал, нито приближените му са кой знае колко страшни в този момент. И той обърна гръб на Маргьорит.

– Господин дьо Таван, господин дьо Таван! – извика тя. – Една дума, само една дума, моля ви!

Таван, който току-що минаваше, се спря.

– Къде е Анри дьо Навар? – запита Маргьорит.

– Бога ми – отговори Таван високо, – предполагам, че скита из града с техни сиятелства д'Алансон и дьо Конде.

После каза съвсем тихо, така че само Маргьорит да го чуе:

– Красива кралица, ако искате да видите този, за чието място бих дал живота си, почукайте на оръжейната на краля.

– О, благодаря ви, Таван – отговори Маргьорит, която от всичките приказки на Таван беше чула само последното указание. – Благодаря, отивам.

И спускайки се нататък, тя прошепна:

– О, след всичко, което му обещах, след начина, по който той се държа към мене, когато бях скрила този неблагодарник Анри в будоара си, не мога да го оставя да загине.

И тя почука на вратата на кралските покои, но те се охраняваха отвътре от две отделения гвардейци.

– Не може да се влиза при краля – каза офицерът приближавайки се бързо до нея.

– Дори и аз ли? – запита Маргьорит.

– Заповедта е обща за всички.

– И за мен, наварската кралица! За мен, неговата сестра!

– Заповедта не допуска изключения. Моля да ме извините, ваше величество.

И офицерът затвори вратата.

– О, той е загубен! – извика Маргьорит, разтревожена от всичките тези зловещи лица, които, когато не горяха в мъст, изразяваха непреклонност. – Да, да, разбирам всичко... разбирам всичко... послужили са си с мен като с примамка... Аз съм клопката, в която подмамиха и избиват хугенотите. О, ще вляза, та ако ще да ме убият!

И Маргьорит се спусна като обезумяла по коридорите и по галериите, когато изведнъж, минавайки край малка врата, чу тихо, почти злокобно пеене, толкова монотонно беше то. Някой пееше в съседната стая с треперещ глас протестантски псалм.

„Дойката на брат ми, краля, добрата Мадлон, значи, тя е там – сети се Маргьорит, озарена от внезапна мисъл. – Тя е там. Боже на християните, помогни ми!“

И изпълнена с надежда, Маргьорит почука тихо на малката врата.

Действително сред предупреждението, което му беше направила Маргьорит, след разговора си с Ръоне, след излизането си от кралицата-майка, на която като добър дух бе поискала да се възпротиви горката малка кучка Фебея, Анри бе срещнал неколцина католически благородници, които под предлог да му окажат чест, го бяха придружили до покоите му, където го чакаха двадесет хугеноти. Те не искаха да го

напуснат, защото от няколко часа над Лувъра витаеше предчувствието за тази съдбоносна нощ. И те стояха така при него, без някой да ги смуцава. Най-сетне, при първия удар на камбаната на Сен-Жермен д'Оксероа, която отекна във всички тия сърца като погребален звън, при тях се яви Таван и сред мъртвешко мълчание съобщи на Анри, че крал Шарл IX иска да му говори.

Безполезно беше да се съпротивява. Никои дори и не помисли да направи опит. Таваните, галериите и коридорите на Лувъра кънтяха под стъпките на войниците, които изпълваха дворовете и покоите и бяха близо две хиляди. Анри, след като се прости с другарите си, които нямаше да види вече, последва Таван. Той го преведе през малка галерия, свързана с покоите на краля, където го остави сам, без оръжие, със сърце, изпълнено с недоверие към всичко.

Наварският крал прекара така, броейки минута след минута, два безкрайни убийствени часа, вслушан с нарастващ ужас в звъна на камбаните и в еката на изстрелите. Той видя през едно стъклено прозорче под заревата на пожара и проблясването на факлите бегълците и убийците, не разбирайки нищо от призивите за клане и от воплите на отчаяние, не можейки да подозира, въпреки че добре познаваше Шарл IX, кралицата-майка и херцог дьо Гиз, страшната драма, която се разиграваше в този миг.

Анри не притежаваше физическа смелост. Но притежаваше нещо повече – нравствена сила. Макар че се боеше от опасността, той я посрещаше с усмивка. Но опасността на бойното поле, опасността на открито, посред бял ден, опасността пред очите на всички, придружена от резкия звук на тръби и глухия вибриращ тътен на барабани... А той беше тук без оръжие, сам, затворен, загубен в полумрака, в който едва би могъл да различи врага, допълзъл до него, и стоманата, която би го пронизала. Тези два часа бяха за него може би двата най-жестоки часове в живота му.

В разгара на врявата, когато Анри започна да разбира; че по всяка вероятност ставаше дума за организирано изстребление, един капитан дойде да потърси принца и го отведе по някакъв коридор до кралските покои. Вратата се отвори пред тях и се затвори зад тях като по магия. После капитанът въведе Анри при Шарл IX в неговата оръжейна.

Когато влязоха, кралят седеше в голямо кресло, опрял ръце на облегалките, отпуснал глава на гърдите си. При стъпките на новодошлите той вдигна чело и Анри видя, че то е оросено от едри капки пот.

– Добър вечер, Анрио – каза грубо младият крал. – А вие, Ла Шатр, оставете ни сами.

Капитанът се подчини.

Настъпи миг на мрачно мълчание.

През това време Анри се огледа наоколо си неспокойно и видя, че е сам с краля.

Шарл IX стана изведнъж и каза, отхвърляйки с бърз жест русите си коси, като в същото време изтри челото си:

– Дявол да го вземе, вие сте доволен, че сте с мен, нали, Анрио?

– Разбира се, ваше величество – отговори наварският крал. – Винаги се чувствавам щастлив, когато съм с ваше величество.

– По-доволен, отколкото да сте там, нали? – поде Шарл IX, продължавайки собствената си мисъл, без да отговори на любезните думи на Анри.

– Ваше величество, не разбирам, нищо не разбирам – каза Анри.

– Погледнете и ще разберете.

С бързо движение Шарл IX се запъти или по-скоро се спусна до прозореца и като привлече към себе си уплашения млад човек, той му показа страшните силуети на убийците, които, стъпили на една лодка, колеха и давеха жертвите, които непрекъснато им водеха.

– В името на небето – извика Анри, смъртно блед, – какво става тази нощ?

– Тази нощ, господине – отговори Шарл IX, – ме избавят от всички хугеноти. Виждате ли там над Бурбонския дворец този дим и този пламък? Това са димът и пламъкът от къщата на адмирала, която гори. Виждате ли това тяло, което мъкнат добрите католици върху един разкъсан сламеник? Това е тялото на зетя на адмирала, трупът на вашия приятел Телини.

– Но какво значи всичко това? – извика наварският крал, посягайки напразно към дръжката на своята дага и треперейки едновременно от срам и от гняв, защото чувствуваше, че го подиграват и го заплашват.

– Това означава – викна Шарл IX разярен и страшно пребледнял, – това означава, че не искам повече хугеноти наоколо си. Чувате ли, Анри? Крал ли съм

аз? Повелител ли съм аз?

– Но, ваше величество...

– Мое величество убива и коли в тоя час всеки, който не е католик. Това ми доставя удоволствие. Католик ли сте? – извика той, обзет от все по-нарастващ гняв, като страшен прилив.

– Ваше величество – напомни му Анри, – спомнете си какво казвахте вие: „Какво значение има религията, щом някой ми служи добре!“

– Ха, ха, ха – избухна в зловещ смях Шарл. – Да си спомня какво съм казал ли ме съветваш? *Verba volant**, както казва сестра ми Марго. Ами всички тези, погледни – добави той, показвайки с пръст града, – нима всички тези не са ми служили вярно? Не бяха ли храбри в боя, не ми ли даваха мъдри съвети, не ми ли бяха предани винаги? Всички бяха добри поданици, но хугеноти. А аз искам само католици.

[* Думите отлитат... (част от латинска поговорка) – Б.пр.]

Анри стоеше безмълвен.

– Така. Разбрахте ли ме, Анрио? – извика Шарл IX.

– Разбрах, ваше величество.

– Е, и?

– И не виждам защо наварският крал ще прави това, което толкова благородници и бедни хора не правят. Защото в края на краищата, ако всичките тези нещастници умират, те умират, защото са им предложили това, което ваше величество ми предлага, и са отказали, както отказвам и аз.

Шарл стисна ръката на младия принц и като впи в него поглед, чиято безизразност скоро се превърна в див блясък, извика:

– Ти си въобразяваш, че аз съм си дал труда да предлагам католицизма на тези, които колят там?

– Ваше величество – каза Анри, освобождавайки ръката си, – нима вие нямате намерение да умрете верен на религията на вашите деди?

– Разбира се, дявол да го вземе, а ти?

– И аз също, ваше величество – отговори Анри.

Шарл изрева яростно и грабна с трепереща ръка аркебузата си, поставена на една маса. Анри, долепен до стената, с обляно в пот тревожно чело, но спокоен привидно благодарение на удивителното си самообладание, следеше всичките движения на страшния монарх, впил жаден поглед като птица, омагьосана от змия.

Шарл зареди аркебузата си и като тропна с крак, заслепен от ярост, извика, заплашвайки Анри със смъртоносното оръжие:

– Ще се отречеш ли?

Анри остана безмълвен.

Шарл IX разтърси сводовите на Лувъра с най-страшната ругатня, която някога е излизала от устата на човек, и бледото му лице посиня.

– Смърт, отричане или Бастилия! – извика той, прицелвайки се в наварския крал.

– О, ваше величество – извика Анри, – нима ще ме убие, мен, своя брат?

Анри с несравнимата прозорливост, която беше най-голямата му сила, отклони отговора, който му искаше Шарл IX. Защото, без никакво съмнение, ако този отговор беше отрицателен, Анри щеше да бъде убит.

Така, понеже след крайните пароксизми на яростта непосредствено настъпва реакция, Шарл IX не повтори въпроса си към наварския крал и след моментно колебание, ръмжейки глухо, той се обърна към отворения прозорец и се прицели в един човек, който тичаше по отсрещния кей.

– Трябва все пак да убия някого! – извика Шарл IX, блед като мъртвец, с налени с кръв очи.

И стреляйки, повали човека, който тичаше. Анри простена.

Тогави, обзет от страшно въодушевление, Шарл пълнеше и стреляше без почивка, надавайки радостни викове всеки път, когато улучеше.

„Свършено е с мен! – каза си наварският крал. – Когато вече няма кого да убива, ще убие мен!“

– Е, какво? – чу се внезапно един глас зад тях. – Свършено ли е вече?

Беше влязла Катерина Медичи, тя бе дошла, без да я чуят, при последния изстрел.

– Не, хиляди гръмотевици! – изръмжа Шарл, като хвърли аркебузата на пода.

– Не, вироглавецът с вироглавец... не иска!

Катерина не отговори. Тя извърна бавно очи към тази част на стаята, където седеше Анри, неподвижен като фигурите от гоблена, на който се беше облегал.

После отправи поглед към Шарл, сякаш искаше да каже: „Тогава защо е още жив?“

– Той е жив, жив е – измърмори Шарл IX, който отлично разбра този поглед и затова отговори без колебание, – той е жив, защото... е мой роднина.

Катерина се усмихна.

Анри видя тази усмивка и разбра, че трябва да се бори главно с Катерина.

– Ваше величество – каза той, – всичко идва от вас, разбирам отлично, а не от шурей ми Шарл. Ваша е идеята да ме привлечете в клопка, вие сте измислили да направите дъщеря си примамка, която да ни погуби всички. Вие ме отделихте от жена ми, за да не ѝ причините мъката да ме види убит пред собствените ѝ очи...

– Да, но това няма да стане – извика друг един треперещ и страстен глас, който Анри веднага позна и който накара Шарл IX да потрепери от изненада, а Катерина от ярост.

– Маргьорит! – прошепна Шарл IX.

– Дъще! – измърмори Катерина.

– Ваше величество – каза Маргьорит на Анри, – вие ме обвинихте с последните си думи и едновременно имате и нямате право. Имате право, защото аз действително съм средството, с което си послужиха, за да ви погубят всички. И нямате право, защото аз не знаех, че вие отивате към собствената си гибел. Аз самата, господине, както ме виждате, дължа живота си на една случайност, защото може би майка ми ме е забравила. Но щом узнах, че сте в опасност, аз си припомних своя дълг. И така, дългът на съпругата е да сподели съдбата на своя мъж. Изпатят ли ви в изгнание, господине, аз ще ви последвам в изгнанието. Затворят ли ви, и аз ще бъда пленница. Ако ви убият, умирам и аз.

И тя протегна на мъжа си ръка; Анри я улови ако не с любов, то поне с признателност.

– Ах, моя бедна Марго – каза Шарл IX, – по-добре ще направиш да го склониш да стане католик.

– Ваше величество – отговори Маргьорит с онова гордо достойнство, което ѝ бе така присъщо. – Ваше величество, вярвайте ми, заради самия вас, не искайте подобна подлост от един принц от вашето семейство.

Катерина хвърли многозначителен поглед към Шарл.

– Братко – извика Маргьорит, която също както и Шарл IX разбра страшния поглед на Катерина. – Братко, размислете, вие го направихте мой съпруг!

Шарл IX, попаднал между повелителния поглед на Катерина и умолителния поглед на Маргьорит като между две противоположни стихии, остана за миг нерешителен и най-сетне Ормузд* надделя.

[* Ормузд(Ахура Мазда) – бог на доброто в зороастризма (Персийската империя). – Б. Митти]

– Действително, ваше величество – каза той на ухото на Катерина, – Марго има право, Анрио ми е зет.

– Да – отговори Катерина, също на ухото на сина си, – а ако не беше?

> Глава 11

> Глогината в гробището Сент-Иносан

Като се прибра в покоите си, Маргьорит напразно се помъчи да отгатне думите, казани от Катерина Медичи тихо на Шарл IX, които бяха прекратили веднага страшното съвещание за живот и смърт.

Част от сутринта тя прекара в грижи по Ла Мол, а другата в безплодно старание да разгадае загадката.

Наварският крал беше останал пленник в Лувъра. Повече от всякога преследваха хугенотите. След страшната нощ последва още по-отвратителен ден на жестоки кланета. Камбаните вече не биеха тревога, а Те Деум* и звънките пиринчени удари, отекващи сред покушенията и пожарите, може би бяха по-тъжни на слънчевата светлина, отколкото погребалният звън сред мрака на предишната нощ. Това не беше всичко. Странно нещо се беше случило. Една глогина, която бе цъфтяла през пролетта и която както обикновено бе загубила уханната си украса през юни, бе разцъфтяла отново през нощта и католиците, които виждаха в това събитие чудо, разгласявайки го, превръщаха господ в свой съучастник и се отправиха в шествие с кръст и знаме начело към гробището Сент-Иносан, където цъфтеше тази глогина. Това своего рода одобрение, дадено от небето за клането, което се извършваше, беше удвоило разпалеността на убийците. И докато градът продължаваше да предлага трагични зрелища на всяка улица, на всеки кръстопът, на

всеки площад, Лувърът се беше обърнал в обща гробница на всички протестанти, които се намираха там в момента на сигнала. Наварският крал, принц дьо Конде и Ла Мол единствени оцеляха.

[* Богослужение (лат.). – Б.пр.]

Успокоена за раните на Ла Мол, които, както беше казала вечерта, бяха опасни, но не смъртоносни, Маргьорит се занимаваше само с едно – да спаси живота на мъжа си, който все още беше застрашен. Несъмнено първото чувство, което я беше завладяло като съпруга, бе честното състрадание към един мъж, комуто, както самият беарнец бе казал, тя се бе заклела ако не в любов, то поне в съюз. Но после към него се беше промъкнало друго, не толкова безкористно чувство в сърцето на кралицата.

Маргьорит беше честолюбива. Маргьорит беше почти разчитала на кралската корона с женитбата си с Анри дьо Бурбон. Разкъсвана от една страна от френските крале и от друга – от испанските, които малко по малко бяха отнели половината й територия, Навара можеше да стане истинско кралство, а френските хугеноти нейни поданици, ако Анри дьо Бурбон оправдаеше очакванията, като проявеше смелостта, за която бе давал доказателство в редките случаи, когато бе размахвал шпагата си. Маргьорит беше хитра и умна; тя бе прозряла и пресметнала добре всичко: ако загубеше Анри, не губеше само съпруга, а и престола.

Тя беше стигнала до тези свои съкровени мисли, когато на тайната врата се почука. Маргьорит потрепери, защото само трима души идваха през тази врата: кралят, кралицата-майка и херцог д'Алансон. Тя полуотвори вратата на будоара, направи знак за мълчание на Жийон и на Ла Мол и отиде да отвори на посетителя.

Този посетител беше херцог д'Алансон.

Младият човек беше изчезнал предната вечер. За миг Маргьорит се бе изкушила от мисълта да поиска неговото застъпничество в полза на наварския крал, но една страшна мисъл я беше възпряла: бракът беше сключен против неговата воля. Франсоа ненавиждаше Анри и беше запазил неутралитет по отношение на беарнеца само защото беше уверен, че Анри и жена му са чужди един на друг. Една проява на внимание от страна на Маргьорит към нейния съпруг можеше всъщност вместо да отстрани, да доближи до гърдите му един от трите кинжала, които го заплашваха.

Маргьорит потрепери, като видя младия принц, повече отколкото би потреперила, ако видеше Шарл IX или самата кралица-майка. Човек не би казал впрочем, като погледне херцога, че става нещо необичайно в града или в Лувъра. Той беше облечен както винаги изискано, дрехите и бельото му излъчваха парфюми, които Шарл IX мразеше и които херцог д'Анжу и той непрекъснато употребяваха. Само опитното око на Маргьорит можеше да забележи, че беше по-блед от обикновено и въпреки лекото треперене на пръстите на ръцете му, красиви и грижливо поддържани като ръцете на жена, той таи в сърцето си радостно чувство.

Д'Алансон влезе най-естествено и се приближи до сестра си, за да я целуне. Но вместо да му поднесе бузите си, както постъпваше с Шарл или с херцог д'Анжу, Маргьорит се поклони и му поднесе челото си. Херцог д'Алансон въздъхна и я докосна с бледите си устни.

После седна и започна да разправя на сестра си кървавите новини от нощта: бавната и страшна смърт на адмирала, моменталната смърт на Телини, който, пронизан от куршум, веднага издъхнал. Той се разпростря, задълба се в кървавите подробности на тази нощ с онази странна жажда за кръв, която беше характерна за него и за двамата му братя. Маргьорит го остави да приказва.

След като разказа всичко, той замълча.

– Сигурно не сте дошли само за да ми разкажете всички тези неща, нали, братко? – запита Маргьорит.

Херцог д'Алансон се усмихна.

– Сигурно имате да ми кажете още нещо.

– Не – отговори херцогът, – чакам.

– Какво чакате?

– Не ми ли бяхте казали вие, скъпа, обична Маргьорит – поде херцогът, приближавайки креслото си до креслото на сестра си, – че бракът с наварския крал се извършва против вашата воля?

– Да, разбира се. Аз не познавах беарнския принц, когато ми предложиха да се омъжа за него.

– А след като се запознахте, не ми ли казахте, че не изпитвате никаква любов към него?

– Казах ви го и това е вярно.

– По ваше мнение този брак беше вашето нещастие, нали?

– Скъпи Франсоа – каза Маргьорит, – когато един брак не е върховно блаженство, той винаги е върховна скръб.
– Е, добре, скъпа Маргьорит, както ви казах, аз чакам.
– Но какво чакате, кажете!
– Да изявите своята радост.
– За какво да се радвам?
– На този неочакван случай, който ви се представя, да възвърнете свободата си.

– Свободата си ли? – поде Маргьорит, която искаше да го принуди да изясни докрай мисълта си.
– Да, вашата свобода. Вас ще ви разведат с наварския крал.
– Ще ме разведат? – възкликна Маргьорит, впивайки поглед в очите на младия принц.

Херцог д'Алансон се опита да издържи погледа на сестра си, но скоро отмести смутено очи.

– Да ме разведат? – повтори Маргьорит. – Чакайте, братко. Много бих искала да ми изясните докрай този въпрос. Как смятат да ни разделят?

– Но – измърмори херцогът, – Анри е хугенот.

– Точно така, но той никога не е скривал религията си и всички знаеха това, когато ни ожениха.

– Да, но след вашата сватба, мила сестро – каза херцогът и лицето му неволно се озари от радост, – какво е правил Анри?

– Вие го знаете по-добре от когото и да било, Франсоа, понеже той прекарваше по цял ден във ваша компания. На лов или в разни игри.

– Да, разбира се. Дните – поде херцогът, – дните, а нощите?

Маргьорит млъкна и на свой ред сведе очи.

– А нощите? – продължи д'Алансон. – Нощите къде е прекарвал?

– Е, и? – каза Маргьорит, чувствувайки, че все трябва да отговори нещо.

– Е, и... той ги е прекарвал при баронеса дьо Сов.

– Откъде знаете? – извика Маргьорит.

– Знам го, защото това ме интересуваше – отговори младият принц, пребледнявайки и разкъсвайки бродерията на ръкавите си.

Маргьорит започна да се досеща какво бе пошушнала Катерина на Шарл IX, но се престори, че нищо не разбира.

– Защо ми казвате всичко това, братко? – запита тя с чудесно изиграна печал. – Дали за да ми напомните, че никой тук не ме обича и не държи на мен? Нито тези, които природата ми е дала за защитници, нито този, когото църквата ми е дала за съпруг!

– Вие сте несправедлива! – живо възрази херцог д'Алансон, като приближи още повече креслото си. – Аз ви обичам и ви закрилям.

– Братко – каза Маргьорит, гледайки го втренчено, – вие имате да ми казвате нещо от страна на кралицата-майка!

– Аз ли? Лъжете се, сестро, кълна ви се. Какво ви кара да мислите така?

– Мисля така, защото вие скъсвате приятелството, което ви свързваше с моя мъж, защото изоставяте каузата на наварския крал.

– Каузата на наварския крал? – възкликна херцог д'Алансон смутено.

– Да, разбира се. Вижте какво, Франсоа, да говорим откровено. Вие поне двадесет пъти сте признавали, че не можете да се издигнете и дори да се задържите един без друг. Този съюз...

– Стана невъзможен, сестро – прекъсна я херцог д'Алансон.

– Защо?

– Защото кралят има други намерения за вашия мъж. Извинете, сгрехих, като го нарекох ваш мъж. Искях да кажа, намерения спрямо Анри дьо Навар. Нашата майка е отгатнала всичко. Аз се бях свързал с хугенотите, защото мислех, че хугенотите се ползват с благоволение. Но ето че убиват хугенотите и че след една седмица няма да останат и петдесетина хугеноти в цялото кралство. Аз подадох ръка на наварския крал, защото той беше... ваш мъж. Но ето че сега той вече не е ваш мъж. Какво ще кажете за това вие, която сте не само най-красивата жена на Франция, но и най-умната личност в кралството?

– Ще кажа – отговори Маргьорит, – че добре познавам нашия брат Шарл. Вчера го видях в един от неговите пристъпи на безумие, всеки от които съкращава живота му с по десет години. Ще кажа още, че тези пристъпи за нещастие се подновяват и стават все по-чести и по-чести, така че по всяка вероятност нашият брат Шарл няма да живее дълго. Ще кажа накрая, че полският крал ще умре наскоро и че

сериозно се говори да се избере на негово място френски принц. Ще кажа още, че при такива обстоятелства сега не е момент да изоставяш съюзниците си, които, ако избухне сражение, могат да ни дадат съдействието на един народ и подкрепата на едно кралство.

– А вие? – извика херцогът. – Не извършвате ли предателство, и то много по-голямо, като предпочитате чужденеца пред брат си!

– Обяснете ми, Франсоа, в какво и как съм ви предала.

– Вие сте поискали вчера от краля да спаси живота на наварския крал.

– Е, и? – запита Маргьорит с престорена наивност.

Херцогът скочи изведнъж, обиколи два-три пъти стаята като обезумял, после се върна и улови ръката на Маргьорит.

Тази ръка беше каменна и студена.

– Сбогом, сестро, – каза той, – вие не пожелахте да ме разберете.

Обвинявайте само себе си за нещастията, които могат да ви сполетят.

Маргьорит пребледня, но остана неподвижна на мястото си. Тя изчака херцог д'Алансон да излезе, без да направи и най-малко движение да го спре. Но едва излязъл в коридора, той веднага пак се върна.

– Слушайте, Маргьорит – каза той, – забравих да ви кажа нещо. Утре в същия този час наварският крал ще бъде мъртъв.

Маргьорит извика, защото мисълта, че тя става оръдие за убийство, я ужасяваше така силно, че не можеше да я понесе.

– И вие няма да попречите на тази смърт? – запита тя. – Няма да спасите вашия най-добър и най-верен съюзник?

– От вчера наварският крал вече не е мой съюзник.

– А кой тогава?

– Херцог дьо Гиз. Избивайки хугенотите, херцог дьо Гиз стана крал на католиците.

– И синът на Анри II признава за свой крал един лотарингски херцог?

– Днес, Маргьорит, вие сте в лошо настроение и не разбирате нищо.

– Признавам, че напразно се мъча да отгатна мислите ви.

– Скъпа сестро, вашият произход съвсем не е по-лош от произхода на принцеса де Порсиан. И Гиз не е по-безсмъртен от наварския крал. Е, добре, Маргьорит, да предположим сега три неща, и трите напълно възможни. Първо, че херцог д'Анжу бъде избран за крал на Полша. Второ, че вие ме обичате така, както ви обичам аз. Е добре, аз ставам крал на Франция, а вие... вие... кралица на католиците.

Маргьорит скри лице в ръцете си, поразена от дълбочината на кроежите на този юноша, когото никой в двора не смяташе за особено умен.

– Но – запита тя след кратко мълчание – нима вие не ревнувате херцог дьо Гиз, както ревнувате наварския крал?

– Това е вече минало – каза херцог д'Алансон с глух глас. – Ако съм имал причини да ревнувам херцог дьо Гиз, ревнувал съм го на времето.

– Вашият план е прекрасен, но има само една пречка за неговото изпълнение.

– Каква?

– Аз не обичам вече херцог дьо Гиз.

– Тогава кого обичате?

– Никого.

Херцог д'Алансон изгледа Маргьорит изненадано, като човек, който на свой ред нищо не разбира, и си тръгна с въздишка, притискайки с ледената си ръка челото си, защото главата му просто се пръскаше от мисли.

Маргьорит остана сама, потънала в грижи. Положението започваше да се изяснява и уточнява. Кралят беше допуснал Вартоломеевата нощ. Кралица Катерина и херцог дьо Гиз бяха я провели. Херцог дьо Гиз и херцог д'Алансон щяха да се обединят, за да извлекат всеки за себе си колкото може по-голяма полза. Смъртта на наварския крал щеше да бъде съвсем естествена последица на тази голяма катастрофа. След като той умреше, те щяха да завладеят неговото кралство. Тогава Маргьорит щеше да остане вдовица, без престол, без власт, с единствената перспектива да се затвори в манастир, където нямаше да има дори тъжното утешение да оплаква своя съпруг, който никога не ѝ беше станал истински мъж.

Тя беше стигнала дотук в мислите си, когато кралица Катерина изпрати да я попитат ще отиде ли с целия двор на поклонение пред глогината в гробището Сент-Иносан.

Първата мисъл на Маргьорит беше да откаже да участва в тази разходка. Но после си каза, че това може би ще ѝ даде възможност да научи нещо ново за

съдбата на наварския крал и тя реши да отиде. Отговори, че ако и приготвят кон, на драго сърце ще придружи техни величества.

Пет минути по-късно един паж ѝ съобщи да благоволи да слезе, тъй като шествието тръгва. Маргьорит махна с ръка на Жийон, поверявайки ѝ грижата за ранения, и слезе.

Кралят, кралицата-майка, Таван и най-знатните католици бяха вече на конете. Маргьорит хвърли бърз поглед към тази група, състояща се горе-долу от двадесетина души – наварският крал не беше там.

Затова пък баронеса дьо Сов беше с тях. Те си размениха един поглед и Маргьорит разбра, че любовницата на мъжа ѝ има да ѝ казва нещо.

Тръгнаха към улица Сент-Оноре, през улица Л'Астриус. Народът се трупаше при вида на краля, кралица Катерина и знатните католици следвайки шествието, като надигаща се вълна, с виковете: „Да живее кралят, да живее католицизмът, смърт на хугенотите!“

Всички размахваха окървавени шпаги и димящи аркебузи, защото искаха да покажат участието си в зловещото събитие.

Когато стигнаха до височината на улица Прувел, срещнаха хора, влачещи обезглавен труп. Трупът на адмирала. Отиваха да го обесят за краката в Монфокон.

Влязоха в гробището Сент-Иносан през вратата, която излиза на улица Шап, днес улица Дешаржюр. Духовенството, предупредено за посещението на краля и на кралицата-майка, очакваше техни величества, за да ги приветства.

Баронеса дьо Сов използва момента, когато Катерина слушаше приветствието към нея, и се приближи до наварската кралица, като поиска разрешение да ѝ целуне ръка. Маргьорит протегна ръка, баронеса дьо Сов доближи устни до нея и докато я целуваше, пъхна в ръкава ѝ малка навита на руло бележка.

Колкото и бързо и незабелязано да се оттегли баронеса дьо Сов, Катерина я беше видяла и се обърна точно в момента, когато нейната придворна дама целуваше ръка на кралицата.

Двете жени видяха този поглед, който ги прониза като мълния, но запазиха хладнокръвие. Само баронеса дьо Сов се отдалечи от Маргьорит и се върна до Катерина.

След като отговори на приветствието, Катерина усмихнато направи знак на наварската кралица да се приближи до нея.

Маргьорит се подчини.

– Е, какво, дъще? – каза кралицата-майка на италиански. – Много голяма приятелка си станала с баронеса дьо Сов.

Маргьорит се усмихна, придавайки на хубавото си лице възможно най-горчиво изражение.

– Да, майко – отговори тя. – Змията дойде да ухапе ръката ми.

– Аха – каза Катерина засмяна, – вие ревнувате, струва ми се!

– Лъжете се, ваше величество – отговори Маргьорит. – Аз толкова ревнувам наварския крал, колкото и той е влюбен в мене. Само че умея да различавам приятелите от неприятелите си. Обичам този, който ме обича, и ненавиждам този, който ме ненавижда: Иначе, ваше величество, щях ли да бъда ваша дъщеря?

Катерина се усмихна, давайки на Маргьорит да разбере, че ако е имала някакво подозрение, то вече е изчезнало.

Впрочем в този момент нови поклонници привлякоха вниманието на височайшите посетители. Пристигна херцог дьо Гиз, ескортиран от отред благородници, още сгорещени от неотдашните кланета. Те придружаваха богато тапицирана носилка, която се спря срещу краля.

– Херцогиня дьо Невер! – извика Шарл IX. – Ах, тя идва да получи нашите комплименти. Красивата и смела католичка. Истина ли е това, което ми разказаха, братовчедке, че от собствения си прозорец сте нападали хугенотите и дори сте убили един с камък!

Херцогиня дьо Невер силно се изчерви.

– Ваше величество – каза тихо тя, като се поклони пред краля, – тъкмо обратното, аз имах щастието да приютя един ранен католик.

– Добре, добре, братовчедке. Има два начина да ми служи човек: единият – да изтребва моите неприятели, а другият – да помага на моите приятели. Всеки прави каквото може и аз съм сигурен, че ако бихте могли, вие бихте направили много повече.

В това време народът, като виждаше добрите отношения между лотарингските владетели и Шарл IX, закрещя като луд: „Да живее кралят, да живее херцог дьо Гиз, да живее католицизмът!“

Ще дойдете ли с нас в Лувъра, Анриет? – запита кралицата-майка хубавата херцогиня.

Маргьорит побутна с лакът приятелката си, която веднага разбра и отговори:

– Не, ваше величество, освен ако вие ми заповядате, защото имаме работа в града с нейно величество наварската кралица.

– Какво ще правите заедно? – запита Катерина.

– Ще гледаме редки и интересни гръцки книги, намерени у един стар протестантски пастор и пренесени в кулата Сен-Жак-ла-Бушри отговори Маргьорит.

– По-добре ще бъде да отидете да видите, как хвърлят последните хугеноти от Пон де Мъоние в Сена – каза Шарл IX. – Там е мястото на добрите французи.

– Ще отидем, ако това се нрави на ваше величество – отговори херцогиня дьо Невер.

Катерина хвърли подозрителен поглед към двете млади жени. Маргьорит, нащрек, забеляза това и се огледа с безпокойство наоколо си.

Това безпокойство, престорено или истинско, не убягна от погледа на Катерина.

– Какво търсите?

– Търся... Не виждам вече...

– Кого търсите? Кого не виждате вече?

– Оная, дьо Сов – каза Маргьорит. – Дали не се е върнала в Лувъра.

– Казах ли ти аз, че ревнуваш? – прошепна Катерина на ухото на дъщеря си.

– О, bestia!* Хайде, хайде, Анриет – продължи тя, – отведете наварската кралица.

[* Глупачка (ит.). Б.пр.]

Херцогинята се поклати пред Шарл IX и пред Катерина, а после покани наварската кралица.

– Ваше величество ще благоволи ли да се качи в моята носилка?

– С удоволствие. Само че после ще трябва да ме отведете в Лувъра.

– Моята носилка, хората ми, както и аз самата сме на услугите на ваше величество – отговори херцогинята.

Кралица Маргьорит се качи в носилката и направи знак на херцогиня дьо Невер, която седна почтително на предната седалка.

Катерина и придружаващите я благородници се върнаха в Лувъра по същия път, по който бяха дошли. През цялото време кралицата-майка шепнеше безспир нещо на ухото на краля, посочвайки на няколко пъти баронеса дьо Сов.

И всеки път кралят се засмиваше по своя маниер – със смях, по-зловещ и от заплаха.

Колкото се отнася до Маргьорит, щом усети, че носилката тръгва и няма защо повече да се страхува от пронизителния изследователски поглед на Катерина, тя бързо измъкна от ръкава си записката на баронеса дьо Сов и прочете следните думи:

L>

Получих заповед да изпратя тази вечер на наварския крал два ключа. Единият от стаята, в която той е затворен, а другият от моята стая. Заповядано ми е да го задържа до шест часа сутринта, щом дойде при мен.

Нека ваше величество размисли, нека ваше величество реши, нека ваше величество смята моя живот за нищо.

L\$

„Няма никакво съмнение – прошепна Маргьорит, – горката жена също е средство, с което искат да ни погубят всички. Но ще видим дали от кралица Марго, както казва моят брат Шарл, лесно ще направят монахиня.“

– От кого е това писмо? – запита херцогиня дьо Невер, посочвайки листчето, което Маргьорит чете и препрочете с голямо внимание няколко пъти.

– Ах, херцогиньо, имам толкова неща да ти казвам! – отговори Маргьорит, като разкъса писмото на хиляди парченца.

> Глава 12

> Признания

– Къде отивате? – запита Маргьорит. – Надявам се, не на Пон де Мъоние. Наситих се от вчера да гледам убийства, мила Анриет.

– Позволявам си свободата да отведа ваше величество...

– Първо на първо мое величество те моли да забравиш нейно величество... И така, къде ще ме заведеш?

– В двореца дьо Гиз, ако нямате други предпочитания.
– Не, не, Анриет. Да идем у вас. Нали херцог дьо Гиз го няма? И мъжа ти го няма.

– О, няма ги – извика херцогинята толкова радостно, че красивите ѝ изумрудени очи заискриха. – Няма никого. Нито девера ми, нито мъжа ми, нито който и да било. Аз съм свободна, свободна като въздуха, като птичка, като облак. Свободна, скъпа кралице, чувате ли? Разбирате ли какво щастие се крие в тази дума: свободна! Идвам, отивам, заповядвам, ах, скъпа моя кралице, вие не сте свободна. Затова въздишате...

– Идваш, отиваш, заповядваш, това ли е всичко? За това ли ти служи само свободата? Не, ти си толкова весела не само защото си свободна.

– Ваше величество ми обеща първа да започне признанията.

– Пак мое величество. Хайде, ще се скараме, Анриет. Нима забрави нашите уговорки?

– Не, аз съм ваша почтителна прислужница пред хората и твоя луда приятелка, когато сме насаме. Не е ли тъй, ваше величество? Не е ли тъй, Маргьорит?

– Да, да – каза кралицата усмихнато.

– Без фамилни вражди, без любовно вероломство, прямо, от сърце, откровено. С една дума, отбранителен и настъпателен съюз, за да срещнем и да уловим, както лети, ако изобщо го срещнем, онова ефимерно нещо, наречено щастие!

– Точно така, мила херцогиньо, и за да сключим съюза, целуни ме.

И двете очарователни лица, едното бледо, забулено, в тъга, а другото розово, бяло и засмяно, грациозно се приближиха едно до друго и устните им се сляха както се сляха и мислите им.

– Значи, има нещо ново? – запита херцогинята, гледайки Маргьорит любопитно и жадно.

– Нима от два дни всичко не е съвсем ново?

– О, аз говоря за любов, а не за политика. Когато стигнем възрастта на госпожа Катерина, твоята майка, тогава ще се занимаваме с политика. Но сега ние сме само двадесетгодишни, красива моя кралице, да говорим за нещо друго. Я кажи, стана ли вече действително съпруга?

– На кого? – запита Маргьорит, смеейки се.

– Ах, ти ме успокояваш с този въпрос.

– Да, Анриет, това, което теб те успокоява, мен ме ужасява. Херцогиньо, аз трябва да стана съпруга.

– Кога?

– Утре.

– Ами, наистина ли, клета приятелко? Необходимо ли е?

– Абсолютно.

– Дявол да го вземе, както казва един мой познат, ето ти тъжна история!

– Ти имаш познат, който казва „дявол да го вземе“? – запита засмяна Маргьорит.

– Да.

– И кой е този познат?

– Ти непрекъснато ме разпитваш, макар че е твой ред да приказваш. Свърши ти и ще започна аз.

– С две думи, ето цялата работа: наварският крал е влюбен и не желае да има нищо общо с мен. Аз не съм влюбена, но също не искам да имам нищо общо с него. Обаче сега трябва да изменим отношенията си или поне да се престорим, че ги променяме.

– Е, добре, измени своето отношение и бъди сигурна, че и той ще се промени.

– Така е, но това е невъзможно, защото по-малко от всеки друг път съм склонна да се променям.

– Надявам се, само към мъжа си.

– Анриет, имам задръжки.

– От какво естество?

– Религиозно. Правиш ли разлика между хугеноти и католици?

– В политиката?

– Да.

– Разбира се.

– А в любовта?

– Скъпа приятелко, ние жените сме такива езичници, че приемаме всички

секти. А що се отнася до богове, признаваме неколцина.

– А всъщност само един, нали?

– Да – отвърна херцогинята със святкащ от езически мисли поглед. – Да, този, който се нарича Ерос, Купидон, Амур. Да, този, който има колчан, стрели и крила. Дявол да го вземе, да живее набожността!

– Ти имаш особен маниер да се молиш, твърде буен! Хвърляш камъни по главите на хугенотите.

– Мен да ми е чиста съвестта, пък хората нека си приказват. Ах, Маргьорит, как и най-хубавите мисли и най-прекрасните постъпки се преиначават в устата на простолюдието.

– Простолюдието ли? Та нали моят брат Шарл те поздрави с този подвиг!

– Твоят брат Шарл, Маргьорит, е голям ловец, който тръби с рог през целия ден. И от това много е отслабнал... Така че аз не приемам дори комплиментите му. Впрочем хубаво му отговорих на твоя брат Шарл. Не чу ли отговора ми?

– Не, ти говореше много тихо.

– Толкова по-добре. Ще ти съобща една новина. Но довърши това, което щеше да ми казваш, Маргьорит.

– Работата е там, че... че...

– Какво?

– Работата е там – каза засмяна кралицата, – че ако камъкът, за който говореше моят брат Шарл, е бил хвърлен с политически подбуди, по-добре да се въздържа.

– Ясно! – възкликна Анриет. – Избрала си си хугенот. Бъди спокойна. За да не тревожа съвестта ти, обещавам ти да си избира и аз един при пръв възможен случай.

– Аха, изглежда, че този път си си избрала католик.

– Дявол да го вземе! – възкликна херцогинята.

– Добре, добре, разбирам.

– И какъв е нашият хугенот?

– Аз не съм си го избирала. Този млад човек не ми е никакъв и може би никога няма да ми стане каквото и да било.

– И все пак как изглежда той? Нищо не ти пречи да ми го опишеш! Знаеш колко съм любопитна.

– Един нещастен млад човек, хубав като Нисос на Бенвенуто Челини, който потърси убежище в моите покои.

– О!... Без ти да си го насърчила?

– Горкият момък! Не се смей така, Анриет, защото в този момент той все още е между живота и смъртта.

– Значи, е болен?

– Той е тежко ранен.

– Неприятна работа. Ранен хугенот. Особено в дните, които изживяваме. Какво ще правиш с този ранен хугенот, който не ти е никакъв и никога няма да ти стане?

– Той е в моя будоар, аз го крия и искам да го спася.

– Той е красив, млад, ранен, ти си го скрила в будоара си, искаш да го спасиш. Този хугенот ще бъде голям неблагодарник, ако не ти е премного признателен.

– Той ми е признателен вече, боя се... повече, отколкото бих желала.

– И той те интересува... горкият млад човек.

– Само... от човеколюбие.

– Ах, човеколюбие, моя мила кралице. Все тази добродетел ни погубва нас жените!

– Да, и нали разбираш, понеже всеки момент в покоите ми могат да влязат кралят, херцог д'Алансон, майка ми и дори мъжът ми...

– Ти искаш да ме помолиш да скрия твоя малък хугенот, докато е болен, нали така? При условие, че ще ти го върна, като оздравее.

– Присмехулка – каза Маргьорит, – кълна ти се, че не отивам толкова далеч. Само ако можеш да измислиш начин да скриеш горкия младеж. Ако можеш да запазиш живота, който аз му спасих, уверявам те, ще ти бъда истински признателна. Ти си свободна в двореца дьо Гиз, нямаш нито девер, нито мъж, който да те шпионира и да те проверява, и освен това зад твоята стая, където никой, скъпа Анриет, няма щастието и правото да влиза, имаш голям будоар като моя. Е, добре, заеми ми този будоар за моя хугенот и щом той оздравее, ще отвориш клетката и птичката ще излети.

– В цялата работа има само едно неудобство, скъпа кралице, клетката е вече заета.

– Как, значи, и ти си спасила някого?

– Точно това отговорих на твоя брат.

– Аха, разбирам. Ето защо говореше така тихо, та не чух.

– Слушай, Маргьорит, това е една чудесна история. Не по-малко красива и не по-малко поетична от твоята. След като ти оставих шестима от моите гвардейци, аз се прибрах с останалите шест в двореца дьо Гиз. Оттам гледах как ограбват и палят една къща, която е отделена от двореца само с улицата Катр-Фис. Изведнъж чух женски писъци и мъжки ругатни. Аз излязох на балкона и първо видях една шпага, която с блясъка си като че ли сама осветяваше цялата сцена. Любувах се на това яростно острие, нали обичам хубавите работи! Естествено после почнах да разглеждам и ръката, която въртеше шпагата, и тялото, към което принадлежеше тази ръка. Сред ударите и виковете най-сетне различих човека и видях... героя... Аякс Теламон. Чух глас, гласа на Стентор. Изпаднах във възторг, тръпнех, треперех при всеки удар, който го застрашаваше, при всеки замах на неговата рапира. Четвърт час безкрайно вълнение, каквото, знаеш ли, мила кралице, никога не бях изпитвала и дори не подозирах, че може да съществува. Така седях онемяла, едва дишаща, задъхана, загледана в това зрелище, когато изведнъж моят герой изчезна.

– Как така?

– Под камъка, който му хвърли една стара жена, и тогава подобно на Кир аз се опомних и завиках: „Помощ, помощ!“ Нашите войници излязоха, вдигнаха го и го внесоха в стаята, която ти ми искаш за твоето протеже.

– Уви, разбирам тази история, скъпа Анриет – каза Маргьорит, – защото тя е почти като моята.

– С тази разлика, мила кралице, че като услужвам на моя крал и на моята религия, аз нямам защо да отпращам от къщи господин Анибал дьо Коконас.

– Той Анибал дьо Коконас ли се казва? – запита Маргьорит, избухвайки в смях.

– Ужасно име, нали? – каза Анриет. – Е, добре, този, който го носи, е достоен за него. Какъв воин, дявол да го вземе! Колко кръв проля! Слагай маската си, скъпа кралице, ето че стигнахме до двореца.

– Защо да слагам маската си?

– Защото искам да ти покажа моя герой.

– Хубав ли е?

– Струваше ми се прекрасен по време на битката. Вярно, че беше нощ и аз го видях само на светлината на факлите. Тази сутрин на дневна светлина, признавам си, той загуби малко. Все пак мисля, че ще останеш доволна.

– И така, на моето протеже е отказан подслон в двореца дьо Гиз. Аз съм страшно затруднена, защото това е последното място, където биха дошли да търсят един хугенот.

– Нищо подобно. Ще накарам да го пренесат тук тази вечер, единият ще лежи в ъгъла отляво, другият в ъгъла отясно.

– Ако те разберат, че единият е протестантин, а другият католик, ще се избият.

– О, няма опасност, господин дьо Коконас е получил на лицето си удар, от който почти нищо не вижда. Твоят хугенот пък е получил удар в гърдите, от който почти не може да се движи. Освен това ти ще му кажеш да мълчи по въпросите на религията и всичко ще се нареди чудесно.

– Добре, така да бъде.

– Да влезем, значи, решено.

– Благодаря – каза Маргьорит, стискайки ръката на приятелката си.

– Тук, госпожо, вие отново ставате величество – каза херцогиня дьо Невер.

– И така, позволете ми да ви окажа всички почести на двореца дьо Гиз, както следва да бъдат оказани на наварската кралица.

И херцогинята, слизайки от носилката, почти коленичи, за да помогне на Маргьорит да слезе на свой ред. После, посочвайки ѝ с ръка вратата на двореца, охранявана от двама часовои с аркебузи, тя тръгна на няколко крачки зад кралицата, която вървеше величествено пред херцогинята, запазваща своето почтително държане, тъй като всеки момент можеше да я види някой. Като стигнаха в стаята, херцогинята затвори вратата и извика веднага своята камериерка сицилианка.

– Мика – запита тя на италиански, – как е господин графът?

– Все по-добре е и по-добре.
– И какво прави той?
– В този момент, струва ми се, ваше сиятелство, че закусва.
– Добре – каза Маргьорит, – щом апетитът се възвръща, това е добър признак.
– Ух, вярно, бях забравила, че ти си ученичка на Амброаз Паре. Хайде, Мика!
– Отпращаш ли я?
– Да, за да ни пази.
Мика излезе.
– А сега – запита херцогинята, – как искаш, ти да влезеш при него или да го извикам той да дойде?
– Нито едното, нито другото. Бих искала да го видя, без той да ме види.
– Какво те интересува, след като си с маска?
– Той може да ме познае по косите, по ръцете, по някоя скъпоценност.
– Ох, колко предпазлива е станала, откакто се е омъжила, моята хубава кралица!
Маргьорит се усмихна.
– Добре. Има само един начин... – каза херцогинята.
– Какъв?
– Да го видиш през дупката на ключалката.
– Съгласна съм, заведи ме.
Херцогинята улови Маргьорит за ръка и я заведе до една врата, пред която имаше завеса, наведе се, коленичи и погледна през отвора на ключалката – ключ нямаше.
– Наистина – каза тя, – той е на масата и е обърнат с лице към нас. Ела!
Кралица Маргьорит зае мястото на своята приятелка и на свой ред прилепи око до дупката на ключалката. Коконас, както беше казала херцогинята, седеше до богато подредената маса, която раните не му пречеха до почете.
– Ах, боже мили! – извика Маргьорит и се изправи.
– Какво има? – запита изненадана херцогинята.
– Невъзможно! Не! Да! О, бога ми, това е той!
– Кой той?
– Шт – каза Маргьорит, улавяйки за ръка херцогинята. – Този, който искаше да убие моя хугенот, който го преследва чак до стаята ми и го рани с шпагата си в ръцете ми. О, Анриет, какво щастие, че той не ме видя!
– Е! Щом си го видяла как се бие, кажи, нали е хубав?
– Не зная каза Маргьорит, – защото аз гледах този, когото той преследваше.
– А как се казва този, когото той преследваше?
– Нали няма да произнесеш името му пред него?
– Не, обещавам ти.
– Лъорак дьо Ла Мол.
– Е, как ти се вижда?
– Господин дьо ла Мол ли?
– Не, господин дьо Коконас.
– Боже мой – каза Маргьорит, – струва ми се, че...
Тя се спря.
– Хайде, хайде – каза херцогинята, – виждам, че го мразиш заради раната, която е нанесъл на твоя хугенот.
– Струва ми се – каза Маргьорит, смеейки се, – че моят хугенот не му е останал дължен. И белега с който е разкрасил окото му...
– Тогава те са квит и можем да ги помирим. Изпрати ми твоя ранен.
– Не, не още. По-късно.
– Кога?
– Когато дадеш на твоя друга стая.
– Коя?
Маргьорит погледна приятелката си, която след кратко мълчание също я погледна, и избухна в смях.
– Добре, така да бъде – съгласи се херцогинята. – И тъй, съюз, по-здрав от когато и да било.
– Искрено приятелство завинаги – отговори кралицата.
– А паролата, условията знак, ако имаме нужда една от друга?
– Тройното име на твоя троен бог – Ерос, Купидон, Амур.
И при тези думи двете жени се разделиха, след като се целунаха за втори

път и след като си стиснаха ръка за двадесети път.

> Глава 13

> Случва се някои ключове да отворят и врати, за които не са направени

Наварската кралица, връщайки се в Лувъра, завари Жийон в голяма тревога. Баронеса дьо Сов беше идвала в нейно отсъствие и бе донесла ключа, даден ѝ от кралицата-майка. Този ключ беше от стаята, където бе затворен Анри. Очевидно кралицата-майка имаше нужда с оглед на някакъв свой замисъл беарнецът да прекара тази вечер при баронеса дьо Сов.

Маргьорит взе ключа и го повъртя в ръка. Тя прецени всяка дума на баронеса дьо Сов, претегли ги буква по буква в ума си и ѝ се стори, че отгатва плана на Катерина.

Взе перо и мастило и написа на свой лист:

L>

Вместо да отидете тази вечер при баронеса дьо Сов, елате при наварската кралица.

@ Маргьорит

L\$

После нави листа, пхна го в дупката на ключа и заповяда на Жийон, щом се спусне нощта, да пхне този ключ под вратата на пленника.

След тая първа грижа Маргьорит помисли за горкия ранен. Тя затвори всички врати, влезе в будоара и за свое голямо учудване завари Ла Мол облечен в разкъсаните си и окървавени дрехи.

Като я видя, той се опита да стане, но понеже залиташе още, не можа да се задържи прав и падна върху канапето.

– Какво се е случило, господине? – запита Маргьорит. – Защо изпълнявате така лошо предписанията на вашия лекар? Бях ви препоръчала почивка, а вие, вместо да ми се подчините, правите тъкмо обратното.

– О, ваше величество – каза Жийон, – не е моя грешка. – Аз молих, умолявах господин графа да не прави тази лудост, но той ми заяви, че не може повече да остане в Лувъра.

– Вие искате да напуснете Лувъра? – каза Маргьорит, гледайки учудено младия човек, който сведе очи. – Това е невъзможно. Вие не можете да ходите. Вие сте блед и безсилен. Коленете ви треперят. И тази сутрин раната в рамото ви кървеше.

– Вчера – отговори младият човек – аз молах ваше величество да ме приюти за вечерта. Днес ви умолявам да благоволите да ми разрешите да си отида.

– Но – каза Маргьорит удивена – не знам как да окачества подобно безумно решение. – Това е по-лошо от неблагоприятност.

– О, ваше величество – извика Ла Мол, склучвайки ръце, – повярвайте, не само не съм неблагодарен, но ще запазя в сърцето си признателност до края на живота си.

– Тогава той няма да трае много – каза Маргьорит, трогната от тона, който не оставяше съмнение за искреността на думите му. – Защото или раните ви ще се разтворят и ще умрете от загуба на кръв, или ще ви познаят, че сте хугенот, и преди да направите и сто крачки по улицата, ще ви довършат.

– И все пак аз трябва да напусна Лувъра – прошепна Ла Мол.

– Трябва! – каза Маргьорит, гледайки го с дълбоките си, прозорливи очи.

После леко побледня и добави:

– Ах, да, разбирам, извинете, господине, несъмнено във от Лувъра ви чака някое лице, на което вашето отсъствие създава жестоко безпокойство. Правилно, господин дьо Ла Мол, това е естествено, аз го разбирам. Защо не ми го казахте веднага или по-скоро, защо не се сетих самата аз. Дълг на всеки, който дава гостоприемство, е да щади и чувствата на своя гост, както превързва раните му, и да се погрижи за душата му, както се грижи за тялото.

– Уви, ваше величество – отговори Ла Мол, – вие много се лъжете. Аз съм почти сам на света и съвсем сам в Париж, където никой не ме познава. Моят убиец е първият мъж, с когото съм разговарял в този град, а ваше величество е първата жена, която ми е заговорила.

– Тогава – запита Маргьорит изненадана – защо искате да си вървите?

– Защото – каза Ла Мол – миналата нощ ваше величество не си почина никак, защото тази нощ...

Маргьорит се изчерви и каза:

– Жийон, ето че нощта дойде, мисля, че е време да занесеш ключа.

Жийон се усмихна и се оттегли.

– Кажете – продължи Маргьорит, – щом сте сам в Париж, без приятели, как ще се оправите?

– Ваше величество, аз ще имам много приятели, защото, докато ме преследваха, мислих за майка си, която беше католичка, струваше ми се, че я виждам да тича пред мен по пътя към Лувъра с кръст в ръката и тогава дадох обет, ако господ ми запази живота, да приема религията на моята майка. Господ не само ми запази живота, той направи нещо повече, ваше величество – изпрати ми един свой ангел, за да ме накара още повече да го обикна.

– Но вие не можете да ходите. Преди да направите сто крачки, ще припаднете.

– Ваше величество, днес аз се опитах да ходя из стаята. Ходя бавно и много ме боли, това е истина, но само да се добера до площада на Лувъра, веднъж да изляза навън, и да става каквото ще.

Маргьорит притисна главата си с ръце и се замисли дълбоко.

– А наварският крал? – запита тя преднамерено. – Вие не ми говорите вече за него. Променяйки религията си, изглежда, нямате вече желание да постъпите на служба при него.

– Ваше величество – отговори Ла Мол пребледнял, – вие се докоснахте до истинската причина за моето отиване. Аз зная, че наварският крал е изложен на голяма опасност и че цялата власт на ваше величество, като френска принцеса, едва ли ще бъде достатъчна да спаси главата му.

– Как, господине – запита Маргьорит, – за какви опасности ми говорите?

– Ваше величество – отговори Ла Мол, колебаейки се, – от будоара се чува всичко.

– Това е истина – прошепна Маргьорит на себе си, – херцог дьо Гиз ми каза същото.

После добави високо:

– Е, добре, какво сте чули?

– Първо разговора между ваше величество и нейния брат тази сутрин.

– С Франсоа ли? – извика Маргьорит поруменяла.

– С херцог д'Алансон, ваше величество, а после, след като вие излязохте, и разговора между госпожица Жийон с баронеса дьо Сов.

– И тези два разговора?...

– Да, ваше величество, оженена едва от осем дни, вие обичате своя съпруг. Вашият съпруг ще дойде на свой ред, както дойдоха херцог д'Алансон и баронеса дьо Сов. Той ще ви повери своите тайни. Е, добре, аз не бива да ги чувам. Ще бъда недискретен... А не мога... не трябва... и преди всичко не искам.

Тонът, с който Ла Мол произнесе последните думи, развълнуваният му глас и смутеното му държане внезапно отвориха очите на Маргьорит.

– Ах – каза тя, – вие сте слушали всичко, което се казва в тази стая.

– Да, ваше величество.

Тези думи прозвучаха като въздишка.

– И вие искате да си отидете тази нощ, тази вечер, за да не слушате повече.

– Още в този момент, ваше величество, ако благоволите да ми разрешите.

– Клетият! – каза Маргьорит със странен тон, в който прозираше нежно състрадание.

Изненадан от тази кротост, след като чакаше рязък отговор, Ла Мол плахо повдигна глава. Погледът му срещна бистрия и дълбок поглед на кралицата и остана прикован като от магнит.

– Значи, вие се чувствувате неспособен да пазите тайна, господин дьо Ла Мол? – запита тихо Маргьорит, която, наведена над облегалото на неговия стол, наполовина прикрита в сянката на една плътна завеса, се наслаждаваше на щастието да чете свободно в тази душа, оставайки самата тя непроницаема.

– Ваше величество – каза Ла Мол, – аз съм жалко същество. Нямам вяра сам на себе си и чуждото щастие ми причинява болка.

– Чие щастие? – запита Маргьорит, усмихвайки се. – Аха, щастието на наварският крал. Горкият Анри!

– Вие сама виждате, че той е щастлив, ваше величество! – живо извика Ла Мол.

– Щастлив ли?...

– Да, защото ваше величество го съжалява.

Маргьорит мачкаше копринената си кесийка и нищеше златните ресни.

– И така, вие отказвате да видите наварския крал? – каза тя. – Решили сте категорично това в сърцето си.

– Страхувам се да не безпокоя негово величество в такъв момент.

– А херцог д'Алансон, брат ми?

– О, ваше величество – извика Ла Мол, – херцог д'Алансон! Не, не! Херцог д'Алансон пък още по-малко от наварския крал.

– Защото?... – запита Маргьорит, развълнувана до такава степен, че гласът ѝ трепереше.

– Защото аз вече съм твърде лош хугенот, за да бъда предан служител на негово величество наварския крал, а не съм станал достатъчно добър католик, за да се наредя сред приятелите на херцог д'Алансон и херцог дьо Гиз.

Този път Маргьорит наведе очи и почувствува удара дълбоко в сърцето си. Тя не можеше да определи дали думите на Ла Мол ѝ бяха приятни или мъчителни.

В този момент влезе Жийон. Маргьорит я запита с поглед. Жийон ѝ отговори също така с поглед утвърдително. Тя бе успяла да даде ключа на наварския крал.

Маргьорит отново погледна Ла Мол, който седеше нерешителен, склонил глава на гърдите си, страшно блед, като човек, който страда едновременно душевно и физически.

– Господин дьо Ла Мол е горд – каза тя – и аз се колебая да му направя едно предложение, което той навярно ще откаже.

Ла Мол стана, пристъпи към Маргьорит и понечи да се поклони в знак, че е готов да изпълни заповедите ѝ, но дълбока болка, остра и палеца, предизвика сълзи в очите му и чувствайки, че ще падне, той се улови за завесата, на която се опираше.

– Виждате ли – извика Маргьорит, като се спусна към него и го задържа в прегръдките си, – виждате ли, господине, че все още имате нужда от мен.

Ла Мол едва раздвижи устни.

– О, да – прошепна той, – както от въздуха, който дишам, от светлината, която виждам.

В този момент на вратата на Маргьорит се почука три пъти.

– Чувате ли, ваше величество? – запита изплашено Жийон.

– Вече? – измърмори Маргьорит.

– Да отворя ли?

– Почакай. Може би е наварският крал.

– О, ваше величество! – извика Ла Мол, чиито сили се възвърнаха при това име, което кралицата произнесе тихо, надявайки се, че само Жийон ще я чуе. – Ваше величество, моля ви на колене, оставете ме да изляза, мъртъв или жив, ваше величество, смилете се над мен! О, вие не ми отговаряте! Е, добре, аз ще говоря! И надявам се, като заговоря, да ме изпълните.

– Мълчете, нещастнико! – каза Маргьорит, безкрайно очарована от упреците на младия човек. – Млъкнете най-сетне!

– Ваше величество – поде Ла Мол, който несъмнено не откри в гласа на Маргьорит очакваната суровост. – Ваше величество, повтарям ви, от будоара се чува всичко. О, не ме карайте да умра от смърт, която дори най-жестоките палачи не биха се осмелили да измислят.

– Тихо, тихо! – каза Маргьорит.

– О, ваше величество, вие сте безмилостна! Не желаете нищо да слушате, не искате нищо да чуете. Разберете най-сетне, аз ви обичам...

– Мълчете, като ви казвам! – прекъсна го Маргьорит, притискайки хладната си ухання ръка върху устата на младия човек, който я улови с две ръце и залепи устни до нея.

– Но... – прошепна Ла Мол.

– Замълчете, дете. Що за непокорник, който не иска да се подчини на своята кралица?

После, изскачайки от будоара, тя затвори вратата, облегна се на стената и притисна с трепереща ръка бързо туптящото си сърце.

– Отвори, Жийон! – заповяда тя.

Жийон излезе от стаята и миг след това изящното, умно и малко неспокойно лице на наварския крал се появи под вдигнатата завеса.

– Викали сте ме, кралице – каза наварският крал.

– Значи, ваше величество е получил моето писмо.

– И то с известно учудване, признавам – каза Анри, оглеждайки се наоколо

подозрително, подозрение, което впрочем много скоро се разсея.

– И не без известно безпокойство, нали, ваше величество? – добави Маргьорит.

– Признавам. Така както съм заобиколен от настървени врагове и приятели, още по-опасни от враговете ми, аз си припомних, че една вечер видях да блясва в очите ви великодушие – вечерта на нашата сватба. Че друг един ден видях в очите ви смелост. И този друг ден беше вчера, денят, определен за моята смърт.

– И после, ваше величество? – запита Маргьорит, като се усмихна, докато Анри сякаш искаше да прочете най-съкровения й мисли.

– И после, кралице, размисляйки върху всичко това, аз си казах преди малко, докато четях вашата бележка, с която ме канехте да дойда: „Без приятели, пленник, обезоръжен, на наварския крал му остава само едно – да умре славно и смъртта му да бъде записана в историята, да умре, предаден от жена си.“ И дойдох.

– Ваше величество – отговори Маргьорит, – вие ще заговорите другояче, когато узнаете, че всичко, което става в тази минута, е дело на личност, която ви обича... и която вие обичате.

Анри едва не отстъпи при тези думи и сивите му пронизателни очи под черните вежди се отправиха въпросително и любопитно към кралицата.

– О, успокойте се, ваше величество – каза усмихнатата тя. – Не твърдя, че аз съм тази личност.

– Но все пак, нали вие ми изпратихте ключа? И нали този почерк е вашият?

– Почеркът е мой, признавам. Писмото изпратих аз, не отричам. Но колкото се отнася до ключа, това вече е друг въпрос. Достатъчно е да знаете, че той е преминал през ръцете на четири жени, преди да достигне до вас.

– На четири жени ли! – възкликна Анри изненадан.

– Да, през ръцете на четири жени – каза Маргьорит. – Ръцете на кралицата-майка, ръцете на баронеса дьо Сов, ръцете на Жийон и най-сетне моите.

Анри се помъчи да разреши тази загадка.

– Да поговорим разумно, ваше величество, и най-важното откровено. Този слух, който се разнесе, че ваше величество е решил да приеме католицизма, отговаря ли на истината?

– Този слух е лъжлив, кралице, аз още не съм се съгласил.

– Но все пак сте решили, нали?

– Още размишлявам. Какво искате да направя? На двадесет години, почти достигнал до престола, триста дяволи, има неща, които струват много повече от една литургия.

– И между тези неща и животът, нали?

Анри не можа да сдържи една лека усмивка.

– Вие не ми казвате всичко, което мислите, ваше величество – каза Маргьорит.

– Аз говоря с недомлъвки на моите съюзници, кралице, защото, както знаете, ние още сме само съюзници. Защото, ако бяхте едновременно моя съюзница... и...

– И ваша жена, нали?

– Бога ми, да... и моя жена.

– Тогава?

– Тогава може би нещата щяха да стоят иначе. И може би аз щях да държа да остана крал на хугенотите, както разправят... Сега трябва да се задоволя да живея.

Маргьорит погледна Анри така странно, че би събудила подозренията му, ако наварският крал не беше толкова умен.

– Сигурен ли сте поне, че ще постигнете това? – попита тя.

– Почти – каза Анри. – Вие знаете, госпожо, че на този свят човек не е сигурен в нищо.

– Действително – каза Маргьорит, – ваше величество проявява такава скромност и показва такава незаинтересованост, че след като се отказва от короната, след като се отказва от религията си, той вероятно ще се откаже, или поне така се надяват, и от съюза си с една френска принцеса.

Тези думи криеха такава дълбоко значение, че Анри неволно потрепери. Но овладявайки светкавично това външение, той отвърна:

– Благоволете да си спомните, кралице, че в този момент аз съм лишен от свободна воля. Така че ще направя това, което ми заповяда френският крал. Колкото се отнася до мен, ако биха ме попитали по този въпрос, когато става дума не за нещо друго, а за моя престол, за моето щастие и за моя живот, то вместо да градя своето бъдеще върху правата, които ми дава нашият принудителен брак, бих

предпочел да се погребва като ловец в някой замък или монах в някой манастир.

Това спокойно примирение пред съдбата, това отричане от всичко светско изплашиха Маргьорит. Тя си помисли, че може би разтрогването на брака е било решено между Шарл IX, Катерина и наварския крал. Защо и нея да не я изиграят или да я пожертвуват? Защото е сестра на единия и дъщеря на другата? Опитът я беше научил, че тя не може да разчита за своята безопасност на това обстоятелство. Честолюбието загриза сърцето на младата жена или по-скоро на младата кралица, която стоеше премного над дребните слабости, за да се поддаде на оскърбеното честолюбие: при всяка жена, дори и най-посредствената, когато обича, любовта не познава такива мъки, защото истинската любов е също амбиция.

– Ваше величество – каза Маргьорит с насмешливо презрение – няма голямо доверие, както ми се струва, в звездата, която сияе над челото на всеки крал.

– А – каза Анри, – това е, защото, колкото и да търся моята в този момент, не мога да я видя, открита в бурята, която тътне над мен в този час.

– А ако диханието на една жена разпръсне бурята и придаде още по-силен блясък на тази звезда?

– Трудно е – каза Анри.

– Отричате ли съществуването на тази жена, господине?

– Не, отричам само властта ѝ.

– Искате да кажете добрата ѝ воля.

– Аз казах „властта“ и повтарям тази дума. Жената е истински силна само когато любовта и интересът са обединени в нея, и то в еднаква степен. Ако само едно от тези две чувства я владее, тя става уязвима като Ахил. А на любовта на тази жена, ако не се лъжа, аз не мога да разчитам.

Маргьорит мълчеше.

– Слушайте – продължи Анри. – При последния звън на камбаната на Сен-Жермен л'Оксероа вие навярно сте помислили да си възвърнете свободата, която бе използвана като залог, за да бъдат унищожени моите привърженици. А аз трябваше да помисля как да спася живота си. Това беше най-неотложното. Губим Навара в случая, зная. Но какво представлява Навара в сравнение със свободата, която ви е върната – да говорите високо в стаята си, нещо, което не смеехте да направите, когато някой ви слушаше от будоара ви.

Колкото и да беше угрижена, Маргьорит не можа да не се усмихне. Наварският крал вече се готвеше да си тръгне, беше единадесет часът и всички в Лувъра спяха или се преструваха, че спят.

Анри направи три крачки към вратата, после изведнъж се спря, сякаш чак сега си спомни за какво бе дошъл при кралицата.

– Кралице – каза той, – нямате ли да ми съобщите нещо, или искахте само да ми дадете възможност да ви благодаря за отсрочката, която вашето храбро присъствие в оръжейната на краля ми даде вчера? Всъщност не мога да отрека, че дойдохте тъкмо навреме. Излязохте на сцената като древна богиня, за да ми спасите живота.

– Нещастнико! – извика Маргьорит с глух глас, улавяйки ръката на мъжа си. – Как може да не виждате, че нищо не е спасено? Напротив. Нито свободата, нито короната, нито живота ви. Слепец! Безумец! Нещастен безумец! Нищо ли друго не видяхте в моето писмо, освен обикновена покана за среща? Нима сте си помислили, че Маргьорит, оскърбена от вашата хладина, е пожелала да получи удовлетворение?

– Но, кралице – каза Анри изненадан, – признавам...

Маргьорит повдигна рамене с непроницаемо изражение.

В същия миг някой леко и бързо подраска по тайната вратичка.

Маргьорит повлече краля натам.

– Слушайте – каза тя.

– Кралицата-майка излиза от покоите си – прошепна пресекнал от уплаха глас и Анри разпозна баронеса дьо Сов.

– Къде отива тя? – запита Маргьорит.

– Идва при ваше величество.

И веднага отдалечаващото се шумолене на копринена рокля показва, че баронеса дьо Сов е избягала.

– О! – възкликна Анри.

– Сигурна бях в това – каза Маргьорит.

– И аз се страхувах – каза Анри, – и ето ви доказателството.

Тогава с бързо движение той разтвори черната си кадифена дреха и Маргьорит видя под нея фина стоманена ризница и дълга миланска кама, която блесна в ръката му като пепелянка на слънце.

– Сега не са нужни кама и броня – извика Маргьорит, – хайде, ваше величество, хайде! Скрийте камата това е кралицата-майка наистина, но тя е съвсем сама.

– Тогава...

– Тя е, чувам я, тихо!

И навеждайки се към ухото на Анри, тя му прошепна няколко думи, които младият крал изслуша с внимание, примесено с учудване.

После Анри се скри зад завесите на леглото.

От своя страна Маргьорит се хвърли бързо като пантера към будоара, където Ла Мол чакаше тръпнеш, отвори, потърси младия човек и улавяйки, стискайки ръката му в тъмното, каза, като се приближи толкова до него, че той усети топлия ѝ ухаен дъх върху лицето си:

– Тихо, тихо!

После се върна в стаята, затвори вратата, разпусна косите си, разряза с камата си всичките шнулове на роклята си и се хвърли в леглото.

Тъкмо навреме. Ключът се завъртя в ключалката.

Катерина имаше ключове от всички врати на Лувъра.

– Кой е там? – извика Маргьорит, докато Катерина даваше заповеди при вратата на четиримата придружаващи я придворни.

И сякаш изплашена от това внезапно нахлуване в стаята ѝ, Маргьорит се показва иззад завесите в бял пенюар, скочи от леглото и познавайки Катерина, целуна ръка на майка си с така добре изиграна изненада, че измами дори самата флорентинка.

> Глава 14

> Втората сватбена нощ

Кралицата-майка се огледа наоколо си светкавично. Кадифени пантофки на пода до леглото, дрехите на Маргьорит, пръснати по столовете, очите, които тя търкаше, за да се разсъни, всичко убеди Катерина, че е събудила дъщеря си.

Тогава тя се усмихна като жена, която е успяла в своите планове, и сядайки в едно кресло, каза:

– Да седнем и да поговорим, Маргьорит.

– Слушам ви, ваше величество.

– Време е – каза Катерина, затваряйки очи бавно, като човек, потънал в размишления или който се преструва, че размишлява дълбоко, – време е, дъще, да разберете колко брат ви и аз желаем да ви направим щастлива.

Уводът беше страшен за всеки, който познаваше Катерина.

„Какво ли ще ми каже!“ – помисли Маргьорит.

– Разбира се, като ви омъжихме – продължи флорентинката – ние извършихме политически акт, налаган често от сериозните интереси на тези, които управляват. Но трябва да признаем, клето дете, не сме помислили, че отвращението на наварския крал към вас, така млада, красива и съблазнителна, ще продължи упорито, и то до такава степен.

Маргьорит стана и загръщайки нощната си роба, се поклони тържествено пред майка си.

– Едва тази вечер научавам – каза Катерина, – защото иначе бих ви посетила много по-рано, едва сега научавам, че вашият мъж съвсем не ви оказва вниманието, което се дължи не само на една красива жена, но още повече на една френска принцеса.

Маргьорит въздъхна и Катерина, окуражена от това мълчаливо съгласие, продължи:

– Действително наварският крал поддържа публично връзки с една от моите придворни дами, която го обожава до непристойност, а презира любовта на жената, с която благоволихме да го свържем; това е нещастие, което ние не можем да предотвратим, ние, бедните всемогъщи, но за което най-дребният благородник в нашето кралство би наказал своя зет, като го извика на дуел или накара сина си да го извика.

Маргьорит наведе глава.

– Отдавна виждам, дъще – продължи Катерина, – по зачервените ви очи, по горчивите изблици срещу онази дъо Сов, че вашата сърдечна рана въпреки усилията ви не може да кърви само тайно.

Маргьорит потрепери: леко движение бе раздвижило завесите зад нея, но за

щастие Катерина не забеляза нищо.

– Тази рана – продължи тя с нарастваща сърдечност и нежност, – тази рана, мое дете, трябва да бъде излекувана от ръката на майката. Тези, които, мислейки, че се грижат за вашето щастие, решиха брака ви и които в своята грижа за вас забелязват, че всяка нощ Анри дьо Навар сбърква покоите, тези, които не могат да позволят на кралче като него да обижда всеки миг жена с вашата красота, с вашия ранг и вашите достойнства, като ви презира и не се грижи за потомството си, тези, които най-сетне виждат, че при първия благоприятен вятър този безумен и безочлив човек ще се обърне срещу нашето семейство и ще ви изгони от своя дом, нима те нямат право да осигурят, отделяйки го от вас, вашето бъдеще по един достоен за вас и за вашето положение начин?

– И все пак, ваше величество – отговори Маргьорит, – въпреки всичките тези думи, пропити с майчина обич, които ме изпълват с радост и са чест за мене, ще си позволя да възразя на ваше величество, че наварският крал е мой съпруг.

Катерина трепна гневно и се приближи до Маргьорит.

– Той – каза тя, – ваш съпруг? Нима е достатъчно черквата да ви благослови, за да бъдете мъж и жена? Нима освещаването на брака се състои само в думите на свещеника? Той, ваш съпруг? Е, дъще, ако бяхте баронеса дьо Сов, можехте да ми отговорите така. Но, напротив, откакто оказахте на Анри дьо Навар честта да ви нарича своя жена, той дава на друга правата, които очаквахме от него, и дори в този момент – каза Катерина, повишавайки глас, – елате, елате с мен. Този ключ отваря стаята на баронеса дьо Сов и вие ще видите.

– О, по-тихо, по-тихо, ваше величество, моля ви – каза Маргьорит, – защото не само се лъжете, но и...

– Но и...?

– Но и ще събудите мъжа ми.

И при тези думи Маргьорит стана със сладострастна грация и без да загръща нощната си дреха, от чиито къси ръкави се подаваха изящните ѝ, с чисти линии голи рамене и царствените ѝ ръце, тя доближи пламъка на една розова свещ до леглото и като вдигна завесата, показа с пръст, усмихвайки се на майка си, гордия профил, черните коси и полуотворената уста на наварския крал, който, сякаш потънал в разхвърляното легло, спеше най-спокойно и дълбоко.

Бледа, с блуждаещи очи, отдръпнала се назад, сякаш пропад се е раззинала пред краката ѝ, Катерина нададе не вик, а глухо ръмжене.

– Както виждате, ваше величество – каза Маргьорит, – зле са ви осведомили.

Катерина хвърли поглед към нея, после погледна Анри. Умът ѝ заработи бързо. Тя свърза това бледо влажно чело и заобиколените със сенки очи с усмивката на Маргьорит и прехапа устни в безмълвен бяс.

Маргьорит позволи на майка си да посъзерцава за миг тази картина, която ѝ въздейства като главата на Медуза. После спусна завесата и отправяйки се на пръсти към Катерина, отново седна.

– И така, какво говорехме, ваше величество?

Флорентинката се помъчи няколко секунди да проникне зад тази наивност на младата жена, после сякаш острият ѝ поглед се притъпи от невъзмутимостта на Маргьорит и тя каза:

– Нищо.

И излезе с широки крачки от покоите на Маргьорит.

Щом шумът от стъпките ѝ заглъхна в коридора, завесата на леглото се отвори отново и Анри с блестящи очи, задъхан, с треперещи ръце коленичи пред Маргьорит. Той беше само по панталони и ризница, така че, виждайки го толкова смешно издокаран, Маргьорит му стисна ръка от все сърце и не можа да се въздържи да не се изсмее.

– Ах, кралице, ах, Маргьорит! – извика той. – Как ще ви се отплатя някога?

И той покри ръката ѝ с целувки, които незабелязано плъзнаха нагоре.

– Ваше величество – каза тя и се отдръпна нежно, – забравяте ли, че в този час една нещастна жена, на която дължите живота си, страда и плаче за вас? Баронеса дьо Сов – каза тихо тя – принесе в жертва своята ревност, като ви изпрати при мен. А жертвайки ревността си, тя може би ще пожертвува и живота си, защото вие по-добре от всеки друг знаете колко ужасен е гневът на майка ми.

Анри потрепера, стана и се пригответи да си върви.

– О – каза Маргьорит с пленително кокетство, – размислих и се успокоих. Ключът ви е бил даден без указание и тази вечер вие сте ме предпочели.

– И аз наистина ви предпочитам, Маргьорит, ще се съгласите ли само да забравите...

– По-тихо, ваше величество, по-тихо – обърна се към него кралицата със същите думи, които само преди десет минути бе отправила към майка си. – От будоара ви чуват и тъй като още не съм съвсем свободна, ваше величество, моля ви да не говорите толкова високо.

– О – каза Анри полузасмян, полунатъжен, – вярно. Забравих, че по всяка вероятност не на мен е отсъдено да изиграя края на тази интересна сцена. Този будоар...

– Да влезем, ваше величество – каза Маргьорит, – искам да ви представя един храбър благородник, ранен по време на кланетата, когато е идвал да предупреди чак в Лувъра ваше величество за заплашващата го опасност.

Кралицата се отправи към вратата, Анри последва жена си.

Вратата се отвори и Анри видя изненадан един мъж в този будоар, предопределен за изненади.

Но Ла Мол се почувствува още по-смутен, като се озова внезапно лице с лице с наварския крал. Анри хвърли ироничен поглед към Маргьорит, която го издържа, без да трепне.

– Ваше величество – каза Маргьорит, – стигнах дотам, че започнах да се страхувам да не убият в покоите ми този благородник, който ви е предан и когото поставям под ваше покровителство.

– Ваше величество – обади се младият човек, – аз съм граф Льорак дьо Ла Мол, когото ваше величество чакаше и който ви е препоръчан от нещастния господин дьо Телини, убит пред очите ми.

– Аха – каза Анри, – всъщност, господине, кралицата ми даде неговото писмо. Но не носехте ли едно писмо от управителя на Лангедок?

– Да, ваше величество, с препоръка да ви го предам веднага след пристигането си.

– И защо не го сторихте?

– Господарю, аз пристигнах в Лувъра снощи, но вие бяхте толкова зает, че не можахте да ме приемете.

– Това е вярно – каза кралят, – но струва ми се, че можехте да ми изпратите писмото.

– Имах заповед от господин д'Ориак да го предам лично на ваше величество, защото съдържало, както той ме увери, толкова важно известие, че не смеел да го повери на обикновен вестоносец.

– Действително – каза кралят, като взе и прочете писмото – той ме съветва да напусна двора и да се оттегля в Беарн. Господин д'Ориак, макар и католик, беше един от моите най-добри приятели и много вероятно е като управител на провинция да е знаел какво ще стане. Триста дяволи, господине, защо не ми дадохте това писмо преди три дни, вместо да ми го давате днес?

– Защото, както имах честта да съобщя на ваше величество, колкото и да бързах, пристигнах едва вчера.

– Досадно, много досадно – измърмори кралят, – защото в този час щяхме да бъдем на сигурно място, било в Ла Рошел, било в някоя равнина с две-три хиляди конници около себе си.

– Ваше величество, станалото станало – каза Маргьорит полугласно, – вместо да си губите времето да съжалявате за миналото, не е ли по-добре да извлечете възможната най-голяма полза от бъдещето?

– А вие на мое място – запита, гледайки я въпросително, Анри, – бихте ли имали още някаква надежда, кралице?

– Естествено, тъй като аз бих гледала на започнатата игра като партия с три раздавания, от които съм загубила само първото.

– Ах, кралице – каза тихо Анри, – ако бях сигурен, че участвате наравно в моята игра...

– Ако исках да мина на страната на вашите врагове – отговори Маргьорит, – струва ми се, че нямаше да чакам толкова.

– Това е истина – каза Анри, – аз съм неблагодарник и както казвате, всичко може да се поправи все още днес.

– Уви, ваше величество – намеси се Ла Мол, – пожелавам ви много щастие, но днес вече господин адмирала го няма.

Анри се усмихна със своята усмивка на хитър селянин, която в двора разбраха едва в деня, когато той стана френски крал.

– Но, кралице – поде той, гледайки внимателно Ла Мол, – този благородник не може да живее при вас, без непрекъснато да ви притеснява и без да бъде изложен на неприятни изненади. Какво ще правите с него?

– Ваше величество – каза Маргьорит, – не бихме ли могли да го изпратим извън Лувъра, защото аз съм напълно съгласна с вас.

– Много е трудно.

– Ваше величество, няма ли да се намери място във вашите покои?

– Уви, кралице, вие се държите с мен, като че ли все още съм крал на хугенотите и като че ли имам народ. Вие знаете много добре, че наполовина съм се отрекъл и че нямам вече народ.

Всяка друга жена, освен Маргьорит, бързо щеше да отговори: „Той е католик“, но кралицата искаше да накара Анри да я помоли за това, което тя самата желаше да получи от него. Колкото се отнася до Ла Мол, виждайки тази въздържаност на своята покровителка и чувствувайки се още несигурен върху хлъзгавата почва на този толкова опасен френски двор, той също замълча.

– Но – поде Анри, като препрочете писмото, донесено от Ла Мол – господин управителят на Прованс ми пише, че майка ви била католичка и поради това бил привързан към вас.

– А на мен – каза Маргьорит – не ми ли споменахте за някакъв обет, който сте дали, графе, да смените религията си? Не си спомням много добре какво ми казахте. Помогнете ми, граф дьо Ла Мол, не ставаше ли дума за нещо подобно, което сякаш иска кралят?

– Уви, да. Но ваше величество така хладно прие моите обяснения по този въпрос, че аз вече не се осмелих...

– Защото мен това не ме интересуваше, господине. Но обяснете на краля, обяснете.

– Е, добре, какъв обет сте дали? – запита кралят.

– Господарю – каза Ла Мол, – преследван от убийците, обезоръжен, почти умиращ от моите две рани, стори ми се, че виждам сянката на майка ми, която ме водеше с кръст в ръка към Лувъра. Тогава дадох обет, ако се спася, да приема религията на моята майка, на която господ бе позволил да излезе от гроба, за да ми стане водач в тази страшна нощ. Бог ме доведе тук, ваше величество, и аз се озовах под двойното покровителство на френската принцеса и на наварския крал. Животът ми беше спасен като по чудо. Сега ми остава само да изпълня своя обет. Готов съм да стана католик.

Анри смръщи вежди. Скептичен, какъвто беше, той можеше да разбере отричането от религията от интерес, но се съмняваше твърде силно в отричането по убеждение.

„Кралят не иска да се заеме е моето протече“ – помисли Маргьорит.

Ла Мол стоеше смутен и сконфузен между тези две противоположни воли. Той чувстваше, без сам да може да си го обясни, колко смешно е неговото положение и пак Маргьорит със своята женска тактичност му помогна.

– Ваше величество – каза тя, – ние забравяме, че клетият ранен има нужда от почивка. Аз самата умирам за сън. Ето, вижте!

Ла Мол действително бледнееше. Но всъщност последните думи на Маргьорит, които беше чул и изтъквал по своему, предизвикаха бледността му.

– Е, добре, кралице – каза Анри, – нищо по-просто от това. Не можем, ли да оставим господин дьо Ла Мол да си почива?

Младият човек отправи към Маргьорит умолителен поглед и въпреки присъствието на двете височайши особи се отпусна на един стол, смазан от болка и умора.

Маргьорит долови цялата любов в погледа и отчаянието, което се съдържаше в тази слабост.

– Ваше величество – каза тя – би трябвало да окаже на този млад благородник, който е рискувал живота си за своя крал, като дотича тук, за да съобщи за смъртта на адмирала и на Телини, макар че е бил ранен, ваше величество би трябвало да му окаже една чест, за която той ще ви бъде признателен цял живот.

– И каква е тази чест, кралице? – запита Анри. – Заповядайте, аз съм готов да направя необходимото.

– Господин дьо Ла Мол ще спи тази нощ в краката на ваше величество, който от своя страна ще легне на това канапе. Колкото се отнася до мен, ако позволи моят царствен съпруг – добави Маргьорит, усмихвайки се, – аз ще повикам Жийон и ще си легна. Защото, кълна ви се, ваше величество, от трима ви аз имам най-много нужда от почивка.

Анри беше умен и може би дори по-умен, отколкото е необходимо. По-късно приятелите и неприятелите му го обвиниха в това. Но той разбра, че тази, която

го изпъждаше от брачното легло, имаше право да постъпи така поради безразличието, което той бе проявил към нея. Впрочем Маргьорит му беше отмъстила за това безразличие, спасявайки живота му. Затова той не показва засегнато честолубие в отговора си.

– Кралице – каза той, – ако граф дьо Ла Мол беше в състояние да мине в моя апартамент, аз бих му предложил собственото си легло.

– Да – съгласи се Маргьорит, – но в този час вашите покои не могат да ви защитят нито единия, нито другия и благоразумието изисква ваше величество да остане тук до утре.

И без да дочака отговора на краля, тя извика Жийон, заповяда ѝ да пригответи възглавници за краля и постеля в краката му за Ла Мол, който изглеждаше толкова доволен и щастлив от тази чест, че човек би се заклел, че не усеща вече раните си.

Колкото се отнася до Маргьорит, тя направи церемониален поклон пред краля и влизайки в заключената си от всички страни стая, се просна на леглото си.

„Утре – каза си тя – трябва да намеря покровител на Ла Мол в Лувъра, а този, който днес се направи на глух, утре ще съжалява.“

И тя даде знак на Жийон, която очакваше последните ѝ заповеди.

Жийон се приближи.

– Жийон – каза тя съвсем тихо, – утре трябва под някакъв предлог брат ми херцог д'Алансон да дойде тук преди осем часа сутринта.

В Лувъра прозвъни два часа.

Ла Мол поговори малко за политика с краля, който полека-лека заспа и скоро захърка така гръмогласно, сякаш беше легнал в коженото си легло в Беарн.

Ла Мол може би, би заспал като краля, но Маргьорит не спеше. Тя се въртеше в леглото и този шум смущаваше мислите и съня на младия човек.

„Той е толкова млад – мислеше си Маргьорит в безсънието си – и така стеснителен! Може би ще трябва да се позанимая с това. Може би ще бъде смешен... Все пак има хубави очи и стройна фигура. Много чар. Ами ако не е смел? Той бягаше. Сега се отрича от религията. Досадно. А мечтата бе започнала тъй хубаво. Е... какво пък, ще оставим нещата да се развиват сами. И да се уповаваме на тройното божество на онази лудетина Анриет.“

И чак към сутринта, заспивайки вече, Маргьорит прошепна:

– Ерос, Купидон, Амур.

> Глава 15

> Което жената желае, и бог го желае

Маргьорит не се беше излъгала. Гневът, натрупан дълбоко в сърцето на Катерина от тази комедия, чиято завръзка тя беше видяла, без да промени нещо в развързката, трябваше да се излее върху някого. Вместо да се върне в покоите си, кралицата-майка се изкачи право при своята придворна дама.

Баронеса дьо Сов очакваше две посещения: надяваше се Анри да дойде и се страхуваше от посещението на кралицата-майка. В леглото, полуоблечена, докато Дариол пазеше в преддверието, тя чу да се завърта ключа в ключалката, после бавни стъпки, които биха ѝ се сторили тежки, ако не бяха заглушени от дебелия килим. Това не бяха леките забързани стъпки на Анри. Тя се усъмни, че са попречили на Дариол да я предизвести и облегната на ръката си, цяла слух и зрение, чакаше.

Завесата се вдигна и младата жена, тръпнеща, видя пред себе си Катерина Медичи.

Катерина изглеждаше спокойна, но баронеса дьо Сов, свикнала да я изучава от две години, долови мрачните мисли и може би жестоките планове за отмъщение, които криеше това привидно спокойствие.

Забелязвайки я, тя понечи да скочи от леглото си, но Катерина ѝ направи знак да не става и бедната Шарлот остана прикована на мястото си, като събра всичките си душевни сили, за да пресрещне надвисналата в тишината буря.

– Предадохте ли ключа на наварския крал? – запита Катерина, без гласът ѝ да изглежда променен.

Само устните ѝ, докато произнасяше тези думи, ставаха все по-бледи.

– Да, ваше величество – отговори Шарлот, мъчейки се напразно да придаде на гласа си същата увереност.

– А видяхте ли го?

– Кого?

– Наварския крал.

– Не, ваше величество, но го чакам. И дори си помислих, като чух ключа в ключалката, че е той.

При този отговор, с който баронеса дьо Сов проявяваше или съвършена доверчивост, или крайно притворство, Катерина неволно потръпна леко. Тя сви конвулсивно пълните си къси пръсти.

– Но ти знаеше много добре – каза тя със своята злобна усмивка, – знаеше много добре, Карлота, че наварският крал няма да дойде тази нощ.

– Аз ли, ваше величество, съм знаела това? – с напълно сполучливо престорена изненада възкликна тя.

– Да, ти си знаела.

– Ако той не дойде – каза младата жена, треперееща само при тази мисъл, – значи, е мъртъв!

Шарлот имаше смелост да лъже така, защото беше сигурна, че я чака страшно отмъщение, ако нейната малка измяна бъде открита.

– А ти не писа ли на наварския крал, Carlotta mia? – запита Катерина все със същата безмълвна и жестока усмивка.

– Не, ваше величество – отговори Шарлот възхитително наивно, – струва ми се, че ваше величество не ми поръча това.

Кратко мълчание, в което Катерина изгледа баронеса дьо Сов, както змията гледа птичка, която иска да омагьоса.

– Ти се мислиш за хубава? – запита най-сетне Катерина. – Мислиш се за ловка, нали?

– Не, ваше величество – отговори Шарлот. – Зная само, че вие винаги сте били към мен страшно снизходителна, когато е ставало дума за моята хубост и ловкост.

– Е, добре – каза Катерина възбудено, – ти си се лъгала, ако си вярвала това, и аз съм те лъгала, ако съм ти го казвала. Ти си глупачка и грозница в сравнение с моята дъщеря Марго.

– О, ваше величество, това е така – каза Шарлот – и аз няма да се опитам да го отричам, особено пред вас.

– Затова – продължи Катерина – наварският крал предпочита моята дъщеря много повече, а струва ми се, че ти не искаше това, нито пък така се бяхме условили.

– Уви, ваше величество – избухна този път в ридания Шарлот, без да има нужда да се насилва особено, – ако е така, аз съм много нещастна.

– Така е – каза Катерина, забивайки като двоен кинжал двойния лъч на очите си в сърцето на баронеса дьо Сов.

– Но защо мислите така? – запита Шарлот.

– Слез долу при наварската кралица, razza*, и там ще завариш своя любовник.

[* Глупачка (ит.). – Б.пр.]

– О! – възкликна баронеса дьо Сов.

Катерина сви рамене.

– Да не би случайно да ревнуваш? – запита кралицата-майка.

– Аз ли? – възкликна баронеса дьо Сов, събирайки всичката си сила, готова да я напусне.

– Да, ти. Любопитна бих била да видя как ревнува една французойка.

– Но – каза баронеса дьо Сов – как ваше величество иска да ревнувам освен от честолубие. Аз не обичам наварския крал, а само услужвам на ваше величество.

Катерина я изгледа за миг със замислени очи.

– Това, което ми казваш, може и да е вярно в края на краищата – измърмори тя.

– Ваше величество чете в моето сърце.

– И това сърце съвсем предано ли ми е?

– Заповядайте, ваше величество, и сама ще се уверите.

– Е, добре. Понеже си готова да се пожертваш за мен, Карлота, аз искам ти да продължаваш да бъдеш влюбена в наварския крал и главно ревнива, ревнива като италианка.

– Но, ваше величество – запита Шарлот, – как точно ревнуват италианките?

– Аз ще те науча – каза Катерина.

И след като поклати два-три пъти глава, тя излезе безшумно и бавно, както беше дошла.

Шарлот, разтревожена от прозорливия поглед на тези очи, разширени като очите на котка или пантера, но въпреки това дълбоки, я остави да си отиде, без да каже нито дума, сдържайки дъха си, и задиша свободно едва когато вратата се затвори зад господарката ѝ и Дариол дойде да ѝ каже, че страшното видение действително е изчезнало.

– Дариол – каза тя, – сложи едно кресло до леглото ми и прекарай нощта в него. Моля те, защото не смея да остана сама.

Дариол изпълни заповедта, но въпреки присъствието на камериерката си, която остана до нея, въпреки светлината на лампата, която ѝ заповяда да остави запалена за по-голяма сигурност, баронеса дьо Сов заспа чак сутринта, защото в ушите ѝ още звучеше металическият глас на Катерина.

Макар че заспа чак в зори, Маргьорит се събуди при първите звуци на тръбите, при първия лай на кучетата. Тя стана веднага и се облече толкова небрежно, че едва ли не изглеждаше претенциозно. Тогава извика придворните, пусна в предверието благородниците на служба при наварския крал, после отвори вратата, зад която криеше Анри и Ла Мол, каза с поглед нежно добро утро на младежа и извика мъжа си.

– Хайде, ваше величество, не е достатъчно, че накарахме нейно величество майка ми да повярва в това, което не е, необходимо е също така да убедите целия ваш антураж за пълното разбирателство, което цари между нас. Но успокойте се – прибави тя усмихнато – и запомнете добре думите ми, които обстоятелствата правят почти тържествени. Днес за последен път подлагам ваше величество на това жестоко изпитание.

Наварският крал се усмихна и заповяда да въведат придворните. Точно когато го поздравяваха, той се престори, че изведнъж забелязва плаща си върху леглото на кралицата. Извини им се, че ги посреща така, взе плаща от ръцете на поруменялата Маргьорит и го закопча на рамото си. После, обръщайки се към тях, ги попита за новини от града и от двора.

Маргьорит наблюдаваше с крайчеца на окоото лекото учудване, което се изписа по лицата на придворните от близостта между наварските владетели, когато един прислужник влезе, последван от трима-четирима благородници и събщи за херцог д'Алансон.

За да го накара да дойде, Жийон му каза само, че кралят е прекарал нощта при жена си.

Франсоа влезе така бързо, че едва не събори тези, които го предшестваха. Първият поглед бе за Анри. Маргьорит бе удостоена едва с втория.

Анри му заговори с церемониален поклон. Маргьорит придаде на лицето си израз на най-съвършено душевно спокойствие.

С още един невъзмутим изпитателен поглед херцогът обхвана цялата стая, видя разхвърляното легло, двойната възглавница и шапката на краля, оставена на един стол. Той пребледня, но веднага се овладя и каза:

– Братко Анри, ще дойдете ли да играете тази сутрин с краля?

– Кралят ли ми прави тази чест – запита Анри, – или това е само внимание от ваша страна?

– Не, кралят не е казал нищо – отвърна херцогът, малко смутен. – Но нали обикновено играете с него?

Анри се усмихна, защото от последната игра с краля бяха станали толкова сериозни събития, че нямаше да е чудно, ако Шарл IX е сменил своите партньори.

– Ще отида, братко – каза Анри усмихнато.

– Идете – каза херцогът.

– И вие ли си отивате? – запита Маргьорит.

– Да, сестро.

– Много ли бързате?

– Много.

– А ако ви помоля да ми отделите няколко минути?

Подобна молба, изречена от Маргьорит, беше толкова рядко явление, че херцогът я изгледа, почервенявайки и побледнявайки едно след друго.

„Какво ли ще му каже?“ – помисли Анри, не по-малко изненадан от херцог д'Алансон.

Маргьорит, сякаш отгатнала мислите на своя съпруг, се обърна към него:

– Ваше величество – каза тя с очарователна усмивка, – можете да отидете при краля, ако ви е приятно, защото тайната, която искам да разкрия на моя брат, вече ви е известна. Понеже вие почти ми отказахте, не бих желала да уморявам ваше величество още веднъж, повтаряйки пред него молбата, която като че ли не му

беше приятна.

– За какво става дума? – запита Франсоа, гледайки учудено и двамата.

– Аха – каза Анри, почервенял от яд, – сетих се какво искате да кажете, кралице. Всъщност съжалявам, че нямам повече свобода. Но ако не можах да предложа на господин дьо Ла Мол гостоприемство, което да го осигури, то мога да препоръчам след вас на моя брат херцог д'Алансон лицето, за което вие се интересувате. Може би дори – прибави той, за да придаде по-голяма тежест на думите си, които сме подчертали, – може би дори брат ми ще измисли нещо, което ще ви позволи да запазите господин дьо Ла Мол... тук... близо до себе си... което ще бъде най-хубавото разрешение, нали, кралице?

„Чудесно, чудесно – помисли си Маргьорит, – те двамата заедно ще направят това, което нито единият, нито другият би направил сам.“

И тя отвори вратата на будоара и покани ранения да излезе, като подхвърли на Анри:

– Вие, ваше величество, ще обясните на брат ми защо толкова се интересуваме от господин дьо Ла Мол.

Анри, хванат натясно, разказа с две думи на херцог д'Алансон, наполовина протестантин от дух на противоречие, подобно на Анри, наполовина католик от благоразумие, как дьо Ла Мол пристигнал в Париж и как бил ранен, когато идвал да му донесе едно писмо от господин д'Ориак.

Когато херцогът се обърна, Ла Мол, излязъл от будоара, стоеше прав пред него.

Франсоа, като го видя така красив и така блед, следователно двойно по-привлекателен, почувствува дълбоко в душата си нов страх. И с ревността, и с честолюбието си той бе в плен на Маргьорит.

– Братко – каза тя, – този млад благородник, аз отговарям за него, ще бъде полезен на човека, който съумее да го използва. Ако вие го приемете при себе си, той ще намери във вас могъщ господар, а вие в негово лице предан служител. В тези времена трябва да си заобиколен с верни хора, братко, особено – добави тя, като сниши глас, така че само херцог д'Алансон да я чуе – когато си амбициозен и имаш нещастieto да бъдеш само трети френски принц.

Тя постави пръст на устните си, за да покаже на Франсоа, че с тези няколко откровени думи не му бе разкрила цялата си мисъл.

– Освен това – добави тя – вие може би ще сметнете, противно на Анри, че съвсем не е прилично този млад човек да живее близо до моите покои.

– Сестро – каза живо Франсоа, – господин дьо Ла Мол, ако му е удобно, може да бъде настанен само след половин час в апартамента ми, където, мисля, няма да има от какво да се страхува. Ако той ме обича и аз ще го обичам.

Франсоа лъжеше, защото дълбоко в сърцето си той вече ненавиждаше Ла Мол.

„Добре, добре... значи, не съм се излъгала – прошепна на себе си Маргьорит, която видя как наварският крал смръщи вежди. – Ах, за да ви вода единия и другия, трябва да ви вода единия чрез другия. – После, допълвайки мисълта си, каза: – Хайде, хайде, Маргьорит, много добре, би казала Анриет.“

Действително след половин час Ла Мол, сериозно поучен от Маргьорит, целуна крайчеца на роклята ѝ и се изкачи доста пъргаво за ранен по стълбата, водеща към апартамента на херцог д'Алансон.

Два-три дни изтекоха, през които доброто разбирателство между Анри и жена му като че ли все повече укрепна. Анри не бе приел публично католицизма, но се беше отказал от протестантството пред кралския духовник и присъстваше на всички утринни богослужения в Лувъра. Вечер той се запътваше демонстративно към покоите на жена си, влизаше през главния вход, разменяше няколко думи с нея, излизаше през малката тайна вратичка и се изкачваше при баронеса дьо Сов, която не бе пропуснала да го уведоми за посещението на Катерина и за безспорната опасност, която го заплашваше. Анри, осведомяван от две страни, удвояваше недоверието си към кралицата-майка, още повече, че лицето на Катерина неусетно започваше да се разведрява. Анри долови дори една сутрин по бледите ѝ устни благосклонна усмивка. Този ден след много душевни терзания той едва се реши да хапне няколко яйца, които си свари сам. И пи само вода, след като я наляха от Сена пред него.

Убийствата продължаваха, обаче започваха да стихват вече. Бяха избили толкова хугеноти, че числото им съвсем намаля. По-голямата част бяха мъртви, мнозина бяха избягали, а някои още се криеха.

От време на време силна врява се надигаше в различни части на града. Това ставаше, когато намираха някой хугенот. Екзекуцията се извършваше повече или по-малко публично в зависимост от това дали нещастникът беше притиснат на някое

място без изход, или можеше да избяга. Във втория случай радост заливаше квартала, където ставаше произшествието. Защото, вместо да се успокоят след изстребването на техните неприятели, католиците ставаха все по-жестоки и по-жестоки. И колкото по-малко жертви оставаха, толкова по-голямо настървение проявяваха те към тези нещастници.

Шарл IX много се беше пристрастил към лова на хугеноти. Когато не можеше да продължи самият той, наслаждаваше се от лова на другите. Един ден, връщайки се от игра на топка, която заедно с лова беше любимото му удоволствие, той влезе при майка си с радостно лице, последван от придворните си.

– Майко – каза той и целуна флорентинката, която, като забеляза доброто му настроение, се опита да отгатне причината. – Майко, нося ви добра новина. Смърт на всички дяволи, сега ще ви кажа нещо. Знаете ли, че знаменитият труп на негово сиятелство адмирала, който смятахме за загубен, се намери?

– Така ли? – възкликна Катерина.

– Боже мой, да! И вие като мен си бяхте помислили, че кучетата са се угощавали с него, нали, майко? Нищо подобно, моят народ, моят скъп народ, моят славен народ, е измислил нещо много по-умно: обесил е адмирала на кука в Монфокон.

P>

Отгоре надолу Гаспар повалиха, отдолу нагоре след туй го качиха.

P\$

– Е, и? – каза Катерина.

– И, скъпа майко – продължи Шарл IX, – много ми се иска да го видя, след като узнах, че е мъртъв, милият човек. Времето е хубаво, всичко ми се струва, че цъфти днес, въздухът е пълен с живот и ухания. Аз се чувствавам по-добре от когато и да било. Ако искате, майко, да отидем на коне до Монфокон.

– Бих, отишла с удоволствие, синко – каза Катерина, – ако не бях си уредила среща, която не искам да пропусна. Освен това на посещение на такъв забележителен човек като негово сиятелство адмирала трябва да поканим целия двор. Това ще бъде случай за тези, които умеят да наблюдават, да направят интересни наблюдения. Ще видим кой ще дойде и кой ще остане.

– Бога ми, имате право, майко, по-добре да отложим за утре. И така, пратете вие вашите покани и аз моите или по-добре да не каним никого. Ще съобщим само, че отиваме там. Така всеки ще бъде свободен да дойде или да не дойде. Сбогом, майко, ще отида да посвирия с ловджийския си рог.

– Вие се изтощавате, Шарл. Амброаз Паре ви го казва непрекъснато и има право. Това занятие е твърде тежко за вас.

– Ами, ами – каза Шарл. – Защо не можех да съм сигурен, че ще умра от това. Бих заровил всичко живо тук, дори Анрио, който един ден трябва да ни наследи всички, както ни уверява Нострадамус.

Катерина смръщи вежди.

– Синко, пазете се главно от неща, които изглеждат невъзможни. А междуременно грижете се за здравето си.

– Ще изсвирия само две-три мелодии, за да развеселя кучетата си, които се отегчават до смърт, горките животинки. Трябваше да ги насъскам на хугенотско месо. Това би ги забавлявало.

И Шарл IX излезе от покоите на майка си, влезе в оръжейната, откачи от стената един рог и засвири толкова силно, че би направил чест дори на самия Ролан. Необяснимо беше как от това слабо и болнаво тяло и от тези бледи устни излиза такъв мощен дъх.

Катерина действително чакаше някого, както бе казала на своя син.

Само миг след като той излезе, една от придворните ѝ пошушна нещо. Кралицата се усмихна, стана, поздрави всички, които бяха около нея, и последва придворната дама.

Флорентинецът Рьоне, с когото наварският крал същата вечер преди Вартоломеевата нощ бе разговарял така дипломатично, току-що бе влязъл в молитвената ѝ.

– Ах, вие ли сте, Рьоне? – каза Катерина. – Очаквах ви с нетърпение.

Рьоне се поклонил.

– Получихте ли вчера бележката, която ви изпратих?

– Имах тази чест.

– Направихте ли отново, както ви бях поръчала, този хороскоп, съставен от Роджиери, който така хубаво съпада с предсказанията на Нострадамус, уверяващ, че и тримата ми синове ще бъдат крале? От няколко дни нещата се измениха, Рьоне,

и аз си помислих, че може би съдбата е станала по-благоклонна.

– Ваше величество – отговори Рьоне, поклащайки глава, – вие знаете, че събитията не могат да изменят съдбата. Напротив, съдбата ръководи събитията.

– Но вие все пак повторихте жертвоприношението, нали?

– Да, ваше величество – отговори Рьоне, – защото мой пръв дълг е да ви се подчинявам.

– Е, добре, какъв е резултатът?

– Все същият, ваше величество.

– Какво? Значи, черното агне пак избляе три пъти?

– Да, ваше величество.

– Знак, че ще има три жестоки смъртни случая в моето семейство – прошепна Катерина.

– Уви.

– А после?

– После, ваше величество, във вътрешностите му, както и в предишните два случая пак имаше това странно разместване на черния дроб, което бяхме вече забелязали – черният дроб беше обърнат наопаки.

– Промяна на династията! Вечно, вечно, вечно! – простена Катерина. – Трябва да се борим, Рьоне.

Рьоне поклати глава:

– Аз вече обясних на ваше величество, че съдбата ръководи.

– Така ли мислиш? – запита Катерина.

– Да, ваше величество.

– А спомняш ли си хороскопа на Жан д'Албре?

– Да, ваше величество.

– Повтори ми го накратко, защото съм го забравила.

– *Vives honorata, morieris reformidata regina amplificabere* – каза Рьоне.

– Което, струва ми се, ще рече: „Ще живееш тачена“, а на нея й липсваше и най-необходимото дори, горката жена! „Ще умреш всяваща страх“, а ние се подигравахме с нея. „Ще бъдеш по-велика, отколкото си била като кралица“, а ето че тя умря и величието й почива в гроб, над който ние забравихме да сложим дори името й.

– Ваше величество тълкува лошо думите: *vives honorata*. Наварската кралица живя действително тачена, защото се радваше, докато живя, на обичта на децата си и на уважението на привържениците си. Обич и уважение, толкова по-чистосърдечни, защото беше бедна.

– Да – каза Катерина, – приемам това възражение, за „ти ще живееш тачена“. Но „*morieris reformidata*“, как ще го обясните?

– Как ще го обясня ли? Нищо по-лесно от това: „Ще умреш, всяваща страх“.

– Е, добре, нима умря всяваща страх?

– Разбира се, ваше величество, тя нямаше да умре, ако не всяваше страх у ваше величество. След това, „като кралица ще израснеш“ или „ще бъдеш по-велика, отколкото си била като кралица“ е също вярно, ваше величество, защото в замяна на тленната корона, тя може би сега като кралица и мъченица е получила небесна корона и освен това кой знае още какво бъдеще очаква нейните потомци на земята.

Катерина беше необикновено суеверна. Тя се изплаши може би повече от хладнокръвието на Рьоне, отколкото от вечно повтарящите се предсказания. И тъй като за нея едно затруднение винаги беше причина да премине смело към действие, тя без всякакъв друг преход освен негласната работа на мисълта си каза рязко на Рьоне:

– Пристигнаха ли парфюмите от Италия?

– Да, ваше величество.

– Изпратете ми едно ковчеже от всички видове.

– От кои?

– От последните, тези...

Катерина не довърши.

– От тези, които особено много обичаше наварската кралица? – допълни Рьоне.

– Точно така.

– Не е необходимо да ги приготвям, нали, господарке? Защото ваше величество понастоящем е така веща, както и аз.

– Мислиш ли? – запита Катерина. – Вярно, че те действуват.

– Ваше величество има ли още нещо да ми заповяда? – запита парфюмеристът.

– Не – замислено отговори Катерина. – Струва ми се, не. Ако има нещо ново

в жертвоприношенията, съобщете ми. Впрочем да оставим агнетата и да опитаме с кокошки.

– Уви, господарке, страхувам се, че дори и да изменим жертвените животни, едва ли ще изменим предсказанията.

– Направи това, което ти поръчах.

Ръоне се поклонил и излезе.

Катерина остана за миг замислена, после стана и влезе в спалнята си, където я чакаха придворните дами; тя им съобщи, че на другия ден ще отидат в Монфокон.

Вестта за тази разходка беше през цялата вечер предмет на разговори в двореца и на слухове в града. Дамите приготвиха най-елегантните си тоалети, благородниците парадните си оръжия и коне. Търговците затвориха магазинчетата и ателиетата си, а безделниците убиха тук-таме още някои хугеноти, оцелели като че ли специално за този случай, за да правят компания на трупа на адмирала.

През цялата вечер до късно през нощта се вдигаше страшна врява.

Ла Мол бе прекарал най-тъжния ден на света след три-четири също тъй тъжни дни.

Херцог д'Алансон, за да изпълни желанието на Маргьорит, го бе настанил при себе си, но оттогава той не бе я виждал и се чувствуваше като бедно изоставено дете, лишено от нежните, сърдечни и очарователни грижи на двете жени, споменът за едната от които непрекъснато го измъчваше. Беше получил новини за нея от хирурга Амброаз Паре, когото тя му бе изпратила. Но тези новини, донесени от петдесетгодишен мъж, който не знаеше или се преструваше, че не знае какъв интерес представляват за Ла Мол и най-малките подробности, отнасящи се до Маргьорит, бяха доста непълни и съвсем недостатъчни. Вярно, че Жийон бе дошла един път по свой почин, разбира се, да научи как е раненият. Това посещение му бе подействало като слънчев лъч в тъмница и Ла Мол бе останал заслепен, очаквайки непрекъснато още едно видение, което, макар че бяха изминали два дни след първото, все не идваше.

Затова, когато му донесоха новината за блестящата разходка на целия двор за следващия ден, той помоли херцог д'Алансон да му окаже честта да го придружи.

Херцогът дори не се запита дали Ла Мол е в състояние да понесе тази умора и само отговори:

– Чудесно! Дайте му един от моите коне!

Ла Мол и не искаше друго. Метр Амброаз Паре дойде както обикновено да го превърже. Ла Мол му обясни, че му е необходимо да язди и го помоли да го превърже двойно по-грижливо. Двете рани на гърдите и на рамото вече се бяха затворили и само раната в рамото още го болеше. И двете бяха тъмнорозови, както става при заздравяващи тъкани. Метр Амброаз Паре ги покри с гумирана тафта, която беше на мода по онова време за подобни случаи, и увери Ла Мол, че ако не прави много движения по време на излета, всичко ще мине благополучно.

Ла Мол беше във възторг. Въпреки известна слабост, причинена от загубата на кръв и леко виене на свят, дължащо се на същата причина, той се чувствуваше чудесно. Освен това Маргьорит сигурно щеше да участва в тази разходка. Той отново щеше да я види и като си припомняше колко добре му бе подействала Жийон, не се съмняваше, че неговата повелителка ще му подейства още по-добре.

И така, Ла Мол употреби една част от парите, които бе получил, напускайки семейството си, за да си купи най-хубавата риза от бял сатен и най-богато извезания плащ, който можа да му предложи модният шивач. Той му набави също ботуши от благоуханна кожа, каквито се носеха по това време. Донесоха му всичко сутринта, само половин час преди определеното време, така че нямаше време за забележки. Той се облече бързо, погледна се в огледалото, одобри се, среса се, напарфюмира се и остана доволен от себе си. След това се раздвижи из стаята бързо, за да се увери, че ако не се смятат силните бодечи тук-таме, душевното щастие ще притъпи телесните страдания.

Вишневият плащ, измислен от него и ушит малко по-дълъг, отколкото се носеха в момента, му седеше много добре.

Докато тази сцена ставаше в Лувъра, друга подобна можеше да се наблюдава в двореца дьо Гиз. Едър благородник с ризи коси разглеждаше пред огледало червеникавия белег, който пресичаше грозно лицето му. Той решеше и парфюмираше мустаките си, като през всичкото време мажеше тоя злополучен белег, който напук на всичките козметични средства, използвани по това време, все се явяваше въпреки тройния пласт белило и червило. Изведнъж му хрумна щастлива идея. Палещото августовско слънце обливаше с лъчите си двора. Той слезе долу с шапка в

ръка, затвори очи, вдигна лице към слънцето и поседя така десетина минути, излагайки се нарочно на огнените потоци, които струяха от небето.

След десет минути, благодарение на силното слънце, лицето на благородника стана толкова яркочервено, че сега пък белегът не беше в съответствие с останалото и изглеждаше жълт. Независимо от това нашият благородник остана много доволен от тази дъга и подсили цвета ѝ с пласт червило. След това облече великолепна дреха, която един шивач му бе донесъл, преди изобщо да е поискал.

Така нагласен, напомаден, въоръжен от главата до петите, той слезе още веднъж в двора и погали големия черен кон, който не би имал равен на себе си по хубост без белега, който бе получил подобно на своя господар през последните граждански смутове от сабята на един наемник.

Впрочем, възхитен от своя кон, както и от самия себе си, този благородник, когото нашите читатели несъмнено са познали лесно, се метна на седлото четвърт час преди другите и огласи двора на двореца дьо Гиз с цвиленето на жребеца и със собствените си ругатни, произнесени с най-различен тон, докато го обуздаваше. След миг конят, напълно укротен, гъвкав и послушен, призна законното право на своя ездач. Но тази победа не бе удържана безшумно. И може би на това именно разчиташе нашият благородник, защото шумът привлече на прозореца една дама, която смелият конеукротител поздрави с дълбок поклон, а тя в отговор му се усмихна много любезно.

Пет минути по-късно херцогиня дьо Невер извика своя домоуправител.

– Господине, – запита тя, – поднесоха ли подходяща закуска на господин граф Анибал дьо Коконас?

– Да, ваша светлост – отговори домоуправителят, – тази сутрин той яде с по-голям апетит, отколкото обикновено.

– Чудесно, господине – каза херцогинята. После се обърна към своя пръв придворен.

– Господин д'Аргюзон – каза тя, – да вървим в Лувъра и, моля ви, наглеждайте граф дьо Коконас, защото той е ранен и е слаб. За нищо на света не бих желала да му се случи нещо. Това ще предизвика подигравките на хугенотите, които го мразят заради подвизите му през славната Вартоломеева нощ.

И яхвайки на свой ред коня си, херцогиня дьо Невер се отправи сияеща към Лувъра, където беше общата среща.

Беше два часа следобед, когато върволица конници, искрящи от злато, скъпоценности и великолепни дрехи, се появи по улица Сен-Дьони, излизайки иззад ъгъла на гробището Сент-Иносан, и се спусна под слънчевите лъчи между двата реда мрачни къщи като огромно влечуго с гъвкави пръстени.

> Глава 16

> Тялото на мъртвия неприятел винаги мирише хубаво

Никоя театрална трупа, колкото и богата да би била, не би могла да даде представа за това зрелище. Копринените пищни и лъскави дрехи, завещани като великолепна мода от Франсоа I на неговите наследници, не бяха още се превърнали в тесните и мрачни дрехи, които щяха да се носят по времето на Анри III, така че костюмът на Шарл IX, може би не така разкошен, но по-елегантен, отколкото костюмите от предшестващата епоха, блестеше в съвършеното съчетание на цветовете. В наши дни няма вече с какво да се сравни подобно шествие, защото ние сме свели парадното великолепие до симетрията и униформата.

Пажове, телохранители и дребни благородници, кучета и коне вървяха отстрани или отзад, превръщайки кралското шествие в истинска армия. Зад тази армия идваше простолюдието или по-точно казано простолюдието се тълпеше от всички страни.

Простолюдието вървеше отзад, отстрани и отпред, то викаше едновременно: „Да живее“ и „Долу“, защото различаваше в шествието мнозина отrekli се калвинисти, а простолюдието е злопаметно.

Същата сутрин в присъствието на Катерина и херцог дьо Гиз Шарл IX бе заговорил, като за най-естествено нещо, пред Анри дьо Навар да отидат до бесилката на Монфокон или по-скоро до осакатеното тяло на адмирала, който бе обесен там. Първата мисъл на Анри беше да помолите да го освободите от това посещение. Точно това очакваше и Катерина. При първите думи, изразяващи неохотата му, тя размени поглед и усмивка с херцог дьо Гиз, които Анри видя, изтълкува ги правилно и внезапно се поправи:

– Всъщност защо не? Аз съм католик и трябва да направя нещо за новата си религия.

И той се обърна към Шарл IX:

– Нека ваше величество разчита на мен. Винаги съм готов да го придружа, където и да отиде той.

И той хвърли бърз поглед наоколо си, за да преброи колко вежди се смръщиха.

Така че именно него може би – сина без майка, краля без кралство, хугенота, станал католик, гледаха с най-голямо любопитство в това шествие. Продълговатото му, характерно лице, малко простонародната му външност, близостта му с по-нискостоящите от него, близост, която, стигнала до степен, почти неподобаваща за крал и дължаща се на навиците, придобити в детството му в планината, той запази до смъртта си, го отличаваха в очите на зрителите и някои от тях му подхвърляха:

– На черква, Анрио, на черква!

На това Анри отговаряше:

– Бях вчера, бях и днес, ще бъда и утре. Триста дяволи, струва ми се, че е достатъчно!

Колкото се отнася до Маргьорит, тя яздеше така изящна, свежа и елегантна, че около нея се носеше вълна от възхищение, сред която, трябва да признаем, някои комплименти се отнасяха за нейната приятелка. Херцогиня дьо Невер яздеше до нея и белият ѝ кон, сякаш горд със своя товар, разтърсваше буйно глава.

– Е, херцогиньо – запита наварската кралица. – Какво ново?

– Нищо особено, ваше величество, доколкото зная – отговори високо Анриет, а после тихо запита: – А какво стана с хугенота?

– Намерих му почти сигурно убежище – отговори Маргьорит. – А ти какво направи с великия изстребител?

– Той пожела да участва в тържеството. Язди бойния кон на херцог дьо Невер, едър като слон. Страшен ездач! Разреших му да присъства на разходката, защото мислех, че от предпазливост твоят хугенот ще остане в стаята си и по този начин няма опасност да се срещнат.

– О, боже – отговори засмяно Маргьорит, – все едно дали ще е тук, или не, мисля, че няма защо да се опасяваме. Моят хугенот е хубав младеж, но нищо повече. Гълъб, а не Ястреб. Гука, но не хапе. И знаеш ли – допълни тя с тон, който е невъзможно да се предаде, свивайки леко рамене: – Може би сме го мислили хугенот, а той всъщност да е браман и неговата религия да му забранява да пролива кръв.

– Но къде е херцог д'Алансон? – запита Анриет. – Не го виждам.

– Навярно ще ни настигне. Сутринта го боляха очите и не искаше да дойде. Но известно е, че ако не постъпи като брат си Шарл и брат си Анри, рискува да покаже привързаност към, хугенотите. Обясниха му, че кралят би могъл да си изтълкува зле неговото отсъствие, затова се реши да дойде. Но погледни нататък, там викат, сигурно той излиза през Порт-Монмартр.

– Точно така, той е, познах го – каза Анриет. – Всъщност изглежда много добре днес. От известно време много се грижи за себе си. Трябва да е влюбен. Погледни, хубаво е да си с кралска кръв. Препуска право през тълпата и всички му правят път.

– Така е – каза смеещом Маргьорит, – той ще ни изпогази, да ми прости господ. Накарайте благородниците си да отстъпят, херцогиньо, защото там виждам един, който, ако не отстъпи веднага, ще го премахнат.

– Ах, това е моят смелчага! – извика херцогинята.

Погледни, моля ти се, погледни!

Действително Коконас бе напуснал мястото си, за да се приближи до херцогиня дьо Невер, но в същия миг, когато неговият кон пресичаше околоръстния булевард, който, отделяше предградието Сен-Дьони, един конник от свитата на херцог д'Алансон, мъчейки се напразно да задържи коня си, препускащ с всичка сила, блъсна силно Коконас. Коконас се разтресе, люшна се върху огромния си кон и шапката му щеше да падне; той я задържа и се обърна побеснял от яд.

– Боже мой – възкликна Маргьорит, навеждайки се към ухото на приятелката си, – граф дьо Ла Мол!

– Този красив блед младеж? – извика херцогинята, без да може да прикрие първото си впечатление.

– Да, да, точно този, който насмалко не събори твоя пиемонтец.

– О – каза херцогинята, – сигурно ще станат страшни неща! Те се видяха и

се познаха!

Коконас действително, обръщайки се, позна Ла Мол. От изненада той изпусна юздата, защото се бе надявал, че или е убил своя стар познат, или поне го е извадил за известно време от строя. От своя страна, Ла Мол също позна Коконас и почувствува как лицето му пламва. За няколко мига, достатъчни да изразят всичките чувства, които бяха обладали тези двама мъже, те се измериха с такъв поглед, че тръпки полазиха двете жени. След това Ла Мол, оглеждайки се наоколо си и давайки си сметка, че мястото не е подходящо за обяснение, пришпори коня си и настигна херцог д'Алансон. Коконас остана още миг като истукан, сучейки нервно мустак, но като видя, че Ла Мол се отдалечава, без нищо повече да му каже, той също продължи пътя си.

– Аха – каза с презрително огорчение Маргьорит, – не съм се излъгала. О, този път е наистина прекалено!

И тя прехапа устните си до кръв.

– Той е много хубав! – каза херцогинята състрадателно.

Точно в този миг херцог д'Алансон зае мястото си зад краля и кралицата-майка, така че неговите придворни го последваха и трябваше да минат пред Маргьорит и херцогиня дьо Невер. Минавайки пред двете благородни дами, Ла Мол вдигна шапка, поздрави кралицата и остана гологлав, в очакване нейно величество да го удостои с поглед. Но Маргьорит гордо извърна глава.

Несъмнено Ла Мол прочете презрителния израз по лицето на кралицата и побледня още повече. Той дори улови гривата на коня си, за да не падне.

– О – каза Анриет на кралицата, – хайде, погледни го, жестокосърдечна, той ще припадне!

– Чудесно – каза кралицата с унищожителна усмивка, – само това ни липсваше!... Носиш ли амоняк?

Херцогиня дьо Невер се лъжеше.

Ла Мол, олюлявайки се, събра силите си, застана твърдо на коня и се присъедини към свитата на херцог д'Алансон.

Колкото повече напредваха, толкова по-ясно се очертаваше зловецият силует на бесилката, издигната и използвана за първи път от Ангеран дьо Марини. Никога тя не бе била така добре украсена, както в този час. Телохранителите и гвардейците излязоха напред и образуваха широк кръг около оградата. При тяхното приближаване гарваните, накацали по бесилката, отлетяха с отчаяно грачене.

Бесилката на Монфокон предлагаше обикновено зад колоните си убежище на кучетата, привлечени от обилната плячка, и на философстващите джебчии, които размишляваха тук върху тъжните превратности на съдбата.

Но в този ден в Монфокон не се виждаха нито кучета нито джебчии. Телохранителите и гвардейците бяха изгонили кучетата и дори гарваните, а крадците се смесиха с тълпата, за да изиграят някой от хитрите си номера, които са веселата част на занаята.

Шествието напредваше. Кралят и Катерина пристигнаха първи. После дойдоха херцог д'Анжу, херцог д'Алансон, наварският крал, херцог дьо Гиз със свитите си, нейно величество Маргьорит, херцогиня дьо Невер и всички дами; съставящи това, което наричаха летящия ескадрон на кралицата; следваха пажовете, конниците, прислугата и простолюдието – общо десет хиляди души.

На централната бесилка висеше безформена маса – черен труп, изцапан със съсирена кръв и засъхнала кал, побелял от наслоен прах. Трупът беше без глава. Затова го бяха обесили за краката. Впрочем тълпата, която винаги е много изобретателна, бе поставила на мястото на главата снопче слама, а върху нея маска, в чиято уста някой шегобиец, познаващ навиците на адмирала, бе пхнал клечка за зъби.

Мрачно и странно беше това зрелище, пред което преминаваха елегантните господа и красивите дами – като процесия, нарисувана от Гойя на фона на почернелите скелети и бесилките с дълги костеливи ръце. Колкото по-шумно бе въодушевляването на посетителите, толкова повече контрастираше то с мрачното безмълвие и студената безчувственост на тези трупове, предмет на гавра, които извикваха тръпки дори у гаврещите се.

Мнозина едва понасяха това страшно зрелище. И сред групата на отреклите се хугеноти лесно можеше да се различи по бледото лице Анри, който, колкото и да умееше да се владее, с колкото и голяма дарба да се преструва да го бе надарило небето, не можа да издържи. Той заяви, че отвратителната миризма, която изпускат всички тези човешки останки, е нетърпима и се приближи до Шарл IX, застанал до Катерина пред останките на адмирала.

– Ваше величество – каза Анри, – не ви ли се струва, че този жалък труп мирише твърде лошо, за да стоим по-дълго тук?

– Така ли мислиш, Анрио? – запита Шарл IX, чиито очи искряха от жестока радост.

– Да, ваше величество.

– Е, добре, аз пък не съм на твоето мнение... Трупът на един мъртъв неприятел мирише винаги хубаво.

– Бога ми, ваше величество – каза Таван, – вие знаехте, че ще дойдем на гости на адмирала. Трябваше да поканите вашия учител по поезия Пиер Ронсар. Той тук, на самото място, щеше да съчини епитафия за стария Гаспар.

– Това може да стане и без него, и ние самите ще я съчиним. Ето, слушайте, господа – каза Шарл IX, като помисли за миг:

P>

„Почива тук“ не бива за него да се каже –
ще бъде незаслужен, изискан текст това;
ей тука адмиралът обесен бе и даже
завързан за краката по липса на глава.

P\$

– Браво, браво! – развикаха се в един глас католиците, докато хугенотите мръщеха вежди и мълчаха.

Анри разговаряше с Маргьорит и херцогиня дьо Невер и сякаш нищо не беше чул.

– Хайде, хайде, господине – каза Катерина, която въпреки силните парфюми, които си бе сложила, едва не повърна. – Хайде, защото колкото и да е приятна една компания, човек все трябва да я напусне. Да кажем сбогом на господин адмирала и да се връщаме в Париж.

Тя кимна иронично към адмирала, сякаш се разделя с приятел, и заставайки начело на колоната, тръгна напред, докато шествието преминаваше край трупа на Колини.

Слънцето клонеше към залез.

Тълпата тръгна след техни величества, за да се наслади докрай на великолепното шествие и на подробностите му. Крадците последваха тълпата. Така че десет минути след като кралят си тръгна, никой не остана около осакатения труп на адмирала, поклян от първия полъх на вечерния вятър.

Като казваме никой, ние се лъжем. Един благородник, яхнал черен кон, който несъмнено не бе могъл да се полюбува на воля на този безформен, почернял, обезглавен труп, докато той бе удостоен от височайшето присъствие, разглеждаше с любопитство най-подробно веригите, куките, каменните стълбове, с една дума, бесилката, която явно му се струваше на него, дошлия преди няколко дни в Париж и незапознат с усъвършенстванията на столицата, като образец на всичко най-страшно и най-грозно, което човек може да измисли.

Не е необходимо да казваме на читателите, че този човек беше нашият приятел Коконас. Едно зорко женско око напразно бе обходило кавалкадата и се бе опитало да го открие.

Както вече казахме, Коконас стоеше в захлас пред произведението на Ангеран дьо Марини.

Но не само тази жена търсеше Коконас. Друг благородник, отличаващ се с бялата си сатенена дреха и с грациозно развяващото се перо, след като погледна напред и встрани, хвърли поглед и назад и видя високия силует на Коконас и на коня му, които се открояваха ярко на червеното небе под последните отблясъци на залязващото слънце.

Тогава благородникът с бялата сатенена дреха се отклони от пътя, по който вървяха всички, сви по една странична пътечка и като описа полукръг, се върна при бесилката.

Почти в същия миг дамата, в която познахме херцогиня дьо Невер, както познахме в едрия конник на черния кон Коконас, се приближи до Маргьорит и й каза:

– Ние и двете сме се излъгали, Маргьорит, защото пиемонтецът остана назад, а Ла Мол го последва.

– Дявол да го вземе – възкликна Маргьорит смеещком, – явно е, че ще стане нещо. Признавам, че няма да ми бъде неприятно да променя мнението си.

И Маргьорит се извърна и също видя маневрата на Ла Мол.

Сега беше ред на двете знатни дами да напуснат групата. Моментът беше подходящ. Всички вървяха по пътека, оградена с широки плетища, която се

изкачваше нагоре, на тридесет стъпки от бесилката. Херцогиня дьо Невер каза нещо на ухото на своя капитан. Маргьорит направи знак на Жийон и те четиримата тръгнаха по този пряк път, прикривайки се зад най-близкия храст, откъдето можеха да наблюдават сцената. Както казахме, имаше около тридесет крачки до мястото, където Коконас, възхитен и опиянен, размахваше ръце пред адмирала.

Маргьорит слезе от коня. Херцогиня дьо Невер и Жийон я последваха. Капитанът също слезе и улови юздите на четирите коня. Свежата и гъста трева предложи на трите жени място за сядане, каквото често напразно търсят принцесите. Една пролука им даваше възможност да не пропуснат и най-малката подробност.

Ла Мол завърши обхода. Той тихо застана зад Коконас и го потупа по рамото. Пиемонтецът се обърна.

– Охо! – възкликна той. – Значи, не сънувам. Вие сте още жив.

– Да, господине – отговори Ла Мол. – Да, още съм жив, не по ваша вина, но, тъй или иначе, жив съм.

– Дявол да го вземе, познах ви – поде Коконас – въпреки бледата физиономия. Вие бяхте по-румен последния път, когато се видяхме.

– И аз – каза Ла Мол – също ви познах въпреки жълтия белег, който прерязва лицето ви. Вие бяхте много по-блед, преди да ви го направя.

Коконас прехапа устни. Но очевидно, решен да продължи разговора със същия ироничен тон, каза:

– Кажете, господин дьо Ла Мол, не е ли прекалено интересно, особено за един хугенот, да гледа господин адмирала, закачен на тази желязна кука. И като си помисли човек колко преувеличават някои хора, обвинявайки ни, че сме избили дори малките хугенотчета на гърдите на майките им.

– Графе – поклони се Ла Мол, – аз вече не съм хугенот. Имам честта да бъда католик.

– А – провикна се Коконас и избухна в смях. – Вие сте се отрекли, графе? Много хитро.

– Господине – каза Ла Мол, все така сериозен и все така учтив, – аз бях дал обет да се покръстя, ако оцелея от клането.

– Графе – забеляза пиемонтецът, – това е много благороден обет и аз ви поздравявам за него. Не сте ли дали още някой друг подобен обет?

– Да, господине. Дадох още един – отговори Ла Мол, като галеше съвършено спокойно коня си.

– И какъв е той? – запита Коконас.

– Да ви закача там горе, виждате ли къде, на онова малко гвоздейче, което сякаш ви чака под господин Колини.

– Как? – извика Коконас – Така ли мислите да ме закачите, жив?

– Не, господине, след като ви промуша с шпагата си.

Коконас стана пурпурночервен, зелените му очи изпущаха искри.

– Значи така, на този гвоздей, а? – каза той подигравателно.

– Да – отговори Ла Мол, – на този гвоздей.

– Трябва да пораснете още малко, господинчо – каза Коконас.

– Нищо, ще яхна вашия кон, високи касапина на хора – отговори Ла Мол. – Аха, вие си въобразявате, скъпи ми Анибал дьо Коконас, че можете безнаказано да убивате хора под лоялния и благороден предлог, че сте сто срещу един? О, не. Непременен идва ден, когато човек си намира майстора. И мисля, че този ден е дошъл днес. С удоволствие бих пръснал грозната ви глава с един револверен изстрел, но аз се целя лошо, защото ръката ми все още трепери от раните, които подло ми нанесохте.

– Грозната ми глава? – изрева Коконас и скочи от коня. – Слизайте от коня, долу, долу, господин графе, да кръстосаме шпаги!

И той измъкна шпагата си.

– Струва ми се, че твоят хугенот каза „грозна глава“ – прошепна херцогиня дьо Невер на ухото на Маргьорит. – На теб грозен ли ти се вижда?

– Очарователен е – засмяно каза Маргьорит, – принудена съм да призная, че гневът прави господин дьо Ла Мол несправедлив, но тихо, да погледаме.

Действително Ла Мол беше слязъл от коня си толкова бавно, колкото бързо бе скочил Коконас. Той свали вишневия си плащ, сложи го на земята, измъкна шпагата си и застана в отбранителна поза.

– Ох! – простена той, протягайки ръка.

– Уф! – прошепна Коконас, изопвайки своята, защото и двамата, както си спомняме, бяха ранени в рамената и при всяко по-рязко движение ги болеше.

Сподавен смях се разнесе в храстите. Двете дами не можаха да се сдържат, като видяха как двамата воители с болезнена гримаса разтриваха ключиците си. Двата благородници, които не знаеха, че имат свидетели, чуха този смях и като се огледаха, познаха покровителките си.

Ла Мол отново застана в отбранителна поза, невъзмутим и неподвижен. А Коконас се нахвърли с шпагата с гръмко: „Дявол да го вземе!“

– А, това вече не, те наистина ще се изколят, ако не въдворим ред. Стига шеги. Хей, господа, хей! – извика Маргьорит.

– Остави ги, остави ги – прекъсна я Анриет, понеже беше виждала как се бие Коконас и се надяваше дълбоко в сърцето си, че ще се справи и с Ла Мол така, както с двамата племенници и със сина на, Меркандон.

– О, те наистина са много хубави така! – каза Маргьорит. – Погледни, като че ли дишат пламъци.

Действително двубоят, започнал с подигравки и предизвикателства, бе станал безмълвен, откакто двамата противници бяха кръстосали шпаги. И двамата не се доверяваха на силите си, и двамата при всяко по-рязко движение сподавяха болезнен трепет, предизвикан от старите рани. С втренчени, пламтящи очи, с полуотворена уста и стиснати зъби, Ла Мол нападна със ситни, твърди и устремни стъпки своя противник, който, разпознал в негово лице майстор на шпагата, отстъпваше крачка по крачка, едва-едва, но все пак отстъпваше. Така двамата достигнаха до трапа от другата страна, зад който се намираха зрителите. Там сякаш, оттеглил се само за да се приближи до дамата си, Коконас се спря и при едно по-смело нападение на Ла Мол, направи с бързината на мълния десен удар, така че в същия миг бялата сатенена дреха на Ла Мол се обагри с червено петно, което започна да се разширява.

– Смелост! – извика херцогиня дьо Невер.

– Ах, бедни Ла Мол! – възкликна скръбно Маргьорит.

Ла Мол чу този вик, отправи към кралицата поглед, пронизващ по-дълбоко сърцето от острието на шпага, направи лъжлив кръг и се хвърли напред.

Този път двете дами извикаха едновременно. Рапирата на Ла Мол прониза тялото на Коконас.

Но и двамата се задържаха на краката си, като се гледаха с отворена уста и чувстваха, че при най-малкото движение ще загубят равновесие. Накрая пиемонтецът, по-опасно ранен от своя противник, усещайки, че силите му изтичат ведно с кръвта, падна върху Ла Мол, прегръщайки го с едната си ръка, докато с другата се мъчеше да измъкне камата си. От своя страна Ла Мол събра всичките си сили, вдигна ръка и стовари дръжката на шпагата си върху челото на Коконас, който, замаян от удара, падна, но падайки, увлече и противника си, така че и двамата се търкулнаха в рова.

Тогава Маргьорит и херцогиня дьо Невер, като видяха, че макар и умиращи, те все още се мъчат да се довършат един друг, се спуснаха към тях, последвани от гвардейския капитан. Но преди да стигнат до тях, ръцете се отпуснаха, очите се затвориха и двамата противници изпуснаха шпагите си и потрепераха в последна конвулсия.

Широка локва кръв се образува около тях.

– О, храбри, храбри Ла Мол! – извика Маргьорит, неспособна да сдържа възхищението си. – Прости, хиляди пъти прости, че те подозирах в слабост. – И очите ѝ се напълниха със сълзи.

– Уви – прошепна херцогинята, – безстрашни Анибал! Кажете, кажете, ваше величество, виждали ли сте някога два по-храбри лъва? – И тя избухна в ридания.

– Бога ми, славни удари бяха – каза капитанът, като се мъчеше да спре кръвта, избликваща на вълни. – Хей, вие, елате насам! По-бързо, по-бързо, елате!

Той отправи тези думи към един човек, седнал на капрата на някаква червена каручка, който се появи във вечерния здрач, пеейки старата песен, която навярно му бе припомнило чудото в гробището Сент-Иносан.

P>

Храст глогинов, цял разцъфтял
край рекичката красива,
ти си скрит в зеленина
от една хубава лозичка дива.

Славей вдъхновен всеки ден
своята любов възпява
и гнездо в гъстака твой прави той –

верен все на теб остава.

Храст глогинов, ти разцъфти
и живеј безкрайно тука;
нека гръм и бури зли
и мъгли да не те засягат...

Р\$

– Хей! – повтори капитанът. – Елате, като ви викат. Не виждате ли, че тези благородници имат нужда от помощ!

Човекът с каручката, чиято отблъскваща външност и грубо лице бяха в странно противоречие с тихата идилична песен, спря коня, слезе и се наведе над двете тела.

– Чудесни рани – каза той, – но аз мога да правя и по-хубави.

– Кой сте вие? – запита Маргьорит, обзета неволно от ужас, който не можа да овладее.

– Ваше величество – отговори човекът, като се поклони до земята, – аз съм метр Кабош, палачът на Парижката община, и идвам да закача на тази бесилка някои приятели на адмирала.

– Чудесно, аз пък съм наварската кралица – отговори Маргьорит, – хвърлете тук труповите, поставете в каруцата покривалата на нашите коне и извозете внимателно зад нас тези двама благородници до Лувъра.

> Глава 17

> Събратът на метр Амброаз Паре

Каручката с Коконас и Ла Мол се отправи обратно към Париж, следвайки в мрака групата, която и служеше за водач. Тя спря пред Лувъра и коларят ѝ получи богато възнаграждение. Пренесоха ранените у херцог д'Алансон и изпратиха да извикат метр Амброаз Паре.

Когато той пристигна, нито единият, нито другият бяха дошли още в съзнание.

От двамата по-леко ранен беше Ла Мол. Шпагата беше минала под дясната мишница, но не бе засегнала никакъв важен орган. Колкото до Коконас, белите му дробове бяха пронизани и дъхът му излизаше от раната така, че пламъкът на свещта потрепваше.

Метр Амброаз Паре каза, че не отговаря за живота му. Херцогиня дьо Невер беше отчаяна, защото именно тя, уверена в силата, ловкостта и смелостта на пиемонтеца, беше възпряла Маргьорит да попречи на дуела. Тя с удоволствие би отнесла Коконас в двореца дьо Гиз, за да му окаже за втори път грижите, които му бе оказала първия път, но мъжът ѝ всеки момент можеше да пристигне от Рим и настаняването на този непознат в семейното огнище щеше да му се види твърде странно.

За да скрие причината за раните, Маргьорит беше наредила да отнесат двамата мъже у брат ѝ, където и без това единият беше вече настанен, като обясни, че двамата благородници са паднали от конете по време на разходката. Но истината беше разпространена от възхитения капитан, свидетел на двубоя, и скоро в двора се разнесе славата на двамата нови герои.

Лекувани от същия хирург, двамата ранени минаха през различни фази на възстановяване в зависимост от различното естество на раните им. Ла Мол, който бе по-леко засегнат, пръв дойде в съзнание. Коконас, обзет от страшна треска, се възвръщаше към живота с ужасно бълнуване.

Макар че беше в една стая с Коконас, Ла Мол, когато дойде в съзнание, не го видя, или поне с нищо не показа, че го е видял.

Коконас, напротив, щом отвори очи, се втренчи в Ла Мол и изражението му показваше, че загубената кръв никак не бе намалила настървението на този огнен темперамент.

Коконас помисли, че сънува и в съня си вижда своя враг, когото на два пъти се бе надявал, че е убил, но сънят наистина продължаваше прекалено много. След като най-напред видя Ла Мол, легнал като него, превързан като него от хирурга, той видя как Ла Мол се повдига на леглото, където самият той още беше прикован от треската, слабостта и болката, после го видя как става, разхожда се под ръка с лекаря, после с бастун и накрая тръгна съвсем сам.

Коконас, все още бълнуващ, наблюдаваше различните периоди на

възстановяването на своя противник ту с безжизнени очи, ту яростен, но винаги заплашителен.

Всичко това създаваше в пламтящото съзнание на пиемонтеца страхотна смесица от призраци и действителност. За него Ла Мол беше мъртъв, истински мъртъв, и то на два пъти, а сега сянката на същия Ла Мол лежеше в легло, подобно на неговото, после, както вече казахме, сянката стана, тръгна и – о ужас! – запъти се към неговото легло. Тази сянка, от която Коконас би желал да избяга, ако ще би в ада, тръгна право срещу него, спря се до възглавницата му и го загледа. По лицето му дори бе изписана сърдечност и състрадание, което Коконас взе за израз на пъклена подигравка.

Тогава в тази душа, по-болна може би и от тялото, се разгоря сляпа жажда за отмъщение. Коконас заживя само с една мисъл – да се сдобие с някакво оръжие, с което да пониже тялото или сянката на Ла Мол, които го тормозеха така жестоко. Дрехите му бяха поставени на един стол, после ги отнесоха, защото бяха изцапани с кръв и сметнаха, че не е хубаво да стоят до ранения, но на същия стол бяха оставили камата му, без да подозират, че скоро ще пожелае да си послужи с нея. Коконас видя камата; три ноци поред, използвайки времето, когато Ла Мол спеше, той прави опити да я достигне. Три пъти силите му изневеряваха и той изпаднаше в безсъзнание. Най-сетне четвъртата нощ достигна оръжието, улови го със сгърчените си пръсти и като простена от болка, го скри под възглавницата си.

На другия ден видя нещо невиджано: сянката на Ла Мол, който, изглежда, с всеки изминал ден си възвръщаше силите, докато той, обсебен от ужасното видение, изразходваше своите в непрестанни кроежи как да се освободи от него, сянката на Ла Мол, все по-бодра, обиколи замислено вратата, после наметна плаща си, препаса шпагата, сложи широкопола шапка, отвори вратата и излезе.

Коконас си отдъхна. Той помисли, че се е освободил от своя призрак. Два-три часа за пръв път след дуела кръвта във вените му се успокои. Един ден отсъствие на Ла Мол би върнало съзнанието на Коконас, осем дни може би биха го излекували. За нещастие Ла Мол се върна след два часа.

Това връщане подеждаше на пиемонтеца като удар с кама. И макар че Ла Мол не се върна сам, Коконас гледаше само него.

При това спътникът на Ла Мол заслужаваше да го погледне. Той беше към четиридесетгодишен мъж, нисък, набит, силен, с черни коси, които падаха почти до веждите му, и черна брада, която противно на тогавашната мода покриваше цялата долна част на лицето му; новодошлият обаче явно слабо се интересуваше от модата. Той носеше нещо като кожена риза, цялата зацапана с кафяви петна. Кървавочервени чорапи, червени панталони, груби кожени обувки, стигащи над глезените, шапка със същия цвят като чорапите и широк колан, на който висеше нож в ножница.

Тази странна личност, чието присъствие в Лувъра изглеждаше необичайно, хвърли на един стол кафявия плащ и грубо се приближи до леглото на Коконас, чиито очи като омагьосани бяха вперени в Ла Мол, макар че той стоеше настрана. Човекът погледна болния, поклати глава и каза:

- Прекалено дълго сте чакали, ваша светлост.
- Не можех да изляза по-рано – обясни Ла Мол.
- Дявол да го вземе, трябваше да изпратите да ме повикат!
- Кого?

– Ах, вярно, забравих къде се намираме. Аз казах на дамите, но те не пожелаха да ме изслушат. Ако бяха последвали моите съвети, вместо да изпълняват наставленията на това магаре Амброаз Паре, вие отдавна щяхте да можете и двамата да се забавлявате заедно или отново да се биете, ако така ви харесва. Впрочем ще видим. Вашият приятел чува ли, като му говорят?

- Не съвсем.
- Покажете си езика, ваша светлост.

Коконас се изплези на Ла Мол с такава ужасна гримаса, че неизвестният посетител поклати за втори път глава.

– О – прошепна той, – контракция на мускулите. Нямаме време за губене. Още довечера ще ви изпратя готово питие, което трябва да му дадете на три пъти през час. В полунощ, в един часа и в два часа.

- Добре.
- Но кой ще му даде лекарството?
- Аз.
- Вие?
- Да.
- Давате ли честна дума?

– Честна благородническа.
– А ако някой лекар пожелае да провери състава на лекарството...
– Ще го изсипя до последната капка.
– Давате ли ми – и за това честна благородническа дума?
– Кълна ви се.
– По кого да ви изпратя лекарството?
– По когото искате.
– Да, но моят пратеник...
– Е, какво?
– Как ще дойде до вас?
– Предвидил съм. Ще кажа, че идва от страна на господин Рьоне, парфюмериста.
– Флорентинецът, който живее на Пон Сен-Мишел ли?
– Да. Той има разрешение да влиза в Лувъра по всяко време на денонощието. Непознатият се усмихна и каза:
– Вярно. Това е най-малкото, което му дължи кралицата-майка. Разбрано, ще пратя човек от името на метр Рьоне, парфюмериста. Мисля, че веднъж мога да си позволя свободата да си послужа с името му, както твърде често той, без да има право, упражнява моята професия.
– Добре – каза Ла Мол, – разчитам на вас.
– Разчитайте.
– Колкото до възнаграждението...
– О, това ще го уредим със самия него, когато бъде на крак.
– Бъдете спокоен, смятам, че той е в състояние да ви възнагради щедро.
– Аз също мисля така. Но – добави той със странна усмивка – понеже хората, които имат работа с мен, обикновено са непризнателни, няма да се учудя, ако, веднъж оздравял, не си даде труд да си спомни за мен.
– Добре, добре – каза Ла Мол, усмихвайки се на свой ред. – В такъв случай аз съм насреща, за да му опресня паметта.
– Тогава всичко е наред. След два часа ще получите питието.
– Довиждане.
– Какво казахте?
– Довиждане.
Човекът се усмихна.
– Аз съм свикнал да казвам сбогом. И така, сбогом, господин дьо Ла Мол. След два часа ще получите питието. Нали разбрахте, ще започнете да го давате в полунощ... на три пъти... през час...
След тези думи той излезе и Ла Мол остана сам с Коконас.
Коконас бе чул целия разговор, но нищо не бе разбрал от него. До съзнанието му достигнаха безсмислени думи, звуци, които не му казваха нищо. От целия този разговор той запомни само една дума: „полунощ“.
И той продължи да следи с горящ поглед Ла Мол, който, останал в стаята, се заражда замислено. Непознатият лекар удържа думата си и в уречения час изпрати питието, което Ла Мол постави върху малък сребърен котлон. След това си легна.
Коконас си отдъхна за малко. Той се опита на свой ред да затвори очи, но трескавата му дрямка беше само продължение на бълнуването наяве. Същият призрак, който го преследваше през деня, идваше да го безпокои през нощта. През пресъхналите си клепачи той продължаваше да вижда пред себе си вечно заплашващия го Ла Мол, а един глас нашепваше в ухото му: „Полунощ, полунощ, полунощ!“
Изведнъж звънчето на часовника се събуди в нощта и отмери дванадесет удара. Коконас отвори възпалените си очи, пламтящият дъх разяждаше пресъхналите му устни. Неутолима жажда измъчваше пламтящото му гърло. Малката нощна, лампа гореше както обикновено и нейната бледа светлина извикваше хиляди танцуващи призраци пред помътения поглед на Коконас.
И тогава той видя – о, ужас! – как Ла Мол става от леглото, пристъпва из стаята като ястреб пред птицата, която омагьосва, и се отправя към него, заплашвайки го с юмрук. Коконас посегна към камата, улови дръжката и се приготви да я забие в корема на своя враг.
Ла Мол се приближаваше.
Коконас прошепна:
– А, ти ли си пак, пак ти, винаги ти. Ела, аха, заплашваш ме, сочиш ми юмрук, усмихваш се, ела, ела, ах, ти продължаваш да се приближаваш тихо, крачка по крачка, ела, ела да те убия!

И действително, придружавайки глухата закана с жест, в момента, когато Ла Мол се навеждаше над него, Коконас измъкна изпод чаршафа бляскавото острие. Но усилието, което направи пиемонтецът, за да се надигне, прекърши силите му. Протегнатата към Ла Мол ръка увисна във въздуха. Камата падна от отмалелите пръсти и агонизиращият се отпусна върху възглавницата.

– Хайде, хайде – прошепна Ла Мол, като повдигна внимателно главата му и приближи до устните му чаша, – изпийте това, бедни приятелю, защото цял горите!

Действително Ла Мол поднасяше една чаша на пиемонтеца, а неговият замъглен мозък я беше взел за заплашителен юмрук.

Но при допира с благодатното питие, което навлажни устните му и освежи гърдите му, разсъдъкът, или по-скоро инстинктът на Коконас се възвърна, той усети по цялото си тяло никога неизпитвано блаженство. Отвори прояснени очи и погледна Ла Мол, който го държеше в прегръдките си и му се усмихваше. И от тези очи, присвити доскоро от мрачна ярост, една незабележима сълза се търкулна по пламтящата буза, която жадно я попи.

– Дявол да го вземе! – прошепна Коконас, като се отпусна на възглавницата.
– Ако оцелея, господин дьо Ла Мол, вие ще бъдете мой приятел.

– Вие ще оцелеете, приятелю – каза Ла Мол, – ако изпиете три чаши като тази, която току-що ви дадох, и престанете да си въобразявате лоши неща.

След един час Ла Мол, поел ролята на болногледач и изпълняващ точно предписанията на непознатия лекар, стана за втори път, сипа втората доза от питието в чашата и я поднесе на Коконас. Този път обаче пиемонтецът, вместо да го чака с кама в ръка, го прие с отворени обятия, изгълта лекарството с наслада, после за пръв път от толкова време заспа спокойно.

Третата чаша има не по-малко чудотворно въздействие. Болният започна да диша правилно, макар че все още се задъхваше. Вцепенените му крайници се отпуснаха. Пламтящата му кожа леко се овлажни и когато на другия ден метр Амброаз Паре посети ранения, той се усмихна доволно и каза:

– Отсега нататък отговарям за живота на господин дьо Коконас. Неговото излекуване ще бъде голям успех за мен.

В резултат на тази полудраматична, полукомична сцена, но нелишена все пак от малко затрогваща поезия, като се има пред вид буйният нрав на Коконас, дружбата, започнала между двамата благородници в странноприемницата „А ла Бел-Етоал“ и насилствено прекъсната от събитията през Вартоломеевата нощ, се разгоря с нова сила и надмина скоро приятелството между Орест и Пилад, с петте удара с шпага и револверния изстрел, разпределени между двамата.

Стари и нови рани, дълбоки и леки, най-сетне бяха на оздравяване. Ла Мол, верен на своя пост на болногледач, не напусна стаята, преди Коконас да оздравее напълно. Той го повдигаше в леглото, докато слабостта го задържаше там. Помогаше му да върви, когато почна да става, положи всички грижи за него с обичайната си сърдечност и нежност и тези грижи, подпомогнати от здравето телосложение на пиемонтеца, ускориха оздравяването.

Една и съща мисъл измъчваше и двамата младежи. Всеки в трескавото си бълнуване си бе въобразил, че до него се приближава жената, която изпълва сърцето му. Но откакто бяха дошли в съзнание, нито Маргьорит, нито херцогиня дьо Невер бяха влизали в стаята. Впрочем това се разбираше от само себе си. Едната, съпруга на наварския крал, другата, снаха на херцог дьо Гиз, нима можеха пред очите на всички да проявят публична загриженост към двама обикновени благородници? Не. Така трябваше да си отговорят Ла Мол и Коконас. Но това отсъствие, което можеше да се дължи и на пълна забрава, беше много мъчително.

Капитанът, който бе присъствал на дуела, бе идвал от време на време, като че ли по свой почин, да се осведомява за двамата ранени. Жийон също бе идвала да види как са. Но Ла Мол не бе се осмелил да й заговори за Маргьорит, както Коконас не се бе осмелил да заговори за херцогиня дьо Невер на капитана.

- > Глава 18
- > Призраците

Известно време двамата младежи пазеха един от друг тайната си. Най-сетне в един ден на откровения мисълта, която ги занимаваше, сама изблизна на устните им и двамата затвърдиха приятелството си с това последно доказателство, без което няма приятелство – тоест с пълно доверие.

Те и двамата бяха безумно влюбени, единият в херцогиня, другият в кралица.

За двамата влюбени имаше нещо страшно в това почти непреодолимо разстояние, което ги отделяше от обекта на техните възжелания. И все пак надеждата е чувство, така дълбоко вкоренено в сърцето на човека, че макар и надеждите им да бяха безумни, те все пак се надяваха.

И двамата, щом се свързеха, започнаха да се грижат за лицата си. Всеки човек, дори най-равнодушният към физическите преимущества, в известни моменти води безмълвни разговори и смига съчастнически на своето огледало, след което се отдалечава от душеприказчика си почти винаги доволен от събеседването. А нашите двама млади герои не бяха от тези, на които огледалото би изказало жестоки мнения. Ла Мол, тънък, блед и елегантен, притежаваше благородна красота. Коконас, силен, добре сложен, румен, притежаваше мъжествена красота. И нещо повече дори – Коконас бе спечелил от болестта – той бе отслабнал, побледнял, така че прословутият белег, който някога го бе измъчвал с цветовете си, сходни с цветовете на дъгата, сега бе изчезнал, предвещавайки вероятно също като небесното явление дълга поредица от ясни дни и ведри нощи.

Всъщност двамата ранени все така бяха обградени с най-внимателни грижи. Всеки от тях в деня, в който стана от леглото, намери на най-близкото кресло халат, а в деня, в който можеха вече да се обличат – пълно облекло. И не само това, в джоба на дрехите им – богато натъпкана кесия, която всеки от тях запази, разбира се, за да я върне, когато му дойде времето, на непознатия покровител, който бдеше над него.

Този неизвестен покровител не можеше да бъде принцът, у когото бяха настанени, защото той не само не се бе качил нито веднъж да ги види, но дори не се бе осведомил за здравето им.

Смътна надежда тихо нашепваше на сърцето на всеки от тях, че неизвестният покровител е обичаната жена.

Затова може би ранените очакваха с невъобразимо нетърпение да излязат. Ла Мол, по-силен и по-бързо излекуван от Коконас, отдавна можеше да го стори, но някаква негласна уговорка го свързваше със съдбата на приятеля му. Решили бяха първото им излизане да бъде посветено на три посещения; на непознатия доктор, чието спасително питие бе въздействало така благодатно на пламналите гърди на Коконас; второто в дома на покойния метр Ла-Юриер, където всеки от тях бе оставил куфар и кон; и третото у флорентинеца Рьоне, известен не само като парфюмерист, но и като магьосник, който продаваше не само козметични средства и отрови, но приготвяше любовни питиета и предричаше бъдещето.

След два месеца възстановяване и затворничество този толкова очакван ден най-сетне дойде.

Казахме „затворничество“ и тази дума е най-подходяща, защото много пъти в своето нетърпение те бяха искали да ускорят излизането, но стражата, поставена на вратата им, постоянно им бе преграждала пътя и те бяха разбрали, че могат да излязат само с позволението на метр Амброаз Паре.

И ето един ден изкусният хирург прецени, че двамата болни, ако не напълно възстановени, то поне на път да оздравеят, могат да излязат. Към два часа следобед в един от тези хубави есенни дни, които понякога Париж поднася на своите учудени жители, почти примирили се вече с настъпването на зимата, двамата приятели, подкрепяйки се един друг, излязоха от Лувъра.

Ла Мол бе намерил с голямо удоволствие на едно кресло прословутия си вишнев плащ, който бе сгънал така грижливо преди дуела. Той се обяви за водач на Коконас и Коконас прие, без да възразява и дори без да разсъждава. Той знаеше, че неговият приятел го води у непознатия доктор, чието непатентовано лекарство го бе възстановило за една нощ, докато всичките лекове на метр Амброаз Паре бавно го убиваха. Беше разделил на две парите в кесията си, тоест от двеста нобли беше отделил сто за награда на неизвестния Ескулап, комуто дължеше оздравяването си. Коконас не се страхуваше от смъртта, но нямаше нищо против да живее. Затова, както се виждаше, се канеше да възнагради щедро своя спасител.

Ла Мол тръгна по улица Л'Астриус, после по голямата улица Сент-Оноре, по улица Прувел и скоро се озова на площада пред халите. Близко до старата чешма на мястото, което днес е известно под името Каро де-Ал, се издигаше осмоъгълна зидана постройка, завършваща с дървена кула с остър покрив, на чийто връх скрибуцаше ветропоказател. Тази дървена кула имаше осем отвора, пресечени всеки подобно полето на герб с нещо като дървено колело, състоящо се от два полукръга, между които в специално изрязани отвори прикlescваха главата и ръцете на осъдения или осъдените, изложени на единия, другия или няколко от осемте отвора. Тази странна постройка, която се отличаваше от всички околни сгради, се наричаше

позорен стълб.

Една безформена къща, изкорубена, изподраскана, сляпа и разкривена, с покрив, обрасъл с мъх като кожа на прокажен, беше поникнала до тази своего рода кула като гъба.

Това беше жилището на палача.

Един човек беше изложен на стълба и се плезеше срещу минаващите – един от крадците, който се бе подвизавал около бесилката в Монфокон и случайно бе заловен по време на своите подвизи.

Коконас помисли, че приятелят му го води да погледа това интересно зрелище. Той се смеси с тълпата любопитни, които отговаряха на гримасите на прикования на позорния стълб, с крясъци и дюдюкания.

Коконас беше по природа жесток и това зрелище го забавляваше. Той би желал дори вместо дюдюкания и крясъци да хвърлят камъни срещу осъдения, който беше толкова безочлив, че се плезеше на благородните господа, оказващи му честта да го погледат.

Затова, когато подвижната кула се завъртя върху основата си, за да може и другата страна на площада да се полюбува на тази гледка, и тълпата се спусна нататък, Коконас също понечи да я последва, но Ла Мол го спря, като му каза полугласно:

– Не сме дошли за това тук.

– А за какво? – запита Коконас.

– Ще видиш – отговори Ла Мол.

Двамата приятели си говореха на „ти“ след онази забележителна нощ, в която Коконас искаше да заколи Ла Мол.

И Ла Мол поведе Коконас право към малкия прозорец на къщата, долепена до кулата, на който се бе облакът един мъж.

– Аха, вие ли сте, господа? – каза човекът, като свали червената си шапка и откри гъстите си черни коси, които се спущаха чак до веждите му. – Добре дошли!

– Кой е този човек? – запита Коконас, ровейки се в спомените си, защото му се струваше, че е виждал това лице по време на треската.

– Твоят спасител, скъпи приятелю, той ти донесе в Лувъра освежителното питие, което те възстанови.

– О! – каза Коконас. – Приятелю... – И той протегна ръка на човека.

Но мъжът, вместо да подаде ръката си, се изправи и се отдръпна крачка назад.

– Господине – каза той на Коконас, – благодаря за честта, която искате да ми направите, но вероятно бихте се отказали от намерението си, ако ме познавахте.

– Бога ми – каза Коконас, – уверявам ви, че дори да сте дяволът, аз съм ваш длъжник, защото без вас щях да бъда мъртъв в този час.

– Не може да се каже, че съм точно дяволът – отговори човекът с червената шапка, – но мнозина по-скоро биха предпочели да видят дявола, отколкото мен.

– Но кой сте вие? – запита Коконас.

– Господине – отговори непознатият, – аз съм метр Кабош, парижкият палач...

– Аха! – възкликна Коконас и отдръпна ръката си.

– Нали ви казах! – забеляза метр Кабош.

– Нищо подобно, ще стисна ръката ви или дяволите да ме вземат! Подайте ми вашата!

– Наистина ли?

– Наистина, дайте си ръката.

– Ето я.

– Отворете я широко... още... по-широко... Така, добре...

И Коконас измъкна от джоба си шепата злато, пригответно за неизвестния лечител, и го постави в ръката на палача.

– Бих предпочел само вашата ръка – каза метр Кабош, поклащайки глава, – защото не ми липсва злато. А, напротив, страшно ми липсва ръка, която да стисне моята. Но здраве да е. Бог да ви благослови, благородни господине.

– Значи тъй, приятелю – каза Коконас, като погледна любопитно палача, – вие изтезавате хората, привързвате ги, въртите ги, разчеквате ги, режете глави, чупите кости, ха-ха, много ми е приятно, че се запознах с вас!

– Господине – каза метр Кабош, – аз не правя всичко това сам. Защото, както вие благородниците си имате прислужници, за да извършват това, което не ви е приятно, така и аз имам помощници, които извършват грубата работа и довършват

простолюдието. Само когато случайно имам работа с благородници, като вас и вашия приятел например, о, тогава е съвсем друго. За мен е чест да се занимавам лично с всички подробности на екзекуцията, от първата до последната, тоест от изтезанието до обезглавяването.

Коконас усети неволно във вените си хлад, сякаш груба скоба стягаше краката му, а стоманено острие докосваше гърлото му. Ла Мол, без да си дава сметка за причината, изпита същото усещане.

Но Коконас сподави това чувство, от което се срамуваше, и желаейки да се сбогува с метр Кабош с една последна шега, подхвърли:

– Добре, метр, ще си спомня думите ви, когато дойде моят ред да се кача на бесилката на Ангеран дьо Марини или върху ешафода на херцог дьо Ньомур. Тогава лично вие ще се погрижите за мен.

– Обещавам ви.

– Този път – каза Коконас – ето ви ръката ми, залог, че приемам вашето обещание.

И той протегна ръка на палача, който я докосна плахо, макар че явно гореше от желание да я стисне сърдечно.

Коконас леко пребледня само при допира, но усмивката не слезе от устните му, докато Ла Мол, чувствайки се неудобно и виждайки, че тълпата се върти ведно с кулата и се приближава към тях, го дръпна за плаща.

Коконас дълбоко в душата си също като Ла Мол беше изпълнен с желание да сложи край на тази сцена, която бе продължил поради естествената си склонност към подобни неща повече, отколкото би искал, затова кимна с глава и се отдалечи.

– Бога ми – каза Ла Мол, когато той и приятелят му стигнаха до кръста Траоар, – признай, че тук се диша по-свободно, отколкото на площада пред халите.

– Признавам – каза Коконас, – но все пак много ми е приятно, че се запознах с метр Кабош. Добре е да имаш приятели навсякъде.

– Дори и в странноприемницата „А ла Бел-Етоал“ – забеляза, смеейки се, Ла Мол.

– О, колкото се отнася до горкия метр Ла Юриер – каза Коконас, – той е мъртъв, и то стопроцентово. Видях пламъка на аркебузата, чух как изсвистя куршумът, който отекна, сякаш беше ударил камбаната на „Парижката света Богородица“. И го оставих проснат в локва кръв, която струеше от носа и от устата му. Ако предположим, че е приятел, значи, имаме един приятел на онзи свят.

Докато говореха така, двамата приятели излязоха на улица Арбр-Сек и се отправиха към странноприемницата „А ла Бел-Етоал“, чиято фирма продължаваше да скърца на същото място, предлагайки както обикновено на пътника своето гастрономическо огнище и апетитен надпис.

Коконас и Ла Мол очакваха да заварят къщата опечалена, вдовицата в траур и прислужниците с черна лента на ръката, но за най-голямо тяхно учудване завариха къщата, изпълнена с оживление, госпожа Ла Юриер, съвсем цветуща, а прислужниците по-весели от когато и да било.

– Ах, неверницата! – каза Ла Мол. – Преженила се е!

После, обръщайки се към тази нова Артемиза, той продължи:

– Госпожо, ние сме двамата благородници, познати на нещастния господин Ла Юриер. Бяхме оставили тук два коня и два кувара, които идваме да си вземем.

– Господа – отговори съдържателката, като се опита да си ги припомни, – понеже нямам честта да ви познавам, ще извикам, ако нямате нищо против, мъжа си. Грегояр, извикайте господаря!

Грегояр мина от първата кухня, която беше цяло дяволско сборище, във втората, тоест в лабораторията, където се приготвяха ястията, преценявани от метр Ла Юриер приживе като достойни да бъдат приготвени от неговите вещи ръце.

– Дявол да го вземе! – прошепна Коконас. – Направо ми е мъчно, като виждам така весела тази къща, която всъщност би трябвало да бъде тъжна. Горкият Ла Юриер!

– Той искаше да ме убие – каза Ла Мол, – но аз му го прощавам от все сърце.

Ла Мол едва беше изрекъл тези думи, когато на прага се появи един мъж с тенджерата в ръка, бъркайки с дървена лъжица лука, който пържеше в нея.

Ла Мол и Коконас извикаха изненадани.

Мъжът вдигна глава и също извика от изненада, изпусна тенджерата, а в ръката му остана само дървената лъжица.

– In nomine Patris – каза човекът, махайки лъжицата като ръсило, – et

Filii, et Spiritus sancti...

– Метр Ла Юриер! – извикаха двамата младежи.

– Господа дьо Коконас и дьо Ла Мол! – възкликна в отговор Ла Юриер.

– Значи, вие не сте мъртъв? – каза Коконас.

– Значи, вие сте живи? – изненада се съдържателят.

– Та аз ви видях, като паднахте – каза Коконас. – Чух куршума, който ви счупи нещо, не знам какво. Оставих ви легнал в канавката, а кръвта бликаше от носа, устата и от очите ви.

– Всичко това е истина като Светото евангелие, господин дьо Коконас, само че куршумът удари шлема ми и за щастие се сплеска в него. Но все пак ударът не беше много слаб и ето доказателството – добави Ла Юриер, като повдигна шапката си и показа обелената си глава. – Доказателството е, както виждате, че не ми е останал нито един косъм на главата.

Двамата приятели избухнаха в смях, гледайки комичната му глава.

– Ах, вие се смеете – каза Ла Юриер, малко успокоен. – Значи, не сте дошли с лоши намерения?

– А вие, метр Ла Юриер? Вие, изглежда, сте се излекували от войнствените си склонности?

– Да, бога ми, да, господине, и сега...

– И сега какво?...

– Сега дадох обет да не поглеждам друг огън освен огъня в моята кухня.

– Bravo – каза Коконас, – ето това се казва благоразумие. Ние оставихме във вашия обор два коня, а в стаите два куфара.

– Ах, дявол! – каза съдържателят, като се почеса по ухото.

– Какво има?

– Два коня ли казахте?

– Да, в конюшната.

– И два куфара?

– Да, в стаята.

– Само че нали... нали ме бяхте помислили за умрял?

– Точно така.

– Съгласете се, че както вие сте се излъгали, така и аз бих могъл да се излъжа.

– И считайки ни мъртви, сте се чувствували напълно свободен...

– Ах, точно така. Щом сте умрели, без да оставите завещание... – продължи Ла Юриер.

– Какво, какво?

– Аз помислих, разбира се, сгреших, добре виждам сега...

– Какво помислихте?

– Помислих, че мога да ви наследя.

– Аха! – възкликнаха двамата приятели.

– Но все пак съм страшно доволен, че вие сте живи, господа.

– И така, вие сте продали нашите коне? – запита Коконас.

– Уви! – каза Ла Юриер.

– И нашите куфари – продължи Ла Мол.

– О, куфарите не, само съдържанието им.

– Я кажи, Ла Мол – обади се Коконас, – дързък мошеник, как ти се струва?

Дали да не го изкормим?

Тази заплаха, изглежда, направи силно впечатление на Ла Юриер, който подхвърли:

– Господа, струва ми се, че нещата могат да се уредят.

– Слушай – каза Ла Мол, – аз имам най-голямо основание да се оплаквам от тебе.

– Съвсем вярно, господин графе, защото спомням си, че в момент на лудост имах дързостта да ви заплашвам.

– Да, с един куршум, който мина на два пръста от главата ми.

– Сигурен ли сте?

– Напълно.

– Щом сте сигурен, господин дьо Ла Мол – каза Ла Юриер с невинно изражение, повдигайки тенджерата, – аз съм ваш слуга и не смея да ви противореча.

– Е, добре – каза Ла Мол, – аз не искам нищо.

– Как така, ваша светлост?

– Само...

– Ах, ах! – възкликна Ла Юриер.
– Само вечеря за мен и моите приятели всеки път, когато попаднем в този квартал.
– Как? – извика Ла Юриер възхитен. – На вашите заповеди, ваша светлост, на вашите заповеди!
– И така, решено, нали?
– От сърце и душа. А вие, господин дьо Коконас – продължи съдържателят, – вие съгласен ли сте с този договор?
– Да, но и аз като моя приятел поставям едно условие.
– Какво?
– Да върнете на господин дьо Ла Мол петдесетте екю, които му дължа и които ви бях поверил.
– На мен ли, господине, кога?
– Четвърт час преди да продадете коня и куфара ми. Ла Юриер кимна, сякаш нещата му се изясниха.
– Аха, разбирам – каза той.
После се отправи към един шкаф, дръпна чекмеджето, отброи едно по едно петдесет екю и ги подаде на Ла Мол.
– Добре, господине – каза благородникът, – добре, поднесете ни омлет. Петдесетте екю са за господин Грегоар.
– О! – извика Ла Юриер. – Вие действително, благородни господа, сте принцове по сърце и можете да разчитате на мен на живот и на смърт.
– В такъв случай – каза Коконас – пригответе ни омлет, без да пестите масло й сланина. – После погледна часовника и добави: – Бога ми, Ла Мол, прав си. Имаме още три часа и по-добре да ги прекараме тук, отколкото където и да е другаде. Още повече, че ако не се лъжа, тук сме на половината път до Пон Сен-Мишел.

И двамата приятели седнаха в дъното на малката зала на същата маса, на която бяха седели през прословутата вечер на 24 август 1572 година, когато Коконас бе предложил на Ла Мол да залагат на първата любима.

Да признаем, че за чест на морала на нашите двама млади герои нито на единия, нито на другия тази вечер дори през ум не му мина да направи подобно предложение.

> Глава 19

> Жилището на метр Рьоне, парфюмерист на кралицата-майка

В епохата на нашето повествование, за да се премине от едната част на града в другата, съществуваша пет моста – едни каменни, а други дървени. При това тези пет моста бяха свързани само със Сите. Те се наричаха Пон де Мьоние, Понт-о-Шанж, Пон Нотр-Дам, Льо Пти-Пон и Пон Сен-Мишел.

На другите места, където беше необходимо съобщение, имаше плоскодънни лодки, които заместваха донякъде мостовете.

Тези пет моста бяха отрупани с къщи, както и днес е Понте-Векио във Флоренция.

Между тези пет моста, всеки от които си има своята история, ще се спрем по-специално на Пон Сен-Мишел.

Пон Сен-Мишел бе построен от камък през 1373 година и въпреки привидната си здравина едно прииждане на Сена го разруши отчасти на 31 януари 1408 година. През 1416 година той отново бе построен от дърво, но водата пак го отнесе през нощта на 16 декември 1547 година. Към 1550 година, тоест 22 години преди епохата на разказваните от нас събития, го построиха отново от дърво и макар че вече се нуждаеше от поправка, минаваше за доста здрав.

По средата на моста, точно срещу малкото островче, на което бяха изгорени тамплиерите и където днес се намира насипът на Пон-Ньоф, бе построена дъсчена къща с надвиснал покрив като клепах на огромно око. През единствения прозорец на първия етаж, над херметически затворените прозорци и врата на партера, прозираше червеникава светлина, която привличаше погледите на минувачите върху ниската широка фасада, боядисана в синьо, с богати позлатени корниз. Нещо като фриз, който разделяше партера от първия етаж, изобразяваше множество дяволи в най-смешни пози, а между фриза и прозореца на първия етаж на широка лента, синя като фасадата, беше написано:

C>

РЪОНЕ ФЛОРЕНТИНЕЦЪТ, ПАРФЮМЕРИСТ НА НЕЙНО ВЕЛИЧЕСТВО КРАЛИЦАТА-МАЙКА

С\$

Вратата на дюкянчето, както вече казахме, беше добре залостена. Но по-добре от резетата къщата бе защитена от нощни нападения от страшната репутация на собственика, така че минувачите, които пресичаха моста на това място, винаги гледаха да минат край къщите от отсрещната страна, сякаш искаха да избягнат мириса на парфюмите, достигащ до тях през стената.

Нещо повече дори. Съседите отляво и отдясно, страхувайки се, че ще се изложат от това съседство, след като метр Ръоне се настани на Пон Сен-Мишел, изоставиха и единият, и другият жилищата си, така че двете къщи до къщата на Ръоне бяха пусти и затворени. Впрочем въпреки тази самота и изоставеност закъснелите минувачи бяха виждали да избликуват през затворените капаци на пустите къщи някакви светли лъчи и уверяваха, че чували шумове, подобни на стенания, който доказваха, че някакви същества посещават двете къщи. Само не знаеха дали тези същества принадлежат на този свят или на онзи.

В резултат на това обитателите на двете къщи, до запустелите, се питаха от време на време дали няма да е по-благоразумно и те да постъпят като съседите си.

Несъмнено, като знаеше, че вдъхва ужас, метр Ръоне си позволяваше да свети и след определения час. Нито пазачът, нито стражите се осмеляваха да безпокоят човека, двойно приближен на нейно величество като съотечественик и неин парфюмерист.

Тъй като предполагаме, че читателят, поумнял от философстването на осемнадесети век, вече не вярва нито на магии, нито на магьосници, каним го да влезе с нас в това жилище, което в тази епоха на суеверие всяваше дълбок ужас.

Дюкянчето на партера е мрачно и пусто от осем часа вечер, когато се затваря, за да го отворят на другия ден, понякога много късно. Тук се продават всеки ден парфюми, кремове и козметични средства от всякакъв вид, приготвени от изкусния химик. Двама чираци му помагат в продажбата на дребно, но те не спят в къщата, а на улица Каландр. Вечер излизат малко преди да затворят дюкянчето. Сутрин се разхождат, докато го отворят.

Та, както казахме, това дюкянче на партера е тъмно и пусто.

То е широко и дълбоко и има две врати, всяка от които води към стълбище. Едното в самата стена, встрани. Другото външно, се вижда от кея, днес Ке де-з-Огюстен, и от брега, наричан сега Ке де-з-Орфевр. И двете водят в стаята на първия етаж.

Тази стая е също толкова голяма, колкото помещението в партера, само че една завеса, спусната по средата успоредно на моста, я разделя на две. В дъното на първото отделение има врата към външната стълба. На стената на второто има врата към тайната стълба. Но тази врата не се вижда, защото е скрита зад широк шкаф с резба, закрепен за нея с железни куки, който се придвижва ведно с нея. Катерина единствена заедно с Ръоне познава тайната на тази врата. През нея тя се качва и слиза. И долепила око или ухо до този шкаф, продупчен тук-там, вижда и чува всичко, което става в стаята.

Две други обикновени врати се виждат от двете страни на второто отделение. Едната води в малка стая, осветена от покрива, с голяма печка, реторти, аламбици, съдове за топене на метал вместо всякакви други мебели – това е лабораторията на алхимика. Другата води към стаичка, по-странна от всичко останало в апартаента, защото изобщо не е осветена и в нея няма нито килими, нито мебели, а само нещо като каменен олтар.

Подът се състои от каменна плоча, изпъкнала в центъра и образуваща в подножието на стената нещо като улей, водещ към фуния, през отвора на която се виждат мрачните води на Сена. На гвоздеи по стената са накачени инструменти със странна форма за пробождане и рязане. Върхът им е тънък като игла, а ръбът – остър като бръснач. Едните блестят като огледала, а другите имат матовосив или тъмносин цвят.

В един ъгъл две черни кокошки се бъхтят, вързани една за друга за краката. Тук е светилището на гадателя.

Да се върнем в средната стая, разделена на две.

В нея въвеждат обикновените посетители. Тук има египетски ибиси, мумии със златни превръзки, крокодил с раззината уста, черепи с кухи очи и разклатени зъби и прашни книги, почтително изгризани от плъхове. Тези най-разнородни предмети предизвикват у посетителя различни усещания, които пречат на мисълта да следва своя естествен ход. Зад завесата има шишенца, кутии, амфори със зловещ вид. Всичко това е осветено от две малки съвсем еднакви сребърни лампи, задигнати

сякаш от някой олтар на „Санта-Мариа-Новела“ или от черквата „Деи Серви“ във Флоренция. Благовонното масло, горящо в лампите, разпръсква жълтеникава светлина от мрачния свод, на който всяка една е закачена на три почернели синджира.

Ръоне, сам, скръстил ръце, се разхождаше във второто, отделение на средната стая, поклащайки глава. След дълго и мъчително размишление той се спря пред пясъчен часовник.

– Ах, ах – каза той, – забравих да го обърна. Пясъкът кой знае откога е изтекъл.

И поглеждайки луната, едва надничаща през черния облак, който сякаш тежеше над върха на камбанарията на „Парижката света Богородица“, той добави:

– Девет часът. Ако тя дойде, ще дойде както обикновено след час или час и половина. Така че ще има време за всичко.

В този момент от моста долетя шум. Ръоне доближи ухо до отвора на дълга тръба, другият край на която излизаше на улицата като змийска глава.

– Не – каза той, – не е нито тя, нито те. Чувам мъжки стъпки. Спират пред моята врата. Значи, идват тук.

В същия миг отекнаха три резки удара. Ръоне слезе бързо, но само долепи ухо до вратата, без да отваря.

Отекнаха същите резки удари.

– Кой е там? – запита метр Ръоне.

– Трябва ли да казваме имената си? – запита нечий глас.

– Необходимо е – отговори Ръоне.

– В такъв случай аз се наричам граф Анибал дьо Коконас – изрече същият глас.

– А аз граф Лъорак дьо Ла Мол – каза друг непознат глас.

– Почакайте, почакайте, господа, сега ще ви отворя. И Ръоне дръпна резетата, махна лостовете и отвори на двамата младежи вратата, като се задоволи след това само да я заключи. После ги въведе по външната стълба и ги покани във второто отделение.

Като влизаше, Ла Мол се прекръсти под плаща си. Той беше блед и ръката му трепереше, без да може да скрие тази слабост.

Коконас разглеждаше всичко и забелязвайки вратата към стаичката, понечи да я отвори.

– Извинете, ваша светлост – каза Ръоне строго, като постави ръка върху ръката на Коконас, – посетителите, които ми правят честта да влязат тук, могат да останат само в тази стая.

– А, това е друг въпрос – каза Коконас. – Впрочем и без това искам да седна.

И той се отпусна на един стол.

За миг настъпи дълбоко мълчание. Метр Ръоне чакаше някой от двамата младежи да заговори. През това време се чуваше свистящото дишане на Коконас, още не напълно излекуван.

– Метр Ръоне – каза Коконас, – вие сте истински чародейник. Кажете ми ще осакатея ли от раната си, искам да кажа, винаги ли така няма да ми достига дъх, та да не мога да яздя кон, да се сражавам и да ям омлети със сланина?

Ръоне доближи ухо до гърдите на Коконас и прислуша внимателно дишането му.

– Не, господин графе, вие ще оздравеете.

– Наистина ли?

– Аз ви го казвам.

– Много се радвам. Отново настъпи мълчание.

– Не бихте ли желали да узнаете още нещо, господин графе?

– Да – отговори Коконас, – и то много силно: да узная дали наистина съм влюбен.

– Вие сте влюбен – каза Ръоне.

– Откъде знаете?

– Щом ме питате.

– Дявол да го вземе, имате право. Но в кого съм влюбен?

– В тази, която сега по повод и без повод повтаря проклятието, което вие току-що казахте.

– Вярно – каза Коконас смаян. – Метр Ръоне, вие сте чародейник. Твой ред е, Ла Мол.

Ла Мол се изчерви смутено.

– Е, какво те прихваща? – каза Коконас. – Хайде, говори!

– Говорете – подкани го и флорентинецът.

– Аз, господин Рьоне – смотолеви Ла Мол, чийто глас полека-лека започна да става по-сигурен, – няма да ви питам дали съм влюбен, защото знам, че съм и не го крия. Но кажете ми, ще бъда ли обичан, защото всичко, което отначало ми даваше надежда, сега се е обърнало срещу мен.

– Вие може би не сте направили всичко, което трябва да се направи за тази цел.

– А какво може да се направи, господине, освен да се докаже с уважение и преданост на дамата на сърцето, че тя е истински и дълбоко обичана.

– Вие знаете – каза Рьоне, – че понякога тези доказателства остават незабелязани.

– Тогава какво? Значи, да се отчая.

– Не. Трябва да се обърнете към науката. В човешката природа има антипатии, които могат да се победят. И симпатии, които могат да се предизвикат съзнателно. Желязото не е магнит, но като се намагнетизира, то привлича желязото.

– Без съмнение, без съмнение – прошепна Ла Мол, – но не ми се ще да си служа с всевъзможни заклинания.

– Ако не ви се ще, не трябваше да идвате.

– Хайде, хайде – каза Коконас, – не ставай дете! Господин Рьоне, можете ли да ми покажете дявола?

– Не, господин графе.

– Жалко. Исках да му кажа две думи, пък и това щеше да насърчи Ла Мол.

– Е, добре – каза Ла Мол. – Да говорим без заобикалки. Казаха ми, че имало восъчни статуетки, изваяни, по подобие на любимата. Сигурно средство ли е това?

– Съвсем сигурно.

И това няма никак да навреди на живота или на здравето на лицето, което обичам, нали?

– Никак.

– Тогава да опитаме.

– Искаш ли аз да започна? – запита Коконас.

– Не – каза Ла Мол, – щом започнах веднъж, по-добре да отида докрай.

– Искате ли много, горещо, лудо да узнаете истината, господин дьо Ла Мол?

– запита флорентинецът.

– О – възкликна Ла Мол, – умирам от желание, господин Рьоне!

В същия миг някой леко блъсна външната врата. Толкова леко, че само Рьоне чу, защото се ослушваше.

Той доближи незабележимо ухото си до тръбата, задавайки същевременно някакъв маловажен въпрос на Ла Мол, и долови гласове, които спряха вниманието му.

– Кажете ми сега накратко какво желаете, призовете лицето, което обичате.

Ла Мол коленичи, сякаш се обръщаше към божество, а Рьоне мина в първото отделение и слезе безшумно по външната стълба. След миг леки стъпки докоснаха пода на дюкянчето.

Изправяйки се, Ла Мол видя пред себе си метр Рьоне. Флорентинецът държеше в ръка малка восъчна статуетка, посредствено изработена; тя беше с корона и с мантия.

– Все още ли искате да бъдете обичан от вашата царствена любима? – запита парфюмеристът.

– Да, дори това да ми струва живота, дори да погубя душата си – отговори Ла Мол.

– Добре – каза флорентинецът, като потопа пръстите си в една кана, пръсна няколко капки върху главата на фигурката и промърмори нещо на латински.

Ла Мол потрепери. Той разбра, че се извършва светотатство.

– Какво правите? – запита той.

– Кръщавам тази фигурка на името на Маргьорит.

– Но защо?

– За да възбудя симпатия.

Ла Мол отвори уста, за да го възпре, но един подигравателен поглед на Коконас го задържа.

Рьоне, който бе видял това движение, почака.

– За това е необходимо пълното ви съгласие – каза той.

– Продължете – отговори Ла Мол.

Рьоне написа на малка лента от червена хартия някакви кабалистични знаци, наниза книжката на стоманена игла и прободеше с иглата сърцето на статуетката.

Странно. От раната изблихна капка кръв. Той запали хартията.

Иглата се нагорещи, възсъхът около нея пресуши капчицата кръв.

– По същия начин – каза Рьоне – чрез силата на симпатията вашата любов ще прониже и ще изгори сърцето на жената, която обичате.

Коконас, който беше свободомислещ, се подсмиваше под мустак и тихо се подиграваше, но Ла Мол, влюбен и суеверен, усещаше как ледена пот оросява корените на косите му.

– А сега – каза Рьоне, – доближете устни до устните на статуетката и кажете: „Маргьорит, обичам те, ела, Маргьорит.“

Ла Мол се подчини.

В този момент някой отвори вратата на втората стая, чуха се леки стъпки. Коконас, любопитен и невярващ, измъкна камата си и страхувайки се, че ако понечи да вдигне завесата, Рьоне ще му отправи същия упрек, както когато се бе опитал да отвори вратата, разцепи с камата си дебелия плат и доближавайки се до отвора, нададе изненадан вик, на който отговориха възклицанията на две жени.

– Какво става? – запита Ла Мол и едва не изпусна възсъхната фигура, която Рьоне измъкна от ръцете му.

– Става това – отговори Коконас, – че херцогиня дьо Невер и нейно величество Маргьорит са там.

– Е, добре, неверници – каза Рьоне с мрачна усмивка, – съмнявате ли се още в силата на симпатията?

Ла Мол се вкамени, като видя своята кралица. Коконас загуби за миг присъствие на духа, познавайки херцогиня дьо Невер. Единият си представи, че чародействата на метр Рьоне са призовали сянката на Маргьорит, другият, като видя откритата врата, през която бяха влезли двата очарователни призрака скоро намери по-просто и по-материално обяснение на това чудо.

Докато Ла Мол се кръстеше и въздишаше сърцераздирателно, Коконас, който бе имал достатъчно време да си задава философски въпроси и да изпъди злия дух с помощта на ръсилото, наречено неверие, виждайки през отвора на завесата изумлението на херцогиня дьо Невер и малко саркастичната усмивка на Маргьорит, прецени, че моментът е решителен и разбирайки, че човек може да каже за приятеля си това, което не се осмелява да каже за самия себе си, вместо да се отправи към херцогиня дьо Невер, отиде при Маргьорит и коленичейки на земята, както обикновено представяха по панаирите великия Артаксеркс, се провикна с глас, на който свистенето от раната в дробовете придаваше още по-голяма мощност:

– Ваше величество, в този миг, по желание на моя приятел граф дьо Ла Мол, метр Рьоне призоваваше вашата сянка. За мое най-голямо удивление вашата сянка се появи, съпроводена от тяло, твърде скъпо за мен, което представям на моя приятел. Сянка на нейно величество наварската кралица, бихте ли казали на тялото на вашата придружителка да мине от другата страна на завесата?

Маргьорит се разсмя и направи знак на Анриет, която премина от другата страна.

– Ла Мол, приятелю мой, бъди красноречив като Демостен, като Цицерон, като господин канцлера дьо л'Оспитал и помисли, че животът ми зависи от това дали ще убедиш тялото на херцогиня дьо Невер, че аз съм нейният най-верен, най-покорен и най-предан служител.

– Но... – измърмори Ла Мол.

– Прави, каквото ти казвам, а вие, метр Рьоне, пазете някой да не ни обезпокои.

Рьоне се подчини.

– Дявол да го вземе, господине – каза Маргьорит, – вие сте умен човек, слушам ви, хайде, какво ще ми кажете?

– Ще ви кажа, ваше величество, че сянката на моя приятел, защото това е сянка, доказателство имате, тъй като тя не промълвя нито дума, ще ви кажа, че тази сянка ме умолява да използвам способността на тялото да говори ясно, за да ви кажа: „Прекрасна сянка, този така безплътен благородник Ла Мол е загубил тялото и дъха си поради вашите неумолими очи. Ако бяхте самата вие, щях да кажа на метр Рьоне да ме продъни в някоя сярна яма, вместо да държа такъв език пред дъщерята на крал Анри II, сестрата на крал Шарл IX и съпругата на наварския крал. Но сенките са лишени от каквато и да било земна гордост и не се сърдят, когато ги обичат. Затова помолете своето тяло, господарке, поне малко да обикна душата на бедния Ла Мол, най-изтерзаната душа, душа, измъчена първо от приятелството, което ѝ нанесе три рани с шпага в корема, душа, обжарена от огъня на вашите очи, огън, хиляди пъти по-изстребителен от всички пъклени огънове.“

Имайте милост към тази бедна душа, обикнете малко това, което някога беше хубавият Ла Мол, и ако сте лишена от глас, направете поне един жест, усмихнете се. Душата на моя приятел е много интелигентна и ще ви разбере. Направете нещо, дявол да го вземе, или ще понижа с шпагата си Ръоне, за да използва властта си над сенките и да принуди вашата, която вече призова тук, да направи неща, не съвсем прилични за една честна сянка, каквато ми изглеждате.“

При тази заключителна част на речта на Коконас, произнесена пред кралицата в позата на Еней, слизаш в ада, Маргьорит не можа да се въздържи да не избухне в смях и запазвайки мълчанието, което подхожда на една царствена сянка при подобен случай, тя протегна ръка на Коконас.

Той я улови внимателно и извика Ла Мол:

– Сянка на моя приятел, елате тук!

Ла Мол, изненадан и тръпнеш, се подчини.

– Добре – каза Коконас, като го улови за тила, – а сега приближете хубавото си мургаво безплътно лице към бялата безплътна ръка.

И Коконас, превръщайки в дело думите си, доближи изящната ръка до устата на Ла Мол и ги задържа за миг почтително притиснати, без ръката да направи опит да се освободи от този нежен плен. Маргьорит не бе престанала да се усмихва, но херцогиня дьо Невер не се усмихваше, все още тръпнеша от неочакваната поява на двамата благородници. Тя чувстваше как в нея нараства недоволство, как се заражда трескава ревност, защото ѝ се струваше, че Коконас не бива да изоставя собствените си работи заради чуждите.

Ла Мол видя свитите ѝ вежди, зърна заплашителната светкавица в очите ѝ и въпреки опияняващото вълнение, което го съветваше да не мърда от мястото си, той разбра опасността, заплашваща приятеля му, и отгатна какво трябва да направи, за да я отстрани.

Като се изправи и остави ръката на Маргьорит в ръката на Коконас, той улови ръката на херцогиня дьо Невер и коленичи пред нея.

– О, най-прекрасна и най-достойна за обожание между жените – каза той, – говоря за живите жени, а не за сенките (и той усмихнато погледна Маргьорит). Позволете на една душа, освободена от своята земна обвивка, да поправи отсъствието на едно тяло, цялото погълнато от материалния приятелски дълг. Граф дьо Коконас, когото вие виждате, е твърд и смел мъж, с прекрасна плът, но тленна като всяка плът: *Omni s caro fenum*. Макар че този благородник ми пее от сутрин до вечер най-умолителните литании във ваша чест, макар че вие го видяхте да раздава наляво-надясно най-страшните удари, раздавани някога във Франция, този герой, така красноречив пред една сянка, не се осмелява да говори пред една жена. Затова той се обърна към сянката на кралицата и ме натовари аз да говоря на вашето хубаво тяло, да ви кажа, че той поставя в краката ви своето сърце и своята душа и моли вашите божествени очи да го погледнат милостиво, а вашите розови и горещи пръсти да му дадат поне един знак, вашият тръпнеш, мелодичен глас да му каже тези думи, които човек никога не забравя, ах, ако не искате, той ме помоли за още нещо в случай, че не може да ви умилостиви, да го промуша за втори път с шпагата си, истинска стомана, защото шпагите имат сянка само на слънце. Той не би могъл да живее, ако вие не му позволите да живее изключително за вас.

Коконас бе произнесъл своята реч с жар и патетичност, а Ла Мол вложи в своята молба чувствителност, опияняваща убедителност и нежно смирение.

Очите на Анриет, която изслуша внимателно Ла Мол, докато той говореше, се отвърнаха от него и се спряха на Коконас, за да проверят дали изражението на лицето му е в хармония с любовната реч на неговия приятел. Изглежда, че остана доволна, защото, поруменяла, задъхана, победена, тя каза на Коконас с усмивка, която разкри два реда перли в рамка от корал:

– Вярно ли е?

– Дявол да го вземе! – възкликна Коконас, омагьосан от този поглед, изгарящ от същия огън. – Вярно е. О, да, госпожо, вярно е, кълна се във вашия живот, в моята смърт!

– Елате тогава – каза Анриет, протягайки му ръка с всеотдайност, която издаваше сладострастният ѝ поглед.

Коконас хвърли във въздуха велурената си шапка и с един скок се озова до младата жена, докато Ла Мол, извикан на свой ред с един жест от Маргьорит, смени в любовно па-дьо-катр своя приятел.

В този момент в дъното на стаята се появи Ръоне.

– Тихо – извика той с тон, който угаси целия този пламък, – тихо!

И всички чуха как някой докосна стената, как изскърца в ключалката ключ и някаква врата се раздвижи на пантите си.

– Струва ми се – каза гордо Маргьорит, – че никой няма право да влиза, докато ние сме тук!

– Дори и кралицата-майка ли? – прошепна Ръоне на ухото ѝ.

Маргьорит мигновено се спусна към външната стълба, като увлече със себе си Ла Мол. Анриет и Коконас, полупрегрънати, ги последваха и четиримата отлетяха, както отлитат при първия подозрителен шум прелестните птици, които се милват с човки на някое разцъфнало клонче.

> Глава 20

> Черните кокошки

Време беше двете двойки да изчезнат. Катерина пхна ключа в ключалката на втората врата точно когато Коконас и херцогиня дьо Невер излизаха през долния изход, така че кралицата-майка чу скърцането на стълбата под стъпките на бегълците. Тя хвърли около себе си изпитателен поглед и спирайки подозрителните си очи на Ръоне, който се кланяше прав пред нея, запита:

– Кой беше тук?

– Влюбени, които се успокоиха, след като им казах, че действително се обичат.

– Все едно – каза Катерина, като сви рамене, – има ли още някой тук?

– Никой освен ваше величество и мен.

– Направихте ли каквото ви поръчах?

– За черните кокошки ли?

– Да.

– Те са готови, ваше величество.

– Ах, защо не бяхте евреин! – промърмори Катерина.

– Аз евреин, ваше величество, защо?

– Защото тогава бихте могли да прочетете в безценните староеврейски писания за жертвоприношенията. Накарах да ми преведат едно от тях и там е казано, че евреите не са търсили предзнаменования като римляните нито в сърцето, нито в черния дроб. Те са се ръководели от разположението на мозъка и в буквите, очертани върху него от могъщата ръка на съдбата.

– Да, ваше величество, и аз съм чувал същото от един стар равин, мой приятел.

– Тези букви – продължи Катерина – са пророчески. Само че халдейските мъдреци препоръчват...

– Какво?... – попита Ръоне, виждайки, че кралицата се колебае да продължи.

– Препоръчват опитът да се извършва върху човешки мозъци, които са по-развити и по-добре се подчиняват на желанието на молителя.

– Уви – каза Ръоне, – ваше величество знае добре, че това е невъзможно.

– Ако не невъзможно, то поне мъчно – каза Катерина, – защото, ако знаехме това през Вартоломеевата нощ... Ех, Ръоне, каква богата реколта беше! При първия осъден... няма да забравя. Но докато чакаме, да опитаме в кръга на възможното. Готова ли е стаята за жертвоприношения?

– Да, ваше величество.

– Да отидем там.

Ръоне запали свещ, направена от различни вещества, чийто състав личеше по миризмата – ту тънка и остра, ту отвратителна и задушаваща. После, като светеше на Катерина, той мина пръв в стаичката.

Катерина лично избра от жертвените инструменти един синкав стоманен нож, докато Ръоне взе едната от кокошките, които шареха с неспокойните си погледи от ъгъла.

– Как ще процедираме?

– Ще се допитаме до черния дроб на едната и до мозъка на другата. Ако двата опита дадат същите резултати, ще трябва да им повярваме, особено ако резултатите се покриват с получените по-рано.

– С какво ще започнем?

– С черния дроб.

– Добре – каза Ръоне.

Той привърза кокошката върху малкия олтар за две халки, поставени от двете страни, така че животното, обърнато по гръб, можеше да се бъхти, без да се

освободи.

Катерина разпори гърдите на кокошката с един замах, кокошката нададе три крясъка и издъхна, след като дълго пърхаше.

– Пак извика три пъти – прошепна Катерина, – три знамения за смърт!

После отвори тялото.

– И черният дроб виси наляво – продължи тя, – пак наляво. Тройна смърт, последвана от падане на династията. Не ти ли се вижда ужасно това, Рьоне?

– Ваше величество, трябва да видим дали предсказанията на втората жертва ще съвпаднат с първата.

Рьоне отвърза трупа на кокошката и го хвърли в един ъгъл, после се отправи към другата, която, предчувствайки, че ще я сполети същата съдба, се опита да се измъкне, като затича из стаичката, и най-сетне, заклещена в един ъгъл, хвъркна над главата на Рьоне и изгаси магическата свещ в ръката на Катерина.

– Виждате ли, Рьоне – каза кралицата, – така ще угасне нашата династия. Смъртта ще духне над нея и тя ще изчезне от лицето на земята. А при това имам трима синове... трима синове – прошепна печално тя.

Рьоне взе от ръцете ѝ изгасената свещ и отиде да я запали в съседната стая. Когато се върна, видя, че кокошката бе напъхала глава във фунията.

– Този път – каза Катерина – ще избягна крясъците, защото ще ѝ отрежа главата с един замах.

И действително, щом вързаха кокошката, Катерина отсече главата ѝ с един замах. Но в предсмъртната конвулсия човката се отвори три пъти и се затвори завинаги.

– Виждаш ли! – възкликна Катерина ужасена. – Не можа да извика три пъти, но въздъхна три пъти. Три, винаги три! Те ще умрат и тримата. Всичките тези животни, преди да умрат, броят и крещят до три. Да видим сега какво ще ни каже главата.

Катерина разряза избледнелия гребен на птицата, отвори внимателно черепа и отделяйки го така, че да открие двете мозъчни полукълба, се помъчи да различи някаква буква в кървавите гънки на мозъчното вещество.

– Ето пак – плесна тя с ръце, – пак същото, и този път по-ясно от когато и да било. Ела и виж!

Рьоне се приближи.

– Коя е тази буква? – запита го Катерина, като му посочи едно очертание.

– „А“ – отговори Рьоне.

– Колко пъти се повтаря? Рьоне преброи и каза:

– Четири пъти.

– Е, добре, какво значи?... Да, виждам. Това означава Анри IV. О! – извика тя и хвърли ножа. – Потомството ми е прокълнато!

Ужасно беше лицето на тази преbledняла като смъртник жена, осветена от зловеща светлина, сгърчила конвулсивно окървавените си ръце.

– Той ще царува – каза тя с отчаяна въздишка, – ще царува!

– Ще царува – повтори Рьоне, потънал в дълбок размисъл.

Но скоро мрачното изражение от лицето на Катерина се заличи, сякаш озарено от мисъл, породена дълбоко в мозъка ѝ.

– Рьоне – каза тя, протягайки ръка към флорентинеца, без да вдига глава, – чувал ли си тази страшна история за един лекар от Перуза, който отровил наведнъж с един крем дъщеря си и нейния любовник?

– Да, ваше величество.

– И този любовник кой беше? – продължи Катерина все така замислена.

– Крал Владислав, ваше величество.

– А, да, вярно. Знаете ли повече подробности по тази история?

– Имам стара книга, в която се разказва за нея – отговори Рьоне.

– Е, добре, да минем в другата стая, ще ми дадете тази книга.

Двамата излязоха от стаичката и Рьоне затвори вратата.

– Ваше величество ще заповяда ли да правя нови жертвоприношения? – запита флорентинецът.

– Не, Рьоне, не. Засега съм достатъчно убедена. Ще почакаме, докато се сдобием с главата на някой осъден, и в деня на екзекуцията ще се условиш с палача да ти я даде.

Рьоне се поклони в знак на съгласие, после се приближи със свещ до лавиците, където бяха подредени книги, качи се на един стол, измъкна една и я подаде на кралицата.

Катерина я отвори.

– Какво е това? – запита тя. – „За начина да се обучават и хранят мъжки соколи, ястреби, ловджийски соколи, за да бъдат храбри и винаги готови да летят.“

– Ах, извинете, ваше величество, сбъркал съм. Това е произведение, за лова, написано от един учен, Лукоа, за знаменития Кастручо Кастракани, поставил съм тази книга до другата и понеже е със същата подвързия, излъгах се. Впрочем това е много ценна книга. От нея има само три екземпляра. Единият е запазен в библиотеката във Венеция, другият бил купен от вашия пралядо Лоренцо и подарен от Пиетро Медичи на крал Шарл VIII, когато той минал през Флоренция. А това е третият.

– Ценя тази рядка книга – каза Катерина, – но понеже нямам нужда от нея, връщам ви я.

И с дясната си ръка тя пое другата книга, а с лявата му върна първата.

Този път Рьоне не бе сбъркал. Това наистина беше желаната книга. Той слезе от стола, прелисти я и я подаде отворена.

Катерина седна до една маса. Рьоне постави пред нея магическата свещ и на светлината на синкавия ѝ пламък Катерина прочете полугласно няколко реда.

– Добре – каза тя, затваряйки книгата, – това е всичко, което исках да узная.

После стана, остави книгата на масата, като отнесе със себе си мисълта, покълнала в ума ѝ, която трябваше само да узрее.

Рьоне чакаше почитателно със свещ в ръка кралицата, която сякаш се готвеше да се оттегли, да му даде нови заповеди или да му постави нови въпроси.

Катерина направи няколко крачки с наведена глава, с пръст на уста, без да говори.

После, спирайки се внезапно пред Рьоне, тя се взря с кръглите си като на граблива птица очи в него и завита:

– Признай, че си приготвил някакво любовно питие за нея?

– За кого? – запита Рьоне и потрепера.

– За оная, дьо Сов.

– Аз ли, ваше величество! – възкликна Рьоне. – Нищо подобно!

– Нищо подобно ли?

– Кълна се в душата си!

– И все пак тук има някаква магия, защото той лудо я обича. Макар да не се слави с постоянство.

– Кой, ваше величество?

– Той, проклетият Анри, този, който ще наследи моите трима синове, този, когото един ден ще наричат Анри IV и който на всичко отгоре е син на Жан д'Албре.

И Катерина придружи последните си думи с въздишка, от която Рьоне потрепера, защото си спомни за онези знаменити ръкавици, които бе приготвил по нейна заповед за наварската кралица.

– Значи, той все още ходи при нея? – запита Рьоне.

– Да – отговори Катерина.

– Мислех, че наварският крал се е влюбил в жена си.

– Комедия, Рьоне, комедия. Не зная с каква цел, но всички са се съюзили, за да ме измамат. Дори моята дъщеря Маргьорит е против мен. Може би също се надява след смъртта на братята си да стане френска кралица.

– Да, може би – каза Рьоне замислено, отговаряйки като ехо на страшното съмнение на Катерина.

– Ще видим – каза тя.

И се отправи към вратата в дъното, смятайки очевидно, че е безполезно да излиза по тайната стълба, след като е сигурна, че е сама.

Рьоне мина пред нея и скоро двамата се озоваха в дюкянчето на парфюмериста.

– Ти ми беше обещал нови помади за ръцете и за устните, Рьоне. Ето че зимата настъпи, а ти знаеш, че кожата ми е много чувствителна към студа.

– Помислил съм вече за това, ваше величество, ще ви ги донеса утре.

– Не идвай преди девет-десет часа вечерта. Утре ще ходя на изповед.

– Добре, ваше величество, ще бъда в Лувъра в девет часа.

– Баронеса дьо Сов има красиви ръце и красиви устни – каза с безразличен тон Катерина. – Какви помади употребява тя?

– За ръцете ли?

– Да, първо за ръцете.

– Помада с хелиотроп.
– А за устните?
– За устните ще ѝ приготвя ново червило, което съм изнамерил и от което мислех да донеса утре по една кутия на ваше величество и на нея.
Катерина остана за миг замислена.
– Наистина тя е хубаво създание – продължи тя, сякаш отговаряйки на някаква своя тайна мисъл – и в тази страст на беарнеца към нея няма нищо чудно.
– И главно, тя е предана на ваше величество или поне на мен така ми се струва.

Катерина се усмихна и сви рамене.
– Нима е възможно – каза тя, – когато една жена обича, да бъде предана на другото освен на любимия си? Ти си ѝ приготвил любовно питие, Ръоне.
– Кълна ви се, че не съм, ваше величество.
– Добре, да не говорим повече за това. Покажи ми това ново червило, за което ми спомена и което трябва да направи устните ѝ още по-свежи и по-розови.
Ръоне се приближи до една полица и показа на Катерина шест сребърни кутийки с еднаква, форма, тоест кръгли, наредени една до друга.
– Ето единственото любовно питие, което тя ми поиска – каза Ръоне. – Наистина, както забеляза ваше величество, аз го приготвих специално за нея. Защото тя има такива изящни и нежни устни, че се напукват и от слънцето, и от вятъра.

Катерина отвори едната кутийка – тя съдържаше най-прелъстителния червен крем.

– Ръоне – каза кралицата-майка, – дай ми крема за ръце, ще го взема със себе си.

Ръоне се отдалечи със свещта, за да потърси в един специален шкаф крема, който бе му поискала кралицата. Но той се обърна достатъчно бързо и видя как Катерина с рязко движение взе една от кутийките и я скри под наметката си. Понеже беше вече свикнал с тези похищения на кралицата-майка, той не прояви неблагоприятното да покаже, че е забелязал нещо. Така че като ѝ подаде искания крем за ръце, завит в кесийка с лилии, той каза само:

– Заповядайте, ваше величество.

– Благодаря, Ръоне – отговори Катерина. После, след като помълча, добави:

– Занеси това червило на баронеса дьо Сов не по-рано от осем-десет дни.

Искам първа да го опитам.

И тя се нареди да излезе.

– Ваше величество желае ли да я придружа? – запита Ръоне.

– Само до моста – отговори Катерина. – Там ме чака моята свита с носилка.

Двамата излязоха. На ъгъла на улица Барийри четирима благородници на коне и носилка без герб чакаха Катерина.

Щом се върна у дома си, първата работа на Ръоне беше да преброи кутийките с червило. Една липсваше.

> Глава 21

> Апартаментът на баронеса дьо Сов

Катерина не се беше излъгала. Анри бе подновил навиците си и всяка вечер ходеше при баронеса дьо Сов. Отначало той отиваше там съвсем тайно, но постепенно подозрителността му намаля, той пренебрегна предпазливостта и Катерина скоро успя да установи, че Маргьорит само по име продължаваше да е наварска кралица, докато всъщност баронеса дьо Сов беше истинската съпруга.

Ние бяхме казали две думи в началото на нашия разказ за апартамент на баронеса дьо Сов. Но вратата, отворена от Дариол за наварския крал, се затваряше херметически зад него, така че този апартамент, сцена на тайната любов на беарнеца, всъщност ни е напълно непознат.

Той не се отличаваше от помещенията, които принцовете приготвят за гостите си в дворците, където живеят, за да им са подръка. То беше по-малко и по-неудобно от някои жилища в града. Както вече е известно, намираще се на първия етаж, почти над покоите на Анри, и вратата извеждаше към коридор, който се осветяваше от готически прозорец с малки четвъртити стъкла в оловни рамки, така че дори през най-хубавите дни на годината оттам проникваше съвсем слаба светлина. През зимата след три часа следобед трябваше да се пали лампа, която и зиме, и лете се пълнеше с еднакво количество масло, гасеше се към десет часа

вечерта и откакто беше дошла зимата, създаваше по-голяма сигурност за двамата влюбени.

Малко преддверие, тапицирано с копринена дамаска на големи жълти цветя, приемна в синьо кадифе, спалня с легло с колони и завеса от вишнев сатен, както и огледало в сребърна рамка и две картини, изобразяващи любовта на Венера и Адонис – такова беше жилището (днес бихме казали гнездото) на очарователната придворна дама на кралица Катерина Медичи.

Внимателният наблюдател би забелязал още срещу тоалетката с всичките ѝ принадлежности в един мрачен ъгъл на тази стая вратичка, водеща към своего рода молитвена, където на малък подиум беше поставено молитвено столче. В тази молитвена на стената бяха окачени сякаш за изкупление на двете митологически картини, за които вече споменахме, три или четири произведения с най-набожни сюжети. Между тези картини бяха закачени на позлатени гвоздеи дамски оръжия, защото в тази епоха на подмолни интриги жените носеха оръжие като мъжете и не рядко си служеха така ловко с него, както иде.

Тази вечер, на другия ден след описаните сцени у метр Рьоне, баронеса дьо Сов седеше на една софа в спалнята си и говореше на Анри за своите опасения и за своята любов, доказвайки му ги с предаността, която тя беше проявила през онази забележителна нощ, последвала Вартоломеевата, и която, както си спомняме, Анри беше прекарал при жена си.

Анри, от своя страна, ѝ благодареше за всичко. Баронеса дьо Сов беше очарователна тази вечер в своя прост пеньоар от батиста, Анри по-влюбен от когато и да било.

Но въпреки че Анри беше действително влюбен, той беше угрижен. От своя страна баронеса дьо Сов, която бе приела с цялото си сърце тази любов, заповядана ѝ в началото от Катерина, следеше внимателно Анри, за да разбере по очите му дали е съгласен с думите ѝ.

– Бъдете откровен, Анри – казваше баронеса дьо Сов, – когато прекарахте нощта в будоара на нейно величество наварската кралица с господин дьо Ла Мол в краката ви, не съжалявахте ли, че този достоен благородник се намира между вас и спалнята на кралицата?

– Да, съжалявах, скъпа приятелко – каза Анри, – защото знаех, че трябва непременно да мина през тази стая, за да дойда тук, където се чувствавам така добре, където съм толкова щастлив в този миг.

Баронеса дьо Сов се усмихна.

– И не сте ли се връщали там оттогава?

– Не, освен в случаите, когато съм ви казвал.

– И никога няма да отидете, без да ми кажете, нали?

– Никога.

– Ще се закълнете ли?

– Да, разбира се, ако бях още хугенот, но...

– Но какво?

– Но католическата религия, чиито догми изучавам в този момент, ми забранява да се кълна.

– Лъжец! – каза баронеса дьо Сов и поклати глава.

– Ами ако аз, Шарлот, ви запitam, вие ще отговорите ли на моите въпроси? – запита Анри.

– Разбира се – отговори младата жена. – Аз нямам какво да крия от вас.

– Добре тогава, обяснете ми един път завинаги, как така след упоритата съпротива преди моята женитба вие изведнъж станяхте по-благосклонна към мен, недодялания беарнец, смешния провинциалист, премного бедния владетел, който не може да поддържа блясъка на своята корона?

– Анри – каза Шарлот, – вие ме карате да разгадая загадката, която от три хиляди години се мъчат да открият философите от всички страни. Анри, никога не питайте една жена защо ви обича. Задоволете се с въпроса: „Обичате ли ме?“

– Обичате ли ме, Шарлот? – запита Анри.

– Обичам ви – отговори баронеса дьо Сов с очарователна усмивка, като отпусна красивата си ръка в ръката на своя любим.

Анри я задържа.

– Но – каза той, продължавайки своята мисъл защо не можем да отгатна загадката, която философите напразно търсят от три хиляди години, защо не можем да я открием поне по отношение на вас, Шарлот?

Баронеса дьо Сов поруменя.

– Вие ме обичате – продължи Анри, – следователно аз няма какво повече да

ви искам и съм най-щастливият човек на света, но вие сама знаете, на щастието винаги липсва нещо. Адам сред рая не е бил напълно щастлив и е отхапал онази злополучна ябълка, вселила в нас непреодолимото любопитство, което ни кара цял живот да тичаме подир неизвестното. Кажете ми, скъпа приятелко, за да ми помогнете да намеря това, което търся, кралица Катерина ли ви заповяда в началото да ме обичате?

– Анри – прекъсна го баронеса дьо Сов, – говорете тихо, когато споменавате кралицата-майка.

– О! – каза Анри така свободно и уверено, че дори баронеса дьо Сов се излъга. – По-рано можех да не ѝ се доверявам, на тази чудесна майка, когато още не се разбирахме, но сега, след като съм мъж на дъщеря ѝ...

– Мъж на нейно величество Маргьорит! – възкликна поруменяла от ревност Шарлот.

– Сега пък вие говорете тихо – каза Анри. – Сега, когато съм мъж на нейната дъщеря, ние сме най-добрите приятели на света. Какво искаха от мен? Струва ми се, да стана католик. Е добре, осени ме благодат и със застъпничеството на свети Вартоломей аз станах католик. И ние си живеем в семейството като добри братя, истински християни.

– А кралица Маргьорит?

– Кралица Маргьорит – каза Анри – е брънката, която ни свързва всички.

– Но вие ми казахте, Анри, че наварската кралица била великодушна към мен, защото съм проявила преданост към нея. Ако сте ми казали истината, ако великодушието, заради което аз ѝ дължа голяма признателност, е истинско, това е връзка, която лесно може да се разкъса. Вие не можете да се упоавате на нея, защото никои не вярва особено във вашата мнима близост.

– И все пак аз се упоавам на нея и от три месеца спя спокойно на тази възглавница.

– В такъв случай, Анри – извика баронеса дьо Сов, – вие сте ме лъгали и нейно величество Маргьорит е действително ваша жена.

Анри се усмихна.

– Внимавайте, Анри – каза баронеса дьо Сов, – тези ваши усмивки ме вбесяват. И макар че сте крал, от време на време ме обхваща жестоко желание да ви издера очите.

– Така – каза Анри, – ето че тази мнима близост успя да ви измами, щом има моменти, когато, макар че аз съм крал, вие искате да ми издерете очите, вярвайки, че тя съществува.

– Анри, Анри, струва ми се, че само бог знае какво мислите.

– Аз мисля, скъпа приятелко, че отначало Катерина ви е казала да ме обичате, а после вашето сърце ви е заповядало същото. И когато тези два гласа ви говорят, вие слушате само гласа на сърцето си. Сега аз също ви обичам, и то с цялата си душа. Затова, ако имах тайни, не бих ви ги доверил, за да не ви изложа, разбира се... Защото приятелството на кралицата е изменчиво. То е приятелство на тъща.

Но не това искаше да узнае Шарлот. На нея ѝ се струваше, че завесата между нея и любимия ѝ, която ставаше все по-плътна, когато тя искаше да проникне в глъбините на сърцето му, се превръщаше в истинска стена, която ги разделяше. Тя почувства как сълзи изпълниха очите ѝ при този отговор и понеже в същия миг прозвъни десет часа, каза:

– Ваше величество, вече е време да си почина. Утре трябва да се явя при кралицата-майка много рано.

– Вие ме пъдите тази вечер, скъпа приятелко!

– Анри, аз съм тъжна. А понеже съм тъжна, ще ви се сторя неприветлива; ако ви се сторя неприветлива, няма да ме обичате. Както виждате, по-добре е да си отидете.

– Добре – каза Анри, – ще си отида, щом искате, Шарлот. Само че, триста дяволи, ще ми окажете ли благоволение да присъствам на вашия тоалет?

– Ваше величество, няма ли да накарате така кралица Маргьорит да ви чака?

– Шарлот – отговори Анри сериозно, – нали се бяхме разбрали никога да не говорим за наварската кралица, а тази вечер, струва ми се, говорихме само за нея.

Баронеса дьо Сов въздъхна и седна пред тоалетката си. Анри взе един стол, дръпна го до стола на любимата си, застана на коляно върху него и се облакът на облегалката.

– Хайде – каза той, – моя малка Шарлот, искам да видя как ще се нагласите,

за да станете красива, красива за мен, каквото и да разправяте. Боже мой, колко много дреболии, парфюми, пудри, шишенца, кутийки с благовония.

– Изглеждат много – каза с въздишка Шарлот, – а всъщност са твърде малко, щом с всичките тези неща не съм намерила средство да царувам сама в сърцето на ваше величество.

– Хайде – каза Анри, – да не се задълбаваме в политика. Каква е тази малка изящна четчица? Да не би да е за веждите на моя олимпийски Юпитер?

– Да, ваше величество – отговори усмихнато баронеса дьо Сов, – вие отгатнахте от пръв поглед.

– А това малко гребло от слонова кост?

– То е, за да се разделят на път косите.

– А тази прелестна сребърна кутийка с гравирани капак?

– О, изпрати ми я Ръоне, ваше величество. Това е едно знаменито червило, което той ми обещава от много време, за да станат по-гладки устните ми, които ваше величество има добрината понякога да намира така нежни.

И Анри, сякаш за да потвърди думите на очарователната жена, чието чело се проявяваше, щом стъпеше на терена на кокетството, притисна устни до устните на баронесата, както тя ги разглеждаше внимателно в огледалото си.

Шарлот протегна ръка към кутията, за която стана дума, без съмнение за да покаже на Анри как се употребява това червило, но и двамата влюбени трепнаха от рязко почукване на вратата на преддверието.

– Госпожо, някой чука – каза Дариол, поглеждайки през завесата.

– Иди да видиш кой е и се върни да ми кажеш – нареди баронеса дьо Сов.

Анри и Шарлот се изгледаха с безпокойство и той вече мислеше да се оттегли в молитвената, където неведнъж бе намирал убежище, когато Дариол се върна.

– Госпожо – каза тя, – търси ви метр Ръоне, парфюмеристът.

При това име Анри смръщи вежди и неволно сви устни.

– Искате ли да откажа да го приема? – запита Шарлот.

– Не – каза Анри, – метр Ръоне не прави нищо, без да го е обмислил предварително. Щом идва у вас, има някаква сериозна причина.

– Тогава искате ли да се скриете?

– Няма защо – каза Анри, – тъй като метр Ръоне знае всичко; той знае, че аз съм тук.

– Може би на ваше величество ще е неприятно присъствието на този човек?

– На мен ли? – запита Анри, като направи усилие да се овладее, но въпреки голямото си самообладание не успя напълно да се прикрие. – На мен ли, нищо подобно. Ние бяхме твърде хладни един към друг, това е вярно, но след Вартоломеевата нощ се помирихме.

– Поканете го да влезе – каза баронеса дьо Сов на Дариол.

Миг след това се появи Ръоне и с един поглед обхвана цялата стая.

Баронеса дьо Сов стоеше все още пред тоалетката си.

Анри отново бе заел мястото си на софата.

Шарлот седеше на светло, Анри в сянка.

– Баронесо – каза Ръоне с учтива фамилиарност, – идвам да ви се извиня.

– За какво, Ръоне? – запита баронеса дьо Сов с онова снизхождение, което хубавите жени проявяват към доставчиците, които ги заобикалят и се стараят да ги направят по-красиви.

– Защото толкова отдавна ви бях обещал да направя нещо за тези хубави устни, а...

– А изпълнихте обещанието си едва днес, затова ли? – запита Шарлот.

– Днес ли?

– Да, едва днес, и то дори тази вечер получих кутийката, която сте ми изпратили.

– Ах, вярно – каза Ръоне, като погледна със странно изражение малката кутийка с червилото, която стоеше на тоалетката на баронеса дьо Сов и беше напълно подобна на кутийките в дюкянчето му.

– Правилно съм отгатнал – прошепна той. – Изпробвахте ли го вече?

– Не още. Тъкмо се канех да го опитам, когато дойдохте.

Лицето на Ръоне доби угрижено изражение, което не убягна на Анри; на него впрочем малко неща му убягваха.

– Какво става с вас, Ръоне? – запита кралят.

– С мен ли, ваше величество? Нищо – отговори парфюмеристът. – Чакам смирено ваше величество да ми каже нещо, преди да освободя от присъствието си баронесата.

– Хайде де – каза Анри усмихнат, – нима има нужда да ви уверявам, че винаги ви виждам с удоволствие.

Ръоне се огледа наоколо си, обиколи стаята, сякаш да изследва с очи и уши вратите и завесите, после се спря така, че да вижда едновременно баронеса дьо Сов и Анри, и каза:

– Не зная.

Анри отгатна благодарение на този забележителен инстинкт, който подобно на шесто чувство го бе водил през цялата първа половина на живота му сред заобикалящите го опасности, че в този момент се извършва някаква странна борба в главата на парфюмериста и се обърна към него, оставайки все още в сянка, докато лицето на флорентинеца беше осветено.

– Вие в този час тук, Ръоне?

– Да не би да съм имал нещастieto да попреча на ваше величество? – отговори парфюмеристът, отстъпвайки.

– Не, само желая да узная едно нещо.

– Какво, господарю?

– Очаквахте ли, че ще ме намерите тук?

– Сигурен бях.

– Значи, сте ме търсили.

– Най-малкото щастлив съм, че ви срещнах.

– Имате да ми казвате нещо – настоя Анри.

– Може би, господарю – отговори Ръоне.

Шарлот поруменя, тя се страхуваше да не би парфюмеристът да разкрие причините за предишното ѝ поведение към Анри. Престори се, че заета с тоалета си, не е чула нищо и прекъсвайки разговора, възкликна, като отвори кутийката с червилото.

– Ах, наистина, Ръоне, вие сте чудесен! Това червило е с прекрасен цвят и понеже вие сте тук, ще ви направя честта да опитам пред вас вашето ново производство.

И тя взе кутийката в една ръка, а с другата докосна с върха на пръста си карминовия крем, канейки се да го размаже на устните си.

Ръоне потрепера.

Баронесата се усмихна и доближи червилото до устата си.

Ръоне пребледня.

Анри, все така в сянката, но със зорки и блеснали очи, не изпусна нито нейното движение, нито неговия трепет.

Ръката на Шарлот беше вече съвсем близо до устните ѝ, но Ръоне я улови тъкмо когато и Анри стана, за да направи същото.

Наварският крал се отпусна безшумно на софата.

– Един миг, баронесо – каза Ръоне с принудена усмивка, – не бива да употребявате това червило без някои специални упътвания.

– И кой ще ми даде тези упътвания?

– Аз.

– Кога?

– Веднага щом свърша това, което имам да казвам на негово величество наварския крал.

Шарлот разтвори широко очи, без да разбира нищо от този своето рода тайнствен език, който се говореше пред нея, и остана така с кутийката в ръка, загледана в своя пръст, обагрен от карминовия крем.

Анри стана и воден от една мисъл, която както всички мисли на младия крал имаше двойно значение – едното повърхностно, другото дълбоко, – се приближи до Шарлот, улови пръста ѝ и както беше обагрен от червилото, понечи да го целуне.

– Един момент – извика бързо Ръоне. – Един момент! Благоволете, баронесо, да измиете красивите си ръце с неаполски сапун, който забравих да ви изпратя с червилото и който имам честта да ви донеса собственоръчно.

И изваждайки един зеленикав сапун, той го сложи в позлатено тасче, наля вода, коленичи и го поднесе на баронеса дьо Сов.

– Наистина, метр Ръоне, вече не мога да ви позная – каза Анри. – Вие сте така галантен, че слагате, в джоба си всички дворцови ухажори.

– О, какъв чуден аромат! – възкликна Шарлот, търкайки хубавите си ръце в седефената пяна, която се бе образувала от благоуханния сапун.

Ръоне изпълни докрай кавалерските си задължения. Той поднесе кърпа от фино холандско платно и баронеса дьо Сов си изтри ръцете.

– А сега вече можете да я целунете, господарю – каза флорентинецът на

Анри.

Шарлот подаде ръка на Анри, той я целуна и докато тя се полуизвърна, за да чуе какво ще каже Рьоне, наварският крал се върна на мястото си, по-убеден от когато и да било, че нещо необикновено става в душата на парфюмериста.

– Е? – запита Шарлот.

Флорентинецът сякаш събра всичката си решителност и се обърна към Анри.

> Глава 22

> „Господарю, вие ще станете крал“

– Господарю – каза Рьоне на Анри, – искам да ви кажа нещо, което ме занимава от дълго време.

– За парфюми ли се отнася? – запита Анри усмихнат.

– Да, господарю... за парфюми – отговори Рьоне с двусмислено изражение.

– Говорете, слушам ви. Този въпрос винаги ме е интересувал.

Рьоне погледна Анри и се опита да прочете през думите непроницаемата му мисъл. Но виждайки, че е напълно безполезно, продължи:

– Един от моите приятели, господарю, пристигна от Флоренция. Той се занимава много с астрология.

– Да – прекъсна го Анри, – знам, че това е страст на флорентинците.

– Заедно с първите световни учени той е направил хороскопи на най-важните личности в Европа.

– Аха! – каза Анри.

– И тъй като династията на Бурбоните влиза в тяхното число, защото произхожда от граф дьо Клермон, петия син на Луи IX, ваше величество се досеща, че и той, не е бил забравен.

Анри започна да слуша по-внимателно.

– И вие помните ли този хороскоп? – усмихна се наварският крал, мъчейки се да изглежда безразличен.

– О – поде Рьоне, като поклати глава, – вашият хороскоп не е от тези, които се забравят.

– Наистина ли? – запита Анри иронично.

– Да, господарю. Според предсказанията на този хороскоп на ваше величество е присъдена най-блестяща съдба.

Очите на младия владетел неволно проблеснаха, но почти тутакси станаха безизразни.

– Всички тези италиански оракули са ласкатели – каза Анри, – а който ласкае, лъже. Не ми ли предсказаха, че ще командвам армии?

И той избухна в смях. Но ако Рьоне не беше толкова зает със себе си, щеше да почувствува принудеността на този смях.

– Господарю – каза хладно Рьоне, – хороскопът предвещава нещо по-хубаво.

– Да не би да предвещава, че застанал начело на тези армии, ще спечеля сражения?

– Нещо по-хубаво, господарю.

– Какво – каза Анри, – може би ме виждате завоевател?

– Господарю, вие ще станете крал.

– Е, триста дяволи! – възкликна Анри, сдържайки силното си вълнение. –

Нима вече не съм?

– Господарю, моят приятел знае какво обещава. Вие не само ще станете крал, но и ще царувате.

– В такъв случай – каза Анри насмешливо – вашият приятел сигурно има нужда от десет златни еку, нали, Рьоне? Защото толкова пророчество е много смело, особено в тия опасни времена. Вижте, Рьоне, понеже не съм богат, ще дам пет еку веднага на вашия приятел, а останалите пет, когато пророчеството се сбъдне.

– Ваше величество – намеси се баронеса дьо Сов, – не забравяйте, че вече сте задължен към Дариол. Не прекалявайте с обещанията.

– Баронесо – каза Анри, – когато този момент настъпи, надявам се, че всички ще се отнасят към мен като към крал. И всеки ще бъде доволен, ако аз удържа поне половината от обещанията си.

– Господарю – каза Рьоне, – продължавам.

– О, значи, това не е всичко – изненада се Анри, – добре. Ако стана император, давам двойно.

– Господарю, моят приятел дойде от Флоренция с този хороскоп. Той го

направи отново в Париж, пак получи същия резултат и ми повери една тайна.

– Тайна, която интересува негово величество? – запита живо Шарлот.

– Поне така смятам – каза флорентинецът.

„Той търси думите си – помисли Анри, без да подпомогне с нищо Ръоне. – Изглежда, че му е трудно да изрази мисълта си.“

– Хайде, говорете – подкани го баронеса дьо Сов, – за какво се отнася?

– Отнася се – каза флорентинецът, претегляйки всяка своя дума, – отнася се за всички тези слухове за отравяне, които се носеха напоследък в двора.

Леко издуване на ноздрите на наварския крал единствено издаде нарасналото му внимание при този внезапен обрат на разговора.

– И вашият приятел флорентинецът – каза Анри, – знае нещо за тези отравяния?

– Да, господарю.

– Как ми поверявате тайна, която не е ваша, Ръоне, и при това толкова важна тайна? – запита Анри в възможно най-естествен тон.

– Този мой приятел желае да получи съвет от ваше величество.

– От мен?

– Какво чудно има в това, господарю! Припомнете, си стария воин от Акциум, който поискал съвет за един процес от Август.

– Август е бил адвокат, Ръоне, а аз не съм.

– Господарю, когато моят приятел ми повери тази тайна, ваше величество все още принадлежеше към калвинистката партия, на която вие бяхте пръв предводител, а принц дьо Конде – втори.

– И после? – запита Анри.

– Този приятел се надяваше, че вие ще използвате голямото си влияние над принц дьо Конде, за да не се отнася той така неприязнено към него.

– Обяснете ми всичко това, Ръоне, ако искате да ви разбере – каза Анри, без лицето или гласът му да се изменят.

– Ваше величество ще разбере всичко още от първата дума. Този мой приятел знае всички подробности по опита да бъде отровен принц дьо Конде.

– Как, нима са се опитали да отровят принц дьо Конде? – запита Анри с престорено учудване. – Наистина ли? И кога е станало това?

Ръоне погледна втренчено краля и отговори:

– Преди една седмица, ваше величество.

– Някой враг ли? – запита кралят.

– Да – отговори Ръоне, – един враг, когото ваше величество познава и който познава ваше величество.

– Всъщност – каза Анри – струва ми се, че чух за това, но не зная подробностите, които вашият приятел, както казвате, иска да ми разкрие.

– Е, добре, изпратили едно шишенце с благоухания на принц дьо Конде, но за щастие лекарят му се намирал там, когато му го донесли. Той го взел от ръцете на пратеника и помирил, за да опита мирозмата и въздействието ѝ. Два дни по-късно гангренозно възпаление по лицето, кръвотечение и страшна рана били наградата за неговата преданост или резултатът от неговата непредпазливост.

– За нещастие – каза Анри – аз вече съм наполовина католик. И съм изгубил всякакво влияние над принц дьо Конде; така че вашият приятел е сгрешил, като се обръща към мене.

– Ваше величество може да бъде полезен на моя приятел не само с влиянието, което има пред принц дьо Конде, но още повече пред принц де Порсиан, брат на онзи, който беше отровен.

– Знаете ли, Ръоне – каза Шарлот, – от вашите истории тръпки ме побиват. Това ходатайство е неуместно. Късно е вече и вашите приказки са зловещи. Всъщност парфюмите ви струват много повече.

И Шарлот протегна отново ръка към кутийката с червилото.

– Баронесо – каза Ръоне, – преди да опитате това червило, чуйте какви жестоки последици могат да извлекат злодеите.

– Решително, Ръоне – каза баронесата, – тази вечер вие сте страшен!

Анри смръщи вежди, но разбра, че Ръоне преследва някаква цел, която още не му беше ясна, и реши да изведе докрай този разговор, който събуждаше в сърцето му мъчителни спомени.

– Значи – поде той, – на вас ви са известни подробности по отравянето на принц де Порсиан?

– Да – отговори Ръоне. – Всички знаеха, че той оставя запалена лампа до леглото си всяка вечер. Сложиха отрова в маслото и той се задуши.

Анри сгърчи влажните си от пот пръсти.

– Ще излезе – прошепна той, – че този, когото вие наричате ваш приятел, не само знае подробностите по това отравяне, но познава и отровителя.

– Да. Затова той искаше да узнае от вас дали имате влияние пред живия принц де Порсиан, та да го накарате да прости на убиеца за смъртта на неговия брат.

– За съжаление – отговори Анри – аз все още съм наполовина хугенот и нямам никакво влияние над принц де Порсиан. Така че вашият приятел греши, като се обръща към мен.

– А какво ли мислят по този въпрос принц дьо Конде и принц де Порсиан?

– Отде да зная какво мислят, Рьоне? Доколкото ми е известно, бог не ми е дал привилегията да чета в сърцата им.

– Ваше величество може да запита сам себе си – каза флорентинецът спокойно. – Нима в живота на ваше величество няма някое мрачно събитие, при което да покажете снизхождение и колкото и да е мъчително, да проявите великодушие?

Той произнесе тия думи с такъв тон, че дори Шарлот потрепера. Това беше толкова пряк, толкова осезателен намек, че младата жена се обърна, за да скрие червенината си и да избегне погледа на Анри.

Наварският крал направи върховно усилие над себе си; челото му, смръщено заплашително, докато флорентинецът говореше, се проясни и като скри благородната синовна скръб, която притискаше сърцето му, зад общи приказки, той каза:

– Мрачно събитие в моя живот ли? Не, Рьоне, не си спомням. От моята младост са останали лудории и безгрижие, примесени с малко или повече неизбежни жестокости, наложени на всички ни от природните изисквания и божите изпитания.

Рьоне на свой ред се овладя, гледайки внимателно ту Анри, ту Шарлот, сякаш искаше да предизвика единия и да задържи другия. Защото Шарлот, за да прикрие смущението, което предизвикваше в нея този разговор, се бе обърнала към тоалетката си и отново бе протегнала ръка към кутийката с червилото.

– В края на краищата, ваше величество, ако вие бяхте брат на принц де Порсиан или син на принц дьо Конде и ако бяха отровили брат ви или убили баща ви...

Шарлот изписка леко и отново приближи червилото до устните си. Рьоне видя това движение, но този път не я спря нито с дума, нито с жест, а само възкликна:

– В името на небето, отговорете, господарю! Ако бяхте на тяхно място, какво щяхте да направите?

Анри събра мислите си, изтри с трепереща ръка челото си, оросено от няколко капки студена пот, и като се изправи в целия си ръст, отговори, докато Рьоне и Шарлот сдържах дори дъха си.

– Ако аз бях на тяхно място и бях сигурен, че ще стана крал, тоест представител на бога на земята, бих постъпил като бог. Бих простил.

– Баронесо – извика Рьоне, като издърпа червилото от ръката на Шарлот, – баронесо, върнете ми тази кутия! Виждам, че помощникът ми е сбъркал и ви е донесъл друга. Утре ще ви изпратя вашата.

> Глава 23

> Новият католик

На другия ден имаше лов с хрътки в гората Сен-Жермен.

Анри беше заповядал да оседлаят и да обзядят за осем часа сутринта един малък беарнски кон, който смяташе да даде на баронеса дьо Сов, но първо искаше сам да го опита. В осем без четвърт конят беше готов. Точно в осем Анри слезе.

Въпреки дребния си ръст конят беше наперен и буен, изпъваше шия и риеше с копита двора. Беше студено и тънка поледица покриваше земята.

Анри се нагани да прекоси двора, за да премине откъм страната на конюшните, където го чакаха конят и конярят. Когато минаваше край един швейцарец, застанал на пост до вратата, войникът му отдаде чест и каза:

– Бог да пази негово величество наварския крал.

При това пожелание и особено при звука на този глас, който го поразил, беарнецът потрепера. Той се обърна и отстъпи назад.

– Дьо Муи! – прошепна той.

– Да, ваше величество, дьо Муи.

– Какво правите тук?

- Търся ви.
- Какво искате от мен?
- Трябва да говоря на ваше величество.
- Нещастнико – каза кралят, като се приближи до него, – не знаеш ли, че рискуваш главата си?
- Зная.
- Е, тогава?
- Е тогава, ето ме.

Анри леко побледня, защото разбра, че опасността, заплашваща младия човек, заплашва и него. Той се огледа неспокойно наоколо си и отстъпи за втори път, но не така бързо както първия.

Беше забелязал херцог д'Алансон на един прозорец.

Изменяйки веднага държането си, Анри взе мускетона от ръцете на дьо Муи, който, както казахме, беше на пост, и правейки се, че го разглежда, каза:

– Дьо Муи, сигурно имате много важна причина, за да дойдете, да се хвърлите така сам в устата на вълка.

– Не, ваше величество, цяла седмица вече ви дебна. Едва вчера узнах, че ще опитате този кон сутринта и застанах на пост при вратата на Лувъра.

– Но откъде взехте този костюм?

– Капитанът на отряда е протестантин и мой приятел.

– Ето ви мускетона, застанете на пост. Наблюдават ни. Като се връщам, ще се опитам пак да поговорим. Но ако не ви заговоря, не ме спирайте. Сбогом.

Дьо Муи пак тръгна с отмерена крачка, а Анри се отправи към коня си.

– Какво е това красиво животно? – запита херцог д'Алансон от прозореца.

– Искам да го изпробвам тази сутрин – отговори Анри.

– Но това съвсем не е кон за мъж.

– Затова е предназначен за една хубава дама.

– Пазете се, Анри. Ставате недискретен. Защото ние ще видим тази хубава дама на лова и ако не зная чий рицар сте, ще узная поне чий коняр сте.

– Бога ми, не, няма да узнаете – каза Анри с престорено добродушие, – тъй като хубавата дама няма да излезе. Неразположена е тази сутрин.

И той се метна на коня.

– Ах, ах – каза херцог д'Алансон засмяно, – горката баронеса дьо Сов!

– Франсоа, Франсоа, вие ставате недискретен.

– И какво й е на хубавата Шарлот? – запита херцог д'Алансон.

– Ами – отговори Анри, пускайки в лек галоп коня и обикаляйки двора – и аз не зная точно. Както ми каза Дариол, чувствувала тежест в главата, общо неразположение, слабост.

– Е, това ще ви попречи ли да дойдете с нас? – запита херцогът.

– На мен ли? Защо? Вие знаете, че аз страстно обичам лов с хрътки и нищо на света не би могло да ме спре да участвам в него.

– И все пак вие ще пропуснете този лов, Анри – каза херцогът, след като се обърна, за да поприказва с някого, когото Анри не виждаше, защото стоеше в дъното на стаята. – Негово величество тъкмо ми съобщава, че ловът се отлага.

– Ах! – възкликна Анри страшно разочаровано. – И, защо?

– Изглежда, са получили много важни известия от херцог дьо Невер. Кралят, кралицата-майка и брат ми херцог д'Анжу са се събрали на съвет.

„Аха – помисли си Анри, – дали не са получили новини от Полша?“

После каза високо:

– В такъв случай безполезно е да рискувам по-дълго по тази поледица.

Довиждане, братко.

Той спря коня срещу дьо Муи и каза:

– Приятелю, извикай някой от твоите другари да те замести. Помогни на коняря да разседлае коня и отнеси седлото при златаря в седларската работилница. Той не успя да довърши бродерията за днес. Ела да ми съобщиш отговора му.

Дьо Муи побърза да изпълни заповедта, защото херцог д'Алансон бе изчезнал от прозореца. Очевидно подозираше нещо.

Действително едва дьо Муи бе излязъл, и херцог д'Алансон изгледа внимателно новия часовой и запита Анри:

– Нали не говорехте с този човек преди малко, братко?

– Другият е един младеж от моята свита, аз го настаних при швейцарците. Дадох му една поръчка и той отиде да я изпълни.

– Аха – каза херцогът, сякаш този отговор го задоволи. – А как е Маргьорит?

– Сега ще отида при нея, братко.

– Значи, не сте я виждали от вчера?

– Не. Отидох при нея към единадесет часа вечерта, но Жийон ми каза, че била уморена и спяла.

– Няма да я заварите в покоите ѝ. Тя излезе.

– Да – каза Анри, – възможно е. Щеше да ходи в манастира „Анонсиад“. Нямахме начин да се продължи разговорът, тъй като Анри, изглежда, беше решил само да отговаря.

Зетят и шурейт се разделиха – херцог д'Алансон, за да научи новините, както каза той, а наварският крал – да се прибере в къщи.

Нямахме и пет минути, след като Анри се прибра, когато на вратата се почука.

– Кой е? – запита Анри.

– Ваше величество – отговори един глас, в които Анри позна дьо Муи. – Нося ви отговора на златаря.

Анри, видимо развълнуван, покани младия човек да влезе и затвори вратата зад него.

– Значи, дойдохте, дьо Муи? Аз се надявах, че ще размислите.

– Ваше величество, цели три месеца размишлявах. Стига толкова. Време е да действаме.

Анри трепна неспокойно.

– Не се страхувайте, ваше величество, ние сме сами и аз няма да ви задържам, защото минутите са скъпи. Ваше величество може да възвърне с една-единствена дума всичко, което протестантството загуби от станалите събития. Да бъдем ясни, кратки и откровени.

– Слушам, мой храбри дьо Муи – отговори Анри, като видя, че няма начин да избегне обяснението.

– Вярно ли е, че ваше величество се е отрекъл от протестантството?

– Вярно – каза Анри.

– Да, но само на думи или от сърце?

– Винаги сме признателни на бога, когато той ни спасява живота – отговори Анри, извъртайки въпроса, както имаше навик в подобни случаи, – и бог явно ме пощади при тази жестока опасност.

– Ваше величество – каза дьо Муи, – да признаем едно.

– Какво?

– Че вашето отричане не е станало по убеждение, а по сметка. Вие сте се отрекли от религията, за да ви остави кралят жив, а не защото господ ви е запазил живота.

– Каквато и да е причината на моето отричане, дьо Муи – отговори Анри, – аз все пак съм католик.

– Да, но ще останете ли завинаги? Няма ли да се възползвате при първия случай да си възвърнете свободата на съществуване и на мислене? Е, добре, този случай ви се представя. Ла Рошел въстана. Русийон и Беарн чакат само една дума, за да се дигнат. В Гиен всички очакват с нетърпение войната. Кажете ми, че са ви принудили да станете католик и аз отговарям за бъдещето.

– Не се насилва благородник от моя ранг, драги дьо Муи. Свободен бях да направя това, което направих.

– Но, господарю – възрази младият човек със свито сърце от тази неочаквана съпротива, – не мислите ли, че като постъпвате така, вие ни изоставяте, изменяте ни?

Анри остана невъзмутим.

– Да – поде дьо Муи, – да, вие ни изменяте, господарю, защото мнозина от нас дойдохме тук с риск на живота си, за да спасим вашата чест и вашата свобода. Ние бяхме приготвили всичко, за да ви дадем престол. Слушате ли ме добре, господарю? Не само свобода, но и власт. Престол по ваш избор, защото след два месеца вие ще можете да избирате между Навара и Франция.

– Дьо Муи – каза Анри и премрежи очи, защото те неволно блеснаха при това предложение, – дьо Муи, аз оцелях, аз съм католик и съпруг на Маргьорит, брат на крал Шарл и зет на моята добра майка Катерина. Дьо Муи, поставяйки се в това положение, аз пресметнах шансовете, но и задълженията.

– Но, господарю – поде дьо Муи, – в какво да вярвам? Казват ми, че вашият брак не е консумиран. Казват ми, че в душата си сте свободен, казват ми, че омразата на Катерина..

– Лъжа, лъжа – прекъсна го живо беарнецът. – Да, излъгали са ви най-

безсрамно, приятелю. Скъпата Маргьорит е наистина моя жена, Катерина е наистина моя майка. Крал Шарл IX е наистина господар и повелител на моя живот и на моето сърце.

Дьо Муи потрепера, почти презрителна усмивка се плъзна по устните му.

– Значи, господарю – каза той, като отпусна отчаяно ръце и се опита да проникне с поглед в тази пълна с мрак душа, – такъв отговор ще занеса на моите братя. Ще им кажа, че наварският крал протяга ръка и дава сърцето си на тези, които ни изклаха, ще им кажа, че той е станал ласкател на кралицата-майка и приятел на Морвел.

– Драги дьо Муи – каза Анри, – кралят скоро ще излезе от съвета, аз трябва да отида да се осведомя от него за причините да отложи нещо толкова важно като лова. Сбогом, постъпете като мен, приятелю, откажете се от политиката, върнете се при краля и се отречете от протестантството.

И Анри изпрати или по-скоро изтика до преддверието младия човек, чиято изненада започваше да отстъпва място на гнева.

Едва вратата се затвори зад него, понеже не можеше да си отмъсти на някого, дьо Муи свали шапката си, хвърли я на земята и тъпчейки я с крака, както бикът тъпче плаща на матадора, извика:

– Кълна се в смъртта си! Ето един жалък владетел! И ми се ще да ме убият тук, за да го опетня завинаги с кръвта си!

– Шт, господин дьо Муи – изрече един глас през една полуотворена врата, – тихо, защото и някой друг освен мен може да ви чуе.

Дьо Муи се обърна бързо и забеляза херцог д'Алансон, загърнат в плащ; той огледа коридора, за да се увери, че двамата с дьо Муи са сами.

– Херцог д'Алансон – възкликна дьо Муи, – аз съм загубен.

– Напротив – прошепна принцът, – може би дори сте намерили това, което търсите, и доказателството е, че не искам да ви убият тук, както вие пожелахте. Повярвайте ми, вашата кръв би могла да послужи за нещо по-добро, отколкото да обагри прага на наварския крал.

При тези думи херцогът отвори широко вратата, която дотогава държеше откряната.

– Това е стаята на двама от моите приближени – каза херцогът. – Никой няма да ни безпокои тук. Ще можем да говорим съвсем свободно. Елате, господине.

– Ето ме, ваша светлост – отговори изненадано дьо Муи.

И той, влезе в стаята, а херцог д'Алансон затвори вратата зад него също така бързо, както и наварският крал.

Дьо Муи беше влязъл ядосан, възбуден, проклинащ но малко по малко студеният и втренчен поглед на младия херцог Франсоа въздействува върху капитана хугенот така благотворно, както ледът охлажда опиянението.

– Ваша светлост – каза той, – ако не се лъжа, вие искате да ми говорите.

– Да, господин дьо Муи – отговори Франсоа. – Въпреки че сте се преоблекли, аз се усъмних, а когато поздравихте брат ми Анри, веднага разбрах, че сте вие и така, дьо Муи, вие не сте доволен от наварския крал, нали?

– Ваша светлост!

– Хайде, хайде, говорете смело! Без да подозирате, може би аз съм ваш приятел.

– Вие, ваша светлост?

– Да, аз. Говорете!

– Не зная какво бих могъл да ви кажа. Това, което исках да говоря с наварския крал, засяга интереси, които ваша светлост не би могъл да разбере. Впрочем – добави дьо Муи с умишлено безразлично изражение – ние говорихме за дреболии.

– Дреболии? – запита херцогът.

– Да, ваша светлост.

– Дреболии, заради които вие сметнахте за ваш дълг да изложите на риск живота си, идвайки в Лувъра където, както много добре знаете, главата ви е оценена в злато, тъй като на всички е известно, че заедно с наварския крал и принц дьо Конде вие сте един от главните предводители на хугенотите.

– Ако мислите така, ваша светлост, постъпете с мен, както трябва да постъпи братът на крал Шарл и синът на кралица Катерина.

– Защо искате да постъпя така, като ви казах, че съм ваш приятел? Кажете ми истината?

– Ваша светлост – каза дьо Муи, – кълна ви се...

– Не се кълнете, господине. Протестантската религия забранява клетвите,

особено лъжливите.

Дьо Муи смръщи вежди.

– Казвам ви, че зная всичко – поде херцогът.

Дьо Муи продължаваше да мълчи.

– Съмнявате ли се? – настоя принцът сърдечно. – Е, добре, скъпи дьо Муи, трябва да се убедите. Хайде, вие сам ще прецените дали се лъжа. Предложихте ли, или не, на моя зет Анри, ей сега там – херцогът посочи с ръка стаята на беарнеца, – помощта си и помощта на вашите приближени, за да му върнете наварското кралство?

Дьо Муи погледна уплашено херцога.

– Предложение, което той отхвърли с ужас?

Дьо Муи продължаваше да стои изумен.

– Не призовахте ли тогава вие вашето старо приятелство и спомена за общата религия? Не подлъгахте ли наварския крал с блестяща надежда, толкова блестяща, че да го заслепите? Надеждата да се добере до короната на Франция? Как ви се струва? Добре ли съм осведомен? Това ли дойдохте да предложите на беарнеца?

– Ваша светлост – извика дьо Муи, – вие сте толкова осведомен, че се питам в този момент дали не трябва да кажа, че сте ме излъгали! Да предизвикам безпощаден дуел в тази стая и да унищожим по-този начин чрез смъртта на един от двама ни тази страшна тайна.

– Тихо, храбри дьо Муи, тихо! – каза херцог д'Алансон, без лицето му да се измени, без да трепне от тази страшна закана. – Тайната ще бъде унищожена по-добре, ако живеем и двамата, отколкото ако единият умре. Послушайте ме и престанете да въртите така дръжката на шпагата си. За трети път ви казвам, че вие сте с приятел. Отговорете ми като на приятел. Кажете, нали наварският крал отхвърли предложенията ви?

– Да, ваша светлост. И го признавам, защото това признание може да компрометира само мен.

– Не извикахте ли, излизайки от стаята и тъпчейки с крака шапката си, че той е подъл владетел, недостоен да бъде ваш предводител?

– Вярно е, ваша светлост, казах.

– А, значи, е вярно. Най-сетне признавате.

– Да.

– Все още ли сте на това мнение?

– Повече от когато и да било, ваша светлост.

– Е, добре, аз, господин дьо Муи, аз, третият син на Анри II, аз, френски принц, достоен ли съм да командвам вашите войници? И считате ли ме достатъчно честен, за да вярвате на думата ми?

– Ваша светлост, вие, вожд на хугенотите?

– Защо не? Сега сме в епоха на превращения. Вие сам знаете. След като Анри стана католик, защо аз да не стана протестант?

– Да, без съмнение, ваша светлост. Чакам да ми обясните.

– Нищо по-просто. С две думи ще ви обясня политиката на всички. Брат ми Шарл убива хугеноти, за да разшири властта си. Брат ми д'Анжу оставя да ги убиват, защото той трябва да наследи брат ми Шарл, а както и вие сам знаете, брат ми Шарл много често боледува. Но аз... Моето положение е съвсем друго. Аз няма да царувам никога, или поне във Франция, защото имам двама по-възрастни братя преди мен, защото омразата на майка ми и на братята ми ме отдалечават от престола повече дори от закона на природата. Аз не мога да разчитам на нежността на семейството си, на никаква слава, на никакво кралство. Аз, който въпреки всичко нося сърце, не по-малко благородно от по-големите си братя. Е, добре, дьо Муи, аз искам да отсека с шпага едно кралство в тази Франция, която те обливат с кръв. Ето, дьо Муи, какво искам. Слушайте по-нататък. Аз искам да стана наварски крал не по рождение, а по избор. И забележете добре, вие няма какво да ми възразите, защото аз не съм узурпатор, моят зет се отказва от вашите предложения и отдавайки се на малодушието си, високо признава, че наварското кралство е само фикция. С Анри дьо Беарн вие не получавате нищо. С мен ще получите шпага и име. Франсоа д'Алансон, френски принц, защитава всичките си приятели или съмишленици, наречете ги, както ви е угодно. Е, добре, какво ще кажете за това предложение, дьо Муи?

– Ще кажа, че то ме смайва, ваша светлост.

– Дьо Муи, дьо Муи, предстои ни да преодолеем ново препятствие. Не бъдете от самото начало прекалено възискателен към един кралски син, кралски брат, който сам идва при вас.

– Ваша светлост, работата щеше да бъде решена, ако аз сам поддържах моите идеи. Но ние имаме съвет и колкото и да е блестящо предложението ви, а може би и именно поради това, водачите на партията няма да го приемат без условия.

– Това е друго. Вие ми отговорихте. И вашият отговор издава честно сърце и съобразителен ум. По начина, по който аз действувам, дьо Муи, вие бихте могли да си направите заключение за моята добросъвестност. Отнасяйте се към мен като към човек, когото уважават, а не като владетел, когото ласкаят. Дьо Муи, мога ли да разчитам на успех?

– Кълна се, ваша светлост, понеже искате да знаете моето мнение, че вие имате всички шансове, след като наварският крал се отказа от предложението ми. Но аз ви повтарям, ваша светлост, необходимо е да се допитам до нашите водачи.

– Допитайте се, господине – отговори д'Алансон, – но кога ще получа отговора ви?

Дьо Муи изглежда принца мълчаливо. После, сякаш взел внезапно решение, каза:

– Ваша светлост, дайте ми ръката си. Имам нужда ръката на френския принц да докосне моята, за да бъде сигурен, че няма да ме предаде.

Херцогът не само протегна ръка на дьо Муи, но улови неговата и я стисна.

– Сега, ваша светлост, съм спокоен – каза младият хугенот. – Ако бъдем предадени, ще кажа, че вие не сте замесен. Иначе, ваша светлост, колкото и малко участие да имате в това предателство, щяхте да бъдете опозорен.

– Защо ми казвате това, дьо Муи, преди да ми съобщите кога ще получа отговора на вашите водачи?

– Защото, ваша светлост, питайки ме кога ще получите отговор, вие ме питате същевременно къде са водачите и ако аз ви кажа: „Тази вечер“, то вие ще знаете, че са в Париж и се укриват тук.

Изричайки тези думи с недоверчив жест, дьо Муи впи пронизателния си поглед в неискрения и убягващ поглед на херцога.

– Хайде, хайде – каза херцогът, – значи, все още имате съмнения, дьо Муи? Наистина аз не мога изведнъж да изисквам пълното ви доверие. Но вие ще ме опознаете по-добре по-късно. Ние ще бъдем свързани с общи интереси, които ще ви освободят от всяко съмнение. И така, вие казвате тази вечер, господин дьо Муи?

– Да, ваша светлост, защото нямаме време за губене. Довечера. Но къде да ви дам отговор?

– В Лувъра, тук, в тази стая, ако нямате нищо против.

– Но тази стая е заета – каза дьо Муи, като хвърли поглед към двете легла, поставени едно срещу друго.

– Да, двама души от моята свита.

– Ваша светлост, струва ми се непредпазливо да се върна в Лувъра.

– Защо?

– Защото, щом вие ме познахте, и други биха могли да имат остър поглед като вас и също да ме познаят. Ще дойда в Лувъра само ако ми дадете това, което ви поискам.

– Какво?

– Пропуск.

– Дьо Муи – отговори херцогът, – пропуск от мое име, заловен у вас, ще ме погуби и няма да ви спаси. Мога да ви бъда полезен само при условие, че за всички ние останем напълно чужди един на друг. Ако майка ми или моите братя се сдобият с най-малкото доказателство, за моята връзка с вас, това би ми струвало живота. Така че вас ви защитава моят собствен интерес от момента, когато се изложи с другите, както се излагам сега пред вас. Свободен в моята сфера на действия, силен, ако не знаят нищо за мен, аз запазвам всички ви, докато никои не прозре намеренията ми. Не забравяйте това. Така че позовете се още веднъж на вашата смелост, облегнете се на моята дума, както се облягате на думата на брат ми, и елате тази вечер в Лувъра.

– Как искате да дойда? Не мога да се явя в този костюм в кралските покои. Той подхожда за коридорите и за двора. Собственият ми костюм е още по-опасен, защото всичко живо ме познава тук и той съвсем няма да ме прикрие.

– Аз сам мисля за това. Чакайте! Струва ми се, че... Да, измислих.

Действително херцогът се бе огледал и очите му се спряха на парадните дрехи на Ла Мол, проснати върху леглото. Тоест върху великолепния вишнева плащ, извезан със злато, за който вече говорихме, шапката, украсена с бяло перо и с преплетени златни и сребърни маргаритки, както и върху перленосивата лъскава сатенена дреха.

– Виждате ли този плащ, това перо и тази дреха – каза херцогът, – те принадлежат на господин дьо Ла Мол, един от моите благородници, конте в най-добрия смисъл на думата. Тази дреха предизвика буря в двора и всички разпознават по нея господин дьо Ла Мол още от сто крачки. Ще ви дам адреса на шивача, който му я уши; като му платите двойна цена, вие ще имате същия костюм още тази вечер. Няма да забравите името на Ла Мол, нали?

Едва херцог д'Алансон бе изговорил тези думи, когато двамата чуха стъпки в коридора и един ключ се завъртя в ключалката.

– Хей, кой е там? – извика херцогът, като се спусна към вратата и дръпна резето.

– Бога ми – отговори един глас отвън. – Странен въпрос наистина. Ами вие кой сте? Много забавно. Искам да си вляза в стаята, а ме питат кой е там.

– Вие ли сте, господин дьо Ла Мол?

– Разбира се, че съм аз. Но вие кой сте?

Докато Ла Мол изразяваше учудването си, че намира стаята си заета и се мъчеше да разбере кой е новият съжител, херцог д'Алансон се обърна бързо с една ръка върху резето, а с другата запушвайки дупката на ключалката и запита:

– Познавате ли господин дьо Ла Мол?

– Не, ваша светлост.

– А той познава ли ви?

– Мисля, че не.

– Тогава всичко е наред. Престорете се, че гледате през прозореца.

Дьо Муи се подчини, без да отговори, защото Ла Мол почваше да губи търпение и чукаше с всички сили по вратата.

Херцог д'Алансон хвърли последен поглед към дьо Муи и като видя, че е обърнал гръб, отвори.

– Ваша светлост! – възкликна Ла Мол, отстъпвайки изненадано. – О, простете, ваша светлост!

– Нищо, господине, имах нужда от вашата стая, за да приема един човек.

– Разбира се, ваша светлост, разбира се. Но позволете ми, ако обичате, да взема плаща и шапката от леглото си, защото изгубих другия си плащ и шапката си тази нощ на кея Ла Грев, където ме нападнаха крадци.

– Вярно, господине – каза усмихнат херцогът, – добре са ви наредили. Изглежда, сте имали работа с упорити нехранимайковци.

И херцогът лично подаде на Ла Мол плаща и шапката. Младият човек поздрави и излезе да се преоблече в преддверието, без да го е грижа какво прави херцогът в стаята му. Защото в Лувъра беше прието жилищата на благородниците, които спадаха към свитата на принцовете, да бъдат използвани като приемни.

Дьо Муи се приближи до херцога и двамата се заслушаха, за да разберат кога Ла Мол ще свърши и ще излезе. Но той самият ги освободи от затруднението, защото, щом смени дрехите си, се приближи до вратата и каза:

– Извинете, ваша светлост, не сте ли виждали граф дьо Коконас?

– Не, господин графе, макар че тази сутрин той беше дежурен.

„Трябва да са го убили“ – каза си Ла Мол, като се отдалечи.

Херцогът се вслуша в заглъхващите стъпки, после отвори вратата и заведе дьо Муи до нея.

– Погледнете го как върви – каза той – и се опитайте да наподобите тази неподражаема походка.

– Ще направя всичко възможно – каза дьо Муи. – Лошото е, че аз не съм конте, а войник.

– Във всеки случай аз ще ви чакам преди полунощ в този коридор. Ако стаята на моите придворни е свободна, ще ви приема в нея, ако не е, ще ви приема в друга.

– Разбрах, ваша светлост.

– И така, тази вечер преди полунощ.

– Тази вечер преди полунощ.

– Добре, че се сетих, дьо Муи, размахвайте силно дясната си ръка, като вървите. Господин дьо Ла Мол има такъв навик.

> Глава 24

> Улица Тизон и улица Клош-Персе

Ла Мол излезе от Лувъра тичешком и се разтършува из Париж, за да открие

горкия Коконас. Първата му работа беше да отиде на улица Арбр-Сек при метр Ла Юриер, защото Ла Мол си спомняше, че често бе повтарял на пиемонтеца латинския девиз, според който Амур, Бакхус и Церера са божества от първа необходимост, и се надяваше, че Коконас, следвайки латинския афоризъм, сигурно се е настанил в „А ла Бел-Етоал“ след една нощ, която навярно е била и за него доста бурна.

Ла Мол не намери никого у Ла Юриер, получи само любезно предложение да хапне съгласно задължението, поето от съдържателя, от което той не се отказа въпреки тревогата си. Като успокои стомаха за сметка на духа си, Ла Мол пак тръгна из града, мина край Сена като мъжа, който търсел удавената си жена, и като стигна до кея Ла Грев, позна мястото, където, както беше обяснил на херцог д'Алансон, през своето нощно скитане бе нападат три-четири часа преди това – не рядко явление в Париж, където преди сто години Боало се събуждаше от куршум, пронизващ капака на прозореца му. Малко парченце от перото на шапката му беше останало на мястото на полесражението. Чувството за собственост е вродено в човека. Ла Мол имаше десет пера, кое от кое по-хубави, но все пак той се спря да прибере перото или по-скоро остатъка от него, и тъкмо го погледна със съжаление, когато тежки стъпки отекнаха, приближавайки се към него, и груби гласове му заповядаха да се отмести. Ла Мол вдигна глава и видя една носилка, пред която вървяха двама пажове и един телохранител.

Ла Мол позна носилката и се отдръпна живо. Не се бе излъгал.

– Граф дьо Ла Мол – обади се от носилката изпълнен с нежност глас, докато една бяла, мека като коприна ръка повдигна завеската.

– Да, ваше величество, аз съм – отговори Ла Мол с поклон.

– Граф дьо Ла Мол, с перо в ръка... – продължи дамата от носилката. – Да не сте влюбен, скъпи господине, и търсите загубени следи?

– Да, ваше величество – отговори Ла Мол, – влюбен съм, и то много, но в момента откривам своите собствени следи, макар и да не търся тях. Ваше величество ще ми позволи ли да запитам как сте?

– Чудесно, господине. Никога не съм се чувствувала тъй добре, струва ми се. Вероятно защото прекарах нощта в усамотение.

– В усамотение? – каза Ла Мол, гледайки Маргьорит някак странно.

– Е, добре, какво толкова чудно има в това?

– Нескромно ли ще бъде, ако ви попитам в кой манастир?

– Разбира се, господине, аз не крия. В манастира „Анонсиад“. Но вие какво правите тук така разтревожен?

– Ваше величество, аз също прекарах нощта в усамотение в околностите на същия манастир. А тази сутрин търся приятеля си, който изчезна, и търсейки го, намерих това перо.

– Негово ли е? Вие ме карате да се боя за него. Мястото наистина е съмнително.

– Успокойте се, ваше величество, перото е мое. Загубих го към пет и половина тази нощ, като се измъквах от ръцете на четирима бандити, които искаха на всяка цена да ме убият или поне така ми се стори.

Маргьорит трепна ужасено.

– О, разкажете ми това! – помоли тя.

– Нищо по-просто, ваше величество. Както имах честта да ви кажа, беше към пет часа сутринта.

– Нима в пет часа сутринта вие бяхте вече излязъл? – прекъсна го Маргьорит.

– Моля ваше величество да ме извини – каза Ла Мол, – не бях се още прибрал.

– Ах, господин дьо Ла Мол, да се прибирате в пет часа сутринта! – каза Маргьорит с лукава усмивка, която се стори пленителна на обзетия от самонадеяност Ла Мол. – Щом се прибирате толкова късно, вие сте си заслужили наказанието.

– Затова и не се оплаквам, ваше величество – каза Ла Мол, покланяйки се почтително. – Дори и да ме бяха убили, аз щях да бъда по-щастлив, отколкото заслужавам. И тъй, аз се връщам късно или рано, както ви е по-приятно, от този блажен дом, където прекарах в усамотение нощта, когато четирима скитници изскочиха от улица Мортелри и ме подгониха със страшно дълги кухненски ножове. Смешно наистина, нали, ваше величество, но беше така, и трябваше да избягам, защото си бях забравил шпагата.

– О, разбирам – каза Маргьорит с възхитителна наивност, – и вие сте се върнали да си търсите шпагата!

Ла Мол погледна Маргьорит, сякаш някакво съмнение се промъкна в сърцето му.

– Ваше величество, аз действително бих се върнал, и то на драго сърце, за шпагата си, която е чудесна, но не зная къде е къщата!

– Как, господине? – изненада се Маргьорит. – Вие не знаете къде е къщата, където сте прекарали нощта?

– Не, господарке, и нека сатаната ме погуби, ако имам най-малка представа.

– О, това е нечувано! Вашата история е цял роман.

– Истински роман. Права сте, ваше величество.

– Разкажете ми го.

– Малко е дълъг.

– Няма значение, аз имам време.

– Освен това е невероятен.

– Все едно, разкажете ми го. Аз съм страшно доверчива.

– Ваше величество заповядва ли ми?

– Да, щом е необходимо.

– Подчинявам се. Снощи, след като се разделихме с две възхитителни дами, с които прекарахме вечерта на Пон Сен-Мишел, вечеряхме при метр Ла Юриер.

– Преди всичко – каза Маргьорит съвършено непринудено – кой е този метр Ла Юриер?

– Метр Ла Юриер, ваше величество – каза Ла Мол, поглеждайки втори път Маргьорит със същото съмнение, – метр Ла Юриер е съдържателят на странноприемница „А ла Бел-Етоал“ на улица Арбр-Сек.

– Да, представям си я... Вие сте вечеряли у метр Ла Юриер с вашия приятел Коконас без съмнение?

– Да, ваше величество, с моя приятел Коконас, когато един човек дойде и ни подаде на всеки по едно писъмце.

– Еднакви ли? – запита Маргьорит.

– Съвсем еднакви. Само един ред: „Очакват ви на улица Сент-Антоан срещу улица Жуи.“

– Без подпис? – запита Маргьорит.

– Без, но три думи, три чудни думи, обещаващи три пъти едно и също нещо – тройно щастие.

– И кои бяха тези три думи?

– Ерос, Купидон, Амур.

– Наистина три сладки думи! И получихте ли обещаното?

– О, много пъти повече, ваше величество, сто пъти повече! – възкликна Ла Мол възторжено.

– Продължавайте, любопитна съм да узная кой ви е чакал на улица Сент-Антоан срещу улица Жуи?

– Две дуени, всяка с кърпа в ръка. Те завързаха очите ни. Ваше величество се досеща, че ние не се съпротивявахме. Протегнахме смело шии. Моята водачка ме накара да свия наляво, а водачката на моя приятел – надясно. И ние се разделихме.

– И после? – запита Маргьорит, която, изглежда, беше решила да проведе разпита докрай.

– Не зная – каза Ла Мол – къде отведе приятеля ми неговата водачка. Може би в ада. Зная само, че моята ме отведе на едно място, което може да бъде само раят.

– И откъдето без съмнение са ви изгонили поради вашето прекалено голямо любопитство.

– Точно така, ваше величество. Вие имате пророчески дар. Очаквах утрото с нетърпение, за да видя къде съм. Но в четири и половина часа същата дуеня се появи, завърза ми отново очите, накара ме да обещаая, че няма да се опитвам да сваля превръзката, излезе навън, придружи ме сто крачки и ме накара да се закълна още веднъж, че ще сваля превръзката, след като преброя до петдесет. Аз преброих до петдесет и се озовах на улица Сент-Антоан срещу улица Жуи.

– И после?

– И после, ваше величество, се почувствах толкова щастлив, че не обърнах внимание на четиримата скитници, от ръцете на които така мъчно се измъкнах. Като намерих тук част от перото си – продължи Ла Мол, – сърцето ми потръпна от радост, аз го вдигнах, обещавайки си да го запазя като спомен от тази блажена нощ. Но сред щастията ми, едно само ме тревожи – какво ли се е случило с мой другар!

– Той не се ли е връщал в Лувъра?

– Уви, не, ваше величество. Търсих го навсякъде. В „А ла Бел-Етоал“, на състезанията с топки и на всички места, където би могъл да бъде, но никъде не открих нито следа от Анибал и още по-малко от Коконас.

Произнасяйки тези думи с тъжен жест, Ла Мол разпери ръце и разтвори плаща си, под който се виждаха множеството дупки по дрехата му, както и разкъсаната подплата.

– Но вас са ви направили на решето! – каза Маргьорит.

– На решето, именно това е думата – съгласи се Ла Мол, понеже не му беше неприятно да подчертае опасността, на която е бил изложен.

– Погледнете, кралице, погледнете!

– А защо не сте си сменили дрехата, щом сте се върнали в Лувъра? – запита кралицата.

– Защото – каза Ла Мол – в стаята ми имаше посетител.

– Как така посетител във вашата стая? – запита Маргьорит и в очите ѝ проблесна живо учудване. – Кой беше във вашата стая?

– Негова светлост...

– Шт! – прекъсна го Маргьорит.

Младият човек млъкна.

– Qui ad lecticam meam stant? – запита кралицата Ла Мол.

– Duo pueri et unus eques.

– Optime, barbari! Die, Moles, quem inveneris in cubiculo tuo?

– Franciscum ducem.

– Agentem?

– Nescio quid.

– Quosum.

– Cum ignoto.*

[*

– Кой е при вратичката?

– Двама пажове и един телохранител.

– Много добре. Те са невежи. Кажете ми, Ла Мол, кого заварихте в стаята си?

– Херцог Франсоа.

– Какво правеше?

– Не зная.

– С кого беше?

– С един непознат.

(лат). – Б.пр.]

– Странно – каза Маргьорит, – значи, вие не можахте да намерите Коконас – продължи тя, очевидно без да се замисля над думите си.

– Затова, ваше величество, както имах честта да ви кажа, умирам от безпокойство.

– Е, добре – въздъхна Маргьорит. – Не искам да ви отклонявам повече от задачата ви, но не знам защо си мисля, че той сам ще си дойде. Това обаче няма значение, вървете!

И кралицата докосна с пръст устните си. Понеже красивата Маргьорит не бе поверила никаква тайна, не бе направила никакво признание пред Ла Мол, младият човек разбра, че този очарователен жест нямаше за цел да му препоръча мълчание, а сигурно имаше друго значение.

Носилката тръгна, Ла Мол продължи своето дирене по кея към улица Лон-Пон, която го изведе на улица Сент-Антоан.

Срещу улица Жуи той спря.

Точно там предната вечер двете дуени бяха завързали очите на двамата приятели. Беше завил наляво и бе преброил двадесет крачки оттам. Повтори същото и се озова пред една къща или по-скоро пред една стена, зад която се издигаше къща. В стената, заслонена от стряха, имаше врата, обкована с широки гвоздеи и бойници.

Къщата се намиреше на улица Клош-Персе, тясна уличка, започваща от улица Сент-Антоан и излизаща на улица Роа-дьо-Сесил.

– Дявол да го вземе! – каза Ла Мол. – Точно тук е... Готов съм да се обзаложа. Протягайки ръка, като излизах, напилах гвоздеите на вратата. После слязох по две стъпала. Човекът, който тичаше и викаше „помощ!“ и когото убиха на улица Роа-дьо-Сесил, притича точно в момента, когато бях стъпил на първото стъпало. Да видим сега.

Ла Мол се приближи до вратата и почука.

Вратата се отвори, подаде се мустакат портиер.

– Was ist das?* – запита портиерът.

[* Какво обичате? (нем.) – Б.пр.]

– Аха – каза Ла Мол, – струва ми се, че сме швейцарци. Приятелю – продължи той с най-любезен тон. – Бих желал да прибера шпагата си, която забравих снощи в тази къща.

– Ich verstehe nicht.* – отговори портиерът.

[* Не разбирам (нем.). – Б.пр.]

– Моята шпага... – повтори Ла Мол.

– Ich verstehe nicht – повтори на свой ред портиерът.

– Която забравих... моята шпага, която забравих...

– Ich verstehe nicht.

– В тази къща снощи.

– Gehe zum Teufel!*

[* Върви по дяволите! (нем.) – Б.пр.]

И портиерът затръшна вратата под носа му.

– Дявол да го вземе – каза Ла Мол. – Ако ми беше тук шпагата, която съм тръгнал да търся, с удоволствие щях да нанижа този нехранимайко. Но понеже не е у мен, ще трябва да отложам за друг ден.

При тези думи Ла Мол продължи пътя си до улица Роа-дьо-Сесил, сви надясно, измина петдесетина крачки, сви пак надясно и се озова на улица Тизон, малка уличка, успоредна на улица Клош-Персе и съвсем подобна на нея. Нещо повече дори. Едва измина тридесет стъпки, когато се озова пред малка заслонена от стряха врата е широки гвоздеи и бойници и две стъпала. Сякаш улица Клош-Персе се беше обърнала, за да го изгледа още веднъж, като минава.

Ла Мол размисли, че може би е сбъркал дясно с ляво и почука на тази врата, за да повтори искането си, както бе направил на другата. Но този път, колкото и да чукаше, даже не отвори.

Ла Мол обиколи два-три пъти, докато най-сетне стигна до мисълта, че къщата сигурно има два входа, един на улица Клош-Персе и друг на улица Тизон.

Но това разсъждение, колкото и логично да бе, не му върна шпагата и не му подсказа къде би могъл да намери приятеля си. За миг помисли да си купи друга шпага и да прониже с нея този мерзавец портиера, който упорито говореше само немски. Но после си помисли, че щом този портиер беше на Маргьорит и щом тя го е избрала, значи, е имала основание и може би ще ѝ бъде неприятно да се лиши от него.

А Ла Мол за нищо на света не би желал да причини нещо неприятно на Маргьорит.

От страх да не отстъпи пред изкушението той пое към два часа следобед към Лувъра.

Тъй като стаята му този път беше свободна, той се прибра. Налагаше се заради дрехата, защото, както беше забелязала кралицата, тя беше порядъчно повредена.

Той тръгна веднага към леглото си, за да облече перленосивата дреха. Но за свое голямо учудване първото нещо, което видя до нея, беше прословутата шпага, забравена на улица Клош-Персе. Ла Мол я взе, повъртя я в ръце – беше тя.

– Аха – каза той, – дали тук няма магия? – И въздъхна: – Ех, да можеше да се намери и горкият Коконас по същия начин!

Два-три часа след като Ла Мол престана да се върти около малката къща с двоен вход, вратата на улица Тизон се отвори. Беше почти пет часът вечерта, следователно тъмно.

Една жена с дълга наметка с кожи, придружена от прислужница, излезе през вратата – държеше я отворена четиридесетгодишна дуеня – и се плъзна към улица Роа-дьо-Сесил, почука бързо на малка врата на улица Аржансон, която веднага се отвори пред нея, излезе през главния вход на същата къща откъм Вией-рю-дю-Тампл и се отправи към малък таен вход на двореца дьо Гиз, отвори го с ключ, който извади от джоба си, и изчезна.

Половин час по-късно един млад човек със завързани очи излезе от същата врата на същата малка къща, воден от една жена, която го изпрати до ъгъла на улица Жофроа-Лание и улица Мортелри. Там тя го подкани да преброи до петдесет и чак тогава да свали превръзката от очите си.

Младият човек изпълни точно поръчението и след като преброи до петдесет, свали кърпата от очите си.

– Дявол да го вземе – извика той, оглеждайки се наоколо си. – Да пукна, ако знам къде съм. Шест часът! – възкликна той, като чу часовника на „Парижката света Богородица“. – Какво ли е станало с горкия Ла Мол? Я да изтичам до Лувъра, може би там ще знаят нещо за него!

И като каза това, Коконас се спусна тичешком по улица Мортелри и стигна до вратите на Лувъра по-бързо от обикновен кон. Докато тичаше, изблъска и събори мнозина мирни граждани, които образуваха жив плет около магазинчетата на площад Бодоайе, и влезе в двореца.

Там разпита швейцареца и войника на пост. Швейцарецът бе видял господин дьо Ла Мол да влиза сутринта, но не го видял да излиза. Войникът бил на пост от час и половина и нищо не знаел. Коконас се качи тичешком в стаята си и припряно отвори вратата, но намери вътре само разкъсаната дреха на Ла Мол, което удвои още повече безпокойството му.

Той се сети за Ла Юриер и изтича при достопочтения съдържател на „А ла Бел-Етоал“. Ла Юриер каза, че е видял Ла Мол. Той обядвал при него. Коконас се успокои и понеже също беше много гладен, си поръча вечеря.

Коконас притежаваше двете необходими условия, за да си хапне сладко: спокоен дух и празен стомах. Той си хапна така добре, че вечерята му продължи до осем часа. Тогава, подкрепен с две бутилки от любимото му анжуйско винце, което гаврътваше с примижаване и примляскване, издаващи наслаждението му, той пак тръгна да търси Ла Мол, като при тази нова експедиция през тълпата раздаваше ритници и юмуци, съответстващи на нарасналите приятелски чувства вследствие натълпканото благоутробие.

Това продължи един час. За един час Коконас преброди всички улици, съседни на кея Ла Грев, пристанището за въглища, улица Сент-Антоан и улиците Гизон и Клош-Персе, където се надяваше, че може би се е върнал приятелят му. Накрая си каза, че остава да се отбие още на едно място, а именно при пропуската на Лувъра, където реши да чака Ла Мол, докато той се върне.

До Лувъра нямаше повече от сто крачки и той тъкмо повдигаше една жена, чийто мъж беше съборил преди това на площад Сен-Жермен-д'Оксероа, когато в далечината забеляза на съмнителната светлина на един голям фенер до подвижния мост на Лувъра кадифения вишнев плащ и бялото перо на приятеля си, който, подобен на сянка, изчезна под входа на Лувъра, поздравявайки часовоя.

Знаменитият вишнев плащ бе вдигнал толкова шум в двора, че човек не можеше да го сбърка.

– Дявол да го вземе – възкликна Коконас, – този път наистина е той и ето че се прибира в Лувъра. – Хей, Ла Мол, хей, приятелю! Триста дяволи, аз имам такъв силен глас, как може да не ме чуе? За щастие имам и силни крака, така че ще го настигна.

Разчитайки на това, Коконас се спусна с всичка сила, пристигна за миг в Лувъра, но колкото и да бързаше, точно когато влезе в двора, вишневият плащ, сякаш също много забързан, изчезна във вестибула.

– Хей, Ла Мол! – извика Коконас и пак хукна. – Не чуваш ли, аз съм, Коконас! За какъв дявол си се разтичал така? Да не би случайно да бягаш от някого?

И действително вишневият плащ като че ли имаше криле – не се качи, а хвъркна на втория етаж.

– Правиш се на глух! – извика Коконас! – А, сърдиш ми се! Яд те е на мен! Е, добре, върви по дяволите! Не мога повече.

Коконас подхвърли тези думи на беглеца в подножието на стълбата, отказвайки се да го следва с крака, но продължи да го следи с очи, докато се изкачваше по стълбите и стигна до покоите на Маргьорит. Изведнъж една жена излезе оттам и улови плаща, който Коконас гонеше.

– Охо! – каза Коконас. – Струва ми се, че това е кралица Маргьорит. Значи, е бил очакван. Ех, тогава друга работа. Разбирам защо не ми отговори.

И като полегна на перилото, погледна нагоре през пролуката на стълбището.

След няколко тихо разменени думи той видя, че вишневият плащ последва кралицата в покоите ѝ.

– Добре, добре – каза Коконас. – Такава била работата. Не съм се излъгал. Има моменти, когато присъствието дори на най-добрия приятел е нежелателно и скъпият Ла Мол явно преживява точно такъв момент.

И Коконас, като изкачи безшумно стъпалата, седна на едно кадифено канапенце на самата площадка, казвайки си: „Така да бъде! Вместо да го настигна, ще го почакам... Да! Но струва ми се, че както влезе при наварската кралица, ще

има дълго да го чакам. На всичко отгоре е и студено, дявол да го вземе! Хайде, хайде, също така добре мога да го почакам и в стаята. Все ще трябва да се върне в къщи.“

Едва завършил тази своя мисъл и готвейки се да я приведе в действие, леки бързи стъпки отекнаха над него, придружени от любимата песен на неговия приятел. Коконас се вслуша в стъпките и в песента. Ла Мол слизаше от горния етаж, където се намираше неговата стая, и като видя Коконас, запрескача по две стъпала, за да стигне по-бързо до приятеля си. Щом слезе, се хвърли в обятията му.

– О, дявол да го вземе, ти ли си? – каза Коконас. – Откъде изскочи?

– От улица Клош-Персе.

– Не, не те питам за онази къща там.

– А откъде искаш да изскоча?

– От кралицата.

– От кралицата ли?

– От покоите на наварската кралица.

– Та аз не съм бил при нея.

– Хайде де!

– Скъпи Анибал – каза Ла Мол, – ти бълнуваш. Аз идвам от моята стая, където те чакам от два часа.

– Идваш от стаята?

– Да.

– Значи, не теб съм преследвал на площада пред Лувъра.

– Кога?

– Преди малко.

– Не.

– Значи, не ти преди десет минути влезе в Лувъра.

– Не.

– И не се изкачи по тази стълба, като че ли те преследва цял легион дяволи?

– Не.

– Дявол да го вземе! – извика Коконас. – Виното на „А ла Бел-Етоал“ не е толкова лошо, че да ми замае така главата! Казвам ти, че само преди малко видях вишневия ти плащ и бялото ти перо под свода на Лувъра и че последвах и перото, и плаща ти до тази стълба, че и плащът, и перото ти, ти цял-целеничък, дори с ръката ти, която движаш като махало, бяха очаквани тук от една дама, която, силно подозирам, беше наварската кралица и която отведе през ей тази врата всичко това, а тази врата, ако не се лъжа, е на хубавата Маргьорит.

– Боже мили – извика Ла Мол пребледнял, – няма вече ми изменя?

– Кълна се – каза Коконас, – мисли каквото щеш, но не ми казвай, че се лъжа.

Ла Мол се поколеба за миг, притискайки главата си с ръце, разкъсван от почит и ревност. Но ревността надви, той се спусна към вратата и започна да я блъска с всичка сила, като вдигна страшен шум, твърде малко подходящ за царствената обстановка, в която се намираха.

– Ще ни арестуват – каза Коконас, – но, няма значение. Много е забавно. Я кажи, Ла Мол, да не би да има призраци в Лувъра.

– Не знам – отговори Ла Мол, блед като перото, клюмнало над челото му, – но винаги ми се е искало да видя някой и понеже ми се представя случай, няма да го изпусна, ако се срещна лице с лице с него.

– Няма да ти попреча – каза Коконас, – само че не чукай толкова силно, ако не искаш да го ядосаш.

Ла Мол, въпреки че беше вън от себе си, разбра, че забележката е уместна, и продължи да чука, но много по-тихо.

> Глава 25

> Вишневият плащ

Коконас не се бе излъгал. Дамата, която бе спряла човека с вишневия плащ, наистина бе наварската кралица. Колкото се отнася до кавалера с вишневия плащ, читателят сигурно вече е отгатнал, че той беше не друг, а храбрият дьо Муи.

Познавайки наварската кралица, младият хугенот разбра, че има някакво недоразумение, но не се реши да каже нищо от страх Маргьорит да не извика и така да го издаде. Затова предпочете да влезе в покоите ѝ, а там да я постави пред

свършен факт и да каже на хубавата си водачка: „Мълчание за мълчание, ваше величество.“

Действително Маргьорит бе уловила нежно ръката на този, когото в полумрака бе взела за Ла Мол, и навеждайки се над ухото му, бе прошепнала на латински: „Sola sum; introito, carissime.“*

[* Сама съм, влезте, мили (лат.). – Б.пр.]

Дьо Муи, без да отговори, се остави тя да го води. Но щом вратата се затвори зад него и се озоваха в преддверието, по-добре осветено от стълбата, Маргьорит разбра, че пред нея не стои Ла Мол.

И тя извика точно както се бе страхувал предпазливият хугенот, но за щастие той нямаше вече от какво да се страхува.

– Господин дьо Муи! – каза тя, като отстъпи крачка назад.

– Аз съм, ваше величество, и умолявам ви да ме оставите да продължа пътя си, без да казвате нищо никому за моето присъствие в Лувъра.

– О, господин дьо Муи – повтори Маргьорит, – излъгах се.

– Да – каза дьо Муи, – разбирам. Ваше величество ме е помислила за наварския крал. Аз имам същия ръст, същото бяло перо и мнозина, които без съмнение искат да ме поласкаят, ми казват, че имам същата походка.

Маргьорит изгледа втренчено дьо Муи.

– Знаете ли латински, господин дьо Муи? – запита тя.

– Знаех някога, но го забравих.

Маргьорит се усмихна:

– Господин дьо Муи, можете да бъдете сигурен в моята дискретност. Понеже ми се струва, че зная името на лицето, което търсите в Лувъра, предлагам ви услугите си да ви заведе в безопасност при него.

– Простете, ваше величество – каза дьо Муи, – но струва ми се, че вие се лъжете и всъщност нямате никаква представа...

– Как – извика Маргьорит, – нима не търсите наварския крал?

– Уви, ваше величество – каза дьо Муи, – с голямо съжаление трябва да ви помоля да скриете моето присъствие в Лувъра главно от негово величество краля, вашия съпруг.

– Слушайте, господин дьо Муи – каза изненадана Маргьорит, – досега аз ви мислех за един от най-твърдите водачи на хугенотите, за един от най-верните привърженици на краля, моя мъж. Нима съм се лъгала?

– Не, ваше величество, защото до тази сутрин аз бях всичко, което току-що казахте.

– И защо сте се променили след тази сутрин?

– Ваше величество – поклони се дьо Муи, – благоволете да ми спестите отговора и ми окажете милостта да приемете моите почитания.

И с дълбоко уважение, но твърдо дьо Муи се насочи към вратата, през която бе влязъл. Маргьорит го спря.

– И все пак, господине – каза тя, – ако се осмеля да ви поискам обяснение, може да се вярва на думата ми, нали?

– Господарке – отговори дьо Муи, – аз съм длъжен да мълча и това задължение е твърде сериозно, щом не съм ви отговорил досега.

– Но, господине...

– Ваше величество може да ме погуби, но няма да ме принуди да предам новите си приятели.

– А старите ви приятели, господине? Нима те нямат права над вас?

– Тези, които са останали верни, да. Но тези, които са ни напуснали не само нас, но и себе си, не.

Маргьорит, замислена и неспокойна, се канеше да отговори с нов въпрос, но Жийон внезапно се втурна в стаята.

– Наварският крал! – извика тя.

– Откъде идва?

– От тайния коридор.

– Изведете господина от другата врата.

– Невъзможно, ваше величество, не чувате ли?

– Чука ли се?

– Да. На вратата, през която искате да изведе господина.

– Кой чука?

– Не зная.

– Идете да видите и се върнете веднага.

– Ваше величество – намеси се дьо Муи, – ще се осмеля да забележа, че ако

наварският крал ме види в този час с този костюм в Лувъра, аз съм загубен.

Маргьорит улови дьо Муи за ръка и го поведе към прословутия будоар.

– Влезте тук, господине, тук ще бъдете по-добре скрит и дори в по-голяма безопасност, отколкото в собствената си къща – каза Маргьорит, – защото можете да разчитате на думата ми.

Дьо Муи се вмъкна бързо в будоара и едва вратата се затвори зад него, когато Анри влезе.

Този път Маргьорит не беше смутена и нямаше защо да се преструва. Тя беше мрачна и любовта беше на стотици левги далеч от мисълта и.

Колкото се отнася до Анри, той влезе с тази дребнава мнителност, която дори в напълно безопасни моменти му помагаше да забелязва и най-малките подробности. Обстоятелствата, в които се намираше, бяха направили от него още по-внимателен наблюдател. Затова той забеляза начаса мрачното лице на кралицата.

– Заета ли бяхте, ваше величество? – запита Анри.

– Аз ли? Да... мечтаех.

– И имате право. Замечтаността ви прилича. Аз също мечтаех, но противно на вас, която търсите самота, дойдох нарочно, за да споделя мечтите си.

Маргьорит се поклонил и посочвайки му едно кресло, седна самата тя на абаносов стол, украсен с резба, изящен, но солиден.

Между двамата съпрузи настъпи за миг мълчание. После, прекъсвайки го, пръв Анри каза:

– Спомних си, ваше величество, че моите мечти за бъдещето имаха тази обща точка с вашите, че разделени като съпрузи, ние и двамата бихме желали да обединим щастливата си звезда.

– Това е вярно, ваше величество.

– Мисля, добре разбрах, че във всички планове, които бих могъл да имам за нашия общ възход, вие ми бяхте казали, че във ваше лице ще намеря не само вярна, но и активна съюзница.

– Да, господарю, и аз искам само едно. По-скоро да преминете към дело и да ми дадете възможност да премина и аз.

– Много съм щастлив, че мислите така, кралице, и надявам се, нито за минута не сте се съмнявали, че съм изоставил плана, замислен в същия ден, когато благодарение на вашата смела намеса животът ми бе спасен.

– Ваше величество, аз мисля, че безгрижието ви е само маска и вярвам не само в предсказанията на астролозите, но също така и във вашия ум.

– Какво бихте казали, кралице, ако някой осуетеше плановете ни и заплашеше и вас, и мен с жалко съществуване?

– Ще кажа, че съм готова да се боря заедно с вас, тайно или явно, все едно срещу кого.

– Кралице – продължи Анри, – нали можете по всяко време да влизате при вашия брат херцог д'Алансон? Вие се ползвате с неговото доверие и той е силно привързан към вас. Смя ли да ви помоля да узнаете дали в този момент той не се съвещава тайно с някого.

Маргьорит потрепера и запита:

– С кого, господарю?

– С дьо Муи.

– Защо? – запита Маргьорит, като сподави вълнението си.

– Защото, ако той е там, кралице, сбогом на всички ваши проекти или поне на моите.

– Ваше величество, говорете тихо – каза Маргьорит, правейки му едновременно знак с очи и с устни и посочвайки с пръст будоара.

– О – каза Анри, – пак ли има някой там? Наистина в този будоар има толкова често гости, че вашата стая става негостоприемна.

Маргьорит се усмихна.

– Пак ли господин дьо Ла Мол? – запита Анри.

– Не, ваше величество, този път господин дьо Муи.

– Той ли? – извика Анри с изненада, примесена с радост. – Значи, не е при херцог д'Алансон. О, доведете го, моля ви се, искам да му говоря.

Маргьорит изтича към будоара, отвори го и улавяйки дьо Муи за ръка, го отведе без предисловия при наварския крал.

– Ах, ваше величество – каза младият хугенот с упрек, по-скоро тъжен, отколкото горчив, – значи, вие ме предавате въпреки обещанието си! Това не е хубаво от ваша страна. Какво бихте казали, ако аз си отмъстя, като кажа...

– Вие няма да си отмъщавате, дьо Муи – прекъсна го Анри, стискайки му

ръка, – или поне не преди да ме изслушате. Ваше величество – продължи Анри, обръщайки се към кралицата, – погрижете се, моля ви се, никой да не ни чува.

Едва изрекъл тези думи, Жийон се втурна изплашена и прошепна нещо на ухото на Маргьорит; тя скочи от стола си. Докато тичаше към преддверието с Жийон, Анри, без да се безпокои защо бе излязла от стаята, погледна под леглото, зад леглото, повдигна завесите и почука с пръсти по стените. Колкото се отнася до дьо Муи, разтревожен от всичките тези предпазни мерки, той най-напред провери дали шпагата му лесно се вади от ножницата.

Маргьорит, щом излезе от спалнята, се спусна в преддверието, където се озова лице с лице с Ла Мол, който въпреки молбите на Жийон искаше на всяка цена да влезе при кралицата.

Коконас седеше зад него, готов да го тласне напред или да го подкрепи в отстъплението му.

– Ах, вие ли сте, господин дьо Ла Мол! – възкликна кралицата. – Какво ви се е случило, защо сте така блед, защо треперите?

– Ваше величество – каза Жийон, – господин дьо Ла Мол чукаше така силно на вратата, че въпреки вашите заповеди бях принудена да му отворя.

– Каква е тази работа? – запита строго кралицата. – Истина ли е това, което ми казват, господин дьо Ла Мол?

– Ваше величество, исках да ви предупредя, че един чужденец, един непознат, може би крадец, се е вмъкнал при вас с моя плащ и моята шапка.

– Вие сте луд, господине! – каза Маргьорит. – Защото вашият плащ е на раменете ви. И нека бог ми прости, но струва ми се, че виждам вашата шапка на главата ви, макар че говорите с кралица.

– О, простете ми, ваше величество, простете – извика Ла Мол и бързо свали шапката си. – Бог ми е свидетел, че не е от неуважение към вас.

– Но от липса на доверие, нали? – каза кралицата.

– Какво да правя! – извика Ла Мол. – Един мъж идва у ваше величество, промъква се под моята дреха, а може би и под моето име...

– Един мъж! – каза Маргьорит, стискайки нежно ръката на клетия влюбен – Един мъж! Вие сте твърде скромни, господин дьо Ла Мол, погледнете през процепа на завесата и ще видите двама мъже.

И Маргьорит действително откряна кадифената завеса, извезана със злато, и Ла Мол позна Анри, който разговаряше с човека с вишневия плащ. Коконас, любопитен, като че ли се отнасяше до него, погледна също и позна дьо Муи. Двамата приятели останаха изумени.

– Сега, след като се успокоихте или поне се надявам, че е така – каза Маргьорит, – застанете до вратата на моите покои и на живот и смърт, скъпи Ла Мол, не пускайте никого да влиза. Ако някой се зададе дори на площадката, веднага предупреждавайте.

Ла Мол, кротък и послушен като дете, излезе, споглеждайки се с Коконас, и двамата застанаха отвън, без още да са се опомнили.

– Дьо Муи! – възкликна Коконас.

– Анри! – прошепна Ла Мол.

– Дьо Муи с твоя вишнев плащ, с твоето бяло перо, размахващ ръка като теб!

– Чудна работа... Но щом не е любов, сигурно е заговор.

– Ах, дявол да го вземе, ето че се забъркахме в политиката – каза Коконас ядосано. – За щастие, струва ми се, че херцогиня дьо Невер не е замесена в тази история.

Маргьорит се върна в стаята и седна до двамата събеседници. Тя беше излязла само за минута и добре бе използвала времето си. Жийон на пост при тайния вход и двамата благородници – часовои пред главния, й създаваха пълна сигурност.

– Кралице – каза Анри, – мислите ли, че има някаква опасност да ни подслушват и да ни чуят какво говорим?

– Ваше величество – отговори Маргьорит, – тази стая е тапицирана и има двойна ламперия, така че съвършено унищожава звука.

– Разчитам на вас – усмихна се Анри. После се обърна към дьо Муи тихо, сякаш въпреки уверенията на Маргьорит страховете му не се бяха разпръснали: – Кажете, дьо Муи, какво търсите тук?

– Тук ли? – запита дьо Муи.

– Да, тук, в тази стая.

– Той нищо не е търсил – каза Маргьорит, – аз го вмъкнах.

– Значи, сте знаели?

– Бях отгатнала всичко.

– Както виждате, дьо Муи, лесно е да се отгатне.

– Господин дьо Муи – продължи Маргьорит – беше с херцог Франсоа в стаята на двама от неговите придворни.

– Нали виждате, дьо Муи – повтори Анри, – всичко се знае.

– Вярно – каза дьо Муи.

– Сигурен бях – продължи Анри, – че херцог д'Алансон ви е пипнал.

– Ваша е грешката, господарю. Защо отблъснахте така упорито предложението ми?

– Вие сте отказали! – извика Маргьорит. – Значи, моето предчувствие е било основателно.

– Кралице – поклати глава Анри, – и ти, мой храбри дьо Муи, вие ме размивате с вашите възклицания. Какво искате? Един човек влиза при мен, говори ми за престол, за бунт, за размирици на мен, Анри, владетел, когото търпят само защото е свел смирено чело. Хугенот, пощаден при условие, че играе ролята на католик. И искат да приема тези предложения, направени ми в стая без тапицировка и без двойна ламперия! Триста дяволи, вие сте или деца, или безумци!

– Но, ваше величество, не биваше да ме оставяте без надежда, можехте, ако не да ми кажете нещо, то поне да ми дадете някакъв знак, да направите някакъв жест!

– Какво ви каза моят шурей, дьо Муи? – запита Анри.

– О, господарю, това вече не е моя тайна.

– Боже мой! – поде Анри малко нетърпеливо, че има работа с човек, който толкова зле разбира думите му. – Не ви питам какви предложения ви е направил той, питам ви само дали е подслушвал, дали е чул?

– Той е подслушвал, ваше величество, и беше чул.

– Той е подслушвал и е чул! Вие сам го казвате, дьо Муи! Жалък конспиратор сте вие! Ако бях казал дори една дума, вие щяхте да бъдете загубен, защото аз не знаех, но се съмнявах донякъде, че той е там и ако не той, то някой друг, херцог д'Анжу например, Шарл IX или кралицата-майка. Вие не познавате стените на Лувъра, дьо Муи. За тях е създадена поговорката, че и стените имат уши. И аз да говоря, познавайки тези стени! Хайде, хайде, дьо Муи, изглежда, нямате високо мнение за ума на наварския крал. И се учудвам, че му предлагате корона, щом мнението ви за него не е по-високо.

– Но, ваше величество – възрази дьо Муи, – не можехте ли, макар и отказвайки се от короната, да ми направите поне един знак. Тогава аз нямаше да се отчая и нямаше да смятам всичко за загубено.

– Триста дяволи! – извика Анри. – Ако е подслушвал, не можеше ли и да вижда? И не пропада ли човек от един знак, както и от една дума? Вижте, дьо Муи – продължи кралят, като се огледа, – дори в този час така близо до вас, че думите ми остават само между трима ни, аз пак се страхувам някой да не ме чуе, като ви казвам: „Дьо Муи, повтори ми предложенията си.“

– Но, господарю – възкликна дьо Муи отчаяно, – сега съм обвързан с херцог д'Алансон.

Маргьорит плесна ядосано с хубавите си ръце.

– Значи, вече е късно!

– Напротив – прошепна Анри. – Разберете, че именно в това проличава божията ръка... Не се отказвай, дьо Муи, защото в херцог Франсоа е нашето спасение. Мислиш ли, че наварският крал може да запази главите ви? Напротив, нещастнико! Заради мен ще ви избият всички до последния човек при най-малкото подозрение. Но френски принц, това е друго. Събери доказателства, дьо Муи. Подсигури се. Но какъвто си наивен, сигурно си се обвързал в момент на възбуда и само думата му ти е била достатъчна.

– О, господарю, аз бях така отчаян, че ни изоставихте, повярвайте ми, че сам се хвърлих в ръцете на херцога освен това се страхувах, че съм предаден, защото той знаеше нашата тайна.

– Сега ти знаеш неговата тайна, дьо Муи, и всичко зависи само от теб. Какво желае той? Да стане наварски крал? Обещай му короната. Какво иска? Да напусне двора? Осигури му средства да избяга. Работи за него, дьо Муи, като че ли работиш за мен. Използвай го за щит, за да посрещне всички удари, които са отправени срещу нас. Когато се наложи да бяга, ще избягаме двамата. Когато се наложи да се сражаваме и да царуваме, ще царувам само аз.

– И не се доверявайте на херцога – каза Маргьорит. – Той е потаен и проникателен. Ненавистта и приятелството му са безразлични. Винаги е готов да се

отнася е приятелите си като с неприятели и с неприятелите като с приятели.

– Значи – каза Анри, – той ви чака, така ли е, дьо Муи?

– Да, ваше величество.

– Къде?

– В стаята на двама свои благородници.

– В колко часа?

– Преди полунощ.

– Още няма единадесет часа – каза Анри. – Не сте закъснели. Вървете, дьо Муи!

– Имаме ли вашата дума, господине? – запита Маргьорит.

– Моля ви се, кралице – каза Анри, който умееше да проявява доверие към разни хора при различни случаи. – С господин дьо Муи този въпрос изобщо не се поставя.

– Имате право, господарю – отговори младият човек. – Но ми е нужна вашата дума, защото трябва да я предам на водачите на нашата партия. Вие не сте станали истински католик, нали?

Анри сви рамене.

– И не се отказвате от наварското кралство?

– Не се отказвам от никое кралство, дьо Муи. Само че си запазвам правото да избира най-хубавото. С други думи, което ще подхожда най-много и на мен, и на Вас.

– Ами ако междувременно ваше величество бъде задържан, обещава ли нищо да не разкрие? Дори и ако кралската неприкосновеност бъде накърнена с изтезания?

– Дьо Муи, кълна се в бога.

– Само още една дума, господарю, как ще ви виждам?

– Още утре ще имате ключ от моята стая и ще влизате колкото пъти ви е необходимо и когато ви е угодно. За вашето присъствие в Лувъра ще отговаря херцог д'Алансон. А сега идете при него по малката стълба, аз ще ви водя. През това време кралицата ще покани тук един вишнева плащ като вашия, който преди малко беше в преддверието. Не бива да се разграничават двата, не бива да се знае, че вие сте двойник, нали, дьо Муи? Нали, ваше величество?

Анри произнесе последните си думи, като се смееше и гледаше Маргьорит.

– Да – каза тя, без да се смущава, – защото в края на краищата господин дьо Ла Мол е на служба при брат ми.

– Е, добре, постарайте се да го спечелите за нас, ваше величество – каза Анри напълно сериозно. – Не жалете нито злато, нито обещания. Поставям всичките си съкровища на негово разположение.

– Тогава – каза Маргьорит, усмихвайки се подобно на жените на Бокачо, – щом това е вашето желание, ще направя всичко, което е по силите ми.

– Добре, добре, кралице. А вие, дьо Муи, върнете се при херцога и с неговите камъни по неговата глава.

> Глава 26

> Маргарита

Докато се водеше този разговор, Ла Мол и Коконас стояха на пост. Ла Мол, малко тъжен, Коконас малко неспокоен.

Това се дължеше на факта, че Ла Мол бе имал време да размисли, а Коконас му бе помогнал като по чудо.

– Какво мислиш ти за всичко това, приятелю? – бе запитал Ла Мол Коконас.

– Мисля – отговори пиемонтецът, – че тук се крие някаква дворцова интрига.

– И ако ти се удаде случай, склонен ли си да играеш роля в тази интрига?

– Драги приятелю – отговори Коконас, – слушай внимателно какво ще ти кажа и се постарай да извлечеш поука. Във всичките тези интриги и кралски машинации ние не можем, пък и не трябва да се намесваме освен като сенки. Там, където наварският крал ще остави парче от своето перо, а херцог д'Алансон парче от плаща си, ние ще сложим на карта живота си. Кралицата ти е хвърлила око и ти си се запалил. Нищо по-хубаво от това. Губи си ума по любов, скъпи приятелю, но не го губи за политика.

Това беше мъдър съвет. Ла Мол го изслуша тъжно като човек, който съзнава, че поставен между разума и безумието, ще избере безумието.

– Аз не съм се запалил, Анибал, аз обичам кралицата. И за щастие или за нещастие я обичам от цялото си сърце. Това е безумие, ще кажеш ти, съгласен съм.

Аз съм безумец. Но ти, Коконас, си мъдър. И не трябва да страдаш поради моите глупости и да споделяш моята нещастна съдба. Върви при нашия господар и не се излагай.

Коконас помисли за момент, после вдигна глава и каза:

– Драги приятелю, това, което казваш, е свършено вярно. Ти си влюбен, постъпвай като влюбен. Аз съм амбициозен и мисля, че животът струва повече от една женска целувка. Не бих отишъл да рискувам живота си, без да поставя условия. Постарай се и ти, бедни Медор, да поставиш условия.

И след тези думи Коконас протегна ръка на Ла Мол и се отдалечи, като размени последен поглед и усмивка със своя приятел.

Бяха минали близо десет минути, след като той напусна поста, когато вратата се отвори, Маргьорит се подаде предпазливо, улови Ла Мол за ръка без нито дума, привлече го в дъното на покоите си и затвори сама всички врати грижливо, което показваше, че предстоящият разговор ще бъде важен.

После тя се спря, седна на абаносовия стол и привличайки Ла Мол до себе си, улови двете му ръце.

– Сега, когато сме сами – каза тя, – да си поговорим сериозно, мой искрени приятелю.

– Сериозно ли, кралице? – запита Ла Мол.

– Или любовно. Това повече ли ви харесва? В любовта, особено в любовта на една кралица, може да има сериозни неща.

– Да поговорим... тогава за тези сериозни неща, но при условие че ваше величество няма да се сърди за несериозните неща, които ще й кажа.

– Ще се сърдя само на едно нещо, Ла Мол, ако ме наричате „ваше величество“ или „кралице“. За вас, скъпи мой, аз съм само Маргьорит.

– Да, Маргьорит. Да, Маргарита. Да, моя перла – каза младият човек, като просто изпиваше с поглед кралицата.

– Ето така е добре – каза Маргьорит. – Значи, вие ревнувате, мой красиви рицарю?

– О, до умопомрачение!

– Хубава работа!

– До лудост, Маргьорит!

– И от кого, кажете?

– От всичко.

– И по-точно?

– Първо от краля.

– Мисля, че след всичко, което сте видели и чули, можете да бъдете напълно спокоен.

– От дьо Муи, когото видях тази сутрин за първи път и когото намирам тази вечер така близък с вас.

– От господин дьо Муи ли?

– Да.

– И какво ви кара да се съмнявате в господин дьо Муи?

– Слушайте... Аз го познах по фигурата, по цвета на косите, по някаква инстинктивна ненавист към него. Тази сутрин той беше при херцог д'Алансон.

– Е, и какво общо има това с мен?

– Херцог д'Алансон е ваш брат. Казват, че вие го обичате много. Вие сте му доверили някакво възделение на сърцето си, а той според дворцовите привички е изпълнил желанието ви, като ви е изпратил господин дьо Муи. Дали да бъда щастлив, че кралят се случи тук едновременно с него, не знам, но във всеки случай, ваше величество, бъдете откровена с мен. По липса на друго чувство любов като моята има право да иска в замяна откровеност. Вижте, аз съм в краката ви. Ако чувството ви към мен е било само мигновена прищявка, аз ви връщам думата, вашето обещание, вашата любов, връщам благоволенieto на херцог д'Алансон и се отказвам от службата си при него, ще загина при обсадата на Ла Рошел, ако не умра от любов, преди да стигна там.

Маргьорит изслуша с усмивка пленителните му думи, радвайки се на тази вълнуваща сцена, после наведе хубавото си замечтано лице над неговите горещи ръце и прошепна:

– Обичате ли ме?

– О, кралице, повече от живота! Повече от спасението, на душата ми! Повече от всичко! Но вие, вие... вие не ме обичате!

– Бедни безумцо!

– Да, ваше величество – извика Ла Мол, все още в краката ѝ. – Аз ви казах,

че съм безумец.

– Значи, най-важното нещо за вас е вашата любов, скъпи Ла Мол?

– Само тя, единствено тя, ваше величество.

– Е, добре, така да бъде. Нека останалото е само допълнение. Вие ме обичате и искате да живеете край мен, нали?

– Моята единствена молитва към бога е да не ме разделя никога от вас.

– Е, добре, вие няма да ме напуснете. Аз имам нужда от вас, Ла Мол.

– Имате нужда от мен? Слънцето има нужда от светулката!

– Ако ви кажа, че ви обичам, ще ми бъдете ли напълно предан?

– Не съм ли вече, ваше величество, и то изцяло?

– Да, но, нека бог ми прости, вие все още се съмнявате!

– О, аз греша, аз съм неблагодарник или както ви казах и както сама казахте, безумец. Но защо господин дьо Муи беше при вас тази вечер? Защо го видях тази сутрин у херцог д'Алансон? Защо този вишнев плащ, това бяло перо? Това старание да подражава моята походка? Ах, ваше величество, не вас подозирам аз, а вашия брат!

– Нещастник – каза Маргьорит, – нещастник, който мисли, че херцог Франсоа е толкова любезен, че ще изпрати един обожател при сестра си. Безумец, който уж ревнува, а не е отгатнал. Знаете ли вие, Ла Мол, че херцог д'Алансон още утре би ви убил със собствената си шпага, ако разбере, че сте тук тази вечер в краката ми и че вместо да ви изгоня, аз ви казвам: „Останете на мястото си, Ла Мол, защото аз ви обичам, мой хубав рицарю, чувате ли, обичам ви!“ Повтарям ви, той би ви убил.

– Велики боже! – възкликна Ла Мол, като залитна и погледна ужасено Маргьорит. – Нима е възможно?

– Всичко е възможно, приятелю, в наше време и в този двор. А сега само една дума. Не заради мен господин дьо Муи е наметнал вашия плащ и е скрил лицето си под вашата шапка, идвайки в Лувъра. Направил го е за херцог д'Алансон. Но аз го доведох тук, защото го помислих за вас. Той знае нашата тайна, Ла Мол, затова трябва да внимаваме с него.

– Предпочитам да го убия – каза Ла Мол, – така ще бъде много по-кратко и по-сигурно.

– А аз, мой храбри рицарю, предпочитам той да живее и вие да знаете всичко, защото животът му не само е важен за нас, но е и необходим. Слушайте и претеглете добре думите си, преди да ми отговорите. Обичате ли ме достатъчно, Ла Мол, за да се зарадвате, ако аз стана истинска кралица, тоест владетелка на истинско кралство?

– Уви, ваше величество, аз ви обичам много и желая всичко, което вие желаете. Дори това желание да бъде нещастieto на моя живот.

– Е, добре, искате ли да ми помогнете да осъществя това свое желание, което ще ви направи още по-щастлив?

– О, аз ще ви загубя, ваше величество! – извика Ла Мол, като скри лице в ръцете си.

– Нищо подобно, напротив, вместо да бъдете пръв между моите служители, вие ще станете пръв между моите поданици, това е всичко.

– О, не корист... не амбиция, ваше величество... Не опетнявайте сама чувството, което изпитвам към вас... Преданост, само преданост!

– Благородна душа – каза Маргьорит, – е, добре, аз приемам вашата преданост и ще съумея да я оценя.

И тя му протегна двете си ръце, които Ла Мол покри с целувки.

– Е, какво ще кажете? – запита тя.

– Ще кажа да – отговори Ла Мол, – да, Маргьорит. Започвам да разбирам този таен план, за който бях чувал да се говори сред хугенотите преди Вартоломеевата нощ. Този план, за осъществяването на който бях извикан в Париж, както и мнозина други, много по-достойни от мен. Вие горите от желание за действително наварско кралство, което да замести фиктивното. Крал Анри ви подтиква към това. Дьо Муи заговорничи с вас, нали? Но какво общо има с цялата работа херцог д'Алансон? Къде ще се намери престол за него? Не го виждам. Или херцог д'Алансон е така силно... привързан към вас, че ви подпомага във всичко, без да иска нищо в замяна на опасността, на която се излага?

– Херцогът, скъпи приятелю, заговорничи изключително за своя сметка. Да го оставим да се заблуждава. Неговият живот е залог за нашия.

– Но аз, аз, който съм на служба при него, мога ли да му изменям?

– Да му измените? С какво? Какво ви е доверил той? Не ви ли измами, като

даде на дьо Муи вашия плащ и вашата шапка, за да проникне при него? Казвате, че сте на служба при херцога. А не бяхте ли при мен, скъпи рицарю, преди да отидете при него? Доказал ли ви е той своето приятелство така силно, както аз съм ви доказала любовта си.

Ла Мол се изправи блед, като поразен от мълния.

– О – прошепна той, – Коконас имаше право. Интригата ме заплита в мрежите си. Тя ще ме удуши.

– Е? – запита Маргьорит.

– Ето моя отговор. Твърдят и аз чух на другия край на Франция, където вашето име, мълвата за вашата всепризната красота докоснаха сърцето ми като смътен копнеж по непознатото, говорят, че вие сте обичали неведнъж и вашата любов винаги е била гибелна за мъжа, когото обичате. И че смъртта, навярно от ревност, почти винаги ви е отнемала любимите.

– Ла Мол!...

– Не ме прекъсвайте, моя Маргарита, любима! Говорят също така, че вие пазите в златни кутии сърцата на тези верни приятели и че от време на време тъжните им останки извикват у вас скръбен спомен, благочестив поглед. Вие въздишате, моя кралица, вашите очи се прибулват. Значи, това е истина. Е, добре, нека аз бъда най-обичаният и най-щастливият любимец. На другите вие сте пронизали сърцето и пазите сърцата им. За мен вие правите повече, излагате главата ми. Е, добре, Маргьорит, закълнете ми се пред божия образ, който ми спаси живота точно тук, закълнете се, че ако умра за вас, както ми предсказва едно мрачно предчувствие, закълнете ми се, че ще запазите главата, след като палачът я отдели от тялото ми, за да притискате от време на време устните си до нея. Закълнете се, Маргьорит, и обещанието за тази награда от моята кралица ще ме направи ням, предател и подлец при нужда, с други думи, напълно предан, какъвто трябва да бъде вашият любим и вашият съучастник.

– О, злокобно безумие, мое скъпо сърце! – възкликна Маргьорит. – О, съдбоносна мисъл, моя нежна любов!

– Закълнете се...

– Да се закълна?

– Да. Върху това сребърно ковчеже с кръст отгоре. Закълнете се.

– Добре – каза Маргьорит, – ако, да не дава господ, твоите мрачни предчувствия се сбъднат, мой хубав рицарю, кълна ти се над този кръст, че ти ще бъдеш до мен жив или мъртъв, докато живея аз самата, и ако не успея да те спася от гибелта, в която се хвърляш заради мен, само заради мен, зная това, ще дам поне на твоята бедна душа утехата, която искаш и която ще си заслужил.

– Още една дума, Маргьорит. Сега вече мога да умра, защото съм спокоен, но мога и да живея. Можем да успеем. Наварският крал може да стане истински крал и вие истинска кралица. Тогава кралят ще ви отведе, този обет ще се наруши и ние ще се разделим. Маргьорит, скъпа Маргьорит, любима моя, вие успяхте с една дума да ме успокоите за смъртта ми, успокойте ме сега с една дума за живота ми.

– Не се бой от нищо, аз съм твоя тълма и духом! – извика Маргьорит, протягайки отново ръка над сребърния кръст. – Ако замина, ти ще ме последваш. Ако кралят откаже да те вземе, и аз няма да замина.

– Но вие няма да смееете да му се противопоставите.

– Любими мой Хиацинт – каза Маргьорит, – ти не познаваш Анри. В този момент той мечтае само за едно – да стане крал. И за това свое желание би пожертвувал всичко, което притежава, и с още по-голяма охота онова, което не притежава. Сбогом.

– Ваше величество – усмихна се Ла Мол, – нима ме отправяте?

– Вече е късно – каза Маргьорит.

– Наистина, но къде да отида? Господин дьо Муи е в моята стая с херцог д'Алансон.

– Ах, вярно – каза Маргьорит с възхитителна усмивка, – всъщност аз и без това имам да ви разказвам още много неща за този заговор.

От тази нощ Ла Мол стана много повече от обикновен фаворит и можеше да носи гордо главата, на която жива или мъртва бе обещано такава прекрасно бъдеще.

И все пак от време на време тежки мисли скланяха челото му, страните му бледнееха и мрачно размишление дълбаеше бразда между веждите на младежа, толкова безгрижен някога, толкова щастлив сега.

> Божията ръка

Анри бе казал на баронеса дьо Сов на раздяла:

– Легнете си, Шарлот. Престорете се на сериозно болна и под никакъв предлог утре през целия ден не приемайте никого.

Шарлот се подчини, без да разбере причината, която бе накарала краля да ѝ поръча подобно нещо. Но тя започваше да свиква със странностите на Анри, както биха казали днес, или с неговите прищевки, както се казваше тогава.

Впрочем тя знаеше, че Анри крие в сърцето си тайни, които не казва на никого, в ума си проекти, които се страхуваше да разкрие дори в сънищата си. Така че тя се подчиняваше на всичките му желания, сигурна, че дори най-странните му хрумвания имат смисъл.

Същата вечер тя се оплака на Дариол, че чувства силна тежест в главата, придружена със замаяване. Анри ѝ бе поръчал така да каже.

На другия ден се престори, че иска да стане, но едва докоснала с крак пода, се оплака от обща слабост и отново си легна.

Това неразположение, за което Анри бе вече съобщил на херцог д'Алансон, бе първата новина, занесена на Катерина, когато тя запита най-невъзмутимо защо баронеса дьо Сов не присъства както обикновено при нейното ставане.

– Болна, е – отговори херцогиня дьо Лорен.

– Болна – повтори Катерина, без нито един мускул на лицето ѝ да издаде, че се интересува от отговора. – Превземки на ленивка.

– Не, ваше величество – каза херцогинята. – Тя се оплаква от силно главоболие и слабост, която ѝ пречи да стане...

Катерина не отговори нищо. Не несъмнено, за да прикрие радостта си, се обърна към прозореца и виждайки Анри, който прекосяваше двора след разговора с дьо Муи, стана, за да го разгледа по-добре, и подтиквана от съвестта, която избуява незабелязано дори в най-закоравелите сърца, каза на капитана на гвардията си:

– Не ви ли се струва, че моят син Анри тази сутрин е по-блед, отколкото обикновено?

Нищо такова нямаше. Анри беше много неспокоен духом, но съвсем здрав тялом.

Малко по малко придворните, които обикновено присъстваха при ставането на кралицата, се оттеглиха. Останаха само три-четири, по-близки от другите. Катерина нетърпеливо ги освободи под предлог, че иска да бъде сама.

Щом и последният благородник излезе, тя затвори вратата, приближи се до един таен шкаф, скрит в стените на стаята ѝ, отвори плъзгащата се врата в дървената ламперия и измъкна оттам една книга, чиито измачкани страници издаваха честата употреба.

Тя постави книгата на масата, отвори я, облакът се и зачете.

– Точно така – прошепна тя. – Главоболие, обща слабост, болки в очите, възпаление на небцето. Досега се говори само за главоболие и за слабост... другите симптоми няма да закъснеят.

И тя продължи:

– После възпалението обхваща гърлото, разпростира се към стомаха, обхваща сърцето в огнен обръч и пръсва мозъка като мълния.

Тя препрочете пасажа тихо. След това продължи полугласно:

– Треска – шест часа. Общо възпаление – дванадесет часа. Гангрена – дванадесет часа. Агония – шест часа. Всичко тридесет и шест часа. Сега да предположим, че абсорбирането е по-бавно. Вместо тридесет и шест часа, ще имаме четиридесет и дори четиридесет и осем часа. Да, четиридесет и осем са достатъчни. Но защо Анри е още на крака. Може би, защото е мъж, защото е здрав, а може би е пил нещо, след като я е целунал и е изтрил устните си, след като е пил.

Катерина чакаше с нетърпение часа за вечеря. Анри вечеряше всеки ден на масата на краля. Той дойде, оплака се на свой ред от остри болки в главата, не яде никак и се оттегли веднага след вечерята, казвайки, че не е мигнал миналата нощ и сега страшно му се спи.

Катерина се заслуша в колебливите стъпки на Анри и изпрати да го проследят. Съобщиха ѝ, че наварският крал е тръгнал към стаята на баронеса дьо Сов.

„Анри – каза си тя – ще завърши тази вечер смъртоносното дело, което някаква нещастна случайност може би е оставила недовършено.“

Наварският крал действително отиде при баронеса дьо Сов, но само за да ѝ каже да продължи да играе ролята си.

На другия ден той не излезе от стаята си цялата сутрин, не се яви и на вечерята при краля. Баронеса дьо Сов, казваха, отивала от зле към по-зле и мълвата за болестта на Анри, разпространена от самата Катерина, се носеше като едно от тези предчувствия, на които никой не си обяснява причината, но които се усещат във въздуха.

Катерина тържествуваше. Още предната сутрин тя бе отдалечила Амброаз Паре, пращайки го при един свой любим камериер, болен в Сен-Жермен.

Така че баронеса дьо Сов или Анри трябваше да извикат неин човек и той щеше да каже това, което тя пожелае. Ако противно на всяко очакване се замесеше друг лекар и ако някакво предположение за отравяне уплашеше двора, където вече се бяха разнесли толкова подобни слухове, тя разчиташе много на мълвата за ревността на Маргьорит. Читателят си спомня, че за всеки случай тя много бе говорила за тази ревност, избухвала по различни поводи и между другото по време на разходката до цъфналата глогина, когато бе казала на дъщеря си в присъствието на много хора:

„Вие сте много ревнива, Маргьорит.“

И тя чакаше с лицемерно изражение вратата да се отвори и някой преbledнял и изплашен слуга да се втурне, викайки: „Ваше величество, наварският крал умира и баронеса дьо Сов е мъртва.“

Удари четири часът. Катерина довършваше закуската си и хвърляше трошички на няколко редки птици, които тя хранеше със собствената си ръка. Макар че лицето ѝ беше спокойно и както винаги мрачно, сърцето ѝ се разтуптяваше силно при най-малкия шум.

Изведнъж вратата се отвори.

– Ваше величество – каза капитанът на гвардията ѝ, – наварският крал е...

– Болен ли? – прекъсна го бързо Катерина.

– Не, слава богу, ваше величество, негово величество изглежда чудесно.

– Тогава какво искате да ми кажете?

– Наварският крал е тук.

– Какво иска?

– Той носи на ваше величество една малка много рядка маймуна.

В същия момент Анри влезе с кошница в ръка, галейки сгушеното вътре уистити.

Той се усмихваше и изглеждаше изцяло погълнат от прелестното животинче, което носеше. Но макар и да беше зает, не пропусна да хвърли един поглед, който му беше достатъчен при трудни обстоятелства. Колкото се отнася до Катерина, тя беше преbledняла и бледнината и се увеличи още повече, като видя здравата руменина по бузите на младия човек.

Кралицата-майка беше зашеметена от този удар. Тя пое машинално подаръка на Анри, смути се, направи му комплимент, че изглежда добре и добави:

– Още по-приятно ми е, като ви виждам, че сте добре, синко, защото чух, че сте болен и доколкото си спомням, дори в мое присъствие вие се оплакахте от неразположение. Но сега разбирам – опита се да се усмихне тя, – това е било само предлог да се освободите.

– Аз действително бях много болен, ваше величество, но моето неразположение премина, след като взех един специалитет от нашите планини, който зная още от майка ми.

– А, ще ми дадете рецептата, нали, Анри? – каза Катерина, усмихвайки се този път истински, но с нескрита ирония.

„Някаква противоотрова – помисли си тя, – трябва да се позаинтересувам, сигурно като е видял, че баронеса дьо Сов е болна, той се е усъмнил. Всъщност наистина човек би повярвал, че божията ръка е простряна над този човек.“

Катерина дочака нетърпеливо нощта. Баронеса дьо Сов не се появи. По време на играта на карти тя се осведоми за състоянието ѝ, отговориха ѝ, че положението ѝ се влошава.

Цялата вечер Катерина беше неспокойна и придворните тревожно се питаха какви ли мисли раздвижват това обикновено така невъзмутимо лице.

Всички се оттеглиха. Катерина пожела да си легне; придворните дами я съблякоха. После, когато Лувърът заспа, тя стана, облече дълъг черен пеньоар, взе една лампа, избра между ключовете си този, който отваряше вратата на баронеса дьо Сов, и се качи при своята придворна дама.

Дали Анри беше предвидил това посещение, дали нещо бе зает, или се бе

скрил някъде, няма значение – младата жена бе сама.

Катерина отвори предпазливо вратата, прекоси преддверието, влезе в салона, остави лампата на един шкаф, защото нощна лампа светеше до болната, и като сянка се промъкна в спалнята.

Дариол, изтегната в голямо кресло, спеше до леглото на своята господарка. Леглото беше цялото затворено със завеси.

Диханието на младата жена беше толкова леко, че за миг Катерина помисли, че тя не диша.

Най-сетне кралицата-майка чу лека въздишка и със зловна радост повдигна завесата, за да установи лично действието на страшната отрова, потръпвайки предварително от вида на синкавата бледина или разяждащата червенина на смъртоносната треска. Но вместо всичко това – спокойна, кротко притворила очи под клепачите, с полуотворена розова уста и влажна буза, нежно положена върху една от закръглените ѝ ръце, докато другата, сочна и седефена, бе отпусната върху червената дамаска, служеща ѝ за завивка, красивата млада жена спеше полу-усмихната. Защото без съмнение някакъв очарователен сън извикваше усмивка на устните ѝ, а върху бузите ѝ – тази руменина на цветущо здраве.

Катерина неволно извика от изненада и Дариол се сепна за миг.

Кралицата-майка се скри зад завесите на леглото.

Дариол отвори очи, но много сънена, без да си даде сметка какво я бе събудило, отново отпусна тежките си клепачи и заспа.

Тогава Катерина излезе иззад завесите и оглеждайки стаята, видя върху малка маса шише испанско вино, плодове, сладкиши и две чаши: Анри трябва да беше вечерял при баронесата, която очевидно се чувствуваше така добре, както и той.

Кралицата-майка се доближи до тоалетката и взе наченатата сребърна кутийка. Беше същата или най-малкото подобна на онази, която, бе изпратила на Шарлот. Катерина гребна с връхчето на златна игла малко от крема, прибра се в покоите си и го даде на малката маймуна, която ѝ беше донесъл същата вечер Анри. Животното, примамено от приятната миризма, лакомо го изяде и свивайки се в кошницата, заспа. Катерина почака четвърт час.

– С половината от това, което тя току-що изяде, моето куче Бруто е умря само за една минута. Изиграли са ме. Дали не е Ръоне? Ръоне! Невъзможно! Тогава, значи, е Анри. О, съдба! Всичко е ясно. Понеже той трябва да царува, не може да умре. Но може би безсилна е само отровата. Трябва да опитаме със стомана.

И Катерина си легна, кроейки нов план, който навярно щеше да бъде напълно готов още на другия ден. Защото тя извика капитана на своята гвардия, даде му едно писмо, заповяда му да го занесе на адреса и да го предаде лично на човека, за когото беше предназначено.

Писмото беше адресирано до Лувие дьо Морвел, капитан на кралските фитилчици на улица Съоризе, близо до Арсенала.

> Глава 28

> Писмото от Рим

Изминаха няколко дни от току-що описаните събития, когато една сутрин в Лувъра влезе носилка, съпроводена от група придворни на херцог дьо Гиз, и на наварската кралица съобщиха, че херцогиня дьо Невер иска да ѝ поднесе почитанията си.

В това време при Маргьорит беше баронеса дьо Сов. Хубавата баронеса излизаше за пръв път след мнимата болест. Тя беше узнала, че кралицата е проявила пред мъжа си голямо безпокойство за нейното неразположение, което почти цяла седмица занимаваше двора, и сега бе дошла да ѝ благодари.

Маргьорит я поздрави с оздравяването и за щастливото ѝ избавление от внезапния пристъп на тази странна болест, чиято сериозност тя в качеството си на френска принцеса не можеше да не прецени правилно.

– Надявам се, че ще дойдете на големия лов, отлаган вече веднъж – каза Маргьорит, – който е определен окончателно за утре. Времето е твърде топло за зима, слънцето е размекнало земята и всички ловци твърдят, че ще бъде много благоприятен ден.

– Но, ваше величество – възрази баронесата, – не зная все пак дали ще бъда в състояние...

– Ами – каза Маргьорит, – ще направите усилие. Освен това, понеже съм ловджийка, позволих на краля да разполага с малкия беарнски кон, който трябваше

да яздя и който много добре ще ви подхожда. Не са ли ви казали още за това?

– Казаха ми, ваше величество, но не знаех, че малкият кон е бил предназначен за вас. Иначе никога не бих приела.

– От гордост ли, баронесо?

– Напротив, ваше величество, от смирение.

– Значи, ще дойдете.

– Благодаря на ваше величество за честта. Ще дойда, щом вие ми заповядвате.

Точно в този момент съобщи за херцогиня дьо Невер. При това име Маргьорит трепна така радостно, че баронесата разбра – двете жени имаха да си говорят нещо – и стана, за да се оттегли.

– И така, до утре – каза Маргьорит.

– До утре, ваше величество.

– Добре, че се сетих, нали знаете, баронесо – освободи я с жест Маргьорит, – че пред обществото аз ви ненавиждам, понеже страшно ви ревнувам.

– А насаме? – запита баронеса дьо Сов.

– О, насаме не само ви прощавам, но дори ви благодаря.

– Тогава ваше величество ще позволи...

Маргьорит ѝ протегна ръката си, баронесата я целуна с уважение, направи дълбок поклон и излезе.

Докато баронеса дьо Сов се изкачваше по стълбата към апартамента си, подскачайки като отвързана козичка, херцогиня дьо Невер си разменяше с кралицата церемониални поклони, а придружаващите я благородници се оттеглиха.

– Жийон – извика Маргьорит, когато вратата се затвори зад последния, – Жийон, погрижи се никой да не ни прекъсва.

– Да – каза херцогинята, – защото имаме да си говорим много сериозни работи.

Тя взе един стол и се разположи до огъня и на слънце, сигурна, че никой не ще посмее да наруши тази установена близост между нея и наварската кралица.

– Е – усмихна се Маргьорит, – какво прави нашият знаменит изстребител?

– Скъпа кралице – каза херцогинята, – кълна ти се, че той е митологично същество. Неподражаем е по остроумие, което никога не пресъхва. Има шеги, от които и светите мощи биха примрели от смях. Впрочем той е най-ожесточеният езичник, който някога се е явявал под образа на католик. Луда съм за него. А ти как си с твоя Аполон?

– Уви! – въздъхна Маргьорит.

– Ах, това „уви“ ме плаши, скъпа кралице. Да не би симпатичният Ла Мол да е прекалено почтителен или прекалено сантиментален. В такъв случай ще бъда принудена да призная, че е пълна противоположност на приятеля си Коконас.

– Нищо подобно. Той е на настроения – каза Маргьорит, – но това „уви“ се отнася до мен.

– И какво означава то?

– Означава, скъпа херцогиньо, че аз се страхувам да не се влюбя сериозно в него.

– Наистина ли?

– Честна кралска дума.

– О, толкова по-добре. Весело ще си живеем тогава – извика Анриет. – Да обичам малко, беше моя мечта, да обичаш много, беше твоя. Нали е приятно, моя скъпа и учена кралице, умът да отдъхне, сърцето да се разлудува? И след буйния възторг – радост и блаженство... Ах, Маргьорит, имам предчувствие, че ще прекараме чудесна година.

– Мислиш ли? – каза кралицата. – А аз, напротив, виждам нещата в черно. Политиката ужасно ме занимава. Да не забравя да ти кажа, узнай дали твоят Анибал е така предан на брат ми, както изглежда. Осведоми се. Много е важно.

– Той предан на някого или на нещо! Съвсем ясно е, че не го познаваш като мен. Ако посвети някога себе си на нещо, то ще бъде само на амбициите си. Брат ти може ли да му даде големи обещания? Тогава всичко е наред. Той ще бъде предан на брат ти. Но ако брат ти, макар че е френски принц, не изпълни обещанията, които е дал, а дори и без това, тежко на брат ти.

– Наистина ли?

– Нещата стоят така, както ти ги казвам. Всъщност, Маргьорит, има моменти, когато тоя опитомен тигър плаши даже мен. Онзи ден му казах: „Анибал, пазете се, не ми изменяйте, защото, ако ми измените...“ и го загледах с изумрудените си очи, които вдъхновиха Ронсар да напише:

P>

Херцогиня дьо Невер
в миг към някой кавалер
праща със зелените очи
рой светкавици със мощ голяма –
даже и у Юпитери двама
тъй опасна сила няма,
щом гласът на бурята звучи.

P\$

– И после?

– После аз си мислех, че той ще ми каже: „Аз да ви изменя! Аз! Никога!“

Вместо това знаещ ли какво ми отговори?

– Не.

– Слушай тогава и сама съди за човека: „Но ако – отговори ми той, – ако вие ми измените, пазете се също, защото, макар че сте принцеса...“ И изричайки тези думи, той ме заплаши не само с поглед, но и с дългия си, сух пръст с остър нокът, който ми пъкна почти под носа. В този миг, моя клета кралице, признавам ти, физиономията му беше толкова страшна, че потреперих, а ти сама знаеш, че не съм от най-страхливите.

– Да те заплаши теб, Анриет? Нима се осмели!

– Ех, дявол да го вземе, че нали и аз го заплаших? В края на краищата той има право. Както виждаш, предан е до известна степен или по-скоро до твърде неизвестна степен.

– В такъв случай ще видим – каза Маргьорит замислено. – Ще поговоря с Ла Мол. Нищо друго ли няма да ми кажеш?

– Напротив, имам. Нещо много интересно, за което съм дошла. Но ти ме отвлече, като започна да ми говориш по-интересни неща. Имам вести.

– От Рим ли?

– Да, дойде куриер от мъжа ми.

– Е, добре, какво става в Полша?

– Всичко върви отлично и по всяка вероятност след някой и друг ден ти ще се освободиш от присъствието на брат си д'Анжу.

– Значи, папата е утвърдил неговото избиране?

– Да, скъпа моя.

– И да не ми кажеш досега? Бързо, бързо. Разправай подробности.

– О, бога ми, не знам други освен тези, които ти казах. Впрочем чакай, ще ти дам писмото на херцог дьо Невер. Ето, дръж! Впрочем не, не, това са стихове от Анибал, ужасни стихове, моя клета Маргьорит. Само такива знае да съчинява. Ето, този път го намерих. Не, пак не е то. Това е бележка от мен, която ти нося, за да дадеш на Коконас чрез Ла Мол. А, ето. Ето го въпросното писмо.

И херцогиня дьо Невер подаде писмото на кралицата.

Маргьорит го разгъна бързо и го прочете. Но в него действително нямаше нищо повече от това, което бе чула вече.

– Как получи това писмо? – запита кралицата.

– Чрез куриера на моя мъж, който имаше заповед да се отбие в двореца дьо Гиз, преди да отиде в Лувъра, и да ми връчи това писмо, преди да даде писмото до краля. Аз знаех какво значение отдава моята кралица на тази вест, затова бях писала на херцог дьо Невер да постъпи така. Виждаш, че ме е послушал. Не прилича на това чудовище Коконас. Така че сега в Париж тази вест знаем само кралят, ти и аз, освен ако човекът, който е следвал нашия куриер...

– Какъв човек?

– О, ужасен занаят! Представи си, този нещастен пратеник пристигна уморен, раздърпан, покрит с прах. Препускал е седем денонощия, без да се спира нито за миг.

– Но за какъв човек спомена?

– Чакай малко. Ще ти разкажа. След него вървял човек с навъсено лице, който сменял конете като него и препускал така бързо, както и той, всичките тия четиристотин левги. Нашият нещастен куриер непрекъснато очаквал някой куршум в гърба си. И двамата пристигнали при бариерата Сен-Марсел в едно и също време. И двамата се спуснали по улица Муфтар в бърз галоп, и двамата прекосили Сите. Но при Пон Нотр-Дам нашият куриер свил надясно, а другият наляво по площад Шатле и Препуснал като стрела от арбалет по кея към Лувъра.

– Благодаря, мила Анриет, благодаря! – извика Маргьорит. – Ти си права. Много интересни известия. Но при кого е дошъл другият куриер? Ще го узная. А

сега ме остави. До тази вечер на улица Тизон, нали? А утре на лова. И моля ти се, вземи си буен кон, за да те отвлече надалеч, та да останем сами. Ще ти кажа тази вечер какво трябва да се опиташ да узнаеш от твоя Коконас.

– Няма да забравиш писмото ми, нали? – напомни ѝ засмяно херцогиня дьо Невер.

– Не, не, бъди спокойна, той ще го получи навреме. Херцогиня дьо Невер излезе и Маргьорит веднага изпрати да потърсят Анри. Той тутакси дойде и тя му даде писмото на херцог дьо Невер.

– Охо! – възкликна той.

Тогава Маргьорит му разказа историята за втория куриер.

– Всъщност каза Анри – аз го видях, като влезе в Лувъра.

– Може би е отишъл при кралицата-майка?

– Не е, сигурен съм в това. Защото случайно бях в коридора и никой не мина оттам.

– Тогава – каза Маргьорит, поглеждайки мъжа си – сигурно е дошъл при...

– При брат ви херцог д'Алансон, нали?

– Да, но как да узнаем дали е така?

– Не би ли могло – подхвърли небрежно Анри – да извикаме един от онези двама благородници и да узнаем от него?

– Имате право, господарю – каза Маргьорит, доволна, че може да стори това по предложение на мъжа си. – Ще изпатя да извикат господин дьо Ла Мол. Жийон! Жийон!

Жийон веднага се появи.

– Трябва да говоря неотложно с господин дьо Ла Мол – каза ѝ кралицата. – Намерете го ѝ ми го доведете.

Жийон излезе. Анри седна до една маса, върху която имаше немска книга с гравюри от Албрехт Дюрер, и започна да ги разглежда с дълбоко внимание, така че когато Ла Мол влезе, той сякаш не го чу и дори не вдигна глава.

От своя страна младият човек, виждайки краля при Маргьорит, остана на прага на стаята, безмълвен от изненада и пребледнял от безпокойство.

Маргьорит се приближи до него и каза:

– Граф дьо Ла Мол, бихте ли могли да ме осведомите кой е на служба днес при херцог д'Алансон?

– Коконас, ваше величество! – отговори Ла Мол.

– Опитайте се да узнаете от него дали е въвел при своя господар един мъж, покрит с кал, явно изминал дълъг път на кон.

– Ах, ваше величество, страхувам се, че той няма да ми каже нищо. От няколко дни е станал много мълчалив.

– Наистина ли? Но като му дадете тази бележка, струва ми се, че ще ви дължи нещо в замяна.

– От херцогинята!... О, с тази бележка ще успеея.

– Добавете – понижи глас Маргьорит, – че тази бележка ще му служи като пропуск, за да влезе тази вечер в познатата ви къща.

– А аз, ваше величество? – запита тихо Ла Мол. – С какъв пропуск ще вляза аз?

– Вие само ще си кажете името, това е достатъчно.

– Дайте писмото, ваше величество, дайте го – каза Ла Мол, тръпнещ от любов – и аз отговарям за всичко.

И той излезе.

– Утре ще узнаем дали херцог д'Алансон е осведомен за събитията в Полша – каза спокойно Маргьорит, връщайки се при мъжа си.

– Този господин дьо Ла Мол е верен служител – каза беарнецът със свойствената си усмивка. – И кълна се в божествената литургия, аз ще се погрижа за бъдещето му.

> Глава 29

> Тръгването

Когато на другия ден яркочервеното, но не палещо слънце, характерно за хубавите зимни дни, изгря зад хълмовете на Париж, всичко живо от два часа вече бе в движение в двора на Лувъра.

Един великолепен породист кон, нервен, с тънки крака, по които личаха преплетените му вени, риеше, наострил уши, изригващ пламък през ноздрите си, и

очакваше Шарл IX в двора. Господарят му беше не по-малко нетърпелив от него, тъй като Катерина го бе задържала точно когато излизаше, защото имала да му съобщава нещо много важно.

Двамата влязоха в остъклена галерия. Катерина, студена, бледа и безстрастна както винаги, Шарл IX, тръпнещ, гризеш ноктите си, удряйки с камшик двете си любими кучета, покрити с ризници, за да не може зурлата на глигана да достигне до тях, а те безнаказано да нападат страшното животно. Малък герб с кралската емблема беше зашит на гърдите им, почти както на гърдите на пажовете, които неведнъж облазяваха тези щастливи фаворити за привилегиите им.

– Внимавайте, Шарл – каза Катерина, – никой освен вас и мен не знае още за близкото идване на поляците. А наварският крал действа, да ме прости бог, като че ли и на него му е известно. Въпреки че се отрече от религията си, в което винаги съм се съмнявала, той има връзки с хугенотите. Забелязали ли сте колко често излиза от няколко дни? Той има пари. Той, който никога не е имал! Купува коне, оръжия, а в дъждовни дни от сутрин до вечер се упражнява по фехтовка.

– Боже мой, майко – каза Шарл IX нетърпеливо, – надявам се, не мислите, че възнамерява да ме убие, мен или брат ми херцог д'Анжу. В такъв случай ще трябва да му дам още няколко урока, защото вчера му изрязях с рапирата си единадесет илика върху плаща, който имаше само шест. А колкото се отнася до брат ми херцог д'Анжу, вие знаете, че той се фехтува по-добре и от мен или поне колкото мен, както казват.

– Слушайте, Шарл – поде Катерина, – не се отнасяйте така леко към това, което ви казва вашата майка. Пратениците ще дойдат и тогава ще видите. Щом пристигнат в Париж, Анри ще направи всичко възможно да привлече вниманието им. Той е хитър, прикрит, като не смятаме, че жена му, която му помага, и аз не знам защо, ще започне да бръщолеви с тях, ще им заговори на латински, гръцки, унгарски и знам ли още на какъв език. О, казвам ви, Шарл, и вие знаете, че никога не се лъжа, казвам ви, че той крои нещо.

В този момент часовникът прозвъни и Шарл IX престана да слуша майка си, за да чуе колко е часът.

– Кълна се в живота си, вече е седем часът – извика той. – И един час отиване, ще стане осем. Един час, за да стигнем до мястото на срещата и да насъскаме кучетата, значи, ловът ще започне чак в девет. Наистина, майко, много ме забавяте. Легни, Рискту! Дявол да го вземе, легни, разбойнико!

И силен удар на плетения камшик по гърба на голямото куче изтръгна болезнено скимтене от горкото животно, изненадано, че получи удар в замяна на ласката си.

– Шарл – каза Катерина, – в името на бога, изслушайте ме и не залагайте така на карта съдбата на Франция и своята собствена съдба. Лов, лов, лов, повтаряте непрекъснато вие. Ще можете да ходите на лов колкото си искате, когато изпълните кралските си обязанности.

– Хайде, хайде, майко – каза Шарл, пребледнял от нетърпение, – да се обясним бързо, защото ще кипна. Всъщност има дни, когато наистина не ви разбирам.

И той се спря, удряйки ботуша си с дръжката на камшика.

Катерина прецени, че е настъпил подходящият момент и не трябва да го изпуска.

– Сине мой – каза тя, – ние имаме доказателство, че дьо Муи е в Париж. Господин дьо Морвел, когото вие добре познавате, го е видял. Той е дошъл само заради наварския крал. Това е достатъчно, мисля, за да ни стане още по-подозрителен.

– Ето че пак нападате клетия Анрио. Искате да ме накарате да го убия, нали?

– О, не.

– Да го пратя в изгнание? Но защо не искате да разберете, че ако го изпратим в изгнание, той ще бъде много по-опасен, отколкото тук пред очите ни в Лувъра, където не би могъл да направи абсолютно нищо, без ние да го узнаем веднага.

– Аз съвсем не искам да го изпратим в изгнание.

– Но какво искате тогава? Казвайте бързо!

– Искам да го държим на сигурно място, докато поляците са тук. В Бастилията например.

– А, бога ми, не! – извика Шарл IX. – Тази сутрин отиваме на лов за глигани. Анрио е един от най-добрите ми ловци. Без него ловът няма да бъде лов.

Дявол да го вземе, майко, вие наистина като че ли само се чудите как да ми противоречите.

– Скъпи синко, аз съвсем не говоря за тази сутрин. Пратениците ще пристигнат едва утре или в друг ден. Да го задържим след лова... Тази вечер... тази нощ...

– Това вече е друго. Съгласен съм. Ще поговорим пак. След лова, защо не. Сбогом. Тук, Рискту! Да не започнеш сега пък ти да ми се сърдиш!

– Шарл – каза Катерина, улавяйки го за ръката с риск да предизвика ново избухване. – Мисля, че най-добре ще бъде да се подпише заповедта за задържане веднага, макар и да я приведем в изпълнение тази вечер или тази нощ.

– Сега да пиша и да подписвам заповед? Да търся пергаменти и печат, когато ме чакат за лов, а аз никога не закъснявам? Дявол да го вземе, на какво прилича това?

– Успокойте се! Аз ви обичам толкова много, че никога няма да ви оставя да закъснеете. Всичко съм приготвила. Влезте при мен, ето!

И Катерина, пъргава, като че ли беше на двадесет години, отвори вратата, която водеше към будоара ѝ, показва на краля мастилница, перо, пергамент, печат и запалена свещ.

Кралят взе пергаментата и го прегледа набързо.

– „Заповеди пр... да се задържи и отведе в Бастилията нашият брат Анри дьо Навар.“

– Добре. Готово – подписа той със замах. – Сбогом, майко.

И изскочи от будоара, последван от кучетата си, щастлив, че е успял така лесно да се отърве от Катерина.

Всички очакваха с нетърпение Шарл IX, тъй като знаеха колко е точен, когато става дума за лов, и се чудеха на закъснението му. Затова, когато той се появи, ловците го посрещнаха с радостни викове, лакеите с тръби, конете с цвилене, кучетата с лай. Целият този шум и врява извикаха руменина по бледите му бузи, сърцето му заби силно и за една секунда Шарл се почувствува млад и щастлив. Кралят набързо поздрави блестящото общество, събрано в двора, кимна с глава на херцог, д'Алансон, махна с ръка на сестра си Маргьорит, мина пред Анри, сякаш без да го забележи, после се метна върху коня си, който нетърпеливо подскочи под него. Но след като три-четири пъти се изправя на задните си крака, жребецът разбра с какъв ездач има работа и се успокои.

Скоро тръбите отекнаха отново и кралят излезе от Лувъра, последван от херцог д'Алансон, наварския крал, Маргьорит, херцогиня дьо Невер и баронеса дьо Сов, дьо Таван и всички познати придворни.

От само себе си се разбира, че Ла Мол и Коконас също участваха в лова.

Колкото се отнася до херцог д'Анжу, от три месеца той ръководеше обсадата на Ла Рошел.

Докато чакаха краля, Анри бе отишъл да поздрави жена си, която, отговаряйки на поздрава му, му пошепна на ухото:

– Лично граф дьо Коконас е завел при херцог д'Алансон куриера от Рим четвърт час преди пратеникът на херцог дьо Невер да бъде въведен при краля.

– Тогава той знае всичко – каза Анри.

– Сигурно – отговори Маргьорит, – впрочем погледнете го и сам ще видите, че въпреки обичайната си прикритост очите му блестят.

– Триста дяволи! – измърмори беоарнецът. – Естествено. Той отива на лов днес за три плячки: Франция, Полша и Навара, без да смятаме глигана.

Анри поздрави жена си, върна се на мястото си и извика един от своите придворни, беоарнец по произход, чиито прадеди бяха служили на неговите още преди един век; той обикновено го използваше в любовните си похождения.

– Ортон, вземи този ключ и го занеси на братовчедата на баронеса дьо Сов, знаеш го, той живее при любовницата си на ъгъла на улица Катр Фис. Кажу ми, че братовчедка му желае да му говори тази вечер. Да влезе в стаята ми и ако аз не съм там, да ме чака. Ако закъснея, да легне на леглото ми.

– Ще има ли отговор, ваше величество?

– Не. Само ще ми кажеш дали си го намерил. Предай ключа лично на него, нали разбираш?

– Да, ваше величество.

– Почакай, не се отделий оттук, дявол да те вземе! Преди да излезем от Париж, ще те извикам да оправяш коня ми, така съвсем естествено ще останеш назад, ще изпълниш поръчката ми и ще ни настигнеш в Бонди.

Прислужникът направи знак, че е разбрал, и се отдалечи.

Тръгнаха по улица Сент-Оноре, минаха улица Сен-Дьони, после предградието и стигнаха до улица Сен-Лоран, когато ремъците на коня на наварския крал се отпуснаха. Ортон притича и всичко стана, както беше уговорено между него и господаря му, който продължи пътя си с кралското шествие по улица Реколе, докато верният служител сви по улица Тампл.

Когато Анри настигна краля, Шарл водеше много интересен разговор с херцог д'Алансон за времето, за възрастта на подгонения глиган, който бил единак, за мястото, където беше бърлогата му, така че не забеляза или се престори, че не е забелязал изоставането на Анри.

В това време Маргьорит наблюдаваше държането на всеки поотделно и й се стори, че прочита в очите на брат си известно смущение всеки път, когато погледът му се спреше на Анри. Херцогиня дьо Невер беше много весела, защото Коконас, изключително радостен този ден, пускаше непрекъснато шеги, за да размива дамите. Колкото до Ла Мол, той бе успял да намери вече два пъти начин да целуне белия шал със златни ресни на Маргьорит с обичайната ловкост на влюбените, така че не повече от трима-четирима души го забелязаха.

Пристигнаха към осем и четвърт в Бонди.

Първата грижа на Шарл IX бе да се осведоми дали глиганът е задържан.

Глиганът беше в бърлогата си и кучкарят, който беше го подгонил, го пазеше.

Чакаше ги закуска. Кралят изпи чаша унгарско вино, покани дамите на трапезата и нетърпеливо отиде, за да убие времето, да прегледа кучешките колиби и прътовете за кацане на соколите, поръчвайки да не разседлават коня му, тъй като не би могъл да намери по-добър и по-силен от него.

Докато кралят правеше своята обиколка, пристигна херцог дьо Гиз. Той беше въоръжен по-скоро като за война, а не за лов. Двадесет-тридесет благородници, екипирани като него, го придружаваха. Той се осведоми веднага къде е кралят, отиде при него и двамата се върнаха, разговаряйки.

Точно в девет часа кралят сам даде сигнал с рога си да пуснат кучетата. Всички се метнаха на конете и се отправиха към сборния пункт.

Докато препускаха, Анри намери начин да се приближи до жена си още веднъж.

– Научихте ли нещо ново? – запита той.

– Нищо – отговори Маргьорит, – ако изключим странния поглед, с който ви наблюдава брат ми Шарл.

– Аз също го забелязах – каза Анри.

– Взехте ли предпазни мерки?

– Сложил съм си ризница. Имам чудесен испански ловджийски нож, наточен като бръснач, остър като игла, с който пробощам и златни монети.

– Тогава – каза Маргьорит, – бог да ви пази!

Кучкарят, който вървеше начело, даде знак. Бяха стигнали до бърлогата.

> Глава 30

> Морвел

Докато всичката тази весела и безгрижна, поне привидно, младеж се пръсна като златна вихрушка по пътя към Бонди, Катерина нави скъпоценния пергамент, върху който Шарл бе поставил подписа си, и нареди да въведат в кабинета й човека, комуто нейният капитан на гвардията бе занесъл преди няколко дни писмо на улица Съоризе, близо до Арсенала.

Широка тафтена панделка, зловещо закриваше едното око на този човек. Между изпъкналите му скули стърчеше нос на лешояд, а посивяла брада покриваше долната част на лицето му. Той беше загърнат в дълъг дебел плащ, под който личеше цял арсенал. Носеше още на колана си, противно на обичая на хората, повикани в двора, дълъг и широк меч с двоен предпазител. Едната от ръцете му не се виждаше, очевидно стискаше под плаща кама.

– Ах, ето ви и вас, господине – каза кралицата, сядайки. – Нали ви бях обещала след Вартоломеевата нощ, в която ни оказахте толкова забележителни услуги, че няма да ви оставям в бездействие. Случаят се представи или по-скоро аз го създадох. Така че благодарете ми.

– Ваше величество, най-смирено ви благодаря – отговори човекът с черната превръзка с нисък и същевременно безочлив поклон.

– Великолепен случай, господине, какъвто едва ли ще ви се представи два пъти в живота. Така че възползвайте се.

– Чакам, ваше величество, макар и да се страхувам след този увод...

– Че поръчението ще бъде твърде мъчно ли? А нали за такива поръчения ламтят тия, които искат да напреднат? За поръчението, за което ви говоря, ще ви завидят дори родовете дьо Таван и дьо Гиз.

– Ах, ваше величество – повярвайте ми, че каквото и да бъде то, аз съм на вашите заповеди.

– В такъв случай четете – каза Катерина.

И му подаде пергамента.

Мъжът хвърли поглед и побледня.

– Как! – възкликна той. – Заповед за арестуване на наварския крал?

– Какво толкова необикновено има?

– Все пак, ваше величество, един крал! Всъщност аз се съмнявам, страхувам се, че не съм достатъчно благороден.

– Моето доверие ви прави пръв благородник в моя двор, господин дьо Морвел

– заяви Катерина.

– Дълбоко благодаря на ваше величество – каза убиецът, толкова развълнуван, че изглеждаше разколебан.

– И така, ще изпълните моята заповед, нали?

– Щом ваше величество нарежда, нима това не е мой дълг?

– Да, аз ви заповядвам.

– Тогава ще се подчиня.

– Как ще действувате?

– Не зная точно, ваше величество, и много бих желал вие да ме насочите.

– Страхувате се да не се вдигне шум, нали?

– Признавам.

– Вземете дванадесет сигурни хора и повече дори, ако трябва.

– Разбирам. Ваше величество ми позволява да се подсигурия и аз съм й много благодарен. Но къде да заловя наварския крал?

– Къде смятате, че ще ви бъде най-удобно?

– На място, което със своята неприкосновеност би било гаранция за мен.

– Да, разбирам. В някой кралски дворец. Какво ще кажете за Лувъра например?

– О, ако ваше величество ми позволи, това ще бъде голямо благоволение!

– Вие ще го задържите в Лувъра.

– В коя част на Лувъра?

– В стаята му.

Морвел се поклони.

– Кога да направя това, ваше величество?

– Тази вечер или по-скоро тази нощ.

– Добре, ваше величество, но сега, моля ви, кажете ми нещо.

– Какво?

– Доколко дължа уважение на неговия ранг?

– Уважение?... Ранг... Нима вие не знаете, господине, че в своето кралство френският крал няма равен на себе си по ранг и всички му дължат уважение?

Морвел отново се поклони.

– Ще се спра на тази точка, ваше величество, ако ми позволите.

– Позволявам, господине.

– Ако кралят оспори автентичността на заповедта, това е малко вероятно, но все пак...

– Напротив, господине, това е сигурно.

– Че той ще оспори ли?

– Несъмнено.

– И следователно ще откаже да се подчини.

– Страхувам се.

– И ще се противи?

– Много вероятно е.

– Ах, дявол да го вземе! – каза Морвел. – А в такъв случай?

– В какъв случай? – запита Катерина и втренчи поглед в него.

– В случай че той се противи, какво да направя?

– Какво правите, когато имате заповед от краля, тоест когато представяте краля и ви оказват съпротива, господин дьо Морвел?

– Но, ваше величество – каза палачът, – когато бъда удостоен с подобна заповед и тази заповед се отнася до обикновен благородник, аз го убивам.

– Аз ви казах, господине – каза Катерина, – и то, мисля, не много отдавна,

за да забравите вече думите ми, че френският крал не признава никакъв ранг в своето кралство. Обясних ви, че само френският крал е крал. И пред него и най-високопоставените са обикновени благородници.

Морвел пребледня, защото започваше да разбира.

– О – каза той, – да убия наварския крал ли?

– Кой ви е казал да го убиете? Къде е заповедта за убийство? Кралят иска да го отведете в Бастилията и заповедта включва само това. Ако се остави да го задържите, много добре. Но понеже той няма да се остави, понеже ще се съпротивява, понеже ще се опита да ви убие...

Морвел пребледня.

– Вие ще се защитавате – продължи Катерина. – Не могат да искат от такъв храбрец като вас да се остави да го убият, без да се защитава. И защитавайки се, всичко може да се случи. Нали ме разбирате?

– Да, ваше величество, но все пак...

– Аха, вие вероятно искате след думите: „Заповед за задържане“ да напиша със собствената си ръка „жив или мъртъв“?

– Признавам, ваше величество, че това ще ме освободи от задръжките ми.

– Ще го направя, щом смятате, че поръчението не е изпълнимо без тези думи.

И Катерина сви рамене, разви пергаментата с една ръка, а с другата написа „жив или мъртъв“.

– А сега всичко наред ли е със заповедта?

– Да, ваше величество – отговори Морвел, – но аз ви моля да ме оставите да действам по мое усмотрение.

– Нима съм казала нещо друго?

– Ваше величество ми нареди да взема дванадесет човека.

– Да, за по-сигурно...

– Е, добре, аз моля за разрешение да взема само шестима.

– Защо?

– Защото, ваше величество, ако се случи нещо лошо на наварския крал, както е възможно, лесно ще извинят шестима души, че са се уплашили да не изпуснат един затворник. Докато никой няма да извини дванадесет души, че са вдигнали ръка на един крал, преди от тях да са загинали поне половината.

– Хубав крал, бога ми! Крал без кралство!

– Ваше величество – каза Морвел, – не кралството прави краля, а кръвта.

– Е, съгласна съм – каза Катерина, – действайте, както намерите за добре. Само че, предупреждавам ви, не желая да напускате Лувъра.

– Но, ваше величество, как да събера хората си?

– Нали имате някакъв помощник. Той би могъл да се нагърби с тази задача.

– Имам един прислужник, който не само ми е верен, но неведнъж ми е помагал в подобни начинания.

– Изпратете да го потърсят и се уговорете с него. Нали знаете оръжейната на краля? Там ще ви поднесат обед и там ще дадете заповедите си. Това място ще укрепи духа ви, ако се разколебаете. А когато синът ми се върне от лов, ще дойдете в моята молитвена, за да дочакате уречения час.

– Но как ще влезем в стаята му? Кралят сигурно подозира някои неща и ще се затвори отвътре.

– Аз имам двойни ключове от всички врати – каза Катерина, – а от стаята на Анри махнаха резетата. Сбогом, господин дьо Морвел. До скоро виждане. Ще наредя да ви заведат в оръжейната на краля. Добре, че се сетих, не забравяйте, кралската заповед трябва непременно да бъде изпълнена. Не се допуска никакво извинение. Поражението или дори неуспехът излагат честта на краля. А това е важно.

И Катерина, без да даде време на Морвел да й отговори, извика Хансе, капитана на гвардията, и му заповяда да отведе Морвел в кралската оръжейна.

„Дявол да го вземе – каза си Морвел, следвайки своя водач, – аз се издигам в йерархията на убийствата. От прост благородник минах на капитан, от капитан на адмирал, от адмирал на крал без корона и кой знае дали някой ден няма да ми падне и някой коронован крал.“

> Глава 31

> Лов с хрътки

Кучкарят, който бе подгонил глигана и бе уверил краля, че животното не е

напуснало обграденото място, не се бе излъгал. Щом пуснаха копя по следата, той се вмъкна в едно сечище с гъсти трънаци и принуди глигана да излезе. Както кучкарят беше познал по следите му, той беше единак, следователно много едър.

Животното се спусна напред и прекоси пътя на петдесет крачки от краля, следвано само от хрътката, която го бе подгонила. Пуснаха първата хайка и двадесетина кучета се хвърлиха след него.

Ловът беше най-голямата страст на Шарл. Щом животното прекоси пътя, той се спусна след него, тръбейки с рога, последван от херцог д'Алансон и от Анри, на когото Маргьорит бе направила знак да не се отделя от Шарл. Всички други ловци препуснаха след краля.

Кралските гори по време, на нашето повествование не бяха това, което са днес – големи паркове, прорязани от проходими алеи. Тогава експлоатацията на горите беше съвършено малка. Кралете още не бяха измислили да търгуват и да разделят горите си на сечища, малки гори и бранища. Дърветата, засадени не от вещи лесничей, а от божията ръка, която хвърля семената по прищявката на вятъра, не бяха подредени в шахматен ред, но растяха на воля, както растат и днес дърветата в девствените гори на Америка. Накратко, гората през тази епоха беше свърталище на безброй глигани, елени, вълци и крадци. И само десетина пътеки, започващи от една точка, прорязваха гората на Бонди и един-единствен път я заобикаляше, както дъгата на колелото обгражда спиците.

Ако продължим това сравнение, главината би представлявала единственият кръстопът в центъра на гората, където се събираха заблудените ловци, за да се ориентират за посоката на лова.

След четвърт час се случи това, което ставаше обикновено: по пътя си ловците срещнаха почти непреодолими препятствия, лаят на кучетата се изгуби в далечината, а самият крал се върна на кръстовището, ругаейки и проклинайки по стар навик.

– Е, д'Алансон, е, Анрио, какво седите спокойни и невъзмутими като монахини след игуменка? Да ви кажа ли? Това не е лов. Вие, д'Алансон, сякаш сте излезли от кутийка. И толкова сте се напарфюмирали, че ако минете между глигана и кучетата, те сигурно ще изгубят следата. Ами вие, Анри, къде ви е копието, къде ви е аркебузата?

– Ваше величество – каза Анри, – защо ми е аркебуза? Аз зная, че вие обичате да стреляте по животното, когато то се сборичка с кучетата. Колкото до копието, служи си много несръчно с това оръжие, което не се използва в нашите планини, където ходим на лов за мечки с обикновена кама.

– Дявол да го вземе, Анри, когато се върнете във вашите Пиринеи, ще трябва да ми изпратите цял куп мечки. Славен лов трябва да е този, при който човек се счепква с животното, което може да го надвие. Слушайте, струва ми се, че чувам кучетата. Не, излъгах се.

Кралят наду рога. Няколко рога му отговориха. Изведнъж един кучкар засвири друг сигнал.

– Сигнала, сигнала! – извика кралят.

И той се хвърли в галоп, последван от всички ловци, които се бяха присъединили към него.

Кучкарят не се бе излъгал. Колкото повече се приближаваше кралят, толкова по-ясно се чуваше лаят на хайката, съставена вече от повече от шейсет кучета, защото последователно бяха пуснали всичките кучета по местата, откъдето беше минал глиганът. Глиганът префуча за втори път пред краля и възползвайки се от едно високо бранище, той се спусна в гората след него, като наду рога с всички сили.

Принцовете го следваха известно време, но кралят имаше толкова силен кон и минаваше през такива стръмни пътеки и гъсти дървета, че първо дамите, после Анри и д'Алансон и накрая херцог дьо Гиз и неговите придворни бяха принудени да го изоставят. Таван издържа още малко, но накрая и той се отказа.

Всички, с изключение на Шарл и неколцина кучкари, които, оживени от обещаната награда, не искаха да се отделят от краля, се озоваха близо до кръстопътя.

Анри и херцог д'Алансон яздеха един до друг по дълга пътека. На сто крачки от тях си почиваха херцог дьо Гиз и придворните му. Дамите бяха вече на кръстопътя.

– Не ви ли се струва – каза херцог д'Алансон на Анри, показвайки му с очи дьо Гиз, – че този човек с неговата бронирана свита прилича на истински крал. А нас, горките принцове, той не ни удостоява дори с поглед!

– Защо да се отнася с нас по-добре, отколкото собствените ни роднини? – отговори Анри. – Е, братко, не сме ли ние, вие и аз, пленници на френския двор, заложници на нашата партия?

При тези думи херцог Франсоа потрепера и погледна Анри, сякаш за да предизвика по-обстойно обяснение. Но Анри беше казал повече, отколкото имаше навик, и сега замълча.

– Какво искате да кажете, Анри? – запита херцог Франсоа, видимо раздразнен, че зет му, не довършвайки мисълта си, го принуди сам да поиска обяснение.

– Казвам, братко – поде Анри, – че тези така добре въоръжени хора, сякаш натоварени със задачата да не ни изпускат от поглед, имат вид на пазачи, които да попречат на двама души да избягат.

– Да избягат ли? Защо? Как? – запита д'Алансон, като се преструваше прекрасно на изненадан и наивен.

– Вие имате чудесно конче, Франсоа – каза Анри, продължавайки мисълта си, макар привидно да промени разговора. – Сигурен съм, че може да измине седем левги на час. И двадесет левги отсега до обед. Времето е хубаво, сякаш те подканва да отпуснеш юздата. Вижте този хубав напречен път. Не ви ли изкушава, Франсоа? Аз просто горя от нетърпение да пришпоря.

Франсоа не отговори. Той се изчерви, пребледня, после се заслуша като че ли в лова.

„Известието за Полша произвежда въздействието си – каза си Анри – и моят скъп шурей си има план. На него му се иска да избягам, но аз няма да избягам сам.“

Едва бе довършил тази мисъл, когато, яздейки в галоп, отново се появиха няколко приели католицизма протестанти, пристигнали в двора преди два или три месеца; те поздравиха двамата принцове с най-приветливи усмивки.

Херцог д'Алансон, предизвикан от откровеността на Анри, трябваше само да каже една дума, да направи един жест и явно, тридесетте или четиридесетте конници, събрани в този момент около тях, сякаш за да се противопоставят на групата на херцог дьо Гиз, щяха да улеснят бягството им. Но той извърна глава, поднесе рога до устата си и засвири сбор.

Междувременно новодошлите, сякаш предполагайки, че колебанието на херцог д'Алансон се дължи на съседството или присъствието на хората на херцог дьо Гиз, се вмъкнаха постепенно между тях и двамата принцове и се подредиха с гъвкава стратегична ловкост, която издаваше, че са свикнали с военни маневри. Действително, за да стигнат до херцог д'Алансон и до наварския крал, хората на дьо Гиз трябваше да преминат през телата им, докато пред двамата принцове пътят беше съвсем свободен.

Изведнъж между дърветата, на десет крачки от наварския крал, се появи друг благородник, когото двамата принцове още не бяха видели. Анри се мъчеше да отгатне кой е, когато благородникът повдигна шапка и Анри позна виконт дьо Тюрен, един от предводителите на протестантската партия, за когото се мислеше, че е в Поату.

Виконтът се осмели дори да направи знак, който означаваше ясно: „Идвате ли?“

Но Анри, след като погледна безстрастното лице и безизразния поглед на херцог д'Алансон, завъртя два-три пъти глава, сякаш яката на плаща го стяга.

Това беше отрицателен отговор. Виконтът разбра, пришпори коня си и изчезна в гъсталака.

В същия миг чуха, че хайката се приближава, после в дъното на алеята, където се намираха, премина глиганът, последван почти веднага от кучетата, а след тях подобен на демоничен ловец Шарл IX без шапка, надул рога, тръбейки до пръсване на дробовете. Трима-четирима кучкари го следваха. Таван беше изчезнал.

– Кралят! – извика херцог д'Алансон и се спусна подир него.

Анри, успокоен от близостта на своите добри приятели, им даде знак да не се отдалечават и се присъедини към дамите.

– Е, какво? – запита Маргьорит, като се приближи до него.

– Нищо, кралице – каза Анри, – гоним глигана.

– Това ли е всичко?

– Да. Вятърът се обърна от вчера сутринта, но мисля, че го предсказах.

– Тези промени на вятъра са лоши за лова, нали, господарю? – запита

Маргьорит.

– Да – каза Анри. – Това разбърква понякога всички предварителни

разпореждания и трябва да се прави нов план.

В този момент отново се чу лаят на хайката, приближаваща се бързо, и някакъв неясен шум предупреди ловците да внимават. Всеки вдигна глава и наостри ухо.

Почти в същия миг глиганът се показва и вместо да се хвърли в гората, продължи да тича право към кръстопътя, където се намираха дамите и благородниците, които ги ухаждаха, както и ловците, изостанали от лова.

Зад него, дъхайки в четината му, тичаха най-силните тридесет-четиридесет кучета, а зад тях, едва на двадесет крачки, крал Шарл без шапка, без плащ, с разкъсани от тръните дрехи и ръце и лице, облени в кръв.

Само един-двама кучкари бяха останали с него.

Кралят отпуснаше рога само за да насъсква кучетата и преставаше да насъсква кучетата само за да надува рога. Целият свят бе изчезнал за него. Ако конят му паднеше, той щеше да извика като Ричард III: „Давам короната си за един кон.“

Но конят изглеждаше също тъй разпален като господаря си. Краката му едва докосваха земята. Ноздрите му бълваха огън.

Глиганът, кучетата и кралят преминаха като видения.

– Уху-у-у! – извика кралят и отново доближи рога до окървавените си устни.

На няколко крачки зад него се появи херцог д'Алансон и двама кучкари. Конете на другите се бяха отказали или те се бяха загубили.

Всички се спуснаха по следата на глигана, който очевидно нямаше да издържи дълго.

Всъщност едва бяха минали десет минути, глиганът изостави пътеката, по която тичаше, и се хвърли в гората, но стигнал до една полянка, той се опря на една скала и се обърна предизвикателно към кучетата.

При виковете на последвалия го Шарл всички притичаха.

Настъпил бе най-интересният момент на лова. Животното, изглежда, бе се решило на отчаяна съпротива. Кучетата, възбудени от тричасов бяг, се хвърлиха върху него с ярост, удвоена от виковете и проклятията на краля.

Всички ловци се наредиха в кръг. Кралят малко напред, а зад него херцог д'Алансон, въоръжен с аркебуза, и Анри – само с ловджийския си нож.

Херцог д'Алансон свали аркебузата и запали фитила. Анри провери лесно ли се измъква ножът от ножницата.

Само херцог дьо Гиз, който се отнасяше презрително към всичките тези ловни подвизи, стоеше малко настрана със свитата си.

Дамите бяха застанали срещу групата на херцог дьо Гиз.

Всички ловци бяха вперили очи в животното с тревожно очакване.

Встрани стоеше един кучкар, който едва удържаше двете големи кучета на краля, а те, покрити с ризниците си, чакаха, ръмжейки и дърпайки се така, сякаш всеки момент можеха да скъсат синджирите и да се хвърлят върху глигана.

Животното представляваше дивна гледка. Нападнато едновременно от четиридесет кучета, които го ограждаха от всички страни като ревящ прилив и го покриваха като пъстър губер, мъчейки се да докопат твърдата му кожа с настръхнала четина, при всеки удар със зурлата си то отмяташе на десет крачки височина някое куче, което падаше изкормено и влачейки червата си, се хвърляше отново в общата борба, докато Шарл, с разбъркани коси, пламнали очи, разтворени ноздри, залегнал над разпенения си кон, тръбеше яростно.

Само за десет минути двадесет кучета бяха извадени от строя.

– Булдозите! – извика Шарл. – Булдозите!...

При този вик кучкарят откопча нашияниците на двете огромни кучета и те се хвърлиха в кървавата схватка, като разблъскаха, разбутваха, проправяха си път чак до животното, и всяко едно от тях впи зъби в ушите му.

Глиганът, чувствувайки се заклещен, затрака със зъби от ярост и болка.

– Браво, Дюрдан! Браво, Рискту! – извика Шарл. – Смелост, кучета! Копие! Копие!

– Не искате ли моята аркебуза? – запита херцог д'Алансон.

– Не – извика кралят. – Не! Не чувствуваш как влиза куршумът. Що за удоволствие е това? Докато усещаш как влиза копието. Копие, копие!

Дадох на краля ловно копие, закалено на огън, с остър железен връх.

– Братко, пазете се! – извика Маргьорит.

– Напред, напред! – извика херцогиня дьо Невер. – Не го изпускайте, ваше величество! Ударете хубаво този еретик!

– Бъдете спокойна, херцогиньо! – каза Шарл.

И насочвайки копието си, той се спусна върху глигана, който, задържан от двете кучета, не можа да избегне удара. При вида на блестящото копие обаче животното се дръпна встрани и вместо да се забие в гърдите му, оръжието се плъзна по рамото му и се притъпи в скалата, до която се беше облегло.

– Хиляди дяволи! – извика кралят. – Не го улучих! Копие, копие!

И отдръпвайки се като рицарите в турнирите, той хвърли на десет крачки от себе си негодното копие.

Един кучкар се приближи и му подаде друго.

Но в същия миг, сякаш усетил съдбата, която го очакваше и която искаше да избегне, глиганът с голямо усилие изтръгна от зъбите на кучетата разкъсаните си уши и с кръвясали очи, настръхнал, страшен, лъхтейки тежко като железарски мях и тракайки със зъби, се хвърли, навел глава, към коня на краля.

Шарл беше изключително добър ловец и естествено предвиди това нападение. Той дръпна коня си, който се вдигна на задните си крака, но понеже кралят зле премери движението си, конят, дръпнат от юздата или може би уплашен, се строполи.

Всички нададоха ужасен вик, конят бе паднал и беше притиснал крака на краля.

– Юздата, ваше величество, пуснете юздата! – извика Анри.

Кралят пусна юздата, сграбчи седлото с лявата си ръка, като се опита с дясната да измъкне ловджийския си нож, но ножът, притиснат от тежестта на тялото, се заклеши в ножницата.

– Глиганът, глиганът! – извика Шарл. – Помощ, д'Алансон, помощ!

Междувременно конят, пуснат на свобода, сякаш разбрал опасността, която застрашаваше господаря му, напрегна мускули и се вдигна на три крака, когато Анри видя как херцог Франсоа страшно пребледня при вика на брат си и доближи аркебузата до рамото си. Но куршумът, вместо да удари глигана, който беше само на две крачки от краля, улучи коляното на коня и той падна, забивайки муцуна в земята. В същия миг глиганът разкъса ботуша на Шарл.

– О – прошепна д'Алансон с бледите си устни, – струва ми се, че херцог д'Анжу става крал на Франция, а пък аз крал на Полша!

Глиганът вече протегна зурла към бедрото на Шарл, когато той почувствува как някой го повдигна под мишница. После блесна остра кама и се заби до дръжката в гърдите на животното, а една ръка в желязна ръкавица отстрани от него зурлата на животното, от която бликаше вече кръв.

Шарл, който беше успял да освободи крака си при ставането на коня, се изправи тежко и виждайки се цял в кръв, пребледня като мъртвец.

– Господарю – каза Анри, все още коленичил, като придържаше пронизания в сърцето глиган, – господарю, няма нищо, аз го отстраних навреме и ваше величество не е ранен.

После той се изправи, остави ножа си, а глиганът падна – от зурлата му бликаше повече кръв, отколкото от самата рана.

Шарл, заобиколен от задъханите зрители, оглушен от ужасените викове, които биха стреснали и най-хладнокръвния, едва не падна до агонизиращото животно, но той се съвзе и обръщайки се към наварския крал, стисна ръката му и го погледна с очи, в които блестеше първото истинско чувство, развълнувало сърцето му от двадесет и четири години.

– Благодаря, Анрио – каза той.

– Бедни братко – възкликна д'Алансон, като се приближи до Шарл.

– Ах, ето те и тебе, д'Алансон! – каза кралят. – Я ми кажи, славни стрелецо, какво стана с куршума ти?

– Трябва да се е забил в глигана – каза херцогът.

– Боже мой – извика Анри, преструвайки се на изненадан, – вижте, Франсоа, вашият куршум счупи крака на коня на негово величество. Странно!

– Ах – каза кралят, – вярно ли?

– Възможно е – каза херцогът смутен, – ръката ми толкова силно трепереше.

– Истината е, че за изкусен стрелец като вас подобна грешка е странна, Франсоа – каза Шарл, смръщил вежди. – Още веднъж благодаря, Анрио. Господа – продължи кралят, – да се връщаме в Париж. Стига ми толкова.

Маргьорит се приближи, за да поздрави Анри.

– Да, Марго – каза Шарл, – поздрави го, и то искрено. Защото без него френският крал щеше да се нарича Анри III.

– Уви, ваше величество – каза беарнецът, – херцог д'Анжу и без това е мой неприятел, а сега ще ме намрази още повече. Но какво да се прави, човек прави

каквото може. Питайте херцог д'Алансон.

Той се наведе, измъкна от тялото на глигана ловджийския си нож и го заби два-три пъти в пръстта, за да изтрие кръвта.

> Глава 32

> Братство

Спасявайки живота на Шарл, Анри бе спасил не просто живота на един човек, а бе възпрям възможността три кралства да сменят своите владетели.

И действително, ако Шарл IX бе убит, херцог д'Анжу щеше да стане крал на Франция, а херцог д'Алансон по всяка вероятност – крал на Полша. Колкото до Навара, понеже херцог д'Анжу беше любовник на принцеса дьо Конде, то наварската корона сигурно щеше да възнагради съпруга за любезността на съпругата.

От всичките тези промени нищо хубаво не произтичаше за Анри. Той само щеше да смени господаря си. И вместо Шарл IX, който го търпеше, на престола на Франция щеше да се качи херцог д'Анжу, който имаше еднакви мисли и чувства с Катерина, беше се заклел в смъртта му и сигурно щеше да сдържи клетвата си.

Всички тези съображения възникнаха изведнъж в главата му, когато глиганът се хвърли върху Шарл IX, и ние видяхме резултата от бързия като светкавица извод, че животът на Шарл IX е свързан с неговия.

Шарл IX беше спасен от един акт на преданост, чиито мотиви му бе невъзможно да отгатне.

Но Маргьорит беше разбрала всичко и тя се възхити на неочакваната смелост, която подобно на мълния проблясваше само по време на буря. За нещастие не бе достатъчно да избегне възцаряването на херцог д'Анжу, той трябваше сам да стане крал. Трябваше да оспори Навара на херцог д'Алансон и на принц дьо Конде. И най-важното трябваше да напусне този двор, в който вървеше между две пропасти, и то да го напусне покровителстван от френски принц.

Връщайки се от Бонди, Анри обмисляше сериозно положението. Когато стигна до Лувъра, планът му беше вече готов.

Без да сваля ботушите си, както беше още прашен и окървавен, той отиде при херцог д'Алансон. Завари го да се разхожда развълнувано из стаята.

Като го видя, д'Алансон трепна.

– Да – каза Анри, като улови двете му ръце. – Разбирам ви много добре, братко. Вие сигурно ми се сърдите, задето пръв обърнах внимание на краля, че вашият куршум е засегнал крака на коня му, а не глигана, каквото беше вашето намерение. Но какво да се прави? Не можах да сдържа изненадата си. Впрочем кралят сам щеше да забележи това рано или късно.

– Разбира се, разбира се – измърмори д'Алансон. – Но все пак аз не мога да не отдам на злонамереност това издайничество от ваша страна и резултатът, както виждате, е, че Шарл се усъмни в моите добри намерения и това хвърли сянка между нас.

– Ще стигнем и дотам. А колкото се отнася до моята злонамереност по отношение на вас, дошъл съм нарочно, за да прецените сам.

– Добре – каза д'Алансон с обичайната си сдържаност. – Говорете, Анри, аз ви слушам.

– След нашия разговор, Франсоа, вие ще видите какви са моите намерения, защото тайната, която ще ви поверя, изключва всяка въздържаност и предпазливост. И след като ви я поверя, вие ще можете да ме погубите само с една дума.

– За какво говорите? – запита Франсоа, който започваше да се смущава.

– Между другото – продължи Анри – аз дълго се колебах дали да ви се доверя, особено след начина, по който се направихте, че нищо не разбирате днес.

– Наистина – каза Франсоа пребледнял – не разбирам какво искате да кажете, Анри.

– Братко, вашите интереси са ми твърде скъпи, затова не мога да не ви предупредя, че хугенотите ми направиха някои предложения.

– Предложения ли? Какви предложения?

– Един от тях, господин дьо Муи дьо Сен-Фал, син на храбрия дьо Муи, убит от Морвел, нали го знаете?...

– Да.

– Той ме намери с риск на живота си, за да ме увери, че съм пленник.

– Така ли? И какво му отговорихте вие?

– Братко, вие знаете, че аз обичам нежно Шарл, който спаси живота ми, и че

кралицата-майка ми замени моята майка. Затова отказах да приема предложението му.

– И какво ви предложи той?

– Хугенотите искат да възстановят наварския престол и понеже в действителност той ми принадлежи по наследство, предложиха ми го.

– Да, и господин дьо Муи вместо съгласието, което е искал да получи от вас, е получил отказ.

– Изричен. И дори писмен. Но след това... – продължи Анри.

– Вие сте съжалили, братко – прекъсна го д'Алансон.

– Не, но ако не се лъжа, струва ми се, че господин дьо Муи, недоволен от мен, се насочи другаде.

– Къде? – запита бързо Франсоа.

– Не знам. Може би към принц дьо Конде.

– Да, възможно е – каза херцогът.

– Впрочем – поде Анри – аз мога да узная без никакво съмнение кого е избрал за водач.

Франсоа пребледня като смъртник.

– Но – продължи Анри – хугенотите са разединени помежду си и дьо Муи, колкото и храбър и честен да е, е представител само на половината партия. Другата половина, а тя не е за пренебрегване, не е загубила надеждата да възкачи на престола Анри дьо Навар, който след първите колебания може би е размислил.

– Така ли смятате?

– О, всеки ден получавам доказателства за това. Забелязахте ли от какви хора се състоеше групата, която ни настигна по време на лова?

– Да, от отрекли се протестанти.

– Познахте ли човека, който ми направи знак?

– Да. Той беше виконт дьо Тюрен.

– Разбрахте ли какво ми предложиха?

– Да. Предложиха ви да избягате.

– Значи – каза Анри на обезпокоения Франсоа, – явно е, че има втора партия, която иска друго нещо, а не това, което желае господин дьо Муи.

– Втора партия ли?

– Да, и при това доста могъща. Така че, за да се успее, трябва да се обединят двете крила – Тюрен и дьо Муи. Заговорът е в ход. Войските са готови. Всички чакат само сигнал. В този върховен момент, който изисква от мен бързо решение, аз се колебая между две възможности и дойдох да ги споделя с вас като с приятел.

– Кажете по-добре, като с брат.

– Да, като с брат.

– Говорете, аз ви слушам.

– Първо, трябва да ви опиша моето душевно състояние, скъпи Франсоа.

Никакви желаниа, никаква амбиция, никаква способност. Аз съм просто добър селски благородник, беден, обичаш насладите, стеснителен. Заговорничеството е свързано в моите очи с неудобства, които дори перспективата за една корона не може да изкупи.

– Ах, братко – каза Франсоа, – вие се подценявате. Тъжна е участва на принц, чието преуспяване е ограничено от синор в родната нива и от някоя личност по пътя на почестите. Не ви вярвам в това, което ми казвате.

– Това, което ви казвам обаче, е толкова вярно, братко, че ако имах истински приятел, щях да се отрека в негова полза от властта, която ми предлага моята партия, но за съжаление аз нямам такъв приятел.

– А може би имате. Сигурно се лъжете.

– Не, триста дяволи! – каза Анри. – С изключение на вас, братко, не виждам никой друг, който да е привързан към мен. Затова, вместо да позволя да пропадне със страшни гърчове подобен почин, който би издигнал някой недостоеен човек... действително предпочитам да предупредя моя брат краля. Няма да назова никого. Няма да спомена нито страна, нито дата, но ще предотвратя катастрофата.

– Велики боже! – извика д'Алансон, без да може повече да скрива ужаса си.

– Как? Вие! Вие, единствената надежда на партията след смъртта на адмирала! Вие, един покръстен хугенот, привидно покръстен или поне така предполагагат всички, вие ще вдигнете нож срещу своите братя? Анри, Анри, извършвайки това, знаете ли, че ще подхвърлите на втора Вартоломеева нощ всички калвинисти в кралството? Знаете ли, че Катерина чака само удобен случай, за да изтреби всичко, което е оцеляло?

И херцогът, треперещ, с лице на червени и синкави петна, стискаше ръката

на Анри, молеше го да се откаже от това решение, което щеше да го погуби.

– Как? – заговори Анри със свършено простодушие. – Нима вие, Франсоа, мислите, че ще се случат толкова нещастия? Като имам думата на краля, струва ми се, че ще мога да запазя живота на безразсъдните.

– Думата на крал Шарл IX, Анри?... Нима той не бе дал дума на адмирала? Нима не бе дал дума на Телини? Нима не бе дал дума и на вас? О, Анри, казвам ви, ако вие направите това, ще погубите всички. И не само тях, но и всички, които са имали преки и непреки връзки с тях.

Анри сякаш се замисли за миг.

– Ако бях влиятелен принц в двора, бих действал по друг начин. На ваше място например, на ваше място, Франсоа, френски принц, вероятен наследник на короната...

Франсоа иронично поклати глава.

– Какво щяхте да направите на мое място?

– На ваше място, братко – отговори Анри, – щях да заста на начело на заговора, за да го ръководя. Моето име, моите възможности щяха да гарантират пред съвестта ми живота на бунтовниците и бих извлякъл полза първо за себе си, а после и за краля може би, от едно начинание, което иначе би могло да причини най-големите злини на Франция.

Д'Алансон изслуша тези думи с радост, от която цялото му лице просветна.

– Мислите ли – запита той, – че моето участие би могло да отстрани всички злини, които предвиждате?

– Убеден съм – отговори Анри. – Хугенотите ви обичат. Вашата скромна външност, вашето високо и същевременно изгодно положение, благосклонността най-сетне, която винаги сте засвидетелствали на протестантите, всичко би ги подтикнало да ви служат.

– Но – каза д'Алансон – нали има разкол в партията. Тези, които са за вас, ще ме подкрепят ли?

– Наемам се да ги примиря, като им изтъкна две неща.

– Кои?

– Доверието на водачите в мен и страхът, че ваша светлост знае имената им...

– Но кой ще ми разкрие имената им?

– Аз, триста дяволи!

– Нима ще направите това?

– Слушайте, Франсоа, вече ви казах, че обичам само вас в двора. Това без съмнение произлиза от факта, че и вие сте преследван като мене. Освен това жена ми ви обича с любов която няма равна на себе си.

Франсоа поруменя от удоволствие.

– Послушайте ме, братко, заемете се с тази работа. Царувайте в Навара. И ако вие ми запазите място на вашата трапеза и хубава гора, за да ходя на лов, аз ще бъда истински щастлив.

– Да царувам в Навара! – каза херцогът. – Но ако...

– Но ако херцог д'Анжу стане крал на Полша, нали, довършвам вашата мисъл. Франсоа изгледа Анри ужасено.

– Слушайте, Франсоа – продължи Анри, – понеже нищо не може да ви убегне, аз разсъждавам именно ръководен от тази хипотеза: ако херцог д'Анжу стане крал на Полша, а нашият брат Шарл – господ да го опази – умре, то от По до Париж няма повече от двеста левги. Докато от Париж до Краков има четиристотин. Така че вие ще бъдете тук, за да получите наследството точно в момента, когато полският крал ще научи, че то е свободно. Тогава, ако сте доволен от мен, Франсоа, вие ще ми дадете наварското кралство, което ще бъде само едно цветче от вашата корона. Така съм съгласен. Най-лошото, което би могло да ви се случи, е да си останете крал там и да създадете нова кралска династия, живеейки с мен и моето семейство, докато какво сте тук? Жалък, преследван принц, жалък трети кралски син, роб на двама по-големи братя, когото една прищявка може да изпрати в Бастилията.

– Да, да – каза Франсоа, – съзнавам това. И то толкова добре, че не разбирам защо се отказвате от вашия план и ми го предлагате. Нима нищо не бие тук?

И херцог д'Алансон постави ръка върху сърцето на Анри.

– Някои товари – усмихна се Анри – са много тежки за нечий ръце. Аз не се наемам да нося това бреме. Страхът от умората убива желанието за притежание.

– Значи, Анри, вие наистина се отказвате?

– Казах го на дьо Муи, повтарям го и на вас!

– При подобни обстоятелства, скъпи братко, не е достатъчно само да кажеш

нещо, а да го докажеш.

Анри въздъхна като борец, който чувствава, че противникът му се огъва.

– Ще го докажа – каза той – тази вечер. В девет часа списъкът на водачите и планът на заговора ще бъдат у вас. Аз връчих вече на дьо Муи моя писмен отказ. Франсоа улови ръката на Анри и я стисна сърдечно.

В същия миг Катерина влезе у херцог д'Алансон както обикновено, без да съобщи.

– Заедно? – усмихна се тя. – Двама добри братя? Не е ли тъй?

– Надявам се поне, че е така, ваше величество – каза Анри хладнокръвно, докато херцог д'Алансон побледня от страх.

И той отстъпи назад, за да даде възможност на Катерина да поговори свободно със сина си.

Кралицата-майка извади от чантичката си прекрасно украшение.

– Тази аграфата е от Флоренция – каза тя, – давам ви я, за да я поставите на колана на шпагата си. – После добави тихо: – Ако чуете тази вечер шум у вашия добър брат Анри, не мърдайте.

Франсоа стисна ръка на майка си и ѝ каза:

– Ще ми позволите ли да му покажа хубавия ви подарък?

– Нещо повече, дайте му го от ваше и от мое име, тъй като и без това бях поръчала и за него същата аграфата.

– Чувате ли, Анри – каза Франсоа, – моята добра майка ми подари тази скъпоценност, която ми става двойно по-скъпа, защото тя ми позволява да ви я дам.

Анри се прехласна от красивата аграфата и се разля в благодарности.

След всички тези излияния Катерина каза:

– Сине мой, чувствавам се малко неразположена и ще си легна. Брат ви Шарл е уморен от падането и също ще си легне. Така че няма да вечеряме заедно тази вечер. Всеки ще се храни в покоите си. А, Анри, забравих да ви поздравя за вашата смелост и ловкост. Вие сте спасили вашия крал и брат и ще бъдете възнаграден за това.

– Аз вече съм възнаграден, ваше величество – отговори Анри с поклон.

– От чувството за изпълнен дълг, нали? – каза Катерина. – Това не е достатъчно и повярвайте ми, ние мислим по този въпрос, Шарл и аз, и ще се постарая да не ви останем задължени.

– Всичко, което идва от вас и от моя скъп брат, ще бъде добре дошло, ваше величество.

После Анри се поклони и излезе.

„А, мой мили братко Франсоа – каза си той, излизайки, – сигурен съм сега, че няма да замина сам. И заговорът, който имаше тяло, сега си намери глава и сърце. Само че трябва да внимаваме. Катерина ми прави подарък. Катерина ми обещава награда: значи, ми крои нещо. Трябва да се посъветвам довечера е Маргьорит.“

> Глава 33

> Признателността на Шарл IX

Морвел прекара част от деня в оръжейната на краля. Когато Катерина забеляза, че приближава да се върнат от лова, тя го заведе в молитвената заедно с помощниците му.

Шарл IX, предупреден от дойката си, че някакъв човек е прекарал част от деня в неговата оръжейна, отначало страшно се ядоса, че са си позволили да въведат непознат у него. Но след като дойката му го описа и му каза, че е същият, когото той я бил натоварил да въведе една вечер при него, кралят се досети, че е Морвел и спомняйки си каква заповед му изтръгна сутринта майка му, разбра всичко.

– О – прошепна Шарл, – в същия ден, в който той ми спаси живота! Моментът е твърде зле избран!

И той понечи да слезе при майка си, но една мисъл го възпря.

– Дявол да го вземе, ако отида да ѝ говоря за това, ще започнем безконечен спор. По-добре всеки да действа самостоятелно.

– Дойке – каза той, – затвори добре всички врати и предупреди кралица Елизабет, че не ми е добре от падането, затова ще спя сам тази нощ.

Дойката се подчини и тъй като часът да изпълни замисъла си не беше още

дошъл, Шарл седна да пише стихове.

Това беше занимание, с което времето минаваше най-бързо за краля. Когато удари девет часът, на него му се стори, че е едва седем. Той преброи ударите и стана при последния.

– Дявол да го вземе! – каза той. – Време е вече. И като взе плаща и шапката си, излезе през една тайна врата в дървената ламперия, за която дори Катерина не знаеше.

Шарл отиде право при Анри. След като се раздели с херцог д'Алансон, Анри се бе прибрал само за да се преоблече и веднага бе излязъл отново.

„Сигурно е отишъл да вечеря при Марго – каза си кралят, – днес те бяха в много добри отношения или поне на мен така ми се стори.“

И той се отправи към покоите на Маргьорит.

Маргьорит беше завела у дома си херцогиня дьо Невер, Коконас и Ла Мол и ги угощаваше с курабии и сладка.

Шарл почука на вратата, Жийон му отвори. Но като видя краля, толкова се изплаши, че едва има сили да се поклони и вместо да изтича да предупреди господарката си за височайшето посещение, пусна Шарл, без да даде друг знак, освен едно изплашено възклицание.

Кралят прекоси преддверието и воден от веселите смехове, се отправи към трапезарията.

„Горкият Анрио – каза си той, – весели се и наум не му минава нищо лошо.“

– Аз съм – каза той засмяно, вдигайки завесата.

Маргьорит нададе страшен вик, защото колкото и да беше засмяно това лице, на нея ѝ оказа въздействие като главата на Медуза. Застанала срещу завесата, тя веднага позна Шарл.

Двамата мъже седяха с гръб към краля.

– Ваше величество! – възкликна тя ужасена.

Докато другите трима сътрапезници загубиха ума и дума, единствен Коконас запази присъствие на духа и изправяйки се умишлено несръчно, обърна масата с всичките кристали, чинии и свещи.

За миг настъпи пълна тъмнина и се възцари дълбоко мълчание.

– Бягай – каза Коконас на Ла Мол, – смело, смело.

Ла Мол не чака да му го повторят. Той се спусна към стената, ориентира се пипнешком, като търсеше спалнята, за да се скрие в будоара, който му беше добре познат, но в спалнята се сблъска с един човек, който влизаше през тайния вход.

– Какво означава това? – каза нетърпеливо Шарл в тъмнината. – Толкова ли съм неприятен, че прекъснахте веселбата заради мен. Анрио, Анрио, къде си, отговори ми!

– Спасени сме – прошепна Маргьорит, стискайки нечия ръка, която взе за ръката на Ла Мол. – Кралят мисли, че мъжът ми е един от сътрапезниците.

– И аз няма да го разубеждавам в това, кралице, бъдете спокойна – отговори със същия тон Анри.

– Велики боже! – възкликна Маргьорит и пусна ръката, която бе уловила – ръката на наварския крал.

– Тихо! – каза Анри.

– Хиляди дяволи, какво си шушукате там? – извика Шарл. – Анри, отговорете ми, къде сте?

– Ето ме, ваше величество! – отговори гласът на наварския крал.

– Дявол... – възкликна Коконас, който притискаше херцогиня дьо Невер в един ъгъл. – Ето че работата се заплете.

– Ние сме загубени! – каза Анриет.

Коконас, храбър до безразсъдност, размисли, че в края на краищата все ще трябва да запалят свещите и колкото по-рано, толкова по-добре, затова пусна херцогиня дьо Невер, измъкна от бъркотията един свещник, приближи се до мангала, духна върху един въглен и запали фитила на свещта.

Стаята се освети.

Шарл IX я огледа изпитателно.

Анри седеше до жена си, херцогиня дьо Невер сама в един ъгъл, а Коконас, прав сред стаята със свещник в ръка, осветяваше цялата сцена.

– Моля да ме извините, братко – каза Маргьорит, – не ви очаквахме.

– Затова ваше величество страшно ни уплаши – каза Анриет.

– Аз – каза Анри, който отгатна всичко – толкова се стреснах, че обърнах масата.

Коконас хвърли към наварския крал поглед, означаващ: „И тази си я бива!“

Ето един мъж, който разбира всичко от половин дума.“

– Каква суматоха – каза Шарл IX, – ето че от вечерята ти не остана нищо, Анрио. Ела с мен, ще я довършиш другаде. Тази вечер ще те развращавам.

– Как, ваше величество – каза Анри, – нима ще ми направите честта?...

– Да, мое величество ти прави честта да те изведе вън от Лувъра. Отстъпи ми го, Марго, ще ти го доведе утре сутрин.

– Ах, братко – каза Маргьорит, – вие нямате нужда от моето разрешение, нали вие сте господарят!

– Ваше величество – каза Анри, – ще отскоча до стаята си, за да си взема друг плащ, и ще се върна веднага.

– Няма нужда, Анрио, и този не е лош.

– Но, ваше величество... – опита се да възрази беарнецът.

– Казвам ти да не ходиш в стаята си, хиляди дяволи, нима не чуваш какво ти говоря? Хайде, тръгвай!

– Да, да, вървете – каза изведнъж Маргьорит и стисна лакътя на мъжа си, защото един особен поглед на Шарл ѝ разкри, че става нещо странно.

– Ето ме, ваше величество – каза Анри.

Но Шарл спря погледа си на Коконас, който продължаваше да играе ролята на осветител, палейки и останалите свещи.

– Кой е този благородник? – запита Шарл Анри и измери с поглед пиемонтеца.

– Да не би случайно да е граф дьо Ла Мол?

„Кой ли му е говорил за Ла Мол?“ – запита се Маргьорит.

– Не, ваше величество – отговори Анри, – граф дьо Ла Мол не е тук и аз съжалявам, защото щях да представя на ваше величество едновременно него и приятеля му Коконас. Те двамата са неразделни и са от свитата на херцог д'Алансон.

– Аха, знаменития стрелец – каза Шарл, – добре. – После смръщи вежди: – Този граф дьо Ла Мол не е ли хугенот?

– Вече е католик, господарю – каза Анри. – И аз отговарям за него както за себе си.

– Когато вие отговаряте за някого, Анрио, след това, което направихте за мен днес, аз нямам право да се съмнявам в него. Но все едно. Бих искал да видя този Ла Мол, обаче ще остане за друг път.

И оглеждайки с големите си очи за последен път стаята, Шарл целуна Маргьорит и отведе наварския крал, като го улови под ръка.

На вратата на Лувъра Анри пожела да се спре, за да каже няколко думи на някого.

– Хайде, хайде, излизай бързо, Анрио! – каза му Шарл. – Като ти казвам, че тази вечер въздухът на Лувъра е вреден за теб, повярвай ми най-сетне, дявол да го вземе!

„Триста дяволи! – прошепна на себе си Анри. – Ами какво ще стане с дьо Муи, съвсем сам в моята стая? Дано въздухът, който е вреден за мен, не се окаже още повреден за него.“

– Кажете ми – запита кралят, когато Анри и той преминаха подвижния мост, – не се ли ядосваш, Анрио, че придворните на д'Алансон ухахват жена ти?

– Какво искате да кажете, ваше величество?

– Този господин дьо Коконас не прави ли мили очи на Марго?

– Кой ви каза?

– Боже – поде кралят, – намериха се хора.

– Чиста шега, ваше величество. Господин дьо Коконас действително прави мили очи, но на херцогиня дьо Невер.

– Какво говориш?

– Уверявам ваше величество, че отговарям за думите си.

Шарл избухна в смях.

– Ако херцог дьо Гиз дойде още веднъж да ми разправя неврели-некипели, и аз ще му поразкажа нещичко за подвизите на неговата снаха. Всъщност, право да си кажа, аз не си спомням за кого точно ми говори той, за господин дьо Коконас или за господин дьо Ла Мол.

– И в единия, и в другия случай няма нищо, ваше величество. Аз отговарям за чувствата на жена си.

– Добре, Анрио, добре – каза кралят. – Предпочитам да те виждам такъв, а не друг. Кълна се в честта си, ти си храбър момък и, струва ми се, няма да мога да мина вече без теб.

Казвайки това, кралят започна да си подсвирква по особен начин; четирима

благородници, които чакаха в началото на улица Бове, се присъединиха към тях и всички заедно потънаха в града.

Удари десет часът.

– Е – каза Маргьорит, когато кралят и Анри излязоха. – Ще седнем ли пак на масата?

– Бога ми, не – каза херцогинята. – Здравата се изплаших. Да живее къщичката на улица Клош-Персе! В нея не може да се влезе безпрепятствено, а нашите храбреци имат там право да развъртят шпагите си. Но какво търсите под канапетата и в шкафовете, господин Коконас?

– Търся приятеля си Ла Мол – отговори пиемонтецът.

– Потърсете го в моята стая – каза Маргьорит, – до нея има един будоар...

– Добре – каза Коконас, – отивам.

И той влезе в стаята.

– А – обади се глас от тъмнината – докъде стигнахме?

– Дявол да го вземе, до десерта!

– А наварският крал?

– Той нищо не видя. Наистина съвършен мъж. Пожелавам такъв и на моята жена. Само се страхувам, че тя би си взела такъв мъж едва при втори брак.

– А крал Шарл?

– Ах, кралят е друго. Той отведе съпруга.

– Наистина ли?

– Точно както ти казвам. И нещо повече дори. Той ми направи честта да ме погледне косо, когато разбра, че съм на служба при херцог д'Алансон, и накриво, като узна, че съм твой приятел.

– Смяташ, че са му говорили за мен?

– Напротив, страхувам се, че са му казали много хубави работи. Но не за това става дума. Мисля, че дамите искат да отидат на поклонение до улица Роадьо-Сесил и ние трябва да придружим поклонничките.

– Невъзможно. Знаеш много добре.

– Как така невъзможно?

– Нали сме дежурни при негова светлост.

– Дявол да го вземе, наистина! Вечно забравям, че ни повишиха и от обикновени благородници, каквито бяхме, имаме честта да бъдем произведени в лакеи.

И двамата приятели отидоха да обяснят на кралицата и на херцогинята необходимостта да присъстват поне при лягането на херцога.

– Добре – каза херцогиня дьо Невер, – ние пък ще излезем.

– А можем ли да знаем къде ще отидете? – запита Коконас.

– О, много сте любопитен – каза херцогинята. – *Quoere et invenies.**

[* Търси и ще отгатнеш (лат.). – Б.пр.]

Двамата млади мъже се поклониха и се изкачиха бързо при херцог д'Алансон. Херцогът като че ли ги очакваше.

– А – каза той, – закъсняхте, господа.

– Едва десет часът е, ваша светлост – каза Коконас. Херцогът извади часовника си.

– Вярно, в Лувъра обаче всичко живо спи.

– Да, ваша светлост, но ние сме тук и очакваме вашите заповеди. Да въведем ли в стаята на ваша светлост благородниците?

– Напротив, идете в малкия салон и освободете всички.

Двамата приятели изпълниха заповедта му, която не учуди никого, понеже добре познаваха особения характер на херцога, и се върнаха при него.

– Ваша светлост – каза Коконас, – ще си легнете ли, или още имате нужда от нас?

– Не, господа. Свободни сте до утре.

– Хайде, хайде – каза тихо Коконас на ухото на Ла Мол. – Изглежда, че целият двор няма да спи тук тази нощ. Нощта ще бъде дяволски приятна! Да вземем и ние нашия дял.

И двамата младежи изкачиха през две стъпалата, грабнаха плащовете и шпагите си и изхвъркнаха от Лувъра след двете дами, които настигнаха на ъгъла на улица Кок-Сент-Оноре.

През това време херцог д'Алансон, наострил уши, отворил очи, чакаше в стаята си непредвидените събития, които му бяха обещали.

- > Глава 34
- > Господ разполага

Както беше казал херцогът на младите хора, дълбока тишина цареше в Лувъра. Маргьорит и херцогиня дьо Невер бяха тръгнали за улица Тизон. Коконас и Ла Мол побързаха да ги настигнат. Кралят и Анри скитаха из града. Херцог д'Алансон се беше прибрал и стоеше в смъртно и неспокойно очакване на събитията, за които му беше намекнала майка му. И най-сетне Катерина бе легнала, а баронеса дьо Сов седеше до нея и ѝ четеше някакви италиански приказки, от които добрата кралица се смееше с глас.

От много време Катерина не беше изпадала в такова чудесно настроение. След като закуси с апетит заедно с придворните си дами, след като се посъветва с лекаря и прегледа всекидневните сметки на дома, тя заповяда да се прочете молитва за успеха на някакво твърде важно начинание за щастието на нейните деца. Катерина имаше този чисто флорентински навик да поръчва при известни обстоятелства молитви и богослужения, чиято цел беше известна само на господ и на нея.

Накрая се видя отново с Ръоне и си избра измежду безбройните благоуханни пакетчета няколко нови разхубавителни средства.

– Проверете – каза Катерина – дали дъщеря ми, наварската кралица, е в покоите си и ако е там, поканете я да поседи при мен.

Пажът, към когото бе отправена тази заповед, излезе и миг по-късно се върна, придружен от Жийон.

– Как? – каза кралицата-майка. – Аз повиках господарката, а не придворната дама.

– Ваше величество – каза Жийон, – помислих, че трябва лично да ви кажа, че наварската кралица излезе със своята приятелка херцогиня дьо Невер.

– Излязла в този час? – смръщи вежди Катерина. – И къде може да е отишла?

– На един сеанс по алхимия – отговори Жийон, – който ще се състои в двореца дьо Гиз в павилиона на херцогиня дьо Невер.

– И кога ще се върне? – запита кралицата-майка.

– Сеансът ще продължи до късно през нощта – отговори Жийон, – така че възможно е нейно величество да остане до утре сутринта при приятелката си.

– Щастлива е наварската кралица! – измърмори Катерина. – Тя има приятелки и е кралица. Носи корона, наричат я „ваше величество“, а няма поданици. Наистина е щастлива!

След тази остроумна забележка, която накара слушателите вътрешно да се усмихнат, Катерина каза:

– В края на краищата, като е излязла... Кога излезе, казвате?

– Преди половин час, ваше величество.

– Всичко върви от хубаво към по-хубаво. Свободна сте!

Жийон се поклони и излезе.

– Продължете, Шарлот – каза кралицата.

Баронеса дьо Сов продължи да чете. След десет минути Катерина я спря.

– Добре, че се сетих – каза тя, – нека да отпратят постове от галерията. Това беше сигналът, очакван от Морвел.

Изпълниха заповедта на кралицата-майка, а баронеса дьо Сов продължи да чете.

Беше чела близо четвърт час без прекъсване, когато дълъг, протяжен, страшен вик долетя до стаята и косите на всички присъстващи настръхнаха.

Последва незабавно револверен изстрел.

– Какво има? – каза Катерина. – Защо не четете, Карлота?

– Ваше величество – каза преbledняла младата жена, – нима не чухте?

– Какво? – запита Катерина.

– Този вик.

– И револверния изстрел? – добави капитанът от гвардията.

– Вик, револверен изстрел, аз нищо не съм чула... Впрочем нима е странно в Лувъра да се чуе вик или револверен изстрел! Четете, четете, Карлота!

– Но чуйте, ваше величество – настоя баронеса дьо Сов, докато господин дьо Нансе стоеше прав с ръка на шпагата си, не смеейки да излезе без разрешението на кралицата. – Слушайте, чуват се стъпки, проклетия!

– Ще заповядаме ли да се осведомя, ваше величество? – запита капитанът.

– В никакъв случай, господине. Останете там, където сте – каза Катерина, като седна в леглото, за да даде повече тежест на заповедта си. – Кой ще ме

защищава в случай на тревога? Сигурно някои пияни швейцарци се бият.

Спокойствието на кралицата, противопоставено на ужаса, който бе овладял всички останали, беше толкова очевидно, че независимо от свенливостта си баронеса дьо Сов втренчи въпросителен поглед в кралицата.

– Но, ваше величество – извика тя, – като че ли убиват някого!

– Кого смятате, че убиват?

– Наварския крал, ваше величество, шумът идва от неговите стаи.

– Глупачка! – прошепна кралицата, чиито устни, въпреки самообладанието, започнаха да се движат странно, сякаш тя шепнеше молитва. – Глупачка, която вижда своя наварски крал навсякъде!

– Боже мой, боже мой! – извика баронеса дьо Сов и се отпусна в креслото си.

– Свърши се – каза Катерина и се обърна към дьо Нансе: – Капитане, надявам се, че ако има скандал в двореца, утре ще накажете строго виновниците.

Продължавайте да четете, Карлота!

И Катерина също се отпусна на възглавницата безчувствена, сякаш отмаляла, а присъстващите забелязаха, че едри капки пот се стичат по лицето ѝ.

Баронеса дьо Сов се подчини на нейната изрична заповед, но само очите и гласът ѝ я изпълняваха. Мисълта ѝ блуждаеше съвсем другаде и тя си представяше страшната опасност, надвиснала над любимата глава. Най-сетне след няколко минути душевна борба тя се почувства така разкъсвана между тревогата и етикета, че гласът ѝ стана неразбираем, книгата се изплъзна от ръцете ѝ и тя припадна.

Внезапно се чу силен трясък. Тежки, забързани стъпки разтърсиха коридора. Прокънтяха два изстрела и стъклата звъннаха, а Катерина, изненадана, че борбата продължава толкова дълго, се изправи на свой ред бледа, с разширени очи. И точно когато гвардейският капитан се готвеше да изскочи навън, тя го спря с думите:

– Всички да останат тук, аз сама ще отида да проверя.

Ето какво ставаше или по-скоро какво бе станало.

Дьо Муи бе получил сутринта от Ортон ключа от стаята на Анри. В този ключ, който беше пробит, беше пъхнато навито на руло листче. Той го измъкна с една игла.

Това беше паролата на Лувъра за идващата нощ.

Освен това Ортон му предаде устно думите на Анри, който канеше дьо Муи да отиде при него в десет часа в Лувъра.

В девет часа и половина дьо Муи се облече с ризница, чиято здравина бе имал случай да изпита неведнъж, сложи над нея копринената си дреха, закачи шпагата си, пъхна в колана двата револвера, а над всичко това метна прословутия вишнев плащ на Ла Мол.

Ние проследихме как, преди да се върне у дома си, Анри бе решил да направи посещение на Маргьорит и как бе стигнал по тайната стълба точно в подходящия момент, за да се сблъска с Ла Мол в спалнята на кралицата и да заеме мястото му пред очите на краля в трапезарията. Точно в същия миг благодарение на паролата, изпратена от Анри, и главно поради прословутия вишнев плащ дьо Муи мина през пропуската на Лувъра.

Младият човек се качи право у наварския крал, подражавайки сполучливо, както обикновено, походката на Ла Мол. В преддверието го чакаше Ортон.

– Господин дьо Муи – каза планинецът, – кралят излезе, но ми заповяда да ви поканя в стаята му и да ви кажа да го чакате. Ако закъснее много, поръча да си легнете в неговото легло.

Дьо Муи влезе, без да иска друго обяснение, защото думите на Ортон всъщност бяха повторение на казаното сутринта. За да убие времето, дьо Муи взе перо и мастило, приближи се до една великолепна карта на Франция, закачена на стената, започна да пресмята и да отбелязва етапите от Париж до По.

Но това занимание беше работа за четвърт час и дьо Муи скоро започна да се чуди какво да прави.

Той се поразходи из стаята, разтърка очи, прозина се, седна, стана, пак седна. Най-сетне, възползувайки се от поканата на Анри, оправдан впрочем от съществуващата близост между принцовете и техните придворни, той остави на нощната маса револверите и запалената лампа, изтегна се на широкото легло с тъмни завеси в дъното на стаята, плъзна голата шпага до бедрото си и сигурен, че няма да го изненадат, още повече, че прислужникът бдеше в съседната стая, той се унесе в дълбок сън, който скоро разтърси балдахина: дьо Муи хъркаше като истински стар войник и в това отношение можеше да съперничи дори на наварския крал.

Точно в този момент шестима мъже с шпаги в ръка и ками в колана се плъзнаха мълчаливо в коридора, който чрез малка вратичка се свързваше с покоите на Катерина, а с по-голяма – със стаята на Анри.

Един от шестимата вървеше отпред. Освен извадената шпага и кама, остра като ловджийски нож, той носеше и двата си верни револвера, закачени на колана със сребърни аграфи. Този мъж беше Морвел.

Като стигна до вратата на Анри, той се спря.

– Проверихте ли дали часовете в коридора са си отишли? – запита той мъжа, който като че ли предвождаше малката група.

– Не остана нито един – отговори лейтенантът.

– Добре – каза Морвел, – сега трябва да се осведомим за едно: дали човекът, когото търсим, е у дома си.

– Но – каза лейтенантът, дръпвайки ръката на Морвел, който посегна към вратата, – капитане, този апартамент е на наварския крал!

– Кой ви казва нещо друго? – запита Морвел.

Помощниците му се спогледаха изненадани, а лейтенантът отстъпи.

– Охо – каза той, – да задържим някого в този час в Лувъра, и то в покоите на наварския крал?

– Какво ще кажете – запита Морвел, – ако ви кажа, че ще задържите самия наварски крал?

– Ще ви кажа, капитане, че това съвсем не е шега и без заповед, подписана от ръката на Шарл IX...

– Четете – каза Морвел.

И като измъкна изпод дрехата си заповедта, която му бе връчила Катерина, той я подаде на лейтенанта.

– Добре – каза той, след като я прочете, – нямам повече възражения.

– Готов ли сте?

– Готов.

– А вие? – обърна се Морвел към другите петима.

Те се поклониха почтително.

– И така, слушайте, господа – каза Морвел, – предлагам ви следния план: двама от вас ще останат на тази врата, двама на вратата на спалнята и двама ще влязат с мене.

– А след това? – запита лейтенантът.

– Запомнете добре: заповядано ни е да попречим на арестуваните да вика, да крещи, да се съпротивява. Всяко нарушение на тази заповед ще бъде наказано със смърт.

– Да вървим тогава. Нали има заповед – каза лейтенантът на единия от групата, който заедно с него трябваше да придружи Морвел при краля.

– Съвършено вярно – каза Морвел.

– Горкият наварски крал! – каза един от мъжете. – Писано е било там горе, че няма да се отърве.

– И долу – каза Морвел, като взе заповедта от ръцете на лейтенанта и я прибра.

Морвел пхна в ключалката ключа, който му беше дала Катерина, и оставяйки двама души на пост до външната врата, както бе уговорено, влезе с другите четирима в преддверието.

Ортон помисли, че господарят му се връща и побърза да го посрещне, но изведнъж се озова лице с лице срещу петима въоръжени мъже.

Като видя зловещото лице на Морвел, когото наричаха кралеубиец, верният служител отстъпи и препречи с тялото си втората врата.

– Кои сте вие? – запита Ортон. – Какво искате?

– В името на краля – отговори Морвел. – Къде е господарят ти!

– Моят господар ли?

– Да, наварският крал.

– Наварският крал не е в стаята си – каза Ортон, бранейки вратата. – Така че не можете да влезете вътре.

– Предлог, лъжа – каза Морвел. – Хайде назад!

Беарниците са упорити. Ортон изръмжа като куче от своите планини и не се стресна.

– Няма да влезете! – каза той. – Кралят не е тук.

И се вкопчи във вратата.

Морвел даде знак. Четиримата мъже се хвърлиха върху непокорника, издърпаха го от вратата, в която той се беше вкопчил, и тъкмо когато се готвеше да извика,

Морвел му запуши устата с ръка.

Ортон ухапа яростно убиеца, който отдръпна ръката си с глух вик и удари с дръжката на шпагата си прислужника по главата. Ортон се олюля и падна, викайки:

– Тревога, тревога, тревога!

Гласът му стихна, той загуби съзнание.

Убийците прескочиха тялото му, двама останаха при вратата, а другите двама влязоха в спалнята, предвождани от Морвел.

На светлината на запалената лампа върху нощната масичка те видяха леглото. Завесите бяха спуснати.

– Охо – каза лейтенантът, – той като че ли престана да хърка.

– Напред! – заповяда Морвел.

При този глас един дрезгав вик, който приличаше по-скоро на лъвски рев, отколкото на човешки глас, се разнесе иззад завесите; те се разтвориха със замах и един мъж, облечен в броня, с шлем, скриващ главата до очите, се появи с два револвера в ръце и с шпага на колене.

Морвел едва зърна лицето и като позна дьо Муи, почувствува как косите му настръхват. Той страшно пребледня, устата му се изпълни с пяна и сякаш видял призрак, убиецът отстъпи назад.

Внезапно въоръженото лице стана и направи крачка напред, докато Морвел отстъпваше, така че заплашеният сякаш нападеше, а заплашващият бягаше.

– Ах, злодей! – извика глухо дьо Муи. – Дошъл си да ме убиеш, както уби баща ми!

Двамата помощници на Морвел, които бяха влезли с него в кралската стая, единствени чуха тези страшни думи. Но едновременно с думите единият от пистолетите се насочи към челото на Морвел. Морвел се отпусна на колене точно когато дьо Муи натискаше спусъка. Куршумът засегна един от хората му зад него и той падна пронизан в сърцето. В същия момент Морвел също стреля, но куршумът му се сплеска в бронята на дьо Муи.

Тогава, замахвайки, като измери добре разстоянието, дьо Муи разсече черепа на втория войник с широката си шпага и като се обърна към Морвел, я кръстоса с неговата.

Борбата беше жестока, но кратка. При четвъртата схватка Морвел почувства в гърлото си студената стомана. Той изхриптя и падна възник, повличайки лампата, която угасна.

Възползувайки се от тъмнината, дьо Муи, силен и гъвкав като герой на Омир, се спусна с наведена глава към преддверието, събори единия от пазачите, отблъсна другия, премина като мълния между двамата пазачи на външната врата, избягна два куршума, които само одраскаха стената на коридора, и от този момент бе спасен, защото му оставаше още един пълен револвер освен шпагата, която нанасяше такива страшни удари.

За миг дьо Муи се поколеба дали да отиде при херцог д'Алансон, чиято врата му се стори, че се отваря, или да се опита да се измъкне от Лувъра. Реши, че второто е по-умно и пак се спусна да тича, като прескачаше по десет стъпала наведнъж, дотича до пропуската, произнесе двете думи на паролата и изскочи, викайки:

– Тичайте горе, убиват по заповед на краля!

Използвайки изумлението на часовете, предизвикано от думите му и от револверните изстрели, той си плю на петите и изчезна по улица Кок, без да е получил дори една драскотина.

Точно в този миг Катерина бе спряла своя капитан с думите:

– Останете тук, аз ще отида лично да проверя.

– Но, ваше величество – отговори капитанът, – опасността, на която бихте могли да се изложите, ми повелява да ви придружа.

– Останете тук, господине – каза Катерина с още по-заповеднически тон. – Останете! Кралете са защитени от сила, много по-могъща от човешката шпага.

Капитанът се подчини.

Тогава Катерина взе една лампа, обу велурени пантофи, излезе от стаята си, тръгна по коридора, още изпълнен с пушечен дим, и се отправи безстрастна и студена като сянка към апартамента на наварския крал.

Там отново се беше възцарило мълчание.

Катерина стигна до външната врата, прекрачи прага и в преддверието първо видя припадналия Ортон.

– Аха – каза тя, – ето го прислужника. По-нататък несъмнено ще видим и господаря.

И мина през втората врата.

Там се спъна в нечий труп. Наведе лампата: видя войника с разцепената глава. Той беше мъртъв.

На три крачки лежеше лейтенантът, пронизан с куршум, в предсмъртни хъркания.

И най-сетне пред леглото един човек със смъртнобледо лице, чиято кръв изтичаше от двете рани на шията, се мъчеше да се повдигне, опирайки се на сгърчените си ръце.

Беше Морвел.

Тръпка премина по жилите на Катерина. Тя видя празното легло, огледа стаята, мъчейки се напразно да открие сред тримата проснати в кръвта си мъже желания труп.

Морвел позна кралицата. Очите му страшно се разшириха и той протегна към нея отчаяно ръка.

– Е – запита Катерина полугласно, – къде е той, какво стана, нещастнико, нима го оставихте да се измъкне?

Морвел се опита да разчлени няколко думи, но от раната му излезе само неразбираемо свистене, червена пяна изби по устните му и той поклати глава в знак на безсилие и болка.

– Говори – извика Катерина, – обясни ми, кажи ми поне една дума!

Морвел показа раната си, отново се опита да каже нещо, направи усилие, но изхърка дрезгаво и припадна.

Тогава Катерина се огледа: бе заобиколена само от трупове и умиращи. Кръвта се лееше на вълни в стаята и безмълвието на смъртта се носеше над цялата тази сцена.

Отново се обърна към Морвел, но не успя да го свести: този път той остана не само безмълвен, но и неподвижен. Изпод дрехата му се подаваше един лист – заповедта, подписана от краля. Катерина я грабна и я скри в пазвата си.

В този миг подът зад нея леко изскърца. Тя се обърна и видя прав на вратата херцог д'Алансон, привлечен въпреки волята си от шума и сякаш омагьосан от зрелището.

– Вие тук? – каза кралицата.

– Да, ваше величество. Но какво става, за бога? – запита херцогът.

– Върнете се в стаята си, Франсоа, и скоро ще научите.

д'Алансон знаеше много повече, отколкото предполагаше Катерина. Той беше чул още първите стъпки, отекнали в коридора. Като видя, че групата влиза в покоите на наварския крал, свърза този факт с думите на Катерина, отгатна какво ще стане и се зарадва, че ръка, по-силна от неговата, ще премахне този опасен приятел.

Скоро изстрели и бързи стъпки на беглец привлякоха вниманието му и в светлата ивица от неговата открехната врата той видя как по стълбището изчезва вишневият плащ, който му беше твърде добре познат, за да го обърка.

– Дьо Муи! – възкликна той. – Дьо Муи при зет ми Анри дьо Навар! Не, невъзможно! Дали не е бил Ла Мол?

Тогава го обзе безпокойство. Той си спомни, че младият човек му бе препоръчан лично от Маргьорит. И желаейки да се увери дали е бил той, или не, д'Алансон се изкачи бързо в стаята на своите двама придворни. Тя беше празна. Но в един ъгъл видя закачен прословутия вишнев плащ. Съмненията му се потвърдиха. Не беше Ла Мол, а дьо Муи.

Все още блед, треперейки да не би хугенотът да бъде разкрит и да издаде тайните на заговора, той се спусна към пропуската на Лувъра. Там научи, че вишневият плащ се бе измъкнал здрав и читав, подхвърляйки, че в Лувъра убиват по заповед на краля.

– Излъгал се е – прошепна д'Алансон, – убиват по заповед на кралицата-майка.

И се върна към полесражението, където завари Катерина, блуждаеща между мъртвите като хиена.

По заповед на майка си младият човек се прибра в стаята си с престорено спокойствие и покорство въпреки бурните мисли, които го вълнуваха.

Катерина, отчаяна от този отново пропаднал опит, извика своя капитан, заповяда му да вдигнат труповете и да отнесат Морвел, който беше само ранен, в дома му и поръча да не будят краля.

– О – прошепна тя, влизайки в покоите си, навела глава. – Той се измъкна и този път. Божията ръка е простряна над него. Той ще царува! Ще царува!

После отвори вратата на своята стая, прокара ръка по челото си и си придаде весело изражение.

– Какво става, ваше величество? – запитаха всички присъстващи с изключение на баронеса дьо Сов, премного изплашена, за да задава въпроси.

– Нищо – отговори Катерина. – Празен шум.

– О! – възкликна баронеса дьо Сов, сочейки пода зад Катерина. – Ваше величество казва, че нищо не се е случило, а всяка ваша стъпка оставя следа по килима.

> Глава 35

> Кралската нощ

А през това време Шарл IX вървеше облегат на ръката на Анри; следваха ги четирима придворни, а пред тях пристъпваха двама факлоносци.

– Когато излизам от Лувъра – казваше горкият крал, – изпитвам същото удоволствие, както когато влизам в красива гора. Дишам, живея, свободен съм.

Анри се усмихна:

– Ваше величество би се чувствувал прекрасно в моите беарнски планини.

– Да, и аз разбирам защо имаш желание да се върнеш там. Но ако това желание те обхване много силно, Анрио – добави Шарл, смеейки се, – вземи предпазни мерки, съветвам те, защото майка ми Катерина толкова силно те обича, че в никакъв случай не би могла да мине без теб.

– Какво ще прави ваше величество тази вечер? – запита Анри, за да отклони опасния разговор.

– Искам да те запозная с някого, Анрио. После ще ми кажеш мнението си.

– Както заповяда ваше величество.

– Надясно, надясно. Отиваме на улица Бар.

Двамата крале и тяхната свита преминаха улица Савонри, когато изведнъж видяха до двореца Конде двама мъже, загърнати в огромни плащове, да излизат от тайна вратичка, която единият отвори безшумно.

– Охо! – каза кралят на Анри, който също гледаше, но без да каже нито дума. – Ето нещо, което заслужава внимание.

– Защо мислите така, ваше величество? – запита наварският крал.

– Това не се отнася до теб, Анрио. Ти си сигурен в жена си – засмя се Шарл. – Но твоят братовчед дьо Конде не е така сигурен в своята или ако е сигурен, греша, дявол да го вземе!

– Кой ви каза, ваше величество, че тези господа са били при принцеса дьо Конде?

– Имам предчувствие. Тези двама мъже, които се притаиха до вратата, като ни видяха, и не мръдват оттам, както и специалната кройка на плаща на по-ниския от двамата... боже мой, наистина странно!

– Кое?

– Нищо, хрумна ми само една мисъл. Да се приближим.

И той тръгна право срещу двамата мъже, които, виждайки, че се интересуват от тях, се опитаха да се отдалечат.

– Хей, господа – каза кралят, – спрете!

– На нас ли говорят? – запита един глас, от който Шарл и Анри потрепериха.

– Кажи, Анрио – прошепна Шарл, – познаваш ли сега този глас?

– Ваше величество, ако брат ви херцог д'Анжу не беше в Ла Рошел, бих се закълел, че това е неговият глас.

– Точно така – каза Шарл. – Цялата работа е, че той вече не е в Ла Рошел. Това е всичко.

– Но кой е с него?

– Не го ли познаваш?

– Не, ваше величество.

– Би трябвало да го познаеш по ръста. Почакай, сега ще го познаеш. Хей, нали ви казах да спрете! – повтори кралят. – Не чухте ли?

– Да не би да сте от нощната стража, че ни спирате? – запита по-високият мъж, изваждайки ръката си извън плаща.

– Да приемем, че сме от нощната стража – каза кралят. – Спрете, като ви заповядват.

После прошепна на ухото на Анри:

– Гледайте сега как ще изригне вулканът.

– Вие сте осем души – каза по-високият от двамата мъже, като откри не само ръката, но и лицето си, – но дори сто да бяхте, махайте се от пътя ни!

– Аха, херцог дьо Гиз – каза Анри.

– Ах, нашият братовчед дьо Лорен – каза кралят. – Най-сетне се познахме. Щастлива среща.

– Кралят! – извика херцогът.

При тези думи другият мъж, който отначало бе открил лицето си от уважение, се загърна още по-плътно с плаща си.

– Ваше величество – каза херцог дьо Гиз, – бях на посещение у принцеса дьо Конде.

– Да... и сте взели със себе си един от своите придворни. Кой точно?

– Ваше величество не го познава – каза херцогът.

– Тогава ще се запознаем.

И като се запъти към другия мъж, направи знак на единия от прислужниците да доближи факела.

– Извинете, братко – каза херцог д'Анжу, като отметна плаща и се поклони със зле прикриван яд.

– Ах, Анри, нима сте вие? Не, не може да бъде. Лъжа се. Брат ми херцог д'Анжу не би отишъл да види никого, преди да дойде при мене. На него му е твърде добре известно, че за принцовете с кралска кръв, идващи в столицата, Париж има само една врата – пропуска при Лувъра.

– Извинете, ваше величество – каза херцог д'Анжу. – Моля да ми простите това лекомислено опущение.

– Тъй, тъй – отговори кралят закачливо, – а какво правите в двореца дьо Конде, братко?

– Ами че – обади се подигравателно наварският крал – сигурно това, което ваше величество каза преди малко.

И навеждайки се над ухото на краля, той завърши фразата си с гръмък смях.

– Какво значи това? – запита херцог дьо Гиз надменно, защото като всички в двора и той беше добил навика да се отнася грубо с наварския крал. – Защо да не отида да видя снаха си? Нима херцог д'Алансон не посещава своята?

Анри леко се изчерви.

– Каква снаха? – запита Шарл. – Той има само една снаха и тя е кралица Елизабет.

– Извинете, ваше величество, исках да кажа, сестра си, нейно величество Маргьорит. Идвайки насам, я видяхме преди половин час в носилката ѝ, придружена от двама обожатели, които яздеха от двете ѝ страни.

– Наистина ли? – учуди се Шарл. – Какво ще кажете за това, Анри?

– Наварската кралица е свободна да ходи, където иска. Но аз се съмнявам, че е излязла от Лувъра.

– А пък аз съм сигурен в това – каза херцог дьо Гиз.

– Аз също – каза херцог д'Анжу, – главно защото носилката спря на улица Клош-Персе.

– Тогава навярно и вашата снаха, не тази – забеляза Анри, като показа двореца дьо Конде, – а онази – и той посочи с пръст към двореца дьо Гиз – е с нея, защото ние ги оставихме заедно, а, както знаете, те са неразделни.

– Не разбирам какво иска да каже ваше величество – отговори херцог дьо Гиз.

– Напротив – каза кралят, – съвсем ясно е. И затова е имало по един обожател до всяка вратичка.

– Е, добре – каза херцогът, – ако кралицата и моите снахи се държат скандално, нека кралят раздаде справедливост.

– Боже мой – каза Анри, – оставете на мира принцеса дьо Конде и херцогиня дьо Невер. Кралят не се безпокои за сестра си, а аз имам доверие в жена си.

– Нищо подобно, нищо подобно – каза Шарл. – Искам да съм чист пред съвестта си. Да проверим лично. Казвате, братовчедо, носилката се спряла на улица Клош-Персе?...

– Да, ваше величество.

– А ще познаете ли мястото?

– Да, ваше величество.

– Е, добре, да отидем там. И ако трябва да изгорим къщата, за да видим кой е вътре, ще я изгорим.

С тези доста обезпокоителни намерения за спокойствието на въпросните лица четиримата най-главни владетели на християнския свят се отправиха към улица

Сент-Антоан.

Четиримата принцове стигнаха до улица Клош-Персе. Шарл, който искаше да уреди въпроса в тесен семеен кръг, отпрати придворните от свитата си, казвайки им, че са свободни засега, но трябва да бъдат с два коня до Бастилията в шест часа сутринта.

На улица Клош-Персе имаше само три къщи. Издирването стана още по-лесно, защото в двата дома изобщо не отказаха да отворят. Това бяха къщите, които излизаха едната на Сент-Антоан, а другата на улица Роа-дьо-Сесил.

Колкото до третата, там беше друго. Тя се охраняваше от портиер немец, а той не беше особено сговорчив. На Париж бе съдено сякаш тази нощ да дава паметни примери за верни служители.

Херцог дьо Гиз напразно заплашваше на чисто саксонско наречие. Анри д'Анжу напразно предложи пълна кесия жълтици. Шарл напразно уверяваше, че е лейтенант от патрула. Храбрият немец не обръщаше ни най-малко внимание нито на декларациите, нито на предложенията, нито на заплахите. Виждайки, че те не се отказват от намеренията си и продължават да нахалничат, той пхна между железните пречки една аркебуза – действие, което предизвика смях у трима от четиримата посетители. Анри дьо Навар седеше настрана, като че ли всичко това не го интересува... още повече оръжието, приклепено между пречките, можеше да бъде опасно само за слепец, който би застанал срещу него.

Виждайки, че не могат нито да смутят, нито да подкупят, нито да уплашат портиера, херцог дьо Гиз се престори, че си тръгва със своите другари, но не за дълго. На ъгъла на улица Сент-Антоан херцогът намери това, което търсеше – един огромен камък като камъните, които хвърляха преди три хиляди години Аякс, Теламон и Диомед. Той понесе камъка на рамо и се върна, правейки знак на придружаващите да го последват. Точно в този момент портиерът, като видя, че злосторниците, за каквито той взе посетителите, се отдалечават, затвори вратата, но не успя да дръпне резето. Херцог дьо Гиз се възползува от този момент и като жива метателна машина запрати камъка срещу вратата. Ключалката изхвъркна и отнесе част от стената, в която беше зазидана. Вратата се отвори и събори немеца, който падна със страшен вик, алармирайки по този начин гарнизона, който иначе можеше да бъде изненадан.

В същия момент Ла Мол превеждаше с Маргьорит една идилия от Теокрит, а Коконас пиеше с Анриет сиракузко вино и твърдеше, че и той бил грък.

Научният и Бакхусовият разговор бяха грубо прекъснати.

Ла Мол и Коконас начаса изгасиха свещите, отвориха прозорците, втурнаха се на балкона, различиха четирима мъже в мрака и започнаха да хвърлят по главите им всичко, което им попадна подръка, като размахваха шпаги, с които успяваха да докоснат само стената. Шарл, най-разпалин от нападателите, беше ударен по рамото със сребърна кана. Херцог д'Анжу с купа с компот от портокали, а херцог дьо Гиз – с парче месо от дивеч.

Само Анри остана незасегнат. Той разпитваше тихо портиера, когото херцог дьо Гиз беше вързал за вратата и който си знаеше само неговото „Ich verstehe nicht“.

Жените насърчаваха обсадените и им подаваха различни вещи, които се сипеха като град върху нападателите.

– Дявол да го вземе! – извика Шарл IX, когато на главата му падна една табуретка и нахлупи шапката му чак до носа. – Или отворете веднага, или всички ви ще избеся!

– Брат ми! – каза Маргьорит тихо на Ла Мол.

– Кралят! – предаде той още по-тихо на Анриет.

– Кралят! Кралят! – прошепна Анриет на Коконас, който влачеше един шкаф към прозореца и се готвеше да пребие херцог дьо Гиз, към когото, без да го познае; се беше особено настървил. – Кралят, ви казвам!

Коконас остави шкафа и погледна смаяно.

– Кралят ли? – запита той.

– Да, кралят.

– Тогава в отстъпление!

– Ла Мол и Маргьорит вече изчезнаха. Да бягаме и ние.

– Откъде?

– Елате, като ви казвам.

И улавяйки го за ръка, Анриет повлече Коконас през тайната врата, свързана със съседната къща. И четиримата, след като затвориха вратата, избягаха през изхода откъм улица Тизон.

– О – каза Шарл, – струва ми се, че гарнизонът се предава.
Почакаха няколко минути, но никакъв шум не достигна до обсаждащите.
– Сигурно подготвят някаква хитрост – каза херцог дьо Гиз.
– По-вероятно е, като познаха гласа на брат ми, да са офейкали – забеляза херцог д'Анжу.
– И все пак нали трябва да минат оттук, за да избягат – каза Шарл.
– Да – каза херцог д'Анжу, – освен ако къщата е с два изхода.
– Братовчеде – каза кралят, – вземете камъка и разбийте и втората врата.
Херцогът сметна, че тук не е необходимо да прибегва до такива средства и понеже видя, че втората врата е много по-слаба от първата, направо я изби с един ритник.

– Факлите, факлите! – извика кралят.
Слугите се приближиха. Те бяха загасили факлите, но ги запалиха отново. Всичко се освети. Шарл IX взе единия факел и подаде другия на херцог д'Анжу. Херцог дьо Гиз тръгна пръв с шпага в ръка.

Анри завършваше колоната.
Стигнаха до първия етаж.
В трапезарията масата беше сложена или по-скоро вдигната, защото всъщност чиниите и чашите бяха станали снаряди. Свещниците бяха преобърнати, мебелите съборени, а всички съдове, които не бяха от сребро, бяха изпочупени.
Минаха в салона. Там, както и в първата стая, не откриха нищо, по което да разберат кой е бил тук. Намериха само гръцки и латински книги и няколко музикални инструмента.

Спалнята беше още по-безмълвна. Лампа гореше в алабастров глобус, закачен на тавана. Но в тази стая като че ли никой не беше влизал.

– Сигурно има още един изход – каза кралят.
– Възможно е – съгласи се херцог д'Анжу.
– Но къде е? – запита херцог дьо Гиз.
Претърсиха всички кътчета, не намериха нищо.
– Къде е портиерът? – запита кралят.
– Вързах го за пътната врата – каза херцог дьо Гиз.
– Разпитайте го, братовчеде!
– Няма да иска да отговори.
– Ами, ще му посгреем малко краката – каза кралят засмяно – и ще проговори.

Анри се спусна към прозореца и каза:
– Но той не е там.
– Кой го е развързал? – запита ядосано херцог дьо Гиз.
– Дяволска история – каза кралят. – Пак няма да узнаем нищо.
– Както виждате, ваше величество – каза Анри, – няма доказателства, че жена ми и снахата на херцог дьо Гиз са били в тази къща.
– Вярно – каза Шарл. – Старите надписи ни учат, че има три неща, които не оставят следа – птицата във въздуха, рибата във водата и жената... не, лъжа се мъжът у...

– Така че – прекъсна го Анри – най-добре ще направим...
– Да – каза Шарл. – Най-добре ще направим аз да се погрижа за удареното място, вие, д'Анжу, да избършете сока от портокали, а вие, Гиз, да изчистите мазните петна от глигана.

След това разсъждение те излязоха, без да си дадат труд да затворят вратата.

Като стигнаха на улица Сент-Антоан, кралят се обърна към херцог д'Анжу и към херцог дьо Гиз:

– Къде отивате, господо?
– Ваше величество, ние отиваме у Нантуе, който ни чака на вечеря.
Братовчед ми дьо Лорен и мен. Ваше величество желае ли да дойде с нас?
– Не, благодаря. Ние отиваме в противоположна посока. Искате ли да ви дам един от моите факлоносци?
– Няма нужда, ваше величество – отвърна бързо херцог д'Анжу.
– Добре. Страхува се да не го шпионирам – прошепна Шарл на ухото на наварския крал. После го улови под ръка и каза: – Ела, Анрио, каня те на вечеря.
– Няма ли да се върнем в Лувъра? – запита Анри.
– Не, твърдоглавецо! Ела с мен, щом ти казвам да дойдеш.
И той повлече Анри към улица Жофроа-Лание.

- > Глава 36
- > Анаграма

По средата на улица Жофроа-Лание почваше улица Гарние-сюр-л'О, а краят ѝ излизаше на улица Бар.

Там, като се повърви малко към улица Мортелри, вдясно се намираше скромна къща сред градина, оградена с високи зидове. Единственият вход беше дървена врата.

Шарл извади от джоба си ключ, отвори вратата, която не беше залостена, пропусна пред себе си Анри и факлоносеца и затвори вратата.

Едно-единствено прозорче светеше. Шарл го показва усмихнато с пръст на Анри.

– Ваше величество, не разбирам... – каза Анри.

– Скоро ще разбереш, Анрио.

Наварският крал изгледа Шарл учудено. Гласът и лицето му бяха добили някакво меко изражение, което беше толкова необичайно за него, че Анри просто не можеше, да го познае.

– Анрио – каза кралят, – аз ти казах, че когато излизам от Лувъра, излизам от ада. Когато влизам тук, влизам в рая.

– Ваше величество – каза Анри, – щастлив съм, че ме смятате достоен да направя с вас това пътешествие до небето.

– Пътят е тесен – каза кралят, като тръгна по малката стълба, – за да бъде сравнението пълно.

– И кой ангел пази входа на вашата райска градина, ваше величество?

– Ще видиш.

И като му направи знак да го следва безшумно, той отвори една врата, после втора и се спря на прага.

– Погледни – каза той.

Анри се доближи и погледът му се спря на една от най-очарователните картини, каквито някога бе виждал.

Осемнадесет-деветнадесет годишна жена спеше склонила глава до леглото на заспало дете, чийто крачета държеше с двете си ръце, допряла устни до тях. Дългите ѝ къдрави коси падаха на златни талози.

Истинска картина от Франческо Албани, изобразяваща Богородица с младенеца.

– О, ваше величество – възкликна наварският крал, – кое е това чаровно създание?

– Ангелът на моя рай, Анрио. Единственото същество, което ме обича заради самия мен.

Анри се усмихна.

– Да, заради самия мен – продължи Шарл, – защото тя ме обичаше още преди да знае, че съм крал.

– А откакто знае?

– Откакто знае – каза Шарл с въздишка, която доказваше колко тежка е понякога за него тази кървава корона, – откакто знае, тя още ме обича. Сам прецени.

Кралят се приближи тихо и докосна с лека целувка, както пчелата докосва, лилията, свежата буза на младата жена.

Жената се събуди веднага.

– Шарл! – промълви тя, отваряйки очи.

– Виждаш ли – каза кралят, – тя ме нарича Шарл. Кралицата ми казва „господарю“.

– О – извика младата жена, – вие не сте сам, повелителю мой!

– Не, мила Мари. Доведох ти още един крал, по-щастлив от мене, защото не притежава корона и по-нешастен от мен, защото не притежава Мари Туше. Бог е справедлив.

– Ваше величество, това наварският крал ли е? – попита Мари.

– Самият той, мое дете, приближи се, Анрио!

Наварският крал пристъпи. Шарл улови дясната му ръка.

– Погледни тази ръка, Мари – каза той, – ръка на добър брат и честен приятел. Без тази ръка, знаеш ли...

– Какво, ваше величество?

– Без тази ръка днес нашето дете, Мари, нямаше да има вече баща.

Мари извика, падна на колене, сграбчи ръката на Анри и я целуна.

– Добре, Мари, добре! – каза Шарл.
– И какво направихте вие, ваше величество, за да му благодарите?
– Аз му върнах същото.

Анри погледна Шарл учудено.

– Един ден, Анрио, ти ще узнаеш какво искам да кажа. А сега, ела да видиш. И той се приближи до леглото, където детето продължаваше да спи.

– Ако това пълно момченце спеше в Лувъра, а не тук в тази малка къща на улица Бар, това би изменило много неща в настоящето и може би и в бъдещето.*

[* Действително, ако това незаконно дете, което по-късно става знаменитият херцог д'Ангулем, умрял в 1650 година, беше законен наследник, нямаше да има нито Анри III, нито Анри IV, нито Луи XIII, нито Луи XIV. Какво щеше да ни даде той на тяхно място? Мисълта се заплита и губи в мрака на подобен въпрос. – Б.а.]

– Ваше величество – каза Мари, – ако нямате нищо против, аз предпочитам то да спи тук, защото така спи по-спокойно.

– Да не смущаваме съня му – каза кралят. – Толкова хубаво е да спиш, когато сънища не тревожат съня ти.

– Е, добре, ваше величество – каза Мари, сочейки една от вратите в стаята.

– Да, имаш право, Мари, да вечеряме.

– Любими Шарл – каза Мари, – нали ще ме извините пред вашия брат краля?

– За какво?

– За това, че освободих нашите прислужници, ваше величество – продължи Мари, обръщайки се към наварския крал. – Шарл обича да му прислужвам само аз.

– Триста дяволи! – каза Анри. – Естествено.

Двамата мъже минаха в трапезарията. Майката, неспокойна и грижлива, остана да завие с топла завивка малкия Шарл, който благодарение на дълбокия детски сън, за който го облажаваше баща му, не се беше събудил.

След малко Мари дойде при тях.

– Има само два прибора – каза кралят.

– Позволете – каза Мари, – да сервирам на ваши величества.

– Хайде де – каза Шарл, – ето че ти ми носиш нещастие, Анрио.

– Защо, ваше величество?

– Не чуваш ли?

– Прости ми, Шарл, прости ми.

– Прощавам ти, но седни тук до мен между двама ни.

– Подчинявам се – каза Мари.

Тя сложи една чиния и за себе си, седна между двамата крале и им поднесе яденето.

– Кажи, Анрио, нали е хубаво – каза Шарл – да си имаш на света едно местенце, където смело можеш да пиеш и да ядеш, без някой да трябва да опитва вината и ястията ти.

– Ваше величество – отговори Анри, усмихвайки се и отговаряйки така на вечната тревога, смущаваща духа му, – повярвайте ми, аз повече от всеки друг ценя вашето щастие!

– Кажи й, Анрио, че за да бъдем все така щастливи, тя не трябва да се меси в политиката. И най-вече не бива да се запознава с майка ми.

– Наистина кралица Катерина обича толкова силно ваше величество, че е способна да ви ревнува от всяка друга любов – отговори Анри, който с това извъртане намери начин да се измъкне от опасното доверие на краля.

– Мари – каза кралят, – представям ти един от най-проницателните и най-умните хора, които познавам. В двора, а това не е малко, той е заблудил всичко живо. Може би единствен аз съм прозрял, ако не в сърцето му, то поне в ума му.

– Ваше величество – каза Анри, – аз ви се сърдя, че преувеличавайки едното, вие се съмнявате в другото.

– Аз нищо не преувеличавам – каза кралят. – Впрочем ще те опознаят един ден.

После се обърна към младата жена и добави:

– Той прави възхитителни анаграми. Кажи му да съчини анаграма от името ти и аз отговарям, ако не я направи.

– О, какво искате да намери в името на една бедна девойка като мен. Каква очарователна мисъл би могла да излезе от това съчетание на букви, с които съдбата е написала Мари Туше?

– Анаграмата на това име, ваше величество, е съвсем лесна и нямам голяма заслуга, че я намерих.

– Аха – каза Шарл, – значи, вече е готова? Виждаш ли, Мари?

Анри извади бележника си, откъсна една страница и написа отгоре: Marie Touchet, а отдолу: Je charme tout.* После подаде листа на младата жена.

[* Очаровам всичко живо (фр.) – Б.пр.]

– Наистина – извика тя, – просто невероятно!

– Какво е измислил? – запита Шарл.

– Господарю, не смея да го повторя.

– Ваше величество – каза Анри, – в името на Мари Туше се съдържат буква по буква, като изменя само i в j, както се прави обикновено, думите: „Je charme tout.“

– Действително – извика Шарл. – Буква по буква. Искам това да бъде твоя девиз, чуваш ли, Мари! Никога не е имало по-заслужен девиз. Благодаря, Анрио. Мари, ще накарам да ти го напишат с диаманти.

Вечерята привърши. От „Парижката света Богородица“ прозвъниха два удара.

– А сега – каза Шарл – като награда за неговата любезност, Мари, ти ще му дадеш едно кресло, в което той да поспи до сутринта. Само че далеч от нас, защото хърка страшно силно. После, ако се събудиш преди мен, събуди ме, защото трябва в шест часа сутринта да бъдем при Бастилията. Лека Нощ, Анрио, настани се удобно. Но – добави той, като се приближи до наварския крал и постави ръка на рамото му – закълни ми се в живота си, Анри, че няма да излезеш оттук без мен, особено за да се върнеш в Лувъра.

Анри се бе досетил за толкова много неща, които не разбираше, че едва ли би пропуснал да изпълни препоръката му.

Шарл IX влезе в стаята си, а закаленият планинец се разположи в креслото, където скоро доказа, че шурейт му основателно се е отдалечил.

На другия ден призори Шарл го събуди. Понеже не се беше събличал, той се приготви скоро. Кралят беше щастлив, усмихнат, какъвто никога не го виждаха в Лувъра. Часовете, прекарани в тази малка къща на улица Бар, бяха неговите слънчеви часове.

Двамата крале отново минаха през спалнята. Младата жена спеше в леглото си, а детето – в люлката си. И майката, и детето се усмихваха насън.

Шарл ги погледна за миг с безкрайна нежност. После се обърна към наварския крал и каза:

– Анрио, ако някога узнаеш каква услуга ти направих тази нощ и ако с мен се случи нещастие, спомни си за това дете, което спи в люлката си.

После той целуна спящите по челата и без да даде възможност на Анри да го разпита, каза:

– Довиждане, ангели мои.

И излезе, а Анри го последва замислен.

Благородниците, на които Шарл IX бе дал среща, ги чакаха с конете при Бастилията. Шарл даде знак на Анри да възседне коня си. Той също се метна на своя, излезе през градината Арбалет и тръгна по околоръстните булеварди.

– Къде отиваме? – запита Анри.

– Отиваме – отговори Шарл – да видим дали херцог д'Анжу се е върнал само за принцеса дьо Конде и дали в това сърце има толкова любов, колкото и амбиция, в което много се съмнявам.

Анри не разбра нищо от това обяснение. Той последва Шарл мълчаливо.

Когато стигнаха до квартала Маре, зад дъсчените огради се виждаше предградието Сен-Лоран. Шарл показа на Анри в сивкавата утринна мъгла група мъже, загърнати в големи плащове, с кожени калпаци, които яздеха пред тежко натоварен фургон. Колкото повече се приближаваха, очертанията им ставаха по-ясни и можеше да се забележи друг един мъж, загърнат в дълъг кафяв плащ, с френска шапка на глава, който, също на кон, разговаряше с тях.

– Ха, ха – засмя се Шарл, – така си й мислех!

– Ако не се лъжа, ваше величество – каза Анри, – този конник с кафявия плащ е херцог д'Анжу.

– Самият той – каза Шарл IX. – Дръпни се малко, Анрио, предпочитам да не ни види.

– Но кои са тези хора със сиви плащове и кожени калпаци и какво има във фургона? – запита Анри.

– Тези хора – отговори Шарл – са полските пратеници и в колата има корона. А сега – каза той, пускайки коня в галоп към Порт дю Тампл – ела, Анрио, видях всичко, което желях да видя.

- > Глава 37
- > Връщането в Лувъра

Когато Катерина сметна, че стаята на наварския крал е вече подредена, след като убитите са вдигнати, Морвел – отнесен в дома му, килимите – изчистени, тя освободи придворните си дами, защото вече беше почти полунощ, и се опита да заспи. Но сътресението беше твърде силно и разочарованието твърде голямо. Този омразен Анри, вечно изплъзващ се от нейните клопки, обикновено смъртоносни, сякаш беше покровителстван от непобедима сила, която Катерина упорито наричаше случайност, макар че дълбоко в душата ѝ един глас ѝ нашепваше, че истинското име на тази сила е съдба. Мисълта, че мълвата за това ново покушение, разпространена в Лувъра и вън от него, ще засили у Анри и у хугенотите вярата им в бъдещето, я довеждаше до отчаяние. И ако в този миг случайността, с която се бореше така безуспешно, би ѝ довела врага, тя сама би осуетила благоприятната орис за наварския крал с малката флорентинска кама, която носеше в колана си.

Нощните часове, така бавни за онзи, който чака и бди, прозвъняваха един след друг, без Катерина да може да затвори очи. Цял свят от нови замисли се разгръщаше през тези нощни часове в развихреното ѝ въображение. Най-сетне призори тя стана, облече се сама и се запъти към покоите на Шарл IX. Войниците, които бяха свикнали да я виждат при краля по всяко време на денонощието, я пуснаха да мине. Така че тя прекоси преддверието и се озова в оръжейната. Но там завари дойката на Шарл, която бдеше.

– Какво става със сина ми? – запита кралицата.

– Ваше величество, той забрани да се влиза в стаята му преди осем часа.

– Тази забрана не се отнася до мен, дойке.

– Тя се отнася до всички, ваше величество.

Катерина се усмихна.

– Да, зная – поде дойката, – че никой тук няма право да противоречи на ваше величество. Затова ще ви помоля да послушате молбата на една клета жена и да не влизате.

– Дойке, аз трябва да говоря със сина си.

– Ваше величество, ще отворя вратата само при ваша изрична заповед.

– Отворете, дойке – каза Катерина, – аз заповядвам!

Като чу този глас, по-тачен и нещо повече – по-страшен в Лувъра от гласа на самия Шарл, дойката подаде ключа на Катерина, но тя нямаше нужда от него. Кралицата-майка извади от джоба си друг ключ, който отваряше вратата на сина ѝ, и бързо го пхна в ключалката.

Стаята беше празна. Леглото на Шарл непокътнато, а неговата хрътка Актеон, излегната върху мечата кожа пред леглото, стана, приближи се и близна бледите ръце на Катерина.

– Аха – смръщи вежди кралицата, – излязъл е. Ще почакам.

И тя седна замислена, мрачна и съсредоточена до прозореца, който гледаше към двора на Лувъра и към главния вход.

Тя седеше вече два часа там неподвижна и бледа като мраморна статуя, когато изведнъж видя в двора на Лувъра отред конници, начело на който разпозна Шарл и Анри дьо Навар.

Тогава разбра всичко. Шарл, вместо да спори с нея за задържането на зет си, го беше отвел и така то беше спасил.

– Слепец, слепец, слепец! – прошепна тя. И зачака.

Миг след това отекнаха стъпки в съседната стая, оръжейната.

– Ваше величество – казваше Анри, – сега, след като се върнахме вече в Лувъра, кажете ми, защо ме накарахте да изляза и каква услуга ми направихте?

– Не, не, Анрио – отговори Шарл смеешком, – може би един ден ще узнаеш, но засега е тайна. Знай само че по всяка вероятност заради теб ще изкарам една сериозна кавга с майка си.

След тези думи Шарл повдигна завесата и се озова лице с лице с Катерина.

Зад него над рамото му се виждаше бледото, неспокойно лице на беарнеца.

– А, вие сте тук, ваше величество? – каза Шарл IX и смръщи вежди.

– Да, синко – отговори Катерина. – Имам да ви говоря.

– На мен?

– На вас, и то насаме.

– Какво да се прави – каза Шарл, като се обърна към зет си, понеже нямаше начин да се измъкне, – колкото по-скоро, толкова по-добре.

– Оставям ви, ваше величество – каза Анри.

– Да, да, остави ни – отговори Шарл. – Ти си католик, Анрио, иди да чуеш литургията вместо мен, а аз тук ще изслушам протестантската проповед.

Анри се поклонил и излезе.

Шарл IX изпревари въпросите, които се канеше да му зададе майка му.

– И така, ваше величество – каза той, опитвайки се да обърне работата на смях. – Вие ме чакате, за да ми се карате, нали? Аз провалих неблагодарно вашия малък план. Но, дявол да го вземе, не можех все пак да задържа и да изпратя в Бастилията човек, който ми спаси живота. От друга страна, не ми се щеше да се карам с вас. Аз съм добър син. И освен това – добави той тихо – дядо господ наказва децата, които се карат с майките си. Пример – брат ми Франсоа II. Простете ми искрено и признайте, че беше хубава шега.

– Ваше величество се лъже – каза Катерина. – Не става дума за шега.

– Така е, така е, и вие ще трябва да приемете това или дяволите ще ме вземат!

– Ваше величество, с тази грешка вие провалихте целия план, който щеше да ни доведе до важно откритие.

– Ами! План... Нима се тревожите заради един пропаднал план. Вие, майко, вие ще измислите още двадесет и обещавам ви, че и аз ще ви съдействам за изпълнението им.

– Сега и да ми съдействате, е твърде късно, защото той е предупреден и ще бъде нащрек.

– Вижте какво – каза кралят, – да минем направо към целта. Какво имате против Анрио?

– Против него съм, защото той заговорничи.

– Да, разбирам. Вашето вечно обвинение. Но нима всички не заговорничат малко или повече в това очарователно кралско жилище, наречено Лувър?

– Той обаче заговорничи повече от всички други. И е по-опасен от всички, защото никой не го подозира.

– Виж ти, истински Лоренцино.

– Слушайте – намръщи се Катерина при споменаването на това име, напомнящо ѝ една от най-кървавите катастрофи във флорентинската история. – Слушайте, има само едно средство да ми докажете, че греша.

– Какво е то, майко?

– Запитайте Анри кой е бил тази нощ в стаята му.

– В неговата стая... тази нощ?

– Да и ако той ви каже...

– Е?...

– Готова съм да призная, че съм се лъгала.

– Но ако е било жена, не можем да изискваме да...

– Жена ли?

– Да.

– Жена, която уби двама от вашите гвардейци и нарани може би смъртоносно господин дьо Морвел.

– О – каза кралят, – работата става сериозна. Значи, има пролята кръв?

– Трима души паднаха убити там.

– А този, който ги е подредил така?

– Той се измъкнал здрав и читав.

– Кълна се в лукавия – каза Шарл, – храбър човек е бил и вие имате право, майко, искам да узная кой е.

– Е, добре, казах ви, че вие няма да узнаете или поне няма да го узнаете от Анри.

– А от вас, майко? Този човек не може да е излязъл, без да остави някаква следа, без да са забелязали някаква особеност в облеклото му.

– Забелязали са само елегантния му вишнев плащ, с който е бил загърнат.

– А, вишнев плащ – каза Шарл. – Знам само един в двора, толкова ярък, че да се хвърли в очи.

– Точно така – каза Катерина.

– И после? – запита Шарл.

– После, чакайте ме тук, синко, а аз ще отида да видя дали са изпълнили заповедите ми.

Катерина излезе, а Шарл остана сам, разхождайки се разсеяно, като подсвиркваше ловна мелодия, пъхнал едната ръка в дрехата си и отпуснал другата, която неговата хрътка близваше всеки път, когато той се спреше.

Колкото до Анри, той бе излязъл от шурей си много неспокоен. И вместо да

тръгне по обикновения коридор, се отправи към малката тайна стълба, за която много пъти вече стана дума и която водеше на втория етаж. Но едва изкачил четири стъпала, на първата извивка видя една сянка. Той се спря и посегна към камата. В същия миг разбра, че това е жена и един очарователен глас, чийто тембър му беше близък, каза тихо, стискайки ръката му:

– Слава богу, ваше величество, ето ви здрав и читав! Толкова ме беше страх за вас. Но без съмнение бог е чул молитвата ми.

– Какво се е случило? – запита Анри.

– Ще го узнаете, като влезете у вас. Не се безпокойте за Ортон. Той е при мен.

И младата жена се спусна бързо по стълбата, разминавайки се с Анри, сякаш го бе срещнала случайно.

– Странно – промърмори Анри. – Какво се е случило? Какво е станало с Ортон?

За съжаление баронеса дьо Сов не чу въпроса му, защото беше вече далеч. Горещо на стълбата Анри видя нова сянка, този път на мъж.

– Шт – каза този човек.

– А, вие ли сте, Франсоа?

– Не ме наричайте по име.

– Но какво се е случило?

– Приберете се у вас и ще узнаете. После излезте в коридора, огледайте се на всички страни дали някой не ви шпионира и елате при мен, аз само ще притворя вратата.

И той на свой ред изчезна по стълбата като призраците, които потъват в театъра в някоя дупка.

– Триста дяволи! – измърмори беарнецът. – Загадката продължава. Но щом отговорът е в стаята ми, да идем там, пък ще видим.

Все пак Анри продължи не съвсем спокойно. Той беше чувствителен и суеверен като всеки млад човек. Всичко се отразяваше ясно върху гладката като огледало повърхност на тази душа, а това, което беше чул, му предсказваше някакво нещастие.

Той се спря до вратата на апартамента си и се послуша. Не се чуваше никакъв шум. Впрочем, понеже Шарлот му бе казала да се прибере, очевидно нямаше от какво да се страхува. Той хвърли бърз поглед в преддверието, то беше пусто, но нищо не подсказваше какво бе станало.

– Наистина – каза той, – Ортон го няма.

И Анри мина във втората стая.

Там си обясни всичко.

Въпреки изобилната вода широки червеникави петна пъстрееха по пода. Една маса беше счупена, завесите на леглото разкъсани с шпага, едно венецианско огледало беше строшено от куршум, а окървавена ръка, облеганата на стената, беше оставила страшен отпечатък; всичко говореше, че тази стая, сега безмълвна, е била свидетел на борба на живот и смърт.

Анри огледа с блуждаещ поглед всички тези подробности, прокара ръка по влажното си от пот чело и измърмори:

– Ах, разбирам каква услуга ми е направил кралят! Дошли са да ме убият... И... Ах, дьо Муи? Какво ли са направили с дьо Муи? Мизерници, те са го убили!

И също така нетърпелив да узнае какво е станало, както херцог д'Алансон да му го каже, Анри огледа още веднъж мрачно заобикалящите го предмети, изскочи от стаята, тръгна по коридора, увери се, че там няма никой и бутвайки полуотворената врата, която затвори грижливо след себе си, се втурна при херцог д'Алансон.

Херцогът го чакаше в първата стая. Той улови живо ръката на Анри, помъкна го, като постави пръст на устните си, и го отведе в една напълно изолирана куличка, място, където никой не би могъл да ги подслушва.

– Ах, братко – каза той, – каква страшна нощ!

– Но какво се е случило? – запита Анри.

– Исаха да ви арестуват.

– Мен?

– Да, вас.

– По какъв повод?

– Нямам представа. Къде бяхте вие?

– Кралят ме изведе снощи из града.

– Значи, той е знаел. Но след като вие не сте били в стаята си, кой е бил

там?

- Нима е имало някой в стаята ми? – запитва Анри, сякаш не знаеше.
- Да, един мъж. Като чух шума, спуснах се да ви помогна, но беше вече късно.

– Нима бяха заловили човека? – запитва уплашено Анри.

- Не. Той избяга, след като рани смъртоносно Морвел и уби двама гвардейци.
- Ах, храбър дьо Муи! – възкликна Анри.
- Значи, е бил дьо Муи? – запитва бързо д'Алансон.

Анри разбра, че е направил грешка.

– Така поне предполагам. Защото му бях дал среща, за да се разбере с него за вашето бягство и да му кажа, че съм ви отстъпил всичките си права върху наварския престол.

– Ако това се узнае – каза д'Алансон пребледнял, – ние сме загубени.

– Да, защото Морвел ще заговори.

– Морвел е получил удар с шпага в гърлото. Осведомих се от хирурга, който го превърза, че преди осем дни той няма да може да каже нито дума.

– Осем дни? Това е предостатъчно за дьо Муи, за да бъде в безопасност.

– Всъщност – каза д'Алансон – може би е бил някой друг, а не дьо Муи.

– Мислите ли? – запитва Анри.

– Да, този човек изчезна много бързо, така че се мярна само вишневият му

плащ.

– Действително – каза Анри – вишнев плащ подхожда на конете, а не на

войник. Никога не биха заподозрели дьо Муи под вишнев плащ.

– Не. Ако някой бъде заподозрян – каза д'Алансон, – ще бъде по-скоро...

Той спря.

– Ще бъде по-скоро господин дьо Ла Мол – довърши Анри.

– Точно така, защото самият аз, като видях този човек да бяга, се усъмних за миг.

– Вие сте се усъмнили? А може би всъщност е бил граф дьо Ла Мол?

– Той нищо ли не знае? – запитва д'Алансон.

– Абсолютно нищо или поне нищо важно.

– Братко – каза херцогът, – сега наистина се убедих, че е бил той.

– Дявол да го вземе! – каза Анри. – Ако е той, това ще огорчи кралицата, която много се интересува от него.

– Интересува ли се, казвате? – запитва д'Алансон смутен.

– Разбира се. Не си ли спомняте, Франсоа, че сестра ви ви го препоръча?

– Вярно – каза херцогът с глух глас. – И за да й услужа, от страх, че вишневият плащ може да го изложи, аз се качих в стаята му и го прибрах.

– О, това е вече двойна предпазливост – каза Анри. – А сега не само бих се обзаложил, но бих се закълел, че е бил той.

– Дори и пред съда ли? – запитва Франсоа.

– Бога ми, да – отговори Анри. – Дошъл е да ми предаде нещо от страна на Маргьорит.

– Ако съм сигурен, че ще ме подкрепите с показанието си, бих го почти обвинил.

– Ако вие го обвините – отговори Анри, – нали разбирате, братко, няма да ви опровергая.

– А кралицата? – запитва д'Алансон.

– Ах, да, кралицата.

– Трябва да разберем какво ще направи тя.

– Аз се заемам с това.

– Дявол да го вземе, братко, тя ще сгреша, ако ни изобличи, защото ние ще създадем блестяща репутация на храбец за този млад човек, и то не на много голяма цена, защото ще я купи на кредит. Вярно, че може да се наложи да плати едновременно и лихвата, и капитала.

– Боже мой, какво искате? – каза Анри. – В този жалък свят никой не получава нещо за нищо.

И поздравявайки д'Алансон с ръка и с усмивка, той подаде предпазливо глава в коридора и като се увери, че никой не ги е подслушвал, бързо се измъкна и изчезна по тайната стълба, която водеше към покоите на Маргьорит.

От своя страна наварската кралица се тревожеше като мъжа си. Нощното нападение срещу нея и херцогиня дьо Невер, проведено от краля, херцог д'Анжу, херцог дьо Гиз и Анри, когото тя бе познала, силно я безпокоеше. Несъмнено нямаше доказателство, което да я изложи. Ла Мол и Коконас бяха развързали

портиера от вратата и той бе потвърдил, че не е казал нито дума. Но четиримата толкова високопоставени господари, с които двама обикновени благородници като Ла Мол и Коконас се бяха били, сигурно не случайно се бяха отклонили от пътя си и сигурно не без да знаят за кого. Така че Маргьорит се върна едва при зори, след като прекара останалата част от нощта при херцогиня дьо Невер. Тя си легна веднага, но не можа да заспи и се стряскаше при най-малкия шум.

Сред тия тревоги някой почука на тайната врата и след като Жийон й каза кой е посетителят, Маргьорит й заповяда да го покани.

Анри се спря на вратата. Нищо в него не издаваше наранения съпруг. Обичайната му усмивка блуждаеше по тънките му устни и нито един мускул на лицето му не трепваше след страшните вълнения, които бе изживял.

Той сякаш запитва Маргьорит с поглед дали може да остане насаме с нея. Маргьорит го разбра и направи знак на Жийон да излезе.

– Кралице – каза тогава Анри, – знам колко сте привързана към вашите приятели, затова много се страхувам, че ще ви кажа нещо неприятно.

– Какво, ваше величество? – запитва Маргьорит.

– Един от вашите най-скъпи служители е много компрометиран.

– Кой?

– Чудесният граф дьо Ла Мол.

– Граф дьо Ла Мол компрометиран? Поради какво?

– Поради авантурата от тази нощ.

Въпреки самообладанието си Маргьорит се изчерви. След това се овладя и запитва:

– Каква авантюра?

– Как – каза Анри, – нима не сте чули шума тази нощ в Лувъра?

– Не, ваше величество.

– О, поздравявам ви, кралице – каза Анри с очарователна наивност, – това показва, че вие действително имате чудесен сън.

– Но какво се е случило?

– Случило се е, че нашата добра майка дала заповед на господин дьо Морвел и на шестима от неговите гвардейци да ме задържат.

– Вас, господарю, вас?

– Да, мен.

– И защо?

– Кой може да каже какви причини вълнуват дълбокия ум на нашата майка? Аз уважавам тези причини, но не ги зная.

– И вие не бяхте в стаята си?

– Не, по една случайност. Снощи кралят ме покани да го придружа. Но ако ме е нямало мен, имало е друг.

– И кой е бил този друг?

– Изглежда, граф дьо Ла Мол.

– Граф дьо Ла Мол ли? – изненада се Маргьорит.

– Боже мили, кой да му се надява на този млад провансалец! Какъв храбрец! – продължи Анри. – Представяте ли си, той е ранил Морвел и е убил двама гвардейци.

– Ранил господин дьо Морвел и убил двама гвардейци? Невъзможно.

– Как, вие се съмнявате в неговата смелост, кралице?

– Не, но, казвам ви, граф дьо Ла Мол не може да е бил у вас.

– Как не може да е бил у мен?

– Не е бил, защото... защото... – каза Маргьорит смутено – защото е бил другаде.

– Ах, ако можеше да докаже своето алиби – възкликна Анри, – това е друго. Ще каже къде е бил и всичко е наред.

– Къде е бил ли? – бързо повтори Маргьорит.

– Разбира се... Още преди да се стъмни, ще бъде задържан и разпитан. Но за нещастие има доказателства.

– Доказателства... Какви са те?...

– Човекът, който се е защищавал така отчаяно, е бил с вишнев плащ.

– Да не би само господин дьо Ла Мол да има вишнев плащ?... Аз зная още един човек.

– Така е. Аз също зная. Но ето какво ще се случи: ако господин дьо Ла Мол не е бил у мен, значи, е бил другият човек с вишневия плащ. А вие знаете кой е този човек, нали?

– Боже!

– Ето къде е бедата. И вие сте го видели като мен, госпожо, и вашето възмущение ми го доказва. Да поговорим сега като хора, които разсъждават за най-желаното нещо на света – един престол, за най-скъпото благо – живота. Ако уловят дьо Муи, той ще ни погуби.

– Да, разбирам.

– Докато граф дьо Ла Мол няма да компрометира никого, освен ако го смятате способен да измисли някаква история, да каже например, че се е веселил с дами... или нещо подобно, знам ли и аз какво?

– Господарю – каза Маргьорит, – ако се страхувате само от това, бъдете спокоен... Той нищо няма да каже.

– Как! – възкликна Анри. – Нима ще мълчи? Дори ако трябва да заплати това мълчание с живота си?

– Той ще мълчи, ваше величество.

– Сигурна ли сте?

– Аз отговарям.

– Тогава всичко е наред – каза Анри и стана.

– Отивате ли си, господарю? – живо запита Маргьорит.

– Боже мой, да. Това е всичко, което исках да ви кажа.

– И вие отивате?...

– Ще се опитам да измъкна всички ни от тази неприятна история, в която ни забърка човекът с вишневия плащ.

– Боже мой, боже мой, горкият младеж! – извика скръбно Маргьорит, кършейки ръце.

– Наистина – каза Анри и си тръгна, – граф дьо Ла Мол е много мил служител.

> Глава 38

> Кордонът на кралицата-майка

Шарл се беше върнал в къщи весел и доволен, но след десетминутен разговор с майка си тя сякаш му предаде своята бледост и гняв и взе в замяна веселото настроение на сина си.

– Граф дьо Ла Мол? – говореше Шарл. – Граф дьо Ла Мол... Трябва да извикаме Анри и херцог д'Алансон, защото Ла Мол е на служба при него.

– Извикайте ги, щом трябва, синко, но нищо няма да излезе. Страхувам се, че Анри и Франсоа са в много по-тесни връзки, отколкото предполагате. Да ги разпитате, значи да събудите подозренията им. По-добре ще бъде, мисля, бавно и сигурно да ги изпитаме няколко дни. Ако дадете възможност на виновните да отдъхнат, ако ги накарате да повярват, че са се изплъзнали от вашата бдителност, те ще станат дръзки, триумфиращи и ще ви предоставят по-добър случай да ги заловите. Тогава ще узнаем всичко.

Шарл се разхождаше нерешително, предъвкваше гнева си, както конят дъвче юздата си, и притискаше със сгърчена ръка сърцето си, терзано от подозрение.

– Не, не – каза той най-сетне. – Няма да чакам. Вие не знаете какво значи да чакаш, заобиколен, както съм аз, с призраци. Впрочем от ден на ден тези контета стават все по-безсрамни. Дори тази нощ двама покорители на женски сърца се осмелиха да ни се противопоставят, да се бунтуват срещу нас. Ако граф дьо Ла Мол е невинен, толкова по-добре. Но аз много бих искал да узная къде е бил Ла Мол тази нощ, когато в Лувъра са пребивавали моите гвардейци, а на улица Клош-Персе се опитаха да пребият мене. Да ми доведат херцог д'Алансон а после Анри. Искам да ги разпитам поотделно. Вие, майко, можете да останете.

Катерина седна. За гъвкав ум като нейния всеки инцидент, насочен от мощната ѝ ръка, можеше да я доведе до целта, макар и привидно да я отдалечава. От всеки удар бликва звук или искра. Звукът показва пътя, искрата го осветява.

Херцог д'Алансон влезе: разговорът с Анри го беше подготвил за срещата, така че той беше доста спокоен.

Отговорите му бяха много точни. Предупреден от майка си да остане в стаята, той изобщо не знаел нищо за събитията, станали през нощта. Но тъй като неговият апартамент бил в същия коридор с апартамента на наварския крал, отначало му се сторило, че чува шум, сякаш някой издънва врата, после се чули проклетия и изстрели. Едва тогава той се решил да откряне вратата и видял как един мъж с вишнев плащ бяга.

Шарл и майка му се спогледаха.

- С вишнев плащ ли? – запита кралят.
- С вишнев плащ – отговори д'Алансон.
- И този вишнев плащ не ви ли накара да се усъмните в някого?

Д'Алансон призова цялата си душевна сила, за да излъже колкото се може поестествено.

– Длъжен съм да призная на ваше величество, че в първия момент ми се стори, че познах яркия плащ на един от моите придворни.

– И как се казва този ваш придворен?

– Граф дьо Ла Мол.

– А защо граф дьо Ла Мол не е бил при вас, както му налага неговият дълг?

– Аз го бях освободил.

– Добре. Вървете си – каза Шарл.

Херцог д'Алансон се отправи към вратата, от която беше дошъл.

– Не от тази, от другата – каза Шарл.

И той му показва вратата, която водеше към стаята на дойката.

Шарл не искаше Франсоа и Анри да се срещнат.

Той не знаеше, че те са се видели за миг и че този миг е бил достатъчен двамата да се уговорят.

След като д'Алансон излезе, Шарл направи знак и Анри на свой ред влезе.

Анри не дочака Шарл да го разпитва.

– Ваше величество – каза той – ме извика точно когато аз се канех да дойда при него, за да искам справедливост.

Шарл смръщи вежди.

– Да, справедливост – повтори Анри. – Първо, аз благодаря на ваше величество, че снощи ме отведе със себе си, защото сега зная, че така ми спаси живота. Но в какво съм се провинил, та върху мен е извършен опит за покушение?

– Това не беше опит за покушение – каза живо Катерина, – а за арестуване.

– Да кажем, че е било тъй – възрази Анри. – Но какво престъпление съм извършил аз, за да ме задържате? Ако съм виновен, и тази сутрин съм толкова виновен, колкото и снощи. Ваше величество, какво е моето престъпление?

Шарл погледна майка си, доста затруднен как да ѝ отговори.

– Синко – каза Катерина, – вие приемате съмнителни хора.

– Ясно – каза Анри, – и тези съмнителни хора ме компрометират. Така ли, ваше величество?

– Да, Анри.

– Назовете ги, кажете кои са те, направете очна ставка.

– Да – каза Шарл, – Анрио има право да иска обяснение.

– И аз го искам – поде Анри, който, чувствувайки превъзходството си в този случай, искаше да го използва. – Аз искам това обяснение от моя скъп брат Шарл, от моята мила майка Катерина. След сватбата си с Маргьорит не съм ли бил винаги добър съпруг? Защо не попитате Маргьорит? Не съм ли добър католик? Защо не попитате моя духовник? Не съм ли добър роднина? Защо не попитате всички, които присъстваха на вчерашния лов?

– Да, това е вярно, Анрио – каза кралят, – но какво да се прави, казват, че си заговорничел.

– Срещу кого?

– Срещу мен.

– Ваше величество, ако аз заговорничех срещу вас, трябваше само да оставя да се развиват събитията, когато вашият кон със счупения крак не можеше да стане и разяреният глиган се спусна срещу ваше величество.

– Дявол да го вземе, майко, не виждате ли, че той е прав?

– Но кой е бил у вас тази нощ?

– Ваше величество – каза Анри, – в тези дни, когато малцина могат да отговарят сами за себе си, аз не мога да отговарям за другите. Излязох от апартамента си в седем часа. В десет часа брат ми Шарл ме отведе. Бях с него цялата нощ. Не бих могъл да бъда едновременно с негово величество и да зная какво се е случило в стаята ми.

– Не е ли вярно обаче – каза Катерина, – че един човек, който е бил у вас, е убил двама гвардейци на негово величество и е ранил господин дьо Морвел?

– Мой човек ли? – каза Анри. – Кой е той, ваше величество, кажете ми името му.

– Всички обвиняват граф дьо Ла Мол.

– Граф дьо Ла Мол не е мой човек, ваше величество. Граф дьо Ла Мол е придворен на херцог д'Алансон, на когото го е препоръчала дъщеря ви.

– Най-сетне – каза Шарл – граф дьо Ла Мол ли е бил при теб, Анрио?
– Откъде да зная, ваше величество. Не казвам нито да, нито не. Граф дьо Ла Мол е много добър служител. Напълно предан на наварската кралица и често идва при мен с поръчки било от Маргьорит, на която е много признателен, че го е препоръчала на херцог д'Алансон, било от самия херцог. Не мога да кажа, че не е бил граф дьо Ла Мол.

– Той е бил – каза Катерина. – Poznali са вишневия му плащ.

– Граф дьо Ла Мол има вишнев плащ?

– Да.

– И човекът, който така добре се е справил с моите двама войници и с господин дьо Морвел...

– Е имал вишнев плащ? – запитва Анри.

– Точно така – отговори Шарл.

– Добре – съгласи се беарнецът, – но струва ми се, че в такъв случай, вместо да викате мене, който не съм бил у дома си, трябваше да разпитате граф дьо Ла Мол, който е бил там. Само – допълни Анри – длъжен съм да обърна внимание, че...

– Какво?

– Ако аз, виждайки заповед, подписана от моя крал, се бях отбранявал, вместо да се подчиня на тази заповед, щях да бъда виновен и щях да заслужавам всякакъв вид наказания. Но не аз, а един непознат, до когото не се отнася тази заповед, се е защитил. Искали са да го задържат несправедливо и той се е отбранявал. И то дори много добре, но е бил в правото си.

– Само че... – измърмори Катерина.

– Ваше величество – запитва Анри, – в заповедта беше ли написано, че трябва да бъда задържан?

– Да – каза Катерина, – и лично негово величество беше подписал тази заповед.

– Но в нея беше ли казано, ако не намерят мен, да задържат човека, когото биха намерили на мое място?

– Не – отговори Катерина.

– Е добре, ако не се докаже, че аз заговорнича и че човекът, който е бил в моята стая, заговорничи заедно с мен, този човек е невинен. – И обръщайки се към Шарл IX, Анри продължи: – Ваше величество, аз не напускам Лувъра. Готов съм да отида само при една ваша дума в който затвор ви е угодно да ми посочите. Но докато чакам да се докаже противното, имам право да се наричам и ще се наричам най-предан служител, поданик и брат на ваше величество.

И Анри, покланяйки се пред Шарл, с достойнство, каквото досега не бяха забелязвали у него, излезе от стаята.

– Браво, Анрио! – възкликна Шарл, когато наварският крал излезе.

– Браво, защото ни би, нали!? – каза Катерина.

– Защо да не го поздравя? Когато се фехтуваме и той ме докосне, не му ли казвам браво? Майко, вие грешите, като презирате така този младеж.

– Синко – каза Катерина, като стисна ръката на Шарл IX, – аз не го презирам, а се страхувам от него.

– Ех, значи, грешите, майко. Анрио е мой приятел и както сам той каза, ако заговорничеше срещу мен, трябваше само да ме остави на глигана.

– Да – каза Катерина. – Та неговият личен враг херцог д'Анжу да стане крал на Франция, нали?

– Майко, няма значение защо Анрио е спасил живота ми. Но фактът си е факт. Той ме спаси. И дяволите да го вземат, аз не искам да го оскърбявам. А колкото до граф дьо Ла Мол, ще поговоря с брат си д'Алансон, чийто придворен е той.

Това означаваше, че Шарл отправя майка си. Тя се оттегли, опитвайки се да даде определена насока на блуждаещите си подозрения. Ла Мол беше твърде незначителен, за да удовлетвори плановите й.

Когато се върна в покоите си, Катерина завари там Маргьорит.

– Ах, вие ли сте, дъще? Търсих ви снощи.

– Зная, ваше величество, но бях излязла.

– А тази сутрин?

– Тази сутрин, ваше величество, идвам да ви потърся, за да ви кажа, че ще извършите голяма несправедливост.

– Каква?

– Ще наредите да арестуват граф дьо Ла Мол.

– Лъжете се, дъще. Аз не арестувам никого. Кралят арестува, а не аз.

– Не се хващайте за думата, ваше величество, когато случаят е толкова сериозен. Ще арестуват граф дьо Ла Мол, нали?

– Възможно е.

– И ще го обвинят, че се е намирал тази нощ в стаята на наварския крал, убил е двама войници и е ранил господин дьо Морвел?

– Действително му приписват това престъпление.

– Погрешно му го приписват, ваше величество. Граф дьо Ла Мол не е виновен.

– Граф дьо Ла Мол не е виновен? – извика Катерина и едва не подскочи от радост, като отгатна, че това, което ще ѝ каже Маргьорит, ще хвърли светлина.

– Не, той не е виновен. Не може да бъде виновен, защото не е бил у краля.

– А къде е бил?

– При мен, ваше величество.

– При вас?

– Да, при мен.

Катерина трябваше да прониже с поглед при това признание френската принцеса, но тя само скръсти ръце на гърдите си.

– И... – каза тя след кратко мълчание – ако задържат господин дьо Ла Мол и го разпитат...

– Той ще каже къде е бил и с кого е бил, майко – отговори Маргьорит, макар че беше сигурна в обратното.

– Щом е така, вие имате право, дъще. Не бива да задържат господин дьо Ла Мол.

Маргьорит потрепера: стори ѝ се, че в начина, по който майка ѝ произнесе тези думи, беше вложен тайнствен и страшен смисъл. Но тя нямаше какво повече да каже, защото, молбата ѝ беше изпълнена.

– Но тогава, – каза Катерина, – щом граф дьо Ла Мол не е бил при краля, там е имало друг човек, нали?

Маргьорит замълча.

– Познавате ли този друг човек, дъще? – запита Катерина.

– Не, майко – каза Маргьорит не особено убедително.

– Хайде, довери ми се напълно.

– Повтарям ви, ваше величество, нищо не зная – отговори Маргьорит преbledняла.

– Добре, добре – каза Катерина с безразличен вид, – ще се осведомим. Идете си, дъще. Успокойте се, майка ви бди над вашата чест.

Маргьорит излезе.

– Ах – възкликна Катерина, – те се съюзават! Анри и Маргьорит се разбират. Стига жената да мълчи, мъжът ще се прави на сляп. Ах, деца мои, вие наистина се мислите за много силни! Но вашата сила е във вашето единство. А аз ще ви сразя един по един. Впрочем не е далеч денят, когато Морвел ще може да говори или да пише. Да произнесе едно име или да драсне няколко букви. И в този ден ще узнаем всичко... Да, но дотогава виновният ще бъде в безопасност. По-добре да ги разединя веднага.

И стигнала до това размишление, Катерина тръгна към покоите на сина си. Завари го с херцог д'Алансон.

– А – каза Шарл IX, смръщвайки вежди, – вие ли сте, майко?

– Защо не каза пак? Помисли си го, нали, Шарл?

– Това, което си мисля, е лично моя работа, ваше величество – възрази кралят с груб тон, с какъвто говореше понякога дори и на Катерина. – Какво обичате? Говорете бързо.

– Вие имяхте право, синко – каза Катерина на Шарл, – а вие, д'Алансон, сгрехихте.

– В какво, ваше величество? – запитаха двамата братя едновременно.

– Граф дьо Ла Мол не е бил в стаята на наварския крал.

– Така ли? – възкликна Франсоа преbledнял.

– А кой тогава е бил? – запита Шарл.

– Не знаем още, но ще узнаем веднага щом Морвел проговори. А сега да оставим тази работа, всичко скоро ще се изясни, и да се върнем на граф дьо Ла Мол.

– Какво искате от граф дьо Ла Мол, майко, щом не е бил у наварския крал?

– Не – каза Катерина, – той не е бил при краля, но е бил при... кралицата.

– При кралицата? – извика Шарл и избухна в нервен смях.

– При кралицата? – прошепна д'Алансон и преbledня като мъртвец.

– Нищо подобно, нищо подобно – каза Шарл. – Гиз ми каза, че е срещнал

носилката на Маргьорит.

– Точно така – каза Катерина. – Тя има къща в града.

– На улица Клош-Персе! – възкликна кралят.

– Струва ми се, че там – отговори Катерина.

– О, това е вече прекалено – каза д'Алансон, впивайки нокти в гърдите си.

– И да ми го препоръча на мен!

– Аха, сега ми дойде наум – каза кралят, спирайки се внезапно. – Значи, той се е защищавал миналата нощ срещу нас, той, негодникът, ми е хвърлил по главата сребърната кана!

– Да – повтори Франсоа, – негодник!

– Имате право, мои деца – каза Катерина, без да даде вид, че разбира чувствата, които вълнуваха поотделно синовете ѝ. – Имате право, защото и най-малката неделикатност от страна на този благородник може да предизвика страшен скандал. Да погуби доброто име на една френска принцеса. Не трябва кой знае колко, само да се напие.

– Или да започне да се хвали – добави Франсоа.

– Разбира се, разбира се – каза Шарл. – Но ние не можем да дадем това дело на съдиите, ако Анрио не се оплаче.

– Синко – каза Катерина, като постави ръка върху рамото на Шарл и го притисна многозначително, за да привлече вниманието на краля върху предложението си. – Чуйте какво ще ви кажа: престъплението е извършено, а сега може да избухне скандал. Но не съдиите и палачите наказват този вид оскърбления на кралската особа. Ако вие бяхте обикновени благородници, аз не би имало какво да ви поучавам, защото и двамата сте хабри. Но вие сте принцове и не можете да кръстосате шапките си с един дребен благородник. Помислете си как трябва да отмъстите като кралски потомци.

– Дявол да го вземе! – извика Шарл. – Имате право, майко. Ще помисля по този въпрос.

– И аз ще ви помогна, братко! – извика Франсоа.

– А аз – каза Катерина, отвързвайки кордона от червена коприна, с който три пъти бе опасана талията ѝ и чиито краища завършваха с пискюли, достигащи до коленете – се оттеглям, но ви оставям това, за да ви напомня за мен.

И тя хвърли кордона в краката на двамата принцове.

– Аха – каза Шарл, – разбирам.

– Този кордон... – каза д'Алансон, като го вдигна.

– Означава наказание и мълчание – каза победоносно Катерина. – Само че не е лошо да замесите и Анри в тази работа.

И тя излезе.

– Боже мой – каза д'Алансон, – нищо по-лесно от това, щом Анри узнае, че жена му му изневерява... Съгласен ли сте с майка ни? – запита той краля.

– Напълно съгласен – каза Шарл, не подозирайки, че забива хиляди кинжали в сърцето на д'Алансон, – това ще вбеси Маргьорит, но ще зарадва Анрио.

После той извика един от офицерите си и заповяда да доведат Анри. Но след това размисли и каза:

– Не, ще отида да го намеря сам. А ти, д'Алансон, предупреди д'Анжу и Гиз.

И излизайки от покоите си, той се отправи към малката вита стълба, която стигаше до втория етаж и водеше към стаята на Анри.

> Глава 39

> Планове за отмъщение

Анри се беше възползувал от краткия отход след разпита, така добре издържан от него, за да изтича при баронеса дьо Сов. Там завари Ортон, напълно възстановен след удара. Но Ортон не можа нищо да му каже, освен че някакви мъже нахлули в апартамента, предводителят им го ударил с дръжката на шпагата и той паднал в несвяст. Никой не обърнал внимание на Ортон. Катерина го видяла припаднал и го помислила за мъртъв.

И тъй като той се свестил в промеждутъка от време от оттеглянето на кралицата-майка до пристигането на гвардейския капитан, натоварен да изчисти мястото, избягал при баронеса дьо Сов.

Анри помоли Шарлот да задържи при себе си младия човек, докато получи известия от дьо Муи, който не можеше да не му пише от мястото, където се бе укривал. Тогава щеше да изпрати Ортон да занесе отговора му и вместо на един щеше

да разчита на двама предани нему хора.

След като измисли този план, той се върна в стаята си и умуваше, разхождайки се надлъж и шир из нея, когато вратата изведнъж се отвори и кралят се появи.

– Ваше величество! – извика Анри и се спусна към него.

– Да Анрио, ти си чудесен младеж и аз чувствам, че все повече и повече те обиквам.

– Ваше величество проявява голяма благосклонност към мен.

– Ти имаш само един недостатък, Анрио.

– Какъв? Този, за който ваше величество толкова пъти ме е упреждал, че предпочитам лова с хрътки пред лова със соколи? – запита Анри.

– Не, не, не говоря за това, Анрио, говоря за друг недостатък.

– Нека ваше величество се изясни – каза Анри, който разбра по усмивката на Шарл, че кралят е в добро настроение – и аз ще се опитам да се поправам.

– Ти имаш зорки очи, а не виждаш ясно това, което би трябвало да виждаш.

– Ами – каза Анри, – да не би, без да подозирам, да съм късоглед, ваше величество?

– По-лошо, Анрио, по-лошо, ти си спял!

– А, така ли – каза беарнецът. – А може би това нещастие ми се случва, когато си затварям очите.

– Да – каза Шарл, – ти си в състояние да постъпиш така. Във всеки случай аз искам да ти отворя очите.

– Господ е казал: „Да бъде светлина“ и стана светлина. Ваше величество е представител на господата на този свят и може да направи на земята това, което господ прави на небето. Слушам.

– Когато Гиз каза вчера, че е срещнал жена ти, придружена от някакъв обожател, ти не пожела да повярваш.

– Ваше величество – каза Анри, – как да повярвам, че вашата сестра може да прояви подобна непредпазливост!

– Когато той ти каза, че жена ти е отишла на улица Клош-Персе, ти пак не пожела да повярваш.

– Как да предположа, ваше величество, че една френска принцеса би могла да излага публично честта си!

– Когато ние обсадихме къщата на улица Клош-Персе и мен ме удариха с една сребърна кана по рамото, на д'Анжу му изляха компот от портокали на главата, а дьо Гиз го цапнаха с парче месо по лицето, ти не видя ли две жени и двама мъже?

– Нищо не съм видял, ваше величество. Спомнете си, че аз разпитвах портиера в този момент.

– Да, но, кълна се в рогата на дявола, аз ги видях!

– Е, ако ваше величество е видял, това е вече друго.

– Аз видях двама мъже и две жени, а сега зная, и в това няма никакво съмнение, че едната от двете жени е била Марго, а един от двамата мъже е бил граф дьо Ла Мол.

– Как така? – възкликна Анри. – Щом господин дьо Ла Мол е бил на улица Клош-Персе, значи, не е бил тук.

– Не – каза Шарл, – той не е бил тук. Но сега не става дума за лицето, което е било тук. За него ще узнаем, когато онзи глупак дьо Морвел бъде в състояние да говори или да пише. Сега въпросът е, че Марго ти изневерява.

– Ами – каза Анри, – не вярвайте на злите езици.

– Като ти казвах, че не само си късоглед, а си спял, дявол да го вземе, ще повярваш ли най-сетне, вироглавецо? Казвам ти, че Марго ти изневерява и тази вечер ние ще удушим обекта на нейните чувства.

Анри подскочи изненадано и погледна смаян шурей си.

– Ти не си против това, Анри, дълбоко в душата си. Признай! Марго, разбира се, ще се развряка като сто хиляди врани. Бога ми, толкова по-зле. Не искам да те правят нещастен. Че Конде е мамен от херцог д'Анжу пет пари не давам. Конде е мой враг. Но ти, ти си мой брат и дори повече от брат. Ти си мой приятел.

– Но, ваше величество..

– Не искам да те измъчват, не искам да те обиждат. Достатъчно си служил за играчка на тези нехранимайковци, които идват от провинцията, за да събират трохите от нашите трапези и да ухащват жените ни. Те нека си идват или по-скоро нека си отиват, кълна се в рогата на дявола! Изневерили са ти, Анрио. Това може да се случи на всеки. Но ти ще получиш блестящо удовлетворение. И утре всички ще заговорят: „Дявол да го вземе, изглежда, че крал Шарл обича своя брат Анрио,

защото тази нощ е накарал Ла Мол да се изплези.“

– Хайде, ваше величество – каза Анри, – наистина ли сте решили това?

– Намислено, решено, постановено. Любовникът няма да има на кого да се оплаче. Ще извършим цялата работа аз, д'Анжу, д'Алансон и Гиз: един крал, двама принцове и един властващ херцог, без да смятам теб.

– Как без да ме смятате?

– Да, и ти ще участваш.

– Аз?

– Да, ти. Промуши този веселяк по кралски, докато ние ще го удушим.

– Ваше величество – каза Анри, – безгранична е вашата добрина. Но откъде знаете това?

– Ех, дяволи рогати, изглежда, че този нахалник се е похвалил. Той я е посещавал ту в Лувъра, ту на Клош-Персе. Съчинявали заедно стихове. Много ми се иска да видя какви стихове пише този дворецов любовник. Пасторали. Разговарят за Бион и Москос*. Редуват Дафнис и Коридон. Взemi остра кама.

[* Сиракузки пости. – Б.пр.]

– Ваше величество – каза Анри, – като размисли човек...

– Какво?

– Ваше величество ще разбере, че аз не мога да участвам в подобна експедиция. Моето присъствие, струва ми се, ще бъде неприлично. Работата засяга твърде много мен, затова моята намеса ще бъде преценена като жестокост. Ваше величество отмъщава за честта на сестра си на един негодник, който се е похвалил, като е наклеветил моята жена. Нищо по-просто и Маргьорит, за която съм сигурен, че е невинна, няма да бъде опозорена от това. Но ако аз участвам, е вече друго. Моето съдействие превръща един акт на правосъдие в отмъщение. Това вече няма да бъде смъртна присъда, а убийство. Жена ми няма да бъде само наклеветена, а виновна.

– Дявол да го вземе, Анри, златна уста имаш. Казах го преди малко и на майка ми, дяволски умен си!

И Шарл погледна ласкаво зет си, който се поклони в отговор на комплимента.

– Впрочем – добави Шарл – ти си доволен, че ще се отървеш от този обожател, нали?

– Всичко, което прави ваше величество, е правилно – отговори наварският крал.

– Добре, добре. Остави ме аз да оправя твоята работа. Бъди спокоен, ще я свърша не по-зле от теб.

– Разчитам на вас, ваше величество.

– Каж ми само в колко часа отива той обикновено при жена ти.

– Към девет часа вечерта.

– И кога излиза оттам?

– Преди да отида аз, защото никога не съм го заварвал там.

– Тоест?

– Към единадесет часа.

– Добре. Слез тази вечер в полунощ, всичко ще бъде свършено.

И Шарл, стисна сърдечно ръка на Анри и като повтори още веднъж уверенията си в приятелство, излезе, подсвирквайки си любимата ловджийска мелодия.

– Триста дяволи! – каза беарнецът, проследявайки с поглед Шарл. – Или аз се лъжа сериозно, или цялата тази дяволия изхожда пак от кралицата-майка. Тя наистина се чуди какво да измисли, за да ме скара с жена ми. Такова хубаво семейство!

И Анри се разсмя така, както се смееше само когато никой не можеше да го види и да го чуе.

Към седем часа вечерта същия ден, в който станаха описаните събития, един хубав млад човек, който току-що бе взел банята си, се гласеше пред огледалото в една стая на Лувъра и си тананикаше.

До него спеше или по-скоро се изтягаше на леглото друг млад човек.

Единият беше нашият приятел Ла Мол, с когото толкова се бяха занимавали през деня и щяха да се занимаят още повече, без той да подозира дори това, а другият – приятелят му Коконас.

Действително тази силна буря бе преминала над Ла Мол, без той да чуе тътнежа на гръмотевиците, без да види блясъка на мълниите. След като се прибра в три часа сутринта, той лежа до три часа следобед, полужаснал, полумечтаещ, стройки въздушни кули върху подвижните пясъци, наречени бъдеще. После стана, прекара един час при известните масажисти в банята, отиде да хапне при метр Ла

Юриер и като се върна в Лувъра, се зае с тоалета си, преди да направи обичайното си посещение на кралицата.

– Какво казваш? Че си се нахранил? – запита Коконас и се прозя.

– Бога ми, да. И то с голям апетит.

– Защо не ме взе със себе си, егоист такъв?

– Ти спеше толкова дълбоко, че не ми се щеше да те будя. Но какво от това, можеш да вечеряш, вместо да обядваш. И не забравяй да поискаш от метр Ла Юриер от анжуйското винце, което е получил тези дни.

– Хубаво ли е?

– Поискай от него, пък после ще говорим.

– А ти къде отиваш?

– Аз ли? – каза Ла Мол, учуден, че приятелят му изобщо може да задава такъв въпрос. – Как къде? Отивам при кралицата да ѝ поднеса почитанията си.

– Знаеш ли – каза Коконас, – дали да не ида да хапна в къщичката на улица Клош-Персе? Ще изям остатъците от вчера и особено ми се пие онова вино аликанте, което действа така подкрепително.

– Ще бъде непредпазливо, Анибал, приятелю, след случилото се миналата нощ. Пък и нали дадохме дума да не отиваме там сами. Подай ми, ако обичаш, плаща.

– Вярно, бога ми. Бях забравил. Но къде, по дяволите, е плащът ти? А, ето го!

– Ти ми даваш черния, а аз искам вишневия. Кралицата ме предпочита с него.

– Дявол да го вземе! – каза Коконас, като се огледа на всички страни. –

Потърси си го сам. Не мога да го намеря.

– Как? – каза Ла Мол. – Не можеш да го намериш ли? Че къде ще е тогава?

– Да не си го продал?

– За какво? Имам още шест екю.

– Тогава вземи моя.

– Ами! Жълт плащ със зелена дреха, наистина ще заприличам на папагал.

– Е, извинявай, много си капризен. Оправяй се сам.

Тъкмо когато Ла Мол беше обърнал всичко надолу с главата и започваше да лее ругатни срещу крадците, пъхнали се чак в Лувъра, един паж на херцог д'Алансон се появи, носейки прословутия вишнев плащ.

– Ах – извика Ла Мол, – ето го най-сетне!

– Вашият плащ, господине – каза пажът. – Негова светлост накара да му го занесат, защото се беше обзаложил за цвета му.

– О – каза Ла Мол, – питах за него, защото излизам, но ако негова светлост желае да го задържи още...

– Не, господин графе, не му трябва вече.

Пажът излезе. Ла Мол закопча плаща си.

– Е, какво реши? – запита той.

– И аз не знам.

– Ще те намеря ли тук тази вечер?

– Как искаш да ти отговоря?

– Не знаеш ли какво ще правиш след два часа?

– Знам чудесно какво ще правя, но не знам какво ще ме накарат да правя.

– Херцогиня дьо Невер ли?

– Не. Херцог д'Алансон.

– Вярно – каза Ла Мол, – забелязвам, че от известно време е много приятелски настроен към теб.

– Така е – каза Коконас.

– Тогава далеч ще стигнеш – засмя се Ла Мол.

– Пфу – отговори Коконас. – Непървороден син!

– О – каза Ла Мол, – той така силно желае да стане първороден, че небето може би ще направи чудо в негова полза. Значи, не знаеш къде ще бъдеш тази вечер?

– Не.

– По дяволите тогава или по-скоро довиждане.

– Този Ла Мол наистина е ужасен – каза Коконас. – Вечно иска да знае къде ще бъде човек, с кого ще бъде. Впрочем струва ми се, че на мен всъщност ми се спи.

И той отново си легна. А Ла Мол полетя към покоите на кралицата. В добре познатия ни коридор срещна херцог д'Алансон.

– А, вие ли сте, господин дьо Ла Мол? – каза херцогът.

– Да, ваша светлост – отговори Ла Мол с почителен поклон.

– Да не би да излизате от Лувъра?
– Не, ваша светлост, отивам да поднеса почитанията си на нейно величество наварската кралица.

– Към колко часа ще излезете оттам, господин дьо Ла Мол?

– Ваша светлост има някакви заповеди към мене?

– В момента не, но искам да ви говоря тази вечер.

– Към колко часа?

– Между девет и десет.

– Ще се представя в този час на ваша светлост.

– Добре. Разчитам на вас.

Ла Мол се поклонил и продължил.

„Този херцог – каза си той – в някои моменти е по-блед и от мъртвец. Странно наистина.“

И той почука на вратата на наварската кралица. Жийон, която сякаш дебнеше идването му, го отведе при Маргьорит.

Тя беше заета с работа, която очевидно я уморяваше. На масата пред нея имаше изписан лист, изпъстрен с поправки, и един том от Изократ. Тя направи знак на Ла Мол, че иска да довърши параграфа и не след дълго хвърли перото и покани младия човек да седне до нея.

Ла Мол сияеше. Никога не беше изглеждал така хубав, така весел.

– Гръцки – извика той, като хвърли поглед към книгата. – Реч на Изократ. Какво ще правите с нея? О, вие пишете нещо на латински! Ad Sarmaticae legatos reginone Margaritoe concilio. Да не би да смятате да произнасяте реч на латински пред тези варвари?

– Трябва – отговори Маргьорит, – понеже те не говорят френски.

– Но как ще напишете отговора, преди да знаете какво ще кажат те.

– Някоя по-голяма кокетка от мен щеше да ви заблуди, че импровизира. Но пред вас, мой Хиацинт, аз нямам нужда от такива дребни лъжи. Изпратиха ми предварително приветствието и аз отговарям.

– Значи, пратениците ще дойдат скоро.

– Нещо повече дори. Те са дошли тази сутрин.

– Но никой не знае, нали?

– Те са тук инкогнито. Тържественото посрещане е определено, мисля, за други ден. Впрочем вие ще видите – каза Маргьорит с малко самодоволен вид и не без известен педантизъм, – че речта, която написах тази вечер, ще прозвучи наистина по Цицероновски. Но да оставим тези дреболии настрана и да поговорим за това, което ви се е случило.

– На мен?

– Да.

– И какво ми се е случило?

– А, напразно се мъчите да се покажете храбър. Намирам, че малко сте пребледнял.

– Сигурно защото спях много. Признавам се за виновен.

– Хайде, хайде, без самохвалство. Аз знам всичко.

– Имайте добрината да ми кажете и на мен, мое съкровище, защото аз не знам нищо.

– Хайде, отговорете ми откровено. Какво ви пита кралицата-майка?

– Кралицата-майка да ме пита мен? Нима е искала да ми говори?

– Как, не сте ли я виждали?

– Не.

– А крал Шарл?

– Не.

– А наварския крал?

– Не.

– А херцог д'Алансон виждали ли сте го?

– Да, току-що. Срегнах го в коридора.

– И какво ви каза той?

– Че щял да ми даде някакви нареждания между девет и десет часа вечерта.

– И нищо друго?

– Нищо друго.

– Странно.

– Какво странно има в това, кажете ми!

– Че нищо не сте чули.

– Но какво се е случило?

– Случило се е това, че днес през целия ден, нещастнико, вие бяхте надвиснали над пропаст.

– Аз?

– Да, вие.

– По какъв повод?

– Слушайте. Тази нощ дьо Муи е бил изненадан в стаята на наварския крал, когото са искали да арестуват. Той убил трима души и избягал. Единственото нещо, което са видели, е прословутият вишнев плащ.

– Е?

– Този вишнев плащ, който заблуди веднъж мен, е заблудил сега други. Бяхте заподозрян и дори обвинен в това тройно убийство. Тази сутрин искаха да ви задържат, да ви съдят и, кой знае, може би да ви осъдят, защото, за да се спасите, вие нямаше да кажете къде сте били, нали?

– Да кажа къде съм бил? – извика Да Мол. – Да ви опозоря, моя хубава кралица! О, имате право, по-скоро щях да се оставя да ме убият, пеейки, отколкото да допусна вашите хубави очи да пролеят дори една сълза!

– Уви, мой бедни рицарю – каза Маргьорит, – тогава моите хубави очи биха пролели много сълзи!

– Но как утихна тази силна буря?

– Отгатнете.

– Не бих могъл.

– Имаше само един начин да се докаже, че не сте били в стаята на наварския крал.

– Какъв?

– Да се каже къде сте били.

– И?

– И аз казах.

– На кого?

– На майка ми.

– И кралица Катерина...

– Кралица Катерина знае, че вие сте мой любим.

– О, кралица, след това, което сте направили за мен, искайте всичко от своя слуга! О, колко красиво, колко благородно е, Маргьорит, това, което сте направили! Животът ми ви принадлежи.

– Надявам се, защото го изтръгнах от тези, които искаха да го вземат. Сега вие сте спасен.

– И то от вас! – извика младият човек. – От моята обожавана кралица?

В същия миг силен шум ги сепна и двамата. Ла Мол отстъпи, обзет от смътен ужас. Маргьорит извика и впери очи в счупеното стъкло на един прозорец.

Отвън някой бе хвърлил в стаята камък, голям колкото яйце, който още се търкаляше по пода.

Ла Мол видя счупеното стъкло и разбра причината на шума.

– Кой е този безсрамник? – извика той и се спусна към прозореца.

– Почакай – каза Маргьорит, – струва ми се, че към камъка е привързано нещо.

– Да, някакво листче.

Маргьорит се спусна към странния снаряд и отвърза тънкото листче, което, сгънато като тясна панделка, обвиваше камъка.

Това листче беше вързано с връв, провиснала през отвора на счупения прозорец.

Маргьорит разгъна бележката и я прочете.

– Нещастнико! – извика тя и подаде листчето на Ла Мол, блед, прав и неподвижен като статуята на ужаса.

Ла Мол, със сърце свито от болезнено предчувствие, прочете тези думи:

L>

„Чакат господин дьо Ла Мол с дълги шпаги в коридора, който води към покоите на херцог д'Алансон. Може би той ще предпочете да излезе през прозореца и да отиде при господин дьо Муи в Мант.“

L\$

– Нима тези шпаги – каза Ла Мол, след като прочете писмото – са по-дълги от моята?

– Не, но те могат да бъдат десет срещу една.

– И кой приятел ни изпраща тази бележка? – запита Ла Мол.

Маргьорит взе листчето от ръцете на младия човек и впи в него горящ

поглед.

– Почеркът на наварския крал – каза тя, – щом той предупреждава, значи, съществува реална опасност. Бягайте, Ла Мол, бягайте, аз ви моля!

– И как искате да бягам? – запита Ла Мол.

– През прозореца. Нали споменават прозореца.

– Заповядайте, моя кралице, и аз ще скоча през прозореца, за да ви се подчиня. Ако ще да стана на сто парчета, като падна!

– Чакайте, чакайте – каза Маргьорит, – струва ми се, че на тази връв е завързана тежест.

– Да погледнем – предложи Ла Мол.

И двамата, издърпвайки към себе си предмета, който висеше на връвта, видяха с неизказана радост плетена от конски косми и коприна стълба.

– Ах, вие сте спасен! – извика Маргьорит.

– Това е божие чудо.

– Не, а просто благодеяние от наварския крал.

– Ами ако е капан? – каза Ла Мол. – Ако тази стълба се скъса под краката ми! Ваше величество, нали вие днес сте признали любовта си към мен?

Маргьорит, на която радостта бе възвърнала руменината, отново стана смъртно бледа.

– Имате право – каза тя. – Възможно е.

– Къде отивате? – извика Ла Мол.

– Да се уверя лично дали е истина, че ви чакат в коридора.

– Никога, никога. Та техният гняв да се изсипе върху вас!

– Какво мислите, че могат да сторят те на една френска принцеса? Съпруга и принцеса по рождение, аз съм два пъти неприкосновена.

Кралицата каза тези думи с голямо достойнство, от което Ла Мол разбра, че тя не рискува нищо и той трябва да я остави да действа, както намери за добре.

Маргьорит повери Ла Мол на Жийон, предоставяйки на собствената му съобразителност в зависимост от обстоятелствата да избяга или да дочака завръщането ѝ, и тръгна по коридора, който чрез едно разклонение водеше към библиотеката, както и към няколко приемни. В дъното бяха покоите на краля и на кралицата-майка до малката тайна стълба, която водеше у херцог д'Алансон и у Анри. Макар че беше едва девет часът вечерта, всички свещи бяха изгасени и коридорът с изключение на мъждукащата светлинна, която идваше от разклонението, тънеше в пълен мрак. Наварската кралица тръгна по него с решителна крачка. Но едва бе изминала една трета от коридора, когато дочу тихи гласове, особено тайнствени и зловещи от старанието да бъдат приглушени. Почти веднага обаче шумът секна, сякаш някаква върховна заповед го бе прекъснала, и всичко потъна в мрак, защото светлината, колкото и слаба да беше, бе намалена още.

Маргьорит продължи да върви право към опасността, която, ако съществуваше, я чакаше там. Външно тя беше спокойна, макар че конвулсивно стиснатите ѝ ръце показваха страшно нервно напрежение. Колкото повече се приближаваше, толкова по-дълбока ставаше зловещата тишина и някаква сянка, подобна на ръка, заслоняваше треперливата и несигурна светлинка.

Изведнъж, когато стигна до разклонението на коридора, някакъв мъж пристъпи две крачки напред, разкри сребърния свещник, с който осветяваше, и извика:

– Ето го!

Маргьорит се озова лице срещу лице с брат си Шарл. Зад него стоеше с копринен кордон в ръка херцог д'Алансон, а в дъното сред мрака стояха една до друга още две сенки и от тях се виждаше само отблясъкът на голите шпаги в ръцете им.

С един само поглед Маргьорит обхвана цялата картина. Тя си наложи върховно усилие и отговори, усмихвайки се, на Шарл:

– Искате да кажете: „Ето я!“, нали, ваше величество?

Шарл отстъпи. Другите не помръднаха.

– Ти, Марго! – каза той. – Къде отиваш в този час?

– В този час ли? – каза Маргьорит. – Толкова ли е късно?

– Питам те къде отиваш?

– Да потърся една книга с речите на Цицерон, която, мисля, оставих при майка ни.

– Така, без светлина?

– Мислех, че коридорът е осветен.

– От стаята си ли идваш?

– Да.

– С какво си заета тази вечер?
– Пиша речта си за полските пратеници. Нали утре има съвет и е наредено всеки да представи речта си на ваше величество.
– Някой не ти ли помага?
Маргьорит събра всичките си сили.
– Да, братко – каза тя, – господин дьо Ла Мол. Той е много начетен.
– Толкова начетен – каза херцог д'Алансон, – че го помолих, когато свърши с вас, да дойде да ми даде съвети, понеже аз не съм на такава висота като вас.
– И вие го чакахте? – запита Маргьорит с най-естествен тон.
– Да – отговори припряно д'Алансон.
– В такъв случай – каза Маргьорит – ще ви го изпратя, братко, защото ние вече свършихме.
– А вашата книга? – запита Шарл.
– Ще изпратя Жийон да я вземе. Двамата братя се спогледаха.
– Вървете – каза Шарл, – а ние ще продължим обиколката си.
– Обиколката си ли? – запита Маргьорит. – Какво търсите?
– Червеното човече – каза Шарл. – Не знаете ли, че един червен човек броди из стария Лувър? Брат ми д'Алансон твърди, че го е видял и сега го търсим.
– Добър лов! – каза Маргьорит.
И си тръгна, като погледна зад себе си. Видя на стената на коридора четири сенки, които бяха събрали глави, като че ли се съвещаваха.
За една секунда тя се озова пред вратата на покоите си.
– Отвори, Жийон, отвори!
Жийон бързо отвори.
Маргьорит се спусна в стаята си и завари Ла Мол, който я чакаше спокоен и решителен, но с шпага в ръка.
– Бягайте – извика тя, – бягайте, без да губите нито секунда! Те ви чакат в коридора, за да ви убият.
– Заповядвате ли ми? – запита Ла Мол.
– Да, аз искам това. Ние трябва да се разделим, за да се видим отново.
Докато Маргьорит я нямаше, Ла Мол бе закрепил стълбата за решетката на прозореца. Той прекрачи перваза, но преди да сложи крак на първото стъпало, целуна нежно ръката на кралицата.
– Ако тази стълба е клопка и умра за вас, Маргьорит, не забравяйте обещанието си.
– Това не е обещание, Ла Мол, а клетва. Не се страхувайте от нищо. Сбогом. И окуражен, Ла Мол се спусна бързо по стълбата.
В същия миг някой почука на вратата.
Маргьорит проследи с поглед Ла Мол в опасния му път и се обърна едва когато се увери, че е докоснал с крака земята.
– Господарке – повтаряше Жийон, – господарке!
– Какво има? – запита Маргьорит.
– Кралят чука на вратата.
– Отворете.
Жийон изпълни заповедта.
Четиримата принцове, очевидно изгубили търпение, застанаха на прага. Шарл влезе.
Маргьорит пристъпи към брат си усмихната. Кралят хвърли бърз поглед наоколо си.
– Кого търсите, братко? – запита Маргьорит.
– Търся – каза Шарл, – търся... дявол да го вземе, търся граф дьо Ла Мол!
– Граф дьо Ла Мол?
– Да. Къде е той?
Маргьорит улови брат си за ръка и го поведе към прозореца.
В същия миг двама мъже на коне се отдалечаваха в галоп към дървената кула. Единият от тях развърза белия си ешарп и го размаха в нощта за сбогом. Тези двама мъже бяха Ла Мол и Ортон.
– Е? – запита кралят. – Какво значи това?
– Това значи – отговори Маргьорит, – че херцог д'Алансон може да прибере кордона в джоба си, а херцозите д'Анжу и дьо Гиз – шпагите в ножниците си, тъй като граф дьо Ла Мол няма да мине тази нощ през коридора.

> Атриди*

[* Родът на Агамемнон и Менелай, прочул се с отцеубийства, прелюбодеяния и кръвосмешения. – Б.пр.]

След завръщането си в Париж Анри д'Анжу още не се беше видял насаме с майка си Катерина, на която, както е известно, беше любим син.

За него това не беше празно задължение, нито тягостен ритуал, а изпълнение на приятен синовен дълг, защото дори да не обичаше майка си, поне беше сигурен, че е обичан нежно от нея.

Катерина действително предпочиташе този свой син може би заради неговата храброст, а може би и заради неговата красота, защото тя освен майка беше и жена и според някои скандални хроники Анри д'Анжу напомнял на флорентинката щастливата епоха на тайните ѝ любовни връзки.

Катерина единствена знаеше за завръщането на херцог д'Анжу в Париж, което щеше да остане неизвестно за Шарл IX, ако случайността не го беше завела пред двореца дьо Конде точно когато брат му излизаше оттам. Шарл го чакаше едва на другия ден и Анри д'Анжу се надяваше да скрие от него двете цели, поради които бе пристигнал един ден по-рано: посещенията си при красивата Мари дьо Клев, принцеса дьо Конде, и срещата си с полските пратеници.

Тази своя последна постъпка, чиито причини не бяха ясни на Шарл, херцог д'Анжу трябваше да обясни на майка си. И читателят, който както Анри дьо Навар сигурно се е заблудил относно тази постъпка, ще се възползува от обяснението.

И така, когато дълго очакваният херцог д'Анжу, влезе при майка си, Катерина, толкова студена и пресметлива обикновено, Катерина, която след заминаването на любимия си син не бе целувала никого така горещо освен Колини, обречен на смърт следващия ден, разтвори обятия за любимото си дете и го притисна до гърдите си в изблик на майчина любов, изненадващ за нейното изсушено сърце.

После го отдалечи от себе си, изгледа го и пак го разцелува.

– Ах, ваше величество – каза той, – понеже небето ми дава радостта да целуна без свидетели майка си, утешете най-нещастния човек на света!

– Боже мой, скъпо дете, какво се е случило?

– Нищо ново, майко. Аз обичам и съм обичан. Но именно тази любов е моето нещастие.

– Обяснете ми, синко! – каза Катерина.

– О, майко... тези пратеници, моето заминаване...

– Да – каза Катерина, – пратениците дойдоха и заминаването е неотложно.

– Не е неотложно, майко, но брат ми ще го ускори. Той ме ненавижда. Аз го засенчвам, затова иска да се отърве от мен.

Катерина се усмихна.

– Като ви дава престол, клети коронован нещастнико!

– О, какво ми важи, майко – поде Анри тревожно, – аз не искам да замина. Аз, френски принц, възпитан в страната на най-изящните нрави до най-добрата майка, обичан от най-очарователната жена на земята, да отида сред снеговете на края на света, да загина бавно сред тези груби хора, които пиянстват от сутрин до вечер и ценят достойнствата на краля си не повече от съдържанието на една бъчва! Не, майко, не искам да замина. Ще умра там!

– Хайде, Анри – каза Катерина, стискайки ръцете на сина си, – хайде, кажете ми истинската причина.

Анри сведе очи, сякаш не се осмеляваше дори пред майка си да признае какво става в сърцето му.

– Няма ли друга причина – запита Катерина, – не толкова сантиментална, по-разумна, политическа?

– Майко, не е моя грешка, ако тази мисъл е влязла в главата ми и може би заема повече място, отколкото би трябвало, но не ми ли казахте вие самата, че хороскопът, съставен при раждането на брат ми Шарл, му е предсказал ранна смърт?

– Да – каза Катерина, – но един хороскоп може да лъже, синко. Аз самата съм готова в този момент да си помисля, че всичките хороскопи лъжат.

– Но нали неговият хороскоп предсказваше това?

– В хороскопа му се говореше за четвърт век. Но там не се казваше дали ще живее четвърт век, или ще царува четвърт век.

– Майко, направете така, че да остана тук. Брат ми е почти двадесет и четири годишен. След една година ще бъдем наясно.

Катерина се замисли дълбоко.

– Да – каза тя, – би било добре да останете, ако можеше.

– О, помислете, майко, какво нещастие ще бъде за мен, ако се окаже, че съм разменил френската корона с полска. Да се измъчвам там при мисълта, че можех да царувам в Лувъра сред този елегантен, образован двор, близо до най-добрата майка на света, чиито съвети биха ми спестили половината от работата и от умората, защото тя, свикнала да носи заедно с баща ми част от държавното бреме, не би отказала да го раздели и с мен. Ах, майко, аз бих станал велик монарх!

– Хайде, хайде, скъпо дете – каза Катерина, чиято най-сладка надежда беше това бъдеще, – не се отчайвайте! Не сте ли измислили някакво средство за уреждане на този въпрос?

– Разбира се, че съм мислил. И именно за това дойдох два-три дни по-рано, отколкото ме очакваха, като заблудих брат ми Шарл, че съм се върнал заради принцеса дьо Конде. Но аз пресрещнах Ласко, най-важния пратеник, казах му кой съм и при тази първа среща направих всичко възможно, за да ме намрази и се надявам, че успях.

– Скъпо дете – каза Катерина, – не бива така. Трябва да поставите интереса на Франция над вашите вкусове.

– Майко, интересът на Франция изисква ли в случай на злополука с брат ми Шарл да царува херцог д'Алансон или наварският крал?

– О, наварският крал ли? Никога, никога! – прошепна Катерина и безпокойство забули пак челото ѝ, както винаги, когато се поставяше този въпрос.

– Бога ми – продължи Анри, – брат ми д'Алансон не е по-добър и не ни обича повече.

– Какво каза Ласко? – запита Катерина.

– Ласко сам се поколеба, когато го накарах да поиска по-скоро аудиенция. О, ако можеше да пише в Полша и да анулира избора ми.

– Безумие, синко, безумие... Думата на народното събрание е свещена.

– Най-сетне, майко, не би ли могло тези поляци да приемат брат ми вместо мен?

– Това не е невъзможно, но е трудно – отговори Катерина.

– Няма значение. Опитайте, постарайте се, поговорете с краля, майко.

Обяснете всичко с любовта ми към принцеса дьо Конде. Кажете, че съм луд по нея, че съм си загубил ума. Всъщност той ме видя, като излизах от двореца на принца с Гиз, който в този случай постъпва като добър приятел.

– Да, за да образува лига. Вие не го виждате, но аз много добре го виждам.

– Напротив, майко, напротив, виждам, но междувременно го използвам. Какво лошо има в това един човек да ни прави услуга, като същевременно прави услуга на себе си.

– И какво каза кралят, като ви видя?

– Сякаш повярва, че единствено любовта ме е довела в Париж.

– А не ви ли поиска сметка какво сте правили през останалата част от нощта?

– Поиска ми, майко, но аз вечерях у Нантуе, където направих страшен скандал, така че слухът за този скандал да се разпространи и кралят да не се усъмни къде съм бил.

– Значи, той не знае, че сте се видели с Ласко.

– Не знае абсолютно нищо.

– Добре. Толкова по-хубаво. Ще се опитам да му поговоря за вас, скъпо дете, но вие добре знаете, че този суров човек трудно се поддава на влияние.

– О, майко, майко, какво щастие, ако остана! Колко много ще ви обичам, ако въобще е възможно да ви обичам повече.

– Ако останете, ще ви изпратят пак на война.

– О, няма значение, стига да не напускам Франция.

– Ще ви убият.

– Майко, човек не умира от куршуми. Умира от мъка и от скука. Но Шарл няма да ми позволи да остана. Той ме ненавижда.

– Той ви завижда, мой красиви победителю, това е съвсем ясно. Защо сте толкова смел и щастлив? Защо едва двадесетгодишен спечелихте битки като Александър и Цезар? Но докато чакате, не разкривайте мислите си на никого. Преструвайте се на примирен. Любезничете с краля. Още днес ще се свика съвет в тесен кръг, за да се прочетат и обсъдят речите, които ще бъдат произнесени на церемонията. Разиграйте ролята на полски крал и оставете на мен грижата за останалото. Впрочем как завърши снощната експедиция?

– Тя пропадна, майко. Любовникът беше предупреден и излетя през прозореца.

– Тъй или иначе – каза Катерина, – все ще узная един ден кой е злият гений, който проваля всичките ми планове. Междувременно аз имам известни съмнения... и горко му!

– И така, майко?... – запита херцог д'Анжу.

– Оставете работата в мои ръце.

И тя целуна нежно Анри по очите, изтиквайки го леко във от будоара си.

Скоро при кралицата дойдоха придворните дами. Шарл беше в чудесно настроение. Смелостта на сестра му Марго не го разсърди, а по-скоро го развесели. Той не мразеше толкова много Ла Мол и го бе чакал в коридора така разгорещено само защото това беше един вид лов от засада.

Д'Алансон, напротив, беше много разстроен. Неприязънта, която винаги беше изпитвал към Ла Мол, се бе превърнала в омраза от момента, в който бе разбрал, че сестра му го обича.

Маргьорит беше замислена, но следеше зорко всичко. Тя имаше за какво да си спомня и за какво да бди.

Полските пратеници бяха изпратили текста на речите, които щяха да произнесат.

Никой вече не спомена на Маргьорит за сцената от предната вечер, сякаш въобще не бе станало нищо. Тя прочете речите на пратениците и освен Шарл всеки представи отговора си за обсъждане. Шарл предостави на Маргьорит да отговаря, както намери за добре. Но направи много възражения върху начина на изказване на д'Алансон, а когато дойде ред до речта на Анри д'Анжу, той просто го съсипа, карайки го настъргано да поправа и да изменя.

Това съвещание отрови духовете, макар че не се стигна до явно избухване.

Анри д'Анжу, който трябваше да поправи почти изцяло речта си, излезе, за да се заеме с тази задача. След счупеното стъкло Маргьорит нямаше други известия от наварския крал, затова се върна в стаята си, надявайки се, той да отиде при нея.

Д'Алансон, който бе съзрял колебание в очите на брат си д'Анжу и долови многозначителния поглед, разменен между майка му и него, се оттегли, за да разгадае зараждащата се интрига. А Шарл се канеше да отиде в работилницата си, за да доизкове едно копие, когато Катерина го спря.

Шарл подозираше, че майка му ще се противопостави на волята му. Той се спря и я изгледа втренчено.

– Е, добре, какво има?

– Още една дума, ваше величество. Ние забравихме нещо, а то не е без значение. За кога да насрочим публичното посрещане?

– Ах, вярно – каза кралят и седна отново. – Да поговорим за това, майко. Кажете вие. За кога бихте желали да го насрочим?

– Стори ми се – отговори Катерина, – че в самото мълчание на ваше величество, в привидното забравяне, имаше нещо дълбоко пресметнато.

– Не – каза Шарл, – защо мислите така, майко?

– Защото – добави Катерина кратко – не трябва, струва ми се, синко, поляците да си помислят, че толкова разпалено гоним тази корона.

– Напротив, майко – каза Шарл, – те побързаха да дойдат тук от Варшава. Чест за чест, учтивост за учтивост.

– Ваше величество може би има право в едно отношение, както аз може би не греша в друго. И така, вие мислите, че трябва да побързаме с публичното посрещане.

– Бога ми, майко, да. Нима вие не сте на същото мнение?

– Вие знаете, че моето мнение винаги е в угода на вашето величие. Казвам ви, че ако бързате така, страхувам се да не ви обвинят в желание по-скоро да се възползвате от този случай, за да облекчите френския двор от разходите, свързани с издръжката на вашия брат, макар че безспорно той се разплаща със слава и преданост.

– Майко – каза Шарл, – аз ще осигуря толкова богато брат си при заминаването му от Франция, че никой няма да посмее дори да помисли това, от което се страхувате вие.

– Тогава се предавам – каза Катерина, – защото вие имате готов отговор на всяко мое възражение. Но за да посрещнем този войнствен народ, който съди за могъществото на държавата по външните белези, трябва ви бляскав парад на войските, а аз мисля, че ние не сме извикали достатъчно войници в Ил-дьо-Франс.

– Извинете, майко, но аз съм предвидил това събитие и съм се подготвил. Извиках два батальона от Нормандия, един от Гиен, от Бретан вчера дойде моят

отред стрелци, леката кавалерия от Турен ще бъде в Париж още днес и докато всички мислят, че разполагаме едва с четири полка, аз всъщност имам двадесет хиляди души готови за парад.

– Аха – каза Катерина изненадана, – тогава ви липсва само едно, но ще си го набавите.

– Какво?

– Пари. Аз мисля, че в момента нямате достатъчно.

– Напротив, ваше величество, напротив – каза Шарл IX, – аз имам в Бастилията един милион и четиристотин хиляди екю. От моята собствена каса ми предадоха тази дни осемстотин хиляди екю, които лежат в подземията на Лувъра и в случай на недостиг Нантуе държи на мое разположение други триста хиляди екю.

Катерина потрепера, защото тя беше виждала дотогава Шарл буен и избухлив, но никога не и предвидлив.

– Ваше величество е помислил за всичко – каза тя. – Това е забележително. И ако шивачите, бродирачките и златарите побързат, ваше величество ще бъде в състояние да приеме публично пратениците преди шест седмици.

– Шест седмици ли? – извика Шарл. – Шивачите, бродирачките и златарите работят от деня, когато научихме за избора на моя брат. С малко повече усърдие всичко би могло да бъде приготвено за днес, но безспорно ще бъде готово след три-четири дни.

– О – прошепна Катерина, – вие бързате повече, отколкото предполагах, синко.

– Чест за чест, нали ви казах.

– Добре. Значи, тази чест, оказана на френския двор, ви ласкае, така ли?

– Разбира се.

– И да видите един френски принц на полския престол е вашето най-съкровено желание?

– Правилно сте отгатнали.

– Значи, фактът сам по себе си, а не човека ви интересува и който и да царува там...

– Не, не, кълна се в рогата на дявола! Да не променяме нещата. Поляците са направили добър избор. Те са ловки и силни. Войнствена нация, народ от войници и си избират за владетел пълководец. И това, дявол да го вземе, е логично. Д'Анжу им подхожда: герой при Жарнак и Монконтур, приляга им като ръкавица. Кого искате да им изпратят? Д'Алансон ли? Този страхливец? Хубаво мнение ще си създадат за династията Валоа. Д'Алансон ще избяга още при първия куршум, който свирне край ушите му, докато Анри д'Анжу е воин, винаги с шпага в ръка, винаги настъпващ пеш или на кон... Смело напред! Убивай, гони, пробождай, режи! А, истински мъж е брат ми д'Анжу! Храбрец, който ще ги кара да се бият от сутрин до вечер, от първия до последния ден на годината. Той не умее да пие, това е вярно, но хладнокръвно ще ги кара да убиват. Ще бъде там на мястото си, скъпият Анри. Напред, напред към бойното поле, тръби и барабани, да живее кралят, да живее победителят, да живее генералът! Три пъти годишно ще го провъзгласяват император, това ще бъде чудесно за френския двор и чест за династията Валоа. Може би ще го убият, но, дявол да го вземе, това ще бъде славна смърт!

Катерина потрепери и светкавица блесна в очите ѝ.

– Признайте – извика тя, – че искате да отдалечите Анри д'Анжу, признайте, че не обичате брат си!

– Ха, ха, ха! – избухна в нервен смях Шарл. – Вие сте отгатнали, че искам да го отдалеча? Вие сте отгатнали, че не го обичам? А ако е така, какво? Да обичам брат си? Защо да го обичам? Ха, ха, ха, шегувате ли се? (Докато говореше, бледите му бузи се покриха с трескава руменина.) А той обича ли ме? А вие обичате ли ме? Освен моите кучета, Мари Туше и дойката има ли някой, който някога ме е обичал? Не, не, аз не обичам брат си, обичам само себе си, чувате ли? И не преча на брат ми също да обича само себе си.

– Ваше величество – каза Катерина, също възбудена, – понеже вие ми откривате сърцето си, трябва и аз да откроя моето. Вие постъпвате като слаб крал, като зле съветван монарх, вие отправяте втория си брат, естествената опора на престола, който е достоен във всяко отношение да бъде ваш наследник, ако ви се случи нещастие, изоставяйки в такъв случай короната на произвола на съдбата. Защото, както сам казахте, д'Алансон е млад, неспособен, слаб и дори нещо повече – малодушен. А беарнецът се изправя зад него, чувате ли?

– Дявол да го вземе! – извика Шарл. – Много ме интересува какво ще се случи, когато аз няма да бъда вече. Беарнецът се изправя зад моя брат, казвате

вие? Дяволи рогати, толкова по-добре. Казах, че не обичам никого, но всъщност сгреших. Аз обичам Анрио. Да, обичам този добър Анрио: той има прямо изражение, топла ръка, а наоколо си виждам само неискрени погледи и докосвам ледени ръце. Той е неспособен на предателство спрямо мен. Бих се заклел в това. Впрочем аз му дължа отплата, нали отровиха майка му, горкото момче! И разправят, че някой от моето семейство го сторил. Впрочем аз се чувствам добре, но ако се разболея, ще го извикам. Няма да се разделям от него. Ще приемам храна само от неговата ръка. А когато умра, ще го направя крал на Франция и Навара. И кълна се в папския търбух, вместо да се смее след моята смърт, както ще направят братята ми, ще плаче или поне ще се преструва, че плаче.

Мълния да беше паднала в краката на Катерина, по-малко би я ужасила от тези думи. Тя стоеше смазана, гледайки Шарл с блуждаещи очи, и като помълча малко, извика:

– Анри дьо Навар! Анри дьо Навар крал на Франция в ущърб на моите деца! Ах, света Богородице, ще видим! Значи, затова искате да отдалечите моя син.

– Вашият син ли... а аз какъв съм? Да не би да съм син на вълчица като Ромул? – извика Шарл, треперейки от гняв, със святкащи очи. – Вашият син! Вие сте права, френският крал не е ваш син, той, френският крал, няма братя, френският крал няма майка, френският крал има само поданици! Френският крал няма нужда от чувства. Той притежава воля. Той може да мине без любов, но иска да му се подчиняват.

– Ваше величество, вие зле изтълкувахте думите ми. Аз нарекох мой син този, с когото ще се разделя. В тази минута го обичам повече, защото най-много се страхувам, че ще загубя него. Престъпление ли е за една майка да не желае да се раздели с детето си?

– Аз ви повтарям, че ще се разделите с него. Повтарям ви, че ще напусне Франция и ще отиде в Полша, и то след два дни. И ако прибавите само една дума, ще замине още утре. И ако не наведете чело и не заличите заплахата в очите си, ще го удуша тази вечер, както вие искахте да удушите вчера любимия на дъщеря си. Само че аз няма да го изпусна, както изпуснахме Ла Мол.

При тази заплаха Катерина наведе чело, но почти веднага вдигна глава.

– Ах, бедно дете – каза тя, – брат ти иска да те убие! Е, добре, бъди спокоен, майка ти ще те защити!

– Ах, вие ми се подигравате – извика Шарл, – кълна се в Христовата кръв, той ще умре, и то не тази вечер, не след малко, а в същия миг. Оръжие, дага, нож, о!

И Шарл се огледа напразно наоколо си, за да открие някакво оръжие, и изведнъж видя малката кама, която майка му носеше на колана си, спусна се, измъкна я от шагреновата ножница, инкрустирана със сребро, и изскочи от стаята, за да промуши Анри д'Анжу, където и да го намери. Но в преддверието силите му, напрегнати до последен предел, го напуснаха изведнъж, той протегна ръка, изпусна острата кама, която се заби в паркета, нададе жален вик и се свлече на пода.

В същия миг от устата и носа му бликна обилно кръв.

– Исусе – извика той, – убиват ме, помощ, помощ! Катерина, която го беше последвала, видя как падна, изгледа го невъзмутимо, после се опомни не от майчина любов, а поради неудобното положение, затова отвори вратата и извика:

– На краля му прилоша, на краля му прилоша! Помощ, помощ!

При тоя вик множество слуги, офицери, придворни се спуснаха към младия крал. Но преди всички други дотича една жена, разбута зрителите и повдигна смъртнобледия Шарл.

– Убиват ме, дойке, убиват ме! – извика кралят облян в пот и кръв.

– Убиват ли те, мили Шарл! – извика жената, обхождайки всички лица с поглед, пред който отстъпи дори Катерина. – Кой те убива?

Шарл въздъхна и загуби съзнание.

– Ах – каза лекарят Амброаз Паре, когото бяха извикали веднага, – кралят е сериозно болен!

„Сега, ще не ще – каза си неумолимата Катерина, – ще трябва да даде отсрочка.“

И тя напусна краля и отиде при втория си син, който очакваше с безпокойство в молитвената резултата от този толкова важен за него разговор.

След като излезе от молитвената, където бе разказала на Анри д'Анжу всичко случило се, Катерина се прибра в покоите си и завари там Рьоне.

Кралицата и астрологът се виждаха за пръв път след посещенияето на Катерина в дюкянчето му на Пон Сен-Мишел. Кралицата му бе писала предната вечер и Рьоне ѝ носеше лично отговора.

– Е, какво, видяхте ли го? – запита кралицата.

– Да.

– Как е той?

– По-скоро добре.

– Може ли да говори?

– Не. Шпагата е прерязала ларинкса.

– Нали ви казах в такъв случай да го накарате да пише.

– Опитвах се и той се помъчи, но успя да драсне само две почти нечетливи букви. После изгуби съзнание. Вратната вена е повредена и кръвоизливът е отнел всичките му сили.

– Видяхте ли тези букви?

– Ето ги.

Рьоне измъкна едно листче от джоба си и го подаде на Катерина, която бързо го разгърна.

– Едно „м“ и едно „о“ – каза тя. – Дали всъщност наистина не е бил Ла Мол, а Маргьорит е разиграла цялата тази комедия, за да отклони подозренията.

– Ваше величество – каза Рьоне, – ако ми позволите да изкажа мнението си по този въпрос, по който самата вие не сте наясно, бих казал, че граф дьо Ла Мол ми се струва много влюбен, за да се занимава сериозно с политика.

– Мислите ли?

– Да. При това много влюбен в наварската кралица, за да служи предано на краля, защото няма истинска любов без ревност.

– Значи, мислите, че той е наистина влюбен?

– Сигурен съм.

– Да не би да е прибягвал до вас?

– Да.

– Да не би да ви е искал някакво питие, любовен еликсир?

– Не, но ние правихме заклинания с восъчна статуетка.

– Прободена в сърцето?

– Прободена в сърцето.

– И тази статуетка съществува ли още?

– Да.

– У вас ли е?

– У мен е.

– Странно – каза Катерина, – тези кабалистични заклинания имат наистина въздействието, което им се приписва.

– Ваше величество по-добре от мен е в състояние да прецени това.

– Наварската кралица обича ли господин дьо Ла Мол?

– Обича го толкова силно, че е готова да се погуби за него. Вчера го спаси от смърт, рискувайки честта и живота си. Вие знаете това, ваше величество, и пак се съмнявате.

– В какво?

– В науката.

– Да, защото науката ме измами – каза Катерина, гледайки в очите Рьоне, който издържа геройски погледа ѝ.

Той запита:

– Кога?

– О, вие много добре знаете какво искам да кажа. Освен ако ме е измамил ученият, а не науката.

– Не разбирам какво искате да кажете, ваше величество – отговори флорентинецът.

– Рьоне, да не би вашите парфюми да са загубили миризмата си?

– Не, ваше величество, когато аз сам ги употребявам. Но възможно е, когато минат през чужди ръце...

Катерина се усмихна и поклати глава.

– Вашето червило направи чудо, Рьоне – каза тя, – устните на баронеса дьо Сов сега са по-свежи и по-алени от когато и да било.

– Това не е заслуга на моето червило, ваше величество, защото баронеса дьо

Сов, ползвайки се от правото на всяка хубава жена да бъде капризна, вече не ми спомена за това червило. А аз от своя страна, след като ваше величество ми препоръча да не бързам, сметох, че е по-правилно въобще да не ѝ изпращам. Така че всичките бурканчета са в къщи така, както ги видяхте, с изключение на едно, което изчезна, без да зная кой го взе, нито какво са направили с него.

– Добре, Ръоне – каза Катерина, – по-нататък може би пак ще поговорим за това. Но сега да помислим за друго.

– Слушам, ваше величество.

– Какво трябва да се направи, за да се определи приблизително колко ще живее една личност?

– Първо са необходими денят на раждането, възрастта и зодията му.

– И още?

– Необходимо е да се вземе кръв и коса от него.

– А ако ви донесе кръв и коса, ако ви кажа в коя зодия е роден, ако ви кажа възрастта му и рождената дата, ще ми кажете ли кога приблизително ще умре?

– Да, с точност до няколко дни.

– Отлично, аз имам коса, ще се снабдя и с кръв.

– Тази личност през нощта ли е родена, или през деня?

– В пет часа и двадесет и три минути вечерта.

– Елате утре в пет часа при мен. Опитът трябва да се направи точно в часа на раждането.

– Добре – каза Катерина – ние ще дойдем.

Ръоне се поклони и излезе, като че ли не бе обърнал внимание на множественото число, което показваше, че противно на навика си Катерина няма да дойде сама.

На другия ден призори Катерина отиде у сина си. В полунощ тя се осведоми и ѝ отговориха, че метр Амброаз Паре е при него и се готви да му пусне кръв, ако нервното напрежение продължава.

Все още стряскащ се в съня си, блед от загубената кръв, Шарл спеше на рамото на вярната си дойка, която, облегната на леглото му, от три часа не бе променила положението си от страх да не наруши съня на своето любимо дете.

Лека пяна избликваше от време на време върху устните на болния и дойката я изтриваше с тънка извезана батистена кърпичка. На възглавницата имаше друга кърпа, цялата в кръв.

Катерина помисли за миг да вземе тази кърпа, но се сети, че кръвта, примесена със слюнка, може би не би дала същия резултат. Тя запита дойката дали лекарят е пуснал кръв на сина ѝ, както ѝ беше казал. Дойката отговори утвърдително и дори обясни, че изтекла толкова кръв че Шарл припаднал на два пъти. Кралицата-майка, която разбираше от медицина както всички принцеси в тази епоха, поиска да види кръвта. Нищо по-лесно от това. Лекарят беше наредил да я запазят, за да я изследва.

Кръвта беше поставена в легенче в тоалетната стая до спалнята. Катерина влезе, за да я види, и напълни с кръв малко шишенце, което беше донесла за тази цел. После се върна в стаята, криейки в джобовете пръстите си, за да не издадат те кошунството, което бе извършила. Точно когато тя застана на прага на тоалетната стая, Шарл отвори очи и бе поразен от вида на майка си. Тогава си спомни като след сън всичките си лоши мисли и каза:

– Ах, вие ли сте, ваше величество? Е, добре, съобщете на вашия обичан син, на вашия мил Анри д'Анжу, че аудиенцията ще се състои утре.

– Скъпи Шарл – каза Катерина, – ще се състои, когато искате. Успокойте се и спете.

Шарл се вслуша в този съвет и действително затвори очи. А Катерина, която бе казала машинално тия думи, както се успокоява болен или дете, напусна стаята. Но когато чу, че вратата се затвори зад нея, Шарл се изправи изведнъж и с глас, приглушен от задуха, от който все още страдеше, извика:

– Канцлерът, печатът, дворът, всички да дойдат веднага тук!

Бавачката нежно, но властно притегли главата на краля към рамото си и за да го приспи отново, се опита да го полюее, както когато беше дете.

– Не, не, дойке, няма да спя повече. Извикай моите хора, искам да работя тази сутрин.

Когато Шарл заговореше така, трябваше да му се подчинят. И дори дойката, въпреки привилегиите, които ѝ бе запазил кралят, не се осмеляваше да му противоречи. Доведоха хората, които искаше да види кралят, а аудиенцията беше определена не за следния ден, това беше невъзможно, но след пет дни.

Междувременно в уречения час, тоест в пет часа, кралицата-майка и херцог д'Анжу се отправиха към Рьоне, който, предупреден, както вече е известно, за това посещение, беше приготвил всичко за тайнствения сеанс.

В стаята вдясно, тоест помещението за жертвоприношения, върху запален мангал червенееше стоманено острие, предназначено да изобрази с чудноватите си арабески промените в съдбата на този, за когото питаха оракула. На олтара бе отворена астрологическа книга и тъй като нощта беше светла, Рьоне можеше да изучава свободно съзвездията.

Анри д'Анжу влезе пръв. Той си беше сложил перука, маска скриваше лицето му, а широк нощен плащ преобразяваше фигурата му. След него влезе майка му и ако не знаеше предварително, че там я чака синът ѝ, нямаше да го познае. Катерина свали маската си. Херцог д'Анжу запази своята.

– Направи ли наблюденията си тази нощ? – запита Катерина.

– Да, ваше величество – каза Рьоне, – и звездите вече ми разкриха миналото. Този, за когото питате, както всички родени в зодията рак, притежава пламенно и безкрайно гордо сърце. Той е могъщ и е преживял вече почти четвърт век. Досега небето му е дало слава и богатства. Така ли е, ваше величество?

– Може би – отговори Катерина.

– Донесохте ли коса и кръв?

– Ето ги.

И Катерина подаде на заклинателя една жълточервеникава къдрица и малко шишенце с кръв.

Рьоне взе шишенцето, разклати го, за да смеси фибрина със серозната течност, и отля върху зачервеното острие голяма капка от тази течна плът, която в същия миг закипя и се разля във фантастични очертания.

– О, ваше величество – извика Рьоне, – виждам го как се вие от жестоки болки! Чувате ли как стене, как вика за помощ! Виждате ли как всичко около него се облива в кръв. Виждате ли как около неговия смъртен одър се готвят велики сражения. Погледнете, ето копия, погледнете, ето шпаги!

– Дълго ли ще живее? – запита Катерина, тръпнеща от неизразимо вълнение, задържайки ръката на Анри д'Анжу, който с жадно любопитство се наведе над жаравата.

Рьоне се приближи до олтара и изрече едно заклинание, като вложи толкова жар и убедителност, че вените на слепите му очи се издуха и той бе обзет от пророчески конвулсии, от нервни тръпки, подобно на тия, които са обземали древните питии над триножника и са ги преследвали чак до смъртния им одър.

Най-сетне той се изправи и им съобщи, че всичко е готово. Взе в едната си ръка почти пълното шишенце, а в другата къдрицата, поръча на Катерина да отвори наслуки книгата и да погледне първото попаднало ѝ място, изсипа върху стоманеното острие всичката кръв и хвърли върху жарта всичките коси, като произнесе заклинание на староеврейски, което той самият не разбираше.

В този миг херцог д'Анжу и Катерина видяха да се изписва върху острието бяла фигура, наподобяваща труп, завит в саван.

Друга една фигура, напомняща жена, се бе навела над първата.

В същия миг косите се запалиха и един светъл, бърз, остър като огнен език пламък лумна над мангала.

– Една година – извика Рьоне, – едва една година, и този човек ще бъде мъртъв. И само една жена ще плаче за него. Но не, там долу в края на острието има още една жена, която държи в прегръдките си дете.

Катерина погледна сина си и макар че тя беше майката, сякаш питаше него кои са тези две жени.

Но Рьоне още не беше млъкнал и стоманеното острие побеля; всичко постепенно се заличи.

Тогава Катерина отвори книгата наслуки и прочете с глас, който въпреки цялата ѝ душевна сила се бе изменил, следното двустичие:

P>

Така човекът, който е страшен, ще умре –
по-рано, твърде рано, ако не бди добре.

P\$

Дълбоко мълчание се възцари около жаравата.

– А за онзи, знаеш за кого става дума, какви са предсказанията за този месец? – запита Катерина.

– Цветущ както винаги, ваше величество. Освен ако победим съдбата чрез борбата между боговете, бъдещето винаги ще се усмихва на този човек. И все пак...

– Все пак какво?
– Една от звездите, образуващи неговото съзвездие, беше покрита с черен облак по време на наблюденията ми.
– А – извика Катерина, – черен облак, значи, все пак има някаква надежда?
– За кого говорите, ваше величество? – запита херцог д'Анжу.
Катерина отведе настрана сина си и му каза нещо тихо.

През това време Рьоне коленичи и при светлината на пламъка изля в ръката си последната капка кръв.

– Странно противоречие – каза той, – което показва колко несигурни са данните на обикновената наука, с която боравят простосмъртните! За всеки друг освен мен, за всеки лекар, за всеки учен, за самия метр Амброаз Паре, това е чиста, животворна кръв, така изпълнена със сила и сокове, че обещава дълъг живот на тялото, от което е излязла. А всъщност цялата тази сила трябва да изчезне много скоро. Този живот трябва да угасне, преди да е изтекла една година.

Катерина и Анри д'Анжу се бяха обърнали и слушаха. Очите на принца блестяха под маската.

– Да – продължи Рьоне, – на обикновените учени принадлежи само настоящето, а на нас принадлежи миналото и бъдещето.

– И така – продължи Катерина, – вие смятате, че той ще умре, преди да е изтекла една година.

– Това е също така несъмнено, както че ние тук тримата сме живи, а един ден ще лежим на свой ред в ковчега.

– И все пак вие казахте, че тази кръв е чиста и животворна, казахте, че тя обещава дълъг живот?

– Да, ако нещата следват своя естествен ход, но нима не е възможно някоя злополука...

– Ах, да, чувате ли – каза Катерина на Анри, – някоя злополука...

– Уви – отговори той, – още една причина повече, за да остана тук.

– О, да не говорим повече за това. Невъзможно е. Младият човек се обърна към Рьоне с преправен глас.

– Благодаря, благодаря, вземи тази кесия.

– Елате, графе – каза Катерина, давайки умишлено тази титла на сина си, за да обърка Рьоне.

И двамата си тръгнаха.

– Виждате ли, майко? – каза Анри. – Злополука... и ако има злополука, аз няма да бъда тук. Ще бъда на четиристотин левги от вас.

– Четиристотин левги се изминават за една седмица, синко.

– Да, но кой знае дали тези хора ще ме пуснат да се върна. Не мога ли да почакам тук, майко?

– Кой знае – каза Катерина – дали злополуката, за която говори Рьоне, не е вчерашната случка, от която кралят легна болен. Слушайте, върнете се, мое дете, а аз ще мина през вратичката на манастира „Сент-Огюстен“, свитата ми ме чака там. Вървете, Анри, вървете и внимавайте да не гневите брат си, ако го видите.

> Глава 42

> Откровения

Първото нещо, което научи, херцог д'Анжу, когато се върна в Лувъра, беше, че тържественото посрещане на полските пратеници е насрочено след пет дни. Шивачите и златарите чакаха принца с великолепни дрехи и блестящи скъпоценности, които кралят беше поръчал за него.

Докато той ги пробваше, разгневен до сълзи, Анри дьо Навар се забавляваше с великолепно колие от изумруди, шпага със златна дръжка и скъпоценен пръстен, които Шарл му бе изпратил същата сутрин.

Херцог д'Алансон бе получил писмо и се бе затворил в стаята си, за да го прочете, необезпокояван от никого.

Колкото до Коконас, той сновеше из целия Лувър и търсеше приятеля си. Всъщност, както би трябвало да се очаква, Коконас не се изненада особено, че Ла Мол не се върна цялата нощ. Обезпокои се едва сутринта. Започна издирването от странноприемницата „А ла Бел-Етоал“, от „А ла Бел-Етоал“ отиде на улица Клош-Персе, от улица Клош-Персе на улица Тизон, от улица Тизон на Пон Сен-Мишел и накрая от Пон Сен-Мишел в Лувъра.

Той извършваше това издирване по много странен и предизвикателен начин,

което е лесно обяснимо, като се има пред вид ексцентричния характер на Коконас, така че настрои срещу себе си трима благородници от двора и обяснението им завърши съгласно модата на епохата – с шпага в ръка. Коконас прояви и при тези срещи добросъвестността, която влагаше обикновено при подобни случаи: той уби първия и рани другите двама, повтаряйки всеки път:

– Горкият Ла Мол, знаеше толкова хубаво латински! Това толкова отегчи неговите противници, че последният, барон дьо Боасе, като падаше, каза:

– В името на небето, Коконас, стига с това еднообразие! Кажете поне, че е знаел гръцки!

Най-сетне мълвата за авантурата в коридора се разнесе. Отначало Коконас потъна в скръб, като помисли, че всичките тези крале и принцове са убили приятеля му и сигурно са го хвърлили в някое подземие.

Той научи, че и д'Алансон е участвал в експедицията и без дори да се замисли за неприкосновеността на един принц по рождение, отиде при него и му поиска обяснение, както би постъпил с най-обикновен благородник.

Отначало д'Алансон много се изкуши да покаже вратата на нахалника, който идваше да му иска сметка за действията му. Но Коконас говореше така отривисто, очите му хвърляха такива пламъци, мълвата за трите дуела през последните двадесет и четири часа така бе раздула славата на пиемонтеца, че херцогът размисли и вместо да се поддаде на първото си чувство на негодувание, отговори с любезна усмивка:

– Драги Коконас, вярно, че кралят, разгневен от сребърната кана, с която го замериха, херцог д'Анжу, недоволен, че го поляха със сок от портокали, и херцог дьо Гиз, обиден, че са го плеснали с парче от глиган, се опитаха да убият граф дьо Ла Мол, но един приятел на вашия приятел осуети покушението. Давам ви честната си дума, че всичко се провали.

– Ах – въздъхна Коконас като ковашки мях, – ах, дявол да го вземе, ваша светлост, това е чудесно и аз бих искал да зная кой е този приятел, за да му докажа признателността си.

Херцог д'Алансон не отговори нищо, но се усмихна още по-любезно, така че Коконас остана с впечатлението, че този приятел не е никой друг, а самият принц.

– Е, добре, ваша светлост – поде той, – понеже бяхте така добър да ми кажете началото на историята, окажете ми тази милост, да ми разкажете края. Искани да го убият, но не го убили, казвате вие, тогава какво го направиха? Аз съм смел, хайде, кажете. Готов съм да понеса една лоша вест. Хвърлили са го в някое подземие, нали? Толкова по-добре. Това ще го накара да бъде по-предпазлив. Той никога не слуша съветите ми. Но ще го измъкнем оттам, дявол да го вземе! Камъните не са препятствие за всички.

Д'Алансон поклати глава.

– Лошото в цялата работа, мой храбри Коконас – каза той, – е, че след това приключение приятелят ти изчезна, без никой да го знае къде е.

– Дявол да го вземе! – извика пиемонтецът и отново побледня, – дори в ада да е отишъл, ще го намеря!

– Слушай – каза д'Алансон, който също имаше, разбира се, по други причини, голямо желание да узнае къде е Ла Мол. – Ще ти дам един приятелски съвет.

– Кажете, ваша светлост, кажете!

– Иди при кралица Маргьорит, тя сигурно знае какво е станало с приятеля ти, когато ти оплакваш.

– Трябва да призная на ваша светлост, че вече мислих за това, но не се осмелих, защото, освен дето нейно величество кралицата ми вдъхва дълбоко уважение, аз се страхувам да не я намеря обляна в сълзи. Но щом ваша светлост ме уверява, че Ла Мол не е умрял и че нейно величество знае къде е, ще се запася със смелост и ще отида при нея.

– Върви, приятелю, върви – каза Франсоа – и когато научиш нещо, кажи го и на мен, защото аз всъщност съм не по-малко обезпокоен от тебе. Помни само едно нещо, Коконас.

– Какво?

– Не казвай, че отиваш от моя страна, защото, ако проявиш тази непредпазливост, може да не научиш нищо.

– Ваша светлост – каза Коконас, – щом ми нареждате да запазя тайна, ще бъда ням като риба или като кралицата-майка.

– Славен принц, чудесен принц, благороден принц! – шепнеше на себе си Коконас, отправяйки се към наварската кралица.

Маргьорит чакаше Коконас, защото слухът за неговото отчаяние бе стигнал до

нея и като научи с какви подвизи бе ознаменува­вал той отчаянието си, почти му бе простила грубото отношение към нейната приятелка херцогиня дьо Невер, на която пиемонтецът бе направил една неприятна сцена и ѝ се сърдеше от два-три дни. Така че го въведеха веднага при кралицата.

Коконас влезе, без да може да превъз­могне известно смущение, което, както бе казал на д'Алансон, винаги изпитваше пред кралицата. То се дължеше не толкова на високия ѝ ранг, колкото на превъзходството на ума ѝ. Маргьорит го посрещна с усмивка, която веднага му възвърна самоувереността.

– Ваше величество – каза той, – моля ви, дайте ми приятеля или поне ми кажете какво е станало. Защото аз не мога да живея без него. Представете си Евриал без Нисос, Дамон без Питиас и Орест без Пилад. Съжалете се над моята мъка поне заради един от героите, които ви цитирах и чиито сърца, заклевам ви се, не са били по-нежни от моето.

Маргьорит се усмихна и след като накара Коконас да ѝ обещае, че ще пази тайна, му разказа как Ла Мол е избягал през прозореца. Колкото за мястото на неговото убежище, въпреки настойчивите молби на пиемонтеца тя не каза нито дума. Коконас бе удовлетворен наполовина, затова се впусна в дипломатически ходове на най-високо равнище. В резултат Маргьорит прозря, че и херцог д'Алансон споделя желанието на своя придворен да узнае какво е станало с Ла Мол.

– Е, добре – каза кралицата, – ако искате непременно да научите нещо положително за приятеля си, запитайте наварския крал, той единствен има право да говори. Аз мога да ви кажа само, че този, когото търсите, е жив, давам ви думата си.

– Аз имам по-сигурно доказателство – отговори Коконас, – вашите прекрасни очи, които не са плакали.

После, смятайки, че няма какво повече да прибави към фразата, която притежаваше двойно достойнство – изразяваше неговата мисъл и високото му мнение за качествата на Ла Мол, Коконас се оттегли, като обмисляше как да се сдобри с херцогиня дьо Невер не толкова заради нея, колкото за да научи нещо повече от това, което му бе казала Маргьорит.

Дълбоката скръб е ненормално състояние и душата отхвърля от себе си бремето ѝ, щом ѝ се удаде. Мисълта да напусне Маргьорит отначало бе разбила сърцето на Ла Мол и той бе се съгласил да избяга по-скоро, за да спаси честта на кралицата, отколкото да запази собствения си живот.

Още на другия ден вечерта се върна в Париж, за да види Маргьорит на балкона ѝ. Тя от своя страна, сякаш таен глас ѝ бе нашепнал за връщането на младия човек, бе прекарала цялата вечер на прозореца, така че те се видяха, вкусвайки неизразимата наслада на забранените радости. Нещо повече дори, меланхоличният и романтичен Ла Мол нами­раше някакво очарование в опасността. И тъй като истински влюбеният е щастлив само в минутата, когато вижда или притежава любимата и страда през цялото останало време, Ла Мол, горящ от желание да бъде отново с Маргьорит, се зае да организира колкото се може по-бързо събитието, което щеше да му я върне – тоест бягството на наварския крал.

Маргьорит напълно се отдаде на щастието да бъде обичана така предано и чисто. Понякога тя се мразеше заради тази своя слабост: тя, чийто зрял ум презираше простосмъртната любов, тя, която бе нечувствителна към дребните радости, които са най-сладкото, най-пленителното, най-желаното щастие за нежните души, считаше сега деня си, ако не щастливо запълнен, то поне щастливо завършен, когато към девет часа излизаше на балкона, облечена в бял пенюар, и съзираше на кея в сянката един конник с ръка на сърцето или докосващ устните си. Тогава една многозначителна кашлица достигаше до любимия, за да му напомни обичния глас. Понякога малката ръка хвърляше писмо със завита в него скъпоценност, много по-ценна, защото бе принадлежала на Маргьорит, а не заради стойността си, и тя звънваше върху паважа на няколко стъпки от младия човек. Тогава Ла Мол се хвърляше като ястреб към тази плячка, притискаше я до гърдите си и си отиваше, пращайки отговора си по същия път, а Маргьорит се прибираше, след като заглъхнеха в далечината стъпките на коня, долетял в галоп, а сега отдалечаващ се бавно, сякаш безжизнен като прословутия дървен кон, който погуби Троя.

Ето защо кралицата не се безпокоеше за съдбата на Ла Мол, комуто от страх, че я следят, отказваше упорито всяка друга среща освен тия свиждания по испански, които започнаха след бягството му и се повтаряха всяка вечер в очакване на аудиенцията на пратениците от Полша, отложена с няколко дни, както видяхме, по изричното нареждане на Амброаз Паре.

В навечерието на този ден, към девет часа вечерта, когато всичко живо в

Лувъра беше заето с приготовленията за другия ден, Маргьорит отвори прозореца и излезе на балкона. Но без да дочака нейното писмо, Ла Мол, по-нетърпелив от друг път, ѝ изпрати своето с обичайната си сръчност и то падна в краката на неговата царствена любима. Маргьорит разбра, че посланието сигурно съдържа нещо по-особено, затова влезе в стаята да го прочете.

На първата страница бе написано: „Ваше величество, трябва да говоря с наварския крал. Работата не търпи отлагане, чакам.“

На втората страница, която можеше да бъде откъсната от първата, пишеше: „Ваше величество, кралице моя, направете така, че да мога да ви подаря една от целувките, които ви изпращам. Чакам.“

Маргьорит едва привършваше втората част на писмото, когато чу гласа на наварския крал. Той почука на общата врата с обичайната си въздържаност и запита Жийон дали може да влезе.

Кралицата веднага раздели писмото на две, скри единия лист в корсажа си, а другия в джоба, изтича до прозореца, затвори го и се спусна към вратата.

– Влезте, ваше величество – каза тя.

Колкото тихо, бързо и ловко да бе затворила Маргьорит прозореца, Анри долови шума. Неговите сетива, вечно напрегнати, сред това общество, на което не се доверяваше, бяха достигнали великолепната изостреност на сетивата на диваците. Но наварският крал не беше от тези тирани, които забраняват на жените си да вдъхват чист въздух и да се любуват на звездите.

Анри беше весел и любезен както обикновено.

– Кралице – каза той, – докато всички пробват тържествените си дрехи, реших да разменя с вас няколко думи по моите работи, които, надявам се, вие все още смятате и за свои, нали?

– Разбира се, ваше величество – отговори Маргьорит, – нали все още имаме еднакви интереси?

– Да, ваше величество, и аз исках да ви попитам какво мислите за явното старание на херцог д'Алансон от няколко дни да ме избягва, и то толкова подчертано, че онзи ден се е оттеглил в Сен-Жермен. Дали не мисли да избяга сам, защото него го следят по-малко, или пък въобще няма намерение да бяга? Какво е вашето мнение? Признавам ви, то ще ми помогне много да си изясня нещата.

– Ваше величество с право се безпокои от мълчанието на брат ми. Днес цял ден съм размисляла за това и моето мнение е, че с промяната на обстоятелствата той също се е променил.

– Тоест, виждайки, че крал Шарл е болен, а херцог д'Анжу става крал на Полша, той не би имал нищо против да остане в Париж, за да има под око френската корона, нали?

– Точно така.

– Още по-добре – каза Анри, – нека остане. Само че това изменя нашия план, защото, заминавайки сам, аз трябва да се осигуря три пъти по-добре, отколкото ако заминех с вашия брат, чието име и участие в бягството щяха да ме закрилят. Чудно ми е само, че не чувам нищо за господин дьо Муи. Той няма навик да седи със скръстени ръце. Не сте ли получили известия от него, кралице?

– Аз ли, ваше величество? – запита изненадана Маргьорит. – Как бих могла?...

– Бога ми, приятелко, нищо по-естествено от това. Вие благоволихте да ми доставите удоволствие да спасите живота на Ла Мол. Този младеж трябваше да отиде в Мант... А щом човек отиде някъде, той може и да се върне...

– Ах, ето ключа на една загадка, на която напразно търсех разрешението – отговори Маргьорит, – бях оставила отворен прозореца и като влязох, намерих на килима някаква бележка.

– Ето, виждате ли? – каза Анри.

– Отначало нищо не разбрах от съдържанието и не му отдадох никакво значение – продължи Маргьорит, – може би съм се излъгала и то идва от него.

– Възможно е – каза Анри. – Ще се осмеля дори да кажа, че е вероятно. Може ли да видя писмото?

– Разбира се, ваше величество – отговори Маргьорит, подавайки листчето, което бе пхнала в джоба си.

Кралят го погледна.

– Не е ли това почеркът на господин дьо Ла Мол? – запита той.

– Не зная – отговори Маргьорит. – Струва ми се, че почеркът е подправен.

– Няма значение. Да го прочетем – каза Анри.

И той прочете.

– „Ваше величество, трябва да говоря с наварския крал. Работата не търпи

отлагане. Чакам.“ Така – продължи Анри, – както виждате, той казва, че чака.

– Разбира се, виждам – каза Маргьорит. – Но какво искате вие?

– Триста дяволи! Искам да дойде.

– Да дойде ли? – извика Маргьорит, като впи в мъжа си хубавите си изненадани очи. – Как можете да кажете подобно нещо, ваше величество? Човек, когото кралят е искал да убие... който е белязан, заплашен, да дойде, казвате вие, нима е възможно? Нима вратите на Лувъра са направени за тези, които...

– ...са били принудени да избягат през прозореца, искате да кажете.

– Точно така. Вие довършихте мисълта ми.

– Прекрасно. Но щом те вече познават пътя през прозореца, защо да не минат пак оттам, ако не е възможно да влязат през вратата? Това е толкова просто.

– Мислите ли? – запита Маргьорит, поруменяла от удоволствие при мисълта да види отблизо Ла Мол.

– Сигурен съм.

– Но как да се изкачи? – запита кралицата.

– Нима не запазихте въжената стълба, която ви изпратих? Това не би подхождало на вашата обичайна предвидливост.

– Стълбата е у мен, ваше величество – каза Маргьорит.

– Отлично.

– Какво ще заповяда ваше величество?

– Много просто, закачете стълбата на балкона и я спуснете. Ако долу чака дьо Муи... изкушавам се от мисълта да вярвам, че е той... ако долу чака дьо Муи и иска да се качи, този достоен приятел ще се качи.

И без да губи хладнокръвието си, Анри взе свещта и светна на Маргьорит, за да намери стълбата. Нямаше защо да търсят дълго. Тя я бе скрила в един шкаф на прословутия будоар.

– Чудесно – каза Анри. – А сега, ваше величество, макар че не искам да прекалявам с вашата любезност, закачете, моля ви се, стълбата на балкона.

– Защо аз, а не вие, господарю? – запита Маргьорит.

– Защото най-добрите заговорници са най-предпазливи. Ако се покаже мъж, може би нашият приятел ще се изплаши, нали разбирате?

Маргьорит се усмихна и закачи стълбата.

– Така – каза Анри, като се скри. – Излезте на балкона и покажете стълбата. Чудесно! Сигурен съм, че дьо Муи ще се качи.

Действително след десет минути един мъж, опиянен от радост, прекрачи балкона, но виждайки, че кралицата не отива да го посрещне, остана няколко секунди, изпълнен с колебание. Вместо Маргьорит се приближи Анри.

– А – каза той любезно, – не бил дьо Муи, а граф дьо Ла Мол. Добър вечер, граф дьо Ла Мол. Влезте, моля!

Ла Мол остана за миг като втрещен. Може би, ако беше още на стълбата, а не беше стъпил на твърда земя на балкона, щеше да падне назад.

– Нали искахте да говорите с наварския крал по бърза работа – каза Маргьорит. – Аз го предупредих и той веднага дойде.

Анри затвори прозореца.

– Обичам те – каза Маргьорит и стисна бързо ръката на младия човек.

– Е, господине – каза Анри, подавайки стол на Ла Мол, – какво ще кажете?

– Ще кажа, ваше величество – отговори Ла Мол, – че се разделих с господин дьо Муи при градските врати. Той иска да знае дали Морвел е проговорил и дали са узнали кой е бил в стаята на ваше величество.

– Не още, но скоро ще узнаят, трябва да побързаме.

– Той мисли като вас, ваше величество, и ако утре вечер херцог д'Алансон е готов да тръгне, дьо Муи ще чака при Порт Сен-Марсел със сто и петдесет човека. Петстотин други ще ви чакат във Фонтенбло. След това ще отидете в Блоа, Ангулем и Бордо.

– Ваше величество – обърна се Анри към жена си, – аз ще бъда готов утре, а вие?

Ла Мол впи неспокоен поглед в очите на Маргьорит.

– Аз съм ви дала дума – каза кралицата – да ви последвам където и да отидете. Ще дойда. Но вие знаете добре, че д'Алансон трябва да тръгне едновременно с нас. С него няма средни положения. Той или ще ни послужи, или ще ни предаде. Ако се колебае, не бива да мръдваме.

– Знае ли той нещо за този проект, господин дьо Ла Мол? – запита Анри.

– Преди няколко дни трябваше да получи писмо от господин дьо Муи.

– Аха! – каза Анри. – Нищо не ми е казал!

– Не му се доверявайте, ваше величество – каза Маргьорит, – не му се доверявайте!

– Бъдете спокойна, аз съм нащрек. Как да дам отговор на дьо Муи?

– Не се безпокойте за това, ваше величество. Вляво или вдясно от ваше величество, видим или невидим, утре при посрещането на пратениците, той ще бъде в залата. Нека нейно величество кралицата вмъкне в речта си една дума, от която той да разбере дали сте съгласни да заминете, или не, дали трябва да бяга, или да ви чака. Ако херцог д'Алансон отказва, ще му бъдат нужни само петнадесет дни, за да реорганизира всичко от ваше име.

– Вярно – каза Анри, – дьо Муи е безценен човек.

– Ще можете ли да вмъкнете в речта си такава фраза, ваше величество?

– Нищо по-лесно от това – отговори Маргьорит.

– Тогава – каза Анри – аз ще видя утре херцог д'Алансон, нека дьо Муи бъде на пост и се постарее да разбере от половин дума.

– Той ще бъде там, ваше величество.

– Добре, господин дьо Ла Мол – каза Анри, – отнесете му моя отговор.

Сигурно в околностите ви чакат кон и прислужник.

– Ортон ме чака на кея.

– Побързайте, господин графе. О, не през прозореца. Това е хубаво само в краен случай. Може да ви видят и тъй като не на всички е известно, че сте предприели това опасно пътешествие заради мен, вие ще изложите кралицата.

– Но откъде да мина, ваше величество?

– Ако не можете да влезете сам в Лувъра, спокойно можете да излезете с мен, тъй като аз зная паролата. Вие имате плащ, аз също, ще се загърнем добре и ще минем през пропуската без никакви затруднения. Впрочем ще ми се да кажа нещо на Ортон. Почакайте тук, ще отида да погледна дали няма някой по коридорите.

И Анри най-естествено излезе да провери свободен ли е пътят.

Ла Мол остана сам с кралицата.

– О, кога ще ви видя пак? – каза Ла Мол.

– Утре вечер, ако избягаме, в някоя от близките вечери в къщата на Клош-Персе, ако не избягаме.

– Господин дьо Ла Мол – каза Анри, който се върна, – да вървим. Пътят е свободен.

Ла Мол се поклонил почитателно пред кралицата.

– Дайте му да ви целуне ръка, кралице – каза Анри. – Граф дьо Ла Мол не е обикновен служител.

Маргьорит се подчини.

– Добре, че се сетих – каза Анри, – приберете грижливо въжената стълба, тя е скъпоценна вещь за заговорниците. Може да потрябва в най-неочакван момент. Да вървим, граф дьо Ла Мол. Елате!

> Глава 43

> Пратениците

На другия ден населението на Париж се беше стекло към предградието Сент-Антоан, откъдето трябваше да влязат в града полските пратеници. Кордон от швейцарци задържаше тълпата, а конни отреди проправяха път на благородниците и придворните дами, излезли да посрещнат шествието. Скоро горе при абатството „Сент-Антоан“ се появила група конници, облечени в червено и жълто, с кожени шапки и наметки, с широки, извити като турски ятагани саби в ръка.

От двете страни вървяха офицери.

Зад тази първа група идваше втора, облечена със съвършено източен разкош. Тя предшестваше пратениците. Те бяха четирима и великолепно представяха най-митологичното рицарско кралство през XVI столетие.

Един от тези пратеници беше краковският епископ. Той беше в полудуховнически, полувоенни одежди и цял блестеше в злато и скъпоценности. Белият му кон с дълга, развяваща се грива и грациозна походка сякаш дишаше огън през ноздрите си. Никой не би могъл да повярва, че цял месец това благородно животно бе изминавало по петнадесет легви на ден по пътища, които поради лошото време бяха станали почти непроходими.

До епископа яздеше войводата Ласко, могъщ владетел, приближен на краля и сам притежаващ богатство и гордост на истински крал.

След двамата главни пратеници, съпроводени от други двама войводи със

знатно потекло, идваха множество полски благородници, чиито коне, украсени с коприна, злато и скъпоценни камъни, предизвикаха шумното удивление на народа. Действително френските рицари, въпреки богатството и разкошните си коне и дрехи, бяха напълно затъмнени от новодошлите, които те презрително наричаха варвари.

Катерина до последния момент се бе надявала, че посрещането ще бъде отложено и решителността на краля ще отстъпи пред слабостта, която все още продължаваше. Но когато определеният ден дойде, когато тя видя Шарл, блед като призрак, да намята великолепната кралска мантия, разбра, че трябва да склони привидно глава пред неговата желязна воля и започна да мисли, че най-сигурното за Анри д'Анжу е да приеме великолепното изгнание, на което бе осъден.

Шарл, с изключение на няколкото думи, които бе произнесъл, когато видя майка си, излизаща от будоара, не бе разговарял повече с Катерила след сцената, предизвикала кризата, от която едва не умря. Всички в Лувъра знаеха, че между тях е имало страшно спречкване, без да им е известна причината, и дори най-смелите трепереха пред тази студенина и това мълчание, както треперят птиците пред застрашителното затишие, предвещаващо буря.

Впрочем всички в Лувъра се готвеха не като за празненство, а като за някаква зловеща церемония. Всеки се беше подчинил мрачно или безучастно. Известно беше, че Катерина едва не се бе разтреперала и сега всички трепереха. Голямата дворцова приемна зала беше готова и тъй като подобни аудиенции обикновено се извършваха публично, на часовете бе дадена заповед да пуснат с пратениците толкова хора, колкото биха могли да поберат залите и дворовете.

Париж от своя страна предлагаше зрелище, каквото винаги в подобни случаи предлага един голям град – оживление и любопитна гледка. Само много внимателен наблюдател би забелязал в този ден, сред честните лица на буржоата, наивно и любопитно зяпнали, голям брой хора, загърнати в широки плащове, разменящи си погледи и знаци, когато бяха на разстояние, или няколко бързи и многозначителни думи, прошепнати тихо всеки път, когато се доближеха един до друг. Впрочем тези хора изглеждаха твърде много заети с кортежа, следваха го първи и като че ли получаваха заповеди от един достопочтен старец, чиито черни и живи очи издаваха въпреки бялата брада и посивелите вежди твърде младежка енергия. Действително този старец, било сам, било с помощта и усилията на своите другари, успя да влезе между първите в Лувъра и благодарение на любезността на началника на швейцарците, почтен хугенот и твърде лош католик, въпреки приемането на католичеството, намери начин да се нареди зад пратениците точно срещу Маргьорит и Анри дьо Навар.

Анри, предупреден от Ла Мол, че дьо Муи ще присъствува преоблечен на посрещането, се оглеждаше на всички страни. Най-сетне погледът му се кръстоса с погледа на стареца и повече не се отдели от него. С един знак дьо Муи разся съмнението на наварския крал. Защото дьо Муи беше така добре дегизиран, че дори Анри се бе усъмнил дали този белобрад старец може да бъде безстрашният предводител на хугенотите, който само преди пет-шест дни бе оказал такава мъжествена съпротива.

Анри прошепна нещо на Маргьорит и тя също устреми поглед в дьо Муи. После прекрасните ѝ очи зашариха из залата – тя търсеше Ла Мол, но напразно. Ла Мол не беше в залата.

Речите започнаха. Пръв говори кралят. Ласко го помоли от името на народното събрание да даде съгласието си полската корона да бъде предложена на един френски принц.

Шарл изяви съгласието си кратко и ясно, представяйки херцог д'Анжу, своя брат, като възхвали пред полските пратеници неговата храброст. Той говореше на френски. Преводачът предаваше отговора му фраза след фраза. Докато говореше преводачът, кралят поднасяше към устата си кърпичка и всеки път след това на нея се появяваше кърваво петно.

Когато Шарл завърши отговора си, Ласко се обърна към херцог д'Анжу и произнесе реч на латински, в която му предлагаше престол от името на полския народ.

Мъчейки се напразно да овладее вълнението си, херцогът отговори на същия език, че приема с признателност оказаната му чест. Докато той говореше, Шарл стоеше прав, със стиснати устни, втренчил в него неподвижния си и заплашителен орлов поглед.

Когато херцог д'Анжу свърши, Ласко взе короната на Ягелонската династия, поставена върху възглавничка от червено кадифе, и докато двама полски благородници намятаха херцог д'Анжу с кралската мантия, той подаде короната на

Шарл.

Шарл направи знак на брат си. Херцог д'Анжу коленичи пред него и Шарл собственооръчно постави короната на главата му. Тогава двамата крале си размениха най-изпълнената с омраза целувка, каквато някога са си разменяли двама братя.

Веднага херолдът провъзгласи:

– Александър-Едуард-Анри дьо Франс, херцог д'Анжу, е коронован за полски крал. Да живее полският крал!

Всички събрани повториха в един глас:

– Да живее полският крал!

Тогава Ласко се обърна към Маргьорит. Приветствието към красивата кралица беше оставено за края. Понеже тази любезност и беше оказана, за да блесне със своята начетеност, както се казваше тогава, всеки заслуша с голямо внимание отговора и на латински. Както вече видяхме, Маргьорит сама беше съчинила речта си.

Приветствието на Ласко беше по-скоро панегирика, отколкото реч. Без да се гледа на неговия сарматски произход, той се бе увлякъл от красотата на наварската кралица и използвайки езика на Овидий, но стила на Ронсар, каза, че тръгвайки от Варшава в дълбока нощ, той и придружаващите го не биха могли да намерят своя път, ако, както влъхвите, не са имали две звезди, които да ги водят. Звезди, които блестели все по-ярко и по-ярко, колкото повече те се приближавали до Франция, и които се оказали прекрасните очи на наварската кралица. Така, минавайки от Евангелието към корана, от Сирия към Арабия, от Назарет към Мека, той завърши своята реч, като заяви, че е готов да направи това, което са направили най-разпалените последователи на пророка, които, достигнали щастието да погледнат неговата гробница, избождали очите си, понеже смятали, че след като са се насладили на хубавата гледка, нищо друго на тоя свят не заслужава да му се любуват.

Тези, които знаеха латински, бурно одобриха речта, защото споделяха мнението на оратора. Тези пък, които не знаеха латински, също аплодираха бурно, за да покажат, че знаят.

Маргьорит грациозно се поклони на галантния сарматинец, а после започна своята реч, впивайки поглед в очите на дьо Муи.

– *Quod nunc hac in aula insperati adestis exultaremus ego et conjux, nisi ideo immineret calamitas, scilicet non solum fratris sed etiam amici orbitas.**

[* Вашето неочаквано присъствие в тази зала би ни изпълнило с радост мен и моя съпруг, ако не ни носеше едно голямо нещастие. Загубата не само на брат, но и на приятел. – Б.а.]

Тези думи имаха двоен смисъл. Те бяха казани на дьо Муи, но можеха да се отнасят и за Анри д'Анжу. Така че херцогът се поклони в знак на благодарност.

Шарл не можеше да си спомни да е чел тази фраза в речта, която му бяха дали няколко дни преди това. Но той не отдаваше особено значение на думите на Маргьорит, защото нейната реч всъщност нямаше политически смисъл. Впрочем той не разбираше добре латински.

Маргьорит продължи:

– *Adeo dolemur a te dividi ut tecum proticisci maluissemus. Sed idem tatum quo nunc sine ulla mora Zutetia cedere juberis, hac in urbe detinet. Proficiscere ergo frater; proficiscere, amice, proficiscere sine nobis, proficiscentem sequentur speset desideria nostra.**

[* Ние сме отчаяни, че трябва да се разделим с вас, след като бихме желали да отпътуваме заедно. Но съдбата, която иска вие да напуснете Париж, ни задържа в този град. И така, заминете, скъпи братко, заминете, скъпи приятелю, заминете без нас. Нашата надежда и нашите възжелания ще ви съпътстват. – Б.а.]

Лесно е да се отгатне, че дьо Муи слушаше с дълбоко внимание тези думи, които, отправени към посланиците, всъщност се отнасяха единствено до него. Анри вече беше завъртял два или три пъти отрицателно глава, за да покаже на младия хугенот, че д'Алансон е отказал. Но това движение можеше да бъде случайно и не беше достатъчно за дьо Муи, ако думите на Маргьорит не го потвърждаваха. Впрочем, докато той гледаше Маргьорит и я слушаше с цялата си душа, черните му блестящи очи под сивите вежди поразиха Катерина. Тя потръпна, сякаш през нея мина електрически ток, и не отдели вече поглед от тази част на залата.

„Странно лице – помисли си тя, без да изменя изражението си, подходящо за тържествения случай, – кой ли ще е този човек, загледан толкова внимателно в Маргьорит, когато от своя страна Анри и Маргьорит гледат също така внимателно?“

Докато наварската кралица продължаваше своята реч, чието останало

съдържание беше отговор на любезностите на полския пратеник, Катерина си блъскаше главата да се досети как е името на този хубав старец. Изведнъж церемониалмайсторът се доближи зад нея и ѝ подаде парфюмирана копринена кесийка, която съдържаше едно листче, сгънато на четири. Тя измъкна листчето и прочете:

L> Морвел, на когото дадох подкрепително, най-сетне доби сили и успя да напише името на човека, който се намирал в стаята на наварския крал. Този човек е бил господин дьо Муи.

L\$

„Дьо Муи – помисли кралицата, – предчувствах това. Но този старец... А! Cospetto!...* Този старец е...“

[* Виж ти (ит.). Б.пр.]

Катерина остана с втренчен поглед и раззината уста. После се наведе към ухото на капитана от гвардията, който беше до нея, и му каза:

– Господин дьо Нансе, погледнете, без да ви забележат, Ласко, този, който говори в момента, зад него... точно така... видяхте ли един старец с бяла брада и черна кадифена дреха?

– Да, ваше величество – отговори капитанът.

– Не го изпускайте от поглед.

– Този, на когото наварският крал даде знак ли?

– Точно той. Застанете на вратата на Лувъра с десет души и когато той си тръгне, поканете го от страна на краля да остане на обед. Ако ви последва, заведете го в някоя стая и го задръжте там. Ако се съпротивява, хванете го жив или мъртъв. Хайде, бързо!

За щастие Анри, твърде малко погълнат от речта на Маргьорит, гледаше Катерина и не пропускаше дори и най-малкото изменение на лицето ѝ. Като видя как очите на кралицата-майка се впиват настървено в дьо Муи, той се разтревожи. А като забеляза, че дава заповед на капитана от гвардията, разбра всичко.

Точно в този миг направи жеста, забелязан от господин дьо Нансе, жест, който на езика на сигналите означаваше: „Вие сте открит, спасявайте се, без да губите нито минута.“

Дьо Муи разбра този жест, завършващ така добре думите на Маргьорит, които се отнасяха до него. Той не чака да го подканят два пъти, а се смеси с тълпата и изчезна.

Но Анри се успокои едва когато видя, че господин дьо Нансе се върна при Катерина и по гневно свитото лице на кралицата-майка разбра, че ѝ съобщава, че е отишъл твърде късно. Аудиенцията свърши. Маргьорит размени още няколко неофициални думи с Ласко. Кралят стана, залитайки, поклони се и излезе облегнат на рамото на Амброаз Паре, който го придружаваше навсякъде, откакто се бе разболял.

Катерина, бледа от гняв, и Анри д'Анжу, ням от скръб, го последваха.

Колкото до херцог д'Алансон, той като че ли не присъстваше на тържеството. Шарл нито веднъж не спря поглед на него, понеже през цялото време гледаше херцог д'Анжу.

Новият полски крал се чувстваше загубен. Далеч от майка си, похитен от тези северни варвари, той приличаше на Антей, синът на Земята, който губеше силите си, когато Херкулес го повдигне във въздуха. Преминавайки границата, херцог д'Анжу си мислеше, че завинаги се отдалечава от френския престол.

Вместо да последва краля, той отиде при майка си.

Завари я не по-малко мрачна и не по-малко загрижена от самия него, защото тя мислеше за това изящно и насмешливо лице, което не бе престанала да гледа по време на церемонията, за този беарнец, на когото съдбата сякаш проправяше път, помитайки около него крале, принцове, убийци, врагове и всички препятствия.

Като видя своя любим син, блед под короната, прекършен под кралската мантия, скръстил умолително хубавите си ръце, без дума да каже, Катерина стана да го посрещне.

– О, майко! – извика полският крал. – Ето ме осъден да умра в изгнание!

– Синко – каза Катерина, – толкова ли бързо забравихте предсказанието на Рьоне. Успокойте се, вие няма да останете дълго в Полша.

– Заклевам ви, майко – каза херцог д'Анжу, – при първия слух, при първото съмнение, че френската корона може да остане свободна, предупредете ме...

– Успокойте се, синко – каза Катерина, – до деня, който ние двамата очакваме, непрекъснато ще има в моята конюшня оседлан кон, а в преддверието на моите покои куриер, готов да замине за Полша.

- > Глава 44
- > Орест и Пилад

След като Анри д'Анжу замина, мирът и щастието сякаш се възвърнаха в Лувъра, в семейното огнище на тези Атриди.

Шарл, забравяйки своята меланхолия, укрепваше с всеки изминал ден, като ходеше на лов с Анри или разговаряше за лов с него, когато не можеха да отидат. Кралят го упрекваше само в едно, че е така безразличен към лова с птици и го уверяваше, че ще бъде съвършен владетел едва когато се научи да дресира различни видове соколи, както знаеше да дресира гончета и копои.

Катерина пак беше станала добра майка: нежна с Шарл и с херцог д'Алансон, ласкава с Анри и Маргьорит, внимателна с херцогиня дьо Невер и баронеса дьо Сов и под претекст, че изпълнявайки нейна заповед, е бил ранен, стигна дотам в безграничната си доброта, че отиде да види два пъти Морвел, който се възстановяваше в къщата си на улица Съоризе.

Маргьорит продължаваше своята романтична любов от балкона.

Всяка вечер тя отваряше прозореца си и си разменяше с Ла Мол знаци и писма. Във всяко от своите писма младият човек напомняше на красивата кралица, че е обещала да възнагради изгнанието му с няколко блажени минути на улица Клош-Персе.

Един единствен човек се чувствуваше сам, без приятел, в отново спокойния и умиротворен Лувър.

Този човек беше нашият приятел граф Анибал дьо Коконас.

Разбира се, не беше малко да знае, че Ла Мол е жив. Приятно беше, че все още е любим на херцогиня дьо Невер, най-веселата и най-находчивата жена. Но щастието от срещите насаме с хубавата херцогиня и успокоението, което Маргьорит му бе дала за съдбата на техния общ приятел, не струваха в очите на пиемонтеца един хубав час, прекаран с Ла Мол у техния приятел Ла Юриер пред бутилка пивко вино, или една от тези дръзки обиколки из някои места на Париж, където кожата, кесията или дрехата на един честен благородник можеше да пострада.

Херцогиня дьо Невер, трябва да се признае, за срам на човечеството, търпеше не съвсем равнодушно съперничеството с Ла Мол. Не че ненавиждаше провансалеца. Напротив. Увлечена от неудържимия инстинкт, който неволно кара всяка жена да кокетничи с любимия на друга жена, особено ако тази жена е нейна приятелка, тя щедро раздаваше на Ла Мол блясъка на своите изумрудени очи и Коконас би могъл да завижда на приятелските ръкостискания и на любезниченията на херцогинята с приятеля му, когато по нейна прищявка звездата на пиемонтеца бе сякаш избледняла на небосклона ѝ. Но Коконас, който бе готов винаги да убие петнадесет души само за един поглед на своята дама на сърцето, толкова малко ревнуваше Ла Мол, че дори често му нашепваше на ухото след подобни нападения на херцогинята някои предложения, от които провансалецът поруменяваше.

Вследствие на това Анриет, лишена поради отсъствието на Ла Мол от всички удоволствия, които ѝ предлагаше компанията на Коконас, тоест – да се наслаждава на неговата неизчерпаема веселост и неутолими прищевки, отиде веднъж при Маргьорит и я помоли да ѝ върне този неизбежен посредник, без който Коконас от ден на ден все повече губеше ума и сърцето си.

Маргьорит, винаги състрадателна, а в този случай подтикната от настойчивите молби на Ла Мол и от копнежа на собственото си сърце, определи среща за следващия ден на Анриет в къщата с двете врати, за да обмислят основно този въпрос, без никой да ги безпокои.

Коконас почти с неудоволствие прочете писмото на Анриет, с което го канеше да отиде на улица Тизон в девет и половина, но все пак отиде на уговореното място, където завари Анриет ядосана, че е дошла първа.

– Пфу, господине – каза тя, – какво невъзпитание! Да карате да ви чака тъй... няма да кажа принцеса, а една дама!

– О, да чака – каза Коконас, – ето една дума, която много ви подхожда. А аз съм готов да се закълна, че сме дошли по-рано.

– Да, аз.

– Аз също. Мисля, че още няма десет часа.

– Да, но аз бях казала девет и половина.

– И аз тръгнах от Лувъра в девет часа, защото днес съм дежурен при херцог д'Алансон, между другото, което ще рече, че след един час трябва да ви напусна.

– И това много ви радва, нали?

– Никак, боже мой, особено като се има пред вид, че херцог д'Алансон е избухлив и своенравен господар, а ако е за кавга, предпочитам да ми се карат красиви устни като вашите, а не крива уста като неговата.

– Така – каза херцогинята, – сега вече се поправяте. Казвате, че сте излезли в девет часа от Лувъра, нали?

– Боже мой, да, възнамерявах да дойда веднага тук, но на ъгъла на улица Грьонел забелязах един човек, който много приличаше на Ла Мол.

– Добре, пак Ла Мол.

– Винаги, с или без ваше позволение.

– Грубиянин!

– Прекрасно, ето че пак започваме да си разменяме любезности!

– Не, но престанете с вашите разкази.

– Не съм поискал аз да ви разказвам, а вие ме попитахте защо съм закъснял.

– Несъмнено. Нима е редно аз да идвам първа?

– В края на краищата вие не търсите никого.

– Вие сте нетърпим, мили. Но продължавайте. И така, на улица Грьонел сте забелязали един човек, който приличал на Ла Мол. Но какво имате на дрехата си? Кръв?

– Точно така. Тези безобразници не могат да не те опръскат, като падат на земята.

– Значи, вие сте се били?

– Струва ми се.

– Заради вашия Ла Мол?

– А за кого искате да се бия? За някоя жена ли?

– Благодаря.

– И така, аз последвах този човек, който бе проявил неблагоприятното да прилича на моя приятел, догоних го на улица Кокийер, задминах го, погледнах го право в лицето на светлината на едно магазинче, не беше той.

– Дотук всичко добре!

– Да, но за него стана зле. „Господине – казах му аз, – вие сте нахалник, щом си позволявате да приличате отдалеч на моя приятел дьо Ла Мол, който е съвършен рицар, докато отблизо вие сте най-обикновен скитник.“ При тези думи той измъкна шпагата, аз също. Още на третия удар, виждате ли го, простака, падна и ме изпръска.

– И поне дадохте ли му първа помощ?

– Тъкмо щях да го сторя, когато мина един конник. А този път, херцогиньо, бях сигурен, че е Ла Мол. За нещастие конят тичаше в галоп, аз се спуснах след коня, хората, които се бяха събрали, се спуснаха след мен. Тъй като можеха да ме сметнат за крадец, следван от цялата тая сбирщина, която ревеше подир мене, бях принуден да се обърна, за да ги разгоня, и така загубих няколко минути. През това време конникът изчезна. Спуснах се да го търся, питах тук, питах там, обяснявах какъв цвят има конят, но край, напразно, никой не го беше видял. Най-сетне отчаян пристигнах тук.

– Отчаян! – възкликна херцогинята. – Колко мило!

– Слушайте, скъпа приятелко – каза Коконас, небрежно отпуснат в едно кресло, – вие пак се готвите да ме измъчвате заради клетия Ла Мол. Е, добре, грешите. Защото, как да ви кажа, дружбата си е дружба. Жалко, че не съм така умен и учен като горкия си приятел, тогава бих намерил някакво сравнение, с което да изразя мисълта си. Дружбата, така да се каже, е звезда, докато любовта... любовта... ах, ето, намерих сравнението, любовта е само свещ. Вие ще ми кажете, че има различни видове...

– Любов ли?

– Не. Свещи. И че между тези различни видове има някои, които са за предпочитане. Розовата например... Точно така, розовата – тя е най-хубавата. Но колкото и розова да е тази свещ, тя се стопява. Докато звездата винаги блести. На това вие ще ми кажете, че като се стопи свещта, може да се сложи друга в свещника...

– Господин дьо Коконас, вие сте нахален.

– Така.

– Господин дьо Коконас, вие сте безсрамен.

– Точно така.

– Господин дьо Коконас, вие сте смешен.

– Ваша светлост, предупреждавам ви, че ще ме накарате да съжалявам три

пъти повече за Ла Мол.

– Вие не ме обичате вече.

– Напротив, херцогиньо, вие не разбирате тези неща. Аз ви обожавам. Но мога да ви обичам, да ви любя, да ви обожавам, а когато се почувствувам самотен – да възхвалявам приятеля си.

– Нима сте самотен, когато сте с мен?

– Какво искате! Горкият Ла Мол! Не ми излиза от ума.

– Вие го предпочитате пред мен. Това е недостойно! Слушайте, Анибал, аз ви ненавиждам. Осмелете се да бъдете откровен. Кажете ми, че го предпочитате пред мен. Анибал, предупреждавам ви, че ако предпочитате нещо пред мен на този свят...

– Анриет, най-прекрасна от всички херцогини, заради собственото си спокойствие, повярвайте ми, престанете да ми задавате недискретни въпроси. Обичам ви повече от всички жени, но Ла Мол обичам повече от всички мъже.

– Чудесен отговор – каза внезапно един трети глас. И завесата от дамска, разделяща помещенията, се вдигна и в рамката на вратата, подобно на прекрасен портрет от Тициано в позлатена рамка, се появи Ла Мол.

– Ла Мол! – извика Коконас, без да обърне внимание на Маргьорит и преди да ѝ благодари за изненадата, която му бе направила. – Ла Мол, приятелю мой, скъпи Ла Мол!

И той се хвърли в прегръдките на приятеля си, като преобърна не само креслото, на което седеше, но и масата, препречваща пътя му.

Ла Мол отговори на буйната му прегръдка с прегръдка, но в същото време се обърна към херцогиня дьо Невер:

– Простете ми, ваша светлост, ако произнасянето на моето име е нарушавало понякога вашето очарователно разбирателство. За това не съм виновен аз – добави той и хвърли изпълнен с неизразима нежност поглед към Маргьорит, – не можех да дойда по-рано.

– Нали виждаш – каза на свой ред Маргьорит, – Анриет, аз съдържах думата си. Ето го.

– Значи, аз дължа това щастие единствено на молбата на нейна светлост? – каза Ла Мол.

– Единствено на нейната молба – отговори Маргьорит. После се обърна към Ла Мол и добави: – Ла Мол, позволявам ви да не вярвате на нито една от думите ми.

През това време Коконас беше вече десет пъти притиснал приятеля си до сърцето си, бе се завъртял двадесет пъти около него, бе доближил лицето му до една свещ, за да му се нагледа, а след това коленичи пред Маргьорит и целуна края на роклята и.

– Слава богу – каза херцогиня дьо Невер, – сега поне пак ще стана поносима!

– Дявол да го вземе – извика Коконас, – намирам ви както винаги обожаема. Само ще ви кажа откровенно, съжالياвам, че тук няма поне триста поляци, сармати и други северни варвари, за да ги накарам да признаят, че вие сте кралицата на красавиците.

– Кротко, кротко, Коконас – каза Ла Мол, – а нейно величество Маргьорит?

– Не се отказвам от думите си! – извика Коконас с шегаджийския си тон, който му беше присъщ. – Херцогиня Анриет е кралица на красавиците, а нейно величество Маргьорит е красавица на кралиците.

Но каквото и да говореше и да правеше, пиемонтецът, изпълнен с щастие, че е намерил своя Ла Мол, не свалеше очи от него.

– Хайде, моя красива кралице – каза херцогиня дьо Невер, – да оставим тези незаменими приятели да си поговорят един час. Те имат да си казват хиляди неща, които ще пречат на общия разговор. Не е много приятно за нас, но това е единственият лек, който притежавам, предупреждавам ви, за да възвърна здравето на господин Анибал. Направете го заради мен, моя кралице, тъй като аз правя глупостта да обичам тази грозна глава, както се беше изразил приятелят му Ла Мол.

Маргьорит прошепна няколко думи на ухото на Ла Мол, който, колкото и да желаше да види приятеля си, би предпочел обичта му да не е така тиранична... А през това време Коконас се мъчеше, протестирайки, да предизвика усмивка и ласкава дума от Анриет и съвсем лесно постигна целта си.

Тогава двете жени минаха в съседната стая, където беше приготвена вечерята.

Двамата приятели останаха сами.

Естествено първото нещо, което запита Коконас, бяха подробностите около

съдбоносната вечер, когато приятелят му щеше да загуби живота си. Колкото повече задълбочаваше разказа си Ла Мол, толкова повече пиемонтецът, който, както е известно, не се вълнуваше лесно, цял се разтреперваше.

– И защо – запита той, – вместо да бягаш кой знае къде и да ме оставяш в страшно безпокойство, не се приюти при нашия господар? Херцогът, който те защити, щеше да те скрие. Аз щях да съм с теб и щях да се преструвам на тъжен, за да измамим наивниците в двора.

– Нашият господар ли? – каза Ла Мол тихо. – Херцог д'Алансон?

– Да, от това, което той ми каза, разбрах, че на него дължиш живота си.

– Аз дължа живота си на наварския крал – отговори Ла Мол.

– О – каза Коконас, – сигурен ли си в това?

– Съвършено сигурен.

– Добре. Това се казва истински, чудесен крал. Ами херцог д'Алансон каква роля е играл в цялата тази история?

– Той държеше въжето, с което щяха да ме удушат.

– Дявол да ме вземе! – извика Коконас. – Сигурен ли си в това, което казваш, Ла Мол? Как! Този блед принц, това пале, тая дрипа да иска да удуши приятеля ми, дявол да го вземе! Още утре ще му кажа какво мисля за такава постъпка.

– Да не си луд?

– Вярно. Той пак може да почне... Но няма значение. Това няма да се размине току-така.

– Хайде, хайде, Коконас, успокой се и се постарай да не забравяш, че вече е единадесет и половина, а ти си дежурен тази вечер.

– Пет пари не давам за неговите дежурства! Нека разчита, че ще се явя. Аз дежурен! Аз да служа на човек, който е държал въжето? Ти шегуваш ли се? Не, аз виждам в това пръста на провидението. Писано е било да те намеря, за да не се разделяме вече, оставам тук.

– Нещастнико, размисли, нали не си пиан?

– За щастие, защото иначе щях да подпаля Лувъра!

– Слушай, Анибал – поде Ла Мол, – бъди разумен. Върни се в двореца.

Службата е свято дело.

– Ти ще се върнеш ли с мен?

– Невъзможно.

– Мислиш ли, че още искат да те убият?

– Не вярвам. Аз съм твърде незначителна личност, за да заговорничат срещу мен и да ме преследват докрай. Сигурно в момент на прищявка са поискали да ме убият и това е всичко. Принцовете се забавляваха онази вечер.

– И какво ще правиш?

– Аз ли? Нищо. Скитам, разхождам се.

– Е, добре и аз ще се разхождам като теб. Ще скитам с теб. Чудесно занимание. Освен това, ако те нападнат, ще бъдем двама и хубавичко ще ги нагласим. Нека тогава ми се яви онова насекомо, твоят херцог, ще го забода като пеперуда на стената!

– Поне си подай оставката!

– Непременно.

– В такъв случай предупреди го, че напускаш.

– Съвсем правилно, съгласен съм. Ще му пиша.

– Ще му пишеш? Какво безочие, Коконас, да пишеш на човек с кралска кръв.

– Да, кралска, кръвта на моя приятел. Внимавай – извика Коконас, разтваряйки трагично големите си очи, – внимавай, че ще се позабавлявам с етикета!

„Впрочем – каза си Ла Мол – след няколко дни той няма да има вече нужда, нито от принца, нито от когото и да било, защото, ако иска, ние ще го отведем с нас.“

Коконас взе перото, без приятелят му да се противопоставя, и без много да му мисли, съчини следното, красноречиво послание:

L>

Ваша светлост, Вие твърде добре познавате древните писатели, така че сигурно ви е известна трогателната история на Орест и Пилад, двама герои, прочути със своите страдания и със своята дружба. Моят приятел Ла Мол не е по-малко нещастен от Орест, а аз го обичам не по-малко от Пилад. В този момент той има големи грижи, за които му е необходима моята помощ. Така че е невъзможно да се разделя с него. Ето защо със съгласието на Ваша светлост аз моля да бъда

освободен от длъжност, решен да свържа съдбата си с неговата, независимо къде ще ме отведе. Надявам се, че Ваша светлост ще прецени, че важни причини ме задължават да изоставя службата си, надявам се да получа неговата прошка и се осмелявам да остана с уважение най-скромен и предан слуга на Ваша светлост.

@ Анибал граф дьо Коконас,

@ неразделен приятел на господин дьо Ла Мол

L\$

След като завърши този шедровър, Коконас го прочете на висок глас на Ла Мол, който сви рамене.

– Е, какво ще кажеш? – запита Коконас, който не видя или се направи, че не вижда този жест.

– Ще кажа – отговори Ла Мол, – че херцог д'Алансон ще ни се смее.

– На нас ли?

– Да, на нас двамата.

– Струва ми се, че това е по-хубаво, отколкото да ни удуши поотделно.

– Е – каза Ла Мол засмяно, – може би едното няма да попречи на другото.

– Толкова по-зле, да става каквото ще. Изпращам утре сутринта писмото.

Къде ще отидем да спим, като излезем оттук?

– При метр Ла Юриер. Нали знаеш, в малката стая, където искаше да ме промушиш, когато още не бяхме Орест и Пилад.

– Добре. Ще пратя писмото в Лувъра по нашия приятел.

В този момент завесата се вдигна и двете дами запитаха едновременно:

– Е какво става? Къде са Орест и Пилад?

– Дявол да го вземе – отговори Коконас, – Пилад и Орест умират от глад и от любов!

На другия ден метр Ла Юриер отнесе в девет часа в Лувъра почтителното послание на граф Анибал дьо Коконас.

> Глава 45

> Ортон

Анри, след отказа на херцог д'Алансон, който поставяше на карта всичко, дори съществуването му, се сприятели още повече с принца от преди.

Катерина заключи от тази близост между двамата, че те не само се разбират, но сигурно заговорничат. Тя разпита Маргьорит по този въпрос, но Маргьорит беше достойна нейна дъщеря и наварска кралица, чието главно умение беше да отклонява опасните обяснения, затова така ловко отговори на въпросите на майка си, че Катерина се забърка още повече в своите предположения.

Единственият водач на флорентинката беше нейният инстинкт на интригантка, който тя беше донесла от Тоскана, най-изпълнената с интриги държавица от тази епоха, и чувството на омраза, което беше почерпила от френския двор, най-разединения по интереси и мнения по това време двор.

Тя разбра преди всичко, че голяма част от силата на беарнеца произтича от съюза му с херцог д'Алансон и реши да развали този съюз.

От деня, когато взе това решение, тя обгради сина си с търпението и ловкостта на рибар, който, хвърляйки далеч от рибата оловните тежести на въдицата, незабелязано ги дърпа, докато заобиколи от всички страни плячката си.

Херцог Франсоа забеляза това удвоено внимание и от своя страна също се опита да се приближи до майка си. Анри се преструваше, че не забелязва нищо, но следеше съюзника си по-внимателно от когато и да било.

Всеки очакваше някакво събитие.

Между другото, докато всеки очакваше това събитие, сигурно за едните и вероятно за другите, една сутрин, когато слънцето изгря розово и разпръсна приятна топлина и нежно ухание, предвещаващо прекрасен ден, един блед мъж, опрян на бастун и едва пристъпващ, излезе от малка къща зад Арсенала и тръгна по улица Пти-Мюск.

Към Порт Сент-Антоан, след като премина блатистата ливада, заобикаляща рововете на Бастилията, той остави вляво големия булевард и влезе в градината Арбалет, чийто пазач го посрещна с дълбоки поклони.

Нямаше никого в тази градина, която, както показва името ѝ, принадлежеше на стрелците с арбалет. Защото, ако имаше посетители, този блед човек щеше да предизвика любопитството им, тъй като дългите му мустаци, военната походка, макар и забавена от болката, ясно показваха, че навярно е ранен неотдавна

офицер, който се опитва да възстанови силите си с умерено движение и разходка на слънце.

И все пак странно! Когато плащът, с който въпреки започващата горещина се бе загърнал този привидно безобиден човек, се разгръщаше, веднага се виждаха два дълги пистолета, висящи на сребърни аграфи на колана му, както и широка кама и дълга шпага, която беше толкова огромна, че той едва ли би могъл да я измъкне. Тя допълваше този подвижен арсенал и ножницата ѝ удряше двата слаби трепереци крака. Освен това от свръх-предпазливост човекът, въпреки че беше сам, на всяка крачка се оглеждаше изпитателно, сякаш за да претърси всеки завой, всеки храст, всеки ров.

Така този човек влезе в градината и тихо се приближи до малка беседка, гледаща към булевардите, от които бе отделена с гъст жив плет и малък ров, образуващи двойна ограда. Там той седна на една пейка пред масичка, а пазачът на градината, който в същото време бе съдържател на гостилница, му донесе нещо подкрепително.

Болният седеше вече от десетина минути и няколко пъти бе поднасял до устата си фаянсовата чаша, от която отпиваше на малки глътки, когато изведнъж по странното му бледо лице се изписа страшно изражение. Той бе забелязал откъм Кроа-Фобен, по пътеката, която днес е улица Неапол, един загърнат в плащ конник, който се спря до Бастиона и зачака някого.

Минаха пет минути и човекът с бледото лице, в когото читателят може би е разпознал Морвел, едва успя да се съвземе от вълнението си при вида на появилия се човек, когато друг млад мъж, пристегнат във вталена дреха на паж, се появи по пътя, където сега минава улица Фосе-Сен-Никола, и спря при конника.

Прикрит от листата над беседката, Морвел можеше всичко да вижда и да чува, без особено да се напруга, а когато читателят узнае, че конникът беше дьо Муи и младият човек във вталената дреха Ортон, сам ще прецени какви очи и уши бе отворил Морвел.

Двамата млади хора се огледаха внимателно, Морвел притаи дъх.

– Можете да говорите, господине – обади се пръв Ортон, който, понеже беше по-млад, беше и по-доверчив, – никой не ни вижда и не ни чува.

– Добре – каза дьо Муи, – ще отидеш при баронеса дьо Сов и ще и предадеш тази бележка лично, ако я заварих у тях. Ако не е там, ще я пхнеш зад огледалото, зад което кралят има навик да поставя своите бележки. После ще чакаш в Лувъра. Ако ти дадат отговор, ще го занесеш, знаеш къде. Ако не ти дадат, ще дойдеш да ме намериш тази вечер въоръжен с педринал* на мястото, за което ти говорих и откъдето идвам.

[* Къса аркебуза. – Б.пр.]

– Добре – каза Ортон, – зная.

– Сега те оставям. Имам да върша много работи през деня. Не бързай, излишно е. Няма нужда да отиваш в Лувъра, преди той да е там, мисля, че той има днес сутринта урок по лов със соколи. Върви и се покажи без страх! Ти си се възстановил и отиваш да благодариш на баронеса дьо Сов за грижите, които е проявила към теб по време на болестта ти. Върви, момчето ми, пожелавам ти успех.

Морвел слушаше втренчил очи, с настръхнали коси, с оросено от пот чело. Първият му подтик беше да откачи един пистолет от аграфата и да се прицели в дьо Муи. Но при едно движение плащът на дьо Муи се разгърна и той видя, че под него има здрава и солидна броня. Така че много вероятно беше куршумът да се сплеска върху тази броня или да го улучи някъде, където раната не би била смъртоносна. Освен това той си помисли, че дьо Муи, силен и добре въоръжен, лесно щеше да се справи с него, както беше ранен, и с въздишка се отказа да стреля по хугенота.

– Какво нещастие – прошепна той, – че не мога да го убия тук, без друг свидетел освен тоя хлапак, когото можех да сваля с втория куршум.

Но в същия миг Морвел се досети, че бележката, дадена на Ортон, която той трябваше да предаде на баронеса дьо Сов, може би беше по-важна дори от живота на водача на хугенотите.

„А – каза си той, – ти пак ми се измъкваш тази сутрин! Нека. Иди си здрав и читав, но утре ще удари твоят час, ако трябва да те преследвам дори в ада, от който си излязъл, за да ме погубиш, ако аз не те погубя.“

В този миг дьо Муи закри с плаща лицето си и се отдалечи бързо към блатата на Тампл. Ортон тръгна край рововете, които го отведоха до реката.

Тогавя Морвел стана така леко и пъргаво, както не би могло да се очаква, прибра се на улица Съоризе, влезе в къщи, оседла един кон и колкото и слаб да беше, с риск да му се отворят всички рани, се спусна в галоп по улица Сент-

Антоан, мина по кейовете и влезе в Лувъра.

Пет минути след като бе минал през пропускателна, Катерина знаеше всичко, което се бе случило, и Морвел получи хилядата златни еку, обещани му за арестуването на наварския крал.

– О – възкликна тогава Катерина, – или аз се лъжа, или този дьо Муи ще се окаже черното петно, което Ръоне откри в хороскопа на проклетия беарнец.

Четвърт час след Морвел в Лувъра влезе Ортон и се отправи, без да се крие, както му бе поръчал дьо Муи, към апартамента на баронеса дьо Сов, след като се спря да поговори с познати от двореца.

Той завари Дариол сама. Катерина повикала баронесата да напише някакви важни писма и тя от пет минути била при нея.

– Добре – каза Ортон, – ще почакам.

Младият човек се чувствуваше у дома си в апартамента, затова премина съвсем естествено в спалнята на баронесата и след като се увери, че е сам, пхна бележката зад огледалото. Точно когато отдръпваше ръката си, влезе Катерина.

Ортон пребледня, защото му се стори, че кралицата-майка спря най-напред върху огледалото бързия си, пронизателен поглед.

– Какво правиш тук, младежо? – запита Катерина. – При баронеса дьо Сов ли си дошъл?

– Да, ваше величество. Отдавна не съм я виждал и тъй като още не съм й благодарил, страх ме е да не мина за неблагодарник.

– Изглежда, много обичаш милата Шарлот?

– От все сърце, ваше величество.

– И както разправят, ти си верен служител.

– Ваше величество ще разбере, че това е напълно естествено, като узнае как баронеса дьо Сов е положила за мен грижи, които не заслужавах, тъй като съм само прост служител.

– И по какъв случай е проявила тези грижи към теб? – запита Катерина, преструвайки се, че не знае.

– Ваше величество, тя се погрижи за мен, когато бях ранен.

– Горкото момче! Нима си бил ранен?

– Да, ваше величество.

– Кога?

– Вечерта, когато дойдоха да задържат наварския крал. Толкова се уплаших, като видях войниците, че се развиках, разкрещях се. Един от тях ме удари по главата и аз загубих съзнание.

– Горкото момче! И ето че сега си се възстановил, нали?

– Да, ваше величество.

– И така добре си се възстановил, че търсиш наварския крал, за да отидеш пак при него на работа.

– Не, ваше величество. Наварският крал, след като научи, че съм се осмелил да не изпълня заповедите на ваше величество, ме изпъди безжалостно.

– Наистина ли? – извика Катерина с участие. – Добре, аз ще се застъпя за теб. Но ако чакаш баронеса дьо Сов, ще трябва дълго да останеш тук. Тя е заета при мен. Работи в моя кабинет.

И Катерина, мислейки, че Ортон може би не е имал време да скрие бележката зад огледалото, мина в будоара на баронеса дьо Сов, за да даде възможност на младия човек да изпълни поръчката.

Точно когато Ортон, разтревожен от това внезапно появяване на кралицата-майка, се питаше дали то не крие някакъв заговор срещу господаря му, на тавана се почука три пъти тихо. Това беше условен знак, който сам той трябваше да даде на господаря си в случай на опасност, когато господарят му се намираще у баронеса дьо Сов, а той пазеше.

Ортон потрепери от тези три почуквания. Някакво тайнствено прозрение го осени и той отгатна, че този път предупреждението е за него, изтича към огледалото и измъкна бележката, която бе пхнал преди това.

Катерина следеше през един процеп на завесата всички движения на младежа. Тя го видя, като се спусна към огледалото, но не можа да разбере дали отиде дотам, за да пхне бележката или да я измъкне.

– Е, добре – измърмори нетърпеливо флорентинката, – какво се бави сега, че не тръгва!

И влезе в стаята с усмивка на уста.

– Още ли си тук, момчето ми, какво чакаш? Нали ти казах, че аз вземам в ръце грижата за твоята съдба. Щом аз ти казвам, можеш ли да се съмняваш?

– Опазил ме бог, ваше величество – отговори Ортон. После се приближи до кралицата, коленичи на земята, целуна крайчеца на роклята ѝ и бързо излезе.

В преддверието видя капитана от гвардията, който чакаше Катерина. От това подозренията му съвсем не се разпръснаха, а дори се удвоиха.

От своя страна, Катерина, още недочакала завесата да падне зад Ортон, се спусна към огледалото. Но напразно пъхна отзад треперещата си от нетърпение ръка. Не намери нищо.

И все пак тя беше сигурна, че младежът се приближи до огледалото, защото сама го видя. Значи, той е отишъл да вземе обратно бележката, а не да я постави. Съдбата вдъхваше еднаква сила на противниците. Момчето ставаше мъж, щом се бореше с нея.

Тя потърси, погледна, порови – нищо!...

– Нещастник! – възкликна Катерина. – Не исках да му направя нищо лошо, а ето че, вземайки назад бележката, той сам изпреварва съдбата си. Ей, господин дьо Нансе, елате!

Треперещият глас на кралицата-майка премина през салона и достигна до преддверието, където вече чакаше, както казахме, капитанът от гвардията.

Господин дьо Нансе дотича.

– Тук съм – каза той, – какво желае ваше величество?

– В преддверието ли бяхте?

– Да, ваше величество.

– Видяхте ли да излиза един младеж, почти дете?

– Току-що мина.

– Той не може да се е отдалечил много, нали?

– Сигнал е най-много до средата на стълбата.

– Извикайте го.

– Как се нарича той?

– Ортон. Ако откаже да се върне, доведете го насила. Само не го плашете много, ако не се противи. Трябва да му говоря веднага.

Капитанът от гвардията се спусна да изпълни заповедта.

Както бе предвидил той, Ортон едва бе стигнал до средата на стълбата, защото слизаше бавно, надявайки, се да види в някой коридор или наварския крал, или баронеса дьо Сов.

Като чу, че го викат, той потрепери.

Първата му мисъл беше да избяга. Но после със задълбоченост не за неговата възраст размисли и разбра, че ако побегне, ще провали всичко. Затова се спря.

– Кой ме вика?

– Аз. Дьо Нансе – отговори капитанът от гвардията и се спусна по стълбите.

– Но аз бързам – каза Ортон.

– Вика ви нейно величество кралицата-майка – каза господин дьо Нансе, като се приближи до него.

Юношата изтри изпотеното си чело и се заизкачва по стълбата. Капитанът го последва.

Първият план на Катерина беше да задържи младия човек, да заповяда да го претърсят и да му вземат бележката, защото беше сигурна, че е у него. Смяташе да го обвини в кражба и вече беше откопчала една диамантена брошка. Но после размисли, че това средство е опасно, то ще събуди подозренията на момчето, което ще предупреди господаря си, а засега той се пазеше, защото беше нащрек и се страхуваше да не го уличат в нещо.

Без съмнение тя можеше да накара да хвърлят младия човек в затвора. Но слухът за арестуването му, колкото и тайно да се извършеше то, щеше да се разпространи из Лувъра и стигнал до Анри, щеше да го накара да внимава.

Но Катерина трябваше да вземе тази бележка, защото писмо от дьо Муи до наварския крал, и то писмо, поверено така грижливо, вероятно съдържаше ключа на целия заговор.

Затова тя върна брошката на мястото ѝ и каза:

– Не, похват на sbirro*. Не струва. Но само за едно писмо, което може би всъщност не си заслужава труда... – продължи тя, смръщила вежди, говорейки си толкова тихо, че едва се чуваше сама – бога ми, не е моя грешка, а негова. Защо този малък негодник не остави бележката там, където трябваше? На мене тя ми е необходима.

[* Таен агент в Италия. – Б.пр.]

В този момент в стаята влезе Ортон.

Несъмнено лицето на Катерина имаше много страшно изражение, защото младият

човек се спря преbledнял на прага. Той беше още твърде млад, за да бъде съвършен господар на нервите си.

– Ваше величество – каза Ортон, – направили сте ми честта да ме извикате. С какво мога да ви бъда полезен?

Лицето на Катерина се проясни, сякаш внезапно озарено от слънчев лъч.

– Накарах да те извикат, момчето ми, защото ти ми харесваш, и понеже ти обещах да се заема с твоето бъдеще, искам веднага да съдържа думата си. Нас, кралиците, ни обвиняват, че много лесно забравяме. Но ние не забравяме със сърцата си. Забравяме с ума си, който е зает с хиляди неща. Така че аз си спомних, че кралете държат в ръцете си съдбата на хората и те извиках. Ела, момчето ми, следвай ме.

Господин дьо Нансе, който смяташе, че всичко това е сериозно, наблюдаваше разнежването на Катерина с голямо учудване.

– Знаеш ли да яздиш, момченце? – запита Катерина.

– Да, ваше величество.

– В такъв случай ела в кабинета ми. Ще ти дам поръчение, което ще отнесеш в Сен-Жермен.

– На заповедите на ваше величество.

– Пригответе му кон, Нансе.

Господин дьо Нансе излезе.

– Да вървим, дете – каза Катерина. И тръгна напред. Ортон я последва.

Кралицата-майка слезе на долния етаж, после тръгна по коридора, където бяха покоите на краля и на херцог д'Алансон, стигна до витата стълба, слезе още един етаж, отвори една врата, водеща в кръгла галерия, от която никой освен краля и нея нямаше ключ, покани Ортон да влезе, влезе и тя и затвори вратата след себе си. Тази галерия ограждаше като крепост няколко стаи от покоите на краля и на кралицата-майка. Приличаше на галерията в замъка Сант-Анджело в Рим или в двореца Пити във Флоренция и представляваше убежище в случай на опасност. След като затвори вратата, Катерина и младежът се озоваха в тъмен коридор. Изминаха десетина крачки – Катерина напред, Ортон след нея.

Изведнъж тя се обърна и Ортон съзря на лицето ѝ същото мрачно изражение, което го бе поразило десет минути преди това. Очите ѝ, кръгли като очите на котка или пантера, святкаха в мрака.

– Спри! – каза тя.

Ортон почувства как тръпка пробягна по тялото му. Смъртен студ като леден плащ се спускаше от свода. Подът беше мрачен като надгробна плоча. Погледът на Катерина бе остър, ако може така да се каже, и сякаш пронизваше гърдите на младия човек.

Той отстъпи и се прислони треперещ до стената.

– Къде е бележката, която трябваше да дадеш на наварския крал?

– Бележката ли? – смотолеви Ортон.

– Да. Да я дадеш на него или да я пъкнеш, ако отсъства, зад огледалото?

– Аз ли, ваше величество? Не разбирам за какво говорите!

– Бележката, която ти даде преди един час дьо Муи зад градината Арбалет.

– У мен няма никаква бележка – каза Ортон, – очевидно ваше величество греши.

– Лъжеш – каза Катерина. – Дай бележката и аз ще съдържа обещанието, което ти дадох.

– Кое обещание, ваше величество?

– Ще те позлатя.

– Но у мен няма никаква бележка, ваше величество – настоя младежът.

Катерина заскърца със зъби, но се съдържа и се усмихна.

– Дай ми я – каза тя – и ще получиш хиляда златни екю.

– У мен няма никаква бележка, ваше величество.

– Две хиляди екю.

– Невъзможно. След като нямам бележка, как да ви я дам?

– Десет хиляди екю, Ортон.

Ортон видя как гневът като морски прилив запъпли от сърцето към челото на кралицата и си каза, че има само едно средство да спаси господаря си – да глътне бележката. Той понечи да пъкне ръката си в джоба, Катерина отгатна намерението му и го спря.

– Хайде, хайде, момчето ми – каза тя засмяно. – Добре, ти си верен служител. Когато кралете искат да направят някого свой слуга, не е зле да се уверят в преданото му сърце. Сега зная как да постъпя с теб. Ето, вземи тази

кесия като първа награда. Иди да занесеш бележката на господаря си и му съобщи, че от днес нататък си при мен на служба. Върви, можеш да излезеш и без мен през вратата, през която дойдохме, тя се отваря отвътре.

И Катерина постави в ръката на смаяния младеж кесията, пристъпи няколко крачки напред и допря с ръка стената.

Младежът продължаваше да стои колебливо. Той не можеше да повярва, че опасността, надвиснала над главата му, се е отдалечила.

– Хайде, стига си треперил! – каза Катерина. – Нали ти казах, че си свободен да си вървиш? И ако искаш да се върнеш при мен, ще те направя богат.

– Благодаря, ваше величество – каза Ортон, – значи, вие ми прощавате?

– Нещо повече, награждавам те. Ти си чудесен разносвач на любовни бележки, мил любовен вестоносец. Само не забравяй, че господарят ти те чака.

– Ах, вярно – каза младият човек и забърза към вратата.

Но едва направи три крачки, и подът под краката му се продъни. Той се олюля, разпери ръце, нададе страшен вик и изчезна в една от клопките на Лувъра, на която Катерина бе дръпнала пружината.

– А сега – измърмори тя – заради тоя глупчо ще трябва да слизам сто и петдесет стъпала.

Кралицата отиде в стаята си, запали един закрит фенер, върна се в тайната галерия, отмести пружината, отвори вратата, зад която се разкри вита стълба, водеща сякаш към земните недра, и подтиквана от ненаситно любопитство, което всъщност беше оръдие на омразата ѝ, тя стигна бързо до желязната врата, отваряща се на обратната страна към дъното на клопката.

Там лежеше окървавен, пребит и премазан от падането на сто стъпки дълбочина, все още потръпващ, клетият Ортон.

Зад дебелината стена се чуваше Сена, чиято вода се просмукваше до подножието на стълбата.

Катерина влезе във влажната и зловонна яма, която, откакто съществуваше, трябва да бе станала свидетел на не едно такова падане, претършува тялото, намери писмото, увери се, че е то, ритна с крак трупа, натисна с пръст една пружина, дъното се поддаде, трупът се плъзна, понесен от собствената си тежест, и изчезна към реката. После тя затвори вратата, изкачи се горе, влезе в кабинета си и прочете бележката, която съдържаха следните думи:

L>

Тази вечер в десет часа улица Арбр-Сец, странноприемницата „Ала Бел-Етоал“. Ако дойдете, не отговаряйте. Ако не дойдете, кажете „не“ на приносителя. L\$

Като прочете тази бележка, Катерина се усмихна. Тя мислеше само за бъдещата победа, забравила напълно с каква цена я бе извоювала.

Пък и какво представляваше Ортон? Вярно сърце, предана душа, красив юноша, нищо повече.

Това, разбира се, не би могло нито за миг да натежи в блюдото на студените везни, с които се теглят съдбите на империите.

Веднага след като прочете бележката, Катерина отиде у баронеса дьо Сов и я пъкна зад огледалото.

Като слезе, срещна в коридора капитана от гвардията.

– Ваше величество – каза господин дьо Нансе, – конят е готов, както заповядахте.

– Любезни бароне – каза Катерина, – конят е вече излишен. Аз поговорих с този младеж. Той е много глупав, за да му възложат поръчението, което исках. Мислех, че е лакей, а всъщност се оказа коняр. Дадох му малко пари и го изпратих през черния вход.

– А поръчението? – запита господин дьо Нансе.

– Поръчението ли? – повтори Катерина.

– Да, поръчението, което трябваше да занесе в Сен-Жермен? Ваше величество ще заповяда ли аз да го отнеса, или да наредя на някои от моите хора?

– Не, не – каза Катерина, – тази вечер вие и вашите хора ще имате съвсем друга работа.

И тя влезе в стаята си изпълнена с надеждата, че тази вечер вече държи в ръцете си съдбата на проклетия наварски крал.

> Глава 46

> Странноприемница „А ла Бел-Етоал“

Два часа след събитието, за което ви разказахме и от което не бе останала и следа по лицето на Катерина, баронеса дьо Сов свърши работата си при кралицата и се прибра в апартамента си. Веднага след нея влезе Анри и узнавайки от Дариол, че Ортон е идвал, отиде право при огледалото и взе бележката.

Тя, както вече казахме, съдържаше следните думи:

L>

Тази вечер в десет часа улица Арбр-Сец, странноприемницата „Ала Бел-Етоал“. Ако дойдете, не отговаряйте. Ако не дойдете, кажете „не“ на приносителя.

L\$

Бележката не беше подписана.

„Анри непременно ще отиде на срещата – каза си Катерина, – защото, дори да не иска да отиде, приносителя го няма, за да му каже «не»“.

Тя не се излъга в предположението си. Анри попита за Ортон. Дариол му каза, че е излязъл с кралицата-майка. Понеже намери бележката на мястото ѝ и убеден, че клетото момче не е способно на измяна, Анри не се усъмни в нищо.

Той обядва както обикновено с краля, който му се скара, че е проявил такава несръчност сутринта по време на лова със соколи.

Анри се извини, че е планинец, а не човек от равнината, но обеща на Шарл да изучи този вид лов.

Катерина беше очарователна и ставайки от масата, помоли Маргьорит да ѝ прави компания цялата вечер.

В осем часа Анри взе със себе си двама благородници, излезе с тях през Порт Сент-Оноре, направи голяма обиколка, влезе през Тур дьо Боа, премина Сена по Нелекия сал, изкачи се по улица Сен-Жак и там освободи придружаващите го, давайки си вид, че отива на любовна среща. На ъгъла на улица Матюрен го чакаше загърнат в плащ конник. Той се приближи до Анри.

– Мант – каза непознатият.

– По – отговори кралят.

Човекът веднага слезе от коня. Анри се загърна в неговия окалян плащ, яхна разпенения му кон, върна се по улица Ла Арп, премина по Пон Сен-Мишел, тръгна по улица Бартелми, прекоси отново реката на Понт-о-Мьоние, слезе по кейовете, след това сви по улица Арбр-Сек и похлопа на вратата на метр Ла Юриер.

Ла Мол седеше в познатата ни зала и пишеше дълго любовно писмо – знаете на кого.

Коконас беше в кухнята с Ла Юриер. Той наблюдаваше печенето на шест млади яребици и обсъждаше със своя приятел съдържателя кога трябва да ги сваля от шиша.

Точно в този момент Анри почука на вратата. Грегоар отиде да отвори и отведе коня в конюшната, а в това време пътникът влезе, тропайки с ботушите си по пода, сякаш за да стопли вкочанените си крака.

– Хей, метр Ла Юриер – извика Ла Мол, като продължаваше да пише, – някакъв благородник ви търси!

Ла Юриер излезе от кухнята, измери Анри от главата до петите и тъй като плащът от груб плат не му вдъхна особено уважение, запита краля:

– Кой сте вие?

– Кълна се в кръвта господня – каза Анри, сочейки Ла Мол, – господинът ще ви каже, че съм гасконски благородник и идвам в Париж, за да се представя в двора.

– Какво искате?

– Стая и вечеря.

– Хм. А имате ли лакей?

Както е известно, това беше неговият обичаен въпрос.

– Не – отговори Анри, – но се надявам да се сдобия, щом забогатяя.

– Не давам под наем господарска стая без лакейска – каза Ла Юриер.

– Дори ако ви заплатя една нобла за вечерята, а утре си уреждаме сметките?

– О, много сте щедър, благороднико! – каза Ла Юриер, гледайки Анри недоверчиво.

– Не, но понеже се надявах да прекарам нощта във вашата странноприемница, която ми препоръча един благородник от моя край, който живее тук, поканих един приятел на вечеря. Имате ли хубаво арбоазко вино?

– Толкова хубаво, че и беарнецът дори не пие такава!

– Добре. Ще ви го заплатя отделно. Ето че и моят гост идва.

Действително вратата току-що се бе отворила и в залата бе влязъл друг

благородник, няколко години по-възрастен от първия, въоръжен с огромна рапира.

– А – каза той, – вие сте точен, млади приятелю. За човек, който е изминал двеста левги, е похвално да дойде на минутата.

– Това ли е вашият гост? – запита Ла Юриер.

– Да – отговори първият благородник, като се приближи до човека с рапирата и му стисна ръка. – Поднесете ни вечерята.

– Тук или в стаята?

– Където искате.

– Ла Юриер – извика го Ла Мол, – моля ви, избавете ни от тези хугенотски физиономии; пред тях Коконас и аз няма да можем да си кажем нито дума.

– Занесете вечеря в стая номер две на третия – нареди Ла Юриер. – Заповядайте, господа, заповядайте!

Двамата пътници последваха Грегора, който им осветяваше пътя.

Ла Мол ги проследи с очи, докато изчезнаха. Като се обърна, видя Коконас, подал глава от кухнята. Ококорените му очи и отворената уста придаваха наистина странно изражение на лицето му.

Ла Мол се приближи до него.

– Дявол да го вземе – каза Коконас, – видя ли?

– Какво?

– Тези двама благородници.

– Какво да им гледам?

– Бих се закълел, че това е... че това е...

– Кой?

– Ами... наварският крал и човекът е вишневия плащ.

– Кълни се, ако искаш, само че не така високо.

– Значи, и ти си ги познал.

– Разбира се.

– За какво мислиш, че са дошли тук?

– Любовни похождения вероятно.

– Мислиш ли?

– Сигурен съм.

– Ла Мол, предпочитам бой с шпаги, отколкото подобни любовни истории.

Преди малко исках да се закълна, а сега съм готов да се обзаложа.

– За какво?

– Че става дума за заговор.

– Ти си луд.

– Аз ти казвам...

– А пък аз ти казвам, че ако те правят заговори, то си е тяхна работа.

– Вярно – каза Коконас. – Пък и аз вече не съм на служба при херцог

д'Алансон. Да си оправят работите, както им е угодно.

И тъй като яребиците, изглежда, бяха стигнали до тази степен на препичане, както ги обичаше Коконас, пиемонтецът, който смяташе да си хапне добре, извика метр Ла Юриер, за да ги свали от шиша.

През това време Анри и дьо Муи се настаниха в стаята.

– Ваше величество – запита дьо Муи, когато Грегора нареди масата, – видяхте ли Ортон?

– Не, но намерих бележката ви зад огледалото. Момчето сигурно се е уплашило, защото кралица Катерина влязла, докато то е било там, и си е отишло, без да ме дочака. Разтревожих се малко, защото Дариол ми каза, че кралицата-майка дълго разговаряла с него.

– О, няма никаква опасност. Хлапакът е ловък. И макар че кралицата-майка си разбира от занаята, той ще я сложи в джоба си, сигурен съм.

– А вие, дьо Муи, видяхте ли го след това? – запита Анри.

– Не, но ще го видя тази вечер. В полунощ трябва да дойде да ме вземе оттук, въоръжен с хубав педринал. По пътя ще ми разкаже всичко.

– А човекът, който ме чакаше на ъгъла на улица Матюрен?

– Какъв човек?

– Човекът, който ми даде коня и плаща си, сигурен ли сте в него?

– Той е един от най-преданите. Впрочем той не познава ваше величество и не му е известно с кого се е срещнал.

– Тогава можем да говорим спокойно по нашите работи.

– Без съмнение. Впрочем Ла Мол пази.

– Чудесно.

– Е, добре, ваше величество, какво казва херцог д'Алансон?

– Херцог д'Алансон не иска да замине, дьо Муи. Той се изказа съвсем прямо по този въпрос. Изборът на херцог д'Анжу за полски крал и неразположението на краля промениха намеренията му.

– Значи, той провали нашия план.

– Да.

– Следователно той ни изменя, така ли?

– Не още, но ще ни измени при първия възможен случай.

– Малодушно сърце, вероломна душа! Защо не отговори на писмата, които му писах?

– За да има доказателствата да не ви дава такива. Междувременно всичко пропадна, нали, дьо Муи?

– Напротив, ваше величество, всичко е наред. Вие знаете добре, че цялата партия с изключение групата на принц дьо Конде беше за вас и използваше херцога, с когото привидно беше във връзка, само като параван. Е, добре, след посрещането на полските пратеници аз обединих всички и ги спечелих за вас. За бягството ви с херцог д'Алансон бяха достатъчни сто души. Вдигнах на крак хиляда и петстотин. След една седмица те ще бъдат готови и ще чакат на пътя за По. Това ще бъде вече не бягство, а отстъпление. Хиляда и петстотин души ще ви стигнат ли, ваше величество, и ще бъдете ли в безопасност сред армията?

Анри се усмихна и го потупа по рамото.

– Ти знаеш, дьо Муи, единствен ти знаеш, че наварският крал по природа не е такъв страхливец, за какъвто го мислят.

– Боже мой, знай го, ваше величество. И надявам се, че много скоро цяла Франция ще го узнае не по-зле от мене.

– Но когато човек прави заговори, те трябва да успеят. Първото условие за успеха е решителността. А за да бъде решителността пълна, непоколебима, несъмнена, човек трябва да бъде сигурен в успеха.

– Така. Кажете, ваше величество, в кои дни ходите на лов?

– Всеки осем или десет дни било с кучета, било със соколи.

– Кога ходихте на лов за последен път?

– Днес.

– Значи, след осем или десет дни пак ще има лов.

– Несъмнено, а може би и по-рано.

– Слушайте. Струва ми се, че всичко е свършено спокойно в момента. Херцог д'Анжу замина. За него вече никой не мисли. Кралят се възстановява с всеки изминал ден. Преследванията срещу нас, кажи речи, са преустановени. Правете мили очи на кралицата-майка и на херцог д'Алансон, повтаряйте му, че не можете да заминете без него, опитайте се той да ви повярва, макар че това е най-трудното.

– Бъди спокоен, той ще повярва.

– Мислите ли, че е имал толкова голямо доверие във вас?

– Не, опазил ме бог. Но той вярва всичко, което му казва кралицата.

– А кралицата честно ли ни служи?

– О, имам доказателства за това. Впрочем тя е честолюбива и мисълта за далечната наварска корона разпалва главата ѝ.

– Добре тогава. Моля да ми съобщите три дни преди лова къде ще бъде той: в Бонди, в Сен-Жермен или в Рамбуе. Прибавете, че сте готов и когато Ла Мол препусне пред вас, последвайте го и пришпорете и вие. Когато излезете от гората, ако кралицата-майка иска да ви настигне, нека тича след вас. Нейните нормандски коне, надявам се, няма да видят дори подковите на нашите арабски коне и испански жребци.

– Добре, дьо Муи.

– Имате ли пари, ваше величество?

Анри направи гримаса, която цял живот правеше при този въпрос.

– Не особено много – каза той, – но струва ми се, че Марго има.

– Все едно ваши или нейни, донесете колкото можете повече пари.

– А ти междувременно какво ще правиш?

– След като се занимах с работите на ваше величество, и то твърде активно както виждате, ще ми позволите ли да се заема малко с моите работи?

– Заеми се, дьо Муи, заеми се, но за какво става дума?

– Слушайте, ваше величество. Ортон ми каза (впрочем Ортон е много умен младеж и аз ви го препоръчвам), Ортон ми каза вчера, че видял при Арсенала онзи разбойник Морвел, който се е възстановил благодарение на грижите на Рьоне и се греел на слънце като змия.

– А, да, разбирам – каза Анри.

– Разбирате, тогава прекрасно. Вие, ваше величество, един ден ще станете крал и ако трябва да отмъстите на някого, ще му отмъстите по кралски. Аз съм войник и съм длъжен да отмъстя по войнишки. Така че, докато нашите работи се уредят, този разбойник ще има още пет-шест дни, за да се възстанови напълно, тогава аз пак ще отида да се поразходя край Арсенала и ще го прикова към моравата с четири чудесни удара на рапирата си, след което ще се разделя с Париж с по-леко сърце.

– Отмъсти си, приятелю, отмъсти си – каза беарнецът. – Да не забравя да те питам. Ти си доволен от Ла Мол, нали?

– Да, прекрасен млад човек, който ви е предан тялом и духом, ваше величество, и на когото можете да разчитате както на мен... Смелчага...

– И главно дискретен. Затова ще дойде с нас в Навара, дьо Муи, а там ще помислим как да му се отблагодарим.

Тъкмо Анри довършваше тези думи с подигравателна усмивка, вратата се отвори или по-скоро отхвъркна и този, когото хвалеха, се появи преbledнял и разтревожен на прага.

– Тревога, ваше величество – извика той, – тревога, къщата е обкръжена!

– Обкръжена! – извика Анри и стана. – От кого?

– От кралските гвардейци.

– Охо – каза дьо Муи, като измъкна пистолетите от кобурите, – ще пада бой, както изглежда.

– Да – каза Ла Мол, – много ще ви помогнат пистолетите и боят! Какво ще направите срещу петдесет човека?

– Той има право – каза кралят. – И ако имаше начин да се измъкнем...

– Има начин, аз съм се възползвал вече веднъж и ако ваше величество иска да ме последва...

– А дьо Муи?

– Той също може да дойде с нас, но и двамата трябва да побързате.

По стълбата вече се чуваха стъпки.

– Много късно – каза Анри.

– Ах, ако някой можеше да ги задържи само за пет минути, аз бих отговарял за краля.

– Тогава действайте, господине, аз се наемам да ги задържа. Хайде, ваше величество, бързо!

– А ти?

– Не се безпокойте за мен, ваше величество, бягайте!

И дьо Муи бързо прибра чинията, салфетката и чашата на краля, за да помислят, че е бил сам на масата.

– Елате, ваше величество, елате! – извика Ла Мол, като улови краля за ръка и го повлече към стълбата.

– Дьо Муи! Храбри мой дьо Муи – каза Анри, протягайки ръка на младия човек.

Дьо Муи целуна ръката му, избута Анри въвн от стаята, затвори вратата и дръпна резето.

– Да, да, разбирам – каза Анри, – той ще се остави да го заловят, а ние ще се спасим с бягство. Но кой дявол може да ни е издал?

– Елате ваше величество, бързо! Те се качват, качват се!

И действително светлината на факлите започваше да пълзи по тясната стълба, а долу се чуваше звън на шпаги.

– По-скоро, ваше величество, по-скоро! – подкани го Ла Мол.

И водейки краля в тъмнината, той го накара да се изкачи два етажа, бутна вратата на една стая, влязоха в нея, после залости вратата с резе и отвори един прозорец.

– Ваше величество – запита той, – страхувате ли се от разходки по покрив?

– Аз ли – каза Анри. – Хайде де! Нали съм ловец на диви кози?

– Добре тогава, нека ваше величество ме следва. Аз зная пътя и ще ви служа за водач.

– Вървете, вървете – каза Анри, – следвам ви.

Ла Мол прекрачи пръв и тръгна по широк перваз, завършващ с капчук, в края на който се образуваше падина от два покрива. Там имаше мансарда без прозорец в съседство с необитаем таван.

– Ваше величество – каза Ла Мол, – ето че стигнахме пристанището.

– Толкова по-добре – отговори Анри и изтри бледото си чело, оросено с капки пот.

– А сега – каза Ла Мол – нещата следват от само себе си. Таванът води към стълбата, стълбата към коридор, а коридорът към улица. Вече съм изминавал този път, ваше величество, през друга една нощ, страшна като тази.

– Добре, добре – каза Анри. – Напред!

Ла Мол се мушна пръв през отворения прозорец, стигна до зле затворена врата, отвори я, озова се в горния край на вита стълба и подавайки на краля въжето, което служеше за перило, каза:

– Елате, ваше величество!

Посред стълбата Анри се спря. Бяха стигнали до един прозорец, който гледаше в двора на странноприемница „А ла Бел-Етоал“. Оттук се виждаше как на отсрещната стълба тичат войници с шпаги и факли в ръце.

Изведнъж сред една група наварският крал забеляза дьо Муи. Той беше предал шпагата си и слизаше спокойно.

– Горкият! – каза Анри. – Храбро, предано сърце!

– Погледнете, ваше величество – каза Ла Мол, – той е съвсем спокоен. И дори се смее. Сигурно е намислил как да се измъкне, защото, както знаете, той рядко се смее.

– А младият човек, който беше с вас, къде е?

– Коконас ли? – запита Ла Мол.

– Да, граф дьо Коконас. Какво стана с него?

– О, ваше величество, не се безпокоя за него. Като видяхме войниците, той само ме запита: „Рискуваме ли нещо?“ – „Главите си“ – казах аз. „А ти ще се спасиш, ли?“ – „Надявам се.“ – „Добре тогава, аз също ще се спася“ – отговори той. И кълна ви се, ваше величество, той ще се спаси. Ако уловят Коконас, то ще означава, че на него му е било удобно да се предаде сам.

– Тогава – каза Анри – всичко е наред. Да се опитаме да се доберем до Лувъра.

– Боже мой – отговори Ла Мол, – нищо по-лесно. Да се загърнем в плащовете и да вървим. Улицата е пълна с хора, дотичали при шума. Ще ни вземат за любопитни.

Действително Анри и Ла Мол намериха вратата отворена и единственото препятствие да излязат беше задръстената от народ улица.

Все пак двамата успяха да се измъкнат по улица Аврон. Но като стигнаха до улица Пули, видяха дьо Муи и обкръжаващите го войници, предвождани от капитан дьо Нансе, да прекосяват площад Сен-Жермен-л'Оксероа.

– Аха – каза Анри, – както изглежда, водят го в Лувъра. Дявол да го вземе, входовете ще бъдат завардени. Ще вземат имената на всички, които влизат, и ако ме видят да се връщам след него, биха могли да заключат, че сме били заедно.

– Е, добре, ваше величество – каза Ла Мол, – защо да не влезете в Лувъра по друг начин, не през входа.

– Откъде, дявол да го вземе, искате да вляза?

– Ваше величество би могъл да влезе през прозореца на наварската кралица.

– Триста дяволи! – извика Анри. – Господин дьо Ла Мол, вие имате право. Изобщо не се сетих за това. Но как да предупредим кралицата?

– О – каза Ла Мол, покланяйки се с почтителна признателност, – ваше величество умее така добре да хвърля камъни!

> Глава 47

> Дьо Муи дьо Сен-Фал

Този път Катерина така се беше подsigурила, че не се съмняваше в успеха.

Затова към десет часа освободи Маргьорит, напълно убедена, впрочем това отговаряше на истината, че наварската кралица нямаше представа какво се кове срещу мъжа ѝ, и отиде при краля, като го помоли да не бърза да си ляга.

Заинтригуван от тържествуващия ѝ вид, необичаен за майка му, която обикновено се преструваше, Шарл я запита за причината, но тя му отговори само това:

– Мога да кажа единствено на ваше величество, че тази вечер той ще се освободи от двама от най-страшните си врагове.

Шарл сви недоверчиво вежди като човек, който си казва: „Ще видим“ и свирна на своята голяма хрътка. Тя дотича до него, плъзгайки се като змия, и постави изящната си и умна глава върху коляното на господаря си. После той зачака.

След няколко минути, които Катерина прекара цяла превърната в слух и

зрение, отекна изстрел в двора на Лувъра.

– Какъв е този шум? – запита Шарл, смръщил вежди, а хрътката се изправи с рязко движение, наострила уши.

– Нищо – каза Катерина, – само сигнал.

– И какво означава този сигнал?

– Означава, ваше величество, че от тази минута нататък вашият единствен истински враг не може вече да ви вреди.

– Да не би да са убили някого? – запита Шарл, гледайки майка си с онзи властен поглед, който показваше, че убийството и помилването са права, присъщи само на кралската власт.

– Не, ваше величество, само са арестували двама души.

– О – измърмори Шарл, – вечно тайни сплетни, вечно заговори, за които кралят нищо не знае. Дяволи проклети, майко, мисля, че вече съм голям, достатъчно голямо момче, за да бдя сам над себе си, и нямам нужда от биберон и бавачка. Идете в Полша с вашия син Анри, щом искате да царувате, но, казвам ви, тук ще сгрешите, ако се опитвате да играете тази роля.

– Сине мой – каза Катерина, – за последен път се меся във вашите работи. Но тук става дума за нещо, започнато отдавна, за което винаги сте ме упреквали, и аз държа непременно да докажа на ваше величество, че съм имала право.

В този момент няколко мъже се спряха във вестибюла и по каменния под оттекнаха прикладите на свалените мускетони.

Почти веднага господин дьо Нансе поиска разрешение да влезе при краля.

– Да влезе! – каза бързо Шарл.

Господин дьо Нансе влезе, поклони се пред краля и се обърна към Катерина:

– Заповедите на ваше величество са изпълнени: той е задържан.

– Как така той? – извика силно разтревожена Катерина. – Само едного ли задържахте?

– Той беше сам, ваше величество.

– Отбранява ли се?

– Не, вечеряше съвсем спокойно в една стая и предаде шпагата си още при първото подканяне.

– Но кой е този той? – запита кралят.

– Ей сега ще видите – каза Катерина. – Въведете задържания, господин дьо Нансе.

Пет минути след това в стаята бе въведен дьо Муи.

– Дьо Муи? – извика кралят. – Как се озовахте тук, господине?

– Ваше величество – каза дьо Муи съвършено спокойно. – Ако ми позволите, и аз бих ви задал същия въпрос.

– Вместо да задавате въпроси на краля – каза Катерина, – бъдете така добър, господин дьо Муи, да осведомите сина ми кой е бил в стаята на наварския крал през една добре известна нощ и противейки се на заповедите на негово величество като бунтовник, какъвто всъщност е, е убил двама гвардейци и ранил господин дьо Морвел.

– Наистина – сви вежди Шарл, – знаете ли името на този човек, господин дьо Муи?

– Да, ваше величество, желаете ли да го назова?

– Признавам, това ще ми достави удоволствие.

– Е, добре, ваше величество, той се нарича дьо Муи дьо Сен-Фал.

– Значи, сте били вие?

– Лично аз.

Катерина, изненадана от тази дързост, отстъпи крачка назад.

– Как така – каза Шарл IX – сте се осмелили да се противопоставяте на кралските заповеди?

– Първо, ваше величество, аз не знаех, че е имало заповед. Освен това видях едно-единствено нещо или по-скоро един-единствен човек, господин дьо Морвел, убиеца на моя баща и на господин адмирала. Припомних си тогава, че преди година и половина в същата тази стая вечерта на двадесет и четвърти август ваше величество ми обеща, лично на мен, да накаже убиеца. Оттогава се случиха много важни събития и аз си помислих, че кралят не е сдържал обещанието си не поради липса на добра воля. Като видях Морвел на две крачки от мен, казах си, че небето само ми го изпраща. Ваше величество знае останалото. Нахвърлих се върху него като върху убиец и стрелях върху хората му като върху бандити.

Шарл нищо не отговори. Дружбата му с Анри го караше от известно време да вижда някои неща под друга светлина, а не както по-рано.

Кралицата-майка бе запомнила по повод Вартоломеевата нощ някои думи, казани от нейния син, които много приличаха на угризение на съвестта.

– Добре – каза Катерина, – но какво правехте вие в такъв час у наварския крал?

– О – отговори дьо Муи, – това е дълга история, но ако ваше величество има време да я изслуша...

– Да – каза Шарл, – говорете, желая да я чуя.

– Слушам. Ще изпълня желанието на ваше величество – каза дьо Муи, като се поклони.

Катерина седна, впивайки неспокоен поглед в младия водач на хугенотите.

– Слушаме ви – каза Шарл. – Тук, Актеон!

Кучето зае мястото, от което бе станало, преди да въведат задържания.

– Ваше величество – каза дьо Муи, – бях отишъл при наварския крал като пратеник на нашите братя – верни протестантски поданици на ваше величество.

Катерина направи знак на Шарл IX.

– Бъдете спокойна, майко, не пропускам нито дума. Продължавайте, господин дьо Муи, продължавайте, защо бяхте дошли?

– За да предупредя наварския крал – продължи дьо Муи, – че неговото отричане от религията го е лишило от доверието на партията на хугенотите. Но че в памет на неговия баща Антоан дьо Бурбон и по-специално в памет на майка му, мъжествената Жан д'Албре, чието име ни е твърде скъпо, хугенотите му оказват тази проява на уважение да го помолят да се откаже от правата си върху наварската корона.

– Какво разправя той? – извика Катерина, не можейки да се сдържи въпреки хладнокръвието си при този неочакван удар, който я порази.

– Аха – каза Шарл, – струва ми се, че тази наварска корона, която разнасят от глава на глава без мое позволение, все пак донякъде ми принадлежи.

– Хугенотите, ваше величество, повече от когото и да било са съгласни с принципа на сюзеренство, който кралят току-що подчерта. Те се надяваха, че ваше величество ще постави тази корона върху една глава, която му е скъпа.

– На мен? – каза Шарл. – Аз да я поставя върху глава, която ми е скъпа? Дяволска история! Чия глава имате пред вид, господине, не ви разбирам.

– Главата на херцог д'Алансон.

Катерина побледня като смъртник и просто разкъса дьо Муи с горящия си поглед.

– И брат ми д'Алансон знаеше ли това?

– Да, ваше величество.

– И съгласен ли беше да приеме тази корона?

– С одобрението на ваше величество, към когото ни препращаше.

– О – каза Шарл, – наистина тази корона ще подхожда чудесно на нашия брат д'Алансон. Пък аз да не се досетя досега. Благодаря, дьо Муи, благодаря. Винаги когато ви хрумнат подобни мисли, ще бъдете добре дошъл в Лувъра.

– Ваше величество отдавна щеше да бъде осведомен за този проект, ако не беше тази печална история с Морвел, поради която се страхувах, че съм изпаднал в немилост пред вас.

– Добре – намеси се Катерина, – но какво каза Анри за този проект?

– Наварският крал, ваше величество, се беше подчинил на желанието на братята си и отказът му от короната беше готов.

– В такъв случай – извика Катерина – вие би трябвало да имате този отказ.

– Разбира се, ваше величество – каза дьо Муи, – и случайно го нося със себе си с негов подпис и дата.

– И датата от преди случката в Лувъра ли е? – запита Катерина.

– Да, струва ми се, от предишния ден.

И дьо Муи измъкна от джоба си един отказ в полза на херцог д'Алансон, написан и подписан от ръката на Анри със споменатата дата.

– Бога ми, да – каза Шарл. – Всичко е по правилата.

– И какво поиска Анри в замяна на този отказ?

– Нищо, ваше величество. Той ни каза, че дружбата на крал Шарл щяла да го възнагради напълно за загубата на една корона.

Катерина прехапа устни от яд и закърши хубавите си ръце.

– Всичко това е съвършено вярно, дьо Муи – добави кралят.

– Добре – поде кралицата-майка, – но щом всичко е било уредено между вас и наварския крал, за какво ви е било необходимо да разговаряте тази вечер с него?

– Аз, ваше величество, да разговарям с наварския крал! – изненада се дьо

Муи. – Господин дьо Нансе, който ме задържа, ще потвърди, че бях сам. Ваше величество може да го извика.

– Господин дьо Нансе! – извика кралят.

Капитанът веднага пристигна.

– Господин дьо Нансе – бързо запитва Катерина, – господин дьо Муи съвсем сам ли беше в странноприемницата „А ла Бел-Етоал“?

– В стаята да, ваше величество, но не и в странноприемницата.

– А – каза Катерина, – и кой беше неговият другар?

– Не зная дали е бил другар на господин дьо Муи, ваше величество, но зная, че се измъкна през задната врата, след като повали двама от войниците ми.

– И вие сигурно сте познали този благородник?

– Аз не, но войниците ми го познаха.

– Кой беше той? – запитва Шарл IX.

– Господин граф Анибал дьо Коконас.

– Анибал дьо Коконас – повтори замислено и загрижено кралят. – Същият, който изби жестоко толкова хугеноти през Вартоломеевата нощ.

– Господин дьо Коконас е придворен на херцог д'Алансон – обясни господин дьо Нансе.

– Добре, добре – каза Шарл IX, – вървете си, господин дьо Нансе, и при друг случай не забравяйте едно.

– Какво, ваше величество?

– Че сте на служба при мен и сте длъжен да се подчинявате само на мен.

Господин дьо Нансе се оттегли заднишком, покланяйки се дълбоко.

Дьо Муи се усмихна иронично на Катерина.

За миг настъпи мълчание.

Кралицата дърпаше клупа на колана си. Шарл галеше кучето си.

– Но каква цел сте преследвали вие, господине? – запитва Шарл. – Служихте ли си с насилствени средства?

– Против кого, ваше величество?

– Против Анри, против Франсоа или против мен?

– Ваше величество, ние имахме отказа на вашия зет и съгласието на вашия брат. И както имах честта да ви кажа, готвехме се да измолим разрешение от ваше величество, когато се случи това нещастно произшествие в Лувъра.

– Е, какво, майко – каза Шарл, – не виждам нищо лошо в цялата история. Вие, господин дьо Муи, сте имали пълно право да искате крал. Да, Навара може да бъде и трябва да бъде отделно кралство. И това кралство като че ли нарочно е създадено за моя брат д'Алансон, който винаги е имал такова голямо желание да притежава корона, та когато ние носим нашата, не може да откъсне очи от нея. Единственото нещо, което представляваше препятствие, е правото на Анрио. Но щом Анрио се отказва доброволно...

– Доброволно, ваше величество.

– Изглежда, че такава е волята божия. Господин дьо Муи, вие сте свободен да се върнете при вашите братя, които аз наказах... малко жестоко може би, но затова ще отговарям пред бога и кажете им, че щом те желаят за наварски крал брат ми д'Алансон, френският крал удовлетворява техните желания. От този момент Навара е кралство и нейният владетел се нарича Франсоа. Необходими са само осем дни, за да напусне моят брат Париж с блясъка и великолепието, подходящи за един крал. Вървете, господин дьо Муи, вървете. Господин дьо Нансе, пуснете господин дьо Муи, той е свободен.

– Ваше величество, ще разрешите ли? – запитва дьо Муи, правейки крачка напред.

– Да – отговори кралят и протегна ръка на младия Хугенот.

Дьо Муи коленичи и целуна ръка на краля.

– Добре, че се сетих – каза Шарл, задържайки го точно когато той се канеше да стане, – вие като че ли ме молехте да отдам заслуженото на този разбойник Морвел.

– Да, ваше величество.

– Не зная къде е, за да го накажа. Защото той се крие. Но ако го срещнете, разчистете си сметките сам. Давам ви право за това от все сърце.

– Ах, ваше величество – извика дьо Муи, – ето кое ме изпълва с истинска радост. Нека ваше величество остави това на мен. Не зная още къде е той, но ще го намеря, бъдете спокоен.

И дьо Муи, след като се поклони почтително на крал Шарл и кралица Катерина, се оттегли без гвардейците, които го бяха довели, да го възпрат при

излизането му. Той прекоси коридорите, бързо излезе от Лувъра и щом се озова на свобода, на един дъх измени разстоянието от площад Сен-Жермен л'Оксероа до странноприемницата „А ла Бел-Етоал“. Там намери коня си, благодарение на който три часа след сцената, която току-що описахме, си отдъхна спокойно на сигурно място зад стените на Мант.

Катерина, затаила гнева си, се върна в покоите си, откъдето отиде при Маргьорит.

Там завари Анри в домашно облекло. Той сякаш се готвеше да си ляга.

– Сатана – прошепна тя, – помогни на една клета кралица, за която господ не иска вече нищо да направи!

> Глава 48

> Две глави за една корона

– Помолете херцог д'Алансон да дойде при мен – заповяда Шарл, след като отпрати майка си.

Господин дьо Нансе, след заповедта на краля отсега нататък да се подчинява само на него, изтича от Шарл при брат му и му предаде нареждането без никакви заобикалки.

Херцог д'Алансон се разтрепери. Той винаги трепереше пред Шарл, а още повече откакто заговорничеше срещу него и имаше причини да се страхува.

Той се яви при брат си с пресметната бързина.

Шарл стоеше прав и свиреше ловна мелодия.

Още с влизането си херцог д'Алансон забеляза в прозрачните очи на Шарл един от онези изпълнени с ненавист погледи, които познаваше така добре.

– Викали сте ме, ваше величество. Какво искате?

– Искам да ви кажа, любезни братко, че като награда за голямото приятелство, което изпитвате към мен, днес реших да изпълня едно ваше съкровено желание.

– Мое желание?

– Да, ваше. Спомнете си за какво мечтаете от известно време без да се осмелите да ми го поискате, и аз ще изпълня това желание.

– Ваше величество – каза Франсоа, – кълна ви се, единственото ми желание е кралят да продължава да бъде здрав.

– В такъв случай радвайте се, д'Алансон. Неразположението, от което страдах, когато дойдоха поляците, премина. Благодарение на Анрио се спасих от разбеснелия глиган, който искаше да ме разпори, и сега се чувствам толкова добре, че не бих могъл да завиждам и на най-цветущия човек в моето кралство. Така че можете, без да се покажете лош брат, да желаете друго нещо, а не моето добро здраве, което и без това е чудесно.

– Нищо не желая, ваше величество.

– Как не, как не, Франсоа! – поде нетърпеливо Шарл. – Вие искате наварската корона, понеже сте се разбрали с Анрио и дьо Муи: с първия, за да се откаже, с втория, за да ви я извоюва. Е добре, Анрио се отказва от нея, дьо Муи ми предаде вашето желание и тази корона, която така горещо желаете...

– Какво тази корона? – запита д'Алансон с треперещ глас.

– Тази корона, дявол да го вземе, е ваша!

Д'Алансон страшно пребледня. Цялата му кръв се изтегли в сърцето, което едва не се пръсна, а после се разля по тялото и ярка руменина пламна по бузите му. Милостта на краля в тази минута го хвърляше в отчаяние.

– Но, Ваше величество – поде той, треперещ от вълнение, като напразно се мъчеше да се овладее, – аз нищо не съм искал, никога не съм пожелавал подобно нещо!

– Възможно е – каза кралят, – защото вие сте много скромни, братко. Но други са желали и са молили за вас.

– Ваше величество, кълна ви се, че никога...

– Не се кълнете в бога.

– Но, ваше величество, вие ме изпращате в изгнание!

– Как, Франсоа, вие наричате това изгнание! Дявол да го вземе, мъчно е да ви се угоди. Какво по-хубаво сте очаквали от това?

Д'Алансон прехапа отчаяно устни.

– Да – продължи Шарл с престорено простодушие, – не знаех, че сте толкова популярен, Франсоа, особено сред хугенотите. Но те ви искат и аз трябва да си

призная сам, че съм се лъгал. Впрочем аз не бих могъл да пожелаю нищо по-хубаво от това, да поставя начело на една партия, която от тридесет години враждува с нас, свой човек, мой брат, който ме обича и е неспособен да ми измени. Това ще ни успокои като с магическа пръчка, без да смятаме, че всички в нашето семейство ще станем крале. Само горкият Анрио ще остане просто мой приятел. Но той не е амбициозен и ще приеме тази титла, за която никой не предявява желание.

– О, ваше величество, вие грешите, аз желая тази титла... Кой има по-голямо право на нея освен мен? Анри ви е само зет, а аз съм ваш брат по кръв и по сърце. Ваше величество, моля ви, оставете ме при вас!

– Не, не, Франсоа – отговори Шарл, – това би значило да разруша вашето щастие.

– Защо?

– По хиляди причини.

– Помислете малко, ваше величество. Ще намерите ли друг такъв верен другар като мене. Не сме се разделяли с ваше величество още от детинство.

– Зная, зная. И понякога дори бих искал да ви видя по-далеч.

– Какво иска да каже кралят?

– Нищо, нищо... Аз си знам... О, какъв прекрасен лов ви чака там, Франсоа, аз направо ви завиждам. Знаете ли, че в тези дяволски планини ходят на лов за мечки, както ние тук ходим за глигани. Ще ни снабдите с чудесни кожи. Мечките ги убиват, знаете ли как? С кама. Причакват животното, възбуждат го, раздразват го. То тръгва срещу ловеца и на четири крачки от него се изправя на задните си крака. Точно в този момент ловецът забива камата в сърцето, както направи Анри с глигана при последния лов. Това е опасно, но вие сте храбър, Франсоа, и тази опасност ще ви достави истинско удоволствие.

– Ах, ваше величество удвоява моята скръб, защото вече няма да ходя на лов с него!

– Кълна се в рогатия, толкова по-добре – каза кралят, – не ни върви нито на единия, нито на другия да ходим на лов заедно.

– Какво иска да каже ваше величество?

– Че когато ходите на лов с мен, изпитвате такова удоволствие и толкова се вълнувате, че вие, който сте самата сръчност, вие, който с каквато и да е аркебуза сваляте гарга от сто крачки, последния път, когато бяхме на лов заедно, със собственото си оръжие, оръжие, с което сте свикнали, не улучихте от двадесет крачки огромния глиган, а, напротив, счупихте крака на моя най-добър кон. Дявол да го вземе, Франсоа, това навява размисли, знаете ли?

– О, ваше величество, простете моето вълнение! – каза д'Алансон, пребледнял като мъртвец.

– Да – каза Шарл, – вълнение, зная аз. И именно поради това вълнение, което ценя по неговата истинска стойност, ви казвам: повярвайте ми, Франсоа, по-добре е да ходим на лов далеч един от друг, особено когато изпитваме такива вълнения. Размислете по този въпрос, братко, не в мое присъствие, защото присъствието ми ви смущава, виждам го, но когато останете сам и осъзнаете моя страх при друг някой лов да не ви обхване друго някое вълнение. Защото, когато само вълнението движи ръката, вие бихте могли да застреляте конника вместо коня, краля вместо звяра. Дявол да го вземе, един куршум, попаднал по-високо или по-ниско, би могъл да измени страшно много облика на кралството, нали имаме такъв пример в нашето семейство. Когато Монгомери уби при злополука нашия баща Анри II, от вълнение може би, този удар възкачи нашия брат Франсоа II на престола и отпрати нашия баща Анри в Сен-Дьони. Толкова малко му трябва на господ, за да извърши толкова много.

Херцогът чувстваше как пот облива челото му по време на този колкото страшен, толкова и неочакван удар.

Невъзможно беше кралят да изрази по-ясно пред брат си, че е отгатнал всичко. Шарл, прикривайки гнева си с шега, може би беше по-страшен, отколкото ако лавата на ненавистта, която обгаряше сърцето му, се бе изляла кипяща навън. Отмъщението му сякаш беше равно със затаения яд. Докато едното се изостряше, другото нарастваше и за първи път д'Алансон почувствува угризение или по-скоро съжаление, че замисленото престъпление не бе успяло.

Той бе издържал битката, доколкото му позволяваха силите, но под този последен удар наведе глава. И Шарл видя как в очите му се появи разяждащ пламък, който при слабите същества дълбае браздата, през която бликат сълзите.

Но д'Алансон беше от хората, които плачат само от яд.

Шарл пронизваше с поглед на лешояд младия човек, сграбчвайки, тъй да се

каже, всички чувства, които се сменяха в сърцето му. И благодарение на дълбокото познаване на всеки член от неговото семейство всички тези чувства му изглеждаха съвсем ясни, сякаш сърцето на херцога беше отворена книга.

Той го остави за миг така смазан, неподвижен и безмълвен, а после изрече с глас, пропит с твърдост и ненавист:

– Братко, ние ви казахме нашето решение и то е неизменно: вие ще заминете.

Д'Алансон трепна. Шарл сякаш не забеляза и продължи:

– Искам Навара да се гордее, че нейният крал е брат на френския крал. И така, вие ще получите власт, почести, всичко, което ви се полага поради вашия произход, както ги получи вашият брат Анри и като него – добави той усмихнато – ще ме благославяте отдалеч. Но това няма значение, за благословиите не съществуват разстояния.

– Ваше величество...

– Приемете короната или по-скоро примирете се. Когато станете крал, ще ви намерим жена, достойна за един френски принц. А кой знае, това може би ще ви донесе още един престол.

– Но ваше величество – продума херцог д'Алансон – забравя своя добър приятел Анри.

– Анри! Нали ви казах, че той не иска наварския престол. Казвам ви, той ви го дава на вас. Анри е весел младеж, а не бледа физиономия като вас. Той иска да се смее, да се забавлява на воля, а не да вехне под короната, както сме обречени да вехнем ние.

Д'Алансон въздъхна.

– И така, ваше величество ми заповядва да се занимая...

– Не, не, не се безпокойте за нищо, Франсоа. Аз ще уредя всичко сам. Разчитайте на мен като на добър брат. А сега, след като всичко е уговорено, вървете си. Ако искате, споделяйте, ако искате, недейте нашия разговор с приятелите си. Аз ще взема мерки да се даде гласност на това решение. Вървете си, Франсоа.

Нямаше какво да отговори. Херцогът се поклонил и излезе с ярост в сърцето. Той гореше от нетърпение да намери Анри, за да му разкаже какво се е случило. Но вместо това се сблъска с Катерина: всъщност Анри избягваше разговора, а кралицата-майка го търсеше.

Херцогът, като видя Катерина, веднага сподави огорчението си и се помъчи да се усмихне. Той не беше толкова щастлив като Анри д'Анжу, затова търсеше в Катерина не майка, а само съюзница. Отначало той скри мислите си от нея, защото, за да се сключи добър съюз, добре е съюзниците да се произлъжат взаимно.

Така че, когато се приближи до Катерина, по лицето му имаше само бегли следи от безпокойство.

– Кажете, ваше величество – започна той, – знаете ли вече големите новини?

– Знам, че смятат да ви правят крал.

– Брат ми проявява голяма добрина към мен, ваше величество.

– Не е ли така?

– Почти се бях изкушил от мисълта, че може би отчасти трябва да благодаря на вас за това, защото, ако вие сте го посъветвали да ми подари един престол, това би означавало, че го дължа на вас. Макар че, признавам, мъчно ми е да ограбя така наварския крал.

– Сине мой, както изглежда, вие много обичате Анрио?

– Да, от известно време сме много близки.

– Мислите ли, че и той ви обича толкова, колкото го обичате вие?

– Надявам се, ваше величество.

– Знаете ли, подобна дружба наистина може да служи за пример, особено между принцове. Дворцовите дружби минават за не особено трайни, скъпи Франсоа.

– Майко, спомнете си, че ние сме не само приятели, но почти братя.

Катерина се усмихна странно.

– Добре – каза тя, – но нима кралете могат да бъдат братя?

– О, когато се сблизихме, нито той, нито аз бяхме крале, майко. И дори и през ум не ни минаваше, че можем да станем един ден. Ето защо се обикнахме.

– Да, но нещата сега се измениха твърде много.

– Как така са се изменили?

– Разбира се, кой може да каже сега дали и двамата няма да станете крале?

По нервното потръпване на херцога и по руменината, която изби по лицето му, Катерина видя, че ударът и попадна право в целта.

– Той, Анрио, крал? И на кое кралство, майко?

– На едно от най-блестящите в християнския свят, синко.

– Ах, майко – възкликна д'Алансон преbledнял, – какво говорите?

– Това, което една добра майка е длъжна да каже на своя син и за което неведнъж сте мислили, Франсоа.

– Аз ли? – възкликна херцогът. – Кълна ви се, ваше величество, аз за нищо не съм мислил.

– Готова съм да ви повярвам, защото вашият приятел, вашият брат Анри, както вие го наричате, под привидната си откровеност е всъщност много ловък и хитър благородник, който умее да пази тайните си по-добре, отколкото вие пазите вашите, Франсоа. Например казвал ли ви е някога той, че дьо Муи е най-довереният му човек?

И при тези думи Катерина прониза като с кинжал Франсоа до дъното на душата му.

Но Франсоа притежаваше една-единствена добродетел или по-скоро порок – притворството. Така че той издържа отлично този поглед.

– Дьо Муи ли? – извика изненадано той, сякаш чуваше за пръв път това име, свързано с Анри.

– Да, хугенотът дьо Муи дьо Сен-Фал, същият, който едва не уби господин дьо Морвел и който тайно кръстосва Франция и столицата, облечен в различни дрехи, интригува и събира армия, за да подкрепи вашия брат Анри срещу семейството ви.

На Катерина не ѝ беше известно, че по този въпрос синът ѝ Франсоа знаеше колкото нея и дори повече от нея, затова стана и подготви с тези думи величественото си излизане.

Франсоа я задържа.

– Още една дума, майко, моля ви. Понеже благоволихте да ме посветите във вашата политика, кажете ми как Анри, толкова малко известен и толкова беден, ще успее да обяви сериозно война на нашата династия.

– Дете – каза кралицата, усмихвайки се, – знайте, че него го поддържат повече от тридесет хиляди души може би и че само да каже една дума, тези тридесет хиляди души ще се появят внезапно, като изневиделица. И не забравяйте, че тези тридесет хиляди души са хугеноти, тоест най-храбрите войници на света. Освен това той има покровител, когото вие не знаете или дружбата на когото не сте се погрижили да спечелите.

– И кой е той?

– Кралят. Кралят, който го обича, поддържа го, кралят, който от завист към вашия брат в Полша и от яд към вас, търси около себе си бъдещите си приемници. И само слепец като вас не би могъл да разбере, че той ги търси другаде, а не в собственото си семейство.

– Кралят!... Майко, нима мислите?...

– Не сте ли забелязали колко обича той Анрио, своя Анрио?

– Вярно, майко, истина е.

– А дали му отвърщат със същото. Защото същият този Анрио, забравяйки, че шурейт му искаше да го застреля през Вартоломеевата нощ, се влачи по корем като куче, което ближе ръката на този, който го е бил.

– Да, да – прошепна Франсоа, – и аз съм забелязал, че Анри се държи прекалено смирено пред брат ми Шарл.

– Той умее да му угажда във всичко.

– И стига дотам чак, че ядосан, задето кралят постоянно му се подиграва за невежеството му в областта на лова със соколи, той е решил да го изучи. Вчера дори ме запита, да, именно вчера, дали нямам някоя хубава книга по този въпрос.

– Чакайте – каза Катерина, чиито очи заискриха, сякаш ѝ хрумна внезапна идея. – Чакайте... и какво му отговорихте вие?

– Че ще потърся в библиотеката си.

– Добре – каза Катерина, добре. Той трябва да получи тази книга.

– Аз потърсих, ваше величество, но не намерих нищо.

– Аз ще намеря, аз... А вие ще му дадете книгата от ваше име.

– И какъв ще бъде резултатът от това?

– Имате ли доверие в мен, д'Алансон?

– Да, майко.

– Искате ли сляпо да ми се подчинявате по отношение на Анри, когото не обичате, каквото и да разправяте?

Д'Алансон се усмихна.

– И когото аз ненавиждам – продължи Катерина.

– Да, ще ви послушам.

– В други ден ще дойдете да вземете книгата оттук. Аз ще ви я дам, вие ще я занесете на Анри... и...

– И?...

– Предоставете останалото на бога, на провидението или на случайността.

Франсоа познаваше достатъчно добре майка си, за да знае, че тя няма навик да се уповава на бога, провидението или случайността, когато се отнася до нейните приятелства и вражди, но се въздържа и не прибави нито дума, а се поклони, за да покаже, че приема поръчението, и се оттегли.

„Какво искаше да каже тя? – помисли младият човек, изкачвайки се по стълбата. – Нищо не разбирам. Ясно ми е обаче, че тя действа срещу един общ неприятел. Защо да ѝ се месим тогава?“

В това време Маргьорит чрез посредничеството на Ла Мол получи писмо от дьо Муи. Понеже между тези двама височайши съпрузи нямаше тайна по отношение на политиката, тя отвори писмото и го прочете.

Без съмнение то ѝ се стори интересно, защото, възползувайки се от мрака, който вече се спускаше над стените на Лувъра, тя се плъзна в тайния проход, изкачи се по витата стълба и след като се огледа на всички страни внимателно, вмъкна се бързо като сянка и потъна в преддверието на наварския крал.

Никой не пазеше това преддверие, откакто бе изчезнал Ортон.

Това изчезване, за което не сме казали нищо повече, след като читателят видя как трагично завърши Ортон, много бе обезпокоило Анри. Той каза това на баронеса дьо Сов и на жена си, но нито едната, нито другата знаеха повече от него, само баронеса дьо Сов му съобщи някои подробности, от които можеше съвсем ясно да се заключи, че бедното момче е станало жертва на някаква машинация на кралицата-майка и че именно поради това едва ли не го бяха задържали с дьо Муи в странноприемницата „А ла Бел-Етоал“.

Друг на мястото на Анри би замълчал, защото не би се осмелил да каже каквото и да било. Но Анри пресмяташе всичко. Той разбра, че мълчанието му ще го издаде. Не може така да загубиш някой от служителите си, от доверениците си, без да се осведомиш за него, без да го потърсиш. И така, Анри се осведоми, потърси го, пита за него в присъствието на краля и кралицата-майка, разпита за Ортон всичко живо, от часовете пред пропуската на Лувъра до капитана, който бдеше в преддверието на краля, но всички въпроси, всички постъпки бяха напразни. Анри изглеждаше така явно развълнуван и така привързан към своя нещастен отсъстващ служител, че заяви, че няма да го замести с никого, докато не се увери, че е изчезнал завинаги.

Затова преддверието, както казахме, бе пусто, когато Маргьорит влезе при Анри.

Колкото и тихо да стъпваше кралицата, Анри я чу и се обърна.

– Вие, ваше величество! – възкликна той.

– Да – отговори Маргьорит, – четете бързо.

И тя подаде на краля разтворения лист. Той съдържаше следните редове:

L>

Ваше величество, настъпи моментът да изпълним нашия план за бягство. В други ден има лов със соколи край брега на Сена от Сен-Жермен до Мезон, тоест все покрай гората.

Идете на този лов, макар че ще бъде със соколи. Облечете под дрехата си здрава ризница, препашете най-острата си шпага. Възседнете най-бързия кон от вашата конюшня.

Към обед, тоест в разгара на лова, когато кралят се спусне след сокола, изплъзнете се сам, ако смятате да дойдете сам, или с наварската кралица, ако тя ви последва.

Петдесет души от нашите ще бъдат скрити в павилиона Франсоа I, от който имаме ключ. Никой няма да знае, че те са там, защото ще влязат през нощта и щорите ще бъдат спуснати.

Вие ще минете по алеята Виолет, в края на която ще ви чакам аз. Вдясно от тази алея, на малка поляна, ще бъдат с два коня господата Ла Мол и Коконас. С тези отпочинали коне вие и нейно величество наварската кралица ще можете да замените вашите, ако случайно са уморени.

Сбогом, ваше величество, бъдете готов. И ние ще бъдем готови.

L\$

– Вие ще бъдете готов – каза Маргьорит, произнасяйки след хиляда и шестстотин години думите, произнесени от Цезар на брега на Рубикон.

– Така да бъде, ваше величество – отговори Анри. – Аз не ще се отметна.
– Хайде, ваше величество, бъдете герой, това не е толкова трудно. Само трябва да следвате своя път. И пригответе ми хубав престол – каза дъщерята на Анри II.

Незабележима усмивка се плъзна по тънките устни на беарнеца. Той целуна ръка на Маргьорит и излезе пръв, за да огледа коридора, тананикайки си припева на една стара песен:

P>

А който построи стените,
във замъка не бе приет...

P\$

Тази предпазливост не беше излишна. Точно когато отваряше вратата на спалнята, херцог д'Алансон отвори вратата на преддверието. Анри даде знак на Маргьорит, а после каза високо:

– Ах, вие ли сте, братко? Заповядайте.

Кралицата разбра знака и се скри в будоара, пред вратата на който висеше плътна завеса.

Херцог д'Алансон влезе боязливо, оглеждайки се наоколо си.

– Сами ли сме, братко? – запита той полугласно.

– Напълно. Но какво се е случило? Вие изглеждате разстроен.

– Ние сме разкрити, Анри!

– Как така разкрити?

– Да, дьо Муи е бил задържан.

– Зная.

– Е, добре, дьо Муи е казал всичко на краля.

– Какво е казал?

– Казал е, че аз бих желал да получа наварския престол и че правя заговори, за да успея.

– Ах да му се не види макар! – каза Анри. – Значи, вие сте компрометиран, бедни братко! Как тогава не са ви задържали?

– Сам не зная. Кралят ме подигра, като се престори, че ми предлага наварския престол. Сигурно се е надявал да ми измъкне някое признание. Но аз не казах нищо.

– И добре сте направили, триста дяволи! – каза беарнецът. – Да се държим здраво. Животът и на двама ни зависи от това.

– Да – каза Франсоа, – много забъркан случай. Ето защо дойдох да ви питам вие какво мислите, че трябва да направя: да остана или да бягам.

– Вие сте видели краля, щом той ви е казал тези неща.

– Да, разбира се.

– Е, добре, трябвало е да прочетете мисълта му. Постъпете, както ви подсказва сърцето.

– Предпочитам да остана – отговори Франсоа.

Колкото и да умееше да се владее Анри, той не можа да сдържи едно радостно трепване и макар че то беше незабележимо и мимолетно, Франсоа го долови.

– Останете тогава – каза Анри.

– А вие?

– Бога ми – отговори Анри, – щом вие оставате, аз няма никаква причина да си отида. Аз щях да замина само за да ви последвам от преданост, за да не се разделя от един брат, когото обичам.

– Значи – каза д'Алансон, – край на всички наши планове. Вие се предавате без борба още при първата несполука.

– Аз – каза Анри – не смятам, че е несполука да остана тук. Благодарение на безгрижния си характер аз се чувствавам добре навсякъде.

– Така да бъде – каза д'Алансон. – Да не говорим повече за това. Само ако вземете някое ново решение, съобщете ми го.

– Дяволи рогати, разбира се, веднага ще ви кажа! – отговори Анри. – Нали се условихме да няма тайни помежду ни.

Д'Алансон прекрати разговора и си тръгна замислен, защото по едно време му се беше сторило, че завесата на будоара помръдна.

Действително, едва д'Алансон бе излязъл, завесата се вдигна и Маргьорит влезе в стаята.

– Какво мислите за това посещение? – запита Анри.

– Че се е случило нещо ново и важно.

– И какво мислите е то?

– Нямам представа, но ще узная.
– А междуременно?
– Междуременно не забравяйте да дойдете при мен утре вечер.
– В никакъв случай няма да забравя, ваше величество – каза Анри и целуна галантно ръка на жена си.
И Маргьорит се прибра също така предпазливо, както бе дошла.

> Глава 49

> Книгата за ловното изкуство

Тридесет и шест часа бяха изминали от събитията, които току-що разказахме. Едва се разсъмваше, но всичко живо в Лувъра се беше събудило, както ставаше обикновено в дните на лов, когато херцог д'Алансон се отправи към кралицата-майка, понеже тя го бе извикала.

Катерина не беше в спалнята си, но беше заповядала да го поканят да почака.

След няколко минути тя излезе от един таен кабинет, където никой нямаше право да влиза и където тя се оттегляше, за да прави химическите си опити.

От полуотворената врата или от дрехите на кралицата едновременно с нея в стаята нахлу силен мирис на тежък парфюм, а през отвора на вратата д'Алансон видя бял облак гъст дим като че ли от запалено ароматно вещество в лабораторията, която кралицата бе напуснала.

Херцогът не можа да се сдържи и хвърли любопитен поглед.

– Да – каза Катерина Медичи, – изгорих няколко стари пергаментата и те миришеха така лошо, че хвърлих хвойна в огъня.

Д'Алансон се поклони.

– Е – каза Катерина, криейки в широките ръкави на пеньоара ръцете си, по които имаше леки жълто-червеникави петна. – Какво ново от вчера?

– Нищо, майко.

– Видяхте ли Анри?

– Да.

– Все така ли отказва да замине?

– Решително.

– Мошеник.

– Какво казвате, ваше величество?

– Казвам, че ще замине.

– Мислите ли?

– Сигурна съм.

– Тогава той ще ни се изплъзне.

– Да – каза Катерина.

– И вие го оставяте да замине?

– Не само че го оставям, но дори ви казвам, че трябва да замине.

– Не ви разбирам, майко.

– Слушайте какво ще ви кажа, Франсоа. Един много опитен лекар, същият, който ми даде книгата за лова, нали ще я отнесете на Анри, ме увери, че наварският крал скоро ще заболее от неизлечима болест, водеща до страшно изтощение, болест, пред която науката е безсилна. Така че, нали разбирате, ако трябва да умре от толкова жестока смърт, по-добре да умре далеч от нас, отколкото пред очите ни в двореца.

– Действително – каза херцогът – това ще ни причини голяма мъка.

– Особено на вашия брат Шарл – каза Катерина. – Докато, ако Анри умре, след като му е изменил, кралят ще погледне на тази смърт като на божие наказание.

– Имате право, майко – каза възхитено Франсоа, – той трябва да замине. Но сигурна ли сте, че ще замине?

– Взела съм всички мерки. Срещата е определена в гората Сен-Жермен.

Петдесет хугеноти трябва да го отведат до Фонтенбло, а там ще го чакат още петстотин.

– А сестра ми Марго ще замине ли с него? – запита д'Алансон, поколебавайки се леко, видимо пребледнял.

– Да – отговори Катерина. – Така са решили. Но щом Анри умре, Марго ще се върне вдовица и свободна.

– А Анри ще умре ли, ваше величество, сигурна ли сте?

– Поне така ме увери лекарят, който ми даде въпросната книга.

– И къде е тази книга, ваше величество?

Катерина се отправи бавно към тайнствения кабинет, отвори вратата, влезе вътре и миг след това се появи отново с книга в ръка:

– Ето я – каза тя.

Д'Алансон погледна ужасено книгата, която му подаваше майка му.

– Каква е тази книга, ваше величество? – запита разтреперан херцогът.

– Нали ви казах, синко, един труд върху изкуството да се отглеждат и обучават соколи, соколчета и други ловни птици, написана от един много учен мъж, Каstrучо Каstrакани, сеньор на Лука.

– И какво трябва да направя с нея?

– Да я занесете на вашия добър приятел Анрио, който ви я поискал, както сам казахте, за да изучи изкуството на лова със соколи. Тъй като днес той ще отиде на лов със соколи с краля, няма да пропусне да прочете няколко страници, за да му докаже, че следва неговите съвети и изучава това изкуство. Главното е да му дадете книгата лично на него.

– Няма да посмея – каза д'Алансон разтреперан.

– Защо? – запита Катерина. – Това е книга като всяка друга, само че е стояла толкова дълго затворена, че страниците са се слепили една с друга. Не се опитвайте да я четете вие, Франсоа, защото никой не може да я чете, без да напљунчи пръста си, за да обръща страниците, а това е свързано с много време и труд.

– Така че само някой, който има голямо желание да стане истински ловец, би могъл да загуби време и труд над тази книга, нали? – запита д'Алансон.

– Точно така, синко, най-сетне разбрахте.

– О – каза д'Алансон, – ето че Анрио е в двора. Дайте, ваше величество, дайте я. Ще се възползувам от отсъствието му, за да я занеса в стаята му. Като се върне, той ще я намери.

– Бих предпочела да му я дадете лично на него, Франсоа, така ще бъде по-сигурно.

– Казах ви вече, че не смея – отговори херцогът.

– Хайде вървете, но поставете я поне на видно място.

– Отворена ли?... Няма нищо нередно в това да бъде отворена, нали?

– Не.

– Дайте я тогава.

Д'Алансон пое с трепереща ръка книгата, която Катерина му подаде с твърда ръка.

– Вземете, вземете – каза Катерина, – няма никаква опасност, щом аз я пипам. Освен това вие сте с ръкавици.

Но тези предпазни мерки не бяха достатъчни за д'Алансон и той обви книгата в плаща си.

– Побързайте – каза Катерина, – побързайте! Анри може всеки миг да се качи в стаята си.

– Имате право, ваше величество, отивам. И той излезе, залитайки от възмущение.

Ние сме въвеждали неведнъж вече читателя в покоите на наварския крал, карали сме го да присъствува на весели и страшни сцени в зависимост от това дали геният-покровител на бъдещия френски крал се е усмихвал, или е заплашвал.

Но може би никога сред тези стени, опръскани с кръв от убийствата, облени с вино от пиршествата, пропити с парфюми от любовта, никога този кът на Лувъра не бе виждал такова бледо лице като лицето на херцог д'Алансон, който отвори с книга в ръка вратата на спалнята на наварския крал.

Както очакваше херцогът, в тази стая нямаше никого, нито един любопитен и неспокоен поглед, за да проследи това, което той щеше да извърши. Първите утринни зари осветяваха пустия апартамент.

На стената висеше готова шпагата, която господин дьо Муи бе посъветвал Анри да носи този ден. Няколко халкички от ризницата бяха разпръснати по пода. На една маса бяха поставени богато натъпкана кесия и малка кама, а в камината все още прехвърчаха следи от пепел. Всичко това ясно показваше на д'Алансон, че наварският крал е облякъл ризница, поискал е пари от своя ковчезник и е изгорил излагащи го документи.

„Майка ми не се е излъгала – помисли д'Алансон, – мошеникът ми е изменил.“

Несъмнено тази мисъл вдъхна нова сила на младия човек, защото, след като обхвана с поглед всички кътчета на стаята, след като повдигна всички завеси,

след като се увери по шума, който се носеше в двора, и по дълбокото безмълвие, което цареше в апартамента, че никой не го следи, той измъкна книгата изпод плаща си, постави я бързо на масата, където беше кесията, опирайки я на един дъбов пюпитър, украсен с резба, после се отдалечи, протегна ръка и с колебание, което издаваше страховете му, отвори с ръката си в ръкавица книгата на една гравюра, изобразяваща лов.

Щом отвори книгата, д'Алансон се отдръпна три крачки назад, измъкна ръкавицата си и я хвърли в още горящата жар, която преди малко бе погълнала документите. Гъвкавата кожа засвистя върху въглените, изви се и се просна като труп на влечуго, а след това от нея останаха само сгърчени черни остатъци.

Д'Алансон остана така, докато пламъкът изцяло погълна ръкавицата, после сгъна плаща, в който бе обвинил книгата, метна го на ръката си и се отправи бързо към стаята си. Тъкмо когато влизаше с тръпнесто сърце, дочу стъпки по витата стълба и без да се съмнява, че това може да бъде друг, а не Анри, бързо затвори вратата. После се спусна към прозореца, но от него се виждаше само част от двора на Лувъра. Анри не беше там и това още повече затвърди убеждението му, че именно той се бе прибрал.

Херцогът седна, отвори една книга и се опита да чете. Това беше историята на Франция от Фарамон до Анри II, който няколко дни след възкачването си на престола беше разрешил издаването ѝ.

Но той не можеше да се съсредоточи. Треската на очакването го изгаряше. Кръвта биеше в слепите му очи и отекваше чак в мозъка му. Като в сън, като в транс Франсоа сякаш виждаше през стените. Погледът му проникваше в стаята на Анри въпреки тройната преграда, която го отделяше от него.

За да отстрани ужасното видение, което мислено съзираше, херцогът се опита да се съсредоточи върху друго нещо, а не върху страшната книга на дървения пюпитър, отворена на ловната гравюра. Но напразно вземаше едно подир друго оръжията си, скъпоценностите, напразно сто пъти премина по една и съща ивица на паркета, всяка подробност от тази гравюра, макар че само я бе зърнал бегло, се беше запечатала в съзнанието му. Тя представляваше един благородник на кон, който сам хвърляше примамката, извиквайки сокола, и препускаше в галоп през едно мочурище. Колкото и силна воля да имаше херцогът, споменът тържествуваше над волята му.

Освен това той не виждаше само книгата. Виждаше също така наварския крал как се приближава до тази книга, поглежда гравюрата, опитва се да прелисти страницата и понеже не успява, наплюнчва пръста си и отделя страниците една от друга.

И при тази гледка, макар напълно нереална и въображаема, д'Алансон залитна и се облегна с ръка на един стол, за да не падне, а с другата закри очи, като че ли със затворени очи не виждаше по-ясно видението, от което искаше да избяга.

Защото това видение беше неговата собствена съвест.

Но внезапно той видя как Анри прекосява двора, спира се за миг при хората, които товареха две мулета с провизии за лова, а всъщност с пари и неща за път, дава заповеди, пресича диагонално двора и явно се отправя към главния вход.

Д'Алансон остана като закован на мястото си. Значи, по тайната стълба не се бе изкачил Анри. Напразно бе изживял всичките ужаси, които изпитваше от четвърт час. Това, което се надяваше, че е свършило или ще свърши в най-скоро време, всъщност едва сега започваше.

Д'Алансон отвори вратата на стаята си, после я притвори и отиде да подслушва при другата врата, която водеше към коридора. Този път не се беше излъгал. Наистина идваше Анри. Д'Алансон позна стъпките му и дори особения звън на шпорите му. Вратата към апартамента на Анри се отвори и се затвори.

Д'Алансон се върна в стаята си и се строполи в едно кресло.

„Добре – каза си той, – ето какво става в този час: той прекосява преддверието, после първата стая, стига до спалнята. Там потърсва с очи шпагата, кесията, камата и изведнъж вижда книгата, отворена върху пюпитъра.

«Каква е тая книга – ще се запита той, – кой ми я е донесъл?»

После ще се приближи, ще види гравюрата, изобразяваща конник, който вика своя сокол, след това ще пожелае да чете, ще се опита да прелисти страниците.“

Студена пот изби по челото на Франсоа.

„Дали ще вика – помисли той, – дали това е отрова с бързо и внезапно действие? Не, не, сигурно не е. Защото майка ми каза, че той трябва да умре бавно от линеене.“

Тази мисъл малко го успокои.

Така изминаха десет минути – цял век на агония, изстрадана секунда по секунда, и всяка от тези секунди донасяше нечувани ужаси, цял свят от видения, всичко, което може да измисли въображението.

Д'Алансон не можа да издържи повече, той стана и прекоси преддверието, което почваше да се изпълва с придворни.

– Здравейте, господа – каза той, – слизам при краля.

И за да залъже разяждащото го безпокойство, а може би и за да си създаде алиби, д'Алансон наистина слезе при своя брат. Защо слизаше? Той сам не знаеше... Какво щеше да му каже?... Нищо. Той не търсеше Шарл, той бягаше от Анри.

Д'Алансон слезе по малката вита стълба и се озова пред полуотворената врата на краля.

Стражите не възпряха херцога – в дни на лов не се спазваха предписанията на етикета.

Франсоа прекоси едно след друго преддверието, салона, спалнята, без да срещне никого. Накрая си помисли, че Шарл сигурно е в оръжейната, затова бутна вратата, която я свързваше със спалнята.

Шарл седеше пред една маса във високо кресло с изработено в резба облегало, гърбом към вратата, през която бе влязъл Франсоа.

Изглеждаше потънал в някакво важно занимание.

Херцогът се приближи на пръсти. Шарл четеше.

– Бога ми! – възкликна той изведнъж. – Забележителна книга. Много бях чувал да се говори за нея, но не знаех, че я има във Франция.

Д'Алансон наостри уши и пристъпи още една крачка.

– Проклети листове – каза кралят, наплюнчвайки пръста си и пъхвайки го между двете страници, за да може да ги прелисти. – Да си помисли човек, че са залепили листовите, за да скрият от хорските погледи чудесата, които са в тях.

Д'Алансон скочи напред.

Книгата, над която се беше навел Шарл, бе същата, която той бе занесъл у Анри.

Глух вик се изтръгна от гърдите на херцога.

– Ах, вие ли сте, д'Алансон, заповядайте. Елате да видите най-хубавата книга върху ловното изкуство, която някога е излизала изпод перото на някой човек.

Първият порив на д'Алансон беше да изтръгне книгата от ръцете на брат си, но една пъклена мисъл го закова на мястото му. Страшна усмивка премина по бледите му устни и той закри с ръка очите си като заслепен.

После, идвайки малко по малко на себе си, но без да помръдне от мястото си, той запита:

– Ваше величество, как е попаднала тази книга в ръцете ви?

– Много просто. Сутринта се качих у Анрио да видя дали е готов. Той не беше в стаята си. Сигурно е отишъл в кучкарниците и в конюшните. Но вместо него намерих това съкровище, което донесох тук, за да го прегледам на спокойствие.

И кралят пак наплюнчи пръста си и пак прелисти още една непокорна страница.

– Ваше величество – измърмори д'Алансон с настръхнали коси, обзет от ужасна тревога, – ваше величество, дойдох да ви кажа...

– Оставете ме да свърша тази глава, Франсоа – каза Шарл, – и после ще ми кажете всичко, което желаете. Прочетох вече или по-скоро погълнах петдесет страници.

„Двадесет и пет пъти той е вкусил отровата! – помисли Франсоа. – Брат ми е мъртъв.“

Тогава си каза, че на небето има бог, който може би няма нищо общо със случайността.

Франсоа изтри с треперещата си ръка ледената пот, която оросяваше челото му, и зачака безмълвен да бъде дочетена главата, както бе му заповядал брат му.

> Глава 50

> Лов със соколи

Шарл продължаваше да чете. Увлечен от съдържанието, той поглъщаше страниците. А всяка страница, както вече казахме, се отделяше трудно от следващата страница било поради влагата, на която дълго време са били изложени, било поради друга причина. Д'Алансон наблюдаваше с блуждаещи очи това страшно

зрелище, чиято развързка единствен той прозираше.

„О – помисли си той, – какво ли ще стане тук? Как! Аз ще замина, ще отида в изгнание, ще тръгна да търся някакъв въображаем престол, докато Анри при първото известие за болестта на Шарл ще се върне в някоя крепост на двадесет левги от столицата, за да дебне плячката, която случайността ни поднася. И с един скок ще се озове в Париж, така че, когато полският крал узнае за смъртта на брат си, нашата династия ще бъде вече сменена. Това е невъзможно!“

Ето какви мисли взеха връх над първото неволно чувство на ужас, когато поиска да дръпне книгата от ръцете на Шарл. Съдбата настойчиво сякаш пазеше Анри и преследваше династията Валоа. И против тази съдба херцогът искаше да опита още веднъж да се разбунтува.

Само за миг целият му план по отношение на Анри се промени. Шарл, а не Анри беше прочел напоената с отрова книга. Анри можеше да замине, но да замине обречен. Но щом съдбата го спасяваше още веднъж, по-добре беше да остане, защото, пленник във Венсен или в Бастилията, щеше да бъде по-малко опасен, отколкото като наварски крал, застанал начело на тридесетхилядна армия.

И така, херцог д'Алансон остави Шарл да дочете главата и когато кралят вдигна поглед, каза:

– Братко, понеже ваше величество ми заповяда, почаках, но с голямо съжаление, тъй като имам да ви съобщя много важни неща.

– Дявол да го вземе! – каза Шарл, чиито бледи бузи започнаха да поруменяват малко по малко може би защото беше вложил много жар в четенето или защото отровата беше започнала да действа. – Дявол да го вземе, ако пак започнеш да ми приказваш за същото, ще заминеш, както замина полският крал. Избавих се от него, ще се избавя и от теб и да не съм чул повече нито дума за това!

– Братко – каза Франсоа, – дошъл съм да ви говоря не за отпътуване, а за отпътуването на другиго. Ваше величество засегна най-дълбокото ми и съкровено чувство, усъмни се в моята преданост към вас, моя брат, в моята вяроност като поданик и аз искам да ви докажа, че не съм предател.

– Хайде – каза Шарл, като се облакът върху книгата, кръстоса крака и погледна д'Алансон като човек, който противно на навиците си, се е въоръжил с търпение. – Хайде, почвайте. Сигурно пак някоя нова сплетня, някое утринно обвинение.

– Не, ваше величество един истински заговор, който поради смешна деликатност се въздържах да ви разкрия.

– Заговор ли? – каза Шарл. – Хайде да видим що за заговор пак.

– Ваше величество – каза Франсоа, – докато вие ще бъдете на лов край реката в долината Везине, наварският крал ще отиде в гората Сен-Жермен, където ще го чака отред привърженици и той ще избяга с тях.

– Знаех си аз – каза Шарл. – Още една клевета срещу горкия Анрио. Няма ли да престанете един път завинаги да се занимавате с него?

– Ваше величество много скоро ще се увери дали това, което имам честта да му съобщя, е клевета, или не.

– Как?

– Защото тази вечер нашият зет ще е на път.

Шарл стана.

– Слушайте – каза той, – още веднъж съм готов да повярвам на вашите измислици. Но предупреждавам ви, теб и майка ти, че това е за последен път.

После, повишавайки глас, заповяда:

– Извикайте наварския крал!

Един от офицерите понечи да изпълни заповедта, но Франсоа му направи знак да не тръгва.

– Лошо средство, братко – каза той, – по този начин няма да узнаете нищо. Анри ще отрече, ще даде сигнал, неговите съучастници ще бъдат предупредени и ще изчезнат. А после майка ми и аз ще бъдем обвинени не само в халюцинации, а и в клевета.

– Какво искате тогава?

– Заклевам ви като роден брат, ваше величество, послушайте ме. В името на моята преданост към вас, в която ще се уверите, не бързайте. Направете така, че истинският виновник, този, който от две години изменя мислено на ваше величество, очаквайки да ви измени на дело, бъде накрая разобличен чрез необоримо доказателство и наказан, както заслужава.

Шарл не отговори. Той отиде до един прозорец и го отвори. Кръв нахлуваше в

мозъка му. После се обърна бързо и запита:

– Какво бихте направили вие? Кажете, Франсоа.

– Ваше величество – каза д'Алансон, – аз бих заповядал три отреда от леката кавалерия да обградят гората Сен-Жермен и в един уречен час, единадесет например, да се придвижат и да подгонят всички, които се намират в гората, към павилиона Франсоа I, който случайно бих избрал за място на срещата и обеди. После, преструвайки се, че следвам моя сокол, когато забележа, че Анри се отдалечава, ще побързам за срещата, където ще го улова заедно със съучастниците му.

– Не е лоша идея – каза кралят, – да се извика гвардейският капитан!

Д'Алансон измъкна сребърна свирка, закачена на златна верижка, и изсвири. Дьо Нансе се появи.

Шарл се приближи до него и тихо му даде заповедите си.

През това време голямата хрътка Актеон беше спипала някаква плячка, която търкаляше из стаята и късаше с хубавите си зъби, като скачаше лудо.

Шарл се огледа и страшно изруга. Плячката на Актеон беше скъпоценната книга за лова, от която, както вече казахме, съществуваша само три екземпляра в света.

Наказанието беше равно на престъплението.

Шарл взе един камшик и той изсвистя над кучето, оплитайки се три пъти около него. Актеон изскимтя и се скри под една маса, застлана с дебела покривка, която му служеше за убежище.

Шарл вдигна книгата и видя с радост, че липсва само една страница, и то не текст, а гравюра.

Той я постави грижливо върху една лавица, където Актеон не можеше да я достигне. Д'Алансон го гледаше неспокойно. Много му се искаше тази книга сега, когато бе изпълнила пъклената си мисия, да не остава повече в ръцете на Шарл.

Удари шест часът.

В този час кралят трябваше да слезе в двора, където го чакаха пишно обяддени коне и богато облечени дами и благородници. Ловците държаха соколите си с качулки на главата. Неколцина кучкари носеха роговете си, в случай че кралят, уморен от лова със соколи, както се случваше понякога, би пожелал да подгони някой лопатар или сръндак.

Кралят влезе и затвори вратата на оръжейната. Д'Алансон следеше всяко негово движение с пламтящ поглед и видя, че пъха ключа в джоба си. Докато слизаше по стълбата, Шарл се спря и потърка с ръка челото си.

– Не зная какво ми става – каза той, – но чувствавам особена слабост.

Краката на херцог д'Алансон отмаляха не по-малко от краката на краля.

– Действително – измърмори той, – струва ми се, че ще има буря.

– Буря през януари? – каза Шарл. – Вие сте луд. Нищо подобно, само че на мен ми се вие свят, кожата ми е суха, чувствавам слабост, това е причината.

После добави полугласно:

– Ще ме убият с техните вражди и заговори.

Но щом се озова на двора, свежият утринен въздух, виковете на ловците, шумните приветствия на събралите се стотина души произведоха върху него обикновеното си въздействие.

Той въздъхна свободно и радостно.

Първо потърси с поглед Анри. Той стоеше до Маргьорит. Тези двама чудесни съпрузи, изглежда, не можеха да се разделят, толкова много се обичаха.

Като видя Шарл, Анри разигра коня си и с три скока се озова до него.

– А – каза Шарл, – вие яздите истински бегач, като че ли отивате на лов за елени, а много добре знаете, че днес отиваме на лов със соколи.

После, без да дочака отговор, добави, смръщил вежди, с почти заплашителен глас:

– Да вървим, господа, да вървим. Ловът трябва да започне в девет часа.

Катерина наблюдаваше тази сцена от един прозорец на Лувъра. Изпод вдигнатата завеса се виждаше само бледото й забулено лице, а тялото й, облечено в черно, се губеше в полусянката.

По заповед на Шарл цялата тази позлатена, нагласена, напарфюмирана кавалкада, с краля начело, премина вратите на Лувъра и се спусна като лавина по пътя за Сен-Жермен сред виковете на народа, който приветстваше младия крал, угрижен й замислен, яхнал белия си като сняг кон.

– Какво ви каза той? – запита Маргьорит Анри.

– Поздрави ме, че съм избрал бръз кон.

- Само това ли?
- Да.
- Тогава знае нещо.
- Страхувам се, че е тъй.
- Да бъдем предпазливи.

По лицето на Анри заигра една от онези хитри усмивки, които му бяха така присъщи и които означаваха особено за Маргьорит: „Бъдете спокойна, приятелко.“

Едва кортежът излезе от двора на Лувъра, и Катерина спусна завесата.

От погледа ѝ не убягна едно нещо – бледото лице на Анри, нервното му потръпване и шушукането му с Маргьорит.

Анри беше блед, понеже смелостта не му беше в кръвта и при всички обстоятелства, когато животът му беше поставен на карта, кръвта му, вместо да нахлуе в мозъка, както става обикновено, се оттегляше в сърцето.

Той потръпваше нервно, защото начинът, по който го посрещна Шарл, толкова различен от друг път, му беше направил силно впечатление.

Най-сетне бе споделил с Маргьорит тези свои мисли, защото, както знаем, съпругът и съпругата бяха сключили, що се отнася до политиката, отбранителен и настъпателен съюз.

Но Катерина си беше обяснила всички тези явления по съвършено друг начин.

– Този път – прошепна тя със своята флорентинска усмивка, – струва ми се, на скъпия Анрио му е изпята песента.

После, за да се увери, че всичко е наред, след като почака четвърт час, за да даде време на ловците да напуснат Париж, тя излезе от покоите си, тръгна по коридора, изкачи се по малката вита стълба и отключи със собствения си ключ апартамента на наварския крал.

Но тя напразно търси навсякъде книгата. Напразно горещият ѝ поглед шареше от масите на пюпитрите, от пюпитрите на лавиците, от лавиците на шкафовете, никъде не видя книгата, която търсеше.

– Д'Алансон сигурно я е изнесъл – каза тя. – Това е благоразумно.

И се прибра в покоите си, почти сигурна, че планът ѝ е успял.

В това време кралят вървеше по пътя към Сен-Жермен, където пристигна след час и половина бърз ход. Ловците дори не се отбиха в стария замък, който се издигаше мрачен и величествен сред разпръснатите по възвишенията къщи. Преминаха дървения мост, който се намираще по това време срещу дървото, известно и днес под името „дъба на Сюли“. После дадоха знак на окичените с флагчета лодки, които следваха ловците, за да улеснят краля и придружаващата го свита да преминат реката по-удобно.

И в същата минута цялата тази весела младеж, възбудена от толкова различни интереси, се отправи, с краля начело, по великолепната ливада в подножието на гористия склон на Сен-Жермен, която тутакси заприлича на огромен гоблен с пъстри фигури, а пенливата река край брега наподобяваше сребристи ресни.

Пред краля, все още на белия си кон, и държащ в ръка любимия си сокол, вървяха прислужниците в зелени вталени дрехи, с високи ботуши. Задържайки с виковете си половин дузина кучета, те удряха тръстиките край реката.

В този миг слънцето, скрито досега зад облак, излезе от мрачния океан, в който се бе гмурнало. Слънчевите лъчи осветиха златото, скъпоценностите, пламтящите очи и цялата тази светлина като че ли се превърна в огнен поток.

Тогава, сякаш очаквала този миг, в който слънцето ще освети поражението ѝ, една чапла изскочи от тръстиките и нададе проточен, жален вик.

– Хо, хо! – извика Шарл, сваляйки качулката на сокола си и го пусна след бегълката.

– Хо, хо! – завикаха всички, за да насърчат птицата. За миг соколът, заслепен от светлината, се завъртя, описа на място кръг, после изведнъж забеляза чаплата и полетя след нея стремително.

В това време чаплата, която беше предпазлива птица, се бе издигнала повече от сто стъпки над ловците и когато кралят махна качулката на своя сокол, докато той свикне със светлината, бе успяла да спечели преднина или по-скоро се бе издигнала по-високо. Затова, когато неприятелят ѝ я забеляза, тя беше вече на повече от петстотин стъпки височина. И използвайки въздушното течение, размаха мощните си крила и бързо се извиси.

– Хо, хо! Бек-дьо-Фер! – извика Шарл, насърчавайки сокола. – Докажи ѝ, че си от чиста раса. Хо, хо!

Сякаш чула това насърчение, благородната птица полетя като стрела, изви се в диагонал, за да пресече пътя на чаплата, която продължаваше да се издига

нагоре, сякаш искаше да изчезне в простора.

– Ах страхливка такава! – извика Шарл, като че ли бегълката би могла да го чуе, и пушна коня си в галоп, отметнал глава назад, за да не изгуби нито за миг от поглед двете птици. – Ах, ти, страхливка такава, бягаш, а? Моят Бек-дьо-Фер е от чиста раса! Почакай, почакай! Бек-дьо-Фер, хо-хо!

Действително борбата беше интересна, двете птици се доближаваха една до друга или по-скоро соколът се приближаваше до чаплата.

Въпросът бе да се разбере кой в тази първа атака ще се задържи отгоре.

Крилата на страха се оказаха по-добри, отколкото крилата на храбростта.

Соколът, увлечен в своя полет, мина под чаплата, след като би трябвало да литне над нея. Чаплата се възползува от това свое преимущество и го удари с дългия си клюн.

Соколът, пронизан сякаш с кама, се завъртя три пъти като зашеметен и за миг всички помислиха, че ще падне на земята. Но както ранен воин се надига по-страшен от преди, той нададе остър, застрашителен крясък и отново полетя към чаплата.

Чаплата се беше възползувала от своя успех и променяйки посоката на полета, бе свърнала към гората, като се мъчеше този път да вземе преднина и да избяга на по-далечно разстояние, вместо да използва височината.

Но соколът беше птица с остър поглед.

Той повтори същата маневра, спусна се диагонално към чаплата, която нададе два-три отчаяни крясъка и се опита да се издигне перпендикулярно, както бе направила първия път.

След няколко секунди благородна битка двете птици като че ли изчезнаха в облаците. Чаплата изглеждаше не по-голяма от чучулига, а соколът се виждаше като черна точка, която ставаше все по-незабележима.

Шарл и придружаващите го следяха двете птици само с поглед. Всеки стоеше на мястото си, вперил очи в бегълката и преследвача.

– Браво, браво, Бек-дьо-Фер! – извика изведнъж Шарл. – Гледайте, гледайте, господа, той лети над нея!

– Бога ми, признавам си, че не виждам нито едната, нито другата птица – каза Анри.

– Нито пък аз – добави Маргьорит.

– Да, но ако не ги виждаш, Анрио, поне можеш да ги чуеш – каза Шарл, – можеш да чуеш чаплата, слушай, тя моли за пощада!

Действително във висините се разнесоха два-три жални вика, които само опитното ухо би могло да долови.

– Слушай, слушай – извика Шарл, – те скоро ще се стрелнат по-бързо надолу, отколкото отлетяха нагоре.

Действително, още не произнесъл тези думи кралят, и двете птици се появиха. Те бяха само две черни точки, но по разликата в големината не беше мъчно да се види, че соколът лети над чаплата.

– Гледайте, гледайте! – извика Шарл. – Бек-дьо-Фер не я изпуска!

Действително чаплата не се и опитваше вече да се защитава. Тя се спускаше бързо, отговаряйки с жални писъци на непрекъснатите удари на сокола. Изведнъж сви криле и полетя като камък надолу. Но противникът ѝ направи същото и когато тя понечи да разпери крила и да се издигне отново, един последен удар я зашемети. Чаплата полетя, премятайки се във въздуха, и в момента, когато докосна земята, соколът се нахвърли върху нея с победен крясък, който заглуши смъртния вик на победената.

– Към сокола, към сокола! – извика Шарл.

И пушна коня си в галоп към мястото, където бяха двете птици.

Но изведнъж дръпна рязко коня си, извика на свой ред болезнено, изпусна юздата и сграбчи с ръка гривата на коня, докато с другата ръка притисна стомаха си, сякаш да го разкъса.

При този вик придворните дотичаха.

– Нищо, нищо! – каза Шарл с пламнало лице и блуждаещ поглед. – Като че ли ми забиха нажежено желязо в корема. – Хайде, хайде, няма нищо!

И отново препусна в галоп.

Д'Алансон пребледня.

– Пак нещо ново, нали? – запита Анри Маргьорит.

– Нищо не знам – каза тя, – но видяхте ли, брат ми беше пурпурночервен.

– А той обикновено е съвсем блед – забеляза Анри. Придворните се спогледаха удивени и последваха краля. Стигнаха до мястото, където се бяха

спуснали двете птици. Соколът вече кълвеше мозъка на чаплата. Щом пристигна, Шарл скочи от коня, за да наблюдава отблизо борбата.

Но едва стъпил долу, той беше принуден да се улови за седлото. Земята се въртеше под него, той изпита непреодолимо желание да спи.

– Братко, братко – извика Маргьорит, – какво ви е.

– Чувствам се така – каза Шарл, – както трябва да се е чувствувала Порция, когато е погълнала разпалените въглени. Цял горя и ми се струва, че издишвам пламък.

И в същия миг Шарл дъхна и сякаш остана изненадан, че от устните му не лумна огън.

Междувременно бяха прибрали сокола и му бяха сложили качулката. Всички се събраха около Шарл.

– Е, добре, какво значи това? Исусе Христе, нищо ми няма. Слънцето ми напече главата и очите ми горят. На лов, господа! Ето ви цяло ято диви патици. Пускайте соколите, пускайте всички соколи! Дяволи рогати, сега ще се повеселим!

И в същия миг махнаха качулките и пушнаха пет-шест сокола, които полетяха след птиците, докато всички ловци с краля начело тръгнаха по брега на реката.

– Е, какво ще кажете, кралице? – запита Анри Маргьорит.

– Моментът е удобен – каза тя – и ако кралят не се обърне, съвсем лесно можем да влезем оттук в гората.

Анри извика ловеца, който държеше сокола, и докато шумната и блестяща лавина се спускаше по склона, който днес представлява тераса, той остана сам назад, сякаш за да разгледа трупа на убитата чапла.

И в същата минута, като по поръчка, полетя един фазан. Анри пушна своя сокол. Сега той имаше предлог да остане назад от ловците.

> Глава 51

> Павилионът на Франсоа I

Хубаво нещо е кралският лов със соколи, когато кралете стават едва ли не полубогове, а ловът е не само убиване на времето, но и изкуство.

Независимо от това ние трябва да напуснем това кралско зрелище, за да проникнем на едно място в гората, където всички действащи лица от сцената, която току-що разказахме, скоро ще се присъединят към нас.

Вдясно от алеята Виолет, зад дълъг тунел от зеленина, мъхесто убежище, където сред лавандула и изтравничета един неспокоен заек наостря от време на време уши, докато скитащ елен лопатар надига главата си, украсена с клонести рога, разширява ноздри и се ослушва, има отдалечена полянка, която не се вижда от пътя, но от нея пътят се вижда.

Сред тази полянка на тревата лежах двама мъже, постлали пътните си плащове и поставили край себе си дълги шпаги и до всяка шпага мускетон с широко дуло; отдалеч тези двама мъже поради елегантните си костюми приличаха на веселите събеседници от „Декамерон“; отблизо поради заплашителните си оръжия – на горските разбойници, които сто години по-късно Салватор Роса нарисува от натура в своите пейзажи.

Единият от тях, облегнат на лакът, се ослушваше като зайците или елените, за които току-що говорихме.

– Струва ми се – каза той, – че ловът странно се доближи до нас преди малко. Чух дори виковете, с които окуражаваха сокола.

– А сега – отговори другият, който, изглежда, очакваше събитията много по-философски настроен от своя приятел, – сега не чувам нищо. Трябва да са се отдалечили. Казвах ти аз, че това място не е хубаво за наблюдение. Вярно, че не могат да ни видят, но и ние нищо не можем да видим.

– Какво да се прави, драги Анибал – възрази първият, – все пак трябваше да настаним някъде нашите два коня, както и другите два, а и двете мулета, толкова тежко натоварени, че сам не знам как ще ни следват. Така че единствени тези стари буки и вековни дъбове биха могли прилично да свършат тази трудна задача. Осмелявам се да кажа, че вместо да осъждам като теб господин дьо Муи, във всичките тези приготовления, които той ръководеше, всъщност аз откривам дълбоката предвидливост на заговорника.

– Чудесно – каза вторият благородник, в който читателят вече сигурно е разпознал Коконас, – чудесно! Ето че най-сетне се изпусна. Откога те дебна. Спипах ли те? Значи, ние заговорничим, а?

– Ние не заговорничим, а само служим на краля и на кралицата.

– Които участвуват в заговора, а това се отнася и за нас.

– Коконас, казах ти вече – поде Ла Мол, – че не те принуждавам ни най-малко да ме следваш в това приключение, към което ме подтиква едно чувство, което ти не споделяш и не можеш да споделиш.

– Дявол да го вземе, кой, ти каза, че ме принуждаваш? Първо на първо, не знам човек, който би могъл да накара Коконас да направи това, което той не иска. Но мислиш ли, че ще те оставя да вървиш, без да те последвам, особено като виждам, че отиваш по дяволите?

– Анибал, Анибал – извика Ла Мол, – струва ми се, че виждам там нейната бяла кобила! О, странно наистина, как само при мисълта, че тя идва, сърцето ми започва да бие!

– Да, странно – съгласи се Коконас, прозявайки се. – На мен въобще сърцето ми не бие.

– Не е била тя – каза Ла Мол. – Какво ли се е случило? Струва ми се, че уговорката беше за обед.

– Случило се е това, че още не е дошъл обед. И че все още имаме време да си дремнем, както изглежда.

И след това изказване Коконас се изтегна отново върху плаща си, прилагайки думите на дело. Но докосвайки с ухо земята, той вдигна ръка и направи знак на Ла Мол да мълчи.

– Какво има? – запита Ла Мол.

– Тихо, този път чувам нещо и не се лъжа.

– Странно. Колкото и да се вслушвам, аз нищо не чувам.

– Наистина ли не чуваш нищо?

– Не.

– Погледни тоя елен – каза Коконас, като стана и улови ръката на Ла Мол.

– Къде?

– Ей там.

И Коконас показа с пръст животното на Ла Мол.

– Е, и?

– Сега ще видиш.

Ла Мол погледна елена. Навел глава, сякаш се готви да пасе, той се заслушваше, без да помръдне. Скоро вдигна челото си, увенчано с прекрасни рога, и наостри уши натам, откъдето явно идваше шумът. После изведнъж без видима причина се стрелна бързо като светкавица.

– О – каза Ла Мол, – струва ми се, че ти имаш право, защото ето че еленът бяга.

– Щом той бяга – каза Коконас, – значи, чува това, което ти не чуваш.

Действително глух, едва доловим шум трептеше неясно в тревата.

Непривикналият слух би го взел за вятър. Но ездачите разпознаха далечен тропот на коне.

Ла Мол веднага скочи.

– Ето ги – извика той, – по-живо!

Коконас стана, но много по-спокойно. Разпалеността на пиемонтеца сякаш беше преминала в сърцето на Ла Мол, докато, напротив, неговото безгрижие сякаш бе се пренесло у приятеля му. Това беше така, защото в този случай единият действаше от сърце, а другият против волята си.

Скоро двамата приятели чуха умерен и ритмичен тропот – един кон изцвили, двата коня, които държаха готови на десет крачки, наостриха уши, а по алеята профуча като бяла сянка една жена, която се обърна към тях, направи странен знак и изчезна.

– Кралицата! – извикаха те едновременно.

– Какво означава това? – запита Коконас.

– Тя направи знак с ръка така – каза Ла Мол, – което означава: „След малко...“

– Тя направи знак така – възрази Коконас, – което означава: „Бягайте...“

– С този знак искаше да каже: „Чакайте ме.“

– С този знак искаше да каже: „Спасявайте се.“

– Тогава – каза Ла Мол – да действаме всеки според убеждението си. Бягай, аз ще остана.

Коконас сви рамене и легна отново.

В същия момент в обратна посока на кралицата, но по същата алея, преминаха в галоп отред конници, в които двамата приятели разпознаха най-разпалените,

почти бесни протестанти. Конете им подскачаха като скакалците, за които Йов казва: „Те се появиха и изчезнаха.“

– Дявол да го вземе, работата става сериозна! – каза Коконас, като се изправи. – Да вървим в павилиона на Франсоа I.

– Напротив, да не ходим – каза Ла Мол. – Ако са ни открили, кралят преди всичко ще насочи вниманието си към този павилион, понеже там е сборният пункт.

– Този път може би имаш право – изръмжа Коконас.

Едва успял да произнесе тези думи, един конник премина като светкавица сред дърветата, прескачайки ровове, храсти, прегради, и се доближи до двамата приятели. Във всяка ръка държеше по един пистолет и направляваше само с колене коня си в това бясно препускане.

– Господин дьо Муи! – извика Коконас неспокойно, станал по-пъргав дори от самия Ла Мол. – Господин дьо Муи бяга, да се омитаме!

– Бързо, бързо – извика хугенотът, – бягайте, бягайте, всичко пропадна.

Отбих се, за да ви предупредя. На път!

Той произнесе тези думи, без да престава да препуска, и беше вече далеч, когато завършваше фразата си и когато Ла Мол и Коконас схванаха напълно смисъла ѝ.

– А кралицата? – извика Ла Мол.

Но гласът на младия човек се изгуби в простора. Дьо Муи беше вече много далеч, за да го чуе, и главно, за да му отговори.

Коконас много скоро се опомни. Докато Ла Мол стоеше неподвижно и следеше с поглед дьо Муи, който изчезваше зад клоните, отварящи се пред него и затварящи се зад него, той се спусна към конете, доведе ги, метна се върху своя, хвърли юздата на другия в ръцете на Ла Мол и се приготви да препусне.

– Побързай! – каза той. – И аз ще повторя думите на дьо Муи: на път! А господин дьо Муи говори много хубаво. На път, на път, Ла Мол!

– Само една минута – каза Ла Мол, – нали дойдохме тук за нещо?

– Освен ако не искаш да ни обесят – отговори Коконас, – съветвам те да не губиш време. Подозирам, че се готвиш да ораторстваш, да перифразираш думата „бягам“, да разкажеш за Хораций, който хвърлил щита си, и за Епаминондас, когото изнесли от битката върху щита му, аз пък ще ти кажа само едно: щом господин дьо Муи дьо Сен-Фал бяга, то значи, че на всички е позволено да бягат.

– Господин дьо Муи дьо Сен-Фал не беше натоварен със задачата да отведе кралица Маргьорит. Господин дьо Муи дьо Сен-Фал не обича кралицата.

– Дявол да го вземе, той постъпва много умно, ако тази любов би го накарала да извърши глупости, подобни на тази, която замисляш. Дано петстотин хиляди дяволи от ада отнесат тази любов, която може да струва главите на двама достойни благородници! Дяволи рогати, както казва крал Шарл, ние заговорничим, скъпи приятелю, а който прави лоши заговори, трябва да умее добре да бяга. Възсядай, Ла Мол, възсядай коня!

– Ти бягай, скъпи приятелю, не те спирам и даже те моля да вървиш. Твоят живот е по-ценен от моя. Спаси живота си.

– Трябва да ми кажеш: „Коконас, нека да ни обесят заедно“, а не: „Коконас, бягай сам.“

– Ами – отговори Ла Мол, – въжето е направено за селяндурите, а не за благородници като нас!

– Започвам да мисля – каза Коконас с въздишка, – че не направих лошо, като взех някои предпазни мерки.

– Какви?

– Станах приятел с палача.

– Ти си в мрачно настроение, скъпи Коконас.

– Е, добре де, кажи какво ще направим? – извика Коконас нетърпеливо.

– Ще намерим кралицата.

– Къде?

– И аз не знам... Да намерим краля.

– Къде?

– Нямам представа... но ще ги намерим и ще направим само ние двамата това, което петдесет души не можаха или не се осмелиха да направят.

– Ти въздействаш на самолюбието ми, Хиацинт. Това е лош знак.

– Да възсядаме конете и да вървим.

– Най-сетне тръгваме.

Ла Мол се обърна, за да се улови за седлото, но в момента, в който пхаше крак в стремето, се разнесе повелителен глас:

– Стойте! Предайте се!

В същото време един мъж излезе иззад един дъб, после втори, после тридесет души: това бяха войници от леката кавалерия. Те бяха действали като пехотинци, пълзейки сред изтравничетата и претърсвайки гората.

– Казах ли ти аз? – измърмори тихо Коконас.

Нещо като глухо ръмжене беше отговорът на Ла Мол.

Войниците бяха още на тридесет крачки от двамата приятели.

– Какво обичате? – запита пиемонтецът високо началника на отряда. –

Господа, какво се е случило?

Лейтенантът заповяда да се прицелят в двамата приятели.

Коконас прошепна:

– Възсядай коня, Ла Мол, все още има време! Мятай се на коня, както съм те виждал да се мяташ сто пъти, и да бягаме!

После пак се обърна към войниците:

– Дявол да го вземе, господа, не стреляйте, бихте могли да убиете приятели!

После пак подкани Ла Мол:

– През дърветата се стреля лошо. Ще стрелят, но няма да ни улучат.

– Невъзможно – каза Ла Мол, – не можем да отведем с нас коня на Маргьорит и двете мулета. Този кон и тези мулета ще я изложат. А с отговорите си аз ще отстраня всяко подозрение от нея. Бягай, приятелю, бягай!

– Господа – каза Коконас, като измъкна шпагата си и я размаха във въздуха, – ние се предаваме.

Войниците свалиха оръжието.

– Но кажете ни, моля ви се, защо трябва да се предаваме?

– За това ще попитате наварския крал.

– В какво ни обвиняват?

– Това ще ви каже херцог д'Алансон.

Коконас и Ла Мол се спогледаха – името на техния враг в подобна минута не беше особено утешително.

Впрочем те не оказаха съпротива. Войниците поканиха Коконас да слезе от коня, той се подчини безпрекословно, после обградиха двамата от всички страни и се отправиха към павилиона на Франсоа I.

– Нали искаше да видиш павилиона на Франсоа I – каза Коконас на Ла Мол, забелязвайки между дърветата стените на прекрасна готическа сграда. – Ето на, струва ми се, че ще го видиш.

Ла Мол не отговори нищо, само протегна ръка на приятеля си.

До този прелестен павилион, построен, по времето на Луи XII и известен под името павилиона на Франсоа I, защото той винаги го избираше за сборно място по време на лов, се издигаше колиба за ловците, която се губеше под мускетоните, алебардите и шпагите като къртичина под зрели жита.

В тази колиба заведоха задържаните.

Сега да изясним неприятното положение, в което бяха изпаднали двамата приятели, като разкажем какво се беше случило.

Протестантите се бяха събрали според уговорката в павилиона на Франсоа I, от който, както е известно, дьо Муи си беше набавил ключ.

Овладели гората – така поне мислеха те, – протестантите бяха поставили тук-таме часовои, които войниците, възползувайки се от изобретателността на господин дьо Нансе и сменяйки белите ешарпове с червени, бяха изловили, изненадвайки ги, без пушка да пукне.

Леката кавалерия продължи хайката, като обкръжи павилиона, но дьо Муи, който, както вече казахме, чакаше краля в края на алеята Виолет, бе видял как се прокрадват червени ешарпове и от този момент те му се бяха сторили подозрителни. Той се хвърли встрани, за да не го видят, и забеляза, че големият кръг постепенно се стеснява, обкръжавайки сборното място.

В същото време, в дъното на главната алея се появиха бели пера и заблестяха аркебузите на кралската гвардия.

Най-сетне той позна и самия крал, а на противоположната страна забеляза наварския крал.

Тогава направи кръстен знак с шапката си във въздуха – условния сигнал, че всичко е пропаднало.

При този знак Анри веднага се върна и изчезна.

Дьо Муи заби шпорите си в корема на коня и препусна, като мимоходом предупреди, както вече казахме, Ла Мол и Коконас да бягат.

Кралят, който бе забелязал отсъствието на Анри и Маргьорит, пристигна придружен от херцог д'Алансон при павилиона, надявайки се, че двамата ще излязат от колибата, където бе заповядал да затворят всички заловени не само в павилиона, но и в гората.

Д'Алансон галопираше уверено до краля. Острите болки, които изпитваше Шарл, още повече разваляха настроението му. Два-три пъти той едва не припадна и веднъж повърна кръв.

– По-скоро! – каза кралят, като пристигна. – Да побързаме. Трябва да се върна в Лувъра. Измъкнете от бърлогата всички еретици. Днес е свети Блез, братовчед на свети Вартоломей.

При тези думи на краля гората от копия и аркебузи се раздвижи и хугенотите, задържани в гората и в павилиона, бяха принудени да излязат един по един от колибата.

Наварският крал, Маргьорит и дьо Муи не бяха между тях.

– Е – каза кралят, – къде е Анри, къде е Марго? Нали ми обещахте да ми ги доведете, д'Алансон? И, дяволи рогати, трябва да ми ги намерите!

– Ваше величество, ние никъде не видяхме наварския крал и наварската кралица – каза господин дьо Нансе.

– Ето ги, идват! – обади се херцогиня дьо Невер.

Действително в същия миг в края на една алея, водеща към реката, се появиха Анри и Марго, яздейки спокойно, сякаш нищо не се бе случило. Двамата държаха соколите си и язدهа, притиснати любовно един до друг, така че и конете им сякаш се милваха, опирайки главите си.

Именно тогава д'Алансон, побеснял, накара да претърсят околностите и войниците откриха Ла Мол и Коконас в тяхното бръшляново гнездо.

Те двамата в братска прегръдка също влязоха в кръга, образуван от войниците, но понеже не бяха крале, не умееха да се сдържат като Анри и Маргьорит: Ла Мол беше много блед, а Коконас – прекалено червен.

> Глава 52

> Разследването

Гледката, която порази двамата приятели, когато влязоха в кръга, беше незабравима, дори ако човек я зърнеше само веднъж, само за миг.

Шарл IX наблюдаваше, както вече казахме, благородниците, затворени в колибата, които минаваха край него един по един, извеждани от войниците.

И той, и д'Алансон следяха всяко движение напрегнато, очаквайки всеки миг да излезе наварският крал. Излъгаха се в очакванията си.

Но това не беше достатъчно. Трябваше да узнаят какво е станало с тях.

Затова, когато в края на алеята видяха двамата млади съпрузи, д'Алансон пребледня, а Шарл усети как на сърцето му става по-леко. Защото инстинктивно той желаше всичко, което брат му му беше внушил да направи, да се стовари на неговата глава.

– Той пак ще се измъкне! – прошепна Франсоа пребледнял.

В този миг кралят бе обзет от толкова силни болки в стомаха, че отпусна юздата, притисна корема си и нададе вик като обезумял.

Анри се спусна към него, но докато измине двестата стъпки, делеящи го от краля, Шарл вече се бе свързал.

– Откъде идвате, господине? – запита кралят така сурово, че Маргьорит се разтревожи.

– Как откъде... нали сме на лов, братко! – отговори Маргьорит.

– Ловът беше по брега на реката, а не в гората.

– Соколът ми се спусна след един фазан, ваше величество, точно когато останахме назад, за да видим чаплата.

– И къде е фазанът?

– Ето го. Хубав е, нали?

И Анри най-невинно показа на Шарл птицата, обагрена, цяла в пурпур, лазур и злато.

– Аха – каза Шарл, – а като сте уловили фазана, защо не се присъединихте към мен?

– Защото той полетя към парка, ваше величество, така че, когато слязохте на брега на реката, вие бяхте с половин левга пред нас, отправяйки се към гората. Тогава се спуснахме по следите ви, защото искахме да продължим лова с

ваше величество.

– Ами тези благородници? – запита Шарл. – И те ли бяха поканени на лова?

– Кои благородници? – запита Анри, като се огледа въпросително.

– Дявол да го вземе, вашите хугеноти! – отговори Шарл. – Във всеки случай, дори някой да ги е поканил, то не съм ги поканил аз.

– Не, ваше величество – отговори Анри, – но може би ги е поканил херцог д'Алансон.

– Херцог д'Алансон! Как така?

– Аз ли! – възкликна херцогът.

– Да, братко – каза Анри. – Нали, вие съобщихте вчера, че сте станали наварски крал? И ето, хугенотите, които ви искаха за крал, идват да благодарят на вас, че сте приели короната, и на краля, че ви я е дал. Нали, господа?

– Да, да – закрещяха двадесетина гласа, – да живее херцог д'Алансон, да живее крал Шарл!

– Аз не съм крал на хугенотите – каза Франсоа, пребледнял от гняв, а после, поглеждайки крадешком Шарл, добави: – И надявам се, никога няма да стана.

– Все едно – каза Шарл, – знаете ли, Анри, че все пак всичко това ми се струва странно.

– Ваше величество – каза твърдо наварският крал, – човек би казал, нека бог ми прости, че ме подлагате на разпит!

– И ако ви кажа, че ви разпитвам, какво ще отговорите вие?

– Че и аз съм крал като вас, ваше величество – отговори гордо Анри, – защото не короната, а произходът дава кралския ранг и че съм готов да отговарям пред брат и приятел, но не и пред съдник.

– Много бих желал да зная все пак – прошепна Шарл – кому да вярвам веднъж в живота си!

– Да доведат господин дьо Муи – каза д'Алансон. – Тогава ще узнаете. – Господин дьо Муи сигурно е между задържаните.

– Между задържаните ли е господин дьо Муи? – запита кралят.

Анри трепна неспокойно и размени поглед с Маргьорит, но безпокойството му не продължи дълго. Никой не отговори.

– Господин дьо Муи не е между задържаните – каза дьо Нансе. – Някои от нашите хора разправят, че го видели, но никой не е сигурен.

д'Алансон промърмори едно проклетие.

– А – каза Маргьорит, като посочи Ла Мол и Коконас, които бяха чули целия диалог и на чиято интелигентност тя смяташе, че може да разчита. – Ваше величество, ето двама придворни на херцог д'Алансон. Разпитайте ги, те ще ви отговорят.

Херцогът почувствува удара.

– Накарах да ги задържат именно за да докажат, че те не са вече при мен – каза херцогът.

Кралят изгледа двамата приятели и трепна, като видя Ла Мол.

– О, пак този провансалец! – каза той.

Коконас се поклони грациозно.

– Какво правехте, когато ви задържаха? – запита кралят.

– Ваше величество, приказвахме си за военни и любовни подвизи.

– На коне, въоръжени до зъби? Готови за бягство?

– Не, ваше величество – каза Коконас, – вие сте зле осведомен. Ние лежахме под сянката на един бук: *sub tegmine fagi*.

– Ах, вие сте лежали под сянката на един бук?

– И можехме дори да избягаме, ако бяхме предположили, че сме си навлекли гнева на ваше величество. Хайде, господа, кажете като честни войници – обърна се Коконас към кавалеристите, – кажете, ако бяхме пожелали, можехме ли да избягаме?

– Работата е там – каза лейтенантът, – че тези господа дори не помислиха да бягат.

– Защото конете им са били далеч – каза д'Алансон.

– Моля най-смирено ваша светлост да ме извини – каза Коконас, – но моят кон беше между краката ми, а приятелят ми граф Льорак дьо Ла Мол държеше своя кон за юздата.

– Вярно ли е, господа? – запита кралят.

– Вярно е, господарю – отговори лейтенантът. – Господин дьо Коконас дори слезе от коня си, когато ни забеляза.

Коконас се усмихна и направи гримаса, означаваща: „Виждате ли, ваше величество!“

– А тези резервни коне? Тези мулета, натоварени със сандъци? – запита Франсоа.

– Ние не сме коняри – каза Коконас. – Запитайте коняря, който ги е пазел.

– Него го няма – възрази освирепял херцогът.

– Сигурно се е изплашил и е избягал – обясни Коконас. – Не може да се иска от селяндур да притежава спокойствието на благородник.

– Все същите номера – каза д'Алансон, скърцайки със зъби, – за щастие, ваше величество, аз ви предупредих, че тези господа вече от няколко дни не са на служба при мен.

– Как? – възкликна Коконас. – Нима съм толкова нещастен? Нима вече не съм на служба при ваша светлост?

– Дявол да го вземе, господине, вие го знаете по-добре от когото и да било, понеже сам си подадохте оставката с едно твърде дръзко писмо, което благодарение на бога запазих и за щастие то е у мен.

– О – каза Коконас, – надявах се, че ваша светлост ми е простил писмото, написано в минути на лошо настроение. Бях научил, че ваша светлост е искал да удужи моя приятел Ла Мол в един от коридорите на Лувъра.

– Е – прекъсна го кралят, – какво разправя той?

– Аз си помислих, че ваша светлост е бил сам – продължи наивно Коконас, но след като научих, че три други личности...

– Мълчете – каза Шарл, – осведомихте ни достатъчно. Анри – обърна се той към наварския крал, – дайте дума, че няма да бягате.

– Давам дума на ваше величество.

– Върнете се в Париж с господин дьо Нансе и останете под домашен арест. А вие, господа – обърна се той към двамата благородници, – предайте шпагите си.

Ла Мол погледна Маргьорит, тя се усмихна. Ла Мол веднага предаде шпагата си на капитана, който беше най-близо до него. Коконас го последва.

– А намериха ли господин дьо Муи? – запита кралят.

– Не, ваше величество – отговори господин дьо Нансе, – той или не е бил в гората, или е избягал.

– Толкова по-зле – забеляза кралят, – да се връщаме. Студено ми е и пред очите ми тъмнее.

– Ваше величество, сигурно защото се ядосахте – забеляза Франсоа.

– Може и така да е. Пред очите ми всичко трепти. Къде са пленниците? Не виждам нищо. Нима нощта настъпи? Ах, боже мой, цял горя!... Помощ, помощ!

И нещастният крал, отпускаяки юздата на коня си, разпери ръце и падна възнак, задържан от придворните, изплашени от този втори пристъп.

Франсоа, малко встрани, изтри потта от челото си, защото той единствен знаеше причината за болките, които разкъсваха брат му.

От другата страна наварският крал, вече под стража, наблюдаваше тази сцена с все по-нарастващо учудване.

– Е – прошепна той с тази удивителна интуиция, която понякога го превръщаше едва ли не в пророк, – дали няма да е за мое добро, че осуетиха бягството ми?

Той погледна Марго, която местеше големите си очи, разширени от изненада, от него към краля и от краля към него.

Този път кралят беше в безсъзнание. Донесоха носилка и го положиха върху нея. Покриха го с плащ, който един от конниците свали от раменете си, и кортежът тихо се отправи към Париж, и по същия път, по който сутринта бяха минали бодри заговорници и един весел крал, сега се връщаха умиращ крал, заобиколен от пленени бунтовници.

Маргьорит, която все още беше свободна, не само духом, но и тялом, направи още един многозначителен знак на мъжа си, а после се доближи до Ла Мол и му подхвърли две гръцки думи:

– Me deide.

Тоест: „Не се страхувай от нищо.“

– Какво ти каза? – запита Коконас.

– Каза ми да не се страхувам от нищо – отговори Ла Мол.

– Толкова по-зле – отговори пиемонтецът, – това означава, че нищо добро не ни очаква. Всеки път, когато са ме окуражавали с такива думи, още в същия миг съм получавал или някой куршум, или удар с шпага, или саксия с цветя по главата. „Не се страхувай от нищо“ на еврейски, на гръцки, на латински или на френски винаги означава за мен: „Пази се.“

– На път, господа – каза началникът на отряда кавалеристи.

– Смя ли да попитам, ако не е нескромно, господине, къде ни водите? – запита Коконас.

– Струва ми се, във Венсен – отговори лейтенантът.

– Бих предпочел да отида другаде – забеляза Коконас, – но в края на краищата човек не винаги отива там, където му се иска.

По пътя кралят се свести и силите му се възвърнаха донякъде.

В Нантер той дори пожела да яхне коня си, но го спряха.

– Извикайте метр Амброаз Паре – заповяда Шарл, като се върнаха в Лувъра. Той стана от носилката, изкачи се по стълбата, облегнат на ръката на Таван, и се затвори в покоите си, като забрани на останалите да го придружат.

На всички направи впечатление, че бе много сериозен. Из целия път бе останал дълбоко замислен, не бе казал нито дума на никого и не бе проявил вече никакъв интерес нито към заговора, нито към заговорниците. Очевидно беше загрижен само за болестта си.

Болест, така внезапна, така странна, така остра, чиито симптоми твърде много напомняха симптомите, забелязани у неговия брат Франсоа II малко преди смъртта му.

Никой не се изненада, че той забрани достъпа в стаята си за всички освен за метр Паре. Известно беше, че мизантропията е основна черта на краля.

Шарл влезе в спалнята си, седна на един шезлонг, облегна глава на възглавниците и размисляйки, че метр Амброаз Паре може да не е у дома си и да закъснее, реши да използва времето, докато го чака.

Той плесна с ръце, появи се един гвардеец.

– Кажете на наварския крал, че искам да му говоря.

Гвардеецът се поклони и излезе.

Шарл отметна глава. Ужасна тежест в мозъка му пречеше да се съсредоточи. Кървав облак замрежваше очите му. Устата му беше пресъхнала и макар че вече бе изпил цяло шише вода, не бе успял да утоли жаждата си.

Докато седеше така отпуснат, вратата се отвори и вътре влезе Анри.

Господин дьо Нансе бе вървял зад него, но се спря в преддверието.

Наварският крал почака да затворят вратата. Тогава пристъпи към краля и каза:

– Ваше величество, викали сте ме. Аз съм тук.

Кралят потрепери при звука на гласа му и машинално му протегна ръка.

– Ваше величество забравя – каза Анри, без да подаде ръка, – че аз вече не съм негов брат, а пленник.

– А, да, вярно – каза Шарл. – Благодаря ви, че ми го напомнихте. Струва ми се, че вие ми обещахте, когато останем сами, да ми отговорите искрено на въпросите.

– Готов съм да сдържа обещанието си. Питайте, ваше величество.

Кралят намокри със студена вода ръката си и притисна челото си.

– Кое е истина и кое не в обвинението на херцог д'Алансон? Отговорете, Анри!

– Само половината. Херцог д'Алансон трябваше да избяга, а аз само да го придружа.

– И защо трябваше да го придружите? – запита Шарл. – Нима сте недоволен от мен, Анри?

– Не, ваше величество, напротив. Мога само да се похваля от вас. И господ, който чете в сърцата ни, вижда в моето каква дълбока обич изпитвам към моя брат и крал.

– Струва ми се – забеляза Шарл, – че не е естествено да бягаме от хората, които обичаме и които ни обичат.

– Да – каза Анри, – но аз не бягам от тези, които ме обичат, а от тези, които ме ненавиждат. Ваше величество, позволява ли да му отговоря откровено?

– Говорете, говорете!

– Ваше величество, тук ме ненавиждат херцог д'Алансон и кралицата-майка.

– За херцог д'Алансон не казвам нищо – каза Шарл, – но кралицата-майка ви обсипва с внимание.

– Точно затова нямам доверие в нея, ваше величество. И добре, че никога не съм ѝ вярвал.

– На нея ли?

– На нея и на окръжаващите я. Вие знаете, че нещастieto на кралиците, ваше величество, не е, че ги обслужват недостатъчно, а че ги обслужват прекалено много.

– Изяснете се. Вие ми дадохте дума да ми кажете всичко.
– Ваше величество вижда, че изпълнявам обещанието си.
– Продължавайте.
– Ваше величество казва, че ме обича.
– Тоест, обичах ви преди вашата измяна, Анрио.
– Да предположим, че още ме обичате, ваше величество.
– Да предположим.
– В такъв случай бихте желали да живея, нали?
– Бих изпаднал в отчаяние, ако ти се случеше нещастие.
– Е, добре, ваше величество, на два пъти вече бихте могли да изпаднете в отчаяние.
– Защо?
– Защото на два пъти само провидението ми спаси живота. Вярно, че втория път провидението се яви под образа на ваше величество.
– А първия път под чий образ се яви?
– Под образа на човек, който много би се учудил, че играе ролята на провидение, под образа на Рьоне. Да, ваше величество, вие ме спасихте от стоманата.
Шарл смръщи вежди, защото си припомни нощта, когато бе завел Анрио на улица Бар.
– А Рьоне? – запита той.
– Рьоне ме спаси от отровата.
– Дявол да го вземе, имал си късмет, Анрио – каза кралят, мъчейки се да се усмихне, но острата болка превърна усмивката му в гримаса. – Това не влиза в занаята му.
– Така че, ваше величество, мен ме спасиха две чудеса. Чудото на разкажанието на флорентинеца и чудото на вашата доброта. Признавам пред ваше величество, че се страхувам да не би небето да се умори да прави чудеса, затова исках да избягам, следвайки правилото: „Помогни си сам, за да ти помогне и господ“.
– Защо не си ми казал това досега, Анри?
– Ако вчера ви бях казал това, щях да бъда клеветник.
– А днес?
– Днес е друго. Днес ме обвиняват и аз се защитавам.
– Сигурен ли си в първото покушение, Анрио?
– Толкова сигурен, колкото и във второто.
– Значи, се опитаха да те отровят?
– Опитана се.
– С какво?
– С червило.
– И как отравят с червило?
– Боже мой, ваше величество, запитайте Рьоне. Отравят и с ръкавици...
Шарл смръщи вежди, после малко по малко лицето му се разведри.
– Да, да – отговори той сякаш на себе си. – Естествено е за живите същества да бягат от смъртта. Защо тогава и умът да не направи това, което прави инстинктът?
– Кажете, ваше величество – запита Анри, – доволен ли сте от моята откровеност и вярвате ли, че ви казах всичко?
– Да, Анрио, да. Ти си добро момче. Значи, мислиш, че тези, които те мразят, не са се уморили и могат да направят нови опити за покушения.
– Ваше величество, всяка вечер аз се чудя, че съм все още жив.
– Те искат да те убият, Анрио, защото аз те обичам. Но бъди спокоен, аз ще ги накажа за злите им помисли. А сега си свободен.
– Свободен ли съм да напусна Париж, ваше величество? – запита Анри.
– Не, ти знаеш, че не мога да се разделя с теб. И дяволите да го вземат, в края на краищата и аз имам нужда някой да ме обича!
– Ако ваше величество иска да ме запази при себе си, моля да ми окаже една милост...
– Каква?
– Оставете ме тук не като приятел, а като пленник.
– Как тъй като пленник?
– Ваше величество, не виждате ли, че приятелството ви ме погубва?
– Предпочиташ да те мразя ли?
– Само привидно, ваше величество. Вашата привидна омраза ще ме спаси; ако

смятат, че съм в немилост, няма да бързат толкова да ме убият.

– Не зная какво желаш, Анрио. Не зная каква цел преследваш. Но ако желанията ти не се изпълнят или ти не постигнеш целта си, това много ще ме учуди.

– И така, мога ли да разчитам на строгостта на краля?

– Да.

– В такъв случай съм спокоен. А сега какво ще заповяда ваше величество?

– Върни се в стаята си, Анрио. Аз не съм добре, ще видя кучетата си и ще си легна.

– Ваше величество трябва да извика лекар. Днешното неразположение може би е по-сериозно, отколкото мислите.

– Пратих да извикат метр Амброаз Паре, Анрио.

– Тогава си отивам по-спокоен.

– Кълна се в душата си – каза кралят, – струва ми се, че от цялото ми семейство ти единствен ме обичаш истински.

– Наистина ли мислите така, ваше величество?

– Честна кралска дума.

– Тогава предайте ме на господин дьо Нансе като човек, срещу когото сте толкова разгневен, че едва ли ще преживее и един месец. Това е единствената възможност да ви обичам, по-дълго.

– Господин дьо Нансе!

Капитанът влезе.

– Поверявам във ваши ръце най-големия престъпник в кралството – продължи кралят. – Отговаряте за него с главата си.

Анри последва съкрушен господин дьо Нансе.

> Глава 53

> Актеон

Останал сам, Шарл се учуди, че не вижда около себе си нито едно от двете си най-верни същества: дойката Мадлен и неговата хрътка Актеон.

„Дойката сигурно е отишла у някой познат хугенот да пее псалми. А Актеон ми се сърди, че го бих с камшик тази сутрин.“

Шарл взе една свещ и отиде в стаята на дойката. Тя не беше там. Една врата от апартамента на Мадлен водеше към оръжейната. Шарл се приближи до нея.

Но изведнъж пак бе обхванат от внезапен пристъп. Кралят страдеше така, като че разкъсваха вътрешностите му с нажежено желязо. Изгаряше го неутолима жажда. Той забеляза на една маса чаша мляко и я изпи на един дъх. Това малко го облекчи.

Тогава пак взе свещта и влезе в оръжейната.

За негово голямо учудване Актеон не изтича да го посрещне. Дали го бяха затворили? В такъв случай той щеше да усети, че господарят му се е върнал от лов и щеше да заскимти.

Шарл извика, изсвири – нищо.

Той пристъпи четири крачки и понеже светлината на свещта проникваше чак до ъгъла на оръжейната, видя там просната върху плочите безжизнена маса.

– Хоп, Актеон, хоп! – извика Шарл и изсвири отново.

Кучето не помръдна.

Шарл изтича при него и го докосна. Бедното животно беше вцепенено и хладно. От муцуната му, свита от болка, бяха изтекли няколко капки злъчка, смесени с разпенена кървава лига. Кучето бе намерило в оръжейната една шапка на господаря си и бе умряло, притиснало глава до този предмет, напомнящ му приятеля.

При тази гледка, която го накара да забрави собствените си болки и му възвърна цялата енергия, гняв закипя в душата на Шарл, прииска му се да изкрещи, но оковани в своето величие, кралете не са свободни да се поддадат на този пръв порив, с който толкова естествено всеки човек изразява вълнуващите го чувства на обич или самозащита. Шарл размисли, че тук може би се крие измяна, и замълча.

Тогава коленичи пред кучето и разгледа трупа с опитно око. Очите бяха стъклени, езикът червен и осеян с пъпки. Странна болест, от която Шарл потръпна. Кралят сложи ръкавиците си, които бе свалил преди малко и ги бе пхнал в колана си, повдигна посинялата устна на кучето, за да разгледа зъбите, и забеляза във вдлъбнатините между тях, както и върху острите кучешки зъби някакви белезникави

остатъци.

Той издърпа тези остатъци и видя, че е хартия. Около хартията възпалението беше много по-силно, венците – подути и кожата разядена като от сярна киселина.

Шарл се огледа внимателно наоколо си. По килима се търкаляха две-три късчета хартия, подобна на тази, която бе намерил в устата на кучето. На едното от парчетата, по-голямо от другите, личеше гравюра.

Косите на Шарл настръхнаха. Той позна върху това парче гравюрата, изобразяваща ловец със соколи, която Актеон бе откъснал от книгата за ловното изкуство.

– Ах! – каза той преbledнял. – Книгата е била напоена с отрова.

После изведнъж, си припомни някои неща и извика:

– Хиляди дяволи, аз пипах всяка страница с пръсти, на всяка плюнчех пръста си. Тези припадъци, болки, повръщания!... Аз съм загубен!

Шарл остана за миг неподвижен, смазан от тази ужасна мисъл. После изведнъж скочи с глух стон и се спусна към вратата на оръжейната.

– Метр Рьоне – извика той, – метр Рьоне флорентинеца. Веднага да отиде някой до Пон Сен-Мишел и да ми го доведе. След десет минути да е тук. Бързо на конете! Вземете и резервен кон, за да се върнете по-бързо. Ако метр Амброаз Паре дойде, поканете го да чака.

Гвардеецът се спусна да изпълни заповедта.

– О – прошепна Шарл, – дори да трябва да подложя всички на изтезания, ще узная кой е занесъл книгата на Анрио!

И с обляно в пот чело, със сгърчени ръце, задъхан, Шарл застана, вперил очи в трупа на своето куче.

Десет минути по-късно на вратата плахо и неспокойно почука Флорентинецът. Има съвести, на които винаги нещо им тежи.

– Влезте – каза Шарл.

Парфюмеристът влезе. Шарл пристъпи властно към него със свити устни.

– Викали сте ме, ваше величество – каза Рьоне разтреперан.

– Вие сте опитен химик, нали?

– Ваше величество...

– И знаете всичко, което знаят най-учените лекари.

– Ваше величество преувеличава.

– Не. Майка ми ми е казвала. Освен това аз ви имам доверие и предпочитам да се посъветвам с вас, отколкото с някой друг. Погледнете – продължи Шарл, като откри трупа на кучето, – погледнете, моля ви, какво има кучето между зъбите си и кажете от какво е умряло.

Докато Рьоне със свещ в ръка се наведе до земята не само за да се подчини на краля, но и за да прикрие вълнението си, Шарл прав, втренчил поглед в този човек, чакаше с лесно разбираемо нетърпение думите му, които щяха да бъдат негова смъртна присъда или залог за избавление.

Рьоне измъкна от джоба си нещо като скалпел, разтвори муцуната на кучето и с острието измъкна парченцата хартия от венците. После се вгледа продължително и внимателно в злъчката и кръвта, избликнали от раничките.

– Ваше величество – каза той, като трепереше – откривам трагични симптоми.

Ледена тръпка премина по вените на Шарл и проникна чак до сърцето му.

– Да – каза той, – това куче е отровено, нали?

– Страхувам се, че е така, ваше величество.

– С каква отрова?

– Струва ми се минерална.

– Можете ли да установите с положителност, че е отровено?

– Разбира се. Ако го отворя и разгледам, стомаха.

– Отворете го. Не искам да остане ни най-малко съмнение.

– Ще трябва да извикаме някой да ми помогне.

– Аз ще ви помогна – каза Шарл.

– Вие, ваше величество?

– Да, аз. И ако е отровено, какви симптоми ще открием?

– Червени петна и „херборизиране“ в стомаха.

– Хайде – каза Шарл, – на работа.

С един замах на скалпела Рьоне разпори гърдния кош на кучето и го отвори с двете си ръце, докато Шарл, коленичил на земята, му светеше със сгърчена, трепереща ръка.

– Погледнете, ваше величество – каза Рьоне, – вижте, ето ви явни следи.

Нали ви казах, че ще има червени петна, а тези вени, тези кървящи вени, които

приличат на корени на растения, тях обозначих с думата „херборизиране“. Тук има всичко, което търсех.

– Значи, кучето е отровено?

– Да, ваше величество.

– С минерална отрова?

– По всяка вероятност.

– А какво би трябвало да чувства човек, който поради недоглеждане е глътнал от същата отрова?

– Силна болка в главата, вътрешно горене, като че ли е глътнал разпалени въглища, болки в червата, повръщане.

– А ще чувства ли жажда?

– Неутолима.

– Така, така – прошепна кралят.

– Напрасно се мъча да отгатна целта на въпросите ви, ваше величество.

– Няма защо да се мъчите. Не е необходимо да знаете. Отговаряйте на въпросите ми и толкова.

– Нека ваше величество пита.

– Каква противоотрова трябва да вземе човек, който е глътнал същата отрова като моето куче?

– Има различни видове минерални отрови. Бих желал, преди да ви отговоря, да узная за каква отрова става дума. Ваше величество знае ли как се е отровило кучето?

– Да – каза Шарл, – то изяде лист от една книга.

– Лист от книга?

– Да.

– Ваше величество има ли тази книга?

– Ето я – каза Шарл и свали книгата за ловното изкуство от лавицата.

Ръоне трепна от изненада и това не убягна на краля.

– Кучето е изяло лист от тази книга? – заекна Ръоне.

– Да, от тази.

И Шарл показа откъснатата страница.

– Позволявате ли да откъсна още една, ваше величество?

– Позволявам.

Ръоне откъсна един лист и го доближи до свещта. Хартията пламна и силна чеснова миризма изпълни оръжейната.

– То е било отровено с разтвор от арсеник – каза Ръоне.

– Сигурен ли сте?

– Както ако го бях приготвил аз.

– А противоотровата?...

Ръоне поклати глава.

– Как? – запита пресипнало Шарл. – Нима няма лек?

– Най-доброто и ефикасно лекарство е белтък от яйце, разбит в мляко, но...

– Но... какво?

– Би трябвало да се вземе веднага, иначе...

– Иначе?

– Ваше величество, това е страшна отрова – каза Ръоне.

– Но все пак не убива веднага, нали? – запита Шарл.

– Не, но убива сигурно. Все едно за колко време, а понякога дори това време може да е предварително пресметнато.

Шарл се облегна на мраморната маса.

– А сега – каза кралят, поставяйки ръка на рамото на Ръоне – кажете, нали тази книга ви е позната?

– На мен, ваше величество! – възкликна пребледнял Ръоне.

– Да, на вас, като я видяхте, вие се издадохте.

– Ваше величество, заклевам ви се...

– Слушайте, Ръоне – прекъсна го Шарл, – вие отровихте наварската кралица с ръкавици, принц де Порсиан с дим от лампа, опитахте се да отровите принц дьо Конде с мускал. Ръоне, ще заповядам да ви смъкнат кожата парче по парче с нажежени щипци, ако не ми кажете на кого е тази книга!

Флорентинецът, видя, че няма шега с гнева на Шарл и реши да отвърне дръзко.

– Ако кажа истината, ваше величество, кой ще ми гарантира, че няма да бъда наказан по-жестоко, отколкото ако замълча?

– Аз.

– Давате ли ми вашата кралска дума?
– Честна кралска дума, вие ще спасите живота си – каза кралят.
– В такъв случай ще ви кажа. Книгата е моя.
– Ваша? – извика Шарл, като отстъпи и загледа отровителя като обезумял.
– Да, моя.
– И на кого я дадохте вие?
– Нейно величество кралицата-майка я взе от мен.
– Кралицата-майка? – извика Шарл.
– Да.
– С каква цел?
– Струва ми се, за да я изпрати на наварския крал който бил поискал от херцог д'Алансон подобна книга, за да изучи лова със соколи.
– О! – извика Шарл. – Така. Сега разбирам всичко! Тази книга наистина беше у Анрио. Има съдба и аз понасям ударите ѝ!
Шарл бе обхванат от пристъп на суха и силна кашлица, последвана от нова болезнена криза в стомаха. Той глухо извика два-три пъти и се отпусна на стола.
– Какво ви е, ваше величество? – запита уплашено Рьоне.
– Нищо – каза Шарл, – само че съм жаден. Дайте ми да пия.
Рьоне наля чаша вода и я подаде с трепереща ръка на Шарл. Той я изпи на един дъх.
– А сега – каза кралят, като взе перо и го натопи в мастило – напишете на тази книга...
– Какво да напиша?
– Това, което ви продиктувам: „Това ръководство за лов със соколи кралицата-майка Катерина Медичи получи от мен.“
Рьоне взе перото и написа каквото му заповяда кралят.
– А сега подпишете.
Флорентинецът подписа.
– Вие ми обещахте да ми спасите живота – каза той.
– Що се отнася до мен, ще сдържа думата си.
– А кралицата-майка? – запита Рьоне.
– О – отговори Шарл, – това не е моя работа. Ако ви нападнат, отбранявайте се.
– Ваше величество, мога ли да напусна Франция, ако видя, че животът ми е в опасност?
– Ще ви отговоря след петнадесет дни.
– А междувременно.
Шарл смръщи вежди и докосна с пръст бледите си устни.
– О, бъдете спокоен, ваше величество.
И щастлив, че се е отървал така леко, флорентинецът се поклони и излезе. В същото време на прага на вратата се появи дойката.
– Какво ти е, Шарло? – запита тя.
– Дойке, намокрих си краката в росата и ми е лошо.
– Вярно, ти си пребледнял, Шарло.
– Това е от слабост. Дай ми ръката си, дойке, искам да си легна.
Дойката се спусна към него. Шарл се облегна на ръката ѝ и тръгна към стаята си.
– А сега – каза той – ще си легна съвсем сам.
– А ако дойде Амброаз Паре?
– Ще му кажеш, че ми е по-добре и нямам нужда от него.
– Не искаш ли да ти дам нещо?
– Едно просто лекарство – каза Шарл, – белтъци, разбити в мляко. Дойке – продължи той, – горкият Актеон умря. Трябва утре сутрин да го погребем в някое кътче на градината. Той беше един от най-добрите ми приятели... Ще заповядам да му поставят паметник... ако имам време.

> Глава 54

> Венсенската гора

Още същата вечер по заповед на Шарл IX Анри бе отведен във Венсенската гора. Така наричаха по това време знаменития замък, от който днес са останали само развалини – колосална руина, свидетелстваща за минало величие.

Отведоха Анри в носилка с по четирима войници от всяка страна. Господин

дъо Нансе вървеше пръв със заповедта, която трябваше да отвори за Анри вратите на затвора убежище.

Спряха се при тайния вход за кулата. Господин дъо Нансе слезе от коня, отключи катинара на вратичката на носилката и покани почтително краля да слезе.

Анри се подчини без никакво възражение. Всяко жилище му се струваше по-сигурно от Лувъра и десетте врати, затварящи се след него, се затваряха същевременно между него и Катерина Медичи.

Кралят-пленник премина подвижния мост между двама войници, влезе през трите врати в долната част на кулата и трите врати в подножието на стълбата, после, все така воден от господин дъо Нансе, се изкачи на първия етаж. Там гвардейският капитан, като видя, че кралят се готви още да се изкачва го спря:

– Господарю, останете тук.

– А – каза Анри, – изглежда, че ми оказват честта да ме оставят на първия етаж.

– Ваше величество – отговори господин дъо Нансе, – с вас се отнасят като с коронована глава.

„Дявол, дявол – каза си Анри, – още два-три етажа никак не биха ме унизили. Тук ще ми бъде премного добре. Пак ще започнат да се съмняват.“

– Ваше величество, искате ли да ме последвате? – запита господин дъо Нансе.

– Триста дяволи! – отговори наварският крал. – Отлично знаете, че не е въпрос какво искам и какво не искам, а какво заповядва брат ми Шарл. Заповядва ли да ви последвам?

– Да, ваше величество.

– В такъв случай следвам ви, господине.

Тръгнаха по нещо като коридор, в края на който се озоваха в просторна зала с мрачни и злокобни стени. Анри се огледа наоколо си малко неспокойно.

– Къде сме? – запита той.

– Минаваме през залата за изтезания, господарю.

– Аха – каза кралят.

И се загледа още по-внимателно.

В тази зала имаше от всичко по малко: кани и дървени приспособления за изтезания с вода, клинове и халки за измъчване и пристягане на крака. Освен това околоръст, край стените, каменни пейки, предназначени за нещастниците, които ще бъдат изтезавани. Над пейките, на самите тях и под тях имаше зазидани железни халки без никаква симетрия освен изискванията на изкуството за изтезание. Но личеше, че са поставени с оглед на крайниците на седналите там. Анри продължи, без да каже нито дума, но без да изпусне нито една подробност от целия този отвратителен инвентар, който, така да се каже, увековечаваше по стените историята на изтезанията.

Загледан наоколо си, той се подхлъзна и загуби равновесие.

– Какво е това?

И той показа една бразда, издълбана във влажния каменен под.

– Улей, господарю.

– Значи, тук вали?

– Да, господарю, кръв.

– А – каза Анри, – чудесно! Скоро ли ще стигнем до моята стая?

– Вече стигнахме, господарю – отговори една сянка, която се открояваше в тъмнината все по-видима и осезаема, колкото повече се приближаваха до нея.

На Анри му се стори, че разпозна този глас. Той направи няколко крачки и различи и лицето на говорещия.

– А вие ли сте, Болийо? – запита той. – Какво правите тук?

– Господарю, току-що приех длъжността управител на Венсенската крепост.

– Е, приятелю, не можете да се оплачете от своя дебют. Още от първия път крал-пленник. Не е лошо.

– Извинете, господарю, но преди вас приех вече двама благородници.

– Кой? Ах, извинете, може би проявявам недискретност. В такъв случай да сметнем, че нищо не съм казал.

– Господарю, не ми е заповядано да пазя тайна. Тук са господата Ла Мол и Коконас.

– Вярно. Тях ги задържаха, горките. Как понасят нещастieto?

– По различен начин. Единият е весел, другият – тъжен. Единият пее, другият – въздиша.

– Кой въздиша?

– Граф дьо Ла Мол, господарю.
– Бога ми – каза Анри, – по-добре разбирам този, който въздиша, отколкото този, който пее. Доколкото виждам, в затвора не е особено весело. На кой етаж са те?

– На най-горния, четвъртия.

Анри въздъхна. И той би искал да е там.

– Хайде, господин дьо Болийо – каза Анри, – бъдете така добър да ми покажете стаята, бързам, понеже прекарах уморителен ден.

– Заповядайте, господарю – каза Болийо, показвайки една затворена врата.

– Номер две – каза Анри. – Защо не номер едно?

– Защото е запазена, господарю.

– А, изглежда, че очакват някой по-високопоставен пленник от мене?

– Не съм казал, господарю, че ще бъде пленник.

– Кой тогава?

– Нека господарят не настоява, защото ще бъде принуден, като замълча, да не проявя подчинението, което дължа на ваше величество.

– А, това е друго – каза Анри и се замисли още по-дълбоко. Номер едно силно го заинтригува.

Управителят остана верен на първоначалната си учтивост. След хиляди предпазливи приказки той настана Анри в стаята му, извини се за неудобствата, постави двама войници на вратата и излезе.

– А сега – обърна се той към тъмничаря – да посетим другите.

Тъмничарят тръгна напред. Минаха по същия път, прекосиха залата за изтезания, коридора и стигнаха до стълбата. Господин дьо Болийо, предшествуван от водача си, изкачи още три етажа.

На четвъртия, последния, тъмничарят отвори последователно три врати, заключени с по две ключалки и три огромни резета.

Едва докосна третата врата и един весел глас се провикна:

– Е, дявол да го вземе, отваряйте бързо да влезе чист въздух! Печката ви е толкова силно напалена, че човек може да се задуши!

И Коконас, когото без съмнение читателят е познал по неговото любимо проклетие, с един скок се озова до вратата.

– Един момент, благороднико – каза тъмничарят, – не идвам да ви освободя, а вода при вас господин управителя.

– Господин управителя – извика Коконас, – каква работа има тук?

– Идва да ви посети.

– Голяма чест ми оказва. Моля управителя да заповяда.

Господин дьо Болийо влезе и смрази веднага сърдечната усмивка на Коконас с ледената си учтивост, характерна за управителите на крепости, за тъмничарите и палачите.

– Имате ли пари, господине? – запита той пленника.

– Аз? – възкликна Коконас. – Нито едно екю.

– А скъпоценности?

– Имам един пръстен.

– Ако обичате, позволете да ви претърся.

– Дявол да го вземе! – извика Коконас, зачервен от яд. – Благодарете, че се намираме и двамата в затвора.

– Всичко трябва да се понесе в служба на краля.

– Но – каза пиемонтецът – честните хора, които пребъркват джобовете на минувачите по Пон-Ньоф, сигурно са на служба при краля като вас. Дявол да го вземе, колко несправедлив съм бил, господине, тъй като до днес ги мислех за крадци.

– Господине, моите почитания – каза Болийо. – Тъмничарю, заключете господина.

Управителят си отиде, като отнесе пръстена на Коконас с много красив изумруд, подарен му от херцогиня дьо Невер, за да си спомня цвета на нейните очи.

– Да видим другия – каза управителят.

Прекосиха една празна стая и отново започна отварянето и затварянето на три врати, шест ключалки и девет резета.

Най-сетне отвориха последната врата, посрещнати от една въздишка.

Стаята беше още по-мрачна от тази, която господин дьо Болийо току-що бе посетил. Четири дълги тесни бойници осветяваха слабо това тъжно помещение. Железните решетки бяха направени така, че да попречат на пленника да вижда от

прозорците дори небето.

Таванът беше сводест с розетка по средата.

Ла Мол седеше в един ъгъл и не даде вид изобщо да е забелязал посетителите.

Управителят се спря на прага и изгледа за миг пленника, който седеше неподвижен, притиснал глава с ръце.

– Добър вечер, господин дьо Ла Мол – поздрави Болийо.

Младежът вдигна глава и отговори:

– Добър вечер, господине.

– Господине – продължи управителят, – идвам да ви претърся.

– Не е нужно – каза Ла Мол, – сам ще ви дам всичко, което имам.

– Какво имате?

– Около триста екю, тези скъпоценности и тези пръстени.

– Дайте ги, господине – подкани го управителят.

– Вземете.

Ла Мол обърна джобовете си, свали пръстените и аграфата от шапката си.

– Нищо друго ли нямате?

– Не, доколкото знам.

– А какво е закачено на копринения шнур около врата ви?

– Господине, това не е скъпоценност, а реликва.

– Дайте я.

– Как? Вие настоявате?

– Имам заповед да ви оставя само дрехите, а реликвата не е дреха.

Ла Мол замахна гневно с ръка и след скръбното спокойствие и достойнство, с което се държеше, това движение се стори още по-неприятно на тези хора, привикнали на груби прояви.

Но той веднага се овладя и каза:

– Добре, господине, ще покажа това, което искате.

И обръщайки се, като че ли да застане на светло, той сне мнимата реликва, която всъщност беше медальон с миниатюра. Измъкна миниатюрата и я поднесе към устните си. След като я целуна няколко пъти, той се престори, че я изпуска, натисна я силно с тока на ботуша си и я счупи на хиляди парченца.

– Господине!... – Извика управителят.

Той се наведе да види не би ли могъл да спаси предмета, който Ла Мол искаше да скрие от него, но миниатюрата беше станала на прах.

– На краля е угодно да получи този медальон – каза Ла Мол, – но той няма никакво право на миниатюрата, която беше в него. Ето ви медальона, може да го вземете.

– Господине – каза Болийо, – ще се оплача на краля.

И без да се сбогува с пленника, той се оттегли разгневен и дори не дочака тъмничарят да затвори вратите в негово присъствие.

Тъмничарят направи няколко крачки, сякаш излиза, и като видя, че господин дьо Болийо е вече на стълбата, се върна.

– Бога ми, господине, добре, че се сетих да ви поискам сто екю, за които ви обещах да ви оставя да поговорите с вашия приятел. Защото, ако не ми ги бяхте дали, управителят щеше да ви ги вземе с другите триста и тогава съвестта ми не би ми позволила да направя нищо за вас. Но вие ми платихте предварително, аз ви обещах, че ще видите приятеля си... елате... честният човек държи на думата си. Само, ако е възможно, и заради вас, и заради мен, не говорете за политика.

Ла Мол излезе и се озова лице с лице с Коконас, който припряно крачеше из своята стая.

Двамата приятели се хвърлиха в прегръдките си.

Тъмничарят се престори, че изтрива една сълза и излезе да пази някой да не изненада пленниците или по-скоро да не изненада него самия.

– Ах ето те – каза Коконас. – Този отвратителен управител идва ли при теб?

– Както и при теб, предполагам.

– Взе ли ти всичко?

– Както и на теб.

– О, аз нямах кой знае какво. Само един пръстен от Анриет.

– А пари?

– Бях дал всичките си пари на този чудесен тъмничар, за да ни позволи да се видим.

– А – каза Ла Мол, – значи, той взема с двете си ръце.

– И ти ли му плати?

– Дадох му сто екю.
– Толкова по-добре, че нашият тъмничар е мошеник.
– Явно, че с пари ще можем да направим каквото си искаме, а да се надяваме, че ще се сдобием с пари.
– Ясно ли ти е какво ни се е случило?
– Напълно. Предали са ни.
– Кой?
– Този отвратителен херцог д'Алансон. Не случайно ми се искаше да му извия врата.
– Мислиш ли, че положението ни е сериозно?
– Изглежда.
– Може би ще има и... изтезания.
– Не крия, че и аз си помислих за това.
– Какво ще кажеш, ако работата стигне дотам?
– А ти?
– Аз ще мълча – отговори Ла Мол, изчервявайки се като трескав.
– Ще мълчиш? – извика Коконас.
– Да, ако ми стигнат силите.
– Аз пък – каза Коконас, – ако постъпят така подло с мен, ще кажа някои неща.
– Какви например? – запита бързо Ла Мол.
– О, бъди спокоен. Такива неща, които ще смутят за известно време съня на херцог д'Алансон.
Ла Мол се готвеше да отговори, когато тъмничарят, стреснат от някакъв шум, притича, бутна приятелите всеки в стаята му и затвори вратата.

> Глава 55
> Восъчната статуетка

Цяла седмица вече Шарл бе прикован в леглото от трескава слабост, прекъсвана от силни пристъпи, които приличаха на епилептични припадъци. По време на тези пристъпи той викаше така страшно понякога, че гвардейците, които бдяха в преддверието, слушаха ужасени, а ехото в стария Лувър, разбуден от толкова зловещи шумове, ги повтаряше. След пристъпите, смазан от умора, с угаснали очи, кралят се отпускате в ръцете на дойката си и изпаднаше в меланхолия, изпълнена с презрение и ужас.

Да се каже какво чувстваха поотделно майката и синът, без да споделят усещанията си, защото те не се търсеха, а се избягваха, да се каже какви зловещи мисли пъплеха в сърцето на Катерина Медичи и херцог д'Алансон, би значело да опишем отвратителния гмеж в дъното на змийско гнездо. Анри беше затворен в стаята си и съгласно неговата молба към Шарл никой нямаше разрешение да го вижда, дори Маргьорит. В очите на всички това беше пълно изпадане в немилост. Катерина и д'Алансон си отдъхнаха, мислейки го за загубен, а Анри пиеше и ядеше по-спокойно, като се надяваше, че са го забравили.

В двора никой не подозираше причината за болестта на краля. Метр Амброаз Паре и неговият колега Мазий бяха установили възпаление на стомаха, заблуждавайки се за причината по резултата. Те му бяха предписали лека диета, която само можеше да подпомогне пиетието на Рьоне, което Шарл приемаше три пъти дневно от ръката на своята дойка, и съставляваше главната му храна.

Ла Мол и Коконас бяха във Венсен, охранявани най-строго. Маргьорит и херцогиня дьо Невер десет пъти се опитаха да се доберат до тях или поне да им изпратят бележка, но безуспешно.

Една сутрин след безкрайните промени на влошаване и подобрене Шарл се почувствува по-добре и разреши както обикновено дворът да присъства на утринното ставане, макар че отдавна не бе приемал. Разтвори широко вратите и по бледите бузи, по пожълтялото като слонова кост чело, по трескавия блясък в очите, хлътнали и заобиколени с тъмни кръгове, се виждаше какви страшни поражения бе нанесла на младия монарх неизвестната болест.

Кралската стая скоро се изпълни с любопитни, заинтригувани придворни.

Катерина, д'Алансон и Маргьорит бяха предупредени, че кралят приема.

Тримата дойдоха един след друг. Катерина спокойна, д'Алансон усмихнат, Маргьорит съкрушена.

Катерина седна до възглавницата на сина си, без да забележи погледа, с

който той я посрещна.

Херцог д'Алансон остана прав при краката му.

Маргьорит се облегна на една масичка и като видя бледото чело, отслабналото лице и хлътналите очи на брат си, не можа да сдържи една въздишка и една сълза.

Шарл, на когото нищо не убягваше, видя сълзата, чу въздишката и кимна незабележимо на Маргьорит.

Това кимване, колкото и незабележимо да бе, проясни лицето на клетата наварска кралица, на която Анри не бе имал време, а може би и не беше желал да съобщи нищо.

Тя се страхуваше за мъжа си, трепереше за любимия си.

За себе си не се страхуваше, познаваше твърде добре Ла Мол и знаеше, че може да разчита на него.

– Е, скъпи синко – запита Катерина, – как сте?

– По-добре, майко, по-добре.

– А какво казват вашите лекари?

– Моите лекари? О, те са велики лекари, майко – избухна в смях Шарл – и аз изпитвам върховно удоволствие, признавам, като обсъждат болестта ми. Дойке, дай ми да пия.

Дойката донесе на Шарл чаша от неговото питие.

– И какви лекарства ти дават, синко?

– О, ваше величество, кой разбира нещо от техните лекарства! – отговори кралят и изгълта жадно питието.

– На брат ми му трябва – каза Франсоа – да стане, да излезе на слънце; а и ловът, който той толкова обича, би могъл също да му подейства добре.

– Да – каза Шарл с неизразима усмивка, – макар че последният лов ми се отрази много зле.

Шарл произнесе тези думи така странно, че разговорът, в който присъстващите не се бяха намесили с нито една дума, изведнъж замря. После той кимна с глава, придворните разбраха, че приемът е завършени се оттеглиха един, след друг.

Д'Алансон понечи да се приближи до брат си, но някакво особено чувство го възпря. Той се поклони и излезе.

Маргьорит улови бързо измършавялата ръка на брат си, стисна я, целуна я и също си отиде.

– Моя добра Марго! – прошепна Шарл.

Единствена Катерина не напусна сина си. Оставайки насаме с нея, Шарл се отдръпна към стената със същото чувство на ужас, с което човек се отдръпва от змия.

Защото след признанията на Ръоне, а може би много повече поради собствените си самотни размишления Шарл нямаше вече дори щастието да се съмнява.

Той отлично знаеше на кого и на какво щеше да се дължи смъртта му.

Затова, когато Катерина се доближи до леглото му и му протегна ръката си, студена като погледа ѝ, той потрепери, обзет от страх.

– Вие оставате, ваше величество? – каза той.

– Да, синко – отговори Катерина. – Имам да ви казвам важни неща.

– Говорете, ваше величество – каза Шарл, като се отдръпна още повече.

– Ваше величество – каза кралицата, – вие казахте преди малко, че вашите лекари са много учени.

– И пак го повтарям, ваше величество.

– И какво направиха откакто вие сте болен?

– Нищо, вярно е... но ако ги бяхте чули какво говорят... наистина, ваше величество, трябва човек да се разболе, за да чуе такива умни приказки.

– Е, добре, синко, искате ли да ви кажа нещо?

– Разбира се, кажете, майко!

– Подозирам, че всичките тези учени доктори не знаят нищо за болестта ви.

– Наистина, ваше величество.

– Че те може би виждат последиците, но причината им убягва.

– Възможно е – каза Шарл, без да разбира какво цели майка му.

– Така че те лекуват само симптомите вместо самата болест.

– Кълна се в душата си – възкликна Шарл учудено, – струва ми се, че имате право, майко!

– Знаете ли, синко – поде Катерина, – понеже вашата продължителна болест ме измъчва и пречи на държавните дела, а освен това може да се отрази и на духа

ви, аз се свързах с най-начетените лекари.

– В областта на медицинското изкуство ли ваше величество?

– Не, в областта на много по-дълбоко изкуство, изкуството, което позволява да се чете не само в тялото, но и в сърцето.

– Ах, чудесно изкуство, ваше величество. Жалко, че кралете не го изучават. И какво, стигнахте ли до някакъв резултат?

– Да.

– Какъв?

– Какъвто се надявах, затова донесох на ваше величество лекарство, което ще излекува и тялото, и духа му.

Шарл потрепери. Помисли си, че майка му е сметнала, че живее твърде дълго, и е решила да довърши съзнателно това, което бе започнала неволно.

– И къде е това лекарство? – запита той, повдигайки се на лакът, загледан в майка си.

– То е в самата болест – отговори Катерина.

– Е, и къде е болестта?

– Слушайте, синко – каза Катерина, – чували ли сте някога да казват, че има тайни врагове, чието отмъщение убива от разстояние жертвата?

– Със стомана или отрова? – запита Шарл, без да изпуска нито за миг невъзмутимото лице на майка си.

– Не, с други средства, по-сигурни и по-страшни – каза Катерина.

– Изяснете се.

– Синко – запита флорентинката – вярвате ли в заклинания и магии?

Шарл прикри една недоверчива и презрителна усмивка.

– Много – каза той.

– Е, добре – оживи се Катерина, – те са причина за вашите страдания. Един враг на ваше величество, който не се е осмелил да ви нападне лице с лице, тайно е действал в мрака. Той е провел срещу ваше величество заговор, много по-страшен, защото в него няма съучастници и защото тайнствените му нишки остават неуловими.

– Е, дявол да го вземе, стига! – разбунтува се Шарл, възмутен от толкова коварство.

– Помъчете се, синко, да си спомните някои проекти за бягство, които трябваше да осигурят безнаказаност на убиеца.

– Убиеца – извика Шарл, – убиеца ли, казвате? Значи, са се опитали да ме убият, майко?

Катерина скри лицемерно очи под сбръчканите си клепачи.

– Да, синко. Вие може би се съмнявате в това, но аз съм сигурна.

– Никога не се съмнявам в това, което вие ми казвате – отговори горчиво кралят. – И как са се опитали да ме убият? Любопитен съм да узная.

– С магия, синко.

– Изяснете се, ваше величество – каза Шарл, толкова отвратен, че се задоволи само с ролята на наблюдател.

– Ако престъпникът, когото искам да ви открия и когото ваше величество вече е открил дълбоко в сърцето си... залагайки всичко на своите козни, сигурен в успеха, бе съумял да се измъкне, може би никой не би проникнал в страданията на ваше величество. Но за щастие вашият брат бди над вас.

– Кой брат?

– Вашият брат д'Алансон.

– Ах, да, вярно. Винаги забравям, че имам брат – прошепна Шарл с горчив смях. – Та какво казвате, ваше величество?

– Че за щастие той открил материалната част от заговора срещу ваше величество. Но докато той, неопитно дете, търсеше следите на обикновен заговор, доказателство за младежки увлечения, аз търсех уликите на много по-сериозно престъпление. Защото познавам на какво е способен виновникът.

– Майко, вие като че ли говорите за наварския крал – каза Шарл, желаейки да види докъде би могло да стигне това флорентинско притворство.

Катерина наведе лицемерно очи.

– Струва ми се, че заповядах да го затворят във Венсен заради въпросния проект за бягство – продължи кралят, – да не би да е още по-виновен, отколкото предполагам?

– Чувствувате ли треска, която ви разяжда? – запита Катерина.

– Да, ваше величество – смръщи вежди Шарл.

– Чувствувате ли палеца топлина, която изгаря сърцето и вътрешностите ви?

– Да, ваше величество – отговори Шарл, помръквайки все повече и повече.

– А остри болки в главата, които преминават през очите и достигат до мозъка като стрели?

– Да, да, ваше величество, о, точно това чувствавам! Вие чудесно описвате моята болест.

– Това е толкова просто – каза флорентинката, – погледнете.

И тя измъкна от дрехата си един предмет и го показа на краля. Това беше статуетка от жълт восък, висока близо шест пръста. Тя беше облечена с позлатена восъчна рокля и с кралска мантия, също от восък.

– Е, добре – запита Шарл, – каква е тази статуетка?

– Вижте какво има на главата си – каза Катерина.

– Корона.

– А в сърцето?

– Игла.

– Е, ваше величество, познавате ли се?

– Себе си?

– Да, себе си. С вашата корона и с вашата мантия.

– И кой е направил статуетката? – запита Шарл, когото тази комедия започваше да уморява. – Сигурно наварският крал?

– Не, ваше величество.

– Не!... Тогава вече нищо не разбирам.

– Казвам не, защото ваше величество би могъл да приеме отговора ми в буквалния смисъл. Бих казала да на ваше величество, ако бяхте ме запитали иначе.

Шарл не отговори. Опитваше се да проникне в тази тъмна душа, която се затваряше непрестанно пред него точно когато му се струваше, че вече започва да чете в нея.

– Ваше величество – продължи Катерина, – тази статуетка е била намерена благодарение на грижите на вашия главен прокурор Лагел в квартирата на човека, който в деня на лова със соколи пазеше коня, приготвен за наварския крал.

– Граф дьо Ла Мол?

– У него. И ако обичате, погледнете пак тази стоманена игла, която пронизва сърцето. Виждате ли една буква на забоденото листче?

– Виждам буквата „м“ – каза Шарл.

– Ще рече мъртъв, това е магическата формула, ваше величество. Убиецът написва така своето желание върху раната, която издълбава. Ако искаше да ви порази лудост, както херцог дьо Бретан стори с Шарл VI, щеше да забие иглата в главата и да напише буквата „л“ вместо „м“.

– Значи, според вас, ваше величество, Ла Мол иска моята смърт?

– Да, както камата се насочва към сърцето. Но зад камата стои нечия ръка.

– Значи, това е причината за моята болест? В деня, в който магията се развали, и болестта ще изчезне. Но как да постъпим? – запита Шарл. – Вие, добра ми майко, сигурно знаете. Противно на вас, която цял живот сте се занимавали с това, аз съм съвсем невеж в заклинанията и магиите.

– Смъртта на заклинателя ще прекъсне магията. Това е. В деня, в който магията бъде развалена, и болестта ще изчезне.

– Наистина ли? – учуди се Шарл.

– Как, вие не знаете ли?

– Боже мой, та аз не съм магьосник – каза кралят.

– Но сега – продължи Катерина – ваше величество се увери, нали?

– Разбира се.

– И това убеждение ще прогони безпокойството?

– Напълно.

– Не ми го казвате от любезност, нали?

– Не, майко, от цялото си сърце.

Лицето на Катерина се проясни.

– Да бъде благословен бог – извика тя, сякаш вярваше в бога.

– Да, да бъде благословен бог! – поде иронично Шарл. – Сега вече зная на кого дължа болестта си и следователно – кого да накажа.

– И ние ще накажем...

– Господин дьо Ла Мол. Нали казахте, че той е виновен.

– Казах, че той е бил оръдието.

– Първо граф дьо Ла Мол, това е най-важното. Всичките тези кризи, от които се измъчвам, могат да събудят опасни подозрения наоколо ни. Необходимо е да се хвърли светлина и тогава истината ще бъде открита.

– Значи, граф дьо Ла Мол?...

– ...ми е много удобен като виновник и аз го приемам. Да започнем първо с него и ако има съучастник, той ще го издаде.

– О – прошепна Катерина, – а ако не заговори, ще го принудим! Ние имаме незаменни средства за това.

После тя каза високо, ставайки:

– Значи, позволявате, ваше величество, следствието да започне?

– Дори го желая – отговори Шарл – и колкото по-бързо, толкова по-добре.

Катерина стисна ръка на сина си, без да разбере нервния трепет, който премина през пръстите му, докато се ръкуваше с нея, и излезе, без да чуе язвителния смях на краля и глухото ужасно проклятие, последвало този смях.

Кралят се питаше не е ли опасно да пусне така тази жена, която за няколко часа може би щеше да направи толкова неща, че той вече не би намерил средства да ги поправи.

В същия миг, загледан в завесата, паднала зад Катерина, той чу лек шум зад себе си, огледа се и видя Маргьорит, която тъкмо идваше откъм коридора, водещ към стаята на дойката.

Бледостта, блуждаещите очи, задъханата гръд издаваха нейното силно душевно възмущение.

– О, господарю, господарю – извика Маргьорит, като се спусна към леглото на брат си, – вие знаете, че тя лъже!

– Коя тя? – запита Шарл.

– Слушайте, Шарл. Страшно е да обвиняваш майка си, но аз отгатнах, че тя ще остане при вас, за да поиска отново да ги преследвате. Кълна се в живота си, кълна се във вашия живот, кълна се в душите и на двама ни, казвам ви: тя лъже!

– Да ги преследва! Кого преследва тя?

И двамата говореха инстинктивно тихо, като че ли им беше страшно да слушат думите си.

– Първо Анри, вашия Анрио, който ви обича и който ви е по-предан от всички на света.

– Мислиш ли, Марго?

– О, господарю, сигурна съм в това.

– Е, добре, аз също.

– Щом сте сигурен, братко – изненада се Маргьорит, – защо заповядахте да го задържат и да го затворят във Венсен?

– Защото той лично ме помоли за това.

– Той ви помоли, господарю?

– Да, Анрио има странни хрумвания. Може би греши, може би е прав. Но едно от тези негови хрумвания беше, че ще бъде в по-голяма безопасност, ако е в немилост, отколкото ползващ се с благоволение, далеч от мен, отколкото близо до мен. Във Венсен, отколкото в Лувъра.

– А, разбирам – каза Маргьорит, – значи, той е в безопасност?

– Бога ми, толкова в безопасност, колкото може да бъде някой, за когото Болийо отговаря пред мен с главата си.

– О, благодаря ви, братко, за Анри, но...

– Но какво? – запита Шарл.

– Но има още един друг, господарю, за когото може би нямам право да мисля, но за когото мисля.

– И кой е този друг?

– Господарю, пощадете ме... аз едва бих се осмелила да го назова пред брат си, а още по-малко пред моя крал.

– Граф дьо Ла Мол, нали? – каза Шарл.

– Уви! – отговори Маргьорит. – Вие пожелахте веднъж да го убиете, господарю, и той само по чудо се спаси от вашето кралско отмъщение.

– И то тогава, Маргьорит, когато той беше виновен само за едно престъпление, а сега, когато е извършил и друго?

– Господарю, той не е виновен за второто.

– Не чу ли какво каза нашата добра майка, клета Марго?

– О, аз ви казах вече, Шарл – поде Маргьорит, като сниши глас, – казах ви, че тя лъже.

– Вие може би не знаете, че скоро са намерили у граф дьо Ла Мол една восъчна статуетка.

– Напротив братко, зная.

– Че сърцето на тази фигурка е пронизано с игла и на тази игла е забодено

листче с буквата „М“.

– Зная всичко това.

– И че тази фигурка е с кралска мантия на раменете и кралска корона на главата?

– Зная и това.

– Е, добре, какво ще кажете?

– Ще кажа, че тази малка фигурка с кралска мантия на раменете и кралска корона на главата изобразява жена, а не мъж.

– Ами! – каза Шарл. – А иглата, която пронизва сърцето?

– Това е чародейство, за да се спечели любовта на тази жена, а не заклинание, за да предизвика смъртта на някой мъж.

– А буквата „М“?

– Тя не означава мъртъв, както каза кралицата-майка.

– Какво означава тогава? – запита Шарл.

– Тя означава... името на жената, която граф дьо Ла Мол обича.

– И тази жена се нарича?

– Тази жена се нарича Маргьорит, братко – падна на колене до кралското ложе наварската кралица, като улови ръката на краля и притисна обляното си в сълзи лице до нея.

– Тихо, сестро – каза Шарл, оглеждайки се с искрящи очи под смръщените вежди, – защото, както вие сте подслушали, и други могат да ви подслушат.

– О, все едно ми е! – вдигна глава Маргьорит. – Нека целият свят да ме чуе! Ще заявя пред целия свят, че е недостойно да използваш любовта на един благородник, за да опетниш честта му с подозрение за убийство.

– Марго, а ако ти кажа, че аз също като теб зная кое е истина и кое не?

– Братко!

– Ако ти кажа, че граф дьо Ла Мол е невинен?

– Вие знаете това?

– Ако ти кажа, че зная истинския виновник?

– Истинския виновник! – извика Маргьорит. – Значи, наистина е извършено престъпление?

– Да, волно или неволно, извършено е престъпление.

– Спрямо вас?

– Спрямо мен.

– Невъзможно!

– Невъзможно?... Погледни ме, Марго!

Младата жена погледна брат си и се ужаси от неговата бледина.

– Марго, аз няма да живея и три месеца.

– Вие, братко! Ти, Шарл! – извика тя.

– Марго, аз съм отровен.

Маргьорит изпищя.

– Тихо! – каза Шарл. – Всички трябва да помислят че умирам от магия.

– А знаете ли виновника?

– Зная го.

– Вие казахте, че не е Ла Мол.

– Не, не е той.

– Сигурно не е и Анри... Велики боже, да не е...

– Кой?

– Брат ми... д'Алансон – прошепна Маргьорит.

– Може би.

– Или, или... – Маргьорит сниши глас, сякаш ужасена от това, което щеше да каже – или нашата майка?

Шарл замълча.

Маргьорит го погледна, прочете в погледа му всичко и се строполи в едно кресло.

– Боже мой, боже мой! – прошепна тя. – Невъзможно!

– Невъзможно! – изсмя се прекъслено Шарл. – Жалко, че Рьоне не е тук, за да ти разкаже своята история.

– Рьоне!

– Да. Той би ти разказал например как една жена, на която не смее да откаже нищо, му е поискала книга за ловното изкуство от неговата библиотека. Как всяка страница от тази книга е била напоена със силна отрова. Как отровата, предназначена за някого си, е попаднала по прищявка на случайността или като божие наказание у друг човек, а не у този, за когото е била предназначена. Но

понеже Ръоне го няма, можеш да видиш книгата. Тя е там, в моя кабинет. Ще видиш написано от ръката на флорентинеца, че тази книга, чиито страници крият смърт за още двадесет души, той е дал собственоръчно на една своя съотечественица.

– Тихо, Шарл! Сега ти говори по-тихо! – каза Маргьорит.

– Сама виждаш защо всички трябва да повярват, че умирам от магия.

– Но това е несправедливо, ужасно е! Милост, милост! Вие знаете, че той е невинен!

– Да, зная, но трябва да го мислят за виновен. Изстрадай смъртта на любимия си! Това е малка цена, за да се спаси честта на френското кралско семейство! Аз понасям смъртта си, за да умре тайната с мен.

Маргьорит сведе глава, разбрала, че не може да направи нищо пред краля за спасението на Ла Мол, и се оттегли разплакана, надявайки се само на собствените си възможности.

По това време, както бе предвидил Шарл, Катерина не губеше нито минута. Тя написа писмо до главния прокурор Лагел, което историята е запазила дума по дума и което хвърля кървава светлина върху тази случка:

L>

Господин прокурор, тази вечер узнах с положителност, че Ла Мол е извършил светотатство. В жилището му в Париж са намерени много подозрителни неща, книги, ръкописи. Моля ви да се обърнете към гладния съдия и да заведете колкото се може по-бързо следствено дело по повод восьъчната статуетка, на която са пронизали сърцето, за да навредят на краля.*

[* Дословно – Б.а.]

L\$

> Глава 56

> Невидимите щитове

На другия ден, след като Катерина изпрати писмото, което току-що прочетохме, управителят влезе при Коконас, придружен от внушителна свита. Тя се състоеше от двама войници с алебарди и четири черни роби.

Поканиха Коконас да влезе в една зала, където прокурорът Лагел и двама съдии го чакаха за разпит по заповед на Катерина.

През осемте дни в затвора Коконас много бе размислял, освен това Ла Мол и той всеки ден се виждаха за малко благодарение на услужливия тъмничар, който, без нищо да им каже, им поднасяше тази изненада, дължаща се не само на неговата филантропия. Ла Мол и Коконас се бяха уговорили да отричат всичко. И Коконас беше убеден, че с малко повече ловкост делото ще вземе добър обрат, тъй като обвиненията срещу тях не бяха по-големи, отколкото срещу другите. Анри и Маргьорит не бяха направили опит за бягство, така че двамата приятели не можеха да бъдат преследвани, след като главните виновници бяха на свобода. Коконас не знаеше, че Анри живее в същия замък, а любезността на тъмничаря го навеждаше на мисълта, че над главата му витае покровителство което той наричаше „невидимите щитове“.

До този момент разпитите се ограничаваха до намеренията на наварския крал, проектите за бягство и участието, което е трябвало да вземат в него двамата приятели. На всички тези въпроси Коконас непрестанно бе отговарял неясно и ловко. Той и сега се готвеше да отговаря по същия начин и предварително си беше приготвил хитри отговори, когато изведнъж забеляза, че предметът на разпита бе изменен.

Разпитваха го за едно или повече посещения у Ръоне, за една или повече восьъчни статуетки, направени по искане на Ла Мол. Коконас помисли, че обвинението взема по-лек обрат. Понеже вече ставаше дума не за измяна на крал, а за статуетка на кралица, при това висока най-много осем десет пръста.

Коконас отговори много весело, че отдавна нито той, нито неговият приятел играят на кукли и с удоволствие забеляза, че няколко пъти отговорите му бяха удостоени с усмивки от съдиите.

Още не бяха написали в стихове: „Смея се, значи, съм обезоръжен“, но това много пъти бе повтаряно в проза. И Коконас помисли, че наполовина е обезоръжил съдиите си, защото те се бяха усмихнали.

След разпита той се качи в стаята си, пеейки така шумно, че Ла Мол, за когото всъщност вдигаше цялата тази връва, си извади най-благоприятни заключения.

Извикан бе на свой ред и той. Ла Мол, както и Коконас, се учуди, че обвинението взема друга насока. Разпитаха го за посещенията му у Рьоне. Той отговори, че е ходил у флорентинеца един-единствен път. Попитаха го поръчал ли е на Рьоне восъчна статуетка. Ла Мол отговори, че Рьоне му показал една съвсем готова фигурка. Запитаха го статуетката мъж ли изобразява. Той отговори, че изобразява жена. Запитаха го дали статуетката е имала за цел смъртта на мъж. Той отговори, че целта на магията е била, да предизвика любов в сърцето на жена.

Тези въпроси бяха задавани по най-различни начини, но под каквато и форма да го питаха, Ла Мол винаги даваше същите отговори. Съдиите се спогледаха с известно недоумение, не знаейки какво да кажат и да направят пред подобно чистосърдечие, когато една бележка, изпратена до главния прокурор, разреши затруднението. Ето съдържанието ѝ:

L>

Ако обвиняемият отрича, подложете го на изтезания.

L\$

Прокурорът пхна бележката в джоба си, усмихна се на Ла Мол и учтиво го освободи. Ла Мол се върна в стаята си почти така спокоен, колкото весел се върна Коконас.

„Струва ми се, че всичко е наред“ – каза си той.

Един час по-късно чу стъпки ѝ под вратата му някой пхна писмо. Той го взе, мислейки, че го е донесъл тъмничарят.

При вида на това листче в сърцето му трепна надежда, почти така мъчителна като разочарование. Той се надяваше, че е от Маргьорит, от която не бе получавал нищо, откакто бе в затвора. Взе листчето с трепереща ръка и едва не умря от радост, като видя почерка.

„Смелост – пишеше в бележката, – аз бдя.“

– О, щом тя бди – възкликна Ла Мол, като покри с целувки листа, докосван от скъпата ръка, – щом тя бди, аз съм спасен.

За да разбере Ла Мол смисъла на писмото и за да повярва ведно с Коконас в това, което пиемонтецът наричаше „невидимите щитове“, нека отведем читателя в онази малка къща, в онази стая, в която бяха ставали толкова сцени на опияняващо щастие, където толкова парфюми бяха разнасяли благоухания и толкова сладки спомени, превърнали се в стракове, измъчваха сърцето на една жена, полулегнала върху кадифени възглавници.

– Да бъдеш кралица, силна, млада, богата и да страдаш така, както страдам аз! – стенеше тази жена. – О, това е невъзможно!

И в своето вълнение тя ставаше, ходеше из стаята, спираше се рязко облягаше пламналото си чело до студения мрамор, пак се изправяше бледа, с лице, обляно в сълзи, кършеше ръце, стенеше и падаше смазана в някое кресло.

Изведнъж завесата, която разделяше апартамента на улица Клош-Персе от апартамента на улица Тизон, се вдигна. Чу се шумолене на коприна и херцогиня дьо Невер влезе.

– О – извика Маргьорит, – ти ли си? С какво нетърпение те чаках! Какви са новините?

– Лоши, лоши, клета приятелко! Катерина сама води следствието и в този момент е във Венсен.

– А Рьоне?

– Той е задържан.

– Преди да говориш с него ли?

– Да.

– А нашите затворници?

– Имам новини.

– От тъмничаря?

– Както обикновено.

– Е?

– Те се виждат всеки ден. Завчера са ги претърсили. Ла Мол счупил твоя портрет-миниатюра, за да не го даде.

– Скъпият Ла Мол!

– Анибал се изсмял в лицето на инквизиторите.

– Прекрасният Анибал! И после?

– Днес сутринта ги разпитали за бягството на краля, за проектите за бунт в Навара и те нищо не са казали.

– О, аз си знаех, че ще мълчат. Но това мълчание ще ги убие не по-малко сигурно от признанието им.

– Да, но ние ще ги спасим.
– Значи, си мислила по този въпрос?
– От вчера само за това мисля.
– И?
– Разбрах се с Болийо. Ах, скъпа кралице, какъв мъчен и алчен човек! Това ще струва един човешки живот и триста хиляди екю.
– Казваш, че е мъчен и алчен... а той иска само един човешки живот и триста хиляди екю... Това не е нищо.
– Нищо... триста хиляди екю! И твоите, и моите скъпоценности няма да ни стигнат.
– О, само това да е! Наварският крал ще плати, херцог д'Алансон ще плати, брат ми Шарл ще плати или...
– Стига, стига, говориш като безумна. Аз набавих триста хиляди екю.
– Ти?
– Да, аз.
– Как успя?
– А, много искаш!
– Тайна ли е?
– За всички с изключение на теб.
– О, боже – засмя се през сълзи Маргьорит, – да не си ги откраднала?
– Сама прецени.
– Слушам те.
– Сещаш ли се за онзи отвратителен Нантуей?
– Богаташа, лихваря?
– Да, наречи го така.
– Е?
– Е, един ден край него минала руса жена със зелени очи, с три рубина: единият на челото, а другите два на слепите очи, с прическа, която ѝ стояла чудесно, и не знаейки, че тази жена е херцогиня, богаташът, лихварят възкликнал: „За три целувки на мястото на тези три рубина ще сложа три диаманта, по сто хиляди екю единият.“
– Е, Анриет?
– Е, скъпа приятелко, диамантите бяха сложени и продадени.
– О, Анриет, Анриет!
– Стига! – каза херцогинята с едновременно наивно и възвишено безсрамие, характерно за нея и за нейния век. – Аз обичам Анибал, какво толкова!
– Това е вярно – усмихна се Маргьорит поруменяла. – Ти го обичаш много, дори прекалено много. – И тя и стисна ръка.
– И тъй – продължи Анриет, – благодарение на нашите три диаманта ние имаме триста хиляди екю и човека.
– Човека! Кой човек?
– Когото трябва да убият. Забрави ли, че трябва да убият един човек?
– И ти намери ли такъв човек?
– Намерих.
– На същата цена? – засмя се Маргьорит.
– На същата цена! За тази цена щях да намеря хиляда. Не, не, само за петстотин екю.
– За петстотин екю ти си намерила човек, който е съгласен да го убият?
– Какво искаш, все някак трябва да се преживява.
– Скъпа приятелко, нищо не разбирам. Говори по-ясно. В нашето положение нямаме време за гатанки.
– Добре, слушай! Тъмничарят, на когото са поверени Ла Мол и Коконас, е стар войник, който знае какво е рана. Той иска да ни помогне да спасим приятелите си, но не иска да загуби мястото си. Един умело нанесен удар с кама ще свърши работата. Ние ще му дадем награда, а държавата – обезщетение. По този начин достойният човек ще бъде облагодетелстван от две страни като в баснята за пеликана.
– Но – каза Маргьорит, – удар с кама...
– Бъди спокойна, Анибал ще го удари.
– Вярно – засмя се Маргьорит, – той е ранявал три пъти с шпага и с нож Ла Мол, а Ла Мол все още е жив. Значи, можем да се надяваме.
– Ей, че си лоша! Не заслужаваш да ти разказвам по-нататък.
– О, не, разкажи ми и останалото, моля ти се. Как ще ги спасим?
– Е, добре, слушай какъв е планът: църквата е единственото място в замъка,

където могат да влязат жени, които не са затворнички. Скриват ни зад олтара, под покривката на олтара има две ками. Вратата на сакристията е предварително отворена, Коконас удря тъмничаря, който пада и се преструва на умрял. Ние излизаме, мятане по един плащ върху раменете на нашите приятели и побягваме с тях през вратичката на сакристията. Понеже знаем паролата, ще излезем безпрепятствено.

– А като излезем?

– Два коня чакат на вратата. Те ги яхват, напускат Ил-дьо-Франс и отиват в Лотарингия, откъдето понякога ще се връщат инкогнито.

– О, ти ми възвръщаш живота! Значи, ще ги спасим!

– Почти отговарям за това.

– Скоро ли?

– След три-четири дни. Болийо ще ни предупреди.

– Ами ако някой те познае около Венсен, нали това може да навреди на нашия план?

– Как ще ме познае? Аз се обличам като монахиня и под касинката едва се вижда върхът на носа ми.

– Може би трябва да вземем повече предпазни мерки.

– Зная отлично това, дявол да го вземе, както би казал горкият Анибал.

– А за наварския крал осведоми ли се?

– Разбира се.

– Е, и?

– Както изглежда, никога не е бил така весел. Той се смее, пее, живее си волно и има само едно желание – да го пазят добре.

– Има право. А майка ми?

– Казах ти вече, тя ускорява процеса.

– Нали не се съмнява нещо в нас?

– Как искаш да се съмнява? Всички, които знаят тайната, имат интерес да я запазят. А, сетих се. Тя е наредила парижките съдии да са готови.

– Да побързаме, Анриет. Ако изпратят клетите пленници в друг затвор, всичко трябва да започне отново.

– Бъди спокойна. Аз не по-малко от теб желая да ги видя навън.

– О, да, зная и благодаря, стократно ти благодаря за всичко, което правиш.

– Сбогом, Маргьорит, сбогом. Пак отивам на бойното поле.

– Сигурна ли си в Болийо?

– Струва ми се.

– А тъмничарят?

– Той обеща.

– Конете?

– Най-хубавите от конюшната на херцог дьо Невер.

– Обожавам те, Анриет.

И Маргьорит се хвърли на врата на приятелката си и двете жени се разделиха, обещавайки си да се срещат всеки ден на същото място в същия час. Точно тези две пленителни и предани създания Коконас наричаше така основателно „невидимите щитове“.

> Глава 57

> Съдиите

– Е, добри ми приятелю – каза Коконас на Ла Мол, когато двамата се видяха след разпита, по време на който за първи път стана дума за восъчната статуетка, – струва ми се, че всичко се урежда и в най-скоро време съдиите ще се откажат от нас, а това е доста по-различно, отколкото, да речем, за лекарите да се откажат да ни гледат. Защото, когато лекарят изостави болния, това означава, че не може да го спаси. А, напротив, когато съдия изостави обвиняем, това означава, че е загубил надежда да му отреже главата.

– Да – каза Ла Мол, – струва ми се, че зад тази учтивост и сговорчивост на тъмничарите, както и в лесно отваряните врати, откривам пръста на нашите благородни приятелки. Но не мога да позная господин дьо Болийо, иначе ми го представяха.

– Аз пък го познавам добре – каза Коконас, – само че той ще ни струва скъпо. Няма значение. Едната е принцеса, а другата кралица. Богати са и двете и може би никога няма да им се представи случай да употребят така добре парите си.

А сега да повторим урока си: отвеждат ни в параклиса, оставят ни под погледа на нашия тъмничар, намираме на определеното място камите и аз продупчвам корема на нашия пазач...

– О, не в корема. Това би означавало да му откраднеш петстотинте екю. В ръката.

– А, да! Ако го нараня в ръката, значи да го погубя. Милият нещастен човек! Веднага ще разберат, че и той, и аз сме проявили услужливост. Не, не, по-добре вдясно, като плъзна ловко ножа покрай ребрата. Това е правдоподобен и безопасен удар.

– Добре, и аз съм за това. После...

– После ти задръстваш главния вход с пейките, докато нашите две принцеси изскочат от олтара, където са се скрили, и Анриет отваря малката вратичка. Ах, боже мой! Обичам я днес Анриет! Сигурно ми е изневерила, затова пак ми е домиляла така.

– И после – каза Ла Мол с този тръпнещ глас, който излиза от устните като музика, – после хващаме гората, сладка целувка за всеки от нас ще ни вдъхне радост и сила. Виждаш ли ни, Анибал, приведени над бързите коне, с все още свити сърца? О, хубаво нещо е страхът, страхът на открито, когато чувстваш голата шпага на хълбока, когато забиваш шпорите в бързия кон, подвикваш му и той подскача и лети!

– Да – каза Коконас, – но какво ще кажеш за страха между четири стени, Ла Мол? Аз мога да кажа какво е, защото изпитах нещо подобно, когато бледото лице на Болийо се подаде за пръв път в стаята ми, а зад него в сянката проблясваха копия и зловещо отекваше звънът на стомана. Заклевам ти се, че тукаткис помислих за херцог д'Алансон и зачаках да видя грозната му физиономия между грозните физиономии на двама войници. Излъгах се и това беше единственото ми утешение. Но не ми се размина. През нощта го сънувах.

– И така – каза Ла Мол, следвайки своята хубава мечта, без да придружава приятеля си в света на сънищата, – те са предвидили всичко. Дори къде да отидем. Заминаваме за Лотарингия, скъпи приятелю. Всъщност аз бих предпочел да отида в Навара. В Навара щях да бъда у нея, но Навара е твърде далеч. По-добре в Нанси. Освен това там ще бъдем само на осемдесет левги от Париж. Знаеш ли за какво ще съжалявам, Анибал, като изляза оттук?

– О, бога ми, признавам си, че аз ще оставя тук всичките си съжаления.

– Ако можехме да отведем с нас достойния тъмничар, вместо...

– Та той не би пожелал – каза Коконас, – защото ще загуби твърде много.

Сам прецени – петстотин екю от нас, обезщетение от правителството, може би повишение. Колко добре ще си живее тоя приятел, след като го убия! Но какво ти е?

– Сетих се нещо.

– Изглежда, не е весело, защото страшно пребледня.

– Питам се защо ще ни водят в параклиса.

– Я гледай, ами сигурно да се причестим. Нали приближава Великден?

– Но – каза Ла Мол – в параклиса водят само осъдените на смърт или изтезаваните.

– О – възкликна Коконас, като пребледня на свой ред, – това заслужава внимание. Да разпитаме достойния човек, на когото ще разпоря корема. Хей, приятелю, ключарю!

– Господинът ме вика? – обади се тъмничарят, който пазеше на първите стъпала на стълбата.

– Да, ела.

– Идвам.

– Решено е да избягаме от параклиса, нали?

– Шт! – огледа се ужасено наоколо си ключарят.

– Бъди спокоен, никой не ни чува.

– Да, господине, от параклиса.

– Значи, ще ни заведат в параклиса.

– Разбира се, такъв е обичаят.

– Какъв обичай?

– Да, след всяка смъртна присъда има обичай да се позволи на осъдения да прекара нощта в параклиса.

Коконас и Ла Мол потрепераха и се спогледаха.

– Значи, вие мислите, че ще ни осъдят на смърт?

– Без съмнение... Вие също мислите така.

– Как ние също? – каза Ла Мол.
– Разбира се. Ако не мислехте така, нямаше да подготвяте бягството си.
– Знаеш ли, че той много умно го каза – обърна се Коконас към Ла Мол.
– Да... Аз знам също, сега поне, че играта е рискована.
– А мислите ли – запита тъмничарят, – че няма опасност и за мен? Ако от вълнение господинът ме удари отляво...
– Дявол да го вземе, бих искал да съм на твоето място – каза бавно Коконас
– и да нямам работа с други ръце освен ей с тези, с друга стомана освен с тази, която ще те промуши.
– Осъдени на смърт – прошепна Ла Мол, – това е невъзможно!
– Невъзможно ли? – каза наивно тъмничарят. – Защо?
– Шт – каза Коконас. – Струва ми се, че долу се отваря вратата.
– Така е – разбърза се тъмничарят. – Прибирайте се, господа, прибирайте се!
– И кога ще ни съдят? – запита Ла Мол.
– Най-късно утре. Но бъдете спокойни. Лицата, които е необходимо да бъдат осведомени, ще узнаят за това.
– Тогава да се целунем и да кажем сбогом на тези стени.
Двамата приятели се хвърлиха в прегръдките си и всеки се прибра в стаята: Ла Мол, въздишайки, Коконас, тананикайки.
До седем часа вечерта не се случи нищо ново. Нощта се спусна мрачна и дъждовна над кулата на Венсен – истинска нощ за бягство. Поднесоха вечерята на Коконас и той яде с обикновения си апетит, мислейки какво удоволствие би било да го намокри дъждът, който шибаше стените. Вече се готвеше да си легне под глухия еднообразен шепот на вятъра, когато му се стори, чевятърът, в който понякога се вслушваше с тъга, каквато никога не бе изпитвал, преди да влезе в затвора, свиسته по-странно от обикновено под вратата и тръбата на печката бучеше по-ожесточено от друг път. Това ставаше винаги когато се отваряше някоя врата на горния етаж или отсреща. По този шум Анибал разбираше винаги кога тъмничарят ще дойде, защото въздушната струя показваше, че той излиза от стаята на Ла Мол.
Но този път Коконас напразно протягаше шия и напругаше слух. Времето течеше. Никой не дойде.
– Странно – каза той. – Отвориха вратата на Ла Мол, но никой не дойде при мен. Дали Ла Мол е викал, дали не се е разболял? Какво значи това?
За затворника всичко поражда подозрение и безпокойство, както всичко поражда радост и надежда.
Мина половин час, после един, после час и половина.
Коконас започваше да заспива угнетен, когато го стресна скръцването на ключалката.
– О – каза той, – време ли е вече да бягаме? И дали ще ни заведат в параклиса, без да ни осъдят? Дявол да го вземе, истинско удоволствие ще бъде да се бяга в подобна нощ. Тъмно е като в рог. Дано конете виждат добре.
Той се готвеше да разпита весело ключаря, но тъмничарят докосна с пръст устните си и завъртя красноречиво очи.
Действително зад него се чу шум и се раздвижиха сенки.
Изведнъж Коконас различи в тъмнината два шлема, върху които димящата свещ хвърляше златни отблясъци.
– О – запита се той полугласно, – какъв е този зловец конвой? Къде отиваме?
Тъмничарят отговори само с въздишка, подобна на стон.
– Дявол да го вземе! – прошепна Коконас. – Кучешки живот! Минаваш от крайност в крайност. Никога не стъпваш на твърда земя. Или шляпаш във вода, дълбока сто стъпки, или летиш в облаците. Няма средно положение. Къде отиваме?
– Последвайте войниците, господине! – каза един гърлен глас.
И Коконас разбра, че заедно с тях е дошъл и някакъв пристав.
– А къде е господин дьо Ла Мол? – запита пиемонтецът. – Какво става с него?
– Следвайте войниците! – каза същият гърлен глас със същия тон.
Трябваше да се подчини. Коконас излезе от стаята и видя човека в черно, чийто глас му бе така неприятен. Той беше дребен, гърбав писар, постъпил в съда явно за да носи роба, която да скрива, че беше и кривокрак.
Той бавно слезе по витата стълба. На първия етаж войниците се спряха.
– Много слизахме – прошепна Коконас, – но още не е достатъчно.
Вратата се отвори. Коконас имаше очи на рис и обоняние на копой. Той

веднага надуши съдиите и видя в сянката силуета на мъж с голи ръце. Пот покри челото му. Въпреки това си придаде весело изражение, наклони глава наляво според изискванията на модата от това време и с ръка на кръста влезе в залата.

Вдигнаха една завеса и Коконас действително видя съдиите и писарите.

На няколко крачки от тях на една пейка седеше Ла Мол.

Доведоха Коконас пред съда. Коконас се спря срещу съдиите, кимна на Ла Мол, усмихна му се и зачака.

– Как се казвате, господине? – запита председателят на съда.

– Марк-Анибал дьо Коконас – отговори благородникът със свършена изисканост, – граф дьо Монпантие, Шьоно и прочие. Мисля, че титлите ми ви са известни.

– Къде сте роден?

– В Сен-Коломбан до Суза.

– На колко години сте?

– Двадесет и седем и три месеца.

– Добре – каза председателят.

– Изглежда, че това му доставя удоволствие – промълви Коконас.

– Сега – каза председателят след кратко мълчание, през време на което писарят отбеляза отговорите на обвиняемия – кажете, с каква цел напуснахте дома на херцог д'Алансон?

– За да отида при моя приятел господин дьо Ла Мол, когото виждате тук и който беше напуснал херцог д'Алансон преди няколко дни.

– Какво правехте на лова, когато ви арестуваха?

– Ами... – отговори Коконас – ловувах.

– Кралят също беше на този лов и е почувствувал първите пристъпи на болестта, от която страда в този момент.

– Колкото до това, не съм бил до краля. За това нищо не мога да кажа. Дори не знам, че е болен от нещо.

Съдиите се спогледаха с недоверчиви усмивки.

– Ах, вие не знаете! – каза председателят.

– Да, господине, и много съжалявам, че е болен. Защото, макар че френският крал не е мой крал, изпитвам най-хубави чувства към него.

– Наистина ли?

– Честна дума. Той не е като брат си херцог д'Алансон. Херцогът, признавам...

– Не става дума за херцог д'Алансон, господине, а за негово величество.

– Казах ви вече, че аз съм негов покорен слуга – отговори Коконас, покланяйки се с удивителна дързост.

– Ако действително сте негов слуга, както ни уверявате, господине, кажете ни какво знаете за една магическа статуетка.

– А, чудесно! Пак се връщаме на историята със статуетката, както изглежда.

– Да, господине, това не ви ли е приятно?

– Напротив, нищо подобно. Предпочитам тази история. Казвайте.

– Защо тази статуетка беше у господин дьо Ла Мол?

– У господин дьо Ла Мол ли? У Рьоне, искате да кажете.

– Значи, признавате, че тя съществува?

– Боже мой, ако ми я покажете.

– Ето я. Тази ли статуетка знаете?

– Да.

– Писарю – каза председателят, – пишете, че обвиняемият призна, че е виждал статуетката у господин дьо Ла Мол.

– Нищо подобно, нищо подобно – каза Коконас, – да не смесваме нещата: че я е видял у Рьоне.

– Така да бъде. У Рьоне. Кога?

– Единствения път, когато ходихме там... господин дьо Ла Мол и аз.

– Значи, вие признавате, че сте били у Рьоне с господин дьо Ла Мол?

– И таз добра, та аз нима съм скривал някога това?

– Писарю, запишете, обвиняемият признава, че е бил у Рьоне, за да прави заклинания.

– Хопа, по-полека, по-полека, господин председателю! Обуздайте, моля ви се, ентусиазма си! Нищо подобно не съм казвал.

– Отричат, че сте били у Рьоне, за да правите заклинания?

– Отричам. Заклинанието беше направено случайно, а не предумишлено.

– Но е имало заклинание?

– Не мога да отрека, че имаше нещо, което би могло да мине за чародейство.
– Писарю, запишете, обвиняемият признава, че е извършена магия у Рьоне срещу живота на краля.

– Как така срещу живота на краля! Това е подла лъжа! Никога не е правена магия срещу живота на краля.

– Виждате ли, господа? – каза Ла Мол.

– Тихо! – прекъсна го председателят. После се обърна към писаря: – Срещу живота на краля. Написахте ли?

– Моля ви се, нищо подобно – каза Коконас. – Впрочем статуетката не изобразява мъж, а жена.

– Е, господа, казах ли ви? – намеси се Ла Мол.

– Господин дьо Ла Мол – каза председателят, – вие ще отговаряте, когато ви питаме. Не прекъсвайте разпита на другите. И така, вие казвате, че това е жена?

– Разбира се, казах.

– Защо тогава тя е с корона и с кралска мантия?

– Боже мой – каза Коконас, – защото тя изобразява...

Ла Мол се изправи с пръст на устата.

– Вярно – каза Коконас. – Какво щях да кажа! Като че ли това може да интересува господата.

– Вие твърдите, че тази статуетка изобразява жена?

– Да, настоявам.

– И отказвате да кажете коя е тази жена?

– Моя съотечественица – намеси се Ла Мол, – която обичам и от която исках да бъда обичан.

– Не разпитват вас, господин дьо Ла Мол, мълчете или ще ви запушим устата.

– Ще запушат устата – възкликна Коконас, – как казахте, господин съдия, ще запушите устата на моя приятел... на един благородник? Хайде де, що за безобразие?

– Въведете Рьоне – каза главният прокурор Лагел.

– Да, въведете Рьоне, въведете го. Тогава ще видим кой има право тук. Вие тримата или ние двамата.

Рьоне влезе блед, състарен, неузнаваем за двамата приятели, прегърбен под тежестта на престъплението, което се готвеше да извърши и което го измъчваше много повече от извършените досега престъпления.

– Метр Рьоне – каза съдията, – познавате ли тук присъстващите двама обвиняеми?

– Да, господине – отговори Рьоне с глас, който издаваше вълнението му.

– Къде сте ги срещали?

– На много места, а също така и у дома.

– Колко пъти са идвали у вас?

– Един път.

Докато Рьоне говореше, лицето на Коконас се проясняваше. Лицето на Ла Мол, напротив, бе сериозно, сякаш той предчувстваше нещо.

– По какъв случай бяха у вас? Рьоне като че ли се поколеба за миг.

– За да ми поръчат една восъчна статуетка – каза той.

– Един момент, един момент, метр Рьоне, направихте малка грешка.

– Тихо! – извика председателят. После се обърна към Рьоне. – Тази фигурка мъж ли изобразява или жена?

– Мъж – отговори Рьоне.

Коконас подскочи като поразен от гръм.

– Мъж? – извика, той.

– Мъж – отговори Рьоне с толкова тих глас, че дори председателят едва го чу.

– И защо тази статуетка на мъж е с мантия на раменете и корона на главата?

– Защото тя изобразява крал.

– Подъл лъжец! – извика Коконас във от себе си.

– Мълчи, Коконас, мълчи – прекъсна го Ла Мол, – остави този човек да говори. Всеки сам е господар да погуби душата си.

– Но не и телата на другите, дявол да то вземе!

– И какво означава тази стоманена игла, забита в сърцето на статуетката, и буквата „М“, написана на листчето?

– Иглата изобразява шпага или кама, а буквата „М“ означава „мъртъв“.

Коконас се хвърли да удуши Рьоне. Четирима войници го задържаха.

– Добре – каза прокурорът Лагел. – Съдът е достатъчно осведомен. Отведете затворниците.

– Как – извика Коконас, – възможно ли е да чуваш такива обвинения и да не протестираш?

– Протестирайте, господине, никой не ви пречи. Войници, не чухте ли какво ви наредих?

Войниците обградиха двамата обвиняеми и ги изведоха: Ла Мол през една врата, Коконас през друга.

После прокурорът направи знак с ръка на човека, когото Коконас бе видял в сянката, и му каза:

– Не си отивайте, метр. Тази нощ ще имате работа.

– С кого да започна, господине? – запита човекът, сваляйки почтително шапка.

– С този – посочи председателят Ла Мол, който се виждаше още като сянка между двамата войници.

После се приближи до Рьоне, който стоеше прав и треперещ в очакване да го отведа в Шатле, където беше затворен.

– Бъдете спокоен, господине – каза председателят, – кралицата и кралят ще узнаят, че на вас се дължи установяването на истината.

Но вместо да го ободри, това обещание сякаш още повече смаза Рьоне и той отговори само с дълбока въздишка.

> Глава 58

> Изтезанието

Чак след като заведоха Коконас в новата килия и затвориха вратата зад него, останал сам, без да го поддържа желанието за борба срещу съдиите и гневът срещу Рьоне, той се отдаде на тъжни размишления.

– Струва ми се – каза той, – че работата взема лош обрат и че е време да се върви в параклиса. Ненавиждам смъртните присъди. Най-вече ненавиждам смъртните присъди, произнесени при затворени врата, в крепост, пред такива грозни физиономии, каквито ни обграждаха. Съвсем сериозно искат да ни отрежат главите. Хм, хм... Пак ще повторя, време е да се върви в параклиса.

Тези думи, произнесени полугласно, бяха последвани от мълчание, нарушено от глух, сподавен, зловещ вик, в който нямаше нищо човешко. Този вик сякаш прониза дебелия стена и отекна в железните решетки.

Коконас неволно потръпна. А беше толкова храбър, че смелостта му беше нещо като инстинкта на дивите животни. Той остана неподвижен, заслушан в посоката, откъдето идваше стонът, без да може да повярва, че го издава човешко същество, стори му се по-скоро като виене на вятъра в дърветата, като някой от хилядите нощни гласове, които сякаш слизат и се изкачват между двата непознати свята, между които се върти нашият свят. Внезапно втори стон, по-болезнен, по-дълбок, по-сърцераздиращ, отколкото първият, достигна до Коконас и този път той не само различи в него човешки глас, но му се стори, че позна глава на Ла Мол.

При този глас пиемонтецът забрави, че е затворен зад две врати, три решетки и стена, дебела дванадесет стъпки. Той се хвърли с цялата си тежест срещу стената, сякаш да я събори и да полети на помощ на жертвата, като викаше:

– Кого убиват тук?

Но се блъсна в стената, за която не бе помислил, и се строполи върху една каменна пейка. Това беше всичко.

– О, те го убиха! – прошепна той. – Това е отвратително. Но тук няма с какво да се защитавах. С нищо, няма оръжие.

И той протегна ръце.

– Ах, ето една желязна халка! – извика Коконас. – Ще я изтръгна и тежко на този, който се приближи до мен!

Той скочи, улови желязната халка и я дръпна така силно още от първия път, че явно беше – с още едно-две усилия щеше да я изтръгне.

Но внезапно вратата се отвори и два факела осветиха килията.

– Елате, господине – каза същият гърлен глас, който вече му бе станал така неприятен и който три етажа по-долу не беше придобил липсващото му очарование. – Елате, господине, съдът ви чака.

– Добре – каза Коконас, като пусна халката. – Трябва да чуя присъдата си, нали?

– Да, господине.

– Слава богу, да вървим! – каза той.

И последва пристава, който вървеше пред него с отмерена стъпка, държейки черната си пръчица.

Въпреки удоволствието, което бе проявил в първия момент, Коконас неспокойно се огледа на всички страни.

– О – прошепна той, – не виждам моя почтен тъмничар. Признавам, че ми липсва.

Влязоха в залата, която току-що бяха напуснали съдиите и където стоеше прав само един човек. Коконас позна в него главния прокурор, който по време на съдебното заседание взе неведнъж думата, и то винаги с неприкрита неприязън.

Действително именно на него Катерина, с писма и устно, бе поверила специално този процес.

Една вдигната завеса разкриваше дъното на тази зала, потънала в мрак, но осветената ѝ част беше толкова зловеща, че Коконас почувствува как краката му се подкосяват, и възкликна:

– О, боже мой!

Не без причина бе надал този ужасен вик. Зрелището наистина беше зловещо. Завесата, скриваща залата по време на разпита, сега беше вдигната и залата приличаше на преддверието на ада.

На преден план се виждаше дървен уред с въжета, макари и други принадлежности за изтезание. Малко по-нататък жарава хвърляше червеникавите си отблясъци по заобикалящите предмети и придаваше още по-мрачен вид на хората, които се намираха пред Коконас. До една от колоните, поддържащи свода, стоеше прав, неподвижен като статуя човек с въже в ръка.

Би могло да се каже, че е изваян от същия камък като колоната, на която се опираше. Между железните халки по стените над каменните пейки висяха вериги и проблясваха остриета.

– О – прошепна Коконас, – залата за изтезания е напълно готова и като че ли чака само жертвата! Какво ли означава това?

– На колене, Марк-Анибал дьо Коконас – произнесе един глас, при който благородникът вдигна глава. – На колене, за да изслушате присъдата.

Срещу подобни покани цялото същество на Коконас инстинктивно въставаше.

Но тъкмо когато се канеше да реагира, двама души натиснаха раменете му така неочаквано и толкова силно, че той падна на колене на каменния под.

Гласът продължи:

– „Присъда, произнесена от съда, заседаващ в кулата Венсен, срещу Марк-Анибал дьо Коконас, обвинен и уличен в престъпление срещу кралска особа, в опит за отравяне, заклинание и магия срещу личността на краля, в заговор срещу сигурността на държавата, както и в това, че е увлякъл с гибелните си съвети един принц с кралска кръв към бунт...“

При всяко от тези обвинения Коконас клатеше глава в такт като непослушните ученици. Съдията продължи:

– „Вследствие на което гореспоменатият Марк-Анибал дьо Коконас се отвежда в затвора на площад Сен-Жан-ан-Грев, за да бъде обезглавен. Имуществата му ще бъдат конфискувани, горите му изсечени на височина шест стъпки, замъците му разрушени и на мястото ще бъде поставен стълб с медна табелка, на която ще бъде означено престъплението и наказанието...“

– Що се отнася до главата ми – каза Коконас, – вярвам, че ще я отрежете, защото е във Франция и си го е заслужила. Но за високостволите ми гори и за замъците, съмнявам се, че всичките триони и всичките кирки на това толкова християнско кралство ще успеят да ги побутнат.

– Тихо – каза съдията и продължи: – „Освен това гореспоменатият Коконас...“

– Как – прекъсна го Коконас, – нима и след обезглавяването има нещо? О, това вече е прекалено!

– Не, господине – отговори съдията, – преди... – И той продължи: – „Освен това гореспоменатият Коконас преди изпълнение на присъдата ще бъде подложен на изтезание с шест клина...“

Коконас скочи и хвърли към съдията искрящ поглед.

– И защо? – извика той, не намирайки други думи освен този наивен въпрос, за да изрази безбройните мисли, изникнали в ума му.

Наистина това изтезание унищожаваше всичките надежди на Коконас: щяха да го отвеждат в параклиса след изтезанието. А от такова изтезание нерядко се умираше. И умираше по-сигурно по-смелият и по-силният, защото признанието се считаше за подлост. А щом обвиняемият не признаваше, изтезанието продължаваше и не само продължаваше, а ставаше още по-жестоко.

Съдията изобщо не отговори на Коконас, тъй като продължението на присъдата беше достатъчен отговор, и той зачете:

– „...за да го принуди да признае имената на съучастниците си, на заговорниците и на подробностите на заговора.“

– Дявол да го вземе – извика Коконас, – ето какво се казва низост! Ето какво се казва низост и дори по-лошо от низост – подлост.

Свикнал с гнева на жертвите, гняв, който страданието уталожва и превръща в сълзи, невъзмутимият съдия само махна с ръка.

Уловиха Коконас за краката и раменете, събориха го, помъкнаха го, положиха го да легне и го привързаха за дървения уред за изтезания, преди да може дори да види насилниците.

– Мерзавци! – изрева Коконас, разтърсвайки така страшно коня и стойката, че дори мъчителите отстъпиха. – Мерзавци! Изтезавайте ме, счупете ми костите, нарежете ме на парчета, нищо няма да ви кажа, заклевам се! Вие си мислите, че с дървени и железни клинове можете да накарате един благородник като мен да заговори! Хайде, хайде, презирам ви!

– Писарю, пригответе се да записвате – каза съдията.

– Да, пригответе се! – изрева Коконас. – И ако запишеш всичко, което ще ви кажа, подли палачи, ще има доста да поработиш. Пиши, пиши!

– Искате ли да направите признание? – запита съдията със същия безстрастен глас.

– Нито дума. Вървете по дяволите!

– Имате време да размислите, господине, докато приготвят всичко, Хайде, метр, обуйте обувките на господина.

При тези думи човекът, който бе стоял досега прав и неподвижен с въже в ръка, се отдели от колоната и бавно се приближи до Коконас, който се приготви да му се озъби.

Този човек беше метр Кабош, палачът на парижката община.

Болезнено изумление се изписа по лицето на Коконас, който, вместо да вика и да буйства, остана неподвижен, не можейки да откъсне очи от този забравен приятел, който се явяваше в подобен момент.

Кабош, без нито един мускул да трепва по лицето му, без да си дава вид, че е виждал някъде другаде Коконас освен върху дървения кон, пхна две дъски между краката му, сложи още две от външната страна и ги стегна с въжето, което държеше.

Този уред наричаха „обувки“.

При обикновено изтезание забиваха шест клина между двете средни дъски, които, раздалечавайки се, смазваха мускулите.

При специално изтезание забиваха десет клина и тогава дъските не само смазваха месото, но строшаваха и костите.

След като свърши предварителната подготовка, метр Кабош пхна един клин между дъските и с чук в ръка, застанал на едно коляно, погледна съдията.

– Ще говорите ли? – запита съдията.

– Не – отговори решително Коконас, макар че пот бе оросила челото му и косата му бе настръхнала.

– В такъв случай – каза съдията – започвайте! Първия клин за обикновено изтезание.

Кабош вдигна тежкия чук и удари страшно клина, който издаде глух звук.

Дървеният кон се разтресе.

Коконас не издаде нито звук при първия клин, от който обикновено закрепваха и най-упоритите. Нещо повече дори. По лицето му се изписа необяснимо изумление.

Той погледна смаяно Кабош, който, вдигнал ръка, полуизвърнат към съдията, се готвеше да повтори удара.

– С каква цел се бяхте скрили в храсталака? – запита съдията.

– Да си починем на сянка – отговори Коконас.

– Продължавайте! – нареди съдията.

Кабош замахна втори път и ударът отекна като първия.

Но както и при първия удар Коконас дори не мигна, продължавайки да гледа палача със същото изражение. Съдията смръщи вежди.

– Що за корав християнин! – прошепна той. – Забихте ли клина до края, метр?

Кабош се наведе, сякаш за да види по-добре, и в същото време пошепна на Коконас:

– Викайте, нещастнико!

После се изправи и каза на съдията:

– Забил се е до края, господине!

– Втория клин от обикновеното – студено произнесе съдията.

Двете думи на Кабош обясниха всичко на Коконас. Достойният палач връщаше на своя приятел най-голямата услуга, която би могъл да окаже палач на благородник.

Спестяваше му не само страданието но и срама от признанията, забивайки между краката му еластични кожени клинове, на които само горната част беше дървена, вместо да му забие дъбови клинове. Освен това запазваше му силите, за да се качи достойно на ешафода.

– Ах, добри ми Кабош – прошепна Коконас, – бъди спокоен! Дадено, ще викам. И ако не останеш доволен, значи, трудно е да ти се у годи.

През това време Кабош бе пхнал между дъските друг клин, но много по-голям от първия.

– Удряйте! – каза съдията.

При тези думи Кабош удари така, сякаш щеше да разруши с един-единствен удар кулата на Венсен.

– А, о, у! – извика Коконас с най-различни интонации. – Хиляди гръмотевици, строшихте ми костите, по-полека!

– А – усмихна се съдията, – вторият даде резултат. Иначе бих се учудил. Коконас въздъхна като ковашки мях.

– Какво правехте в хресталака? – повтори въпроса си съдията.

– Е, дявол да го вземе, нали ви казах, почивах си на хладина!

– Удряйте – каза съдията.

– Признайте – прошепна Кабош на ухото му.

– Какво?

– Каквото искате, само признайте нещо.

И той удари втори път, не по-лошо от първия. Коконас щеше да се задуши от крясъци.

– О – каза той, – какво искате да знаете, господине? По заповед на кого съм бил в гората ли?

– Да, господине.

– Бях там по заповед на херцог д'Алансон.

– Пишете – каза съдията.

– Ако съм извършил престъпление, като съм въвлякъл в клопка наварския крал – продължи Коконас, – бях само оръдие, господине, и се подчинявах на господаря си.

Писарят записа.

– Нали ти ме издаде, бледа мутро! – прошепна изтезаваният. – Почакай, почакай!

И той разказа за посещението на Франсоа при наварския крал, за срещите на дьо Муи и херцог д'Алансон, историята с вишневия плащ, все така виейки, понеже от време на време получаваше удари с чука за опресняване на паметта.

Той даде толкова точни, правдоподобни, неопровержими и страшни доказателства срещу херцог д'Алансон, така ловко се престори, че болката го е накарала да направи тези признания, така естествено се кривеше, виеше, стенеше на най-различни гласове, че накрая самият съдия се уплаши, че е записал такива компрометиращи подробности за един френски принц.

– Това се казва работа – забеляза Кабош, – ето един благородник, на когото не е нужно да повтаряш два пъти въпросите и който накара писарят да се потруди. Исусе Христе, какво ли пък щеше да стане, ако вместо кожени клиновете бяха дървени!

Опростиха на Коконас последния клин от специалното изтезание, но преди това вече му бяха забили девет, съвсем достатъчни, за да превърнат краката му на кайма.

Съдията обясни на Коконас, че са проявили тази снизходителност към него заради признанията и се оттегли. Коконас остана сам с Кабош.

– Е – запита палачът, – как сме, благороднико?

– Ах, приятелю мой, честни мой приятелю, мили мой Кабош! – каза Коконас. – Вярвай ми, ще ти бъда признателен през целия си живот за това, което направи за мен.

– Дявол да го вземе, имате право, господине, защото, ако знаеха какво съм сторил за вас, аз щях да бъда на вашето място върху дървения уред. Но нямаше да

ме щадят така, както аз пощадих вас.

– Но как ти хрумна тази гениална идея?

– Как ли – каза Кабош, обвинявайки краката на Коконас с кървави парцали, – узнах, че сте задържан, узнах, че ви съдят, че кралица Катерина желае смъртта ви. Сетих се, че ще ви изтезават и взех предварително мерки.

– След като знаеше какво ще ти се случи?

– Господине – каза Кабош, – вие сте единственият благородник, който ми е подавал ръка. Аз имам памет и сърце, макар че съм палач и може би именно защото съм палач. Ще видите утре как безупречно ще свърша работата си.

– Утре ли? – запита Коконас.

– Разбира се, утре.

– Каква работа?

Кабош изгледа Коконас изумено.

– Как каква работа! Забравихте ли присъдата?

– Ах, да, вярно, присъдата – каза Коконас. – Бях я забравил.

Истината е, че Коконас не беше забравил за присъдата, но въобще не мислеше за това.

Той мислеше за параклиса, за ножа, скрит под плащаницата, за Анриет и за кралицата, за вратата на сакристията и за двата коня, чакащи в края на гората. Той мислеше за свободата, за ездата на чист въздух, за безопасността отвъд границите на Франция.

– Сега – каза Кабош – трябва ловко да ви прехвърлим от дървения кон върху носилката. Не забравяйте, че за всички, дори за моите помощници, краката ви са счупени и при всяко движение трябва да викате.

– Ой – извика Коконас още като видя двамата прислужници да се приближават с носилката.

– Хайде, хайде – каза Кабош, – смелост! Щом отсега се развикахте, какво ще стане след малко?

– Драги Кабош – каза Коконас, – не оставяйте, моля ви се, да ме докосват вашите многоуважавани помощници. Може би те нямат тъй лека ръка като вас.

– Поставете носилката до коня – каза метр Кабош.

Двамата прислужници се подчиниха. Метр Кабош взе Коконас на ръце като дете и го постави върху носилката. Но въпреки всички предпазни мерки Коконас надаваше жестоки викове.

Тогаваше се появи тъмничарят с фенер.

– В параклиса – каза той.

И носачите тръгнаха, а Коконас за втори път стисна ръката на Кабош.

Първото ръкостискане беше излязло много ползотворно за пиемонтеца, за да му се зловиди второто.

> Глава 59

> Параклисът

Мрачното шествие прекоси в дълбока тишина двата подвижни моста на кулата и големия двор на замък, откъдето се влизаше в параклиса, през чиито стъклописи слаба светлина багреше бледите лица на апостолите в червени одежди.

Коконас вдъхваше жадно нощния въздух, макар и пропит с влага от дъжда. Той се вглеждаше в дълбокия мрак и се радваше, че всички обстоятелства са благоприятни за бягството му, както и за бягството на неговия другар.

Необходими му бяха всичката воля, цялото благоразумие и самообладание, за да не скочи от носилката, когато го внесоха в параклиса и той забеляза на мястото на хора, на три крачки от олтара, една безжизнена маса, завита в бял плащ.

Това беше Ла Мол.

Двамата войници, които придружаваха носилката, се спряха отвън.

– Понеже ни оказват тази последна милост да ни съберат още един път – каза Коконас с измъчен глас, – отнесете ме до приятеля ми.

Носачите не бяха получили друга заповед, затова без възражение изпълниха желанието на Коконас.

Ла Мол беше мрачен и блед, облегал глава на мраморната стена. Черните му коси, облени в пот, придаващи на лицето му цвета на слонова кост, сякаш бяха се вкаменили, след като са настръхнали.

Ключарят махна с ръка и двамата прислужници се отдалечиха, за да извикат

свещеника, както бе пожелал Коконас. Това беше условният знак.

Коконас ги проследи с неспокоен поглед. Но не само неговите очи бяха жадно вперени в тях. Едва изчезнаха носачите, две жени изскочиха иззад олтара и се спуснаха към мястото на хора, а техният радостен трепет се предаде сякаш на въздуха като топъл повей пред буря.

Маргьорит се спусна към Ла Мол и го притисна в обятията си.

Ла Мол нададе страшен вик – вика, който беше чул Коконас в килията си и при който едва не бе полудял.

– Боже мой, какво се е случило, Ла Мол? – отстъпи ужасена Маргьорит.

Ла Мол простена дълбоко и скри с ръце очите си, сякаш за да не вижда Маргьорит.

Тя се изплаши повече от това безмълвие и от този жест, отколкото от болезнения стон на Ла Мол.

– О – извика тя, – какво ти е? Ти си цял в кръв! Коконас, който се беше спуснал към олтара, бе грабнал камата и бе прегърнал вече Анриет, се извърна.

– Стани – каза Маргьорит, – стани, моля те! Нали виждаш, настъпи моментът!

Ужасяващо трагична усмивка заигра по бледите устни на Ла Мол, който сякаш вече нямаше да може да се усмихва.

– Скъпа кралице – каза младият мъж, – вие сте си правели сметките без Катерина, следователно, без да предвидите едно престъпление. Мен ме изтезаваха, костите ми са стршени. Цялото ми тяло е рана. И движението, което правя в този миг, за да притисна устни до челото ви, ми причинява болки, по-ужасни от самата смърт.

И той, пребледнял от усилието, притисна устни до челото на кралицата.

– Изтезанието ли! – извика Коконас. – Мен също ме изтезаваха. Нима палачът не направи за теб това, което направи за мен?

И Коконас разказа всичко.

– Ах – каза Ла Мол, – това е обяснимо. Ти му подаде ръка, когато бяхме при него. Аз забравих, че всички хора са братя, проявих надменност и бог ме наказва за моята гордост. Хвала на бога.

И Ла Мол скръсти ръце.

Коконас и двете жени се спогледаха с неизразим ужас.

– Хайде, побързайте – подкани ги тъмничарят, който бе отишъл до вратата да се послуша и пак се върна. – Хайде, не губете време, любезни граф дьо Коконас! Промушете ме с камата, както подобава на достоен благородник, защото те всеки момент могат да дойдат.

Маргьорит, коленичила до Ла Мол, напомняше мраморна статуя, склонила глава над нечий гроб.

– Хайде, приятелю, смело! – каза Коконас. – Аз съм силен! Ще те отнеса, ще те кача на коня, ще те взема пред мен дори, ако не можеш да се държиш на седлото, но да побързаме, да побързаме! Чуваш какво казва този добър човек. Става дума за твоя живот.

Ла Мол направи нечовешко, върховно усилие.

– Вярно – каза той, – става дума за твоя живот!

И се опита да се привдигне. Анибал го улови под мишниците и го изправи. Ла Мол само глухо изстена. Но когато Коконас го пусна и отиде при тъмничаря и клетникът остана, поддържан само от двете жени, краката му се огънаха и въпреки усилията на обляната в сълзи Маргьорит той се свлече като безжизнена маса и сърцераздирателният вик, който не можа да сдържи, отекна в параклиса, а злокобното му ехо дълго трептя под сводовете.

– Виждате – каза Ла Мол отчаяно, – сама виждате, моя кралице, оставете ме, напуснете ме, да се простим за последен път! Аз не казах нито дума, Маргьорит! Вашата тайна остана запечатана в моята любов и ще умре заедно с мен. Сбогом, моя кралице, сбогом!

Маргьорит, почти толкова безжизнена като него, обгърна с ръце тази пленителна глава и целуна Ла Мол с почти набожна целувка.

– А ти, Анибал – каза Ла Мол, – ти избягна страданията! Ти си още млад и можеш да живееш! Бягай, приятелю! Дай ми това върховно утешение да знам, че си свободен.

– Времето тече – извика тъмничарят, – хайде, побързайте!

Анриет се мъчеше да увлече нежно Анибал, докато Маргьорит, коленичила над Ла Мол, с разпилени коси и разплакани очи, приличаше на Мария-Магдалена.

– Бягай, Анибал – поде Ла Мол, – бягай! Не оставяй нашите врагове да се радват на смъртта на двама невинни!

Коконас отблъсна нежно Анриет, която го теглеше към вратата, и с жест, толкова тържествен, че му придаде нещо величаво, каза:

– Херцогиньо, дайте първо петстотинте еку, които обещахте на този човек!

– Ето ги – каза Анриет.

Тогава Коконас се обърна към Ла Мол и поклати тъжно глава.

– Ти, добри ми Ла Мол, ме обиждаш, щом макар и само за миг си помислил, че мога да те напусна. Не ти ли се заклев да живея и да умра с теб? Но ти страдаш толкова силно, клети приятелю, че аз ти прощавам!

И той легна отново решително до своя приятел, наклони се над него и докосна челото му с устни.

После привлече нежно, нежно като майка детето си, главата на своя приятел, отместе я от стената и я опря на гърдите си.

Маргьорит стоеше мрачна. Тя беше грабнала камата, която Коконас бе захвърлил.

– О, моя кралице – протегна ръце към нея Ла Мол, отгатнал мисълта ѝ, – моя кралице, не забравяйте, че умирам, за да залича и най-малкото подозрение за нашата любов.

– Но какво мога да направя за теб – извика отчаяна Маргьорит, – щом не мога да умра с теб?

– Ти можеш да направиш нещо – каза Ла Мол. – Ти можеш да направиш смъртта да ми бъде сладка. Да дойде при мен с усмихнато лице.

Маргьорит се приближи до него, скръстила умолително ръце, за да го накара да говори.

– Спомняш ли си онази вечер, Маргьорит, когато в замяна на моя живот, който ти бях обрекъл тогава и който ти давам днес, ти ми даде свято обещание? Маргьорит потрепера.

– Ах, ти си спомняш – каза Ла Мол, – щом трепериш.

– Да, да, спомням си – каза Маргьорит – и кълна се в душата си, Хиацинт, аз ще сдържа това обещание.

И Маргьорит протегна ръка към олтара, сякаш да призове за втори път бог за свидетел на нейната клетва.

Лицето на Ла Мол просветна, сякаш сводът на параклиса се отвори и небосводът го озари.

– Идват, идват! – извика тъмничарят.

Маргьорит извика и се спусна към Ла Мол, но от страх да не увеличи болките му, се спря треперееща пред него. Анриет долепи устни до челото на Коконас и му каза:

– Разбирам те, мой скъпи Анибал, и съм горда с теб. Знам, че твоят героизъм те води към смърт, но те обичам за този героизъм. Пред лицето на бога ти казвам, че ще те обичам повече от всичко и това, което Маргьорит се е заклела да направи за Ла Мол, без да зная какво точно е, заклевам ти се, аз също ще го направя за теб.

И тя протегна ръка на Маргьорит.

– Харесват ми думите ти, благодаря ти – каза Коконас.

– Преди да ме напуснете, моя кралице – каза Ла Мол, – окажете ми една милост. Дайте ми един спомен, който да мога да целуна, когато се изкачвам на ешафода.

– О, да – извика Маргьорит, – вземи!

И свали от шията си малка златна реликва, закачена на златна верижка.

– Вземи – каза тя – тази свята реликва, която нося на врата си от детинство. Майка ми ми я беше дала, когато бях съвсем малка и тя още ме обичаше. Тя ми е подарък от моя вуйчо папа Клементе. Никога не съм я сваляла. Вземи я!

Ла Мол я взе и жадно я целуна.

– Отварят вратата! – извика тъмничарят. – Бягайте, благородни дами, бягайте!

Двете жени се спуснаха към олтара и изчезнаха зад него. В същия миг влезе свещеникът.

> Глава 60

> Площад Сен-Жан-ан-Грев

Беше седем часът сутринта. Тълпата шумеше в очакване по площадите, улиците и кейовете.

В десет часа сутринта една каручка, същата, с която бяха отвели в Лувъра двамата приятели след дуела им, излезе от Венсен, премина бавно по улица Сент-Антоан, а по пътя ѝ зрителите, до преди миг блъскащи се така, че се изпогазваха едни други, замръзваха като статуи с втрещени очи и окаменели устни.

Действително този ден кралицата-майка предлагаше на населението на Париж сърцераздирателно зрелище.

В тази каручка, за която вече говорихме и която се движеше по улиците, двама младежи, легнали върху няколко стиски слама, гологлави, облечени в черно, се облягаха един на друг. Коконас държеше на коленете си главата на Ла Мол, която се подаваше над напречните дъски на каручката и мътните му очи блуждаеха.

Тълпата в желанието си да хвърли жаден поглед до дъното на каручката бързаше, блъскаше, се, повдигаше се на пръсти, качваше се по крайпътните камъни, залавяше се за издатините на стените и се чувствуваше задоволена, когато успееше да не остави недокосната с поглед нито една точка от двете тела, които напускаха страданието, за да отидат към разрушението си.

Говореше се, че Ла Мол ще умре, без да е признал нито едно от отпращените му обвинения, докато Коконас не издържал изтезанието и разкрил всичко.

Затова от всички страни викаха:

– Погледнете, погледнете рижия. Той е проговорил, признал всичко. Подлец, който е станал причина за смъртта на приятеля си. Другият, напротив, е храбрец. Нищо не признал.

Двамата приятели чуваха – единият похвалите, другият оскърбленията, които следваха злокобния им път – и докато Ла Мол стискаше ръцете на своя приятел, върховно презрение беше изписано по лицето на пиемонтеца. От позорната каручка той гледаше глупавата тълпа, както би я гледал от триумфална колесница.

Нещастие то беше извършило своето чародейно дело. Беше облагородило лицето на Коконас, както смъртта щеше да възвиси душата му.

– Скоро ли ще стигнем? – запита Ла Мол. – Не мога повече, приятелю. Струва ми се, че ще загубя съзнание.

– Съвземи се, съвземи се, Ла Мол! Сега ще минем край улица Тизон и улица Клош-Персе. Погледни, погледни за малко!

– О, повдигни ме, повдигни ме да видя още веднъж тази блажена къща!

Коконас протегна ръка и досегна рамото на палача. Той седеше на капрата и караше коня.

– Метр – каза той, – направи ни една услуга. Спри за миг срещу улица Тизон.

Кабош кимна в знак на съгласие и когато стигнаха срещу улица Тизон, спря.

Ла Мол се повдигна с усилие, подпомогнат от Коконас, погледна с очи, замъглени от сълзи, тази тиха, безмълвна къщичка, затворена като гроб, въздишка се изтръгна от гърдите му и той каза тихо:

– Сбогом, сбогом, младост, любов, живот!

И главата му се отпусна.

– Смелост! – каза Коконас. – Може би ще намерим отново всичко това на небето.

– Вярваш ли? – прошепна Ла Мол.

– Вярвам, защото свещеникът ми го каза и главно защото ми се ще да се надявам. Но събери силите си, скъпи приятелю! Тези мизерници, които ни гледат, ще ни подиграват, ако припаднеш.

Кабош чу последните му думи и шибвайки коня с едната си ръка, подаде на Коконас с другата, без никой да го види, малка гъба, напоена с толкова силен спирт, че като го вдъхна и разтри слепите си очи, Ла Мол се почувствува ободрен и оживен.

– Ах – каза той, – свързах се.

И целуна реликвата, закачена със златната верижка на врата му.

Когато стигнаха до ъгъла на кея и заобиколиха пленителната малка сграда, построена от Анри II, видяха ешафода, гола, окървавена площадка, издигаща се над главите на тълпата.

– Скъпи приятелю – каза Ла Мол, – бих искал да умра пръв.

Коконас докосна за втори път рамото на палача.

– Какво има, благороднико? – запита той, като се обърна.

– Друже – каза Коконас, – искаш да ми направиш удоволствие, нали, или поне ти така ми каза?

– Да, и пак ви го повтарям.

– Моят приятел страда повече от мен и затова е по-слаб...

– Е?

– Той ми каза, че ще страда ужасно, ако аз умра преди него. Освен това, ако аз умра пръв, няма да има кой да го занесе на ешафода.

– Добре, добре – каза Кабош, като изтри с опакото на ръката си една сълза.

– Ще стане, както искате.

– И само с един удар, нали? – каза тихо пиемонтецът.

– С един.

– Добре... Ако трябва да повторите, повторете върху мен.

Каручката спря. Бяха стигнали. Коконас сложи шапката си.

Ропот, подобен на разбунено море, достигна до слуха на Ла Мол. Той се опита да стане, но силите му изневериха и Кабош и Коконас трябваше да го уловят под мишница.

Площадът беше претъпкан, човек до човек. Стъпалата на Отел дьо Вил приличаха на амфитеатър, препълнен със зрители. По всички прозорци се виждаха възбудени лица с пламнали погледи.

Когато видяха хубавия млад човек, който не можеше да се държи на смазаните си нозе, напрегнат във върховно усилие, за да отиде сам на ешафода, тълпата зашумя и нададе отчаян вопъл. Гневните крясъци на мъжете се сливаха с жалните ридания на жените.

– Той бил един от най-изтънчените придворни – казваха мъжете. – Не биваше да умре на Сен-Жан-ан-Грев, а на Пре-о-Клер*.

[* Любимо място за дуели. – Б.пр.]

– Колко е хубав, колко е блед! – казваха жените. – Той не е признал нито дума.

– Приятелю – каза Ла Мол, – не мога да се държа на краката си. Отнеси ме.

– Почакай.

Коконас кимна на палача, който се отдръпна. После се наведе, взе Ла Мол на ръце като дете, изкачи се, без да залитне, със своя товар по стълбата на ешафода и положи там Ла Мол сред неистовите викове и аплодисменти на тълпата.

Коконас свали шапка и се поклони. После я захвърли на ешафода.

– Огледай се – каза Ла Мол. – Не ги ли виждаш някъде?

Коконас огледа бавно площада, закова очи в една точка и побутна с ръка, без да отмества поглед, рамото на приятеля си.

– Погледни – каза той, – погледни прозореца на тази куличка!

И с другата си ръка показва малката сграда, която съществува и днес между улица Ванри и улица Мутон, останка от миналото.

Две жени в черно стояха, поддържайки се една друга, не на самия прозорец, а малко по-навътре.

– Ах – каза Ла Мол, – боях се само от едно – да не би да умра, без да я видя. Видях я още веднъж, сега мога да умра!

И с очи, жадно вперени в малкия прозорец, той доближи реликвата до устата си и я покри с целувки.

Коконас се поклони на двете жени така грациозно, сякаш ги срещаше в салон. В отговор те размахаха мокрите си от сълзи кърпички.

Кабош на свой ред докосна рамото на Коконас и го погледна многозначително.

– Да, да – каза пиемонтецът. После се обърна към Ла Мол: – Целуни ме и умри достойно. Няма да е трудно, приятелю, ти си толкова храбър!

– Ах – каза Ла Мол, – няма да имам голяма заслуга, ако умра достойно.

Толкова страдам!

Свещеникът се приближи и поднесе кръст на Ла Мол, който усмихнато му показва реликвата в ръката си.

– Няма значение – каза свещеникът, – искайте все пак сила от онзи, който е изстрадал това, което ще изстрадате вие.

Ла Мол целуна краката на Христос.

– Нека монасите от манастира на преблажената света Дева ме споменат в молитвите си.

– Побързай, побързай, Ла Мол – каза Коконас, – толкова ми е мъчно за теб, че чувствавам как отпадам!

– Готов съм – каза Ла Мол.

– Ще можете ли да държите главата си изправена? – запита Кабош, приготвяйки меча си зад коленичилия Ла Мол.

– Надявам се – каза той.

– Тогава всичко е наред.

– Но вие – каза Ла Мол – няма да забравите това, за което ви помолих,

нали? Тази реликва ще ви отвори вратите.

– Бъдете спокоен. Но опитайте се да държите изправена главата.

Ла Мол изпъна шия и загледан в малката кула, прошепна:

– Сбогом, Маргъорит, бъди бла..

Той не довърши. С един удар на блесналия си мълниеносен меч Кабош отсече главата му, която се търкулна в краката на Коконас.

Тялото се отпусна леко на земята, сякаш полегна.

Хиляди писъци се сляха в огромен вик и сред всичките тия женски гласове на Коконас му се стори, че долови един по-скръбен от всички други.

– Благодаря ти, достойни приятелю, благодаря ти! – каза Коконас и за трети път протегна ръка на палача.

– Синко – каза свещеникът на Коконас, – за нищо ли няма да се покаете пред бога?

– Не, отче – каза пиемонтецът, – всичко, което имах да му кажа, ви го казах вчера на вас.

После той се обърна към Кабош:

– Хайде, палачо, мой последни приятелю, още една услуга.

И преди да коленичи, той изгледа тълпата с толкова спокоен и ведър поглед, че шепот на възхищение погали слуха му и поласка гордостта му. Тогава, вземайки главата на своя приятел и целувайки посинелите устни, хвърли последен поглед към куличката, коленичи, все така държейки скъпата глава в ръце, и каза:

– Мой ред е.

Не беше още завършил думите си, и главата му отхвъркна.

При този удар честният палач потрепери.

– Време беше да се свърши! – прошепна той. – Клето дете!

И едва успя да измъкне от сгърчените пръсти на Ла Мол златната реликва.

После хвърли плаща си върху тъжните останки, които каручката трябваше да отнесе у него.

Зрелището свърши. Тълпата се разотиде.

> Глава 61

> Кулата на позорния стълб

Нощта се спусна над града, все още тръпнеща от това смъртно наказание, чиито подробности се разнасяха от уста на уста, помрачавайки във всяка къща веселия час на семейната вечеря.

Обратно на града, който беше безмълвен и мрачен, Лувърът беше шумен, весел и осветен. В двореца имаше голямо празненство, празненство по заповед на Шарл, празненство, което той бе насрочил за вечерта в същия ден, когато за сутринта бе насрочена екзекуцията.

Наварската кралица бе получила предната вечер заповед да присъствава и надявайки се, че Ла Мол и Коконас ще бъдат спасени през нощта, убедена, че са взети всички мерки за тяхното бягство, тя бе отговорила на брат си, че ще изпълни желанието му.

Но загубила всяка надежда след сцената в параклиса и след като беше присъствала на екзекуцията в последен изблик на жалост към тази любов, най-голямата и най-дълбоката, която бе изпитвала в живота си, тя си бе дала дума, че нито молбите, нито заплахите ще я накарат да присъствава на веселото празненство в Лувъра в същия ден, когато бе видяла зловещото празненство на площад Сен-Жан-ан-Грев.

Крал Шарл IX бе дал в този ден ново доказателство за силна воля, каквато никой не би могъл да прояви до такава степен: на легло от две седмици, слаб като смъртник, блед като труп, той стана в пет часа и облече най-хубавите си дрехи. Вярно, че по време на тоалета на три пъти загуби съзнание.

Към осем часа се осведоми какво е станало със сестра му и запитала дали някой я е видял и знае ли какво прави тя. Никой не можа да му отговори, защото наварската кралица се бе прибрала към единадесет часа в покоите си, затваряйки вратата си абсолютно за всички.

Но за Шарл не съществуваха затворени врати. Облегнат на ръката на господин дьо Нансе, той се отправил към покоите на наварската кралица и влезе без предупреждение през вратата към тайния коридор.

Макар че очакваше тъжна гледка и предварително се бе подготвил вътрешно, скръбта, която видя, надмина очакванията му.

Маргьорит, полумъртва, легнала в един шезлонг, заровила глава във възглавницата, не плачеше, не се молеше, но откакто се бе върнала хъркаше като агонизираща.

В другия ъгъл на стаята Анриет дьо Невер, тази дръзка жена, лежеше без сваяст, просната на килима. Когато се върнаха от площад Грев, и на нея, както на Маргьорит, силите ѝ бяха изневерили и горката Жийон тичаше ту при едната, ту при другата и не смееше да им отпрати нито една утешителна дума.

В кризите след големи катастрофи човек скъпернически пази скръбта си като съкровище и се отнася враждебно към всеки, който се опитва да го отвлече макар и малко.

Шарл IX отводи вратата, остави Нансе в коридора и влезе блед и треперещ.

Нито една от двете жени не го забеляза. Само Жийон, която в този момент седеше на колене край Анриет и се мъчеше да я свести, погледна изплашено краля.

Кралят махна с ръка, тя стана, поклони се и излезе.

Тогава Шарл отиде при Маргьорит, погледна я за миг безмълвно и после ѝ каза с нотки в гласа, за които никой не би го сметнал способен:

– Марго, сестро!

Младата жена потрепери и се привдигна.

– Ваше величество – каза тя.

– Хайде, сестро, смелост!

Маргьорит вдигна очи към небето.

– Да – каза Шарл, – зная. Но изслушай ме.

Наварската кралица кимна, че го слуша.

– Ти ми обеща да дойдеш на бала – каза Шарл.

– Аз? – извика Маргьорит.

– Да. И след като обеща, всички те чакат. Ако не дойдеш, ще се учудят.

– Извинете, братко – каза Маргьорит, – но сам виждате колко съм зле.

– Направете усилие.

Маргьорит сякаш се опита да призове смелостта си, но после изведнъж се отпусна на възглавницата и каза:

– Не, не, няма да дойда!

Шарл улови ръката ѝ, седна до нея и каза:

– Ти загуби един приятел. Зная, Марго, но погледни ме, не загубих ли аз всичките си приятели и нещо повече дори, майка си? Ти винаги си могла да плачеш, когато ти се плаче, както в този момент, а аз дори в час на най-жестоки страдания винаги съм бил принуден да се усмихвам. Ти страдаш, но погледни мен, аз умирам. Е, Марго, хайде смелост! Аз искам това от теб, сестро, в името на нашата слава. Ние носим като изкупителен кръст доброто име на нашия род. Носим го както спасителят до Голгота. И ако подобно на него залитнем по пътя, ще се изправим отново, твърди и примирени като него.

– О, боже господи! – извика Маргьорит.

– Да – каза Шарл, отговаряйки на нейната мисъл. – Да, жертвата е сурова, сестро, но всеки плаща своята дан – един с честта си, друг с живота си. Мислиш ли ти, че с моите двадесет и пет години и с най-прекрасния престол на света аз не съжалявам, че ще умра? Е, добре, погледни ме... Очите ми, цветът на лицето, устните ми, всичко говори, че ще умра. Но усмивката ми... нима усмивката ми не би накарала другите да повярват, че се надявам? А след седмица, месец най-много, ти сестро, ще ме оплакваш, както оплакваш този, който умря днес.

– Братко! – извика Маргьорит, като обви с ръце врата на Шарл.

– Хайде, облечете се, скъпа Маргьорит – каза кралят, – скрийте бледината, явете се на бала. Заповядах да ви донесат нови скъпоценности и дрехи, достойни за вашата хубост.

– О, диаманти, рокли! – каза Маргьорит. – Какво значение има всичко това сега?

– Животът е дълъг, Маргьорит – усмихна се Шарл, – поне за теб...

– Никога, никога.

– Сестро, припомни си едно. Понякога, задушавайки или по-скоро прикривайки горестта си, човек най-добре тачи мъртвите.

– Добре, господарю – каза Маргьорит тръпнеща, – ще дойда.

Една сълза, тукаткис попита от горещия клепач, овлажни очите на Шарл.

Той се поклони на сестра си, целуна я по челото, спря се за миг пред Анриет, която не беше го нито видяла, нито чула, и каза:

– Горката жена!

И излезе тихо.

След краля дойдоха много пажове, носещи ковчежета и касетки с бижута. Маргьорит даде знак да оставят всичко на земята. Пажовете излязоха. Остана само Жийон.

– Приготви всичко необходимо, за да ме облечеш, Жийон – каза Маргьорит. Девойката погледна изненадано господарката си.

– Да – каза Маргьорит с глас, в който прозвуча неопишуема горчивина, – да. Обличам се, отивам на бал, там ме чакат. Побързай! Денят ще бъде завършен. Празненство на площада тази сутрин, празненство в Лувъра тази вечер.

– А херцогинята? – запита Жийон.

– О, тя е по-щастлива. Тя може да остане тук. Може да плаче, да страда на воля, тя не е дъщеря на крал, съпруга на крал, сестра на крал. Тя не е кралица. Помогни ми да се облека, Жийон!

Девойката ѝ се подчини. Скъпоценностите бяха възхитителни. Роклята великолепна. Никога Маргьорит не бе изглеждала по-красива.

Тя се погледна в огледалото и каза:

– Брат ми има право. Жалко създание е човекът!

В този миг Жийон се върна.

– Господарке – каза тя, – един човек иска да ви види.

– Мен?

– Да, вас.

– Какъв е този човек?

– Не знам. Има страшен вид. Само като го погледнах, и се разтреперах.

– Иди го питай как се казва – заповяда Маргьорит пребледняла.

Жийон излезе и след малко се върна.

– Не пожела да каже името си, господарке! Но ме помоли да ви предам това.

Жийон подаде на Маргьорит реликвата, която тя беше дала вечерта на Ла Мол.

– Доведи го, доведи го! – бързо каза кралицата, още по-бледа и повледенена.

Тежки стъпки разтърсиха паркета. Ехото, разгневено навярно от подобен шум, отекна сърдито под ламперията и един мъж се появи на прага.

– Вие сте... – запита кралицата.

– Този, когото срещнахте един ден при Монфокон, господарке, и който доведе с каручката си в Лувъра двама ранени благородници.

– Да, да, познах ви. Вие сте метр Кабош.

– Палач на парижката община, ваше величество.

Това бяха единствените думи, които Анриет бе чула от един час насам. Тя откри бледото си лице и погледна палача с изумрудените си очи, от които сякаш се лееха пламъци.

– И вие идвате... – запита треперееща Маргьорит.

– Да ви напомня обещанието, дадено на по-младия от двамата благородници, този, който ми даде реликвата. Спомняте ли си, ваше величество?

– Ах, да, да! – извика кралицата. – И никога по-благородна душа няма да получи по-достойно удовлетворение. Но къде е тя?

– Тя е при мен с тялото.

– У вас, защо не я донесохте?

– Можеха да ме спрат при пропуската на Лувъра и да ме накарат да вдигна плаща си. Какво щяха да кажат, ако видяха под него глава!

– Добре. Нека остане у вас. Ще дойда да я взема утре.

– Утре, ваше величество – каза метр Кабош, – утре ще бъде може би късно.

– Защо?

– Защото кралицата-майка ми каза да запазя за заклинанията ѝ главите на двамата осъдени на смърт.

– О, кощунство! Главите на нашите любими! Анриет! – извика Маргьорит, спускайки се към приятелката си, която беше станала, сякаш някаква пружина я изправи на крака. – Анриет, ангел мой, чуваш ли какво казва този човек?

– Да. Какво трябва да направим?

– Да отидем с него.

Анриет простена и със скръбен вик, с който злочестите се възвръщат към живота, каза:

– Ах, колко добре се чувствах така! Бях почти мъртва!

Междувременно Маргьорит бе метнала на голите си рамене кадифен плащ.

– Ела, ела – каза тя, – ще ги видим още веднъж!

Маргьорит заповяда да затворят всички врати, да отведат носилката пред малката тайна врата, после, като улови Анриет под ръка, тръгна през тайния

коридор, правейки знак на Кабош да ги последва.

Долу при вратата ги чакаше носилката, а на пропуска прислужникът на Кабош с фенер в ръка. Носачите на Маргьорит бяха доверени хора, неми и глухи, по-сигурни от товарни животни.

Носилката, предшествана от метр Кабош и слугата му с фенер, спря след десет минути.

Палачът отвори вратичката, а слугата изтича напред.

Маргьорит слезе и помогна на херцогиня дьо Невер. В голямата скръб, която изпитваха двете, нервите на Маргьорит се оказаха по-здрави.

Кулата на позорния стълб се издигаше пред двете жени като мрачен безформен великан, разпръсквайки червеникава светлина от двете бойници на върха.

Слугата се появи отново на вратата.

– Можете да влезете, благородни дами – каза Кабош, – всички в кулата спят. В същия миг светлината в двете бойници изгасна.

Двете жени, притиснати една до друга, минаха през малката готическа врата и стъпиха в мрака върху влажна, грапава плоча. Те забелязаха светлина в дъното на криволичещ коридор и водени от страшния господар на жилището, се отправиха нататък. Вратата се затвори зад тях.

Кабош, с восъчен факел в ръка, ги въведе в ниска задимена зала. Сред нея имаше маса с останките от вечерята и три прибора. Тези три прибора очевидно бяха на палача, жена му и главния му помощник.

На видно място на стената бе закован пергамент с кралския печат – разрешително за упражняване професията палач.

В един ъгъл имаше голям меч с дълга дръжка – огненият меч на правосъдието.

Тук-там се виждаха груби картини, изобразяващи светци, измъчвани по разни начини.

Когато стигнаха тук, Кабош се поклони дълбоко.

– Ваше Величество ще ме извини, че се осмелих да дойда в Лувъра и да ви доведа тук. Но такава беше изричната, последна воля на благородника и аз бях длъжен...

– Добре сте направили, метр, добре. Вземете за вашето усърдие.

Кабош погледна тъжно натъпканата със злато кесия, която Маргьорит остави на масата.

– Злато, винаги злато – прошепна той. – Уви, ваше величество, защо не мога и аз да откупя със злато кръвта, която бях принуден да пролея днес!

– Метр – каза със скръбно колебание Маргьорит, оглеждайки се наоколо, – метр, другаде ли ще трябва да отидем? Не виждам тук...

– Не, ваше величество, не. Тук са. Но това е тъжна гледка и аз искам да ви я спестя. Затова ще ви донеса увито в плащ това, за което сте дошли.

Маргьорит и Анриет се спогледаха.

– Не – каза Маргьорит, която бе прочела в погледа на приятелката си собствената си решителност. – Покажете ни пътя, ще дойдем с вас.

Кабош взе факела и отвори една дъбова врата, която водеше към няколко стъпала, спускащи се под земята. В същия миг поради течението хвъркнаха няколко искри от факела и отвратителна миризма на плесен и кръв облъхна двете приятелки.

Анриет се облегна, бяла като алабастрова статуя, на ръката на приятелката си, която стъпваше по-сигурно, но още на първото стъпало се олюля.

– О – каза херцогинята, – никога няма да мога!

– Когато обичаш, Анриет – отговори кралицата, – трябва да обичаш и в смъртта.

Страшна и едновременно трогателна гледка представляваха тези две жени, блестящи от младост, хубост и скъпоценности, превити под този зловонен изпокъртен свод, по-слабата – опряна на по-силната, по-силната – опряна на ръката на палача.

Стигнаха до последното стъпало.

В дъното на зимника лежах две човешки форми, покрити с черен плат.

Кабош вдигна единия край, доближи факела и каза:

– Погледнете, ваше величество!

Двамата младежи лежах в черните си дрехи един до друг в страшната неподвижност на смъртта. Главите им, доближени до телата, изглеждаха отделени от тях само с яркочервена ивица. Смъртта не бе разделила ръцете им, защото случайно или благодарение благочестивата грижа на палача дясната ръка на Ла Мол лежеше в лявата ръка на Коконас.

Любовен поглед се беше затаил под клепачите на Ла Мол, а под клепачите на

Коконас – презрителна усмивка.

Маргьорит коленичи до любимия си и с ръцете си, обсипани със скъпоценни камъни, нежно повдигна главата, която толкова много бе обичала.

Херцогиня дьо Невер, облегната на стената, не можеше да откъсне поглед от бледото лице, по което толкова пъти бе търсила радост, любов.

– Ла Мол, скъпи Ла Мол! – прошепна Маргьорит.

– Анибал, Анибал – възкликна херцогиня дьо Невер, – тъй горд, тъй смел, ти не ми отговаряш вече!

И се обля в поток от сълзи.

Тази жена, така презрителна, така дръзка и безочлива в щастието, тази жена, чийто скептицизъм стигаше до върховното съмнение, а страстта, до жестокост, никога не бе помисляла за смъртта.

Маргьорит първа даде пример.

Тя пъкна в извезана с перли и напарфюмирана с най-изящни благоухания торбичка главата на Ла Мол, още по-красива на фона на кадифето и златото, която със специална обработка с кралски балсами, употребявани в тази епоха, щеше да запази красотата си.

Анриет на свой ред се приближи и уви главата на Коконас с единия край на наметката си.

И двете, превити повече от скръбта, отколкото от товара, се изкачиха по стълбата, като хвърлиха последен поглед към останките на тези, които оставяха на палача в мрачния зимник за простосмъртни престъпници.

– Не се бойте, ваше величество – каза Кабош, който разбра този поглед, – благородниците ще бъдат погребани по християнски, кълна ви се в това.

– Поръчай им заупокойни молитви. Ето ти това – каза Анриет, откопчавайки от шията си великолепно колие от рубини и подавайки го на палача.

Върнаха се в Лувъра, както бяха дошли. На пропуска кралицата каза паролата, при стълбата слезе от носилката, влезе в покоите си, постави тъжната реликва в будоара до спалнята си, определена от този миг за молитвена, остави Анриет да пази стаята и по-бледа и по-красива от когато и да било, влезе към десет часа в голямата бална зала – същата, в която я видяхме да влиза преди две години и половина, когато започна първата глава на нашето повествование.

Всички очи се обърнаха към нея и тя понесе тези погледи с гордо, почти весело изражение.

Тя бе изпълнила свято последната воля на своя любим.

Като я видя, Шарл прекоси, залитайки, златната река, която го заобикаляше, и й каза високо:

– Сестро, благодаря ви. – А после добави тихо: – Внимавайте, на ръката ви има кръв...

– Няма значение, господарю, щом на устата ми има усмивка.

> Глава 62

> Кървава пот

Няколко седмици след страшната сцена, която описахме, тоест на 30 май 1574 година, дворът беше отишъл във Венсен. Изведнъж шум долетя от стаята на краля, който се бе разболял още по-тежко посред бала в деня на смъртта на двамата младежи и по нареждане на лекарите бе отишъл във от града, за да бъде на чист въздух.

Беше осем часът сутринта. Малка група придворни говореха разгорещено в преддверието, когато изведнъж се чу вик и на прага се появи дойката на Шарл, разплакана, отчаяна.

– Помогнете на краля, помогнете на краля!

– Негово величество по-зле ли е? – запита капитан дьо Нансе, когото кралят беше, както видяхме, освободил от длъжността при кралица Катерина и го бе взел при себе си.

– О, колко кръв, колко кръв! – простена дойката. – Лекарите, извикайте лекарите!

Мазий и Амброаз Паре се редуваха край височайшия болен и Амброаз Паре, който беше дежурен в момента, се беше възползувал от задремването на краля и се бе отделил за няколко мига.

През това време кралят се беше изпотил обилно и понеже страдаше от изтъняване на кръвоносните съдове, причиняващо подкожни кръвоизливи, кървавата

пот беше ужасила дойката, която не можеше да свикне с това странно явление. Понеже беше протестантка, както си спомня читателят, непрекъснато повтаряше на краля, че това е хугенотската кръв, проляна през Вартоломеевата нощ, която зове неговата кръв.

Всички се спуснаха на различни страни. Докторът не беше далеч, сигурно щяха да го намерят.

Преддверието опустя, понеже всеки искаше да прояви усърдие и да доведе пръв лекаря.

Тогава се отвори една врата и на нея се появи Катерина. Тя бързо прекоси преддверието и влезе в стаята на сина си.

Шарл лежеше по гръб, с угаснали очи, задъхан. От цялото му тяло се стичаше червеникава пот. Ръката му висеше от леглото и в края на всеки пръст имаше по една рубинена капка.

Гледката беше ужасна.

Като чу стъпките на майка си, Шарл сякаш ги позна и се надигна.

– Извинете, ваше величество – каза той, поглеждайки я, – бих искал да умра в мир.

– Да умрете, синко – каза Катерина, – от една временна криза на тази отвратителна болест! Бива ли да ни отчайвате така?

– Казвам ви, ваше величество, че чувствавам как душата ми се отделя от тялото. Казвам ви, че смъртта идва. Смърт на всички дяволи, съзнавам какво чувствам и знам какво говоря.

– Господарю – каза Катерина, – вашето въображение е най-тежката ви болест. След заслуженото наказание на двамата магьосници, тези убийци Ла Мол и Коконас, физическите ви болки трябва да намалееят. Единствено нравствената болка остава и ако бих могла да поговоря с вас десетина минути, бих ви доказала...

– Дойке – каза Шарл, – застани на вратата и не пускай никого. Кралица Катерина Медичи иска да разтоваря с любимия си син Шарл IX.

Дойката се подчини.

– Всъщност – продължи Шарл – този разговор трябваше да се състои рано или късно, по-добре днес, отколкото утре. Впрочем утре може би ще бъде късно. Само че на този разговор трябва да присъства и един трети човек.

– Защо?

– Защото, повтарям ви, смъртта е на път – каза Шарл с ужасяваща тържественост. – Защото тя всеки миг може да влезе в тази стая, бледа и безмълвна като вас, без да съобщи за идването си. Време е следователно, понеже през нощта уредих личните си работи, тази сутрин да уредя и държавните.

– И кого искате да видите? – запита Катерина.

– Брат ми, ваше величество, накарайте да го извикат.

– Господарю – каза кралицата, – виждам с удоволствие, че обвиненията, изтръгнали се не толкова от болката, колкото продиктувани от омразата, се заличават от съзнанието ви и скоро ще се заличат и от сърцето ви. Дойке – извика Катерина, – дойке!

Добрата жена, която пазеше отвън, отвори вратата.

– Дойке – каза Катерина, – по заповед на сина ми, когато господин дьо Нансе се върне, кажете му да потърси херцог д'Алансон.

Шарл задържа с жест дойката.

– Аз казах моя брат, ваше величество – каза кралят.

Очите на Катерина се разшириха като очите на разярена тигрица, но Шарл вдигна повелително ръка.

– Искам да говоря с брат си Анри – каза той, – само Анри е мой брат. Не онзи, който е крал там, а другият, който е затворник тук. Анри ще узнае моята последна воля.

– А аз! – извика флорентинката, противопоставяйки се с необичайна дързост срещу страшната воля на сина си, до такава степен ненавистта към беарнеца я накара да измени на вроденото си притворство. – Ако вие сте така близо до смъртта, както казвате, мислите ли, че ще отстъпя на някого, и то на един чужденец, моето право да ви подкрепя в последния час, моето право на кралица и майка!

– Ваше величество – каза Шарл, – аз все още съм крал и все още заповядвам. Казвам ви, че искам да говоря с брат ми Анри, а вие не викате капитана от гвардията. Хиляди дяволи, предупреждавам ви, че имам достатъчно сила, за да отида да го извикам аз сам!

И той понечи да скочи от леглото и откри тялото си, подобно на Христовото

тяло след бичуването.

– Господарю – извика Катерина, като го задържа, – вие оскърбявате всички ни. Вие забравяте обидите, нанесени на нашето семейство. Вие се отричате от нашата кръв! Само френски принц може да коленичи пред смъртния одър на френския крал. Колкото се отнася до мен, моето място е белязано тук по законите на природата и на обществото. Аз оставам.

– И в качеството си на каква оставате тук, ваше величество? – запита Шарл IX.

– В качеството си на майка.

– Вие не сте вече моя майка, ваше величество, и херцог д'Алансон не е мой брат!

– Вие бълнувате, господине! – каза Катерина. – Откога тази, която дава живот, не е майка на този, който го е получил?

– Откакто тази изродена майка, ваше величество, отнема това, което е дала – отговори Шарл и изтри кървавата пяна, избликнала на устните му.

– Какво искате да кажете, Шарл? Не ви разбирам – прошепна Катерина, гледайки сина си с разширени от удивление очи.

– Сега ще разберете, кралице!

Шарл порови под възглавницата си и извади малък сребърен ключ.

– Вземете този ключ, ваше величество, и отворете пътното ми ковчеже. В него има книга, които ще говорят вместо мен.

И Шарл посочи с ръка едно великолепно изваяно ковчеже със сребърна ключалка; то беше поставено на най-видно място в стаята.

Катерина, поддала се на надмощието, което Шарл вземаше над нея в този върховен момент, се подчини, отиде бавно до ковчезето, отвори го, погледна вътре и тутакси отстъпи, сякаш бе видяла в него спяща змия.

– Е, добре – каза Шарл, който не изпускате от поглед майка си, – какво ви изплаши в ковчезето, ваше величество?

– Нищо – каза Катерина.

– В такъв случай бръкнете вътре, ваше величество, и извадете книгата. Защото вътре има книга, нали? – добави Шарл с усмивка на бледите устни, пострашна от всяка заплаха у всеки друг.

– Да – заекна Катерина.

– Една книга за ловното изкуство.

– Да.

– Извадете я и ми я донесете!

Катерина, въпреки самоувереността си, пребледня, разтрепери се цяла и протягайки ръка към ковчезето, прошепна, като взе книгата:

– Орис!

– Добре – каза Шарл. – Слушайте сега. Тази книга за лова... Луд съм бил... Обичах лова над всичко... Тази книга за лова... премного я четох. Разбирате ли, ваше величество?

Катерина глухо простена.

– Това беше слабост – продължи Шарл. – Изгорете я, ваше величество, никой не бива да узнава за слабостите на кралете!

Катерина се приближи до запалената камина, хвърли книгата в огъня и остана права, неподвижна и безмълвна, гледайки безизразно синкавите пламъци, които поглъщаха отровните листове.

Щом книгата се запали, силна чеснова миризма се разнесе из стаята.

Скоро книгата се превърна в пепел.

– А сега, ваше величество, извикайте брат ми! – каза Шарл така повелително, че никой не би могъл да му се противопостави.

Катерина, поразена от изненада, смазана от разнородни чувства, които въпреки прозорливостта си не можеше да анализира и въпреки едва ли не свръхчовешката си сила не можеше да преодолее, направи крачка напред и понечи да заговори.

Майката почувства угризение. Кралицата – страх. Отровителката – нов прилив на ненавист.

Последното чувство взе връх над другите две.

– Да бъде проклет! – извика тя и изскочи от стаята. – Той ликува, той се приближава до целта. Да, проклет, да бъде трижди проклет!

– Чувате ли, братко, братко Анри! – извика Шарл, преследвайки майка си с гласа си. – Братко Анри, на когото искам да говоря начаса за регентството на кралството!

Почти в същия миг метр Амброаз Паре влезе през отсрещната врата, спря се на прага, подуши чесновата миризма в стаята и запита:

– Кой е горил арсеник тук?

– Аз – отговори Шарл.

> Глава 63

> Терасата на кулата Венсен

Анри дьо Навар се разхождаше сам, замислен по терасата на кулата. Той знаеше, че целият двор е в замъка, на сто крачки от него, и проникателният му поглед проникваше през стените до умирация Шарл.

Времето беше лазур и злато. Широк слънчев лъч блестеше в далечните равнини и къпеше като течено злато върховете на дърветата в гората, горди с богатството на първите си листа. Дори сивите камъни на кулата сякаш пиеха сладката топлина на небето и стръкчетата дива ряпа, посети от източния вятър в процепите на стената, разтваряха червените си и жълти чашки за целувките на прохладния зефир.

Но Анри не спираше поглед нито на раззеленелите поля, нито на златистите, заснежени върхове, погледът му минаваше отвъд и се спираше, пламнал от амбиция, на столицата на Франция, на която бе присъдено да стане един ден столица на света.

– Париж – шепнеше наварският крал, – ето Париж! Радостта, триумфът, славата, щастieto! Париж с Лувъра и Лувърът с престола. И като си помисля, че само едно нещо ме отделя от толкова желания Париж, тези камъни долу в краката ми, които затварят заедно с мен моята неприятелка.

И обръщайки поглед от Париж към Венсен, той съзря вляво в една долинка, обградена от разцъфнали бадеми, един мъж в броня, която упорито отразяваше слънчев лъч при всяко движение на мъжа.

Той беше яхнал буен кон и държеше още един кон, не по-малко нетърпелив от неговия.

Наварският крал спря поглед върху него. Конникът измъкна шпагата от ножницата, набоде кърпичка на върха ѝ и я размаха, за да даде сигнал.

В същия миг на отсрещния хълм отговориха със същия сигнал, а после около замъка се образува цял пояс от развени кърпички.

Това бяха дьо Муи и неговите хугеноти, които, узнавайки, че кралят умира и страхувайки се от покушение срещу Анри, се бяха събрали и чакаха, готови за отбрана или атака.

Анри отново спря поглед на първия конник, наведе се над перилото, заслони очите си с ръка от слънчевите лъчи, които го заслепяваха, и позна младия хугенот.

– Дьо Муи! – извика той, сякаш хугенотът можеше да го чуе.

И радостен, че е заобиколен от приятели, той самият вдигна шапка и развя ешарпа си.

Всичките бели кърпички също се раздвижиха още по-живо, сякаш за да покажат радостта си.

– Уви, те ме чакат – каза Анри, – а аз не мога да се присъединя към тях. Защо не го направих, когато може би беше възможно. Сега е твърде късно.

И той направи отчаян знак, на който дьо Муи отговори с друг знак: „Ще почакам.“

В същия миг по каменната стълба отекнаха стъпки. Анри бързо се отдръпна. Хугенотите отгатнаха причината. Шпагите се прибраха в ножниците, кърпите изчезнаха.

Анри видя по стълбата жена, чието задъхано дишане издаваше бърз ход, и позна не без таен ужас, който изпитваше винаги в нейно присъствие, Катерина Медичи.

Зад нея идваха двама гвардейци. Те се спряха горе на стълбата.

– О – прошепна Анри, – сигурно се е случило нещо ново и важно, та кралицата-майка идва да ме търси чак на терасата в кулата Венсен.

Катерина седна на една каменна пейка, облегната на бойниците, за да си поеме дъх.

Анри се приближи до нея и с най-любезна усмивка запита:

– Да не би да търсите мен, скъпа майко?

– Да, господине – отговори Катерина. – Искях да ви дам едно последно доказателство за моята привързаност към вас. Наближава върховна минута – кралят

умира и иска да ви говори.

– На мен? – потрепери от радост Анри.

– Да, на вас. Казаха са му, сигурна съм в това, че вие не само съжалявате за наварския престол, но се и домогвате до френския престол.

– О! – възкликна Анри.

– Това не е така, аз зная, но той вярва в това и няма никакво съмнение, че разговорът, който иска да води с вас, е само клопка.

– За мен ли?

– Да. Шарл, преди да умре, иска да узнае доколко може да се страхува или да разчита на вас и от вашия отговор на неговите предложения, не забравяйте това, ще зависят последните заповеди, които той ще даде, тоест вашата смърт или вашият живот.

– Но какво ще ми предложи той?

– Отде да зная? Вероятно невъзможни неща.

– Все пак не се ли сещате, майко?

– Не, но предполагам например...

Катерина се спря.

– Какво?

– Предполагам, че уверен във вашите честолюбиви планове, за които са му говорили, той ще пожелае да чуе от вашата уста потвърждението им. Предположете, че ви изкушава, както някога изкушаваха престъпниците, за да предизвика признание без изтезание. Предположете – продължи Катерина, – че ви предложи управлението и дори регентството.

Неизразима радост обзе тревожното сърце на Анри. Но той отгатна удара и неговата силна и гъвкава душа отскочи под атаката.

– На мен? – каза той. – Такава клопка би била твърде явна. На мен регентството, когато вие сте тук? Когато брат ми д'Алансон е тук?

Катерина сви устни, за да скрие задоволството си.

– Значи – каза тя бързо, – вие се отказвате от регентството?

„Кралят е умрял – помисли Анри – и тя ми поставя клопка.“

После каза високо:

– Аз съм длъжен първо да чуя френския крал, защото ще се съгласите, ваше величество, че всичко, което говорим тук, е само предположение.

– Разбира се – каза Катерина, – но вие винаги можете да кажете какви са намеренията ви.

– Боже мой – каза простодушно Анри, – понеже нямам претенции, аз нямам и намерения.

– Това не е отговор – каза Катерина, чувствайки, че времето лети и поддавайки се на гнева. – Тъй или иначе, отговорите нещо определено.

– Не мога да отговарям определено на предположения, ваше величество. Да вземеш окончателно решение, е мъчно и сериозно нещо и затова е необходимо да изчакаш действителността.

– Слушайте, господине – каза Катерина, – няма време за губене, а ние го губим в празни спорове и взаимни хитрувания. Да играем нашата игра като крал и кралица. Ако приемете регентството, вие сте мъртъв.

„Кралят е жив“ – помисли Анри и отговори високо и твърдо:

– Ваше величество, животът на хората и на кралете е в ръцете на господата, той ще ме вдъхнови. Да кажат на негово величество, че съм готов да се явя пред него.

– Размислете, господине.

– От две години, откакто съм изгнаник, от един месец, откакто съм затворник – отговори Анри сериозно, – имах време да размишлявам и размислих. Имайте добрината да слезете първа при краля и да му кажете, че идвам след вас. Тези двама гвардейци – добави той, сочейки двамата войници – ще ме пазят, за да не избягам. Впрочем аз и не мисля да бягам.

В думите на Анри прозвуча такава твърдост, че Катерина разбра – под каквато и форма да прикрие опитите си, те нямаше да успеят. Затова слезе припряно.

Щом изчезна от погледа му, Анри изтича до парапета и направи знак на дьо Муи, означаващ: „Приближете се и бъдете готови на всичко.“

Дьо Муи, който беше слязъл от коня, се метна на седлото, улавяйки втория кон, и се приближи до кулата на разстояние два пушечни изстрела.

Анри му махна за благодарност и слезе.

На първата площадка го чакаха двамата войници.

Двойна стража швейцарци и войници от леката кавалерия пазеха входовете. Той трябваше да премине през двоен плет от копия, за да влезе в замъка и за да излезе оттам.

Катерина се беше спряла и го чакаше.

Тя направи знак на двамата войници, следващи Анри, да се отдалечат и докосвайки с ръка лакътя му, каза:

– Този двор има две врати. При тази, която е зад покоите на краля, ако се откажете от регентството, ви чака бърз кон и свобода. При тази, през която току-що минахте, ако се вслушате в гласа на амбицията... какво ще кажете?

– Ще кажа, че ако кралят ме направи регент, ваше величество, аз ще давам заповеди на войниците, а не вие. Ще кажа, че ако изляза от замъка през нощта, всичките тези копия, алебарди и мускетони ще се преклонят пред мене.

– Безумец! – прошепна Катерина разярена. – По слушай ме, престани да играеш с Катерина тази страшна игра на живот и на смърт.

– Защо не? – каза Анри, гледайки я втренчено. – Защо да не играя и с вас, както с всеки друг? Щом досега съм печелил?

– Идете тогава при краля, господине, понеже нищо не желаете да вярвате и да слушате.

И Катерина му показа стълбата, като си играеше с двата отровни ножа, които носеше в черната шагренова ножница, станала историческа.

– Минете вие първа, ваше величество, понеже още не съм регент, честта да вървите преди мен ви принадлежи.

Катерина, на която всички намерения биваха отгатвани, не се опита повече да се бори и мина първа.

> Глава 64

> Регентството

Кралят започваше да губи търпение. Той тъкмо бе извикал господин дьо Нансе в стаята си, за да му заповяда да доведе Анри, когато Анри се появи.

Като видя зет си на прага на стаята, Шарл радостно извика, а Анри застина ужасен, сякаш се намираще пред труп.

Двамата лекари, застанали от двете страни на краля, се отдалечиха. Свещеникът, дошъл да подготви нещастния владетел за християнска смърт, също се оттегли.

Не обичаха Шарл IX, но въпреки това плачеха в преддверията. Когато един крал умира, какъвто и да е бил той, всякога има хора, които губят нещо и които се страхуват, че няма да получат същото при неговия приемник.

Тоя траур, тези ридания, думите на Катерина, мрачната и величествена сцена на последните минути на един крал и най-сетне видът на този крал, засегнат от болест, която се повтори по-късно, но досега бе непозната на науката, оказаха върху младия и следователно все още впечатлителен Анри толкова страшно въздействие, че въпреки решението си да не плаши Шарл за състоянието му, той не можа, както казахме, да сдържи ужаса, който се изписа по лицето му, като видя умиращия, облян в кървава пот.

Шарл тъжно се усмихна. И най-лекото трепване на обкръжаващите не се изплъзва от умиращите.

– Елате, Анрио – каза той, протягайки ръка на зет си с такава благост, каквато Анри никога досега не беше забелязвал у него. – Елате, толкова ми беше тежко да не ви виждам. Аз много ви измъчих през моя живот, клетки приятелю, и сега се упреквам понякога, вярвайте ми, защото неведнъж съм помагал на тези, които ви измъчваха. Но кралят не всякога е господар на събитията. Освен майка ми Катерина, освен брат ми д'Анжу, освен брат ми д'Алансон над мен е тежало през целия ми живот нещо, което ще изчезне със смъртта ми – държавните интереси.

– Господарю – прошепна Анри, – аз не си спомням вече за нищо друго освен за любовта, която винаги съм изпитвал към моя брат, за уважението, с което винаги съм се отнасял към моя крал.

– Да, да, имаш право – каза Шарл – и аз съм ти признателен, че говориш така, Анрио. Защото всъщност ти много изстрада по време на моето царуване, без да смятаме горката ти майка. Но сигурно сам си забелязал, че често ме подстрекавах. Понякога устоявах, друг път отстъпвах от умора, но ти сам каза да не говорим за миналото, сега настоящето е неотложно, бъдещето ме плаши.

И като каза тези думи, нещастният крал скри мъртвешкото си лице в

костеливите си ръце.

После, след като помълча, поклащайки глава, сякаш за да прогони мрачните мисли, и пръскайки кървава роса наоколо си, той продължи тихо, като се наведе към Анри:

– Трябва да се спаси държавата. Трябва да се попречи тя да попадне в ръцете на фанатици или на жени.

Шарл, както казахме, изрече тези думи тихо, но въпреки това на Анри му се стори, че чу зад завесите на леглото глухо, гневно възклицание. Може би някоя дупка в стената, без Шарл дори да знае, даваше възможност на Катерина да слуша този предсмъртен разговор.

– Жени ли? – запита наварският крал, за да предизвика обяснение.

– Да, Анри – каза Шарл, – майка ми иска да стане регентка, докато брат ми от Полша се върне. Но слушай аз какво ще ти кажа, той няма да се върне.

– Как! Той няма да се върне? – извика Анри и сърцето му глухо заби от радост.

– Не, той няма да се върне – продължи Шарл. – Поданиците му няма да го пуснат.

– Но – възрази Анри – не мислите ли, братко, че кралицата-майка му е съобщила предварително?

– Разбира се. Но Нансе улови куриера в Шато-Тиери и ми донесе писмото. В писмото си тя му съобщаваше, че умирам. Но аз също писах във Варшава и моето писмо, сигурен съм, ще пристигне и те ще пазят брат ми. Така че по всяка вероятност, Анри, престолът ще остане свободен.

Второ възклицание, много по-осезаемо от първото, се чу под алкова.

„Положително – каза си Анри – тя е тук, тя слуша и чака.“

Шарл не чу нищо.

– О – продължи той, – аз умирам, без да оставя наследник от мъжки пол.

После спря. Сладка мисъл освети лицето му и като постави ръка върху рамото на наварския крал, той каза:

– Уви, спомняш ли си, Анрио, спомняш ли си онова клето детенце, което ти показах една вечер спящо в копринената люлка под грижите на един ангел? Уви, Анрио, те ще ми го убият!

– О, господарю – извика Анри и сълзи овлажниха очите му, – кълна се в бога, че денонощно ще бдя над неговия живот! Заповядайте, господарю!

– Благодаря, Анрио, благодаря – каза кралят с излиятелност, чужда на характера му, но обяснима при тези обстоятелства. – Вярвам на думата ти. Не го прави крал... за щастие той не е роден за престол, но го направи щастлив човек. Аз му оставям богатство, нека притежава благородството на майка си, благородството на сърцето. Може би за него ще бъде по-добре да го обрекат на църквата. Така по-малко ще се страхуват от него. О, струва ми се, че бих умрял ако не щастлив, то поне умиротворен, ако имах за утеха ласките на детето и нежното лице на майката.

– Господарю, не може ли да ги извикате?

– Ах, нещастнико, те няма да излязат оттук! Такава е участта на кралете, Анрио: нито да живеят, нито да умрат, както им се иска. Но след твоето обещание аз съм по-спокоен.

Анри се замисли.

– Да, разбира се, господарю, аз обещах, но ще мога ли да съдржа обещанието си?

– Какво искаш да кажеш?

– Аз самият не съм ли изгнаник, застрашен като него и дори повече от него, защото аз съм мъж, а той е още дете?

– Лъжеш се – отговори Шарл. – Когато аз умра, ти ще бъдеш силен и могъщ и ето кое ще ти даде сила и могъщество.

При тия думи умиращият измъкна един пергамент изпод възглавницата си.

– Вземи – каза той.

Анри хвърли бръз поглед по листа, подпечатан с кралския печат.

– Аз регент, господарю! – каза той пребледнял от радост.

– Да, ти ставаш регент до завръщането на херцог д'Анжу и понеже по всяка вероятност херцог д'Анжу няма да се върне, този пергамент ти осигурява не регентството, а престола.

– Престола, на мен? – прошепна Анри.

– Да – каза Шарл, – на теб, единствен достоен и главно единствен годен да управляваш тези развратени любовници, тези пропаднали жени, които живеят от кръв и сълзи. Брат ми д'Алансон е изменник, той ще изменя на всички. Остави го в

кулата, където съм го заточил. Майка ми ще пожелае да те убие, заточи я. Брат ми д'Анжу след три-четири месеца, а може би след година ще напусне Варшава и ще дойде да ти оспорва властта. Запуши му устата с папско писмо. Аз уредих това с моя посланик херцог дьо Невер и ти скоро ще получиш писмото.

– О, господарю!

– Страхувай се само от едно, Анри – от гражданска война. Но ако останеш католик, ти ще я избегнеш, защото протестантската партия може да бъде силна само при условие, че ти стоиш начело, а принц дьо Конде не е в състояние да се бори срещу теб. Франция е католическа страна, Анри, следователно френският крал трябва да бъде крал на католиците, а не крал на хугенотите, защото френският крал трябва да бъде крал на мнозинството. Разправят че съм имал угризение заради Вартоломеевата нощ. Съмнения – да, угризения – не. Разправят още, че кръвта на хугенотите блика от всичките ми пори. Аз зная какво блика – арсеник, а не кръв.

– О, господарю, какво казвате?

– Нищо. Ако моята смърт трябва да бъде отмъстена, Анрию, то единствен бог ще отмъсти. Да не говорим повече за нея, освен за да предвидим събитията, които ще произтекат от това. Завещавам ти добър парламент и изпитана армия. Облегни се на парламента и на армията, за да устоиш срещу единствените си врагове – майка ми и херцог д'Алансон.

В този миг във вестибюла се чу глух звън на оръжие и военни заповеди.

– Аз съм погубен! – прошепна Анри.

– Ти се страхуваш, колебаеш се – каза Шарл неспокойно.

– Аз, господарю – отговори Анри, – не, не се страхувам. Не, не се колебая.

Приемам.

Шарл му стисна ръка и понеже в този миг дойката се приближи, носейки лекарството, което бе приготвила в съседната стая, без да обръща внимание, че съдбата на Франция се решава на три крачки от нея, той ѝ поръча:

– Извикай майка ми, скъпа дойке, и кажи да доведат и херцог д'Алансон.

> Глава 65

> Кралят умря, да живее кралят!

Катерина и херцог д'Алансон, смъртнобледи от ужас, трепереци от ярост, влязоха след няколко минути. Както беше отгатнал Анри, Катерина знаеше всичко и с няколко думи бе посветила Франсоа. Те пристъпиха няколко крачки и се спряха в очакване.

Анри стоеше прав до възглавницата на Шарл.

Кралят им съобщи волята си.

– Ваше величество – каза той на майка си, – ако имах син, вие щяхте да станете регентка. Ако вас ви нямаше, регент щеше да стане полският крал, ако и него го нямаше, щеше да стане брат ми Франсоа, но аз нямам син и след смъртта ми престолът принадлежи на моя брат херцог д'Анжу, който отсъства. Понеже рано или късно той ще се върне, за да предяви правата си, не искам да завари на мястото си човек, който би могъл поради почти равните си права да оспорва неговите и да подхвърля кралството на борби между претенденти. Ето защо не ви избирам за регентка, ваше величество, понеже вие ще трябва да избирате между вашите двама синове, а това би било мъчително за едно майчино сърце. Не избирам брат си Франсоа, защото той би могъл да каже на по-големия си брат: „Вие имахте престол. Защо го напуснахте?“ Не, аз избирам регент, който би могъл да съхранява короната, който ще я пази под ръката си, а не на главата си. Поздравете този регент, ваше величество, поздравете го, братко, този регент е наварският крал.

И с жест на върховна власт, той приветства Анри с ръка.

Катерина и д'Алансон направиха движение, което беше нещо средно между нервно разтърсване и поклон.

– Вземете, господин регент – каза Шарл на наварския крал, – ето пергамента, който до завръщането на полския крал ви предава командването на армията, ключовете на кралската хазна, кралското право и власт.

Катерина разкъсваше Анри с поглед. Франсоа така се олюляваше, че едва се държеше на краката си. Но слабостта на херцога и твърдостта на кралицата, вместо да успокоят Анри, му показваха опасността, неотложна, надвиснала, заплашителна.

Анри направи не по-малко усилие над себе си и като преодоля всичките си опасения, взе навития на руло пергамент от краля и изправяйки се с целия си ръст, втренчи в Катерина и във Франсоа поглед, който казваше: „Пазете се, аз съм

ваш господар.“

Катерина разбра този поглед.

– Не, не, никога! – каза тя. – Никога моят род няма да преклони глава пред чужд род. Никога един Бурбон няма да царува във Франция, докато има поне един Валоа.

– Майко, майко! – извика Шарл IX, повдигайки се в леглото сред окървавените чаршафи, по-страшен от когато и да било. – Пазете се, аз все още съм крал, не за дълго, зная, но не е необходимо много време, за да дам една заповед, не е необходимо много време, за да накажа убийците и отровителите.

– Е, добре, дайте тази заповед, ако смеете! И аз ще отида да дам моите заповеди. Елате, Франсоа, елате!

И тя излезе бързо, като повлече след себе си херцог д'Алансон.

– Нансе – извика Шарл, – Нансе, бързо, бързо! Аз заповядвам, аз искам, Нансе! Арестувайте майка ми, арестувайте брат ми, арестувайте!...

Изблик на кръв прекъсна думите на Шарл в мига, когато капитанът от гвардията отваряше вратата, и кралят, задъхан, захриптя в леглото си.

Нансе бе чул само името си. Заповедите, които последваха, произнесени с неясен глас, останаха нечути.

– Пазете вратата – каза Анри – и не пускайте никого!

Нансе се поклони и излезе.

Анри обърна поглед към това безжизнено тяло, което можеше да бъде взето за труп, ако едва доловим дъх не раздвижваше пяната върху устните.

Той гледа дълго краля, после заговори на себе си:

– Настъпи върховният час. Да царувам или да живея?

В същия миг завесата на алкова се повдигна, едно бледо лице се появи отзад и един глас отекна сред мъртвото мълчание, което царуваше в кралската стая.

– Живейте! – каза гласът.

– Ръоне! – извика Анри.

– Да, господарю.

– Значи, вашето предсказание е било лъжливо? Аз няма да бъда крал! – извика Анри.

– Ще бъдете, господарю, но още не е настъпил часът.

– Откъде знаеш? Говори! Искам да разбера дали да ти вярвам.

– Слушайте!

– Слушам.

– Наведете се.

Анри се наведе над тялото на Шарл. Ръоне също. Само ширината на леглото ги разделяше и това разстояние още се намали, като се наклониха. Между тях все така лежеше безмълвен, без нито едно движение, умиращият крал.

– Слушайте – каза Ръоне. – Аз съм поставен тук от кралицата-майка, за да ви погубя, но предпочитам да служа на вас, защото вярвам на вашия хороскоп. Служейки ви, аз действам в интерес на тялото и на душата.

– И това ли ти заповяда кралицата-майка да ми кажеш? – запита Анри, изпълнен с безпокойство и съмнение.

– Не – каза Ръоне, – слушайте, ще ви кажа една тайна.

И той се наведе още повече, така че главите им почти се докоснаха.

В този разговор между двамата мъже, надвесени над тялото на умиращия крал, имаше нещо толкова зловещо, че косите на суеверния флорентинец настръхнаха, а обилна пот ороси лицето на Анри.

– Слушайте – продължи Ръоне, – ще ви кажа една тайна, която само аз единствен зная и която ще ви разкроя, ако ми се закълнете над умиращия, че ще ми простите за смъртта на майка си.

– Аз вече ви обещах това веднъж – каза Анри с помръкнало лице.

– Обещахте, но не се заклехте – каза Ръоне и се отдръпна.

– Заклевам се – каза Анри, протягайки дясната си ръка над главата на краля.

– Е, добре, господарю – каза бързо флорентинецът, – полският крал пристига.

– Не – каза Анри, – куриерът е бил задържан от крал Шарл.

– Крал Шарл е задържал куриера по пътя за Шато Тиери, но кралицата-майка в своята предвидливост е изпратила трима куриери по три различни пътища.

– О, беда! – извика Анри.

– Тази сутрин от Варшава пристигна пратеник. Кралят е тръгнал след него, без никой да помисли да му се противопостави, защото във Варшава още не са

знаели за болестта на краля. Той е изпреварил Анри д'Анжу само с няколко часа.

– О, ако имах само осем дни! – каза Анри.

– Да, но вие нямате осем дни, вие нямате дори осем часа. Чухте ли звъна на оръжията, които зареждат вън?

– Да.

– Тези оръжия са приготвени за вас. Ще дойдат да ви убият тук, в стаята на краля.

– Кралят още не е умрял.

Ръоне изгледа втренчено Шарл.

– След десет минути той ще бъде мъртъв. Така че вие имате да живеете още десет минути, а може би и по-малко.

– Какво да правя тогава?

– Да избягате, без да губите нито минута, без да губите нито секунда.

– Но откъде? Щом чакат в преддверието, те ще ме убият, когато изляза.

– Слушайте, рискувам всичко за вас. Не го забравяйте никога.

– Бъди спокоен.

– Следвайте ме по този таен проход, ще ви изведа до вратата. После, за да ви дам време, ще отида да кажа на кралицата-майка, че вие слизате. Ще помислят, че вие сам сте открили тайния проход и сте се възползували от него, за да избягате. Елате, елате!

Анри се наведе над Шарл и го целуна по челото.

– Сбогом, братко – каза той, – няма да забравя, че твоето последно желание беше да те наследя. Няма да забравя, че твоята последна воля беше да ме направиш крал. Умри в мир. В името на моите братя ти прощавам пролятата кръв.

– Бързо, бързо – извика Ръоне, – той се свестява! Бягайте, преди да е отворил очи, бягайте!

– Дойке – прошепна Шарл – дойке!

Анри грабна от възглавницата на Шарл шпагата, станала вече ненужна на умиращия крал, пхна пергамента, който го правеше регент, в дрехата си, целуна за последен път челото на Шарл, заобиколи леглото и се мушна в отвора, който се затвори след него.

– Дойке – извика кралят по-силно, – дойке!

Добрата жена дотича.

– Кажу, какво има, Шарло? – запита тя.

– Дойке – каза кралят, разтваряйки очи, разширени и втренчени от страшната смърт, – докато спях, сигурно се е случило нещо. Виждам ослепителна светлина! Виждам бог – нашия Спасител! Виждам Исус, виждам преблажената дева Мария. Те го молят, умоляват го за мен. Могъщият бог ми прощава... Той ме вика. Боже, боже, приеми ме във вашето милосърдие!... Боже мой, забравете, че съм крал. Аз идвам при вас без скиптър и корона. Боже мой, забравете престъпленията на краля, помнете само страданията на човека! Боже мой, ето ме, идвам!

И Шарл, който, произнасяйки тези думи, се надигаше все повече и повече, сякаш за да отиде при гласа, който го зовеше, след тези думи въздъхна и падна неподвижен и вцепенен в ръцете на дойката.

През това време, докато войниците, командвани от Катерина, завардваха известния на всички изход, през който трябваше да излезе Анри, наварският крал, воден от Ръоне, измина тайния проход, стигна до вратата, скочи върху коня, който го чакаше, и се спусна към мястото, където знаеше, че ще намери дьо Муи.

Изведнъж при шума от копитата, които отекнаха по паважа, няколко часовои се обърнаха и извикаха:

– Той бяга, бяга!

– Кой? – запита кралицата-майка, като се приближи до един прозорец.

– Крал Анри, наварският крал! – извикаха часовоите.

– Стреляйте – извика Катерина, – стреляйте по него! Часовоите се прицелиха, но Анри беше вече много далеч.

– Той бяга – извика кралицата-майка, – значи, е победен!

– Той бяга – прошепна херцог д'Алансон, – значи, аз съм крал!

Но в същия миг, докато Франсоа и майка му бяха още на прозореца, подвижният мост изскърца под стъпките на коне и предшестван от звън на оръжия и гръмък говор, един млад мъж с шапка в ръка долетя в галоп и влезе в двора, викайки: „Франция!“, следван от четирима благородници, покрити като него с пот, прах и пяна.

– Синко! – извика Катерина, протягайки двете си ръце през прозореца.

– Майко – отговори младият човек и скочи от коня.

– Брат ми д'Анжу! – извика ужасен Франсоа, и се отдръпна назад.
– Късно ли е? – запита Анри д'Анжу майка си.
– Не, напротив. Тъкмо навреме. Сам бог не би могъл да те доведе в подходящ час. Гледай и слушай!

Действително господин дьо Нансе, капитан от гвардията, излезе на балкона от стаята на краля.

Всички погледи се обърнаха към него.

Той счупи една пръчица на две, разпери ръце, държейки във всяка по едно парче, и извика три пъти:

– Крал Шарл IX умря! Крал Шарл IX умря! Крал Шарл IX умря!

И хвърли на земята двете парчета.

– Да живее крал Анри III! – извика тогава Катерина, прекръствайки се с набожна благодарност. – Да живее Анри III!

Всички повториха този вик с изключение на херцог Франсоа.

– Ах, тя ме изигра! – каза той, раздирайки с нокти гърдите си.

– Аз победих – извика Катерина – и този отвратителен беарнец няма да царува!

> Глава 66

> Епилог

Една година беше изминала от смъртта на крал Шарл IX и възкачването на престола на неговия наследник.

Крал Анри III, благополучно царуващ под благословията на господата и на майка си Катерина, се беше отправил на тържествено поклонение в „Нотр-Дам-дьо Клери“.

Той отиваше пеш с жена си, кралицата, и целия двор.

Крал Анри III можеше да си позволи това малко развлечение. В този момент нямаше сериозни грижи. Наварският крал беше в Навара, където толкова отдавна желаше да отиде, и усилено се занимавал, както разправяха, с една красива девойка от рода Монморанси, наричана Фосьоз. Маргьорит беше при него тъжна и мрачна, намирайки само в красивите планини ако не утеха, то поне успокоение на двете най-дълбоки болки в живота: отсъствието и смъртта.

Париж беше много спокоен и кралицата-майка, истинска регентка, откакто скъпият ѝ Анри беше станал крал, живееше ту в Лувъра, ту в двореца Соасон, който бе построен на това място, където сега се намира житният пазар и от който и до днес е останала само елегантната колона.

Една вечер тя беше много заета с изучаването на звездите с Рьоне, чиито дребни измени все още не знаеше и който пак се ползуваше с нейната милост след лъжесвидетелстването в делото на Коконас и Ла Мол, когато ѝ съобщиха, че един човек искал да ѝ каже много важно нещо и я чакал в молитвената.

Тя слезе бързо и завари там Морвел.

– Той е тук – каза бившият капитан на фитилчиците, без да изчака, противно на етикета, Катерина да му заговори първа.

– Кой е този той?

– Кой друг може да бъде, ваше величество, ако не наварският крал?

– Тук – каза Катерина, – той... тук... Анри!... И за какво е дошъл, безумецът?

– Привидно е дошъл да види баронеса дьо Сов, а по всяка вероятност да заговорничи срещу краля.

– Откъде знаете, че е тук?

– Вчера го видях, че влиза в една къща и миг по-късно баронеса дьо Сов също дойде там.

– Сигурен ли си, че е бил той?

– Чаках го, докато излезе, тоест една част от нощта. В три часа двамата любовници си отидоха. Кралят придружи баронеса дьо Сов до пропуската на Лувъра, където благодарение на вратаря, вероятно неин човек, тя се прибра безпрепятствено, а кралят си отиде, тананикайки някаква мелодия така непринудено, сякаш се намира сред планините си.

– И къде отиде той?

– На улица Арбр-Сек в странноприемницата „А ла Бел-Етоал“, у същия кръчмар, където отсядаха двамата магьосници, които ваше величество заповяда да екзекутират миналата година.

– Защо не дойдохте да ми кажете веднага?

– Защото не бях напълно уверен.

– А сега?

– Сега вече съм сигурен.

– Видя ли го?

– Съвсем ясно. Бях се скрил у търговеца на вино отсреща, видях го да влиза в същата къща както предната вечер. После, понеже баронеса дьо Сов се забави, той неблагоприятно долепи лице до прозореца на първия етаж и този път у мен не остана никакво съмнение. Впрочем само след миг баронеса дьо Сов пристигна.

– И ти мислиш, че те ще останат там както миналата нощ до три часа сутринта?

– Възможно е.

– Къде се намира тази къща?

– Близо до Кроа-де-Пти-Шан към Сент-Оноре.

– Добре – каза Катерина, – барон дьо Сов не знае почерка ви, нали?

– Не.

– Седнете и пишете.

Морвел се подчини, взе перото и каза:

– Готов съм, ваше величество.

Катерина му продиктува:

L>

Докато барон дьо Сов изпълнява задълженията си в Лувъра, баронесата се намира с един обожател, негов приятел, в една къща близо до Кроа-де-Пти-Шан към Сент-Оноре. Баронът ще познае къщата по един червен кръст на стената.

L\$

– Е? – запита Морвел.

– Направете копие от това писмо – каза Катерина.

Морвел се подчини, без да каже дума.

– А сега – каза кралицата – нека някой ловък човек предаде едното писмо на барон дьо Сов, а другото да го изпусне в някой от коридорите на Лувъра.

– Не разбирам – каза Морвел.

Катерина сви рамене.

– Не разбирате, че когато един съпруг получи подобно писмо, се разгневява?

...

– Струва ми се, ваше величество, че по времето на наварския крал той не се гневеше.

– Това, което се прощава на един крал, не се прощава на обикновен обожател. Впрочем, ако той не се разгневи, вие ще се разгневите вместо него.

– Аз?

– Разбира се. Ще вземете четирима души, шестима, ако трябва, ще се маскирате, ще издъните вратата, като че ви изпраща баронът, ще заловите любовниците, когато са насаме, и ще стреляте в името на краля. На другия ден някоя благодетелна душа ще намери листчето в коридора на Лувъра и ще разнесе слуха, че съпругът е отмъстил, само че случаят е пожелал любовникът да е наварският крал. Но кой би могъл да предположи, след като всички го мислят в По!

Морвел изгледа възхитено Катерина, поклони се и излезе.

Точно когато той излизаше от двореца Соасон, баронеса дьо Сов влезе в малката къща на Кроа-де-Пти-Шан.

Анри я чакаше, полуотворил вратата.

Щом я видя на стълбата, той запита:

– Не ви ли проследиха?

– Доколкото ми се струва, не – каза Шарлот.

– А на мен ми се стори – каза Анри, – че ме следяха не само през нощта, но и тази вечер.

– О, боже мой, вие ме плашите, господарю! Никога не бих могла да се утеша, ако вниманието, засвидетелствано на една стара приятелка, би могло да ви причини нещастие!

– Бъдете спокойна, приятелко – каза беарнецът, – три шпаги ни пазят в мрака.

– Три шпаги не са много, господарю!

– Предостатъчно, когато тези шпаги са в ръцете на дьо Муи, Сокур и Бартелми.

– Значи, дьо Муи е в Париж?

– Разбира се.

– Той се е осмелил да дойде в столицата? Значи, и него като вас го чака

някоя нещастна влюбена жена?

– Не, но той има един враг, в чиято смърт се е заклел. Само омразата, скъпа приятелко, може да върши толкова глупости, колкото любовта.

– Благодаря, господарю.

– О – каза Анри, – не говоря за настоящите глупости. Казвам това за миналите и бъдещите. Но да не спорим. Нямаме време за губене.

– Значи, вие заминавате?

– Тази нощ.

– Следователно сте свършили работата, за която бяхте дошли в Париж?

– В Париж аз дойдох само заради вас.

– Лъжец.

– Триста дяволи, приятелко, говоря истината, но да не се отдаваме на спомени. Имам още два-три часа, за да бъда щастлив, а после раздяла.

– Ах, господарю, само моята любов е вечна!

Анри бе казал, че няма време да спори и той не оспори думите й. Повярва, или какъвто беше скептик, се престори, че вярва.

Междувременно, както бе казал наварският крал, дьо Муи и двамата му приятели се бяха скрили близо до къщата.

Уговорено беше Анри да излезе от къщата в полунощ, а не в три часа. Щяха да изпратят баронеса дьо Сов до Лувъра и оттам да отидат на улица Съоризе, където живееше Морвел.

Едва този ден дьо Муи беше узнал със сигурност къде живее неговият враг.

Те стояха там вече близо час, когато видяха един човек да се приближава, следван от други петима, до вратата на малката къща. Той започна да опитва един след друг различни ключове.

Дьо Муи, скрит под свода на една съседна врата, с един скок се озова до човека и го улови за ръката.

– Един момент – каза той, – тук не се влиза! Човекът отскочи и при това движение шапката му падна.

– Дьо Муи дьо Сен-Фал! – извика той.

– Морвел! – изрева хугенотът, измъквайки шпагата си: – Аз те търсех. Ти сам идваш, благодаря ти.

Но в гнева си той не забрави Анри. Като се обърна към прозореца, изсвири, както свирят беарнските овчари.

– Това е достатъчно – каза той на Сокур. – А сега дръж се, убиецо, дръж се!

И той се хвърли към Морвел.

Морвел беше успял да измъкне от колана си един пистолет.

– Този път – каза кралеубиецът на младия човек, – този път си мъртъв!

И стреля. Но дьо Муи се хвърли вдясно и куршумът мина, без да го засегне.

– Сега е мой ред! – извика дьо Муи.

И той нанесе такъв силен удар на Морвел с шпагата си, че макар и да се натъкна на кожения му колан, острието мина през него и се заби в тялото му.

Убиецът нададе такъв див вик на остра болка, че придружаващите го помислиха за смъртно ранен и се спуснаха да бягат уплашени към улица Сент-Оноре.

Морвел не беше храбър. Виждайки се изоставен от хората си с противник като дьо Муи пред себе си, той също се опита да се измъкне и хукна по същия път, като викаше:

– Помощ!

Дьо Муи, Сокур и Бартелми, разгорещени, го подгониха.

Когато влизаха в улица Грьонел, за да прережат, пътя му, един прозорец се отвори и от него върху току-що намокрената от дъжда земя скочи един мъж.

Това беше Анри.

Изсвирването на дьо Муи го бе предупредило, че го заплашва опасност, а изстрелът показваше, че тази опасност е сериозна, затова той се спусна на помощ на приятелите си.

Разпален и смел, той се хвърли след тях с шпага в ръка.

Един вик му показа пътя. Той идваше откъм градската врата. Викаше Морвел, който, чувствайки, че дьо Муи го догонва, зовеше отново на помощ разбягалите се от ужас войници.

Оставаше му или да се обърне, или да бъде пронизан отзад в гърба.

Морвел се обърна, но срещна стоманата на врага си и почти веднага му нанесе такъв ловък удар, че разкъса ешарпа му. Дьо Муи тутакси отвърна.

Шпагата отново прониза тялото му и две струи кръв бликнаха от двойната

рана.

– Прониза го! – извика Анри, който току-що бе притичал. – Удряй, удряй, дьо Муи!

Дьо Муи нямаше нужда да го окуражават. Той отново нападна Морвел, но Морвел не го дочака. Притискайки с лявата си ръка раната, той се впусна в отчаяно бягство.

– Убий го бързо, убий го! – извика кралят. – Войниците му не бягат вече, но отчаянието на страхливците е нищо за храбреците.

Морвел, задъхан, с хрипящи дробове, облян в кървава пот, изведнъж падна от изтощение, но веднага се надигна на коляно и замахна с шпагата си срещу дьо Муи.

– Приятели, приятели – извика Морвел, – те са само двама! Стреляйте по тях!

Действително Сокур и Бартелми се бяха спуснали да преследват двама от войниците, които бяха завили по улица Пули, и кралят и дьо Муи изведнъж се озоваха сами срещу четирима души.

– Стреляйте! – реवेशе Морвел, а междувременно един от войниците действително се прицели със своя педринал.

– Да, но преди това – каза дьо Муи – умри, предателю, умри, подлецо, умри, прокълнати, умри като убиец!

И улавяйки с едната си ръка шпагата на Морвел, той заби своята в гърдите му до дръжката, и то с такава сила, че го закова на земята.

– Пази се, пази се! – извика Анри.

Дьо Муи отскочи, оставяйки шпагата си в тялото на Морвел, защото един от войниците се целеше в него и щеше да го убие от упор.

Междувременно Анри заби шпагата си във войника и той падна с вик до Морвел.

Другите двама войници избягаха.

– Ела, дьо Муи! – извика Анри. – Бързо, да не губим нито минута. Ако ни разкрият, свършено е с нас!

– Почакайте, господарю. А шпагата ми? Мислите ли, че ще я оставя в тялото на този мръсник?

И той се приближи до лежащия привидно безжизнен Морвел, но точно когато дьо Муи протегна ръка да издърпа шпагата си, останала в тялото на врага му, Морвел се надигна, въоръжен с педринала, който войникът бе изпуснал, падайки, и от упор заби един куршум в гърдите на дьо Муи.

Младият мъж падна, без дори да извика. Беше убит на място.

Анри се спусна върху Морвел, но той също беше паднал и шпагата на Анри прониза само труп.

Трябваше да бяга. Шумът беше привлякъл много хора. Нощната стража можеше да дойде. Анри потърси между любопитните, привлечени от суматохата, някое познато лице и извика от радост. Видя метр Ла Юриер.

Понеже сцената стана близо до кръста Траоар, тоест срещу улица Арбр-Сек, нашият стар познаник, чието естествено мрачно настроение беше станало още по-лошо след смъртта на Ла Мол и Коконас, неговите двама обични приятели, той бе оставил своите печки и тенджери точно когато приготвяше вечерята на наварския крал и бе дотичал.

– Драги Ла Юриер, предавам ви дьо Муи, макар и да се страхувам, че нищо повече не може да се направи. Отнесете го у вас и ако още е жив, не жалете нищо. Ето ви моята кесия. Колкото до другия, оставете го в канавката да изгние като куче.

– А вие? – запита Ла Юриер.

– Аз трябва да се сбогувам с някого. Ще изтичам и след десет минути съм при вас. Конете да бъдат готови.

И Анри действително изтича към малката къщичка на Кроа-де-Пти-Шан. Но като стигна улица Грьонел, се спря ужасен.

Многочислена тълпа се беше струпала пред вратата.

– Какво има в тази къща, какво е станало?

– О – отговори човекът, към когото се беше обърнал, – голямо нещастие, господине! Една хубава млада жена току-що бе пронизана с кама от мъжа си, на когото някой пратил писмо, за да го предупреди, че тя е тук с любовника си.

– И къде е мъжът? – извика Анри.

– Избяга.

– А жената?

– Тя е там.
– Мъртва ли е?
– Не още, хвала богу, но едва ли ще оцелее!
– О – извика Анри, – аз съм прокълнат!
И той се втурна в къщата.

Стаята беше пълна с хора. Те заобикаляха леглото, на което лежеше нещастната Шарлот, пронизана два пъти с кама.

Мъжът ѝ, който цели две години бе прикривал ревността си към Анри, беше използвал случая да си отмъсти.

– Шарлот, Шарлот! – извика Анри, като разблъска тълпата, и падна на колене пред леглото.

Шарлот отвори хубавите си очи, забулени вече от смъртта: тя извика и от двете ѝ рани бликна кръв; правейки усилие да се надигне, тя каза:

– О, знаех, че няма да умра, без да го видя отново! И наистина сякаш бе чакала само този миг, за да предаде на Анри душата, която толкова го бе обичала. Тя притисна устни до челото на наварския крал, прошепна за последен път: „Обичам те“ и падна бездиханна.

Анри не можеше да остане по-дълго, без да се погуби. Той измъкна камата си, отрязва една къдрица от хубавите руси коси, които толкова често бе разпилявал, за да им се възхищава, и излезе, ридаейки сред риданията на присъстващите, които дори не подозираха, че оплакват толкова високопоставени нещастни влюбени.

– Приятелят, любимата – извика Анри отчаян, – всички ме изоставят, всички ме напускат! Загубих всичко наведнъж!

– Да, господарю – каза тихо един човек, който се беше промъкнал с групата любопитни в къщата и го бе последвал. – Но все още ви остава престолът.

– Ръоне! – извика Анри.

– Да, господарю, Ръоне, който бди над вас. Този подлец, издъхвайки, каза вашето име. Знаят, че сте в Париж. Войниците ви търсят, бягайте, бягайте!

– И ти казваш, че аз ще бъда крал, Ръоне! Един беглец!

– Погледнете, господарю – каза флорентинецът, като показва на краля една звезда, която изплува блестяща иззад черен облак. – Не аз го казвам, а тя!

Анри въздъхна и изчезна в мрака.

КРАЙ

I>

© 1845 Александър Дюма
© 1980 Пенка Пройкиова, превод от френски

Alexandre Dumas
La reine Margot, 1845

Сканиране и разпознаване: Борис Борисов, 2008
Редакция: Митми, 2008

—Издание:—
Александър Дюма. Кралица Марго
Второ издание
ДИ „Народна култура“, София, 1980

Редактор Красимира Тодорова
Художник Иван Кьосев
Художник-редактор Ясен Васев
Техн. редактор Александър Димитров
Коректори Галина Кирова, Наталия Кацарова
Литературна група – художествена
Код 04 9536621612/5557-42-80

Дадена за набор юли 1980 г. Подписана за печат ноември 1980 г. Излязла от печат декември 1980 г. Формат 84×108/32 Печатни коли 37,5. Изд. коли 31,50. УИК 35,25
Цена 4,10 лв.

Печат: ДПК „Димитър Благоев“, София

Editions Gallimard et Librairie Generale Francaise, Paris, 1962

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/9536>]
Последна редакция: 2008-11-25 16:00:00

I\$